In. Fond 40

2022

BIBLIOTECA CENTRALĂ

În jurul lumii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VIII — Nr. 326 • Sîmbătă 4 ianuarie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

Un strop din marele clocot

După ce zarva coridoarelor se stinge cu totul și-n dormitoare semnalul de culcare nu mai îngăduie nici o șoaptă, Cioacă I. Dumitru din anul II-B, străbate odaia tiptil și rămîne îndelung în fața ferestrei...

De pe cînd era încă de-o șchioapă, vară de vară și-a deprins privirea să alerge pînă departe, să-ncerce a descifra adînc înțelesul tuturor amănuntelor, frumusețea fiecărui răsărit sau apus de soare. De la stîna din vîrful muntelui, tablourile îi apăreau însă mai întotdeauna statice și poate puțin monotone citeodată. Cînd se sătura de privit, își cobora ochii în filele cărților nemai luînd în seamă nici strigătele răzlețe ale bacilor, nici lătratul cîinilor de la stînă. „Mai las-o focului de învățătură — îi arunca uneori în treacăt cîte-un baci. — Ești doar în vacanță". „Bătrînul" Cioacă își înalță cu ciomagul noduros pălăria pe creștet și clipea cu înțeles, parc-ar fi spus „Lăsați-mi băiatul în pace. Știe el ce știe. O să ajungă departe..."

Și într-adevăr, după ce a absolvit cele șapte clase, fiul ciobanului Cioacă din Vaideeni și-a spus răspicat dorința: „eu vreau să învăț o meserie". Nici unul dintre ai lui nu s-au împotrivit, cu toate că din moși-strămoși toți cei din familia lor (și toți oamenii din Vaideeni de altfel) au fost, generație după generație, ciobani.

Dumitru I. Cioacă din anul II-B e deprins așa dar, de mult cu contemplația. Numai că tabloul ce i se deschide dinainte, de la fereastra internatului, e seară după seară altul. La început, în mijlocul unui mănunchi de lumini, cîteva excavatoare și buldozere scrîșneau surd, cu intermitențe, scurmînd și adunînd mii de tone de pămînt pe care cu puțin timp în urmă mai unduiseră încă valurile apei de iezer. Rînd pe rînd, luminile s-au înmulțit, autobasculantele alergă fără istov ziua și noaptea de la stația de betonare către forfota șantierului; stîlpii viitoarelor hale, ce se-ntind pe sute de metri par de la distanță o aliniere de siluete masive, neclintite. Te și miri cum îi ridică brațul macaralei ca pe nimic, plantîndu-i apoi cu o precizie fără greș în „paharul" de beton.

La secția electroliză, firele prinse de-asupra stîlpilor alcătuiesc o boltă tot mai prelungă; sub lumina becurilor electrice sau la mîngîierea razelor soarelui, țesătura geometrică din metal proaspăt vopsit își trimite reflexele roșiatice pînă departe...

Viitoarei turnătorii a uzinei i se deslușesc tot mai limpede dimensiunile majore, centrala termică parcă s-a înălțat din pămînt la un semn nevăzut și drumurile largi, netezite de cilindrii compresori se tot prelungesc, creind imaginea netă a perspectivelor...

Elevul Cioacă I. Dumitru a reținut cu exactitate toate datele cuprinse în expunerea profesorilor. Știe că aici, la Slatina se naște în ritm viu uzina care inaugurează o ramură nouă a metalurgiei neferoase din țară de la noi, cu o capacitate anuală de 50.000 tone aluminiu și aliaje, că toate secțiile vor fi înzestrate cu mașini și utilaje la nivelul tehnicii avansate. Și mai știe fiul ciobanului Cioacă din Vaideeni că el, alături de alți 299 de elevi din această pepinieră a uzinei de aluminiu, va stăpîni, va dirija prefacerile pulberei de aluminiu în bare, plăci și fire de sîrmă argintii, menite să slujească progresul tehnic al ramurilor industriei noastre socialiste.

De la fereastra internatului privirile lui urmăresc seara clocotul tulburător al șantierului — o lume nouă în care e nerăbdător să intre, s-o cunoască...

Viorica CIORBAGIU

(Continuare în pag. a 4-a)

Scenă din filmul romînesc

„PISICA DE MARE"

pe care îl povestim pentru dv. în pagina a 8-a

Din sumar

NOUTĂȚI DIN INDUSTRIA UȘOARĂ

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ LA PATINAJ...

SUFERTAȘUL
Schiță de Italo Calvino

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE
REGULI PENTRU O ALIMENTAȚIE RAȚIONALĂ

„SCOALA" ELEFANTILOR

CIUDUL GOSPODINEI

MODA

Revelion 1964 la Casa Scînteii — Fotografia Gh. BUȘOIU

BAIA MARE

Istoria orașului de pe malul Săsarului — Baia Mare — și a locuitorilor lui, este pe cît de bogată pe atît de veche. Este o istorie zbuciumată care-și are începutul, după cum o dovedesc urmele lăsate de săpătorii de galerii, în primele secole ale erei noastre.

Cel mai vechi document care atestă existența așezării ce avea să fie numită Baia Mare abea la începutul secolului XVI, este un act domnesc din anul 1329 al regelui Carol Robert: „Corrardus Judex civitatum Rivuli Dominarum et de Medio Monte", prin care se dăruia orașului o pădure aflată în preajmă. Alte documente dovedesc existența așezărilor omenești care aveau să formeze mai tîrziu puternicul centru minier al Băii Mari. Din cele mai vechi timpuri, spre această parte a Maramureșului s-au îndreptat ochii și lăcomia nepotolită a celor ce vedeau în minele băimărene mijloc de înavuțire.

Victor TEODORU

În clișeul de sus: În jurul planșelor arhitectul Ion Popescu, șef de atelier la D.S.A.P.C. Baia Mare discută împreună cu cîțiva specialiști unele amănunte privind noile obiective social-culturale care se vor ridica în orașul de pe malul Săsarului. În clișeul de jos: O vedere din avion a pieței Victoriei și a unei părți din noul cartier al Republicii

PE MERIDIANELE GLOBULUI

HAVANA

Ne apropiem de Havana! Aceste cuvinte, ascultate după o călătorie de aproape 17 ore pe căile nesfîrșite ale vazduhului, au creat printre pasagerii avionului o animație deosebită. De la ultima escală, făcută acum 8 ore în insula canadiană Tera Nowa, toți cei 86 de pasageri am stat liniștiți în fotoliile noastre. Era noapte, iar puternicul turboreactor al societății „Aero-Cubana" zbura prin tăriile întunecate ale cerului, la o înălțime de peste 7 000 de metri.

Am ajuns la Havana! Aceste cuvinte, rostite în mai multe limbi, au provocat tuturor pasagerilor un puternic sentiment de curiozitate. Toți își îndreaptă privirile spre hublourile avionului. Însă deocamdată nu se vede nimic. Doar luminile de poziție ale avionului clipesc în noapte. Stewardesa, o tînără și frumoasă creolă, invită zadarnic pe pasageri să servească tradiționalele bomboane „de aterizare". Avionul începe să coboare și după cîteva secunde, care par mult mai lungi ca de obicei, undeva jos începe să se zărească și să crească o lumină care devine tot mai puternică, alb-portocalie. Sînt luminile Havanei. Puzderie. Balizoarele aeroportului străjuiesc o pistă largă, care face cinste oricărui aeroport internațional, iar pe clădirea aerogării se află o lozincă mare, luminoasă, care ne umple inimile de bucurie: „Cuba — teritoriu liber al Americii".

...Havana își primește oaspeții cu bucurie, la orice oră din zi și noapte. Noi am sosit în zori, înainte de ora 4. De la aeroportul internațional „Jose Marti" și pînă în centru, la hotelul „Havana liberă" am străbătut bulevarde largi, puternic luminate, străjuite de o vegetație bogată, tropicală. Deși era încă noapte, totuși mulțimea și frumusețea florilor și arbuștilor se făcea puternic simțită.

Oricît ar fi de încîntat călătorul care sosește noaptea la Havana, primele impresii pălesc după ce a vizitat acest oraș ziua. Oare e bine spus acest oraș? De fapt, în Havana sînt cel puțin trei orașe. Primul oraș a fost construit aici începînd din anul 1519, pe vremea lui Cristofor Columb. Clădirile au o arhitectură masivă, cu crenele, adevărate cetățui. Străzile sînt înguste, străjuite de clădiri cu unul sau două etaje. Soarele pătrunde greu pe aceste străduțe, iar mașinile, cele mici bineînțeles, cu greu își croiesc drum circulînd într-un singur sens. În acest străvechi cartier al orașului se găsesc numeroase monumente istorice, unele dintre ele adevărate opere de artă. Celebrul fort „Castillo del Morro", construit cu veacuri în urmă de colonialiștii spanioli pentru a apăra intrarea în portul Havanei, fostul palat al guvernatorului general spaniol, catedrala catolică Columb, cu construcția ei sobră și podoabe care oglindeau o searbădă măreție, toate acestea prezintă un interes pentru călătorul străin, dornic să cunoască istoria Cubei. Dar centrul comercial al acestui cartier? Un adevărat bazar oriental, cu magazine mici și întunecoase în care găsești orice, de la butonii pentru manșete și pînă la crocodili împăiați. Ca o curiozitate istorică poate fi privit și „Prado", loc de plimbare, copie miniaturală a cunoscutului „Prado" din Madrid. Au vrut colonialiștii spanioli să se simtă „ca acasă", însă poporul cuban nu le-a dat pic de liniște. Istoria Cubei e plină de răscoale și războaie duse împotriva cotropitorilor spanioli. Și astăzi poporul Cubei cîntă eroii, își [illegible] martirii care de-[illegible] veacurilor au să[illegible] în generațiile de cu[illegible] dragostea de țară, dorul de libertate.

Cel de-al doilea oraș e modern, Havana turiștilor. Aici sînt bulevarde largi, blocuri înalte, unele cu 50—60 etaje, hoteluri și

I. GALETEANU

(Continuare în pag. a 2-a)

cu „București"

La sosirea în portul Constanța, familiile marinarilor [illegible] echipajului o primire călduroasă

Cînd a pornit, era luna lui Cuptor. Din portul Tomis mici ambarcațiuni zburau spre stațiunile litoralului. Plăjile — de la Mamaia și Mangalia — geamăn de lumă.

Cînd s-a întors, zăpada a [illegible] orea întregul port. Un vînt tăios [illegible] spre larg. Ningea cu fulgi mi[illegible] o adevărată ceață albă. Era [illegible] singurii oameni bronzați c[illegible] tău la Constan[illegible] pe „București" Timp de 13 [illegible] nesc care a [illegible] pavilionul t[illegible] oceane, a

69313

Ocolul pămîntului I. Iată ce și-a propus să facă cetățeanul american L. Gillis din localitatea Providence Forge (Statul Virginia). Ca mijloc de transport el folosește în această călătorie un original mijloc de transport... un vagon tras de cai. Pentru a înfăptui acest proiect, Gillis a făcut, ca un fel de „antrenament", o călătorie preliminară străbătînd, anul trecut, întregul continent american în 294 de zile. Inconjurul pămîntului va fi făcut cu întreaga familie (soția și cei șase copii), iar după sosirea la New York, el se va îmbarca pe bordul unui vapor care-l va transporta în Europa. In fotografie : **Familia Gillis, în „modernul" lor vehicul, înaintea plecării spre New York.**

HAVANA

(Urmare din pag. 1)

restaurante moderne cu cele mai perfecționate instalații de aer condiționat. Aici se află celebrul „Malecon" autostradă largă, construită chiar pe țărmul oceanului, veșnic aglomerată de mașini și pietoni, veșnic umedă din cauza brizei marine. În această parte se află centrul administrativ cultural și comercial, pulsează viața clocotitoare a orașului.

Aici se află impunătorul monument al eroului național Jose Marti și Muzeul Revoluției din marea piață unde au loc uriașele mitinguri ale Havanei. Aici a fost citită „Proclamația de la Havana", document de importanță istorică care confirmă eliberarea Cubei și cheamă popoarele Americii Latine să-i urmeze exemplul. Mărturiile luptei pe care a dus-o poporul Cubei pentru cucerirea libertății sale se află la tot pasul în această parte a Havanei. În port se află ancorat vasul „Grauma", pe bordul căruia au sosit în Cuba 84 de luptători revoluționari, sub conducerea lui Fidel Castro. Doar 12 luptători au scăpat atunci de sub focul mitralierelor lui Batista, dar ei au format nucleul partizanilor din munții Siera Maestra, care au strîns în jurul lor întreg poporul Cubei luptătoare. În fața universității din Havana se află așezat pe un piedestal un tanc. Această piesă de muzeu își are istoricul ei. În așteptarea partizanilor lui Fidel — studenții din Havana s-au răsculat împotriva regimului dictatorial al lui Batista. Dictatorul a trimis tancurile împotriva studenților, dar aceștia au luptat împotriva lor cu sticle de benzină și grenade „fabricate" de colegii de la facultatea de fizică și chimie. Unul din tancuri a ajuns însă pînă aici, în fața clădirii universității. Pe locul unde a fost incendiat se află și acum... ca piesă de muzeu.

Străzile acestei părți a orașului sînt foarte animate, aici sînt magazinele, cinematografele și teatrele, iar seara parcă întreaga Havană, cu cei un milion și jumătate de locuitori ai săi, a ieșit la promenadă pe „Malecon" și pe bulevardele apropiate. Sînt multe parcuri, multă verdeață, dar cu toate acestea, Havanei parcă și-au dat întîlnire toate florile, întreaga vegetație luxuriantă a climei tropicale. Sînt flori de toate felurile, de toate culorile. Una mai frumoasă decît alta. Palmierii și bananii, lămîii, portocalii și arborele de „fructa bomba", curmalul și ananasul, își împletesc crengile și miresmele cu arborele „mango" și cu tramboianii încărcați cu frumoase flori roșii. Nu un oraș, ci o adevărată stațiune climatérică se află aici. Frumusețea ei cu greu poate fi descrisă.

Vorbindu-ne despre acest cartier, însoțitorul nostru, „amigo" Carilo, ne povestește o întîmplare, amuzantă în felul său. La 1 ianuarie 1959, cînd partizanii lui Fidel Castro au intrat în Havana, acest cartier era aproape pustiu. Însă pe toate străzile, și în garaje, se aflau mașini, multe mașini. 11 600 de automobile. Proprietarii lor, bogătașii, luaseră cu asalt vapoarele și avioanele cu cîteva zile mai înainte, atunci cînd au aflat că partizanii lui Fidel Castro s-au apropiat luptînd, de Havana.

— Ați observat militarul care făcea de pază la intrarea tunelului — ne întreabă Carilo. Era un negru. Ei bine, trebuie să știți că în trecut negrii nu aveau voie să intre în acest cartier. Astăzi însă un negru este de serviciu la intrarea tunelului. Nu este acesta un semn al schimbărilor care au avut loc în Cuba ?

Dar oare acestea sînt singurele schimbări ? Stăm de vorbă cu învățătorul Alberto Ruiz și cu alți cîțiva dintre noii locatari ai cartierului. Sînt oameni ai muncii de toate categoriile. Guvernul revoluționar le-a dat locuință aici, în locul foștilor proprietari fugiți. Clădirile mai mari au fost transformate în școli elementare și medii, în școli profesionale și cămine studențești. Iată, străzile sînt pline de grupuri de tineri care vin de la școală sau merg la școală. Mulți dintre ei au venit aici din cele mai îndepărtate orașe și sate ale Cubei. Sînt dornici să învețe, iar statul revoluționar le pune la dispoziție tot ce le trebuie pentru a deveni oameni bine pregătiți, constructori pricepuți.

Cel de-al treilea oraș al Havanei se află acum în folosința adevăraților săi

Vedere din frumoasa capitală a Cubei

ele nu pot opri căldura caniculară, razele de foc ale soarelui. De aceea bogătașii Havanei, cei care făceau comerț cu sudoarea poporului și bogățiile țării și-au căutat refugiul prin construirea celui de-al treilea oraș.

Un soldat la intrarea tunelului

Părăsim „Maleconul", trecem printr-un tunel săpat sub albia unui riu și iată-ne în cea de-a treia parte componentă a Havanei. Aici parcă e cu totul alt oraș. Străzile sînt mai largi, adevărate bulevarde străjuite de arbori ecuatoriali, iar pe mijloc peluze de flori și arbuști ornamentali. În acest cartier nu găsești blocuri, ci doar vile și clădiri cu unul sau cel mult două etaje. Clădirile sînt de un alb curat sau pastel strălucitor. E firesc dacă ținem seama că în Cuba nu se face niciodată foc pentru încălzirea locuințelor, iar praf nu e de loc fiindcă briza marină ține pămîntul veșnic umed. Aici, în această parte a orașului, se află impunătorul monument al eroului național Jose Marti și Muzeul Revoluției din marea piață unde au loc uriașele mitinguri ale Havanei. Aici a fost citită „Proclamația de la Havana", document de importanță istorică care confirmă eliberarea Cubei și cheamă popoarele Americii Latine să-i urmeze exemplul. Mărturiile luptei pe care a dus-o poporul Cubei pentru cucerirea libertății sale se află la tot pasul în această parte a Havanei. În port se află ancorat vasul „Grauma", pe bordul căruia au sosit în Cuba 84 de luptători revoluționari, sub conducerea lui Fidel Castro. Doar 12 luptători au scăpat atunci de sub focul mitralierelor lui Batista, dar ei au format nucleul partizanilor din munții Siera Maestra, care au strîns în jurul lor întreg poporul Cubei luptătoare. În fața universității din Havana se află așezat pe un piedestal un tanc. Această piesă de muzeu își are istoricul ei. În așteptarea partizanilor lui Fidel — studenții din Havana s-au răsculat împotriva regimului dictatorial al lui Batista. Dictatorul a trimis tancurile împotriva studenților, dar aceștia au luptat împotriva lor cu sticle de benzină și grenade „fabricate" de colegii de la facultatea de fizică și chimie. Unul din tancuri a ajuns însă pînă aici, în fața clădirii universității. Pe locul unde a fost incendiat se află și acum... ca piesă de muzeu.

Străzile acestei părți a orașului sînt foarte animate, aici sînt magazinele, cinematografele și teatrele, iar seara parcă întreaga Havană, cu cei un milion și jumătate de locuitori ai săi, a ieșit la promenadă pe „Malecon" și pe bulevardele apropiate. Sînt multe parcuri, multă verdeață, dar cu toate acestea,

ÎN JURUL LUMII CU „BUCUREȘTI"

(Urmare din pag. 1)

tute de navele noastre și s-a întors acasă cu misiunea îndeplinită.

Comandantul...

Comandantul Liviu Neguț, e un tînăr înalt, brunet, cu înfățișare energică. E craiovean de fel.

— Și cum ați nimerit de pe meleagurile Olteniei tocmai în marină ?

— De mic m-a pasionat marea. Citeam cu pasiune toate cărțile de călătorii. Și iată că visurile copilăriei mele s-au împlinit. Așa cum se împlinesc astăzi atîtea visuri.

De altfel, spune zîmbind tov. Neguț, și comandantul altui mare vas al nostru, „Dobrogea", tov. Cotet, este și el oltean. De unde se vede că e pe cale să se creeze o generație întreagă de marinari din această regiune a țării...

Liviu Neguț este foarte iubit de întregul echipaj. Am avut prilejul să constatăm acest lucru încă înainte de a-l cunoaște personal. Vasul abia se lipise de dană cînd intrasem în vorbă cu cîțiva marinari care trebăluiau pe punte.

— Impresii ? Cîte vreți ! — ne-a spus unul dintre ei. Dar cea mai puternică ne-a făcut-o comandantul nostru. Aspru și gingaș, sever și înțelegător, toate la un loc. În momentele dificile a știut să ne încurajeze ca nimeni altul.

Și totuși Liviu Neguț e foarte tînăr. A primit comanda vasului abia cu două zile înainte de marea călătorie. Înainte, a comandat vase mai mici, parcurgînd treptat — dar repede, datorită calităților lui personale — scara ierarhică a marinei comerciale : ofițer III pe „Sulina", ofițer II pe „Oltenia", ofițer I pe „Brăila", comandant pe „Arad" și „Cluj".

— N-ați avut emoții pornind la un drum lung, necunoscut, pe cea mai mare navă românească ?

— Aș minți dacă aș spune nu. Cînd am pornit din port, o mulțime de oameni — familiile echipajului, marinari, cetățeni ai Constanței — ne-au condus departe, pînă la terminarea digului. Îi priveam, priveam și echipajul care își începuse treaba și eram copleșit de emoție. Mă gîndeam la marea încredere ce mi s-a acordat de a purta vasul și oamenii peste mări și oceane, la marea răspundere pe care o purtam. Și eram hotărît să nu înșel cîtuși de puțin această încredere. Dacă am reușit să fac acest lucru, sînt fericit.

— Printre cei care v-au însoțit la plecarea vasului au fost desigur și membrii familiei dv.

— Nu sînt încă căsătorit. Aceasta este, de altfel, cel mai mare necaz al maică-mi. La sosirea într-un port din R. P. Chineză am găsit o scrisoare de la ea prin care mă anunță că a găsit pentru mine la Craiova o fată minunată... Așa mă fericește dînsa ori de cîte ori sînt într-o cursă, spune rîzînd comandantul.

...și echipajul

Toți sînt tineri. Media de vîrstă : 27 de ani. Majoritatea pregătiți în școala Navromului.

Călătoria întreprinsă în jurul lumii a fost însă pentru echipajul „Bucureștilor" o a doua școală. Au promovat-o toți cu succes. Au trecut prin furtuni și ceață și totul a mers „ceas". Boris Cazacu, ofițer I pe vas, a învățat atît de multe în acest drum încît acum e gata să dea examen de comandant. Un examen reușit a dat și șeful mecanic Nicolae Arghiran : în tot decursul călătoriei mașinile au mers impecabil ; nici un fel de avarie. Iar pentru întregul echipaj, examenul reușit a fost depășirea planului de transport. La întoarcerea în țară vasul a fost încărcat peste capacitatea de transport prevăzută.

— Mare curaj a avut comandantul să încarce așa de mult vasul, mi-a spus cineva în port, cînd nava se apropia de dană.

Cînd i-am pomenit comandantului despre această observație a exclamat :

— Curaj pe nave este adesea o prostie ! Nu curajul îți dă siguranța călătoriei, ci calculul științific. Noi am calculat în amănunt greutatea combustibilului, a apei, am stabilit consumul zilnic și astfel am descoperit rezerve pentru depășirea planului de transport valoric și de tonaj.

Pe tot parcursul drumului întregul echipaj a inițiat o întrecere pentru înfrumusețarea vasului. Rezultatul ? Planul de întreținere a fost depășit cu 25 la sută.

Cîteva amănunte de la bord care ni s-au părut amuzante. În China, mai mulți marinari s-au apucat să cumpere peștișori colorați pe care îi țineau în borcane umplute cu apă. După cîteva zile, un necaz : peștii nu rezistau la drum. Unii spuneau că e de vină apa, alții trepidațiile vasului. Pentru verificare, ofițerul III Gh. Raiciu s-a băgat în baie și a stat cufundat în apă cît a putut. Sentința : trepidațiile nu pot avea nici o vină; trebuia schimbată apa. Și totuși doar trei peștișori au supraviețuit. Restul au fost „înmormîntați" cu onoruri, în ocean.

Pe bordul vasului se afla un marinar grozav de pasionat după fotbal, Nica Lascăr. Oamenii îl porecliseră „Sportul popular" după cunoștințele sale amănunțite în domeniul sportului. Pe vas Nica ofta adesea că nu cunoaște rezultatele diferitelor etape la fotbal. Cînd „București" a sosit la Constanța prima întrebare pe care a adresat-o soției — el fiind încă pe punte, iar ea pe mal — a fost :

— Ce loc ocupă „Farul" în clasament ?

De altfel nici în timpul călătoriei oamenii nu au avut a se plînge de lipsa activității sportive. Pe bord, masa de tenis era incontinuu asaltată, iar cînd vasul ajungea în porturi aveau loc partidele de fotbal și volei cu alte echipaje. Astfel, în Cuba, echipajul a jucat o partidă de volei cu o echipă cubană din Guantanamo, ieșind învingător, precum și cîteva meciuri de fotbal cu echipajele unor vase sovietice.

Cît despre activitatea culturală, nu se poate spune că în timpul lor liber marinarii aveau timp să se plictisească. Clubul dispune de o bogată bibliotecă, șah, table, șubah. Vasul poseda 16 filme de lung metraj (inginerul șef electrician Marin Nedelea s-a dovedit a fi un excelent operator), filme care pe parcurs au fost schimbate cu altele, de pe vase sovietice și poloneze. În total în decursul călătoriei oamenii au vizionat astfel 35 de filme artistice. În plus, pe bord s-au organizat numeroase conferințe asupra celor mai actuale probleme interne și externe, iar programul de pregătire profesională pe grupe de categorii n-a încetat nici o clipă.

O tradiție nouă : sărbătorirea tuturor zilelor de aniversare. În Cuba, la Playa Giron, Liviu Neguț a împlinit 36 de ani. Marinarii au organizat o masă tovărășească și i-au cîntat în cor pe 50 de voci „Mulți ani trăiască". La fel s-au petrecut lucrurile cînd și alți membri ai echipajului și-au aniversat ziua de naștere. Darul colectivului : cîte un tort.

Datorită bunei aprovizionări făcute înainte de pornire, marinarilor li s-a putut asigura o masă variată și gustoasă. Un comitet special alcătuit fixa meniurile săptămînale, în rîndul său evidențiindu-se cel mai „solid" personaj de pe bord, telegrafistul Gh. Petrescu.

Jurnal de bord

Nava „București", cel mai mare vas de mărfuri al țării noastre, are o capacitate de încărcare de 10 914 tone. La 11 august, cu o încărcătură de utilaje românești — tractoare, echipament petrolier, o linie de ciment și altele — a ridicat ancora din portul Constanța cu destinația Cuba. „București" este un vas ultramodern dispunînd de cele mai noi aparate de navigație. În plus, condițiile de pe vas sînt deosebite : aer condiționat, cabine elegante, spațioase.

Pînă în Cuba, călătoria a decurs aproape liniștit, fără multe peripeții. Un singur fapt impresionant : la ieșirea din Gibraltar, radiotelegrafistul a recepționat semnale S.O.S. de la un petrolier care luase foc în largul Atlanticului. S-a hotărît ca nava să se îndrepte spre petrolier, pentru a încerca să salveze pe supraviețuitori. Dar „București" se afla departe de locul acestei nenorociri și alte vase au ajuns mai repede în zona respectivă. De asemenea, în marea Caraibilor, vasul a întîlnit taifunul Benlah, o puternică furtună tropicală : avertizat de serviciile meteorologice de coastă și-a schimbat direcția evitînd zona periculoasă.

În Atlantic, colectivul de ofițeri a experimentat și aplicat navigația „ortodromică" care se deosebește de cea „loxodromică", ce se folosește pe traseele mai scurte. Ce înseamnă aceasta ? Spre deosebire de noțiunea elementară, binecunoscută oricărui elev din școala elementară, că distanța cea mai scurtă dintre două puncte e linia dreaptă, pe ocean distanța cea mai scurtă, cel puțin în aparență, e... curba. Aceasta înseamnă că vasul ține seama de curbura globului, scurtînd astfel simțitor distanța în timpul călătoriei. Cuvintele „pentru prima dată" se pot repeta de multe ori pentru vasul „București". Prima dată cînd un vas sub pavilion R.P.R. trece prin canalul Panama, prima dată cînd un asemenea vas navighează în Pacific, prima dată cînd pătrunde într-un număr de porturi etc.

La plecarea din Cuba vasul s-a strecurat la o scurtă distanță — 300 mile — de teribilul uragan „Flora" care se apropia de coastele insulei. Abia în China, după 33 de zile de navigație, a aflat echipajul de grelele distrugeri provocate de acest uragan în țările prin care a trecut. Oamenii au fost deosebit de mîhniți de nenorocirea abătută asupra Cubei unde lăsaseră atîtea prietenii.

Nici în „Pacific" însă furtunile tropicale — cele cu nume atît de îmbietoare dar totuși atît de primejdioase — nu i-a scutit de emoții pe cei de pe „București". Rînd pe rînd au avut de înfruntat taifunurile Mona Mamie, Kit, Ora, Judy pe care le-au ocolit la timp, fără însă să scape de hula puternică stîrnită de acestea.

La 21 octombrie ora 21 seara, în timp ce vasul se afla în apropierea insulei Midway a avut loc un eveniment important : trecerea meridianului de 180 grade. Cu acest prilej nava a pierdut o zi, trecînd direct de la 21 la 23 octombrie. Echipajul, strîns în careu, a intonat imnul R.P.R., după care comandantul a rostit o scurtă cuvintare. A urmat apoi pitorescul „botez al lui Neptun", fiecare marinar primind un certificat prin care se specifica acest eveniment. Există tradiția marinărească că numai cei care trec Ecuatorul sau meridianul de 180 de grade se pot considera marinari perfect formați. Astfel de marinari existau pe vas în număr de 10 (în frunte cu comandantul) și au fost scutiți de „botez".

În drum, în preajma Japoniei, vasul a întîlnit o ceață deasă ; navigația s-a făcut fără vizibilitate, doar cu ajutorul radiolocatorului. Același lucru în Mediterana și mai ales în Marea Neagră, unde ninsoarea deasă făcea ca vizibilitatea să fie nulă. De remarcat faptul că în cîteva zile marinarii au trecut de la plus 26 de grade în Suez la minus 10 grade în Constanța. Trecerea a fost cam bruscă, motiv de... dirdîială și de schimbare a îmbrăcămintei.

În drum spre țară vasul a întîlnit prieteni : în Marmara nava „Brăila", în Bosfor „Oltenia". 3 semnale de salut cu sirena, strigăte prietenești de ambele părți.

— De cînd flota noastră a sporit atît de mult, ne-a spus tov. Neguț, nu există să fi făcut o călătorie fără să întîlnesc vase românești. Mă bucur de fiecare dată de parcă aș vedea o bucățică din pămîntul patriei. De altfel, nici o clipă n-am încetat să ținem legătura radio cu pămîntul țării, făcînd zilnic schimb de radiograme.

Printre prieteni

În decursul călătoriei vasul a făcut escală în patru porturi cubane, încărcînd și descărcînd mărfuri : Santiago de Cuba, Havana, Guantanamo și Cien Fuegos. Sosirea vasului românesc a fost întîmpinată cu prietenie, el fiind pretutindeni vizitat cu interes. La Havana comandantul vasului a dat o recepție la care au participat Alberto Moro, ministrul comerțului al Cubei, precum și alte oficialități, de față fiind Mihail Magheru, ambasadorul țării noastre.

În cinstea oaspeților au fost organizate numeroase excursii. Astfel, la Santiago echipajul a făcut o excursie cu mașina în munți, la Gran Piedro, la Havana au vizitat orașul, la Guantanamo au participat la tradiționalul festival Caimanero, un fel de „tîrg al moșilor" local, la Cien Fuegos au vizitat Playa Giron și Playa Larga, locul istoricelor victorii ale patrioților cubani împotriva intervenționiștilor.

— Am vizitat numeroase locuințe și m-a impresionat în mod deosebit eforturile ce se depun în acest domeniu, ne-a spus tov. Neguț. Ca și cele — cu totul remarcabile — din domeniul învățămîntului.

La Santiago, marinarii români au vizitat fabrica de ciment. Ea are trei linii : una de proveniență americană, a doua din R.F.G., iar a treia din țara noastră. Gazdele au subliniat calitatea deosebită a liniei românești de ciment pe care o consideră cea mai modernă. Este o contribuție a Romîniei la marele efort constructiv ce se efectuează în Cuba, au spus ei oaspeților.

— Peste tot unde am trecut, de altfel, ne-a spus comandantul, mi-a fost dat să remarc creșterea prestigiului țării noastre. Navigînd prin Canalul Panama, bunăoară, un pilot din partea locului ne-a vorbit cu căldură despre țara noastră. Am constatat cu bucurie că știe o mulțime de lucruri despre dezvoltarea economică a R. P. Romîne.

Cu prietenie a fost primit vasul românesc și în cele patru porturi chineze, pe care le-a vizitat : Hsin Kong, Daireu, Shangai, Whampoa. Marinarii au făcut excursii vizitînd o seamă de monumente istorice.

★

Cînd apar aceste rînduri, vasul „București" a pornit din nou la drum, spre mările nordice. Îl însoțesc gîndurile prietenești a numeroși oameni din toate colțurile țării, care urează navigatorilor români ce au înconjurat globul noi succese în munca lor frumoasă și plină de răspundere.

Paul MARIAN și Mihai ALEXANDRU

„Botezul lui Neptun" la trecerea meridianului de 180 de grade (clișeul de sus). *Vasul românesc trece prin canalul Panama* (clișeul de jos)

Centenarul nașterii unui mare fizician român

S-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Constantin Miculescu, primul fizician român al cărui nume se consacră pe plan mondial.

Lucrarea ce avea să aducă o faimă trainică autorului său, e cunoscută sub numele „*L'echivalent mecanique de la calorie*" (Paris, Gauthier-Villon, 1891).

Determinarea cît mai exactă a echivalentului mecanic al caloriei era o problemă fundamentală a vremii, și profesorul C. Miculescu a realizat-o într-un fel original și de o exactitate care a întrecut pe toți cei 16 predecesori ce-și încercaseră măiestria, în aceiași direcție, printre care se aflau savanți celebri ca Joule, Lentz, d'Aronsval.

Editarea pomenitei teze în publicația „Comptes rendus" a Academiei Franceze de Știință, reproducerea ei chiar în anul următor în „Phisical Review", din New-York, descrierea experienței în manualele de curs universitar începînd cu anul 1893, (Pellat — classe de matematique), atestă, din capul locului, că ea a fost primită cu maximum de interes în cele mai largi și în cele mai înalte cercuri științifice.

CONSTANTIN MICULESCU

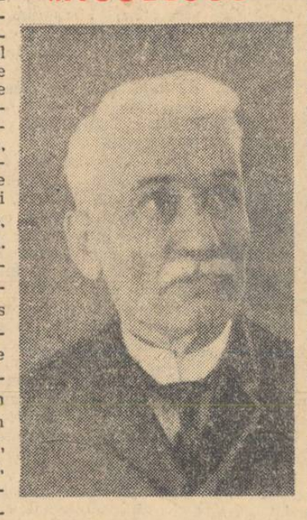

Și astăzi, celebra experiență a lui C. Miculescu continuă a fi reprodusă chiar și în manualele de curs mediu ca de pildă în *Marcel Eurin, Henri Guiniot: Phisique, clase de philosophie* (Paris 1960).

Cine a fost acest român care a reușit să-și facă auzit numele printre cele ale colegilor parizieni și a profesorilor săi de la Sorbona, deja celebri ca: Lippman, inventatorul fotografiei în culori, Henri Poincaré, cel mai mare savant al timpului, Emil Picard, Paul Appel și alții ?

C. Miculescu s-a născut la 6 septembrie 1863 într-o familie numeroasă, din comuna Crevnic, regiunea Argeș. A urmat școala medie la liceul Matei Basarab din București, unde a avut coleg pe celălalt mare savant român, dr. Gh. Marinescu.

În 1882 intră la Universitate și, după absolvire, cu sprijinul profesorului său Em. Bacaloglu, e trimis în străinătate pentru a-și perfecta cunoștințele de fizică, la Sorbona.

Se reîntoarce în țară chiar în 1891, anul publicării la Paris a celebrei sale teze. La numai 28 de ani el devine profesor, ocupînd chiar catedra fostului său binefăcător, decedat în același an.

Mai mult de patruzeci și patru de ani se consacră C. Miculescu științei românești, fără a-și schimba locul de muncă. Din foștii săi studenți, au ieșit viitori profesori de mare valoare.

Dar C. Miculescu s-a remarcat nu doar ca om și profesor, el depunînd de-a lungul întregii sale vieți o asiduă activitate pe tărîm obștesc. Așa, de pildă, în comuna natală care, pe vremea copilăriei sale nu avea nici măcar o școală primară, construiește un gimnaziu și un dispensar. Sătenii care primeau din partea savantului sfaturi și ajutoare îi spuneau cu afecțiune „domnul Costică". S-a îngrijit și de locul unde muncea, actuala clădire a Facultăților de matematică și fizică fiind realizată prin străduințile sale.

Statul nostru prețuiește meritele acestui pionier al pătrunderii noastre în circuitul valorilor mondiale și, în cadrul aniversărilor, numele său e pus la loc de cinste. Cu prilejul centenarului nașterii lui C. Miculescu a fost pusă în circulație o carte poștală cu portretul savantului.

Ștefan FĂTULESCU

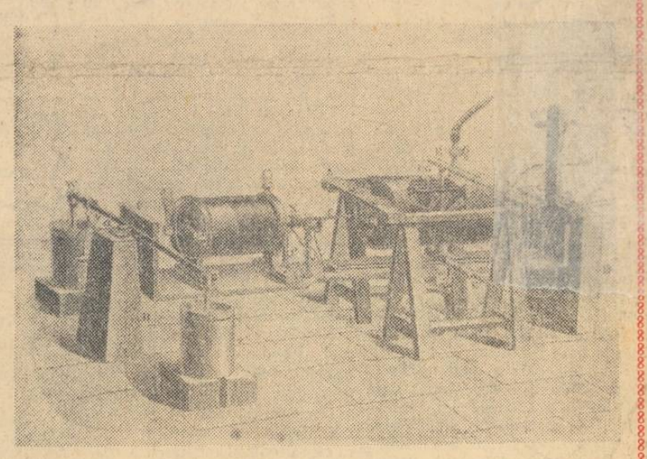

Instalație construită de ing. C. Miculescu pentru măsurarea echivalentului mecanic al căldurii

Baia Mare

(Urmare din pag. 1)

Orașul trece rînd pe rînd ba sub puterea regală, ba sub stăpînirea feudalilor sîrbi ori poloni, ba sub cîrmuirea seniorilor și principilor din preajmă. Și fiecare știe că dreptul de proprietate pe care-l are este pentru scurtă vreme, fiindcă un altul vrea să-i ia locul și să se îmbogățească. De aceea, cei ce s-au scurs, întocmai apei întunecate a Săsarului, la conducerea acestui oraș, au căutat să stoarcă într-un timp scurt profituri cît mai mari.

Prin 1878, scriitorul maghiar Jokai Moor publica — într-un ziar care apărea la Baia Mare — un reportaj zguduitor din întreprinderile aflate în Ferneziu sub titlul : „*Pînă cînd piatra se transformă într-un forint de argint*", în care arăta printre altele : „*Asupra văii* (Ferneziu n.a.) *întotdeauna se află parcă umbra de ceață a unei fantome. E fumul izvorît din cuptoarele unde se topește metalul. Și în atmosfera asta insuportabilă, generație după generație își petrece viața, iar florile își deschid petalele. Sînt unele munci pe care le fac numai mîinile de copii. În alte locuri lucrează numai fete tinere și există munci unde un bărbat puternic rezistă doar două ore. Iar timpul lor de lucru este de 14 ore.*

Zilnic este în joc viața lor și pentru această trudă și zbucium continuu primesc un salariu de 30—70 coroane. Iar la țară, pentru o asemenea sumă nu găsești nici un argat care să-ți slujească..."

Și în timp ce vagoanele încărcate cu metal prețios iau drumul străinătății, minerii băimăreni se zbat în cea mai neagră mizerie. În unele mine se lucrează la fel de rudimentar ca pe vremea lui Ludovic al II-lea, care în prima jumătate a secolului al XVI-lea a dat un regulament al minelor. Minerii îmbrăcați în zdrențe, intrînd în mină cu o desagă în care au învelit într-o cîrpă de cînepă un boț de mămăligă uscată, muncesc în galerii neaerisite și nearmate. O mică parte din mine trec în proprietatea statului și majoritatea lor în posesia capitalului străin. Pentru a se dovedi „omenoși" capitaliștii străini introduc și „tehnica nouă". Astfel, societatea „Aurum" introduce după anul 1930 în minele din Valea Borcutului perforajul uscat. Pentru început oamenii s-au bucurat. Scurt și trist prilej de bucurie. Căci din acea clipă în Valea Borcutului s-a învățat un nou cuvînt : „silicoza" — numele temutei boli profesionale.

An după an, Valea Borcutului s-a transformat într-o așezare fără bărbați, într-o vale a văduvelor și orfanilor. În anul 1939, întreprinderea „Aurum" și-a retras capitalul. Filoanele fuseseră secătuite, forța umană vlăguită. În acel an au fost îngropați ultimii 20 de mineri din Valea Borcutului, precum și 26 de copii. Patronii și-au făcut bilanțul, au zîmbit satisfăcuți și au dat dispoziții precise ca minele din Valea Borcutului să fie inundate.

— Așa era, spune simplu, dar cu durere amară în glas, Sandor Alexandru, șef de brigadă la exploatarea minieră Săsar. Noi eram acasă zece copii. Tata lucra cu încă patru frați de-ai mei. Și cînd unul din cei mici vroia să meargă la școală, celălalt trebuia să stea acasă că n-avea încălțări și haine de oraș. Acum ați văzut : la gura de puț, la fiecare orizont lumină cu neon, aeraj în galerii, minereu transportat în vagonete trase de locomotive electrice. Cît despre perforaj, el este umed. Avem aici, alături de exploatare, un centru de cercetări care se ocupă de toate problemele legate de ușurarea muncii noastre...

Străbătînd astăzi străzile Băii Mari ai față în față două epoci, două lumi. Vechiul centru își păstrează arhitectura medievală, fiind declarat monument istoric. Sînt case cu intrări boltite, cu ziduri groase și ferestre înalte și înguste. Numai la cîteva sute de metri de această urbe în care se mai găsesc străzi care poartă și azi numele breslașilor de odinioară, ulițe înguste fără trotuar, cu casele ridicate chiar din marginea drumului, se află noul oraș. Liniile elegante ale blocurilor din beton și sticlă, bulevardele largi, culorile pastelate ale fațadelor, sînt ca o explozie multicoloră a noului. Acel nou care poate fi întîlnit în fiecare colț al țării noastre. Numai că în vechea așezare a minerilor băimăreni semnificațiile lui sînt și mai profunde.

Noul cartier poartă numele Republicii. Sînt aici 3 000 de apartamente cu camere spațioase și luminoase în care confortul și bunăstarea s-au statornicit definitiv în viața minerilor, urmașii acelora care cu zeci și sute de ani în urmă nu aveau drepturi ci numai îndatoriri. La parterul blocurilor noi te întîmpină chiar de la coborîrea din tren, pe bulevardul 6 Martie, o salbă de magazine cu pereți întregi de sticlă, pardosite cu mozaic multicolor, strălucind în lumina albă a tuburilor fluorescente. Sînt construcțiile ridicate pe locul unor case nevoiașe. Iar în preajmă, peste drumurile glodite, mărginite de șanțuri, edilii orașului au turnat briu lat de asfalt. Între blocuri, alei și straturi de flori, spații pentru copii în care muncitorii întreprinderilor orășenești au alcătuit leagăne și scrînciob uri.

Cartierul acesta a început să fie ridicat în toamna anului 1961. Astăzi el este în întregime terminat. Constructorii s-au străduit să-i dea o înfățișare cît mai frumoasă. La fațade s-au introdus balcoane și elemente decorative care dau acestui cartier o plastică arhitecturală variată. Dar construirea noului oraș abia a început. Căci alături de noile blocuri multicolore se vor înălța multe altele. În vechea și chinuita vale a Săsarului, lîngă exploatarea minieră cu același nume, în care cu mulți ani în urmă minerii intrau în galerii înainte de ivirea zorilor și terminau lucrul cînd cerul era spuzit de stele, în acest loc, prin grija partidului și guvernului se vor construi două microraioane care vor însuma peste 5 300 de apartamente. Ridicarea lor a și început în această toamnă prin lucrările la cele trei blocuri cu 252 apartamente. Este o nouă filă de cronică din viața orașului Baia Mare.

S-ar putea scrie pagini întregi despre modernizările care au avut loc în anii regimului democrat-popular în întreprinderile băimărene, despre noile condiții de muncă ale minerilor. S-ar putea aminti numărul acelor care au plecat în concedii de odihnă în țară sau străinătate. Dar despre cîte nu s-ar putea scrie... Ni s-a părut însă că cel mai semnificativ lucru este ridicarea noului oraș, ridicare ce este împletită cu viața nouă a oamenilor de aici. Astfel, în cele două microraioane vor exista, printre altele, 22 de blocuri cu 4 etaje, 14 blocuri cu 10 etaje și un bloc-turn cu 11 etaje.

— Alături de ele — a spus arhitectul Ion Popescu de la D.S.A.P.C. Baia Mare — vor exista o bibliotecă regională cu săli de lectură spațioase, cu depozite în care vor putea să stea rînduite în rafturi zeci de mii de volume, un cinemascop modern, 2 circumscripții medicale, o școală cu 16 clase. Au fost create spații speciale de parcare a automobilelor.

Cu titlu de curiozitate reportericeacă, am notat și cîteva cifre : cele două microraioane se vor întinde pe o suprafață de peste 40 ha., spațiile verzi dintre blocuri vor cuprinde 180.000 m.p., iar arterele interioare, aleile și drumurile carosabile vor atinge o lungime de peste 10 km. Spațiile comerciale vor avea la dispoziție aproape 5.500 m.p., iar spațiile de deservire 1.400 m.p. La înfrumusețarea cartierului își vor aduce contribuția cunoscuți artiști plastici băimăreni, prin lucrări murale de mari dimensiuni. Iar la nord de cel de-al doilea microraion se va amenaja un lac pe malul căruia se va ridica un restaurant modern.

★

Sînt file dintr-o cronică încă nescrisă despre vechiul și nou pe malul Săsarului. File în care prind o amarnică trudă și ploatării regimului t care cuprind puteree fo re din anii înnoitori ai în patria noastră.

Victor

Noul și elegantul hotel „București" (clișeul din stînga). *Monumentul ostașului român* (clișeul din dreapta)

Prietena mea CARTEA

E vinovat Joe?

— Frumos roman, nimic de spus, scris la mare tensiune, îl citești pe nerăsuflate, îmi spunea dăunăzi un prieten. Păcat însă că Braine nu găsește și soluțiile. Mi-a lăsat un gust amar în gură.

— Doreai un happy-end ?

— Nu neapărat. Dar o soluție.

— Atunci, adresează-te altuia decît lui Braine. Asta-i tot ce-a putut da pînă acum. Acestea sînt, ca să folosim un termen al criticilor literari, limitele concepțiilor sale : o critică sîngeroasă fără ocolișuri, deosebit de valoroasă, a orînduirii burgheze și mai ales a înaltei societăți, cu viciile care-o caracterizează, cu modul de a gîndi și acționa dar... atît și nimic mai mult. Nu-i cere soluții pentru că acestea nu pot fi decît radicale : schimbarea relațiilor de producție în societate, schimbarea orînduirii ca atare. Iar John Braine ca și ceilalți scriitori din grupul Angry Joung Men („tinerii furioși") nu vede încă soluțiile și ca atare rămîne mîhnios, demascator dar neputincios, în găsirea soluției salvatoare care să-l ajute să-și elibereze eroii. Citește prefața, neapărat, i-am spus.

Într-adevăr excelentul roman al lui Braine, beneficiază de un cuvînt înainte al Georgetei Horodincă, pe cît de concis pe atît de judicios, de fapt o documentată incursiune în literatura engleză contemporană. El are meritul de a-l pune în temă pe cititor asupra unuia dintre aspectele cele mai interesante ale fenomenului literar englez contemporan și, bineînțeles îl ajută să înțeleagă limitele grupului despre care vorbeam înainte și ale lui John Braine, în special.

Romanul, care a avut un larg răsunet în occident, datorită calităților sale și mai ales faptului că se inspiră din actualitate a stat la baza scenariului filmului de care spectatorii din țara noastră care au avut prilejul să-l vizioneze își mai amintesc, desigur. Citind romanul însă își vor da seama că cea de-a șaptea artă n-a putut oferi decît o copie palidă a operei lui Braine, introspectarea lui Joe Lampton din momentul în care sosește la Warley și pînă la discuția gangsterească dintre el și tata-socru necesitînd într-adevăr posibilitățile multiple ale literaturii.

Și acum, să ne permită cititorul să-i luăm apărarea lui Joe. A lui Joe nefericitul. Joe înfrîntul. — E un criminal, veți spune. — Și un înfrînt vom adăuga. — A împins-o pe Alice spre sinucidere, iar el urcă acum treptele pavate cu aur, spre o viață comodă în care toate dorințele i se pot împlini. — E adevărat, dar e totuși un înfrînt. Și îi voi lua apărarea. Voi încerca să obțin de la dv., stimați cititori și judecători, circumstanțe atenuante pentru acest om care a fost împins spre crimă. Impins de mediul în care intrase și de etica după care se conducea acesta începînd cu cercul Thespienilor și terminînd cu clubul miliardarilor.

Joe Lampton este fiul unui contramaistru, muncitor cinstit, cu spirit de clasă, care preferă o viață modestă celei opulente care presupunea însă înțelegerea cu patronii. În jurul lui observă, asta de mic copil, oameni nevoiași în luptă cu greutățile dar și pe cei bogați și puternici, etalîndu-și luxul pe toate drumurile. Joe, ca orice copil visează cu ochii deschiși bogăția la care e greu, imposibil să ajungă prin muncă cinstită. E funcționar inferior la administrația financiară, după care vine războiul, lagărul de concentrare, părinții îi sînt uciși într-un bombardament (1941) astfel că la 20 de ani e singur și fără avere, fără perspective. Își reia slujba și trăiește în mijlocul greutăților pe care urmările războiului le impun micilor salariați ceea ce nu-l împiedică să vadă cum în jurul lui răsar, ca ciupercile, îmbogățiți de război alături de milionarii cu dinastie. Viața se desfășoară în jurul lui parcă condusă de un refren perpetuu : „îmbogățește-te și vei fi fericit. Nu te uita la mijloace, nu alege omenia drept sfătuitor. Totul e să fi bogat"

Și iată că întîmplarea îl aduce într-un oraș în care i se ivește posibilitatea să intre în cercul bogaților. Tînăr, frumos, inteligent, el are toate atuurile în lupta pentru cucerirea femeilor bogate, în această atmosferă de feminitate ostentativă și adulter general. Luxul în care se scaldă milionarii, tupeul lor, condiția lui socială pe care au grijă să i-o amintească de fiecare dată, exacerbează dorința de a intra în rîndurile lor, de a parveni. Cu orice preț. Și reușește s-o facă : frumoasa fiică a milionarului Brown nu-i va rezista și Joe Lampton va cîștiga partida. Înalta societate îl primește în rîndurile ei.

Pe drumul către această societate înaltă, Joe Lampton va trebui să treacă peste cadavrul femeii care l-a iubit și cu care ar fi fost, fără îndoială fericit, dacă... în calea lui n-ar fi stat aceiași societate și mai ales dorința de a parveni, de a face parte din rîndurile ei.

Dar cum dorința nu s-a născut din senin, ci este produsul mediului în care trăiește, mediul care-l atîță, îl incită, îl îndeamnă, îl cheamă, Joe Lampton sucombă.

Drama lui Joe ni se pare de aceea și mai înfricoșătoare. Va avea aur, va avea bogăție, mașină, totul, dar nu va avea liniște, nu va avea fericire. Pentru crima împotriva lui Alice, deci, stimați cititori și judecători să nu-l condamnați pe el ci pe cei care l-au împins spre ea și pe care îi veți întîlni în filele romanului.

Minzu RADIAN

UN STROP DIN MARELE CLOCOT

(Urmare din pag. 1)

Cînd se vorbește despre un constructor dintre aceia care au lăsat în urma lor — după încheierea șantierului — bătaia grăbită a mașinilor, se mai ține socoteală de locul lui de baștină. „Cel de la Onești, de la Suceava sau Govora" — atîta-i destul ca să știi că dulgherul sau montorul cutare a participat la ridicarea Combinatului chimic sau de cauciuc și produse petrochimice de pe valea Trotușului, a Combinatului de industrializare a lemnului sau la cel de celuloză din vechea cetate a Moldovei.

În cea de-a doua jumătate a anului 1963, șantierul uzinei de aluminiu — Slatina, a devenit unul dintre locurile de întîlnire a multora din cei mai încercați constructori. S-au regăsit aici montorii din brigăzile lui Dumitru Antonescu și Ion Tudor. Ilie Popescu, Ion Neagu și Ștefan Nicolae au fost primiți cu bucurie : „Iată-i și pe gibonii noștri permanenți". (În limbajul șantierului giboni sînt numiți cei care, legați în centurile de siguranță, se cațără la înălțimea stîlpilor de beton și montează ferme, căi de rulare sau contravînturile metalice, fie că viscolește sau aerul a încremenit de ger. Tot „gibon" e și Constantin Onete, montorul-poet. Înălțimile și dîrzenia cu care înfruntă asprimea iernilor sînt nu numai dovadă de eroism cotidian, ci și o autentică sursă de inspirație pentru versurile lui, poate nu perfect meșteșugite, dar mustind de emoționantă căldură. Tot printre montori mai există altă calificare : „pinguini" — cei ce lucrează și pe sus și la sol — după nevoie — și „celofani" — denumire după care îi poți identifica mai ales pe sudorii ascunși în corturi albe din folii de polietilenă, ca să se ferească de ploaie sau zăpadă.

Pe Gh. Birgeanu îl știu mulți oameni de pe șantier. E același și totuși altul. Cu ani în urmă, simplu muncitor, apoi maistru, în toamna aceasta absolvind — la cursurile fără frecvență — Institutul de construcții ; Gh. Birgeanu „debutează" pe șantierul de la Slatina în calitate de inginer. O transformare ce ascunde nopți întregi de învățătură, o satisfacție cu valoare de simbol : nu cresc doar construcțiile, ci și oamenii !

Fierar-betonistul Constantin Ciobanu și-a lăsat o parte din brigadă la Iași și abia acum încep a se aduna din nou cu toții. Mai acum două-trei săptămîni a fost vestit că David Bărăganu e în gară cu tot bagajul și cu toată familia. „Unde-or să locuiască ?" a fost primul gînd al șefului de brigadă.

A doua zi însă Constantin Ciobanu urma să se mute într-un apartament din blocurile ce colorează în chip nou fizionomia urbanistică a Slatinei.

— Dați-i lui Bărăganu apartamentul acesta — l-a rugat șeful brigăzii de fier-betoniști pe inginerul șef al șantierului.

— Dar dumneata ? — s-a mirat la început ing. Nicolae Giurăscu.

— Eu n-am încă familia aici. Stau cu fratele meu într-o cameră. Mie o să-mi dați un alt apartament mai pe urmă. Dar Bărăganu... are și un băiețel în clasa a III-a. S-a și înscris la școala cea nouă... Trebuie să se aranjeze omul. Nu poate sta așa...

David Bărăganu și-a cumpărat mobilă nouă (pe cea veche a vîndut-o la Iași) și se simte iar ca acasă, cu toată tihna și confortul ce și-l poate dori un om.

O asemenea întîmplare spune mai mult decît orice vorbe, cît de trainice și frumoase sînt legăturile dintre oamenii șantierelor.

În lumea aceasta ce-l atrăgea irezistibil, a intrat în sfîrșit și Dumitru I. Cioacă din Vaideeni.

Îmbrăcat în pufoaică nou-nouță, cu căciula îmblănită, trasă pînă peste urechi viitorul lăcătuș-montor al uzinei de aluminiu e trei zile din săptămînă un strop din clocotul viu al marelui șantier. (Programul de practică pentru elevii din anii II și III ai școlii profesionale, unde se pregătesc electro-metalurgiști, laboranți, forjori și alte specialități).

Are acum prilejul să vadă, să simtă de-aproape pulsul grăbit al construcției — important obiectiv al șesenalului.

Viorica CIORBAGIU

„Aerodrom în miniatură"

Tehnicianul Ovidiu Ionescu din București dispune de o interesantă colecție de machete de avioane de construcție proprie, unică în țara noastră, pe care și-a intitulat-o sugestiv „Aerodrom în miniatură". Prin această colecție, la care a început să lucreze din 1957, el și-a propus să oglindească istoria aviației mondiale în machete. În colecție se găsesc peste 120 de machete înfățișînd evoluția și principalele tipuri de aparate de zbor cu motor începînd de la primele avioane mai grele decît aerul și pînă la avioanele supersonice de astăzi. Greutatea fiecărei machete, construite din lemn de tei, variază între 20 de grame și 300 de grame.

În colecție se găsește de asemenea macheta primului avion românesc construit în urmă cu mai bine de o jumătate de secol de către unul din pionierii aviației mondiale, aviatorul român Aurel Vlaicu. O altă machetă înfățișează avionul „Bleriot-9" cu care aviatorul francez a traversat pentru prima oară Canalul Mînecii.

Epoca cuceririi marilor drumuri aeriene este oglindită în colecție prin machete ale avioanelor care au participat la primele traversări ale Atlanticului și la marile raiduri de distanță. Alături de ele se găsesc machete reprezentînd avioane care au stabilit noi recorduri de viteză și au participat la celebra cupă „Schneider", în special avioanele tip „Macchi-39" și „Super-marine S-5". O parte din colecție este destinată evoluției avioanelor de transport începînd cu „Junkers-13" și „Farman Goliath" pînă la modernele avioane de astăzi „TU-104" și „Caravelle".

Cu multă îndemînare au fost lucrate și machetele principalelor tipuri de avioane de vînătoare folosite în cele două războaie mondiale. Ovidiu Ionescu a confecționat de asemenea și macheta avionului cu care s-a antrenat primul cosmonaut din lume, aviatorul sovietic Iuri Gagarin, precum și machetele unui mare număr de tipuri de aparate de zbor moderne folosite astăzi în aviație. Pasionat de tehnica viitorului el și-a propus construcția unor machete care să reprezinte rachetele destinate cuceririi Cosmosului.

Pentru confecționarea machetelor, tehnicianul român dispune de o bogată documentare. El întreține în acest scop legături cu muzee și publicații de specialitate din U.R.S.S., Franța, Anglia, Cehoslovacia, Polonia, R. D. Germană și alte țări.

Epopeea cuceririi marilor piscuri ale lumii

III

„Acoperișul lumii"

Situat între obîrșiile celor două mari fluvii ale Asiei centrale, Sîr-Daria și Amu-Daria, Pamirul a constituit timp îndelungat o enigmă, o „pată albă".

Prima însemnare despre acest masiv muntos apare în notele călătorului chinez Siuan Tzan, care, cu prilejul unei călătorii făcute în India (secolul al VII-lea e.n.), a străbătut unul din drumurile ce treceau prin regiunea Pamirului și a rămas impresionat de „lanțurile înzăpezite"... unde ninge atît primăvara cît și vara... vîntul nu se potolește nici ziua nici noaptea...

Mai tîrziu, în secolul al XII-lea, călătorul Marco Polo, cu ocazia vestitei sale călătorii în China, scrie și el despre acești munți prin care trecuse : „...și au ajuns într-un loc despre care se spune că este cel mai înalt ținut din lume... Munții sînt atît de înalți, încît nu vezi nici o pasăre în apropierea vîrfurilor lor..."

Primul studiu mai amănunțit asupra Pamirului aparține lui A. P. Fedcenko, care, în 1871, s-a apropiat mult de acest „gigant de piatră" și a întocmit prima hartă a lui.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, problema explorării Pamirului devine însă nu numai o preocupare științifică, ci și o problemă de ordin economic. În 1928, Academia de științe a U.R.S.S. organizează o primă mare expediție pentru studiul Pamirului. Rezultatele acestei expediții au fost foarte importante, prin faptul că s-a descifrat, în linii generale, relieful central a masivului.

Cele expedițiile din 1929, 1930, 1931 și 1932, valorificarea Pamirului începu din plin. Ultima expediție a avut, pe merite, și pe acela de a fi înlăturat o veche eroare, care confunda vîrful Garmo cu cel mai mare pisc „cel de 7 495 m". Acest vîrf era piscul „Comu-

este anul victoriei alpiniste. Alpiniștii sovietici au tul la începutul lunii iulie, după o îndelungată peclimatizare. La 9 iulie, alpiniștii Abalakov, Guscin ajung la 5 000 m, unde fixează prima tabără de despărțeau aproape 2 000 m de vîrf. Dar... pînă tul își arăta peretii abrupți cu nu mai puțin de șase ngurul drum trecea peste ele. Traseul se anunța a și totuși... s-a pornit la drum.

aptă a însemnat un examen. Treapta a cincea părea inaccesibilă ; a fost cucerită însă, metru cu metru, de cei doi alpiniști Abalakov și Guscin, care au atacat vîrful. În sfîrșit, treapta a șasea a putut fi ocolită.

Nu mai rămăseseră decît 200 m. pînă la pisc. Drumul parcurs ceruse însă un efort considerabil, astfel că cei doi alpiniști au stabilit traseul și au revenit la tabăra de creastă, pregătindu-se pentru asaltul definitiv. Vremea rea a întîrziat însă urcușul. Viscolul și frigul au pus la grea încercare rezistența grupului de alpiniști, cantonați la 6 900 m.

O ușoară înseninare, la 3 septembrie, a hotărît începutul asaltului. Au pornit trei oameni, dar drumul devenise nespus de obositor. Pînă la urmă, singur, Abalakov continuă ascensiunea „Pe creasta ascuțită ca o lamă de cuțit care ducea spre vîrf — povestea el ceva mai tîrziu — căutînd să înfig ghearele și pioletul cu toată puterea și să-mi mențin echilibrul sub bătaia vîntului lateral, urcam spre ultimele stînci ale vîrfului. Un sentiment ciudat — îngrijorarea că nu mai ajung — mă făcea să tulbur ritmul lent al mișcărilor. Mă cătărai în patru labe pe platforma stîncoasă din vîrf".

Pe vîrf păși un om. Abalakov ajunsese pe cel mai înalt punct de pe teritoriul sovietic.

...Treisprezece septembrie 1937 este o nouă dată înscrisă în istoria cuceririi Pamirului De data aceasta, pe piscul Comunismului ultimele raze ale apusului înfășoară în mantia lor de foc siluetele a trei oameni : V. Kirkorov, N. Beleți și N. Gusak. Nici drumul lor nu a fost mai ușor. Dar voința și curajul au fost de neînfrînt.

Punte între pămînt și cer

Himalaia, uriaș bataur de piatră, încremenit cu mulțimea-i de capete sub atotcuprinzătoarea carapace de gheață ! Simbol al forței și piatră de încercare a cutezanței omului !

Ajunge oare hîrtia și cerdeiul pentru a cuprinde lupta dintre OM și Himalaia ? De unde să începi, pînă unde să ajungi și cu ce să termini ? Iată și întrebările pe care ți le pui în momentul cînd te apuci să faci o asemenea relatare.

La care din cele 70 de vîrfuri de peste 7 300 m și 14 de peste 8 000 m să te oprești ?

Prima expediție de mare amploare a fost cea de pe muntele Kohm a lui W. Graham (1888). În 1892, englezul Martin Conway escaladă vîrful Pioneer Peak (6 858 m) din Karakorum. Mummey își încearcă puterile cu teribilul Nange-Parket (8 115 m), care îl înghite în cimitirul său de gheață, iar ducele de Abruzzi stabilește primul record al înălțimii (7 500 m) pe cel de-al doilea vîrf al lumii, K 2 (8 620).

În 1907, Longstaff însoțit de doi ghizi cucerește Trisul (7 135 m), Kellas ajunge pe Puhunri (7 065 m). Piaceroza cu încă trei însoțitori cucerește în 1913 vîrful Kun. Cam acesta ar fi bilanțul primului asalt din Himalaia.

Annapurna, primul învins dintre cele 14 vîrfuri

Situat în Nepal, Annapurna (8 078 m) era cel dintîi munte învins din seria celor de peste 8 000 m. Asaltul a fost întreprins de o puternică expediție franceză condusă de Maurice Herzog.

Pe versantul nordic, fragmentat de ghețari, se instalară pe o vreme rea în tabere stabile. De la ultima tabără, situată la 7 400 m altitudine, profitînd de o zi liniștită, Maurice Herzog și Louis Lachenal au pornit în dimineața zilei de 2 iunie 1950 să cucerească piscul. Dînd dovadă de o perseverență uimitoare, fără oxigen și pe un frig intens, cei doi reușiră să-și atingă scopul. Coborîrea fu îngrozitoare Herzog, cu mîinile și picioarele degerate ca și Lachenal, abia de se mai putea ține.

Noaptea îi prinse departe de tabără. Fără nevoiți să rămînă adăpostiți într-o grotă de gheață Viscolul care se înteți se înteți și mai mult coborîrea los. grelele încercări nu încetează O ploaie de cinci săptămîni transformă expeditia într-o jalnică caravană. Piscul fusese însă cucerit !

Alexandru ROȘU

(Urmare în numărul viitor)

Mic ecran

Săptămîna la televiziune

5 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : Întîmplări hazlii... sub fulgi argintii — de Alecu Popovici. Transmisiune din sala de teatru a Palatului Pionierilor din București. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins : Interviul nostru : Ce gînduri aveți pentru anul 1964? Almanahul țărănimii colectiviste pe anul 1964. ● Filmul documentar : Grădina din nisipuri ; ● Ce vom face săptămîna viitoare ? ; ● Muzică populară românească. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 **ARMONIE ȘI DANS.** Emisiune de balet. 19.35 **TURNEUL VESELIEI. Comedie muzicală.** 21.15 Muzică de estradă și de dans. Transmisiune de la Moscova. În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

6 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știință și tehnică pentru tineretul școlar : „Mașini cu... aburi". O vizită la Muzeul Tehnic. **19.40 TELESPORT.** 20.00 Muzică de cameră. Cîntă cvartetul de coarde din Rio de Janeiro. 20.30 Teatru în studio : **UN JOC NEOBIȘNUIT** de **Fridrich Dürrenmatt** (reluare) În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.

7 IANUARIE

UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. ÎNVELITORI (II), de Alexandru Negoiță, decanul Facultății de construcții din Cluj. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : **FETIȚA ȘI PĂDUREA.** Un balet cu zîne și alte personaje de basm, în interpretarea micilor balerini de la Casa pionierilor din Sibiu. **19.35 ȘAH** 19.50 Emisiune de știință : Despre ereditate, de dr. Emil Popescu. 20.10 **UN CÎNTEC STRĂBATE LUMEA.** Întîlnire cu vestitul cîntăreț Josef Schmidt, într-un film care-i evocă viața zbuciumată, cariera în plină ascensiune, frîntă de războiul fascist. 21.35 Artiști amatori în studio. Orchestra de mandoline a clubului uzinelor „Steagul Roșu" din Brașov și echipele de dansuri ale Institutului de Cultură Fizică și Institutului de Științe Economice București. În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.

9 IANUARIE

18.00 CĂPITANUL VAL-VÎRTEJ ȘI COMOARA DE PE BORD. Cu prilejul noului an care a început pe bord sosesc o seamă de invitați, prieteni ai copiilor. Cu toții sînt nerăbdători să vadă comoara descoperită de echipaj în peripețiile sale. Numai că și piratii au aflat de ea și vor să-l răpească. Cum va reuși echipajul să-și salveze comoara ? 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Cizmele.** Schiță de A. P. Cehov. Cunoscutul actor Mihail Jarov apare în unul din rolurile principale. 19.45 Transmisie din Studioul de concerte al Radioteleviziunii : Concertul orchestrei simfonice a radioteleviziunii. Dirijor : Constantin Bobescu, artist emerit. Solistă : pianista Sanda Bobescu. În program : Amurg de toamnă de Alfred Alessandrescu ; Concertul pentru pian și orchestră în mi minor de Robert Schumann ; Simfonia a VI-a Patetica de P. I. Ceaikovski. — În pauză : Sfatul medicului : Ce este avitaminoza de dr. Z. Filipescu. În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.

10 IANUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. Tuburi electronice cu mai mulți electrozi de ing. Liviu Macoveanu. Principiile de funcționare ale tuburilor tetrode, pentode, hexode etc., menționîndu-se cîteva din utilizările lor. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10. Acasă la Moș Șagă.** Invitații vor spune ca de obicei glume, ghicitori, șarade, vorbe de duh etc. 19.30 Filmul **CĂSUȚA DIN PĂDURE.** 20.00 **SAPTĂMÎNA.** 21.00 Artă plastică : **H. Bidstrup.** 21.15 Muzică populară românească. Cîntă o formație instrumentală condusă de Florin Economu. Soliști : Victoria Darvai, Tita Bărbulescu, Anca Pașcalău, Vlad Dionisie. În încheiere buletin de știri, buletin meteorologic.

11 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune pentru copii : **Îi recunoașteți ?** Versuri de **Ion Brad. Fotografii :** Ion Miclea. 19.25 În fața hărții. 19.35 **PIMPINONE.** Operă bufă într-un act de Philipp Telemann. În românește de A. I. Arbore. 20.30 **COMICI VESTIȚI AI ECRANULUI :** Șaptezeci de minute în compania echipei Ben Turpin — Lupino Lane — Monty Banks. Fiecare demonstrîndu-și virtuțile de comic într-un film pe care nu l-ați văzut... prea de curînd pe ecrane ! 21.40 **Muzică distractivă.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Ionel Lăzărescu. Soliști : Maria Dumitreasa, Silvia Velicu, Doina Hoadrea, Nicolae Nițescu. În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

„Școala" elefanților

Timp îndelungat s-a considerat că elefanții africani nu pot fi obișnuiți să aibă anumite deprinderi, nu pot fi dresați. Totuși s-a reușit îmblînzirea lor și în prezent funcționează o școală neobișnuită — cea a elefanților.

„Elevii" încep școala de la vîrsta de 12—14 ani. Vînătorii sperie o turmă de elefanți sălbateci, despart de turmă puii mai mari, le leagă picioarele cu funii groase și țintuiesc animalele prinse de trunchiuri de copac.

Nu e de loc o treabă ușoară să duci la școală asemenea „elevi" care nici nu vor să învețe și nici măcar să se împace cu gîndul că au pierdut libertatea de a goni prin desișuri. În ajutorul oamenilor vin elefanții gata dresați. Cîte doi elefanți dresați sînt trimiși să domolească puiul năbădăios. Elefanții „școlarizați" îl încadrează și astfel escortat puiul este trimis la școală Primele lecții încep cu o procedură ciudată. Doi vînători, cu ramuri verzi în mîini, stau — desigur la o distanță care să-i ferească de surprize — în fața puiului de elefant, îl privesc cu insistență, i se uită în ochi căutîndu-i privirile în timp ce agită ramurile și fredonează o melodie monotonă. Treptat, cîntînd și agitînd ramurile, dresorii se apropie tot mai mult. Iată-i ajunși așa de aproape încît ramurile ating trompa animalului, gura lui. Cîntăreții îl hipnotizează astfel prin cîntecele lor și după cîteva ședințe cu muzică, elefantul este apt pentru dresare.

Trec luni și luni de învățătură înainte ca elefantul îmblînzit să permită învățătorului să-l călărească. În această fază animalul începe să fie obișnuit cu comenzile.

Absolvent al școlii, tînărul elefant începe să muncească, la început alături de un elefant mai bătrîn, cu experiență. Sînt înhămați amîndoi la plug, la grapă. Treptat, treptat, pe măsură ce crește și prinde noi puteri, elefantul primește sarcini mai grele Capacitatea de producție a unui elefant de muncă este mare : doi elefanți înhămați înlocuiesc 16—20 de boi !

Elefantul nu poate munci decît 5 ore pe zi. Animalul mănîncă mult și încetează munca pe la orele 10 dimineața, cînd i se face foame. Foarte sensibili la căldură ei nu pot lucra în ore de arșiță. Elefanții sînt folosiți la lucrările de cultivare a ogoarelor, la defrișări, înhămați la niște harabale uriașe transportă spre litoral recolta de banane și portocale.

Pe urmele olimpiadelor albe

DE LA CHAMONIX LA INNSBRUCK (III)

• Tony Sailer, asul probelor alpine • U. R. S. S. campioană olimpică la hochei • Surprize la Squaw Valley • Grișin, „patinatorul atomic"

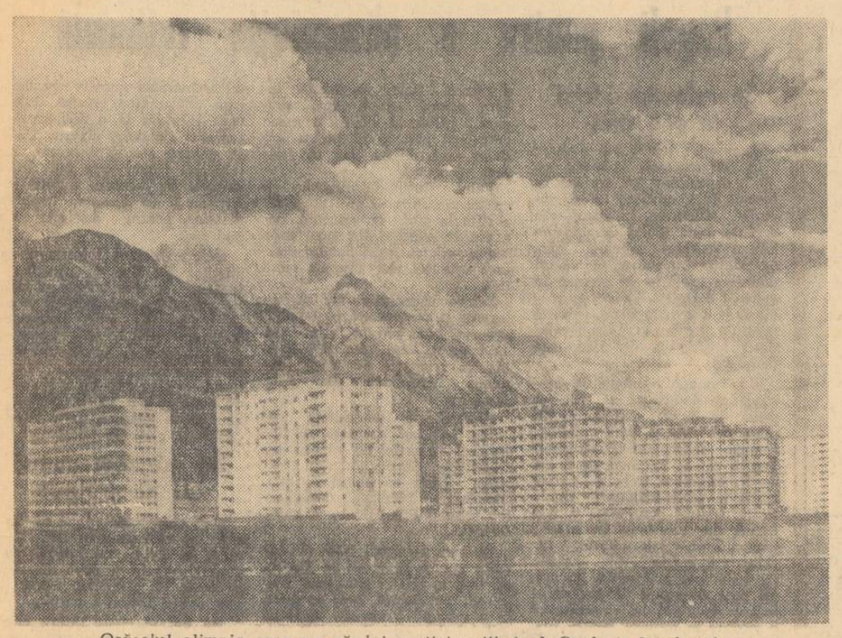

Orășelul olimpic care va găzdui participanții la J. O. de la Innsbruck

Au trecut iarăși cei patru ani măsurați de clepsidra olimpică și iată-ne la cea de-a 6-a ediție, de data aceasta chiar în patria schiului, Norvegia. Timpul nu e însă prielnic; zăpadă puțină pe pistele care în unele locuri își arată albiile de piatră în fața privirilor dezolate ale schiorilor. Dar norvegienii fac totul pentru ca Jocurile să aibă loc. Mii de școlari, studenți, soldați, cară zi și noapte zăpadă, uneori cu tărgile și ghiozdanele pentru a pansa rănile pârtiilor dezvelite de un soare inoportun. Și toată Norvegia asistă la jocuri. Alergătorii de fond trec prin adevărate coridoare umane. Trei sute de mii de ochi urmăresc la Holmenkollen zborul săritorilor de la trambulină.

Folosind avantajul terenului propriu norvegienii își iau revanșa asupra suedezilor. Ei câștigă cu Brenden cursa de 18 km., cu Slattvik combinata nordică, cu Bergman săriturile și o probă alpină: Stein Eriksen la slalomul uriaș. Alte trei medalii de aur aduce Norvegiei patinatorul de viteză Hjalmar Andersen. Învingătorul cursei de 50 km. va fi remarcabilul fondist finlandez, Veiko Hakulinen. În probele alpine cea mai frumoasă performanță o realizează Zeno Colo, un zidar italian în vîrstă de 32 de ani, tată a mai mulți copii, câștigătorul probei de coborîre. Zeno Colo se remarcă desigur printr-o aleasă tehnică, dar mai ales prin curajul său, care i-a permis să parcurgă pe muntele Cervinia kilometrul lansat cu 150 km. pe oră. Austriacul Othmar Schneider „bate" slalomul special, americana Mead Lawrence slalomul uriaș și cel special, austriaca Beiser coborîrea. Patinatoarea engleză Jeanette Altweg o detronează pe Barbara Ann Scott, Canada câștigă pentru a cincia oară titlul olimpic la hochei pe gheață.

1956 — Cortina d'Ampezzo, perla Dolomiților, invita pe amatorii sporturilor de iarnă la întrecerile celei de-a 7-a olimpiade. În stațiunea italiană sosese reprezentanții a 32 de țări. Pentru prima oară participă la „Olimpiada albă" reprezentanții Uniunii Sovietice.

Jocurile de la Cortina vor prilejui afirmarea multor „stele", dar în istoria sportului de iarnă ele vor rămîne legate de un nume: Tony Sailer, triplu campion olimpic, un veritabil Owens al zăpezii. Sailer, fiul unui cabanier din Kitzbuehel, avea 20 de ani, însă nimic din ceea ce se cheamă „secretele schiului" nu îi era necunoscut. Schiorul austriac coboară ca o năluca pe pârtiile teribil de periculoase ale Dolomiților și câștigă slalomul uriaș, slalomul special și coborîrea, toate cele trei probe alpine. El este singurul schior care a reușit această performanță la Jocurile Olimpice și greu se va găsi altul să-l egaleze.

Zeno Colo felicitat la sosire

Au trecut iarăși cei patru ani măsurați de clepsidra olimpică și iată-ne la cea de-a 6-a ediție, de data aceasta chiar în patria schiului, Norvegia. Timpul nu e însă prielnic; zăpadă puțină pe pistele care în unele locuri își arată albiile de piatră în fața privirilor dezolate ale schiorilor. Dar norvegienii fac totul pentru ca Jocurile să aibă loc. Mii de școlari, studenți, soldați, cară zi și noapte zăpadă, uneori cu tărgile și ghiozdanele pentru a pansa rănile pârtiilor dezvelite de un soare inoportun. Și toată Norvegia asistă la jocuri. Alergătorii de fond trec prin adevărate coridoare umane. Trei sute de mii de ochi urmăresc la Holmenkollen zborul săritorilor de la trambulină.

Folosind avantajul terenului propriu norvegienii își iau revanșa asupra suedezilor. Ei câștigă cu Brenden cursa de 18 km., cu Slattvik combinata nordică, cu Bergman săriturile și o probă alpină: Stein Eriksen la slalomul uriaș. Alte trei medalii de aur aduce Norvegiei patinatorul de viteză Hjalmar Andersen. Învingătorul cursei de 50 km. va fi remarcabilul fondist finlandez, Veiko Hakulinen. În probele alpine cea mai frumoasă performanță o realizează Zeno Colo, un zidar italian în vîrstă de 32 de ani, tată a mai mulți copii, câștigătorul probei de coborîre. Zeno Colo se remarcă desigur printr-o aleasă tehnică, dar mai ales prin curajul său, care i-a permis să parcurgă pe muntele Cervinia kilometrul lansat cu 150 km. pe oră. Austriacul Othmar Schneider „bate" slalomul special, americana Mead Lawrence slalomul uriaș și cel special, austriaca Beiser coborîrea. Patinatoarea engleză Jeanette Altweg o detronează pe Barbara Ann Scott, Canada câștigă pentru a cincia oară titlul olimpic la hochei pe gheață.

1956 — Cortina d'Ampezzo, perla Dolomiților, invita pe amatorii sporturilor de iarnă la întrecerile celei de-a 7-a olimpiade. În stațiunea italiană sosese reprezentanții a 32 de țări. Pentru prima oară participă la „Olimpiada albă" reprezentanții Uniunii Sovietice.

Jocurile de la Cortina vor prilejui afirmarea multor „stele", dar în istoria sportului de iarnă ele vor rămîne legate de un nume: Tony Sailer, triplu campion olimpic, un veritabil Owens al zăpezii. Sailer, fiul unui cabanier din Kitzbuehel, avea 20 de ani, însă nimic din ceea ce se cheamă „secretele schiului" nu îi era necunoscut. Schiorul austriac coboară ca o năluca pe pârtiile teribil de periculoase ale Dolomiților și câștigă slalomul uriaș, slalomul special și coborîrea, toate cele trei probe alpine. El este singurul schior care a reușit această performanță la Jocurile Olimpice și greu se va găsi altul să-l egaleze.

foarte disputate. Un pădurar suedez, Sixten Jeknberg, câștigă maratonul zăpezii (50 km.) în 2 h 50'27". Finlandezul Hakulinen iese învingător la 30 km., ștafeta 4 x 10 km revine selecționatei U.R.S.S., proba feminină pe distanța 10 km. schioarei sovietice Liubov Kozereva. Pentru prima oară în istoria Jocurilor, norvegienii nu mai cuceresc locul I la săriturile de la trambulină. Campion olimpic va fi de data aceasta finlandezul Hyvarinen cu o săritură de 84 m. Una din marile surprize ale acestei olimpiade este victoria echipei U.R.S.S. în turneul de hochei pe gheață. Condusă de celebrul hocheist-fotbalist Vsevolod Bobrov, reprezentativa sovietică învinge cu 2-0 Canada și cucerește titlul olimpic. Cele trei medalii de aur obținute de Evgheni Grișin și Boris Silkov la patinaj viteză completează debutul plin de succes al sportivilor sovietici la Olimpiadele albe.

Căutătorii aurului olimpic, pe schiuri și patine, se reîntîlnesc după 4 ani în California, la Squaw Valley (Valea indienilor), între contraforturile halucinante ale Sierrei Nevada. Participă 740 de sportivi din 32 de țări. Dar recordul îl înregistrează reprezentanții presei: la Squaw Valley au venit 760 de reporteri, adică un ziarist și ceva la un concurent. Trimisul unui ziar din Helsinki parcurge el însuși traseul probei de 50 km. pentru a reliefa cît mai exact peripețiile cursei și are astfel norocul să anunțe primul victoria compatriotului său Kalevi Hamalainen.

Dramatică este desfășurarea probei de 4 x 10 km. În ultimul schimb, finlandezul Hakulinen îl întrece cu o lungime de schi pe norvegianul Bruusven, care va cîștiza în schimb cursa de 15 km. Suedezul Sixten Jeknberg cucerește medalia de aur la 30 km. Două probe clasice, care făcuseră faima sportivilor scandinavi la Olimpiade, sînt cîștigate pentru prima oară de sportivi din Europa Centrală: Georg Thoma la combinata nordică și Helmuth Recknagel la sărituri (din echipa vătătoare din Celeabinsk, nu se lasă nici ea mai prejos obținînd două titluri olimpice. Carole Heiss la patinaj artistic, echipa S.U.A. la hochei pe gheață, Maria Gusakova la 10 km. fond schi, sînt alți învingători ai celei de a 8-a Olimpiade de iarnă, în care echipa U.R.S.S. a ocupat primul loc pe țări cu 7 medalii de aur, 5 de argint și 9 de bronz.

Aici se încheie albumul trecutelor Olimpiade.

La sfîrșitul lunii ianuarie steagul olimpic va flutura din nou, de astă dată la Innsbruck, în Austria, unde schiorii, patinatorii, hocheiștii vor scrie pe pârtii și pe patinoare o nouă pagină, poate și mai glorioasă, din istoria acestor tradiționale Jocuri ale păcii și prieteniei.

I. GOGA

Evgheni Grișin

Mirajul cinematografului l-a făcut însă pe Sailer să părăsească poate prea devreme pârtiile de concurs. El a devenit actor de cinema, poștură în care probabil mulți din cei ce citesc aceste rînduri l-au văzut în filmul „Cumpără-ți un balon" prezentat și pe ecranele de la noi.

Probele de fond sînt și ele

Ce știți despre C.I.O.?

Conform unei vechi tradiții, legate, se pare de prevederile testamentului lui Pierre de Coubertin, membrii acestui for sînt aleși pe... viață și deci nu pot fi înlocuiți cu alte persoane decît după decesul lor. Această clauză cît și altele care privesc compoziția C.I.O. cît și modul de funcționare conferă acestei instituții o accentuată notă de anacronism.

Iată numai cîteva exemple semnificative: deși în 111 țări există comitete olimpice, numai 52 au reprezentanți în C.I.O. Din cei 63 de membri permanenți, 20 sînt de origină aristocratică (prinți, lorzi, conți baroni, generali, marchizi etc.), iar restul personalități ale mișcării sportive din țările respective. Cel mai vechi membru este Karl Ritter von Halt, ales în anul 1929. Din comitet fac parte 33 de reprezentanți ai țărilor din Europa, 14 din continentul american, 6 din Asia, 5 din Africa și 3 din Australia.

În principiu, fiecare țară nu poate avea decît un singur reprezentant sau doi, dar sînt țări care au mai mulți reprezentanți, corespunzător cu nivelul atins de mișcarea sportivă din țara respectivă.

Comitetul executiv al C.I.O. este în prezent compus din A. Brundage (S.U.A.) președinte, A. Massard (Franța) și marchizul d'Exeter (Anglia), vicepreședinți, dr. Ritter von Halt (Germania), dr. R. Azuma (Japonia), G. D. Sondhi (India), C. Andrianov (U.R.S.S.) și M. Taher, membri, Otto Mayer, secretar.

Reprezentantul țării noastre în Comitetul Olimpic Internațional este Alexandru Șiperco.

SPORT

• *IN CADRUL cupei Grey, importantă competiție de fotbal american, s-a disputat un meci între „Tigrii" din Hamilton și „Leii" din Vancouver. Aproape de sfîrșitul meciului jucătorii celor două echipe s-au încăierat, au intervenit și spectatorii, astfel că pînă la sfîrșit a fost necesară intervenția poliției. S-au operat 50 de arestări, cei... răniți fiind trimiși la spital.*

• *PREMIUL ziarului „Trud", care se oferă în fiecare an celui mai bun golgeter al campionatului de fotbal al U.R.S.S., a revenit jucătorului Oleg Kopaev, extrem stînga al clubului din Rostov pe Don. În vîrstă de 26 de ani, Kopaev s-a impus anul acesta înscrînd 27 de goluri. Alt premiu oferit de revista „Ogoniok" pentru cel mai bun portar a fost atribuit lui Lev Iașin.*

• *OBȚINÎND o aprobare specială, echipa de baschet Real Madrid a susținut un meci cu cunoscuta formație profesionistă Harlem Globe Troters. Spre surprinderea generală formația spaniolă a cîștigat cu 30—21.*

• *PENTRU a evita eventualele accidente în timpul serii și al ploilor, o fabrică din Tokio a anunțat că va produce pentru perioada Jocurilor Olimpice un model de umbrelă fosforescentă care va fi foarte vizibilă de la mari depărtări.*

• *RECENT s-a desfășurat la Bruxelles o întrecere ciclistă pe velodrom (de 6 zile). Echipa cîștigătoare a fost formată din cunoscutul ciclist Van Steenbergen și un tînăr concurent cu numele de Palle Lykke. Ca amănunt: ultimul este... ginerele lui Van Steenbergen. Longevitate sportivă, nu glumă!*

• *WALTER SMITH, un negru american din Detroit a susținut ca amator 85 de meciuri, cucerind 83 de victorii dintre care 69 prin K. O. (40 în prima repriză). El a cîștigat cunoscuta competiție „Mănușa de aur" în anii 1939 și 1940. Fostul amator Walter Smith este cunoscut azi sub numele de... Ray Sugar Robinson.*

• *UNUL dintre cei mai buni atleți americani pe distanțe scurte, Henry Carr, considerat drept unul dintre favoriții Jocurilor Olimpice a suferit un grav accident în cursul unui meci de fotbal american în urmă căruia a devenit indisponibil pentru o perioadă foarte îndelungată. Doctorul său, L. C. Sutherland, a declarat că dacă nu va abandona acest sport, Henry Carr nu va mai putea practica cu succes atletismul.*

MOZAIC

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ LA PATINOAR...

E frumoasă vacanța, nici vorbă, dar parcă la patinoar simți și mai din plin exuberanța școlarilor pe lunecușul de cleștar străjuit de mantinele. Caligrafia pe gheață descrie aici litere impetuoase într-un alfabet al bucuriei. O forfotă molipsitoare, sincopată pe portativul difuzoarelor, îți dă ghes parcă să o pornești valsînd pe estrada lucitoare.

Chiar dacă patinoarul 23 August este artificial, în orice caz veselia pe care o întîlnești la tot pasul este... naturală. Cum în ustensilele noastre reportericești n-au fost incluse... patinele, să ne resemnăm și să privim de pe margine crosul vertiginos al tinerilor în jurul dreptunghiului de gheață. Din tot ce vezi aici, fără îndoială, te încîntă armonia (întreruptă de cîte un buf sonor) care înlănțuiește șirul neîntrerupt al patinatorilor.

Saltul pe gheață cere virtuozitate și curaj, dar și grijă pentru ocrotirea primilor pași timizi și neîndemînateci pe polejul fabricat după voie. Profesori pricepuți stau la dispoziția micuților care încearcă pentru prima dată miraculosul drum al iernii. În timpul acesta, mamele (ah mamele! uneori mai gălăgioase decît difuzoarele stației de radioamplificare) urmăresc cu emoție și nelinsite strigăte de triumf, poziția definitiv verticală a odraslelor. Dar mai bine să dăm cuvîntul fantelor. Ne-am însemnat din fugă cîteva crîmpeie culese din cele multe, într-o dimineață ca oricare alta, de pe patinoarul 23 August.

Marius Bleoju este elev în clasa a III-a a școlii nr. 169. După statură n-ai spune că a trecut de 9 ani. E ca un bondar aterizat pe marmura de gheață. Pe trimestrul acesta a obținut nota 10 pe toată linia. Dacă s-ar acorda calificative și la patinaj, ar obține și la acest capitol nota maximă. Ce e drept, este în al treilea an de cînd patinează și lucrul acesta se observă în piruetele elegante pe care le face sub privirea măgulită a tatălui.

Instructorul Ion Cruntu (dezmințindu-și numele, este numai... zîmbet) urmărește cu atenție progresele viitorului campion, corijîndu-i cu promptitudine inerentele defecte de execuție. Iată, tocmai acum, Marius execută cîteva figuri de relaxare. Pauză, cum s-ar spune. Dar ce s-a întîmplat? Daniela Sălaj, elevă în clasa a doua la școala nr. 10, tocmai a alunecat și nu mai poate să se redreseze.

O privire încurajatoare și Marius a preluat de la Ion Cruntu stafeta de instructor. Temerar, o ia de mînă pe Daniela și pornesc împreună.

Primele lecții de patinaj artistic

O biografie... gheață. Instructorul centrului de inițiere are peste 50 de ani. A instruit numai în ultima vreme peste 100 de mici patinatori dintre care 24 au trecut la avansați. Cîteva dintre elevele cele mai bune: Florența Dumitrescu din clasa a patra și Lidia Roșianu din clasa întîia. Adică amîndouă sînt de fapt la clasa... avansați. La megafon se anunță tocmai acum schimbarea sensului circulației pe gheață. Șirul imens se întoarce brusc.

Un bunic și o nepoată. Ion Celauski are 53 de ani, iar nepotica sa, Carina Burducea, 7 ani și jumătate. Bunicul este și profesor. O învață patinajul artistic sub supravegherea foarte grijulie a bunicii.

— Mai încercăm o dată tată mare?

— Cum să nu!

Trei generații prezente pe patinoar.

Și acum cîteva cuvinte despre mezina dimineții. Daniela Zarov abia a împlinit 5 ani. Totuși, nu e de loc timidă. Deși a venit pentru prima oară își ia vînt și iat-o alunecînd pe cleștarul de gheață. Dar vai, deodată o tumbă curmă pentru cîteva clipe primul drum spre... consacrare. Asta nu era prevăzut nici în program, nici în... reportaj.

Cîteva smaralde de lacrimi sînt nelipsite. Nu-i nimic Daniela, așa începe întotdeauna drumul spre glorie. Primul pas l-ai făcut. Acum urmează ceilalți.

★

Așa este o dimineață la patinoar... Se cuvine însă să însemnăm, aici un gînd bun pentru acei care, anonimi și plini de generozitate, poartă de grijă ca înainte de a veni copiii, cleștarul iernii să fie ferches și lucitor. Neștiuți de nimeni, ei ostenesc pentru ca cei mici să zburde apoi în voie. Și cînd fac toate acestea, se gîndesc, firește, și la primul zîmbet biruitor al Danielei.

D. TABACU și Viorel LUPU

Viitorii campioni în jurul instructorului

Din nou despre lupta împotriva dopingului

Recent, la Madrid s-a întrunit o comisie de experți din Europa pentru a elabora un plan de luptă împotriva folosirii dopingului în cadrul oricăror manifestări sportive.

Grupul de experți, format din profesori și medici, care s-a ocupat de această problemă în ultimii ani, a ajuns la concluzia că punctele principale în lupta împotriva dopingului, spre care trebuie să-și îndrepte atenția forurile de specialitate sînt următoarele:

Control medical, atent și permanent; elaborarea unei liste de medicamente care sînt folosite ca dopinguri și a căror utilizare să fie interzisă; desfășurarea pe plan internațional a unei mari acțiuni publicistice care să facă cunoscute consecințele grave ale folosirii acestor medicamente.

În cadrul reuniunii, unii dintre specialiștii participanți la lucrări și-au exprimat părerea ca controlul sportivilor să se facă pe căi legale. Au făcut o deosebită impresie referatele prezentate de dr. Dumas (Franța) și prof. Veneranos (Italia) care au făcut cunoscute unele aspecte întîlnite de primul în Turul Franței ediția 1963 și de secundul în cadrul campionatului de fotbal italian.

★

După cum s-a mai anunțat, declarațiile lui Joao Saldanha, fostul antrenor al echipei Botafogo, privind folosirea unor stupefiante drept doping în rîndul jucătorilor de fotbal din Brazilia au avut un ecou extraordinar în toată lumea.

Iată de exemplu unele declarații făcute de un cunoscut medic, F. Moreira, unui ziar brazilian:

ÎNTREBARE: — Se poate vorbi, la concret, de cazuri de doping?

RĂSPUNS: — Cred că da. Am văzut de multe ori în pauza meciurilor, în cabine, cum unii jucători își făceau singuri injecții cu un preparat care — spuneau ei — îi remontează. Sînt de acord cu declarațiile lui Saldanha și cu părerea lui că efectul lor asupra jucătorilor este dăunător și de multe ori mortal (caz concret, moartea misterioasă a lui Heleno de Freitas).

ÎNTREBARE: — Desigur că nu se poate vorbi de un fenomen de masă?

RĂSPUNS: Cred că nu, cu excepțiile de rigoare. Dacă ancheta va persevera, desigur că vom afla amănunte interesante. Sînt și mulți jucători care refuză aceste preparate fiindcă numai așa se poate explica cum există jucători ca Nilton Santos (37 ani), Didi (35 ani), Mauro (32 ani), Zito (34 ani), Djalma Santos (32 ani) care în mod normal, folosind stupefiante, n-ar fi putut să mai joace fotbal la această vîrstă.

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI •

O gală de box neobișnuită

Nu de mult, în Anglia s-a disputat un important meci de box între Howard Wistone, campionul Europei și Marii Britanii la categoria până și compatriotul său John O'Brien. Primul și-a menținut titlul învingîndu-și șalangerul la puncte. Pînă aici nimic deosebit. Partea senzațională a întîlnirii a constituit-o numărul „record" de spectatori prezenți în jurul ringului: numai... 850! Ceea ce este mai interesant este faptul că cei 850 de spectatori erau membri ai unui cunoscut club particular intitulat: „National Sporting Club". Conform regulamentului clubului și tradiției, cei 850 de spectatori s-au prezentat toți în ținută de seară și conform obișnuitelor uzanțe ei nu aveau dreptul nici să... aplaude și nici să încurajeze pe vreunul dintre boxeri!

Finișul lui Berruti

Livio Berruti este cunoscut în întreaga Italie, ba chiar în lumea întreagă. La Jocurile Olimpice de la Roma el a cîștigat proba de 200 m. În ultimul timp s-a vorbit tot mai intens despre faptul că Livio și-a pierdut forma bună de altădată sau — cum se spune într-o expresie plastică — întîrzie mereu la finiș. Nu de mult un caz nostim a făcut ca presa să-și reamintească din nou de el. Iată ce s-a întîmplat: Recordmanul lumii, Carlo Liviore, prietenul lui Livio, a anunțat că se însoară. Ca martor la cununie a fost invitat Livio Berruti. Un martor de vază, nimic de zis. Iată-i și pe miri urcînd treptele primăriei. Dar unde-i martorul, renumitul campion olimpic? Nu venise Ora cununiei trebuia respectată și ceremonia anunțată începuse cînd în sala de oficiere a căsătoriilor își făcu intrarea, valvîrtej, Livio. Își prezentă scuzele și se grăbi să-i felicite pe noii căsătoriți.

— Iar ai întîrziat, observă nu fără răutate unul dintre admiratorii lui Livio. Berruti înghiți observația cu un nod în gît. În ultimul timp întîrziase la finiș nu o dată...

Un rezultat de fotbal record!

În cursul unui meci al unui campionat districtual de fotbal din Belgia, s-a înregistrat un record puțin obișnuit pe terenurile de fotbal.

Astfel, întîlnirea dintre formațiile Tourves și Cotignac s-a încheiat la capătul unui joc pasionant cu rezultatul de 12—11 în favoarea primei echipe.

Cele 23 de goluri și felul cum a decurs evoluția scorului au reușit să stîrnească emoția celor cîteva zeci de spectatori prezenți, fără îndoială, la fixarea unui adevărat record în materie de scor de fotbal.

Antrenament pe zăpadă

Urmînd indicațiile antrenorului lor, membrii unui club de înot din U.R.S.S., profitînd de unele zile frumoase, și-au continuat antrenamentele în aer liber,

disputînd un meci de fotbal (bine înțeles că nu în cadrul timpului prevăzut în regulament: 2×45 minute... !).

După părerea antrenorului, baia de soare și de aer în cadrul feeric al iernii are un efect deosebit asupra organismului.

Bill Nieder a fost din nou descalificat

Povestea atletului Bill Nieder este bine cunoscută în lumea sportivă. În 1961, vestitul aruncător de greutate a părăsit activitatea competițională declarînd că este obligat să facă acest pas pentru a-și putea asigura existența.

Bill Nieder a devenit... boxer dar prima lui ieșire publică s-a soldat cu o înfrîngere prin K. O. după numai 2'30" (din partea unui oarecare Jim Wiley).

După acest eșec, Bill Nieder a fost sfătuit să revină la atletism cerînd recalificarea ca... amator. Recent, la Los Angeles în fața Comisiei de legitimări A.A.U. el și-a susținut personal cererea afirmînd că de pe urma meciului de box el n-a... primit niciun dolar și că de atunci timp de peste 2 ani el n-a contravenit cu nimic legilor amatorismului.

La sfîrșitul ședinței, în unanimitate, lui Bill Nieder i s-a aprobat cererea de recalificare.

24 de ore mai tîrziu, spre surprinderea generală, procesul verbal cu concluziile Comisiei de legitimări prezentat forurilor de conducere A.A.U. a fost respins cu 320 de voturi pentru și 186 contra. De data aceasta decizia rămîne definitivă și Bill Nieder nu va mai putea apare pe terenurile de atletism.

Extraordinara Sin Kin Dan

Sub acest titlu revista franceză de sport „Miroir Sprint" înșoțește prezentarea excepționalei atlete din R.P.D. Coreeană, care recent a stabilit două performanțe uimitoare la probele de 400 metri (51"4) și 800 metri (1'59"1) care corespund unor noi recorduri mondiale. Totuși rezultatele înregistrate de Sin Kin Dan nu pot fi omologate, întru cît R.P.D. Coreeană nu este afiliată la Federația Internațională de Atletism. Recordurile nu pot fi omologate, dar rezultatele vor rămîne și vor confirma talentul deosebit al acestei atlete.

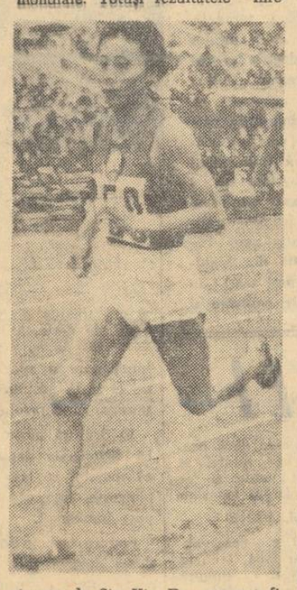

Va mai candida orașul Sion pentru J. O. 1968?

După cum se știe, printre orașele care și-au depus candidatura pentru organizarea Jocurilor Olimpice de iarnă, ediția 1968, se află și orașul Sion din Elveția. Cererea a fost de altfel susținută personal de primarul orașului, Emile Imesch.

Interesant este amănuntul că un mare număr de cetățeni ai orașului aflînd despre candidatura propusă de primar, au protestat energic împotriva acestei hotărîri a consiliului municipal, cerînd concomitent retragerea ei. Motivul invocat de cetățeni se referă la imposibilitatea practică materială și organizatorică de a asigura buna desfășurare a unei asemenea competiții de amploare.

Întrucît alți numeroși locuitori ai orașului sînt însă de părere că există totuși posibilități de a răspunde cu cinste unei asemenea însărcinări, primarul orașului, aflat între aceste două alternative, a anunțat, pur și simplu, că va organiza un referendum al locuitorilor orașului și pe baza rezultatului înregistrat va susține mai departe sau va retrage candidatura orașului Sion...

Referendumul a dat următorul rezultat: 12724 pentru, 13011 contra. Diferența, prea mică, abia a pus în încurcătură Consiliul municipal...

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

SAH

Rezultate din „Cupa Magazin"

Finala ediției a II-a

Virgil Zaharescu (Buc.) — Popa Nicolae (Orăștie) 1-0; P. Popescu — (Buc.) — Mihai Candin (Sibiu) 0-1; d.t.g.; V. Zaharescu—T. Munteanu (Bîrlad) 1-0 d.t.g.; V. Zaharescu—I. Goga 1-0 d.t.g.

A fost înregistrată prima depășire a punctului de gîndire la concurenții: M. Pîrvu, N. Popa, Ad. Ionescu și S. Makai (în partidele cu M. Candin) și P. Popescu, S. Makai, N. Popa, Ad. Ionescu, D. Nițescu și E. Hang (în partidele cu V. Zaharescu). Eventualele contestații se primesc pînă la 15 ianuarie 1964.

Alb: V. Zaharescu (Buc.)
Negru: Popa Nicolae (Orăștie)
jucat în cadrul finalei Cupei Magazin ediția II-a

1. e4, e5	10. C:d4, e6
2. Cf3, Cc6	11. N:e6, f:e6
3. Nc4, Nc5	12. Td1, d5
4. 0-0, Cf6	13. Db5+, Dd7
5. b4, N:b4	14. Db4, Cg6
6. d4, e:d4	15. f4, a5
7. e5, Ce4	16. Da3 și negrul cedează.
8. De2, Ce5	
9. Ng5, Ce7	

Semifinala ediției a III-a

Grupa A: Gh. Gladcenco (Brașov) — N. Popescu (Buc.) 1-0.

Grupa E: Filip, Eckstein (Tim.) — Paul Vătărescu (Oltenița) 1-0; I. Tuculeasa (Cuza Vodă) — Eckstein remiză; I. Tuculeasa—P. Răducă (Bălești) 0-1.

Alb: Gh. Gladcenko (Brașov). Negru: Nae Popescu (București).
Jucată în cadrul semifinalei ediției a III-a a „Cupei Magazin" grupa A.

1. e4, c5	10. a4, b6
2. Cf3, d6	11. Cd5, C:d5
3. d4, c:d4	12. e:d5, Cf6
4. C:d4, Cf6	13. Cg5, g6
5. Cc3, a6	14. f5, C:d5 ?
6. f4, e5	15. C:h7 !, g5
7. Cf3, Cbd7	16. C:f8 și negrul cedează.
8. Nd3, Ne7	
9. 0-0, 0-0	

„Pascal a spus că un om este cu atît mai inteligent cu cît vede mai multe caractere ale unor tipuri diferite. La fel este și în șah: jucătorul bun vede marea diversitate a partidelor, în timp ce jucătorul mai slab crede că ele sînt toate la fel". (LEV TOLSTOI).

Turneul european de șah prin corespondență

• Șahiștii romîni concurează cu succes la turneele europene de șah prin corespondență. Într-o grupă de categoria a II-a, Caius Dragan din Cluj s-a situat pe primul loc cu 5 puncte din 6 posibile. El a învins pe H. Granoka (R.F.G.), R. Goldammer (R.D.G.), M. Palacios (Spania), H. Jedraschek (R.D.G.) și a remizat cu I. Lansky (R.S. Cehoslovacia) și S. Lindstorom (Suedia).

Iată mai jos una din partidele cîștigate, cu cîteva note ale învingătorului:

Alb: R. Goldammer (R. D. Germană)
Negru: C. Drăgan (R. P. Romînă)

Apărarea Caro—Kann

1. e2-e4, c7-c6; 2. d2-d4, d7-d5; 3. Cb1-c3, d5-e4; 4. Cc3:e4, Nc8-f5; 5. Ce4-g3, Nf5-g6; 6. Cg1-f3, e7-e6; 7. Nf1-d3, Cb8-d7; 8. c2-c3, Dg8-f6; pînă aici s-a jucat ca în varianta principală a apărării Caro-Kann, care dă o poziție solidă negrului cu posibilități de acțiune pe ambele flancuri...

Albul a continuat cu **9. Nc1-g5** cu intenția de a lega calul **f6**, dar mutarea slăbește pionul **b2** — slăbiciune pe care negrul o exploatează: **9... ...Dd8-b6.** A urmat **10. Nd3: g6, h7: g6,** ceea ce a întrat în prevederile negrului care urmărea deschiderea coloanei h cu scopul slăngheririi rocadei mici a albului.

11. Dd1-c2, Nf8-d6; 12. Cg3-e2, Cf6-d5; 13. a2-a3, Cd5-e7, pentru pregătirea rocadei mari și a pătrunderii pe coloana semideschisă h.

14. Ng5: e7, Nd6: e7. Aici ar fi fost de considerat **14... Re8: e7** menținînd presiunea nebunului d6 asupra punctului h2 și obținerea legăturii dintre turnurile negre. Dar poziția regelui negru la e7 era prea expusă și de aceea negrul preferă să pregătească rocada mare...

15. b2-b4, a7-a5; 16. 0—0 albul face jocul negrului care va declanșa atacul în legătură cu coloana semideschisă h. **16... g6-g5;** negrul pune în mișcare masa pionilor săi pe flancul regelui și începe presiunea figurilor negre asupra rocadei albului. **17. Cf3-d2, Db6-c7; 18. g2-g3, b7-b5; 19. Cd2-e4, f7-f5; 20. Ce4-c5, Cd5: c5; 21. d4: c5, 0—0—0; 22. Ce2-d4, Th8-h6; 23. f2-f3, Td8-h8; 24. Tf1-f2, Dc7: g3+!**

Dama neagră nu poate fi luată din cauza amenințării de mat cu turnurile. **25. Tf2-g2, Dg3-e7; 26. Tg2-e2, g7-g6; 27. Cd4: e6, Dc7-b8; 28. Ta1-e1, Th6: h2!!** Turnul nu poate fi luat din cauza șahului cu dama la g3 cu combinație de mat. **29. Te2-g2, Th2-h1+; 30. Rg1-f2, Th1: e1; 31. Rf2: e1, Th8-h1+; 32. Re1-d2, Db8-e5; 33. Ce6-d4, g5-g4; 34. De2-b3, De5-e1+; 35. Rd2-d3, g4: f3** și albul cedează nemai putînd para amenințările de mat din transformarea pionului liber **f.**

• Consacrînd mai mult timp muncii sale de specialist în electrotehnică, fostul campion mondial Mihail Botvinnik nu neglijează deloc șahul. A participat la Spartachiadă, a jucat împotriva unora din cei mai buni juniori și a efectuat un turneu în străinătate. Nu este exclusă nici participarea sa la turneul candidaților din anul 1965 — cu atît mai mult cu cît sistemul modificat în care se va disputa acesta — bazat pe meciuri directe între pretendenți — îi convine.

• *Pe lista participanților la viitorul interzonal se adaugă noi nume. Turneul zonal rezervat jucătorilor din America de sud disputat la Fortuleza (Brazilia), s-a terminat cu calificarea argentinienilor Rosseto clasat pe primul loc cu 12 puncte din 15 și Foguelman pe locul doi cu 11 puncte. Cel de-al treilea clasificat se va cunoaște după disputarea unui meci între clasații pe locul III și V: Athayde (Brazilia), Quinones (Peru) și Schweber (Argentina).*

• Turneul zonal care va decide pe participanții sovietici la viitorul interzonal va începe în februarie 1964 la Moscova, cu participarea a opt mari maeștri.

• *Cîțiva dintre campionii din acești ani ai diferitelor țări. Spania — Medina, cu 13,5 puncte din 15; Elveția — Fister Keller cu 8 puncte din 9; Italia — Contedini și Cappello cu cîte 7,5 puncte, din 9 puncte; Anglia — Pewrose cu 8,5 puncte; Argentina — Schweber, R. Garcia și Klein cu cîte 11 puncte din 15. Noua Zeelandă — Philipps cu 6,5 puncte. În U.R.S.S. va fi nevoie de un meci de baraj — între Holmov, Spasski și Stein — pentru a se stabili campionul.*

Din scrisorile cititorilor

„Deși joc șah de mai mulți ani și studiez cu interes jocul maeștrilor, nu am reușit să obțin o calificare sportivă. De ce? Datorită faptului că în orașul nostru activitatea șahistă organizată e ca și inexistentă, limitîndu-se la faza raională a spartachiadei de iarnă — și uneori, la cîte un campionat raional, care nici nu se știe cînd se desfășoară. ...Cît privește învățătura, eu am numai note de 8, 9 și 10.

GH. MUNTEANU — elev (Craiului)

PĂRINTI SI COPII

Lui Radu nu-i mai este frică

Urcam tocmai scările, cînd mi-a atras atenția o discuție purtată la ton înalt undeva, la unul din etajele superioare.

— Încetează — ... nu mai urla!

De dincolo de ușa închisă răzbăteau țipetele unui copil.

— Mi-e frică... Mamăăă! Nu plecaaa! Nu stau singur!

Aspră, vocea mamei căuta să fie convingătoare:

— Dacă mai țipi, nu mă mai întorc. Las-că vine noaptea și-ai să vezi tu!...

— Mamăăăă! Nu mă lăsa! Mi-e frică!...

Am urcat și-n ușă, vecina mea, enervată, mi s-a adresat:

— Ce să fac?! Închid magazinele și eu nu pot pleca. Cum începe să se întunece nu mai pot face un pas din casă... Nu mă lasă Radu. Spuneți-mi ce să fac? Băiat mare... are șapte ani. Dumneavoastră cum ați obișnuit-o pe Anca? Dați-mi o rețetă, o soluție.

Am zîmbit. O rețetă? Da, „frica" e o boală curabilă. Dar trebuie răbdare, tact... Încercam să-i explic tocmai, dar țipetele disperate ale lui Radu nu conteneau.

— Mamăăă! N-auzi, mi-e frică!

Am sfătuit-o pe vecina mea să plece liniștită. Pe Radu am să-l iau eu pînă la întoarcerea ei. Mi-a mulțumit, mi-a deschis ușa și a plecat. Radu m-a privit lung, cu ochii în lacrimi. După o clipă a pornit să plîngă și mai amarnic. M-am făcut că nu observ.

— Radu, n-ai vrea să te joci cu Anca?

I s-a luminat privirea. A încetat brusc să plîngă.

— Ba da, cum să nu vreau?

— Atunci, îmbracă-te, spală-te pe ochi să nu te vadă Anca așa... O să rîdă de tine. Știi, e-ar putea chiar să creadă că ești fricos! Ești băiat mare, elev...

Radu mă privea tăcut. Am insistat.

— Îmbracă-te! Dar băiatul ezita.

— E întuneric — mi-a răspuns înăbușit.

— E întuneric?! Și ce-i cu asta. O să aprinzi lumina și gata. Dulapul e la locul lui, scaunele la fel, totul e așa cum știi... Aprinde lumina și ai să vezi că am dreptate.

Radu mă asculta atent, în timp ce se deplasa de-a-ndaratelea, spre dormitor. Ajuns în prag a răsucit brusc comutatorul. A răsuflat ușurat și mi-a strigat:

— Ați văzut? Nu mi-a fost frică!

— Nici n-aveai de ce! Doar ești în casa ta, cunoști toate ungherele pe de rost, nu te poți lovi de scaune, de pat... Le știi bine locul, nu-i așa?

— Sigur!

— Acum, pregătește-te. Vin numaidecît. Mă duc s-o aduc pe Anca. E în colțul străzii, la blocul numărul 3, cu prietena ei Sanda. Mă aștepți, nu-i așa?

— ...

Nu mi-a răspuns imediat. M-am făcut că nu observ. L-am întrebat:

— Cît e ceasul?

— Șase și jumătate.

— Ei, uită-te pe ceas. În maximum 20 de minute sînt înapoi.

— Dar... n-ai să întîrzii mult, nu-i așa? Vocea îi tremura puțin.

— Eu? Nu știi ce om de cuvînt sînt? Numai să te văd pe tine dacă ai să fii gata pînă atunci.

— Eu? — a reluat tonul meu Radu. Eu... nici nu știți ce repede mă îmbrac. Foarte repede...

Am închis ușa. Am ascultat. Dincolo se auzea pocnetul comutatoarelor și pașii grăbiți ai lui Radu. Aprinsese probabil peste tot lumina.

Exact peste 20 de minute, așa cum îi promisesem, am sunat la ușă. Explozie de bucurie:

— Ați și venit?

— Așa cum ți-am promis. Dar văd că nici tu n-ai stat degeaba: ești gata, îmbrăcat. Haide, să mergem.

Tocmai cînd încuiam ușa, în capul scării a apărut mama lui Radu.

— Trebuie să mă rog de vecini să stea cu tine!... Nu ți-e rușine, băiat mare!

— Nu, mamă, am stat singur.

— Ai stat singur? Nu ți-a fost teamă? Nu te-a mîncat nimeni?

Radu îmi strîngea tare mîna. Vroia parcă să-i iau apărarea, să spun ceva. Tăceam. Voiam să se descurce singur.

— Nu, nu mi-a fost frică... Să spună și...

Am intervenit: Puteți fi liniștită! Radu nu-i un fricos. A stat tot timpul singur.

Radu m-a privit fericit. Apoi a zbughit-o de lîngă mine strigîndu-mi:

— Mă așteaptă fetele!

— Sigur! Du-te!

Carmen CONSTANTINESCU

Rochie din jerseu, cu linia dreaptă. Tăieturile din față din care pornesc și pensele oblice, ascund buzunarele laterale. Tot din jerseu, o rochie cu mîneca raglan, cusăturile la gît, tiv și mînecă accentuate de tighele colorate. Bluză tricotată în punct mare, cu mîneca raglan. Lărgimea prinsă pe un cordon. Bluză cu mîneca chimono. Decolteul în formă de V are o bentiță care se înoadă. Plastron în dungi. Pulover fantezi din două culori. Scampolo cu gîtul mare lucrat patent. Bluză cu jachetă. Jachetică cu mînecile raglan. Gulerul și manșetele din dungi.

Desene de Raia SOLOMONICA

NOUTĂȚI din industria ușoară

În anul care a trecut, industria noastră ușoară a obținut noi succese în sporirea producției, lărgirea sortimentelor și îmbunătățirea calității produselor. Bilanțul încheiat de lucrătorii acestui sector este deosebit de pozitiv. Au fost introduse în fabricație sute de țesături noi (de la imprimeurile de bumbac multicolore, pînă la imprimeurile de mătase naturală realizate prin noul procedeu de imprimare prin difuziune), mii de modele de tricotaje și confecții (contexturi de tricotaje din fire sintetice voluminoase, confecții cu misade tricotate, impermeabile cu garnituri sintetice), peste 2 000 de modele de încălțăminte.

Practicul și utilul îmbinate cu frumosul și-au găsit loc într-o măsură tot mai mare în noile produse și modele ale industriei de sticlărie, faianță și articole de uz casnic.

Iată de pildă noile produse de porțelan (fotografia nr. 1) în linii moderne, mult apreciate de cumpărători. Noile servicii de masă, de cafea și de lichior au linii moderne și un alb pronunțat.

Fotografia nr. 5 vă prezintă cîteva modele de bibelouri. Se remarcă linia modernă și finisajul reușit realizat de colectivul fabricii de porțelan Cluj.

Și tacîmurile se realizează în linii moderne. Fotografia nr. 3 ne prezintă noile modele de tacîmuri, care au linii în concordanță cu cerințele actuale.

Practic, util și totodată, atrăgător este noul produs realizat de industria articolelor de uz casnic „fîntîna arteziană". În camerele cu aer uscat, ea împrăștie particole de apă, umezind astfel aerul. După cum puteți vedea în fotografia nr. 4 „fîntîna arteziană" este ușoară și totodată frumos executată. Deși relativ nouă Fabrica de faianță din Sighișoara a făcut pași mari în ceea ce privește calitatea și sortimentul. Fotografia nr. 2 vă prezintă noile modele de servicii de țuică, lichior, frumos ornamentate. Se remarcă folosirea elementelor folcloristice.

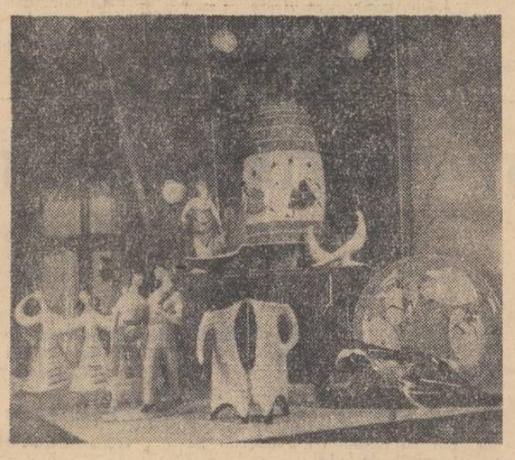

Întreținerea veșmintelor

PALTONUL

Acesta se curăță prin periere, ori de cîte ori se îmbrecă. El se păstrează pe un umeras care să nu permită deformarea mînecilor. Paltonul nu se agață niciodată de guler.

POȘETA

Dacă aveți o poșetă de piele de box, care s-a pătat de zăpadă sau ploaie, o veți ține cîteva minute peste vapori de apă (un vas cu apă clocotită). Se șterge apoi și se freacă cu puțină cremă pentru haine de piele.

Dacă poșeta este de antilopă, se freacă cu o perie de cauciuc, iar dacă antilopa s-a lustruit, se freacă cu glaspapir fin. Dacă poșata este din material plastic, se spală cu apă călduță și praf de curățat. Poșetele se păstrează în pungi de nylon.

MEDICUL vă sfătuiește

Reguli pentru o alimentație rațională

Să mîncăm strict la ore fixe

Această regulă are o mare însemnătate, pentru că organismul își creează obiceiul de a produce reflex. sucurile digestive, în apropierea orei de masă. Pofta de mîncare este o senzație plăcută, care oglindește cantitatea de sucuri digestive produse de stomac în vederea digestiei. La cei ce mănîncă la ore neregulate, această însușire prețioasă a stomacului de a secreta la ore fixe, este deranjată.

Un om adult trebuie să mănînce de 4 ori pe zi, sau cel puțin de 3 ori. Oricum ar fi, orele de masă o dată stabilite, trebuie respectate cu strictețe. Pentru cei ce mănîncă de 3 ori pe zi, mîncarea trebuie repartizată în felul următor: dimineața, trebuie consumată cam o treime din cantitatea de hrană, necesară unei zile întregi. La prînz jumătate din hrană, iar seara cel mai puțin. Pentru cei care au bunul obicei de a mînca de 4 ori pe zi, luînd și o gustare la serviciu pentru ora 10—11, împărțirea cantității totale a hranei pe o zi trebuie făcută astfel: dimineața 25 la sută, gustarea de la ora 10, 10 la sută, la prînz 45 la sută, la cină 20 la sută.

După cum se vede, un regim rațional cere ca alimentele cele mai bogate în proteine (carne, pește, ouă, legume) să fie consumate în timpul zilei, cînd activitatea este mai mare și nu înaintea somnului. În timpul somnului, mistuirea se face mai încet și de aceea și asimilarea hranei este incompletă.

O altă regulă în alimentație este ca masa de seară să fie înainte de somn cu 3—4 ore. Un pahar cu lapte, iaurt sau ceai cu pîine luate cu 1—2 ore înainte de culcare, este un obicei folositor, în special persoanelor suferinde de stomac și intestine, de boli de inimă și boli ale vaselor de sînge.

Cînd adultul lucrează în schimbul doi după amiază este bine să ia o gustare la ora 5 după amiază. Cei ce lucrează în schimbul de noapte trebuie să mănînce în felul următor: dimineață după munca de noapte, fiindcă trebuie să se culce, va mînca puțin, la prînz, cînd se scoală va mînca obișnuit, iar peste încă 4 ore înainte de a pleca la lucru, va lua masa de seară mai bogată, iar noaptea, în timpul pauzei de lucru va lua o gustare ușoară. În orice caz este foarte important, ca omul să nu rămînă flămînd în timpul celor 8 ore de lucru.

Masa de prînz să fie alcătuită din 3 feluri

Pentru o bună digestie și asimilare a hranei mai contează și felul cum sînt alcătuite meniurile. Obiceiul de a mînca 3 feluri la masă, în care primul este o supă sau ciorbă caldă, al doilea o mîncare mai grea și al treilea un dulce, este foarte bun și trebuie respectat.

Felul întîi de mîncare — ciorba sau supa — are rostul de a stimula pofta de mîncare, de a pregăti o parte din sucul gastric în vederea sosirii felului doi, care este cel mai greu de mistuit.

Supele concentrate de carne, legume și zarzavaturi, corespund cel mai bine acestui scop pe cînd supele zise false, fără carne, cu adausuri de paste făinoase, îndeplinesc mai slab acest rol.

Gospodinele obișnuiesc de aceea, pe bună dreptate, să folosească în astfel de situații — aperitivele. Aperitivul sau gustarea, fiind de obicei picant, stimulează puternic activitatea tubului digestiv, în vederea digestiei.

Se cere ca felul întîi să fie cald, pentru că astfel se face o dilatare a vaselor de sînge din pereții stomacului, ceea ce duce la o creștere a sucului gastric.

Felul doi este de regulă cel mai hrănitor și de aceea reprezintă baza mesei. El este alcătuit de obicei din proteine, (carne de vită, pasăre, pește) garnisite cu legume, zarzavaturi sau paste făinoase.

Pentru o bună asimilație a hranei, carnea nu trebuie consumată fără legume, căci în acest fel, proteinele din carne sînt folosite numai pe trei sferturi. Aceasta se explică prin rolul vitaminelor din legume și în special a vitaminei C. de a ajuta la producerea sucurilor digestive și la asimilarea proteinelor din carne. Salatele care însoțesc de obicei felul doi sau sosurile cu smîntînă sau grăsime topită ce se consumă împreună cu preparatele din carne își au și ele rostul lor. Pe deoparte se crește cantitatea de vitamine și de săruri minerale prețioase, iar pe de altă parte o cantitate moderată de grăsime, împiedică golirea prea rapidă a stomacului și prin aceasta îmbunătățește mistuirea întregii hrane și deci și asimilația ei.

Dulciurile se mănîncă deobicei la sfîrșitul mesei din mai multe motive. Întîi, pentru că lasă un gust plăcut în gură, după toate felurile de gusturi pe care le-am avut în timpul mesei. Apoi, dulciurile se mistuie atît de ușor încît nu au nevoie de prea multe sucuri digestive pentru a fi folosite, ceea ce corespunde sfîrșitului mesei. Cei ce mănîncă dulciuri înaintea meselor, greșesc, pentru că în acest fel se consumă multe sucuri digestive pe seama unui aliment ușor digerabil, iar atunci cînd începe masa adevărată, mîncarea găsește stomacul sărăcit de sucurile consumate de dulciuri. În plus, secreția sucului gastric este provocată reflex de sărăcirea sîngelui de substanțele zaharoase. Mîncînd dulce înaintea meselor împiedicăm declanșarea acestui reflex, ceea ce duce la o micșorare a secreției glandelor digestive. Așa se explică pierderea poftei de mîncare. Copiii care sînt mari amatori de dulciuri, trebuie feriți de a le consuma înaintea meselor, pentru motivele de mai sus.

Dulciurile sînt folositoare la sfîrșitul meselor și pentru că întăresc și prelungesc senzația de saturație. Același rol îl joacă și fructele. În plus, fructele, conținînd multă apă, potolesc setea firească de la sfîrșitul mesei și scutesc organismul de a pierde apa sa din sînge. Nu este de neglijat nici rostul fructelor, la sfîrșitul meselor, de a curăți dinții de resturile alimentare.

Să mîncăm numai cît ne trebuie

Deși s-ar putea spune că fiecare om este sătul în felul său, adică în raport cu nevoile organismului său și după obiceiul fiecăruia de a mînca, totuși și aici există anumite reguli.

Un om se poate sătura cînd și-a umplut stomacul cu mîncare, chiar dacă aceasta nu a fost suficient de hrănitoare. Această saturație este însă falsă și curînd după masă, va flămînzi din nou, pentru că în sînge nu au pătruns suficiente produse hrănitoare. Stomacul poate fi păcălit, însă organismul nu. Sîngele lipsit de substanțele hrănitoare trebuincioase provoacă pe cale nervoasă curînd senzația de foame. A ne „umfla burta de mîncare" nu este deci util, dacă nu mîncăm ceea ce îi trebuie corpului. În plus, un volum mare de hrană mîncată la o singură masă, îngreunează mistuirea, duce la dilatarea stomacului și la îmbolnăvirea lui.

O zicală veche spune: „să te scoli de la masă la timp" tocmai fiindcă oamenii au observat de mult că a mînca prea copios și prea mult ca volum, este dăunător.

Asta nu înseamnă însă, că este bine să mîncăm mîncăruri concentrate cu volum foarte mic. Senzația de umplere a stomacului prin presiunea pe care o simțim asupra pereților lui este și plăcută și utilă pentru a ne da seama cînd am mîncat destul în cazul în care ceea ce am mîncat a fost suficient de hrănitor.

Rostul unei mese alcătuită din alimente variate este important și în privința producerii senzației de saturație. Nu toate alimentele rămîn în stomac la fel de mult. Unele se elimină repede — laptele, dulciurile, cînd nu sînt însoțite de proteine. Altele rămîn în stomac mult timp, cum sînt grăsimile, ouăle fierte, pîinea. Mîncînd variat ajutăm la formarea unei senzații corecte de saturație și ne putem orienta mai bine asupra momentului cînd trebuie să încheiem masa.

(Urmare în nr. viitor)

NOUTĂȚI MEDICALE

UN NOU APARAT ELECTRONIC DE DIAGNOSTIC

În prezent se lucrează la un nou aparat electronic care funcționează cu 120 elemente de bază pentru diagnosticarea ultrarapidă a diverselor boli. După ce medicul notează o serie de elemente de bază (puls, temperatură, tensiune arterială, număr de respirații, examene de laborator etc.) apasă pe diferite butoane și în mod instantaneu calculatorul electronic stabilește diagnosticul. Fără îndoială că medicul va trebui la urmă să aprecieze „gîndirea" aparatului și să se pronunțe asupra exactității unui astfel de diagnostic.

STABILIREA APTITUDINILOR DE MUNCĂ PRINTR-UN NOU PROCEDEU

La Institutul de cercetări de psihologie pedagogică din Moscova s-a reușit prin intermediul unor electro-encefalograme speciale să se cunoască aptitudinile și posibilitățile de muncă ale muncitorilor. Extinderea acestei noi probe funcționale va fi de mare utilitate pentru stabilirea celui mai potrivit loc de muncă al muncitorilor.

METODĂ RAPIDĂ PENTRU DIAGNOSTICUL STENOZEI MITRALE

De curînd a fost creat un aparat cu care se poate preciza în 5 minute diagnosticul de stenoză mitrală (una din bolile inimii). Noul aparat, de dimensiuni foarte reduse, este constituit dintr-un traductor ultrasonic ce se aplică pe piept în dreptul inimii. Vibrațiile emise de traductor străbat mușchiul inimii și sînt reflectate parțial de țesuturile acestui organ, după care sînt înregistrate grafic. Noua metodă de diagnostic, rapidă și precisă, înlocuiește actualele metode de diagnosticare a stenozei mitrale, care necesită timp mai îndelungat și manopere uneori destul de dificile pentru medic și bolnav.

INTERPRETAREA PREZENȚEI NICHELULUI ÎN SÎNGE

Cercetările recente au stabilit că în sîngele bolnavilor de tromboză coronariană sînt prezente cantități variabile de nichel. Bazat pe această constatare, se consideră că descoperirea la timp a nichelului în sîngele suferinzilor de afecțiuni ale arterelor coronare ar putea preveni accidentele de tromboză coronariană.

TELETRANSMISIA ÎN MEDICINĂ

La Institutul de fiziologie normală și patologică al Academiei R.P.R. s-a realizat în ultimul timp o instalație de teletransmisie capabilă să transmită pînă la o distanță de 20 km electroencefalograme și electrocardiograme ale aviatorilor în timpul zborului.

NOU TRATAMENT AL OTITELOR

Otitele cronice adezive cu aderențe ale timpanului se tratează în prezent la Serviciul de otorinolaringologie al Policlinicii „Vasile Roaită" din Capitală printr-un nou procedeu care face posibilă revenirea auzului. Noul tratament constă în injectarea transtimpanică a unei enzime numită alfachimotripsină.

Dr. I. LEGIC

Un costum de băiat (10—11 ani), costum format dintr-un bluzon raglan, dintr-o stofă de culoare deschisă. Garniturile de la gît, buzunare și manșete din aceeași stofă de culoare închisă ca și pantalonii. O rochiță elegantă cu corsajul ajustat iar din decolteu pornește o bentiță bordisită cu dantelă la fel ca și la mîneca trei-sferturi. Partea de jos în plivatouri (rochiță pentru vîrsta de 7—8 ani). Rochie cu talia lungă. În față cu o tablie ce pornește din umăr pînă jos. Partea de jos a rochiei este prinsă de corsaj prin creturi. Cordonul este numai pînă la tablie. În față se formează două pliuri cu marginile întărite prin tighele (pentru 8—9 ani). Dintr-un material în carouri mari un costum două piese. Bluza este dreaptă iar la partea de jos are 2 cordoane de bie la fel cu bentița de la gît și mînecă. Fusta este plisată (pentru 7—8 ani). O rochiță cu platcă în unghi, brodată și cu guleraș rotund pe gît care se încheie în spate cu o fundă. Partea de jos a rochiei este lucrată în 4 plicatouri (pentru 3—4 ani).

Desene de Vali GHIUȚĂ

GHIDUL GOSPODINEI

Meniu de conserve pentru patru persoane

MASA DE PRÎNZ

— Pateu de ficat
— Ghiveci cu carne în suc propriu
— Cașcaval pane
— Mere.

PATEU DE FICAT

Cantități:

200 g. pateu de ficat (o cutie) sau leber, 50 g. unt, sare după gust.

Se desface cutia cu atenție și se pune pateul într-o farfurie împreună cu untul. Se freacă bine pateul cu untul, se pune sare după gust. Se fac servișuri cu pateul astfel pregătit, sau se servește pe farfurie, iar fiecare persoană de la masă se servește cum dorește.

GHIVECI CU CARNE ÎN SUC PROPRIU

Cantități: O cutie ghiveci pentru gătit, o cutie carne în suc propriu, 4 cartofi potriviți de mari, 3 linguri ulei, 2 cepe, sare după gust, pătrunjel tocat.

Se pune într-o cratiță uleiul și cele două cepe curățate și tăiate în patru în lung, apoi transversal. Se pune cratița la foc slab, acoperită. În timp ce ceapa se înăbușe, se desface cutia cu ghiveci și cea cu carne. Cînd ceapa s-a muiat bine, se pun în cratiță cartofii curățați și tăiați în patru sau în opt și se lasă de asemenea să se înăbușe puțin. Se toarnă o ceașcă de apă și se amestecă mereu, apoi se lasă să fiarbă înăbușit la un foc potrivit pînă cartofii sînt aproape fierți. Se pune în cratiță ghiveciul din cutie și carnea în suc propriu, se potrivește de sare dacă conservele nu au fost sărate, se pune pătrunjelul verde și se pune la cuptor, la un foc slab.

CAȘCAVAL PANE

Cantități: 100 g. cașcaval, pentru fiecare persoană, 1 ou la 4 felii de cașcaval, 1 lingură unt, 1 lingură cu vîrf de pesmet, 1 linguriță cu vîrf de făină.

Se curăță cașcavalul de coajă, se taie în felii groase de 1 cm., se dau prin făină și se lasă pe o farfurie. Se bate oul într-o farfurie, se trec feliile de cașcaval prin ou, apoi prin pesmet. Se pune untul într-o tigaie la foc, iar cînd este încins se pun feliile de cașcaval și se prăjesc pe ambele părți. Cașcavalul pane se servește cald.

Mere. La acest meniu este potrivit să se servească ca desert mere, sau alte fructe, după sezon.

SFATURI COSMETICE

Menținerea dinților în stare de perfectă sănătate contribuie nu numai la buna funcționare a aparatului digestiv ci și la păstrarea aspectului tineresc al obrazului.

O dantură incompletă schimbă fizionomia datorită faptului că mușchii se lasă iar gura se pungește, fața căpătînd un aspect îmbătrînit.

Fiecare trebuie să evite pierderea dinților și acest lucru se poate realiza prin controlul periodic al danturii — cel puțin o dată la 6 luni — cînd medicul stomatolog va depista și trata cariile dentare ivite în perioada respectivă.

Apariția cariilor dentare poate surveni din diferite cauze, chiar dacă ne-am impus o igienă riguroasă a gurii. Deoarece ele apar fără a fi însoțite la început de dureri, nu trebuie să neglijăm să le tratăm imediat. Cînd survine durerea înseamnă că infecția a ajuns la nerv și tratamentul va fi mai îndelungat și mai dureros.

Un alt neajuns este și depozitul de piatră provenit din aciditatea salivei și care în afară de faptul că îngălbenește dinții, duce cu timpul la o serie întreagă de neplăceri.

În primul rînd dinții trebuie curățați zilnic pentru a nu păstra între ei resturi de mîncare care se descompun și creează focare favorabile dezvoltării microbilor. În acest scop se recomandă ca fiecare să-și aibă peria sa personală. După întrebuințare peria se va clăti cu apă rece și se va așeza într-un pahar curat cu capul în sus pentru a se usca mai repede. O perie mereu umedă constituie un mediu prielnic de cultură pentru microbi.

Dinții trebuie spălați dimineața și seara. La spălarea dinților vom avea grijă să frecăm cu peria și partea lor interioară. De asemenea, mișcările vor fi în special verticale pentru a îndepărta resturile de alimente depuse la rădăcina dinților. Periatul se recomandă să dureze cel puțin 2 minute.

Obiceiul de a mînca după masă un măr sau o pară este foarte indicat deoarece pulpa fructului curăță dinții de resturile de mîncare.

Apa de gură trebuie de asemenea folosită deoarece în afară de gustul plăcut și aromat pe care ni-l lasă în gură are și acțiune dezinfectantă.

Dacă sîntem fumători, pentru a evita îngălbenirea dinților și depunerea pietrei este necesar ca la intervale regulate să recurgem la serviciile medicului stomatolog pentru îndepărtarea ei.

Albirea dinților folosind periatul cu bicarbonat de sodiu sau apă oxigenată se va practica numai în cazuri excepționale.

Anca BOGDAN

INTERESANT

SUPĂRĂRILE ȘI CARIA DENTARĂ, au o strînsă legătură așa cum s-a demonstrat la Sidney, pe un mare număr de bolnavi. În 98 la sută din cazuri cariile dentare sînt cauzate de grijă și neliniște. Aceasta este concluzia specialistului.

NICOTINA CONTRA REZERPINEI. La New York s-a demonstrat după 2 ani de experiență că rezerpina dă la animal, ca și la om, efecte exact contrare nicotinei pure: acțiunea excitantă a nicotinei este total anihilată prin injecția de rezerpină.

ANTIBIOTICELE N ULCERUL GASTRIC. Dr. Briguglio din Bologna a încercat tratamentul antibiotic al ulcerului gastric. El utilizează o substanță extrasă dintr-un grup de actinomicete (ciuperci) care acționează asupra infecției suprapădugate și a reacțiilor inflamatorii care se opun cicatrizării leziunii. Studiile întreprinse în mediul spitalicesc au indicat în 60 la sută din cazuri dispariția durerii, iar în 40 la sută ameliorări nete.

TRATAMENTUL ATEROSCLEROZEI CU SUBSTANȚE GRASE. Se afirmă că vindecarea unor ateroscleroși ar fi posibilă dacă li se administrează substanțe grase; s-a constatat într-adevăr că în cea mai mare parte a cazurilor bolnavii puși la regim nu pot transforma în organismul lor prin metabolism grăsimile în exces în timp ce la cei care au un regim bogat în lipide, chiar de origină animală, starea se ameliorează și hiperlipemia lor dispare încetul cu încetul.

O NOUĂ TIGARETĂ a fost lansată în Statele Unite de către Centrul de luptă contra tutunului. Ea conține frunze de sfeclă, varză și păpădie.

CURBA A GLICEMIEI PE 24 DE ORE. A fost obținută la Paris datorită unui aparat care înregistrează automat valoarea glicemiei pentru fiecare minut în timpul perioadei cînd se face cercetarea. Acest aparat se compune dintr-o pompă care asigură aspirația regulată a reactivului și a mediului biologic de analizat, un dializator care izolează glucoza, o bain-Marie cu termostat, un electrocolorimetru cuplat cu un înregistrator electronic.

MERELE FOLOSITE ÎN TRATAMENT. Un studiu făcut la Chicago a arătat că la bolnavii în al căror regim predominau fructele, (în special merele) bolile respiratorii scădeau de 3 ori, iar bolile nervoase de 16 ori.

REGIMUL SPORTIVILOR. La Congresul mondial de nutriție s-a arătat că regimul optim al sportivilor și al celor care depun eforturi particulare trebuie să sufere o serie de modificări față de ce se face obișnuit astăzi. Rația suplimentară de proteine este inutilă, ca de altfel și aportul de vitamine în afara vitaminelor din grupul B și în special B1. În schimb, este indispensabil de a se suplimenta regimul cu săruri care se pierd prin transpirație, fiind de asemenea recomandați hidrații de carbon (glucidele-dulciurile).

DE ȘTIUT

EI, ELE ŞI CUMPĂRĂTURILE

DESENE DE MATTY

— Un ruj mai închis... mai deschis? Pentru blondă... pentru brună?
— Habar n-am! E încă la coafor!

— Nu, nu şi nu! Vreau una care să se potrivească la rochia mea de seară din lamé-argent şi cu o fundă mare la spate!

— Avem şi mai mari şi mai mici... şi mai uşoare şi mai grele...
— Ia probează-l, puiule!!! Vezi cu care te împaci mai bine!?!...

— Eu n-am înţeles nici ce dans e şi nici nu mi-a plăcut, dar îmi pacheteaz-o; nepotul meu va fi probabil încîntat!

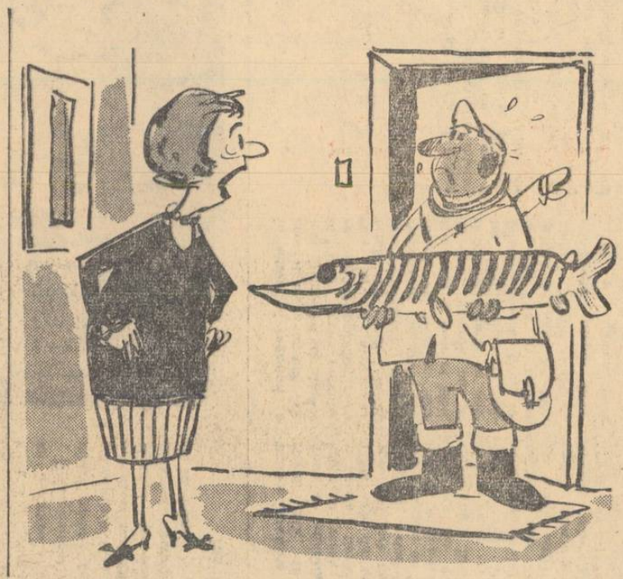

— Sigur că da... dar că în tot oraşul au apărut pălării de mohair, la asta nu te-ai gîndit!?!

Poşta redacţiei

O. CHIRIAC — Iaşi. Este vorba de acelaşi film, titlul corect însă este cel din revista „Magazin", „Un suris în plină vară". De altfel, pe parcurs, pînă la premiera filmelor pot interveni schimbări în titlu, aşa cum s-a întîmplat şi cu cel la care vă referiţi, reportajul din Almanah fiind scris la o dată anterioară celei din „Magazin". Cît priveşte carnetul de muncitor calificat pe care l-aţi pierdut, este bine să vă adresaţi întreprinderii sau şcolii unde aţi dat examenul de calificare, arătînd împrejurările în care v-a dispărut, pentru a vă elibera altul.

DAN GIURGESCU — Buzău. Este just că unele fotografii publicate în numărul 324 al revistei noastre nu sînt suficient de reuşite, din care cauză nu sînt clare. Vom căuta să fim şi mai exigenţi în alegerea acestora, pentru a nu se mai repeta cele semnalate. În ceea ce priveşte propunerea ca revista să aibă un alt format pentru a putea fi mai uşor păstrată în colecţie, nu ne-o putem însuşi, deoarece şi „Magazinul" ca şi celelalte reviste, are specificul ei.

S. DIACONU — Sibiu. Cadrele didactice care au la bază şcoala medie şi şcoala de maiştri instructori de un an, pentru orele predate la clasele V—XI, sînt salarizate la categoria I-a de învăţători.

TUDOR VASILE — Ştefăneşti-Piteşti. Numai oficiile poştale raionale şi orăşeneşti fac abonamente pentru toată presa. Banii trimişi pe adresa revistei „Magazin" pentru abonament, nu au sosit la redacţie şi chiar dacă vor veni noi îi vom restitui depunătorului. Aşa că rămîne să vă interesaţi la oficiul poştal unde i-aţi depus, pentru a-i ridica la timp.

T. DUMITRACHE — Hunedoara. Recrutarea candidaţilor pentru şcoala de şoferi profesionişti se face pe principiul teritorial. Deci, în regiunea Hunedoara se pot înscrie numai cetăţenii care au domiciliul stabil într-o comună sau într-un oraş din regiune. După cîte sîntem informaţi, la Alba-Iulia nu există o asemenea şcoală, ci în comuna Dobra, raionul Ilia. Condiţii pentru admitere sînt: să aibă între 17½ — 25 ani; 4—7 clase elementare şi să nu fi absolvit vreo şcoală profesională sau de mecanici agricoli.

B. CLAUDIA — Galaţi. Remarcaţi că una din artistele de cinema primeşte sute de scrisori de la spectatori şi întrebaţi dacă nu v-aţi putea număra printre „admiratori". Aceasta stă în voinţa dv. Numai că adresa o puteţi găsi mai lesne la revista „Cinema" de unde aţi aflat şi vestea. Pe noi ne puteţi întreba alte lucruri.

ANA ODEANU — Lugoj. Dirijorul Mihai Brediceanu, directorul Teatrului de Operă şi Balet din Capitală, şi Dina Cocea, alcătuiesc un cuplu artistic în care se împleteşte muzica şi teatrul. Actriţelor preferate scrieţi-le pe adresa Teatrului Naţional „I. L. Caragiale" din Bucureşti.

ION IONESCU — Tg. Jiu. Am citit amintirile dv. despre scriitorul Panait Istrati. În adevăr din cele scrise întîlnirea cu Istrati a avut darul să vă emoţioneze. Ce păcat că aceste mărturii nu vorbesc decît despre „o clipă petrecută în vecinătatea scriitorului". Pentru cititor această amintire e prea frugală, el dorind să afle mai multe „noutăţi" pe care textul nu este în măsură să le ofere. Noi vă mulţumim pentru că ne-aţi scris.

REBUS

VASE

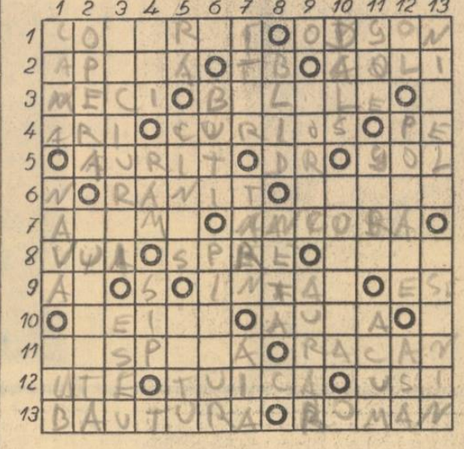

ORIZONTAL: 1) Căldărusă — Leagă vasul la mal 2) Vas întrat la apă — Tub gol! — A se văita 3) Întrecere sportivă — Albioare 4) Măsuri de suprafaţă — Îşi bagă nasul unde nu-i fierbe oala — Deasupra 5) Vas suflat cu aur — Doctor — Vas fără conţinut 6) Lovit — Mic vas de lemn cu care se scoate apa din put (mold.) 7) Oraş german în subsolul primăriei căruia se află 12 butoaie poreclite „Cei 12 apostoli" — A ridica pavilionul unui vas 8) Vuia — Către — Zînele de la malul apei 9) Rece! — Eşuat — S 10) Autorul poeziei „Corabia cu sclavi" — Nimb 11) Veselă — Tînăr recrut (od.) 12) Fire — Se prepară la cazan şi se bea cu ţoiul — Porţi 13) Se păstrează în sticle şi se toarnă în pahare — „Fregata Pallada" de Goncearov.

VERTICAL: 1) Vase — Vapor — Oală de turnare 2) „Vasul fantomă" de Richard Wagner — Varietate de salcie ale cărei ramuri subţiri sînt folosite la împletituri 3) Autorul sculpturii în bronz „Fata cu urcioare" — Studiu filozofic sau artistic 4) Prefix — Ramură — Sticlă pentru păstrat lichide (reg.) 5) Soare antic — Frumuşel — Eroul unei poezii de Coşbuc 6) Butoaie — Bărbătuşul presurei 7) Ambarcaţie cu pinze — Putină — Aceea 8) Vas de lemn, de pămînt sau de metal din care se mănîncă — Clară 9) Vas sanguin — Meşter care lucrează în aur 10) „Barca pe valuri"... în ritm de 3/4 — Aripă tare la unele insecte 11) „Marinelul" lui Caragiale — Cosiţe — În acest moment 12) Vas mic de pămînt — Ulcică, cană (pl.) — Astfel 13) Poloboc — Autorul poeziei „Pe cerescul blid albastru"

M. ADRIAN

Vitrina cu fructe

ORIZONTAL: 1) A oferit mărul de aur frumoasei Elena — Pară! 2) Pictor romîn, autor al tablourilor „Pepene roşu", „După fragi" „După mure" etc — Mandarine cu smochine şi portocale cu migdale! — Para... veche. 3) Aparat cu banane! — A culege... fraga buzelor. 4) Are un măr în gît! — Un cireş... mai micuţ. 5) Pe el! — Arbust cu fructe comestibile — Miez de portocală 6) În migdale şi alune! — Bodul vredniciei, simbureie succesului. 7) A întrecut în alergare pe Atalanta, azvîrlindu-i în cale mere de aur (Mit.) — Cureluşe de mesină. 8) Diminutiv feminin... din mandarină — Institutul de Studii Economice — Speteză. 9) Eroina unei celebre fabule cu struguri (pl). — Soi de mere. 10) Cer (fig.) — Luată din păr! 11) Simbure de vişină! — Zemoasă! — Pînză groasă. 12) Aici se pot opera alunite sau extrage amigdale — Nici un bob mai mult! 13) Cu ochii cît cepele (pl) — A pierde din păr!

VERTICAL: 1) Scriitor romîn contemporan, autorul poeziei „Mărul". 2) Scriitor progresist brazilian, autor al romanului „Pămîntul fructelor de aur" — De florile mărului (pl). 3) Adăposteşte navele în port. — Pietre semipreţioase — Noroi. 4) Important organ intern, în formă de pară — Pomi fructiferi. 5) Fructe citrice — Povestea cu merele de aur. 6) Strînsul fructelor — Nuci fără miez. 7) Arbore cu fructe acrişoare — Autorul volumului de versuri „Strugurii şi vîntul". 8) Gustul migdalelor lui Topîrceanu (masc. sing). — Jumătate mere! — Legenda îi atribuie consumarea unui măr... interzis. 9) Locul nepotrivit pentru o nucă! — A lega (nu e vorba de zarzări şi caişi) — Interjecţie. 10) Mură-n gură (pl). Aduce peri... albi. 11) Ca ardeiul — Îşi iese repede din pepeni! 12) Două echipe cu acelaşi număr de „boabe" — Cai.

P. PENESCU

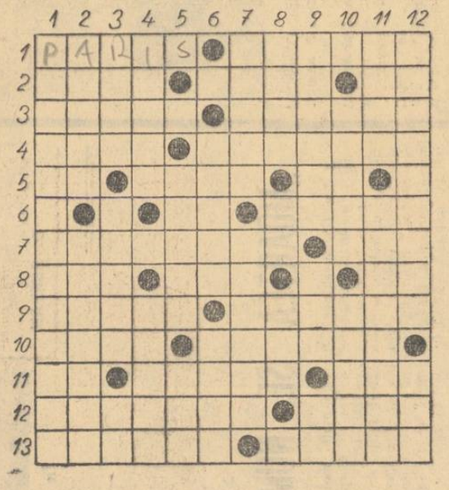

JOCURI DISTRACTIVE

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

Săriturile calului

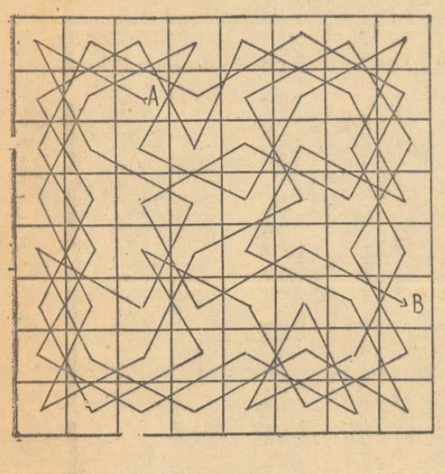

În ajutorul tehnicianului

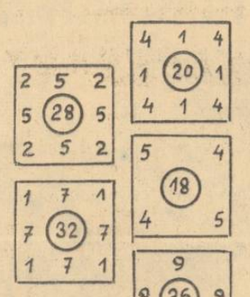

Cu patru linii drepte

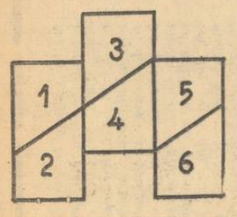

De la 0 la 15

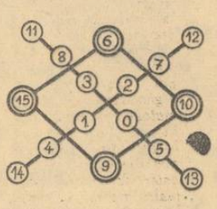

Ce va aduce anul 1964 filateliştilor

Grădiştea Muncelului; statui antice din grupul găsit acum doi ani la Constanţa; săpăturile de la Suceava; Histria.

Seria **Aniversări culturale** va cuprinde, pe lîngă marile aniversări culturale care vor fi indicate, pentru anul 1964, de Consiliul Mondial al Păcii, figurile unor scriitori romîni: Creangă şi Eminescu (75 ani de la moarte), Emil Gîrleanu (50 ani de la moarte).

Noile realizări mondiale în domeniul **Cosmonauticii** vor fi oglindite printr-o emisiune alcătuită din 6 valori. În sfîrşit, evenimentul filatelic al anului, **„Ziua mărcii poştale romîneşti"** va prilejui tradiţionala marcă însoţită de o vinietă dedicată Asociaţiei Filateliştilor din R.P.R.; ca desene: o statie de poştă înainte de 1850 şi un local modern de poştă.

Pasionaţii tematicilor „faună" şi „floră" vor căpăta nu mai puţin de cinci noi emisiuni R.P.R.: **Parcul zoologic** de la Băneasa (Bucureşti), 8 valori înfăţişînd diferite animale din parc; **Insecte** diferite (8 valori); **Acvariumul de la Constanţa** (8 valori reprezentînd specii de peşti din acvarium); **Flori de grădină** (8 valori şi anume: cercelus, stînjenel, crin galben, regina nopţii, tufănică, dalie, pansea, călţunaşi); **Fructe de pădure** (8 valori: afine, alun, cireş sălbatic, corn, fragi, măceşe, mure, zmeură).

Cum e firesc, nu au fost uitaţi nici „sportivii" filatelişti care vor beneficia de cinci serii de mărci. În primul rînd va fi consemnat marele eveniment sportiv al anului **„Jocurile olimpice de la Tokio"** cînd vor apare 12 mărci (6 dantelate şi 6 nedantelate) plus o coliţă; aceastăemisiune va fi completată, după desfăşurarea jocurilor, cu o alta, **„Medalii olimpice"** (6 sau 8 valori) **Jocurile balcanice** va fi pusă în circulaţie cu prilejul Balcaniadei de atletism care în 1964 se va desfăşura în ţara noastră; cele 6 valori vor înfăţişa următoarele discipline sportive: alergări, sărituri, aruncări cu discul, cu suliţa. O interesantă emisiune (5 valori) va prezenta o serie de **Puncte turistice** de la munte, din ţara noastră: lacul Bilea din Munţii Făgăraş, Hotelul Alpin de la cota 1 400 din Munţii Bucegi, telefericul de pe Muntele Postăvarul (Poiana Braşov), Ceahlăul văzut de pe lacul Bicaz, Cheile Bicazului văzute de pe Piatra Bardosului. Emisiunea **Hipism** (4 mărci: săritură la obstacole, dresaj, proba completă de săritură, demonstraţie de pistă).

Pentru ca machetatorii de mărci să fie stimulaţi în a realiza desene cît mai frumoase, începînd cu acest an fiecare emisiune va fi realizată pe baza unui concurs cu premii.

★

Planul de emisiuni reprezintă numai o parte din cele prevăzute a fi realizate în acest an, în domeniul filateliei.

Toate emisiunile vor fi completate cu cîte unul sau mai multe plicuri **„prima zi"**, obliterate cu ştampile speciale. De asemenea, va fi editat la fiecare emisiune, cîte un prospect documentar.

La începutul anului va apărea ed. a II-a a **Catalogului mărcilor poştale romîneşti** far în cursul anului un amplu catalog-monografic „Cosmonautica în filatelie", cu descrierea şi reproducerea fotografică a tuturor emisiunilor, plicurilor şi obliterărilor apărute în lumea întreagă, în acest domeniu. De asemenea va apărea un studiu despre **vechile ştampile poştale romîneşti.**

Va fi publicată o nouă ediţie, îmbunătăţită din punct de vedere filatelic, a mapei cu ilustraţii **„Maximafilie".**

Vor fi editate numeroase noi **„întreguri poştale"** (plicuri şi cărţi poştale) cu subiecte din cele mai variate domenii şi în tot mai bune condiţii tehnice.

★

În ce priveşte activitatea filatelică propriu-zisă, sînt prevăzute o serie de acţiuni mai mari ca de ex.: organizarea unei **expoziţii filatelice naţionale**, la Bucureşti, **expoziţii filatelice bilaterale** cu diferite ţări, o mai largă şi mai valoroasă participare a filateliştilor romîni la expoziţiile din străinătate şi în primul rînd la cea mai importantă manifestare filatelică a anului, **„Philatec"** din Paris, în luna iunie. Vor fi create condiţii pentru îmbunătăţirea schimbului filatelic individual cu străinătatea, precum şi pentru o mai bună organizare şi sprijinire a tineretului filatelic.

Şi pe filateliştii îi aşteaptă, aşa dar, un an şi mai îmbelşugat decît cel care a trecut.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

SUFERTAŞUL

Bucuria pe care ţi-o procură acest vas circular şi plat numit sufertaş consistă mai ales în faptul că se poate desface. Chiar şi mişcarea de a scoate capacul te face de multe ori să-ţi lase gura apă, mai ales cînd nu ştii ce se află înăuntru, pentru că, de pildă, nevasta e cea care îţi pregăteşte sufertaşul în fiecare dimineaţă. O dată ridicat capacul sufertaşului, ţi se prezintă înaintea ochilor mîncarea îngrămădită acolo: cîrnaţi şi linte, sau ouă răscoapte şi sfeclă, sau mămăligă şi peşte sărat uscat, totul aranjat cu grijă pe suprafaţa circulară, aşa cam cum sînt continentele şi mările pe hărţile globului, şi chiar dacă este mîncare cam puţintică, îţi face totuşi impresia a ceva substanţial şi compact. Capacul, o dată scos, îţi serveşte ca farfurie, şi în felul acesta ai două vase şi poţi începe repartizarea conţinutului din sufertaş.

Salahorul Marcovaldo, după ce scoase capacul şi aspiră cu nesaţ aroma, scoase tacîmul pe care îl poartă întotdeauna cu el, învelit cu grijă în buzunar, şi asta de cînd mănîncă la prînz din sufertaş, în loc să se mai ducă acasă. Primele sondaje cu furculiţa slujesc să învioreze puţin mîncărurile reci, ce au stat acolo înghesuite atîtea ore, să le dea aspectul şi atracţia unui fel de mîncare atunci servit la masă. De abia pe urmă începi să constaţi ce puţină mîncare e, şi te gîndeşti: „Trebuie s-o mănînc mai pe îndelete", dar cam tîrziu pentru că ai şi dus repede la gură, mînat de o foame de lup, primele bucăţi prinse în furculiţă.

Primul sentiment ce-l încerci e tristeţea pricinuită de mîncarea rece, dar apoi îndată te bucuri din nou cînd regăseşti gustul mesei familiare, dar transportată într-un decor neobişnuit. Marcovaldo a început să mestece acum încet: şade pe o bancă de pe bulevard, aproape de locul lui de muncă; întrucît casa lui e departe, iar dacă s-ar duce acasă la amiază ar însemna să piardă şi timp şi să-şi consume abonamentul la tramvai, îşi ia mîncarea în sufertaşul cumpărat special în acest scop, şi mănîncă în aer liber, privind la lumea care trece, ca la sfîrşitul mesei să bea apă rece de la o fîntînă.

Schiţă de Italo Calvino

În timp ce mănîncă reflectează: „Pentru ce oare îmi face plăcere să regăsesc aici gustul mîncării gătite de nevastă-mea, în timp ce acasă, cu certurile, plînsetele, discuţiile de fiece clipă despre datorii şi atîtea altele, nu reuşeşte să-mi placă?" Şi pe urmă se gîndeşte iar: „Acum îmi amintesc că astea-s resturi de la mîncarea de aseară". Şi-l cuprinde iarăşi nemulţumirea, poate pentru că trebuie să mănînce resturile, reci şi puţin rîncede, sau poate pentru că aluminiul din care e făcut sufertaşul dă mîncării un gust metalic.

În clipa aceea constată că mîncarea e pe terminate, şi îndată i se pare din nou că dejunul ăsta e foarte apetisant şi rar, şi ca atare înfulecă cu entuziasm şi convingere şi ultimele resturi de pe fundul sufertaşului, tocmai cele care au mai mult gust metalic. Pe urmă, contemplînd vasul gol şi unsuros îl cuprinde iar tristeţea.

Apoi împachetează şi bagă totul în buzunar, se ridică să plece, dar constată că e încă prea devreme pentru a se întoarce la lucru; în buzunarele mari ale hainei, tacîmurile bat ca într-o tobă în sufertaşul gol.

Fapt e că nevasta lui Marcovaldo cumpărase, ea singură ştie de ce, o cantitate mai mare de cîrnaţi. Şi trei seri la rînd, Marcovaldo mîncase numai cîrnaţi şi gulii. Dar cîrnaţii ăia erau făcuţi probabil din carne de cîine; mirosul lor singur era de ajuns să-ţi taie orice poftă de mîncare. Iar în ce priveşte guliile, legumă aceasta albicioasă şi rotundă era singura legumă pe care Marcovaldo n-o putuse suferi niciodată.

La amiază, găsea reci şi sleiţi în sufertaş cîrnaţii şi nelipsitele gulii. Uituc cum era, scotea întotdeauna capacul sufertaşului cu mare nerăbdare şi lăcomie, fără să-şi mai amintească ce mîncase ieri la cină, şi în fiecare zi avea aceeaş cruntă dezilUzie. În cea de a patra zi, înfipse cu un mare efort furculiţa în cîrnaţi, îi mai mirosi încă odată, se ridică de pe bancă, şi ţinînd în mînă sufertaşul deschis, o porni distrat pe bulevard. Trecătorii vedeau un om care se plimba, ţinînd într-o mînă o furculiţă şi în cealaltă un sufertaş plin cu cîrnaţi, şi care părea că nu se poate hotărî să ducă la gură furculiţa înfiptă într-o bucată de cîrnat.

De la o fereastră un copil strigă: — Ei, nene!

Marcovaldo îşi ridică privirea în sus. La parterul unei vile bogate, un copil stătea cu coatele sprijinite de pervazul ferestrei, pe care era pusă o farfurie.

— Ei, nene! Ce mănînci?

— Cîrnaţi şi gulii!

— Ce bine-i de tine! — spuse copilul.

— Ei... spuse Marcovaldo, vag.

— Şi cînd te gîndeşti că eu trebuie să mănînc creier prăjit...

Marcovaldo se uită la farfuria de pe pervaz. Pe ea se afla o bucată de creier prăjit, moale şi ondulat ca o grămadă de nori. Nările îi tremurară.

— Dar ce, ţie nu-ţi place creierul?... îl întrebă pe copil.

— Nu, m-au închis aici ca pedeapsă pentru că nu vreau să-l mănînc. Dar am să-l arunc pe fereastră.

— Dar cîrnaţii îţi plac?

— Oh, da, parcă ar fi un şarpe... La noi acasă nu se mănîncă niciodată...

— Atunci dă-mi farfuria ta şi eu ţi-o dau pe a mea...

— Ura! — Copilul era din cale afară de fericit. Întinse omului de pe stradă farfuria de porţelan împreună cu o furculiţă de argint frumos lucrată, iar omul îi dădu sufertaşul cu furculiţa de cositor.

Astfel începură să mănînce amîndoi: copilul pe pervaz şi Marcovaldo aşezat pe o bancă din faţa lui, amîndoi lingîndu-şi buzele şi spunîndu-şi fiecare în sinea lui că nu mai gustaseră vreodată o mîncare atît de straşnică.

Cînd iată că, în spatele copilului, apare deodată o guvernantă cu mîinile în şolduri.

— Domnişorule! Ce mîncaţi acolo?

— Cîrnaţi! — răspunse copilul.

— Cine vi i-a dat?

— Domnul de colo, — şi-l arătă pe Marcovaldo care îşi întrerupse mestecatul lent dar zelos al unei bucăţi mari de creier.

— Aruncaţi-i! Ce văd! Aruncaţi-i!

— Da' sînt buni...

— Şi farfuria dv. unde e? Furculiţa?

— Sînt la domnul... şi-l arătă din nou pe Marcovaldo, care ţinea în aer furculiţa înfiptă într-o altă bucată de creier din care şi muşcase.

Guvernanta începu să ţipe: — Hoţul! Hoţul! Tacîmurile!

Marcovaldo se ridică, mai privi un moment mîncarea lăsată pe jumătate neterminată, se apropie de fereastră, puse farfuria şi furculiţa pe pervaz, privi cu dispreţ adînc la guvernantă, şi se retrase. Auzi sufertaşul rostogolindu-se pe trotuar, mai auzi plînsul copilului, fereastra trîntită cu furie. Se plecă să-şi adune de pe jos sufertaşul şi capacul. Se strîmbaseră puţin; capacul nu se mai închidea bine. Băgă totul în buzunar şi plecă la lucru.

Traducere din limba italiană de Teofil ULMU

Redacţia: Piaţa Scînteii, Tel. 17.60.10. Administraţia: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Aspect din timpul repetițiilor cu noul balet românesc „Iancu Jianu"

La Teatrul de Operă și Balet al R. P. R.

Două spectacole în pregătire

Baletul „Iancu Jianu"

S-a trecut pe scenă și repetițiile se desfășoară într-un ritm susținut. Sînt peste 250 de persoane care pregătesc la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. noul balet românesc „Iancu Jianu" cu muzica de Mircea Chiriac și libretul de Oleg Danovschi.

Repetă concomitent rolul titular artiștii Gabriel Popescu și Petre Ciortea. De asemenea, rolul Sultanei, iubita lui Iancu Jianu, e pregătit deopotrivă de Irinel Liciu și Magdalena Popa.

În rolul Hangioaicei va apărea Valentina Massini, iar în cel al Ilenei, sora lui Iancu Jianu, Alexa Dumitrache Mezincescu. Pe Caragea îl va interpreta Stere Popescu, iar pe Domnița Ralu, Gabi Danovschi. Căpetenia de arnăuți, serdarul Pervanoglu va fi Boidar Petrov.

În sală, compozitorul Mircea Chiriac urmărește cu atenție desfășurarea repetițiilor conduse de Oleg Danovschi care semnează libretul și totodată direcția de scenă a spectacolului.

Ne notăm titlurile cîtorva dintre dansurile noului balet: „Dansul farmecelor", „Dansul trădării", „Satul arde" și două dintre tablourile de mare montare: „Mînăstirea". „Eșafodul".

Opera „Motanul încălțat"

„Motanul încălțat" va poposi în curînd la Teatrul de Operă și Balet. Muzica e realizată de Cornel Trăilescu iar libretul de Tudor Mușatescu.

Cine va fi Motanul încălțat? Pentru acest rol repetă Magda Ianculescu și Iolanda Mărculescu. În celelalte roluri — de asemenea, distribuții duble: Maria Crișan și Maria Șindrilaru (Domnița), Valentin Teodorian și George Mircea (Împăratul), Dorothea Palade-Melinte și Maria Săndulescu (Doica), David Ohanesian și Const. Dumitru (Robul), Valentin Loghin și Dumitru Brebenel (Marele dregător), Ion Hvorov și Nicolae Florei (Uriașul). Și un cvartet de slujitori: Gheorghe Iliescu, Vasile Diaconescu, George Mircea, Const. Gabor.

Direcția de scenă a spectacolului a fost încredințată regizorului Hero Lupescu.

Sandu NAUMESCU

„Mignon" pe scena operei timișorene

Colectivul artistic al Operei de stat din Timișoara, a prezentat în premieră spectacolul „Mignon" de A. Thomas.

Noua lucrare a fost pusă în scenă de regizorul Dumitru Gheorghiu, iar scenografia a fost semnată de Constantin Ripeanu.

În rolurile principale au cîntat Lucia Ambruș, Adriana Ciuciu, Marius Sola, Mircea Emandi și I. Iung. A dirijat Ioan Kecenovici.

„Băiatul și vîntul" — o nouă piesă la Teatrul de păpuși din Botoșani

Cea de a doua premieră a Teatrului de păpuși, „Cravata roșie" din Botoșani, este „Băiatul și vîntul" de N. Trandafilova. Piesa urmărește să scoată în evidență înțelepciunea populară, victoria binelui asupra răului. Regia spectacolului este semnată de Dorin Brădescu iar scenografia de Tache Dobrescu.

Un rol important în reușita spectacolului l-a avut și Elena Scinteie, creatoarea unor interesante costume.

La Teatrul de Stat din Sibiu a avut loc premiera comediei „Dracul uitat" de Jan Drda. În clișeu: o scenă din piesă

La Teatrul Național din Cluj

În așteptarea ridicării cortinei

Pe scena Teatrului Național din Cluj vor vedea lumina rampei o serie de noi piese.

Mai întîi, publicul clujan va asista chiar la începutul acestei luni la prezentarea spectacolului *„Domnul Puntila și sluga sa Matti"* de Bertholt Brecht. În rolurile Puntila și Matti vor juca actorii Gheorghe Radu și Ștefan Moisescu.

Regia spectacolului aparține lui Constantin Anatol, scenografia lui T. Th. Ciupe.

Tot în regia lui C. Anatol este pregătit și spectacolul *„Omul care vide"* de G. Weisenborn, după Victor Hugo. Scenografia este semnată de Mircea Matcaboji.

În regia lui Victor Tudor Popa a intrat în repetiție o piesă originală. Este vorba de *„Judecata"* de Teodor Boșca. Subiectul piesei urmărește dezbaterea unor probleme etice cum sînt: răspunderea față de societate, prietenia și dragostea față de tovarășii de muncă. Acțiunea se petrece în cadrul unei brigăzi de tractoriști. Cu această piesă, teatrul clujan intenționează să se prezinte la viitorul concurs al tînărului actor.

Colectivul Naționalului este preocupat și de îăr-girea legăturilor cu masele de spectatori din regiune.

După recentul turneu întreprins în raionul Huedin de o brigadă artistică de agitație compusă din artiști ai Teatrului Național și ai Operei Române, brigadă care a prezentat programe legate de întărirea economică-organizatorică a gospodăriilor colective, se urmărește extinderea acestei metode ce s-a bucurat de succes. În acest scop se vor deplasa la sate noi brigăzi de agitație.

Trebuie de asemenea menționată preocuparea pentru crearea de spectacole mixte, alcătuite de către artiști profesioniști și amatori care să pregătească recitaluri de poezie, scenete, fragmente din piese.

TREPTELE MĂIESTRIEI

Corul din Hălmagiu

O mișcare a mîinii și bagheta a curmat brusc cîntecul. Să fie undeva o greșală? Totul n-a durat decît o clipă. Și cînd s-a auzit din nou obișnuitul „repetăm" cîntecul a izbucnit parcă și mai năvalnic.

Repetăm! Cuvînt care pentru coriștii din Hălmagiu înseamnă ore de strădanie, căutări neobosite în vederea ridicării măiestriei interpretative. Această dăruire de sine s-a transmis din generație în generație, înflăcărînd inimile oamenilor.

Numeroasele diplome obținute la concursurile la care a participat sînt o mărturie vie a faptului că formația este purtătoare a luminoaselor tradiții populare. Data precisă a înființării ei nu este trecută în vreun act scris. Se știe doar că mai de mult corul era condus de un învățător, Costina Ionuț, care și-a început activitatea la Hălmagiu cam prin 1874.

În comună a venit un fotograf, acum mai bine de șaptezeci de veac. De atunci au rămas mai multe fotografii printre care una are pentru Hălmagiu valoare de document. Ea arată, în mijlocul unui grup, pe un tînăr potrivit de statură, puțin cam firav. Oamenii mai în vîrstă recunosc în el pe învățătorul Mihai Vidu, fratele compozitorului Ion Vidu.

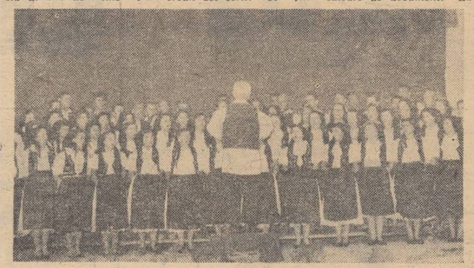

O dată cu el, corul din Hălmagiu începe să capete personalitate, afirmîndu-se ca o formație cu mari posibilități. La Brad, Vașcău, Beiuș, Vața, Gurahonț și pretutindeni pe unde au cîntat, oamenii au primit cu bucurie pe coriști.

În 1927, învățătorul Ioan Baltă a înființat — tot la Hălmagiu — primul cor mixt, care în 1933 s-a contopit cu cel vechi.

Această formație își valorifică mai bine posibilitățile abia după 23 August 1944. În prezent, corul numără 48 de persoane și este condus de același învățător Ioan Baltă.

Mostenitori ai unei frumoase tradiții, coriștii de azi se dovedesc a fi demni urmași ai înaintașilor lor, ridicînd pe culmi înalte entuziasta muncă începută cu decenii în urmă.

Ion MIHIȚ

TEATRUL „C. I. NOTTARA"

„Act venețian"

de Camil Petrescu

Sînt mulți ani de cînd dramele lui Camil Petrescu nu au mai fost reprezentate pe scenele noastre. Natural, nu e vorba aici de o uitare vinovată, ci ea este motivată în cea mai mare măsură prin faptul că opera acestuia este o operă dificilă, de teatru grav.

„Act venețian" e o dramă captivantă, fierbînd de idei îndrăznețe și interesante, ca tot ceea ce a ieșit de sub pana lui Camil Petrescu, gemînd de setea lui patetică de adevăr, ideal și absolut, dramă de întrebări grave și de înaltă, vibrantă tensiune morală, dramă pe care spectatorul o ascultă cu un interes neobosit. Interesul realist al „Actului venețian" stă în critica pe care Pietro Gralla, personajul principal și cel mai realizat al dramei, o îndreaptă împotriva aristocrației venețiene, împotriva descompunerii unei clase parazitare, a desfrîului vieții particulare, căzută în mocirla voluptății fără iubire și a iubirii plătite. Pietro Gralla este un idealist, un om de acțiune dublat de un intelectual erudit, un om de tipul Renașterii, cercetat la nivelul secolului „libertin", prin refuzul tocmai al libertinajului și printr-un spirit de autocercetare, de introspecție, care nu mai e nici măcar al celui de-al optsprezecelea veac. El se oglindește și în el se oglindesc toți eroii lui Camil Petrescu, și același proces se întîmplă cu fiecare dintre acești eroi, diferența constînd numai în proporția în care fiecare oglindește cuceririle și limitele cerorul lui Camil Petrescu, omul cinstit, intelectualul setos de frumos și de adevăr, care se zbate într-un univers „plin de țepi".

Este neîndoielnic că opera lui Camil Petrescu este, între operele dramatice românești, cea mai dificilă, cea mai plină de probleme pentru punerea în scenă.

Direcția de scenă a „Actului venețian" a fost încredințată lui Emil Mandric. Debutul lui în regie este binevenit. Spectacolul pregătit de Mandric nu e cu nimic inferior celui pe care l-ar fi realizat chiar și un încercat regizor. El a căutat — și în mare măsură a izbutit — să realizeze conflictul adînc și profund dramatic care se dă între concepțiile despre om, despre societate și despre iubire, ale celor patru personaje ale dramei. Fidelitatea și dragostea față de opera lui Camil s-au transformat însă în fidelitate excesivă și rigidă față de literă, în sensul că regizorul a acordat o autoritate de lege, imposibil de tradus în fapt, acelor paranteze regizoral-psihologice cu care autorul avea obiceiul de a-și însoți, din abundență, replica. Acestea nu fac parte din dramă, ele izvorăsc dintr-o zonă a genezei ideii, în care genurile nu se despărțiseră încă, în mintea scriitorului, ca pămîntul de apă. Deci, încercarea de a traduce teatral, în jocul actorilor, toate aceste indicații stînjenește nespus libertatea și spontaneitatea interpreților și aceasta s-a simțit adeseori în spectacol.

Furtînd pe numai patru perechi de umeri întreaga dramă, grea și complexă, sarcina interpreților n-a fost deloc ușoară, și aprecierea noastră începe de la aceastâ constatare, în sus. Pe Pietro Gralla l-a interpretat George Constantin, cu un efort de autoritate și de interiorizare care a aruncat o nouă lumină asupra remarcabilelor sale dotații actoricești. A fost, în general, convingător, și emoționant, cea mai bună realizare a rolului său fiind actul III, în care a comunicat în mod cît se poate de puternic și complex, dramatica concluzie a experienței sale în iubire. Anumite explozii, psihologice și vocale, precum și anumite devieri (ca de pildă cele din actul II), spre idei care nu sînt ale structurii eroului lui Camil Petrescu, au fost grațuite și cauță a fi corectate.

Pe Cellino l-a jucat Constantin Brezeanu și aici se poate constata o greșală de distribuție, căci interpretul nu contrastează cu interpretul lui Gralla, astfel încît să avem convingerea unei opoziții între două concepții de viață, între două stiluri de existență, între două lumi. Aceasta nu are nimic a face cu creația în sine a lui Brezeanu, care a fost excelentă, de fină și lucrată compoziție, de sinceră transformare în actul III, exact în spiritul textului și al imaginii lui Camil. În rolul servitorului — prieten al lui Pietro, bunul și curatul Nicola, l-am văzut pe Dan Nicolae, care a confirmat încă o dată bunele sale înclinații pentru acest gen de roluri. Singura femeie a dramei este Alta, sursa și termenul opus al dramei lui Pietro, rol foarte greu, pe care l-a interpretat Eugenia Bădulescu, executată în actul I, puțin nesigură față de propriul său personaj în actul II, limpede, în cel de-al III-lea.

Radu POPESCU

Cronică teatrală

lorlalți după cum autorul, printr-unul sau printr-altul, a făcut încă un pas, și încă unul, pe calea sinuoasă a evoluției sale morale. Gralla e și Pietraru, în luptă directă cu aristocrația, și Ladima, în plină criză la contactul cu mizeria morală înconjurătoare și în plină dramă a iubirii, e și Gheorghidiu, desmeticit și lucid, după decepția erotică, și chiar Rusceanu în căutarea încă a unei formule de luptă cu mediul. E același și singurul

VA POVESTIM FILMUL

„Pisica de mare"

O producție a studioului „București"

Preocupați de sustragerea unor planuri de mare importanță privind tehnologia minieră, cîțiva spioni în frunte cu misteriosul personaj poreclit „pisica de mare" o supun unui șantaj pe tînăra Livia Gregorian de la Centrala minieră, în scopul de a o determina să îndeplinească ordinele lor.

Livia, un om cinstit, îi împărtășește cele întîmplate lui Radu, care-i face curte, și-i cere sfatul. Ea este hotărîtă să anunțe organele securității. Radu se

oferă, în consecință, să telefoneze unui prieten care-i poate ajuta în acest sens. El îi comunică apoi Liviei că i se cere să continue a îndeplini ordinele primite din partea spionilor întrucît numai astfel poate ajuta la prinderea periculosului spion „pisica de mare".

În acest timp, securitatea arestează la sosirea în țară un agent de legătură care, sub denumirea conspirativă de „pescărușul", venise cu scopul de a primi din mîna „pisicii de mare" documentele secrete și a le

transporta ulterior peste hotare. Pentru reușita acțiunii, „pescărușului" i se substituie cîțiva agenți ai contrainformațiilor care pleacă pe litoral, la întîlnirea convenită cu spionii.

Ca urmare a întîlnirii, Cernea sosește la București, unde va locui la Livia, aceasta crezîndu-l cu adevărat spion iar el — convins de acelaș lucru despre ea.

Urmînd instrucțiunile primite din partea bandei, Livia ia tiparul în ceară al cheii de la seiful vizat.

care se afla în grija inginerului Alexandru. Observînd urme de ceară pe cheie, inginerul Alexandru anunță organele securității.

Spionii hotărăsc s-o lichideze pe Livia. Dar tocmai cînd erau pe punctul de a-și duce la capăt telurile criminale, Livia este salvată de căpitanul Cernea.

Planurile fotografiate se află acum în mîna „pisicii de mare". Întîlnirea nocturnă cu „pescărușul" va asigura trimiterea lor peste hotare. Cernea are acum prilejul să-l recunoască pe personajul care acționa din

umbră cu multă abilitate. Dar în întunericul nopții, cu gulerul ridicat și ochelari fumurii, „pisica de mare" refuză să-și dezvăluie adevărata identitate chiar agentului de legătură. Planurile sînt înmînate, iar spionul dispare în noapte.

Astfel, fotocopiile au ajuns în mîinile securității. Dar cum va putea fi deconspirat și arestat temutul spion „pisica de mare"? La această întrebare urmează să răspundă însuși filmul care, ca orice film polițist, are propriile sale secrete...

DISCUL

PAGANINI

Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Cluj, sub bagheta dirijorului polonez Stanislaw Wislocki, avînd ca solist pe violonistul Ștefan Ruha, a prezentat pe discuri „Electrecord" o reușită imprimare a Concertului nr. 1 pentru vioară și orchestră în Re major op. 6 de Paganini.

Acest concert este considerat drept lucrarea cea mai cunoscută din șirul multelor capricii pentru vioară, sonate pentru vioară și chitară, cvartete pentru vioară, chitară și violoncel.

Partitura cere din partea solistului un plus de virtuozitate, o tehnică deosebită, multă fantezie. Operele lui Paganini pun întotdeauna la încercare pe interpret, de aceea executarea lor reclamă un studiu amănunțit și îndelungat.

Tînărul nostru violonist a reușit să se identifice cu compoziția, să dea culoare și nuanță acestei dificile probe artistice. El trece cu succes „Cavalcada capriciilor" din Alegro maestoso, redă cu multă cantabilitate și patetism partea Adagio-lului expressivo și termină cu multă vervă Alegro spirituoso.

În general, e o impresie de bună calitate ce merită a sta la loc de cinste în orice discotecă.

MOZART

Această orchestră, avînd însă ca dirijor pe Mircea Cristescu și ca solist pe pianistul Gheorghe Halmoș ne prezintă pe disc E C D 1041, concertul nr. 26 în Re major, pentru pian și orchestră k.v. 537 de W. A. Mozart.

Concertul amintit este cel mai amplu dintre concertele pentru pian și orchestră, redînd o gamă largă de sentimente și urmărind să relieteze optimismul, triumful vieții.

Pianistul Gheorghe Halmoș a redat cu cunoscută-i pătrundere zbuciumatul text mozartian, încheind cu multă vigoare scînteietoarele rondo-uri din Alegretto. El a susținut cu vigoare spumosul dialog cu orchestra, fapt care dă imprimării valoarea corespunzătoare.

C. ȘERBAN

Un nou film românesc

„DRAGOSTE LUNGĂ DE O SEARĂ"

După o îndelungată activitate în comuna Stremți, lîngă Teiuș, unde au filmat în timpul verii exterioarele noului film de lung metraj „Dragoste lungă de o seară", cineaștii s-au reîntors pe platourile de filmare de la Buftea, unde au turnat interioarele filmului pe care l-a realizat regizorul Horea Popescu după un scenariu al scriitorului Alecu Ivan Ghilia.

Cele trei surori Precup, Maria, Victoria și Ileana, eroinele principale ale noului său film „Dragoste lungă de o seară", sînt interpretate de Silcia Popovici, Grațiela Albini și respectiv Ilinca Tomoroveanu. În celelalte roluri vom întîlni o distribuție cuprinzînd actori de la diferite teatre. Astfel, în rolul președintelui gospodăriei colective apare Sandu Sticlaru. Fratele său, brigadierul Mihai Obreja, va fi interpretat de actorul Octavian Cotescu, rolul brigadierului Traian este realizat de Traian Stănescu de la Teatrul de stat din Piatra Neamț, în timp ce Ana Hodoș de la Teatrul de stat din Brașov va aduce pe ecran personajul bătrînei mame a surorilor Precup.

„Dragoste lungă de o seară" este un film care își propune să înfățișeze noile relații ce se statornicesc în viața satului nostru colectivizat.

Prefacerile uimitoare care au izgonit din viața satului rînduielile unui trecut greu de umilințe și

În timpul turnării filmului

înfrîngeri, a creat și pentru surorile Precup, eroinele filmului, posibilitatea de a-și dobîndi demnitatea morală, încrederea în viață și fericire.

Bătrîna Precup, copleșită de rușinea pe care i-o aduesse fata cea mai mare Victoria, pe care o părăsise bărbatul, lăsînd-o fără ajutor, cu un copil de vîrstă școlară, ar dori s-o știe fericită înainte de a muri, măcar pe Maria.

Filmul va aduce apoi în prim plan puternica dramă sufletească a Mariei, fără a estompa cîtuși de puțin încercările prin care vor trebui să treacă și celelalte două surori Precup, relevînd și procesul de conștiință al tînărului Mihai Obreja, ale cărui concepții greșite despre viață vor fi înfierate. Atîta timp cît Maria își păstrează taina sa dureroasă fără a lăsa în mod direct fericirea și viitorul creuneia dintre surorile sale, acestea, ca și întreg satul, o privesc fie cu indulgență, fie cu mustrare pentru situații confuze în care se încăpățînează să mai persiste Maria, se ridică cu vehemență împotriva nepăsării intenționate și a lăcomiei dureroase a surorii sale. Ea provoacă astfel la un proces de conștiință și responsabilitate morală pe toți cei din jurul său și în primul rînd pe cinicul și superficialul Mihai Obreja, ale cărui tardive încercări de a-și răscumpăra greșala vor fi totuși zadarnice. În recolta tinerei Ileana ca și în atitudinea prudentă și cinstită a Mariei, care, încingîndu-și sentimentul nejustificat de umilință, dobîndește o dată cu demnitatea personală și încrederea în viață și în viitor, se întrevede noua mentalitate a țăranului, stăpîn definitiv nu numai pe muncă, ci și pe destinul său.

Ion MIHU

Scenă din film

Săptămîna pe ecrane

„MOARTEA SE NUMEȘTE ENGELCHEN"

Un fîlcău chipeș, cît un brad este purtat pe o targă, cu fața în jos și el trebuie să guste spectacolul victoriei din perspectiva nefericită a celui condamnă rana căpătată în luptă. Țintuit în patul de spital, neștiind dacă va mai putea umbla vreodată, paraplegicul Pavel rememorează episoadele bătăliei purtate. Oare Pavel — condamnat de infirmitatea sa — își satisface setea de viață și de mișcare visînd?

Nu, este vorba de altceva. Adevărul este că boala tînărului partizan este mult mai gravă, el suferă de o aparent incurabilă boală sufletească. Dezbaterile din conștiința sa, amalgamate cu faptele actuale care se petrec în jurul lui, cu îngrijirea devotată ce i se acordă, au darul de a-l vindeca sufletește. Pavel pleacă din spital cu inima puternică, însetată de dreptatea pentru care se va arunca din nou în luptă.

Dînd dovadă de curaj, regizorii Jan Kadar și Elmar Klos au eliminat o parte din material, au renunțat să precizeze o seamă de legături, dar filmul are totuși defectul ecranizărilor: încearcă să cuprindă prea amplu narațiunea și de aceea suferă de un surplus de încărcătură.

Locul unde regia a reușit de minune este punctul de îmbinare al vieții cu visul, transmiterea perfectă a tensiunii sentimentelor trăite altădată, redarea — cu ajutorul alternanței de ritmuri — a profundului vîrtej sufletesc în care este antrenat Pavel. Există scene magistrale: momentul cînd partizanii își dau seama că nu mai au adversari, că inamicul a părăsit scena.

B. DUMITRESCU

„Ei cuceresc cerul"

Filmul regizoarei Tatiana Lioznova realizat după un scenariu de A. Agranovski și L. Agranovici relevie în fața spectatorilor o pagină îndepărtată și totuși apropiată din istoria aviației: apariția primelor avioane cu reacție sovietice. Dincolo de aspectele pur tehnice pe care le implică o asemenea temă, escamotate de altfel cu dibăcie, realizatorii s-au străduit să reliefeze chipul moral al piloților de încercare, ce care, neprecupețindu-și viața au zburat pentru prima oară cu o viteză superioară sunetului la altitudini de ordinul miilor de metri. Din acest punct de vedere, figura pilotului Alexei Kolcin (interpretat de cunoscutul actor N. Ribnikov) e cu deosebire reușită. Scenariul a scos în evidență cu siguranță trăsăturile de caracter ale acestui obișnuit om sovietic, gîndite reprezentativ pentru întreaga categorie a piloților de încercare.

În pofida temei îmbrățișate, regizoarea n-a găsit modalitatea corespunzătoare pentru a sublinia sufletul eroic al întîmplărilor. În schimb, i-au reușit cîteva secvențe mărturisind o accentuată sensibilitate. Meritră astfel amintită scena discuției dintre constructorul șef și soția lui Kolcin.

I. MATEI

De peste hotare

IRINA KLEMENTIEVA, care în copilărie și-a zdrobit laba piciorului în urma unui accident de tramvai, a interpretat strălucit dansul „Frumoasa indiană" și a fost distinsă cu diploma concursului tinerilor amatori din Leningrad. Klementieva, după părerea profesorilor ei, promitea să devină o mare artistă. La vîrsta de 11 ani s-a produs însă nefericitul accident, fata căzînd sub tramvai, roata i-a zdrobit talpa piciorului stîng.

Ea a început să învețe la o școală obișnuită, de cultură generală, continuînd însă să studieze muzica. Deși avea protează, ea făcea ski, patinaj, mergea cu bicicleta. Mama Irinei Klementieva, și ea balerină, făcea cu fiica ei gimnastică, introducînd treptat în aceste exerciții și elemente ale dansului clasic. Doi ani mai tîrziu, cînd Irina a apărut pentru prima oară pe scenă, nimeni dintre spectatori nu bănuia că talentata dansatoare poartă o protează.

DRAMATURGUL Eduardo de Filippo și cineastul de muzică ușoară Domenico Modugno, respectiv autorul și producătorul comediei muzicale „Thommaso d'Amalfi", s-au văzut nevoiți să reducă cu o jumătate de oră durata acesteia, deoarece spectacolul s-ar fi terminat, altminteri la ora două dimineața.

UN PRODUCĂTOR de filme austriac intenționează să realizeze un film asupra vieții celebrei cîntărețe și dansatoare Josephine Baker. Filmul care se va numi „Toată lumea iubește pe Josephine" va înfățișa diverse etape ale vieții sale și va fi turnat în principalele capitale din lume, unde a triumfat artista sa. Interpreta principală va fi însăși Josephine Baker. În film vor apare cei 10 copii adoptivi pe care-i crește artista.

DUPĂ o întrerupere de 17 ani, cunoscuta vedetă a multor filme americane, Dorothy Gish, apare într-un nou film: „Cardinalul". Se întoarce, de asemenea, pe ecran și Pola Negri, una dintre cele mai cunoscute actrițe de cinematograf.

ÎN POLONIA a fost terminată o nouă comedie cinematografică „Unde-i generalul ?", după scenariul lui T. Hmelewsky. În rolurile principale apar E. Cziewskaia și K. Turok.

CU PRILEJUL anului Shakespeare, la Paris, la Teatrul Național, piesa „Hamlet" va fi prezentată în sala Sarah Bernard în nu mai puțin de patru concepții regizorale și interpretări. Nefericitul prinț al Danemarcei va fi interpretat pe rînd de englezul Peter O'Toole (regia Lawrence Olivier), vestgermanul Maximilian Schell (regia Gustav Grundgens), francezul Jean-Louis Barrault (regia va fi asigurată de actorul însuși) și italianul Giorgio Albertazzi (regia Franco Zeffirelli).

CUNOSCUTUL regizor francez Denise de la Patellière (autor al filmelor „Marile familii" și „Strada Freeriilor") a trecut la realizarea unui vechi proiect: turnarea unui film despre viața lui Marco Polo. Rolul principal va fi interpretat de actorul vest-german Horst Buchholtz. În alte roluri apar actorii Anthony Quinn, Orson Welles și Elsa Martinelli.

75 Im 6140

VIITOARE PREMIERE TEATRALE
(pagina a 8-a)

„Întîlnire cu muzica ușoară"
(pagina a 8-a)

Vînzătorul de elefanți
DE L. SĂRĂTEANU (pagina a 2-a)

SIMPLE REFLECȚII
de Dan Deslin (pagina a 5-a)

Pe urmele lui JAROSLAV HAŠEK
(pagina a 2-a)

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"
O MONEDĂ DE AUR
SCHIȚĂ DE Francisco Monterde
(pagina a 7-a)

NĂRAVURI ȘI MORAVURI
„ÎNCRCĂ LUME"
(pagina a 3-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VIII—Nr. 327
Sîmbătă
11 ianuarie 1964
8 pagini — 1,50 lei

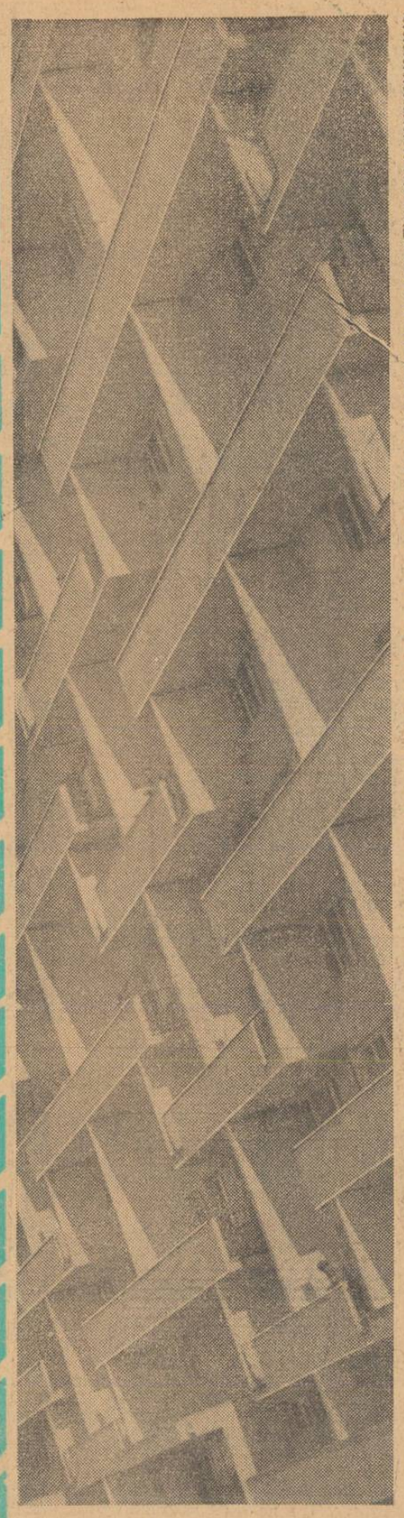

Spre înălțimi...
Fotografia L. TIBOR

Dimineața, la Mirăslău

O dimineață de ianuarie cu ger năprasnic și zăpadă multă. Chirilă Dănilă și-a întipărit-o bine în minte. S-au scurs trei ani de atunci. Mai păstrează vie imaginea aceea cînd colectiviștii ridicau mîna acordîndu-i încrederea de a munci la conducerea colectivei lor. Cînd i s-a dat cuvîntul, le-a spus oamenilor ce credea el, cum vedea el lucrurile, cum va munci. După aceea, s-a lăsat ușor pe scaun, cuprins de o ușoară emoție. Cîte nu-și aducea atunci aminte!...

Copilul din Sălsig

În urmă cu aproape 30 de ani, pe ulița largă a satului Sălsig din Maramureș, pășea timid un copilandru. Mergea alături de tatăl său, tăcut, îngîndurat. Avea să străbată cale lungă pe jos pînă la Șimleul Silvaniei, unde urma să se înscrie la „școala" de agricultură. Era mînat de dorința de a învăța, nădăjduind că va scăpa de sărăcia în care trăia. Curînd însă și-a dat seama că unde venise nu era o școală ci numai o năsocire a moșierului local, care găsise astfel un mijloc ingenios de a-și procura mîna de lucru de care avea nevoie.

Abia în anii noștri, Chirilă Dănilă a putut să-și realizeze visul lui mai vechi. În 1958, se număra printre absolvenții școlii de tehnicieni agricoli din Turda. Căpătase multe cunoștințe despre tainele cultivării pămîntului.

Începutul

Chirilă Dănilă s-a stabilit în regiunea Cluj. Un timp a îndeplinit diferite funcții la secția agricolă a raionului Aiud. Dorea să lucreze însă într-o unitate agricolă. Să aibă o muncă concretă, să-și poată pune în practică cunoștințele lui. De aceea, în 1959, el a cerut să fie repartizat ca tehnician agronom la gospodăria colectivă „Înfrățirea" din Mirăslău. Aici a muncit cu suflet; oamenii i-au remarcat calitățile, dragostea pentru gospodărie. Iar cînd l-au ales în 1960 ca președinte, au făcut-o cu convingerea că pun în fruntea lor un om harnic și priceput.

Ilie ARABOLU

(Continuare în pag. a 3-a)

BALENA DE LA... OBOR

Sosirea în țara noastră a unui exemplar al celei mai mari specii de mamifere acvatice supranumit „uriașul oceanelor" (balenele ating lungimea maximă de 30 metri și greutatea de 120 tone), a stîrnit pe drept cuvînt curiozitate.

Cu mult timp înaintea instalării sale în piața Obor, existau fel de fel de păreri. Unii susțineau că balena va fi expusă într-un bazin uriaș de sticlă unde, printr-o simplă mișcare a lopeților, asemenea eroului din film Moby Dick, va stîrni valuri înalte cît casa. Nedumerirea a dispărut acum, cînd mamiferul și-a făcut apariția în Capitală și poate fi urmărit de numeroși vizitatori.

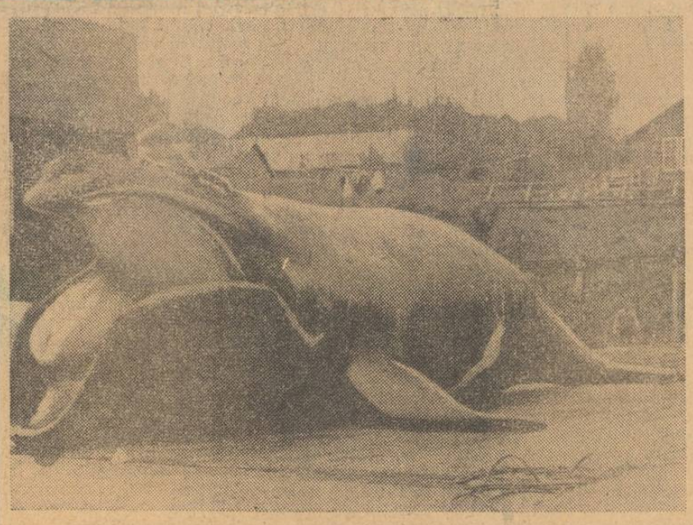

O imagine a balenei „Goliat" care a fost adusă pe uscat după o muncă neîntreruptă efectuată de 20 de oameni timp de 12 ore (clișeul de sus); tunul de bord de pe baleniera norvegiană care a răpus mamiferul acvatic (clișeul alăturat).

Din apele Norvegiei în laborator

De ce a fost preferat Goliat, așa cum a fost botezat oaspetele neobișnuit, din zecile de exemplare vînate în anul 1954 de către pescarii norvegieni la nord de portul Trongeim? La această întrebare ne-a răspuns chiar unul din cei care se ocupă cu întreținerea laboratorului pe roți. „Goliat" îndeplinea majoritatea condițiilor — destul de pretențioase — puse de cei interesați să prezinte marelui public un exemplar mijlociu de mamifer acvatic. Se căuta, așadar, o balenă lungă de

Viorel LUPU

(Continuare în pag. a 4-a)

IARNA pe drumurile patriei

Zicala „călătorului îi șade bine cu drumul" o fi ea bună în oricare anotimp. Iarna însă, parcă tot mai bine este să stai la gura unei sobe bine încălzită. Dar ce să-i faci? Chiar dacă vîntul șuieră, chiar dacă uneori șoseaua face concurență patinoarului, dacă treaba te mînă la drum, trebuie s-o pornești și pace!...

Cît o fi vremea de mînioasă, oamenii îi pot veni de hac. Cum? Pe de o parte veghind cu maximum de grijă ca șoselele să fie practicabile. Pe de alta, circulînd cu atenție, respectînd cu strictețe toate normele în vigoare.

Cu concursul organelor Direcției Generale a Miliției, revista noastră a organizat de curînd un raid pe cîteva șosele ale țării. Scopul acestei deplasări a fost să constatăm și să comunicăm cititorilor „Magazinului" felul în care conductorii auto (de motocicliști, din fericire, nu mai poate fi vorba decît rar acum, cînd termometrul a coborît mult sub 0 grade) cunosc și respectă regulile circulației. Iarna, această obligație — de altfel valabilă în oricare anotimp — se pune cu și mai multă stăruință, date fiind condițiile mult îngreunate de transport.

Cumularzii

Dacă tot am pornit-o cu o zicală, credem că putem parafraza alta. Am zice bunăoară „...spune cum călătorești ca să-ți spun... cît trăiești". Chiar dacă această contribuție personală în domeniul proverbelor este puțin cam macabră, trebuie să recunoaștem că un sîmbure de adevăr tot are. Căci, de fapt, toate regulile de circulație n-au alt scop decît să

Paul MARIAN
și Lt. C. CONSTANTINESCU
Fotografii: Victor TEODORU

(Continuare în pag. a 3-a)

URMĂRIȚI RUBRICILE NOASTRE
MEDICUL vă sfătuiește
MODA
Sfatul gospodinei
TEATRU Cinema
Prietena mea cartea

PE MERIDIANELE GLOBULUI

Utilizări actuale ale unor castele vechi

CORESPONDENȚĂ DIN VIENA

Am răsfoit recent ghidul Austriei în căutarea unei anumite localități și cu acest prilej am observat încă o dată cît de multe castele și cetăți se află pe teritoriul acestei țări. În peregrinările mele prin Viena și prin întreaga Austrie am vizitat multe dintre acestea.

În Austria există peste 800 de palate, castele și cetăți, dar majoritatea lor nu mai aparțin unor vechi familii. Acestea sînt proprietatea statului austriac și sînt folosite în scopuri practice, educative: ca muzee, școli, sanatorii. Hofburgul, Schönbrunnul, foste reședințe ale curții imperiale, și-au schimbat și ele destinația. În Hofburg au fost instalate diverse instituții, au fost deschise

Greta GRAUR

(Continuare în pag. a 2-a)

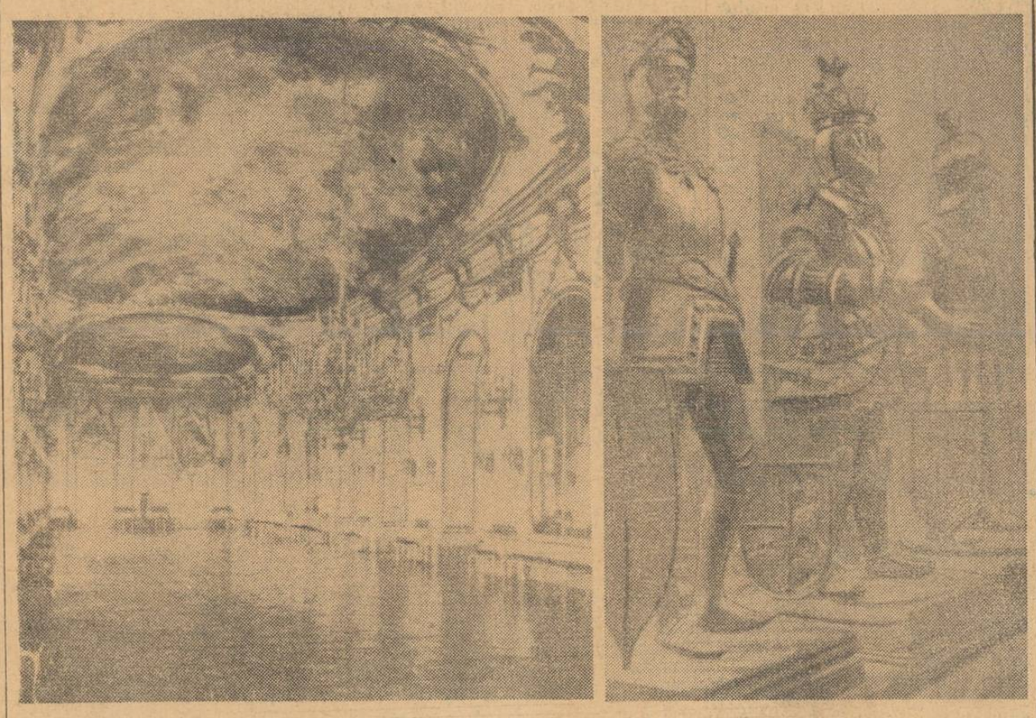

Clișeul din stînga: *Vedere interioară a castelului Schönbrunn (Marea Galerie).* Clișeul din dreapta: *Monumentul la mormîntul lui Maximilian din Innsbrück*

La 2000 de metri

„Ați auzit cumva de muntele Cătălinul?..." mă întreba, nu de mult, cineva. Se află undeva sus, în nordul Olteniei, lămurise el, într-o ramură a Parîngului...

Vorbele de pe urmă fuseseră subliniate înadins, cu un fel de ostentație, și-n glasul omului care vorbea stăruise parcă o undă de regret și de reproș. Cobora tocmai atunci dintr-acolo și aflase că vreau să urc. Mai adăugase că nu e greu de găsit muntele acela, că se află pe valea rîului Galben, vale sălbatică și mai bogată în frumusețI decît aceea a Oltețului. Mă privise o clipă stăruitor apoi — ca și cînd ar fi vrut să vadă ce efect avuseseră asupra mea vorbele lui — adăugase:

„...Să știi însă, că frumusețea adevărată ai s-o afli acolo sus, abia, în vîrful Cătălinului, dacă o să te încumeți să-l urci. Fiindcă nu-i ușor. Suișul e pieptiș și greu, la aproape două mii de metri".

Apoi, n-a mai spus nimic omul. A tăcut și nici eu nu l-am mai întrebat nimic. Eram mulțumit că tace. În gînd mi se cuibărise deodată ideea unei descoperiri inedite. Stîrnită, fantezia își începuse jocul ei abstract. Fără să vreau, mă uitam din cînd în cînd la el și m-am mirat văzîndu-l cît de atent privește un crîmpei mic de creion. L-am văzut cum îl spintecă încet, cu cuțitul, și a lăsat să-i cadă în palmă miezul subțire și negru de grafit. L-a mai privit o clipă, apoi a început să-l fărîmițeze încet, pînă i s-au înegrit de tot degetele. Am zîmbit de jocul acela al lui și el m-a întrebat dacă știu cam cîte creioane de acelea consumă țara într-un an. Nu știam.

— Mai multe zeci de milioane, îmi spune el. Și continua să țină între degetele sale înegrite, micile bobițe de grafit.

— Și materia asta neagră, lucioasă, a mai adăugat, știi de unde vine?...

— Nu știu, i-am zis, așteptînd să-mi spună, dar el începuse să-mi vorbească acum despre altceva. Vorbea cu un fel de pasiune ciudată despre milioanele de coale albe, de hîrtie, pe care oamenii le umplu zilnic, cu semnele vorbelor și ale gîndului.

— Du-te pe Cătălinul, mi-a zis. Acolo ai să vezi multe și ai să înțelegi și mai multe...

N. D. CARPEN

(Continuare în pag. a 3-a)

În pagina a 6-a: *Plante de cameră din cele mai frumoase*

Meridiane

OAMENI DE DEPARTE

VÎNZĂTORUL DE... ELEFANȚI

— Sir, sir, elephants ! Very cheap! „Domnule, domnule, luați elefanți ! Foarte ieftini".

Un om cu sarongul suflecat pînă la brîu, cu picioarele goale, cu bustul neacoperit, întinde mîna dreaptă în care ține vreo trei miniaturi de elefanți. Mă aflu pe una dintre arterele comerciale ale tropicalului Colombo. O stradă îngustă, plină pînă la refuz cu o lume foarte diferită: ceylonezi mici de statură, strecurîndu-se cu mișcări grațioase prin mulțime; marinari americani și europeni, vînjoși, cu mersul „în balans" al omului deprins cu tangajul și ruliul oceanelor; turiști — gură cască, purtînd nelipsitul aparat fotografic. Deoparte și de alta a străzii — bazare minuscule și multicolore în care se vinde „tot" : de la ceaiul, care, aici în Ceylon, își are patria de origină, pînă la pietre semipreționse; de la brichete și pipe pînă la țesături ușoare și răcoroase sau încălțăminte de lux. În ușa fiecărui bazar, negustorul rotofei, îmbrăcat într-un impecabil costum albtropical, se înclină cu un zîmbet onctuos în fața trecătorului, poftindu-l : „Come see my shop, sir !". „Poftiți în prăvălia mea, domnule".

Omul care m-a oprit în stradă ca să-mi ofere miniaturi de elefanți, nu seamănă deloc cu un negustor. Pe chipul slăbănog, cu barba crescută în neregulă, strălucește un zîmbet bun, care contrastează cu surîsul proprietarilor din ușa bazarelor, surîs convențional, cu nuanța unei ironii ascunse...

— Elefanții aceștia sînt foarte ieftini.

Aș voi să stau de vorbă cu omul a cărui voce are inflexiuni de mare blîndețe, al cărui chip respiră încredere. Din păcate sînt presat de grija de a ajunge la timp la poștă.

— Îmi pare rău, spun. N-am vreme acum. Poate mai tîrziu.

Un taxi apare de după colț. Îl opresc și îi strig șoferului: „La poștă". Secunda care îi trebuie conducătorului pentru a-și porni automobilul îmi e de ajuns pentru a vedea pe marginea trotuarului omul cu elefanții privindu-mă cu regret. Apuc să-i fac un semn prietenos, în timp ce automobilul pornește în trombă, dublînd cu dibăcie alte vehicule. Intru, cîteva minute mai tîrziu, în sobrul edificiu și încep zilnica treabă a predării telegramelor unui funcționar care numără tacticos cuvintele, se oprește pentru a da o informație cuiva, ia de la început numărătoarea cu un calm imperturbabil, termină, apoi reverifică la fel de puțin grăbit și începe să calculeze reducerea aplicată depeșelor de presă. În sfîrșit, îmi întinde chitanța. Plătesc și plec de la ghișeu. Acum pot și eu respira. N-am nici un țel precis. Mă învîrtesc prin holul poștei, privesc lumea de acolo, mă duc la mica gheretă cu răcoritoare, unde beau o citronadă, îmi fac vînt cu hîrtiile pe care le am în mînă fără a reuși să scap de căldura înăbușitoare. Coborînd apoi treptele clădirii, mă gîndesc la omul cu elefanții. Părea mult mai discret, mult mai puțin insistent decît obișnuiții vînzători pe care-i întîlnești pe străzile marilor orașe. Îmi pare rău că nu m-am oprit să-i fi privit măcar elefanții. Ajuns la capătul treptelor tresar. Pe trotuar o siluetă grăbește spre mine. Nu mă înșel : E omul cu elefanții. Acuma remarc că șchiopătează. M-a văzut și-mi face semne. Îi răspund chemîndu-l prietenește să se apropie. Se înclină în fața mea și-mi spune:

— Nădăjduiesc că nu vă supără faptul că am venit după dv. V-am auzit spunînd șoferului să vă ducă la poștă. Și apoi mi s-a părut că atunci cînd ați spus că o să veniți mai tîrziu să-mi vedeți elefanții, n-ați vorbit doar așa, ca să scăpați de un pisălog. Deci, iată-mă !

— Foarte bine ai făcut. Ia să văd elefanții ! Omul deschide pumnul și în palma bătătorită înfățișează trei miniaturi.

— Sînt din abanos veritabil. Și fildeșii sînt veritabili. Să știți că eu nu vreau să păcălesc pe nimeni.

— Nu mă îndoiesc. Sînt într-adevăr foarte frumoși. Cine i-a făcut ?

— Eu, sir. Sînt lucrător la o cooperativă care face obiecte de artă. Aș vrea să duceți cu dv. un elefant ca amintire din Ceylon. Știți, noi iubim mult elefanții.

Într-adevăr, stînd în Ceylon am aflat că elefantul are pe aceste meleaguri virtuți multiple. Este animal de povară pentru agricultori, dă un ajutor de nădejde vînătorilor... Viața ceylonezilor este legată în multe feluri de acest animal pe cît de puternic, pe atît de blînd. Credincioșii budiști îl asociază la celebrarea marilor lor sărbători. Am asistat odată la o „Perehera", ceea ce în limba singaleză înseamnă „procesiune". Era în ziua de „Poson", sărbătoarea care cinstește data cînd, potrivit legendei, acum vreo 2000 de ani, împăratul Indiei, Dharmasoka, l-a trimis pe fiul său, „venerabilul Mahinda" în Ceylon pentru a dărui oamenilor de pe insulă învățătura lui Buda, denumită „Dhamma".

De atunci, procesiunile celebrează anual evenimentul. Cînd are loc o „Perehera", elefanții sînt îmbrăcați cu harnașamente sărbătorești. Deoparte și de alta a străzii — bazare minuscule și multicolore în care se vinde „tot" : de la ceaiul, care, aici în Ceylon, își are patria de origină, pînă la pietre semipreționse ; de la brichete și pipe pînă la țesături ușoare și răcoroase sau încălțăminte de lux. În ușa fiecărui bazar, negustorul rotofei, îmbrăcat într-un impecabil costum albtropical, se înclină cu un zîmbet onctuos în fața trecătorului, poftindu-l : „Come see my shop, sir !". „Poftiți în prăvălia mea, domnule".

Omul care m-a oprit în stradă ca să-mi ofere miniaturi de elefanți, nu seamănă deloc cu un negustor. Pe chipul slăbănog, cu barba crescută în neregulă, strălucește un zîmbet bun, care contrastează cu surîsul proprietarilor din ușa bazarelor, surîs convențional, cu nuanța unei ironii ascunse...

— Elefanții aceștia sînt foarte ieftini.

Aș voi să stau de vorbă cu omul a cărui voce are inflexiuni de mare blîndețe, al cărui chip respiră încredere. Din păcate sînt presat de grija de a ajunge la timp la poștă.

— Îmi pare rău, spun. N-am vreme acum. Poate mai tîrziu.

Un taxi apare de după colț. Îl opresc și îi strig șoferului: „La poștă". Secunda care îi trebuie conducătorului pentru a-și porni automobilul îmi e de ajuns pentru a vedea pe marginea trotuarului omul cu elefanții privindu-mă cu regret. Apuc să-i fac un semn prietenos, în timp ce automobilul pornește în trombă, dublînd cu dibăcie alte vehicule. Intru, cîteva minute mai tîrziu, în sobrul edificiu și încep zilnica treabă a predării telegramelor unui funcționar care numără tacticos cuvintele, se oprește pentru a da o informație cuiva, ia de la început numărătoarea cu un calm imperturbabil, termină, apoi reverifică la fel de puțin grăbit și începe să calculeze reducerea aplicată depeșelor de presă. În sfîrșit, îmi întinde chitanța. Plătesc și plec de la ghișeu. Acum pot și eu respira. N-am nici un țel precis. Mă învîrtesc prin holul poștei, privesc lumea de acolo, mă duc la mica gheretă cu răcoritoare, unde beau o citronadă, îmi fac vînt cu hîrtiile pe care le am în mînă fără a reuși să scap de căldura înăbușitoare. Coborînd apoi treptele clădirii, mă gîndesc la omul cu elefanții. Părea mult mai discret, mult mai puțin insistent decît obișnuiții vînzători pe care-i întîlnești pe străzile marilor orașe. Îmi pare rău că nu m-am oprit să-i fi privit măcar elefanții. Ajuns la capătul treptelor tresar. Pe trotuar o siluetă grăbește spre mine. Nu mă înșel : E omul cu elefanții. Acuma remarc că șchiopătează. M-a văzut și-mi face semne. Îi răspund chemîndu-l prietenește să se apropie. Se înclină în fața mea și-mi spune:

— Nădăjduiesc că nu vă supără faptul că am venit după dv. V-am auzit spunînd șoferului să vă ducă la poștă. Și apoi mi s-a părut că atunci cînd ați spus că o să veniți mai tîrziu să-mi vedeți elefanții, n-ați vorbit doar așa, ca să scăpați de un pisălog. Deci, iată-mă !

— Foarte bine ai făcut. Ia să văd elefanții ! Omul deschide pumnul și în palma bătătorită înfățișează trei miniaturi.

— Sînt din abanos veritabil. Și fildeșii sînt veritabili. Să știți că eu nu vreau să păcălesc pe nimeni.

— Nu mă îndoiesc. Sînt într-adevăr foarte frumoși. Cine i-a făcut ?

— Eu, sir. Sînt lucrător la o cooperativă care face obiecte de artă. Aș vrea să duceți cu dv. un elefant ca amintire din Ceylon. Știți, noi iubim mult elefanții.

Într-adevăr, stînd în Ceylon am aflat că elefantul are pe aceste meleaguri virtuți multiple. Este animal de povară pentru agricultori, dă un ajutor de nădejde vînătorilor... Viața ceylonezilor este legată în multe feluri de acest animal pe cît de puternic, pe atît de blînd. Credincioșii budiști îl asociază la celebrarea marilor lor sărbători. Am asistat odată la o „Perehera", ceea ce în limba singaleză înseamnă „procesiune". Era în ziua de „Poson", sărbătoarea care cinstește data cînd, potrivit legendei, acum vreo 2000 de ani, împăratul Indiei, Dharmasoka, l-a trimis pe fiul său, „venerabilul Mahinda" în Ceylon pentru a dărui oamenilor de pe insulă învățătura lui Buda, denumită „Dhamma".

De atunci, procesiunile celebrează anual evenimentul. Cînd are loc o „Perehera", elefanții sînt îmbrăcați cu harnașamente sărbătorești. Pe spinarea giganticelor animale se așează lampioane multicolore ; pe fruntea elefantului se fixează scînteietoare safire sau ametiste. Oamenii de pe aceste locuri mai au credința că elefantul poartă noroc. Iată de ce ei au dezvoltat un întreg artizanat, meșterind din abanos miniaturi de elefanți care nu lipsesc din nici o casă ceylonză și care sînt oferite și străinilor ca amintire și amulet. Aleg din mîna omului unul dintre elefanți.

— Cît datorez pentru el ?

— Cît doriți, sir !

Răspunsul mă surprinde. Un negustor ar fi cerut un preț destul de mare și s-ar fi apucat să se tocmească. E limpede că omul meu nu prea se pricepe la negustorie.

— Care e numele dumitale ?

— Ioshup De Silva, domnule.

— Uite ce e, meștere Ioshup., Eu nu știu cît trebuie plătit pe așa ceva. Spune dumneata prețul ; ai grijă să calculezi și drumul pe care l-ai făcut de la bazar pînă la poștă.

E rîndul lui Ioshup să mă privească mirat :

— Dar drumul pe care l-am făcut nu costă nimic. Am venit pe jos.

— Și osteneala dumitale ?

— Ah, osteneala mea ! Asta nu se plătește...

— Atunci, dacă nu ești grăbit, o să ne oprim undeva să luăm un ceai, sau ce vei dori dumneata, și poate că o să reușim amîndoi să fixăm prețul elefantului.

— Sir, îmi pare foarte rău, dar nu pot primi de la dumneavoastră să-mi plătiți consumația. Dacă vreți, ne vom plăti fiecare separat ceaiul. Cu această condiție, putem merge.

—De acord, meștere Ioshup.

În fața ceștii cu ceai, meșterul se dovedește destul de zgîrcit la vorbă. Despre sine și ai săi nu vrea să spună nimic. Acceptă în schimb să-mi povestească despre meșteșugul lui. Îmi explică cum se lucrează elefanții sau figurinele care înfățișează țărani cu cobilițe în spinare, dansatori în costume tradiționale și altele. Cu sobrietate, fără lux de epitete, dar cu multă căldură, vorbește despre tradiția de artizanat din Ceylon.

Termină apoi de băut ceașca cu ceai, se scoală și, plin de bunăcuviință, îmi mulțumește pentru că am stat de vorbă cu el. Îmi făgăduiește că va veni cîte odată seara să mă ia de la sala unde se ține conferința la care particip. Și își respectă într-adevăr cuvîntul. Adeseori îl găsesc, la plecarea de la conferință, în fața sălii. Nu se apropie niciodată dacă mai sînt cu cineva. Cînd mă vede singur, vine la mine și, cu o ușoară înclinare a capului, pune aceeași întrebare :

— Pot să vă însoțesc ?

Pe drum păstrează o tăcere plină de cea mai aleasă discreție. Nu e niciodată obosit. Din ziua în care ne-am cunoscut, n-a mai adus niciodată cu el vreun obiect de artizanat.

— Meștere Ioshup, îi spun, nu mi-ai mai arătat nimic din ce lucrezi.

— O, sir, la ce bun ? Ați cumpărat un elefant ! Ajunge...

Într-o noapte, conducîndu-mă spre casă, mă întrebă brusc :

— Veniți de departe, nu-i așa ? În țara dumneavoastră v-ați cucerit neatîrnarea ?

Îi povestesc cîte ceva despre existența de altădată a Rominiei, despre eliberare, despre drumul nostru nou. Mă ascultă cu cel mai viu interes. La un moment dat, spune:

— Este foarte frumos că oamenii din țara dv. au luptat. Nu suport oamenii care se văicăresc. Prefer ca oamenii să se bată pentru a obține dreptul lor.

— Meștere Ioshup, nu ai voi să-mi povestești cum ai trăit ?

— N-am lucruri prea interesante de istorisit. Uitați-vă în jur ! O să vedeți nenumărați inși ca mine. Sînt oameni care pot spune multe despre trecutul Ceylonului. Unii dintre noi păstrăm cîte un picior șchiop, cîte un braț ciung : urmele accidentelor de muncă. Oricum, toți au foarte proaspătă în amintire vremea aceea. E o vreme trecută. Chiar dacă mai avem multe de făcut... Și pe atunci, pe cînd trăiam în umilință, am învățat că văicăreala n-are nici un sens. Numai lupta dă vieții frumusețe și deprinde pe om cu cel mai de preț bun al lui: demnitatea.

Ioshup a ridicat privirile spre cer:

— Bunicul ne spunea întotdeauna: „Dacă vrei să vezi soarele, ține fruntea sus". Mi-ar fi nespus de drag dacă, plecînd de la noi, ați duce cu dumneavoastră convingerea că aici v-ați întîlnit cu oameni care au cunoscut greul, dar nu s-au dat bătuți.

Tăcem amîndoi. După cîteva clipe, îi întind mîna :

— Am să păstrez întotdeauna ca pe o amintire prețioasă micul elefant lucrat de dumneata ; am să-l privesc mereu cu respect.

— Vă mulțumesc, sir. E un obiect micuț dar înfățișează o vietate harnică, tenace și plină de bunătate. Cred că seamănă cu poporul nostru.

Mîna bătătorită a lui Ioshup îmi strînge voinicește mîna întinsă. Apoi omul se depărtează, pierzîndu-se în mulțimea orașului modern. Privesc îndelung după el. Parcă nu mai șchiopătează. Pășește apăsat, ca omul sigur de sine, care știe încotro merge. Fruntea o ține sus, așa cum a învățat de la bunicul trudit, dar nu îngenunchiat.

L. SĂRĂȚEANU

În vederea doborîrii recordului menținerii sub apă, stabilit de soția sa în Canada (1958), cu 30 de ore neîntrerupte, Louis Lourmais (Franța) se antrenează continuu. În acest scop el s-a scufundat recent într-un bazin cu o capacitate de 25.000 de litri de apă. În clișeu : Louis Lourmais în momentul cînd se afla sub apă. Prin geamul bazinului soția sa, Liliane, îi arată ora.

După 347 ore fără lumină și apă

In urma catastrofei miniere de la Legende (R. F. Germană), un grup de doctori au efectuat o serie de experiențe asupra minerilor care au fost îngropați în mină un timp îndelungat. Un raport întocmit de un grup de doctori vest-germani, în legătură cu efectele asupra psihicului și asupra memoriei a trei grupe de mineri care au stat 347 de ore sub pămînt, arată că cele constatate în acest caz infirmă o serie de teorii precedente. Astfel, grupul de doctori declară că rezultatele experiențelor efectuate în Statele Unite conform cărora ființele omenești pot să stea într-un loc ferit complet de lumină, maximum cinci zile, după care ajung într-o stare de isterie, nu corespund adevărului și sînt infirmate de experiențele efectuate asupra minerilor — victime ale catastrofei de la Legende. Aici, la Legende, minerii au rezistat în general bine la întuneric, însă, numai lipsa apei potabile a provocat celor îngropați halucinații.

Iată numai cîteva din reacțiile lor cauzate de lipsa de apă: unul dintre mineri era convins că este în stare să sape o gaură spre casa lui și a încercat să facă acest lucru ; altul a vrut să comită un omor și apoi a încercat să se sinucidă ; al treilea a fost convins că el era aproape de un lac ce se afla într-o pajiște însorită, și-a dezbrăcat hainele și a început să... se stropească cu noroi.

În general însă, minerii s-au comportat cu calm, cu stăpînire de sine în timpul celor 347 de ore.

La început, minerii, de teamă ca nu cumva apa din mină să fie otrăvită, au refuzat să o bea. Dar aceasta a durat numai patru zile. Foamea și setea acută a fost simțită numai în primele 48 de ore. După acest timp, ele au dispărut.

Patru ore după ce lumina soarelui a pătruns în mină printr-un orificiu de comunicații și de alimentație, halucinațiile au dispărut. Cu excepția a doi, celorlalți mineri care au fost îngropați 347 de ore, din lipsă de mișcare, li s-au umflat foarte mult picioarele. Cei cărora nu li s-au umflat picioarele și-au luat cămășile și partea de jos a pantalonilor și le-au transformat în jambiere înfășurîndu-și cu ele picioarele, frecîndu-le din cînd în cînd.

Raportul grupului de doctori vest-germani arată că, comunicațiile dintre medici și mineri, prin intermediul microfonului, au avut o importanță deosebit de mare în menținerea moralului celor din adînc, înainte ca aceștia să-și dea seama dacă pot sau nu să fie salvați.

Tuturor minerilor care au stat 347 de ore sub pămînt li s-a redus în mod simțitor atît pulsul cît și respirația.

Acei mineri care au stat îngropați numai 30 de ore nu au suferit nici un șoc. Al doilea grup de mineri care a stat 196 de ore este supus, pentru o perioadă mai îndelungată, unei excesive presiuni, dar, în mod neașteptat, constată raportul, la ei nu se manifestă nici un simptom de boală, contrar teoriilor precedente.

Pe urmele lui Jaroslav Hasek

Hanul „La Potirul" din Praga, nr. 3 str. Na bojisti, unde bravul soldat Svejk i-a dat întîlnire genistului Vodicka, după primul război mondial.

Oamenii s-au schimbat, lumea s-a schimbat, dar interiorul hanului „La Potirul" a păstrat aceeași ambianță pînă în zilele noastre și portretul „Bătrînului rege" pe perete.

La ora 6 seara, după război ne revedem „La Potirul" i-a spus bravul soldat Svejk colegului său din armată, genistul Vodicka, cînd l-a invitat la o întîlnire prietenească.

Cine a citit „Aventurile bravului soldat Svejk" își amintește de micul han „La Potirul", de unde „justiția", în persoana detectivului Bretschneider, l-a ridicat chiar de la începutul cărții, pe eroul romanului și pe hangiul Palivec. Acest han se numără și astăzi printre hanurile orașului Praga, cîteodată cam înegrite de vreme, dar unde te simți bine, unde se bea bere de Pilsen și domnește rîsul și buna dispoziție.

Pentru Jaroslav Hasek, autorul „Aventurilor bravului soldat Svejk", cîrciumile, cafenelele nu erau numai un loc de întîlnire și de conversații prietenești, cum erau pentru eroii săi populari. Pentru autorul genial al lui Svejk ele reprezentau un loc de muncă, un uriaș birou. În timp ce alți autori, mai norocoși, aveau căminul lor, birourile lor, lămpi de cristal și biblioteci bogate, boemul Jaroslav Hasek nu dejuna decît la mesele mici ale hanurilor, cu caleidoscopul persoanelor care se perindau pe acolo. E peste puterile noastre să reconstituim, după atîția ani, cu ajutorul acestor mese, acestor scaune rupte, acestor mici lămpi cu lumină palidă și acestor hanuri cu tavane joase, un fel de „cameră de lucru a autorului umoristic și satiric Jaroslav Hasek". De altfel nimeni n-a încercat s-o facă pînă astăzi.

Sute de povestiri și de relatări umoristice au fost concepute în hanurile orașului Praga și redate de Hasek. Numai în cursul anilor 1900—1908 el a scris în fiecare zi o povestire pe care a vîndut-o ziarelor celor mai diverse pentru a-și putea duce existența. Datorită lui lumea întreagă cunoaște întîmplările ridicole și soarta nenorocită a oamenilor de rînd care trăiau în jurul său.

Corespondență din Praga

Aceștia nu știau că, atunci cînd priveau în fundul paharului gol erau observați, devenind astfel victimele unui spirit caustic. Ei nu știau nici că mulți ani mai tîrziu lumea întreagă va rîde atunci cînd va citi despre ei.

Cu toate că criticii literari și esteticienii burghezi ar fi vrut să-l arunce pe Hasek și opera lui la periferia literaturii, Praga a păstrat multe amintiri despre Jaroslav Hasek. În fiecare stradă din centru, la fiecare colț de uliță i se regăsesc urmele. De pildă, se poate vizita casa unde el s-a născut, strada Skolska, clădirea vechiului liceu superior, strada Zitna, unde el l-a avut ca profesor, în clasa VI-a, pe autorul clasic al romanului istoric ceh, Alois Jirasek, clădirea fostei Academii comerciale cehoslovace, unde el și-a terminat studiile cu note excelente — dar nu a devenit niciodată contabil. Mai există încă răspîntia Perștyn, unde Hasek a fost un timp ucenic la un droghist Kokoska, și se mai păstrează încă vila, în sus de Klamovka, la Kosire, unde el a creat în perioada cînd era redactor la „Lumea animalelor".

Mai există de asemenea și comisariatul de poliție, pe care Hasek îl numește „direcția" și unde autorul soldatului Svejk era adus adesea, fie că a provocat perturbări în circulație pentru că a stins felinarele de pe străzi, sau pentru că a rupt afișele care proclamau legea marțială. Într-o zi a fost cît pe-aci să fie împușcat aici, cînd era numai un școlar de 14 ani, fiind arestat, în timpul legii marțiale, cu buzunarele pline de pietre. De data aceasta însă el nu făcea decît să ducă aceste pietre de la magazinul de minereuri la școală, pentru colecția acesteia.

Noi regăsim urmele lui Jaroslav Hasek în întreaga Pragă. Autorul „Bravului soldat Svejk" v-a poftit pe toți, — pe toți cei care aveți bunăvoință și care sînteți atît de mulți în lumea întreagă — la orele 6 seara, după război — convins fiind că va fi ultimul — la hanul „La Potirul" din Praga.

Jiri MUK

Utilizări actuale ale unor castele vechi

(Urmare din pag. 1)

muzee și amenajate săli pentru congrese și conferințe internaționale. Schönbrunnul este și el muzeu, iar în parcul său imens și frumos amenajat, poate fi vizitat Wagenburgul, unde sînt expuse în original diversele cupee și caleși folosite, de-a lungul anilor, la curtea imperială. Pînă și depozitul de mobile al fostei curți este acum accesibil marelui public sub forma unei colecții de mobile stil. Numeroase instituții publice, ministere își au sediile în fostele palate : Ministerul Învățămîntului și Culturii în fostul palat Starhemberg, Ministerul de interne în fostul palat Modena, Palatul Lichtenstein prezintă amatorilor de frumos galeria sa cu cele 1 500 opere de artă, printre care se află lucrări de Rubens, Leonardo da Vinci. În fostul palat Auersberg este acum instalat un restaurant de prim rang unde au loc recepții oficiale. Palatul Belvedere, cu minunatul său parc, stă, ca și alte numeroase comori de artă, la dispoziția marelui public. În parcul Belvedere se află și muzeul de artă austriac din Evul Mediu, ca și galeria austriacă a secolelor 19 și 20. Și acestea sînt doar cîteva din palatele aflate în Viena care prezintă publicului vizitator comori de artă adunate în decurs de secole.

Recent, am aflat din presă că în primăvara anului 1964 o șosea din Austria inferioară va căpăta denumirea de șosea baroc, prima de acest fel din Austria. De-a lungul ei, între Diendorf și Grunddorf se află o serie de castele care îi conferă pe bună dreptate acest titlu. În castelul în stil baroc, Heilingenkreuz se va deschide în curînd muzeul baroc din Austria inferioară. La cîțiva kilometri de el se află schitul Sankt-Andră și schitul Herzogenburg, care va aniversa 850 de ani de existență în 1964. Aici pot fi admirate operele unor renumiți artiști din perioada barocului: Gran, Altmonte, Fischer von Erlach, precum și 60 de picturi în stil gotic. Pentru ca denumirea de șosea baroc să fie mai întemeiată, vor fi deschise restaurante în stil baroc, unde se vor servi specialități culinare din perioada respectivă. Pe lîngă faptul că șoseaua baroc va constitui un punct de atracție pentru turiști, inițiatorii ei susțin că operele vechi nu vor fi date uitării, iar fondurile obținute vor servi pentru acoperirea cheltuielilor necesare întreținerii și conservării acestor bunuri. În cursul verii au loc festivaluri în diverse localități din Austria. De obicei ele se desfășoară într-un decor natural adecvat spectacolelor respective.

Castelul Poggstall din Waldviertel, aflat cîndva în stăpînirea familiei Rogendorf, mai tîrziu a Habsburgilor nu a fost întotdeauna așa cum este acum, cînd a devenit proprietate de stat. Vizitatorii pot să admire nu numai arhitectonica acestei cetăți. Ei pot vedea aci o faimoasă cameră de tortură, care a fost descoperită de către niște zidari, abia cu cîteva decenii în urmă, cu prilejul unor reparații. Înlăturînd o ușă zidită, ei au pătruns într-o încăpere în care se aflau numeroase instrumente de tortură, care arătau de parcă proprietarii lor de-abia părăsiseră locul. O scară în spirală urca spre pod, de acolo o scară foarte primitivă, care a fost martora multor suferințe, cobora spre camera de tortură. Gropile, ca și numele victimelor, nu apar, dar se știe că printre ele se află numeroși țărani care în 1597 au ocupat castelul, căzînd apoi în mîinile stăpînilor săi. Ei au sfîrșit, ca mulți alții dinaintea lor, în grele cazne.

La Hadersdorf, tot în apropierea Vienei, în fostul castel Laudon, se amenajează un hotel tipic austriac care să corespundă celor mai exigente cerințe. Istoria acestui castel, care se află într-un peisaj fermecător, își află începutul prin anul 1130. Și-a schimbat numeroși proprietari, temporar a fost proprietatea curții imperiale. Feldmareșalul Laudoniu a primit castelul în dar de la Maria Tereza. Noul hotel din vechiul castel, înconjurat de un lac și un parc cu pomi bătrîni, va oferi plăcute posibilități de recreere. În orice caz costul instalațiilor unei bucătării corespunzătoare a întrecut cu mult pe cel al înzestrării castelului cu mobile în stil baroc, rococo, Empire și Bidermayer.

Greta GRAUR

Ianuarie 1964

PARFUM ȘI APĂ...

Firma franceză „Carven" care își vindea produsele sale de parfumerie în cîteva magazine olandeze, cu care avea contracte, a constatat prin reprezentantul său în Olanda că și în vitrinele altor magazine cu care ea nu avea contracte, apăruseră aceleași parfumuri cu aceeași etichetă, dar cu deosebirea că ele erau... false. La aceste magazine puteau fi văzute, estetic aranjate, parfumurile „Ma Griffe" — diluat cu apă — „Vert et Blanc" — „recunoscut" doar după culoare — și „Robe d'une soir" — o dublură a celui original.

Escrocheria o dată descoperită, a provocat un scandal care a luat proporții. Poliția olandeză a procedat, în colaborare cu un inspector al poliției franceze, la o anchetă în rîndurile celor ce vindeau parfumurile franceze. În prezent, autoritățile interoghează patru falsificatori, care de mai multă vreme fabricau și vindeau parfumuri false, dar cu etichetă franceză. În această afacere este implicat și un chimist din Amsterdam. Arestat, el a recunoscut că a fabricat parfumuri false purtînd eticheta „Carven", pe care le vindea magazinelor de specialitate.

La domiciliul său, anchetatorii au găsit zece litri de „parfum" și 20 000 de flacoane goale, purtînd eticheta „Carven", pe care polițiștii le-au sechestrat. În timpul interogatoriului chimistul escroc a recunoscut că a vîndut la Amsterdam 2 400 de cutii a cîte trei flacoane cutia, precum și alte 3 000 de cutii în Germania occidentală.

I. C.

De pretutindeni

ÎN UNELE BAZINE de înot din Australia se obișnuiește un procedeu original în ajutorul acelora care învață înotul. Atunci cînd instructorul își dă seama că un cursant este istovit și începe să se scufunde, apasă pe un buton și înotătorul neexperimentat este scos la suprafață într-o plasă care se află acolo pentru... orice eventualitate.

ÎN ORAȘUL elvețian Soleira s-a descoperit un cuib neobișnuit. O codobatură, căci despre această pasăre

este vorba, a folosit pentru construcția cuibului său, piese pe care le-a găsit în mormanul de deșeuri ale unei fabrici de ceasuri. Adevărata capodoperă de arhitectură datorată unui inaripat, se păstrează în muzeul din localitate.

DUPĂ MOARTEA croitorului Jules Pepont din Paris, moștenitorii săi au descoperit printre lucrurile lăsate zeci de perechi de pantaloni bărbătești aranjați cu grijă în scrinuri. Moștenitorii s-au mirat mult de acest obiecte și erau nedumeriți neînțelegînd rostul atîtor pantaloni, unii de o croială năstrușnică. Enigma a fost dezvăluită o dată cu descoperirea jurnalului celui defunct. S-a aflat că Pepont a fost un colecționar fanatic de pantaloni ce aparținuseră unor celebrități. În colecția lui s-au găsit pantaloni ce aparținuseră lui Dumas, lui Johann Strauss, împăratului Franz Iosef, contelui Zeppelin, lordului Nelson, președintelui Roosevelt.

ÎN ANGLIA a fost abolită recent o lege potrivit căreia șoferul de taxi este obligat să țină în mînă un capăt de sfoară, celălalt capăt fiind ținut de călător. Văzînd că se apropie vreo primejdie, călătorul trage de sfoară. Legea a fost emisă în perioada cînd motorul automobilului producea atîta zgomot încît șoferul nu putea auzi vocea călătorului.

UN OFIȚER britanic, David Hutton, care se înapoia cu avionul de la New York la Londra, era să cadă victimă unei farse. În plin zbor, pe deasupra Atlanticului, el auzea tot timpul o voce care-i repeta stăruitor „Vei muri... Avionul se va prăbuși și vei muri...". Sub influența a două pahare de scotch, Hutton a început să fie tot mai surescitat, neputînd scăpa de glasul care-i prevestea sfîrșitul. Nervii săi probabil că nu ar mai fi rezistat dacă nu ar fi descoperit existența unui magnetofon mascat de care era cuplat un difuzor minuscul prins de ochelarii săi !

UN PAHAR cu apă rece. Ce poate fi mai plăcut pentru un însetat, mai ales pe căldură ? Un inginer olandez a propus confecționarea

paharului din gheață. Acțiunea răcoritoare a apei este în cazul acesta imediată și folosirea unui astfel de pahar, este și foarte igienică. În timp ce omul consumă apa, gheața — materialul paharului — se transformă și ea în apă.

SATUL OLIMPIC din cartierul italian Flaminio, construit pentru Jocurile Olimpice din 1960, este pe cale de a se ruina. Zidurile sînt crăpate, pavajul defectuos iar instalațiile tehnice nu funcționează normal. O comisie tehnică care a efectuat o primă anchetă, a stabilit că materialul utilizat a fost de calitate inferioară și că costul lucrărilor trebuia să fie cu 50 la sută mai reduse. Cum construcția satului a costat 7 miliarde de lire, înseamnă că circa 3,5 miliarde au dispărut... fără urmă. Ministrul lucrărilor publice, Pieraccini, a ordonat o nouă anchetă pentru a stabili cine sînt vinovații...

Asemenea indicatoare ar trebui să existe la fiecare autobază așa cum am găsit și la autobaza I.R.T.A. Făgăraș.

Iarna pe drumurile patriei

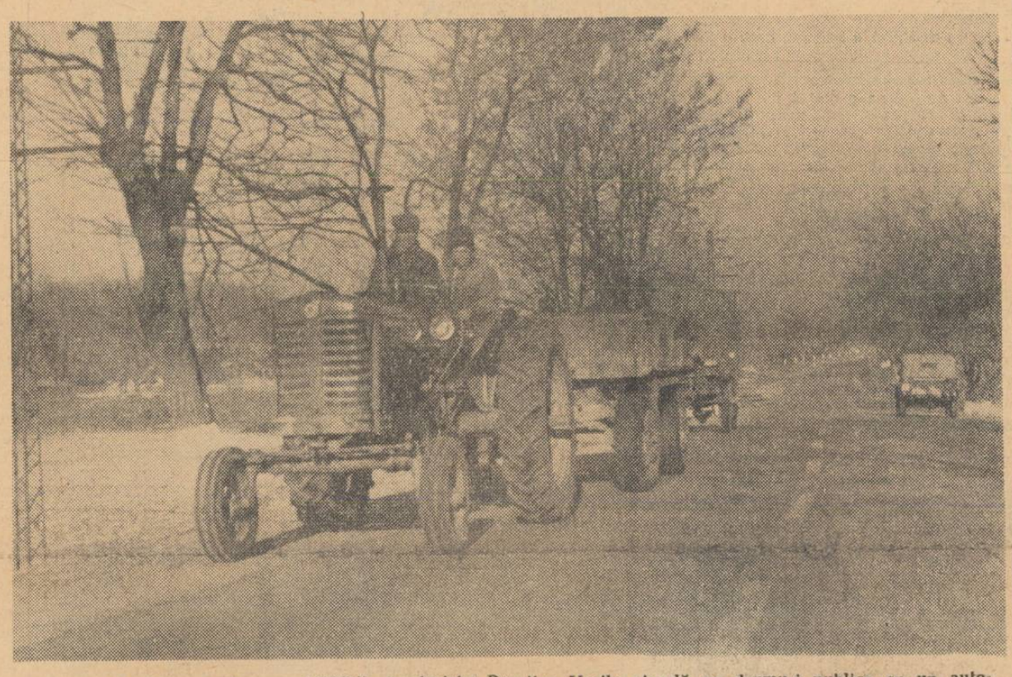

O imagine grăitoare a iresponsabilității: tractoristul Dumitru Vasile circulă pe drumuri publice cu un autovehicul care nu are număr. În plus, a luat alături de el un alt cetățean căruia i-a încredințat volanul cu toate că n-are carnet de conducere.

Rezultatul nerespectării regulilor de circulație pe timpul iernii. (Autocamionul cu remorcă nr. 54985 B. — condus de șoferul Nae Gheorghe de la I.R.T.A.-București).

(Urmare din pag. 1)

păzească viața și avutul obștesc și al oamenilor. Cine vede în aceste măsuri „o șicană", (și vai, mai sînt dintre aceștia), poate simți pînă la urmă urmările pe propria piele, în cel mai propriu înțeles.

Iată, de exemplu, tractoristul Dumitru Vasile pe care l-am întîlnit în drumul nostru, lîngă Țigănești. Doar „norocul" l-a ferit de accident. Dar acest noroc e un lucru tare șubred, pe care nu te poți bizui. Gîndiți-vă și dumneavoastră: tractoristul nostru a comis dintr-o dată cinci abateri grave. Întîi, circula cu un tractor pe drumurile publice fără a fi înscris în circulație, lucru nepermis de lege. În al doilea rînd, nu avea asupra lui nici un act. În al treilea rînd, încredințase conducerea tractorului unui încărcător, Neagu B. Nicolae. În al patrulea, transporta oameni în remorcă, lucru, de asemenea nepermis. Și însfîrșit, transporta a doua persoană pe tractor.

Faptele nu mai necesită comentarii, ele denotînd o lipsă de răspundere cum greu se poate imagina. Ne întrebăm: în ce fel se preocupă conducerea I.C.Z. — Săftica (șeful secției, ing. Dumitru Bunescu) de educarea salariaților săi, dacă tolerează astfel de grave abateri?!

Din nefericire, în drumul nostru ne-a fost dat să întîlnim și alți cumularzi ai infracțiunilor și contravențiilor. Uneori, cu urmări tragice. Șoferul Ilie Drăgoi, salariat al fabricii „Elastic" din Sibiu, a plecat într-o seară cu automacaraua întreprinderii acasă, la Rășinari. A băut toată noaptea, iar dimineața a pornit-o spre slujbă. Ca și cum asta n-ar fi fost deajuns, și-a încărcat și automacaraua cu pasageri, inclusiv în cabină. Circulînd în zig-zag, pe partea stîngă a șoselei, a intrat cu autovehiculul în șanț, răsturnîndu-l. Două persoane aflate în cabina automacaralei au fost grav accidentate. Iată ce urmări pot avea asemenea atitudini de iresponsabilitate.

Cele două beții

Fiecare meserie își are riscurile ei. În întreprinderile unde există mediu inflamabil nu e permis fumatul și deci iubitorii tutunului trebuie să se abțină. Oțelarii au de suportat dogoarea cuptoarelor, meteorologii înfruntă viscolele, marinarii furtunile.

Conducătorii auto au și ei, printre altele, o obligație elementară: atîta timp cît sînt pe parcurs să se ferească de alcool ca de o mare primejdie. Chiar dacă cantitatea consumată li se pare neînsemnată, chiar dacă au în urma lor ani de experiență. Căci alcoolul este principalul inamic al reflexelor, absolut necesare oricărui șofer sau motociclist. Alcoolul dă „curaj" pentru încălcarea regulilor de circulație. De aici și pînă la accident nu mai e decît un pas.

Iată, de pildă, un asemenea adept al lui Bachus: Wilhelm Horn, șofer la autobaza I.R.T.A. — Făgăraș. Totdeauna băutura e cauza sau efectul altor abateri. Șoferul în cauză, pentru a obține „venituri" pe căi necinstite, efectua curse nelegale. Cu prilejul unei asemenea curse, fiind în stare de ebrietate, a provocat un accident aducînd pagube întreprinderii. Pedeapsa bine meritată pe care o va primi îl va stimula cu siguranță să reflecte la responsabilitatea pe care trebuie să o aibe fiecare om în meseria pe care o exercită.

Cu atît mai grav este faptul cînd cei care circulă sub influența alcoolului sînt tocmai oameni chemați să vegheze la educarea tinerei generații. Este cazul instructorului Nicolae Puricel de la școala de șoferi din Turnișor-Sibiu. Vizitînd la Mediaș rudele unui elev, el s-a lăsat antrenat într-un chef în toată regula. Credeți că apoi, ca un om conștient, a refuzat să pună mîna pe volan? Aș! A încărcat autocamionul cu diferite persoane și a pornit spre casă. Din fericire accident nu s-a produs. Dar acest lucru nu-l scutește cîtuși de puțin de o sancțiune bine meritată.

Beția alcoolului face casă bună cu beția vitezei, o altă pacoste pentru conducătorii de autovehicule și pietoni. În preajma Timișului de Jos am întîlnit autocamionul cu remorcă nr. 54985 B. răsturnat în șanț. Deși drumul era primejdios, cu polei, șoferul Nae Gheorghe de la I.R.T.A.-București, autobaza Giulești, n-a ținut seama de prudența necesară în asemenea împrejurări. A mers cu viteză nelegală, a depășit nereglementar un alt autocamion și... s-a pomenit în șanț. De menționat că acest șofer nu este la prima abatere de acest fel, cu puțin timp înainte provocînd un accident ușor tot din cauza vitezei nepermise cu care circula.

„Graba strică treaba" nu este o vorbă în vînt. Nici șoferul Ioan Anghel de la I.R.T.A. — Făgăraș n-a ținut seama de acest adevăr. Circulînd cu mare viteză în curbă, la Apahida, a răsturnat autovehiculul în șanț, avariindu-i cabina. Cînd am vizitat autobaza, mașina stătea de 10 zile în așteptarea unei noi cabine. Iată ce importante pierderi materiale poate provoca această beție a vitezei.

În călătoria pe care am întreprins-o am întîlnit nenumărați conductori auto conștiincioși, care-și cunosc îndatoririle și răspunderile, care respectă întocmai regulile de circulație. Alături de conducerile întreprinderilor care dispun de mijloace auto, masa largă a șoferilor și tractoriștilor trebuie să creeze acea opinie publică fermă și intransigentă, care să ia atitudine împotriva abaterilor, să contribuie la munca de educare a celor nedisciplinați. E doar în interesul fiecăruia în parte și al colectivității în ansamblu. Și acum, iarna, mai mult decît în oricare altă perioadă a anului.

Paul MARIAN
Lt. C. CONSTANTINESCU

„ÎNCURCĂ LUME"

Deși nu are semnalmente precise (este brunet, blond, șaten sau poate avea ochii căprui, albaștri, negri sau bleumarin), îl întîlnești unde nu te aștepți sau cînd ți-e lumea mai dragă. Dacă stai liniștit pe scaun în autobuz, dumnealui ți se agață ca un scai și — deoarece s-a urcat prin față — te roagă musai să-i scoți bilet. Cum, de 50 de bani? Pardon, trebuia de 65, n-ați auzit dumneavoastră bine și în consecință te obligă să faci drumul retur prin înghesuială pentru a-i aduce dreptunghiul de hîrtie solicitat. La cinematograf își aduce aminte că a încurcat locurile și în loc să stea pe rîndul 5, locul 7 s-a așezat pe rîndul 7 locul 5. Cînd începe filmul, printr-un efort subit de memorie, se scoală în picioare și aleargă deranjînd lumea să-și caute galoșii uitați pe locul inițial, apoi își scoate punga cu alune clempănindu-ți la ureche, indiferent dacă este sau nu în acord cu sonoritatea ecranului. În tren, vrea să stea neapărat la fereastră. Mătușa care l-a chemat printr-o telegramă să vie neapărat, stă la Buzău și nicidecum la Timișoara. Iar cum trenul din direcția Timișoara nu trece prin Buzău, își smulge furios geamantanul și aleargă săpunind-o pe „foanfa" de la biroul de informații care nu i-a explicat că dumnealui are cap pe umeri și trebuie să gîndească cu el.

L-ați ghicit deci?

E un specimen anume
Lucrurile le încurcă
Tuturor le dă de furcă
Fiindcă e... încurcă lume.

Dar cum nu este un personaj fictiv și are, vai, o existență nominală și fizică, „încurcă lume" îți apare uneori în cale tocmai acolo unde ai treburi de rezolvat. Ți s-a stricat televizorul și unde mai pui fiind și în termenul de garanție, dai telefon la cooperativa „Radio Progres" pentru a solicita reparația la domiciliu. Cum naiba se nimerește că tocmai „încurcă lume" îți intră pe ușă cu trusa în mînă și grăbit nevoie mare îți declară că nu poate să stea mai mult decît cinci minute. Își desface aparatul, miroase lămpile, se curentează de patru ori la rînd, îl închide la loc, apoi pleacă supărat spunîndu-ți să nu-l mai chemi a doua oară dacă stai la etajul opt și ai liftul defect. Alergi după el ca un săritor de obstacole pe scări, și îl ajungi abia în stația de autobuz pentru a-l anunța că și-a uitat trusa închisă în interiorul aparatului și în schimb a plecat cu lămpile în buzunar.

Așa-i „încurcă lume", ce să-i faci? Cîte o dată se strecoară și la I.A.L. 16 Februarie și-ți încurcă cererea de reparație a acoperișului de pe str. Cobălcescu nr. 56, încît aștepți pînă la calendele grecești. Te duci să te interesezi și așa afli că de fapt „încurcă lume" are un vărișor primar și la I.R.C.R., care nedezmințindu-și spița ți-a încurcat și el lucrarea într-un dosar. Așa că stai pe acoperiș și aștepți.., aversele. Numai că, uneori, apar și.., reversele și lui „încurcă lume" i se încurcă și lui propriile socoteli.

Adică pînă la urmă i se..înfundă. Dacă-l mai întîlniți cumva, să ne scrieți și nouă pentru a-i completa amănunțit fișa biografică. Căci:

Dacă e „încurcă lume"
Pus pe șotii și pe glume,
E ceva și nu-i nimic.
Dar atuncea, cum să zic,
Cînd mereu cu toată graba,
Și zglobiu ca un zbîrnel,
El mai rău încurcă treaba,
Musai ne lipsim de el!

D. TABACU

Năravuri și moravuri

Dimineața, la Mirăslău

(Urmare din pag. 1)

Colectiviștii din Mirăslău au avut o mare nedumerire în anul 1961. Pe aceeași tarla de porumb s-au înregistrat producții cu totul diferite. Pe o porțiune de 10 ha, unde muncea brigada lui Emeric Taroș, pămîntul a dat 4500 kg boabe la hectar iar pe restul tarlalei s-au cules 7200 kg la hectar. Ce se întîmplase? Președintele, împreună cu inginerul colectivei, le-a arătat de multe ori oamenilor că densitatea plantelor, pe lîngă aplicarea celorlalte reguli agrotehnice, joacă un rol important în sporirea producției. Se mai practica un vechi obicei de a lăsa o densitate mai mică decît cea indicată. Colectiviștii spuneau: „Cu cît porumbul e mai rar, cu atît se dezvoltă mai bine". Atunci Chirilă Dănilă s-a hotărît să le facă ceea ce el numea o „demonstrație". L-a lăsat pe brigadierul Emeric Taroș să rărească după vechiul obicei, iar la restul porumbului s-a asigurat o densitate de 35—40 000 plante la ha. Toamna, s-au minunat oamenii. Președintele le-a arătat atunci că diferența de recoltă se datorește respectării agrotehnicii, în cazul de față respectării densității optime la hectar a plantelor. Colectiviștii, ori de cîte ori au de rezolvat cîte ceva în legătură cu munca lor, vin cu încredere la președinte, îi ascultă sfatul. La rîndul său, Chirilă Dănilă îi consultă atunci cînd la vreo hotărîre, le solicită părerea, se consultă adesea cu inginerul gospodăriei, cere sprijinul celor de la consiliul agricol.

Stop secetei!

O zi cu soare mult... Pe arșiță, doi oameni treceau prin lanul de porumb cu foile ofilite din cauza secetei. Chirilă Dănilă își trecu mîna peste ele și-i spuse inginerului agronom care-l însoțea:

— Vezi dumneata, apa e la doi pași și pămîntul se frige de sete.

Inginerul bănui unde bătea președintele. Mai discutaseră ei despre posibilitatea irigării prin aspersiune a terenului din lunca Mureșului. Acum președintele îl adusese anume pe inginer pentru a discuta la fața locului această problemă. Cîteva schițe și calcule sumare arătau că sînt posibilități de a se înfăptui cît de curînd „ploaia la comandă". Președintele și inginerul au pornit imediat la treabă. Le-au vorbit mai întîi colectiviștilor, arătîndu-le că prin irigare recoltele vor avea apă ori de cîte ori se simte nevoie și că pămîntul va da rod bogat.

Colectiviștii au răspuns cu toții la inițiativa conducerii lor și în scurt timp lunca Mureșului a devenit un adevărat șantier. „Ploaia la comandă" s-a înfăptuit repede. Cele patru agregate au împrăștiat apa din Mureș pe 150 de ha teren de unde colectiviștii au scos peste 400 kg porumb boabe la ha peste plan. Așa că din vocabular ei au eliminat cuvîntul secetă.

O dată cu irigarea însă, președintele a avut și un necaz. O parte din colectiviști, văzînd că recoltele sînt bogate, aveau aceeași rezervă în ceea ce privește folosirea îngrășămintelor. „Și așa terenul este destul de fertil — spuneau ei. Și-apoi dacă avem apă oricînd, ce vă mai trebuie îngrășăminte?" Într-adevăr, erau puțini cei care susțineau aceasta. Chirilă Dănilă le-a vorbit cu răbdare că un loc fertilizat dă producții foarte ridicate în condițiile irigării.

Cînd a fost vorba să se treacă la treabă, președintele, inginerul și brigadierii au arătat cum trebuie să se folosească îngrășămintele. Munca dusă de la om la om și-a arătat roadele. Toamna, căruțele nu mai conteneau cu căratul porumbului din lunca Mureșului. S-a obținut prima dată în condițiile irigării terenului, 1 500 kg boabe peste prevederi la hectar.

Inscripțiile...

Dacă străbați ogoarele în punctele Decea, Cicău ori Lopadea, întîlnești niște plăcuțe indicatoare scrise îngrijit. Fiecare are o anumită inscripție. Ele îți indică solul de grîu ori de porumb folosit, ce metode de lucru s-au aplicat, ce echipă a muncit, timpul în care trebuie să se efectueze lucrările. Cum s-a ajuns la aceste inscripții? Iată cum: cu cîțiva ani în urmă, președintele a solicitat tovarășilor de la Stațiunea agricolă experimentală Turda să vină în unitate să ajute pe colectiviști cu sfatul lor. Ei s-au deplasat ori de cîte ori a fost nevoie la gospodărie, au studiat condițiile de sol, de climă, cantitatea de precipitații, amplasamentul tarlalelor. Și în funcție de acestea, au stabilit cele mai potrivite metode agrotehnice, soiurile care se pretează la pămînturile respective.

De fiecare dată cînd s-au întreprins asemenea cercetări, rezultatele au fost consemnate în registru. Apoi au fost înființate acele plăcuțe de mare folos pentru orientarea colectiviștilor în munca de zi cu zi.

★

Chirilă Dănilă este un președinte deosebit de destoinic. De cînd se află în fruntea colectiviștilor din Mirăslău, gospodăria a mers din ce în ce mai bine. Numai în anul 1963, veniturile totale au fost de peste 4 300 000 lei, iar fondul de bază a crescut la 5 000 000 lei. După cum ne spune însă Chirilă Dănilă, cea mai mare dorință a lui este să vadă gospodăria mereu mai înfloritoare, mai bogată.

Ilie ARABOLU

La 2000 de metri

(Urmare din pag. 1)

In spre locurile de sus ale Olteniei, mă gîndeam eu, încă de multă vreme. Mă chema într-acolo mirajul unor legende de pe valea Lotrului și a Cernei de sus, dinspre izvoare. Pe Motru și pe Gilort, se aflau, încă vii, urmele pandurului, iar la Jii ale Ecaterinei Teodoroiu și, altele mai proaspete, ale lui Brîncuși. Undeva, în cetatea de piatră a Sohodolului și, mai încoace, pe lîngă Baia de fier, istoricii atestau altele mai vechi, ale Basarabilor din Argeș.

Am desfăcut harta nouă a turismului și-am început să caut muntele acela, și rîul care-i curge la poale. N-am găsit nici unul, și omul care se ridicase să plece și își potrivea acum curelele rucsacului, a rîs:

— Ți-ar trebui una mare, cît un cîmp, ca să încapă în ea semnele tuturor frumuseților și bogățiilor... Sînt prea multe!... Acolo sus, te-or îndruma însă ciobanii.

Pînă în preajma locurilor acelea, călătoria se face ușor. În regiunea colinară dintre Rîmnic și Hurez, drumul e o defilare continuă de peisaje, care se schimbă mereu. Dealurile se plimbă pe o parte și pe alta a șoselei, alternînd cu văi și vîlcele într-o neîntreruptă împletire de culori. Apoi, deodată, dincolo de Hurez, se ivesc într-o parte — pe dreapta, munții Căpățînii. Se distinge chiar despicătura de piatră a cheilor Oltețului, de la Polovraci, dar noi o luăm către stînga, spre Baia de fier.

Lăsăm în urmă Slătioara, comună mare și veche, de pe la 1 600 — reverșată bogat peste multe dealuri și văi, — și poposim în Milostea, cătun al Slătioarei. Mai sus, în Poenari, o tablă veche ne vestește că pînă la Baia mai sînt doar 5 km. Drumul coboară în pantă prelungă spre centrul istoric al fierului, dincolo de marginea căruia ne întîmpină doi masivi de stîncă plesuvă. La poalele acestora se zbuciumă apa Galbenului. În masivul din stînga se află vestita Peșteră a Muierii, unică în frumusețea stalactitelor și stalagmitelor, cu care timpul i-a decorat, în curgerea mileniilor, nenumăratele săli și catedrale, împodobindu-le cu ornamente de la filigran, la superbe coloane și colonade. O lăsăm și urcăm mai departe pe valea strîmtă și din ce în ce mai sălbatică. Versanții sînt grei de păduri, pînă în vîrf, uneori alternînd cu înguste încremeniri de piatră, care stau gata parcă să cadă de sus. Rîul se frămîntă limpede și spumos, primind într-una, pe o parte și pe alta, șipotele pîrîurilor care vin de sus — unele săltînd în adevărate cascade.

Încă zece kilometri și iată-ne sub Cătălinul. Îl măsurăm cu privirea. Vîrful i se pierde în nori. Dinspre acolo se lasă, săltînd prin aer, la aproape o mie de metri, cupele unui funicular — unic și el — prin modul de funcționare. Fără forță motrică, ciudatul și temerarul vehicul funcționează prin sistemul balansului. Cupele grele, încărcate cu minereul din vîrf, coborînd la vale, trag în sus pe celelalte, goale. Și sînt atît de sus încît ametești, doar privindu-le...

Urcușul e mai întîi drept, aproape vertical, încît fără scările săpate în stîncă, nici n-ar fi vorba de mers. Apoi, calea se continuă pe o viroagă și pe alta, urme ale avalanșelor de zăpadă, care au cărat cu ele de sus pomi și stînci, de care ne folosim ca de niște trepte.

Uneori urcușul se mai îndulcește puțin, dar numai atît cît să poți respira, și să-ți arunci privirea spre frumusețea sălbatică a văii. Din loc în loc, acolo unde drumul e mai periculos, s-au fixat balustrade — copaci întregi — de care ne ținem. Brazii sînt de o simetrie fantastică, iar tăcerea devine apăsătoare.

Poposim undeva, istoviți, cu nădejdea că nu mai e mult, dar aflăm că sîntem abia la jumătate. Deasupra liniei funicularului, cînd vom ajunge, spune călăuza, mai rămîne încă o treime de cale; și linia aceea aeriană e încă sus.

După două ore și jumătate de efort, sîntem în fine la înălțimea cablului acela pe care coboară cupele. Urcușul ar fi mai ușor dacă pe potecă, scăpați din cupe, n-ar fi risipiți niște bolovani negri, alunecoși. Iar bolovanii aceia lucioși, care ne împiedică la mers, nu sînt altceva decît: grafitul.

Bucuria întîlnirii cu cărbunele acesta rar aci, pe înălțimile Cătălinului, e diminuată puțin de istovirea urcușului.

Dinspre nord ne privesc acum vîrfurile Mîndra, Păpușa și Iezerul. Mai încolo, învăluit în nori, mohorît, așa cum îi e și numele, Mohorul. Paringul plesuv își arată spinările încă pătate de zăpadă, iar aproape de tot, Corneșul mic și poiana Florile albe, peste care șerpuie cel mai înalt drum din țară. În stînga, pe Tolanul, ard în soare pajiștile roșii ale bujorilor de munte.

Echipați complet cu costume de miner (nu ni se lasă mai nimic din ținuta cu care venisem), înarmați cu lămpi de carbid, cu cizme de cauciuc și căști de metal, coborîm în mină. Sînt galerii mici, cu orizonturi întortochiate, adînci, spre care trebuie să urcăm sau să coborîm. Vagonetii trec pe lîngă noi și, la lumina lămpilor, bolovanii aceia au o lucire stinsă, întunecată. Din loc în loc, ne încrucișăm cu minerii care ies din șut.

La un punct sîntem opriți. Celui care ne însoțește, i se dă raportul. Ești impresionat de disciplina care domnește.

— Tovarășe inginer, raportează omul. La punctul X din orizontul Y, echipa lucrează bine. Totul este normal...

Inginerul Șerban Ion, șeful exploatării, un tînăr mărunt, întinde mîna zîmbind celui care raportase.

— Bine, tovarășe brigadier! Apoi, către noi: Faceți cunoștință cu unul din fruntașii noștri, tovarășul Ion Basarabă...

Cer amănunte despre munca minerilor.

Inginerul Șerban ne răspunde cu amabilitate:

— Ne îndeplinim și depășim planul în fiecare trimestru. Apoi, vine explicația...

Miile de tone de grafit coboară pe calea aerului jos, la poale și trimis încă zece kilometri mai jos, la stația de flotare, unde e supus la alte operații mecanice, de la concasoare la filtre, pînă ce materia aceea fină, neagră, lucie, care înnegrește totul în cale, își află locul în butoiașe mici de lemn, spre alte rosturi.

Miile de tone de grafit concentrat sînt rezultatul muncii eroice a minerilor de pe Cătălinul, chiar dacă am exclude cu totul munca din adînc și am așeza în față doar urcușul greu spre creste și coborîșul.

Miile de tone extrase acolo în preajma vîrfurilor alpine, mai aveau însă o altă latură, nouă și aparte, de eroism: munții, de jur împrejur, încărcați cu magnetită, sînt un permanent centru al descărcărilor electrice periculoase pe care aceeași mineri, de pe Cătălinul, le înfruntă cu curaj.

— Singurul element al firii, pe care nu-l putem stăpîni altfel decît cu curajul și prudența, ne spune inginerul.

În cabana unde am intrat să ne schimbăm, am găsit duș cald și mîncare fierbinte. Afară începuse pe neașteptate o ploaie torențială, și pe cerul întunecat dintr-odată, fulgerele țeseau o rețea fascinantă, cu descărcări fantastice, de miliarde de volți.

În grupul acela social, confortabil și cald din vîrful muntelui, am lăsat însă o parte din gîndurile cu care urcasem.

★

Omul care mă trimisese aci avusese dreptate. Frumusețea naturii de pe vîrful Cătălinului compensa efortul urcușului. Dar o altă frumusețe împlinea pe aceea a firii: cea eroică, măreață, a oamenilor. Și ea părea cu atît mai autentică, cu cît ei păreau a nici nu o lua în seamă.

Brigada lui Basarabă își ducea mai departe lupta întrecerii cu aceea a lui Spilcă Constantin și a lui Zguroiu Ion. Mecanicul Popescu se afla la sfîrșitul celui de al treilea ciclu de funcționare a motoarelor, fără nici un fel de reparații. Tehnicianul Goanță Dezideriu continua să se lase la vale pe cablul funicularului, plutind în văzduh, controlîndu-l și alimentînd oamenii la nevoie.

Coboram la vale pe panta abruptă, alunecoasă a muntelui. Plouase și grija trebuia înzecită. Perspectiva unei prăbușiri era la fiecare pas. Goanță Dezideriu ne invitase în glumă „pe sus". Refuzul l-a primit zîmbind, cu înțelegere. L-am văzut, plutind în văzduh, ca o pasăre mare, pe corfa lui de siguranță și parcurgînd în cîteva minute, drumul pe care noi l-am făcut cu eforturi duble, la coborîre, în două ceasuri și jumătate. Și acolo, la poale, respirînd ușurat, lîngă imaginea milioanelor de creioane, de care-mi vorbise omul acela, am adăugat încă o imagine: Miile de butoiașe cu grafit, călătorind spre industria noastră metalurgică de la Reșița, Hunedoara și altele.

N.D. CARPEN

Săptămîna la televiziune

12 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● **Căpitanul Val-Vîrtej și comoara de pe bord** (reluare); ● **Telejurnalul pionierilor**; ● **Poșta copiilor.** 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● Telejurnalul satelor; ● **Interviul nostru**; ● **Dicționar tehnic**: Eroziunea solului; ● **În sprijinul specialiștilor din agricultură**: Teme de cercetări științifice în anul 1964; ● **Artiști amatori în studio**: Orchestra de muzică populară a Întreprinderii de construcții și montaje din Iași și echipa de dansuri din comuna Dumbrăvița — Pașcani. 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **IN LUMEA PERSONAJELOR LUI IBSEN.** Fragmente din piesele „Stîlpii societății", „Heda Gabler", și „Constructorul Sölness". Își dau concursul: Ștefan Ciubotărașu, Septimiu Sever, artiști emeriți, Carmen Stănescu, Sanda Toma, Olga Tudorache, Raluca Zamfirescu, Mihai Berechet, Cristea Avram, Octavian Cottescu, George Ghițulescu și alții. 20.40 Filmul **ADORABILE ȘI MINCINOASE.** 22.20 **Muzică ușoară.** Cîntă o formație condusă de Sile Dinicu. Soliști: Gigi Marga, Marina Voica, Luigi Ionescu. **În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

13 IANUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Știință și tehnică pentru tineretul școlar: **„Mașini... istorice".** 19.40 **Program de romanțe...** cu Mia Braia, Dorel Liveanu. 20.10 **REVISTA SPECTACOLELOR.** 21.00 **Amintiri de iarnă** — pagini din muzica lui Ceaikovski — transmisiune de la Moscova. În încheiere: **Telesport, buletin de știri, buletin meteorologic.**

14 IANUARIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: PEREȚI DESPĂRȚITORI UȘORI,** de ing. **Orest Tcaciuc.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **MICII FILATELIȘTI.** 19.30 Emisiune de teatru: **„MI SE PARE ROMANTIC"** de **Radu Cosașu,** în interpretarea actorilor de la Teatrul de Comedie. În pauze: **Emisiune de știință:** „Plante carnivore". Filmul **„Pietre prețioase din Ural".** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

16 IANUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **CAIETUL CU DESENE.** Filmul de desene animate **„COADA PRIVIGHETORII".** 19.45 **CRONICA DISCULUI** de **George Bălan.** 20.20 Filmul **„BALADA HUSARILOR".** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

17 IANUARIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: FUNCȚIONAREA TRIODEI CA AMPLIFICATOR** de ing. **Nicolae Luncescu.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Pentru pionieri și școlari.** 19.30 **DIOGENE — film de păpuși.** 19.40 **Emisiune de artă plastică:** Grafica lui Tonitza. Criticul de artă Paul Constantin ne va prezenta cîteva din cele mai valoroase lucrări de grafică militantă create de Nicolae Tonitza. 20.00 **SĂPTĂMÎNA.** 21.00 **LACURI GLACIALE — film documentar.** 21.10 **Tinere talente.** Arii și scene din opere interpretate de studenții anului IV ai clasei de operă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu". **În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.**

18 IANUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **HOAȚA DE LA CIRC.** Vulpea hoață... deghizată, caută prada... în arena circului. Planul nu-i reușește și primește pedeapsa meritată din partea animalelor din manej. 19.20 **ÎN FAȚA HĂRȚII.** 19.35 Filmul **„DOCTOR ÎN FILOZOFIE"**, după comedia lui Branislav Nușici. 21.15 **Muzică distractivă...** cu Ionel Budișteanu, artist al poporului, Cleopatra Melidoneanu, Ruxandra Ștefănescu, Ludovic Spiess. **În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

Note de telespectator

Emisiunea din noaptea de revelion ne-a îngăduit o constatare îmbucurătoare, care justifică creditul ce trebuie acordat studioului București în anul care a început. Această constatare nu se referă cumva la calitățile artistice ale programului, care n-a depășit performanțele anterioare, nu se referă la durata sau la varietatea emisiunii, nici la numărul protagoniștilor și al colaboratorilor. Constatarea noastră privește calitățile telegenice ale spectacolului, tehnica specifică folosită în organizarea și pregătirea programului.

De mai multă vreme lucrătorii studioului București au introdus procedee tehnice caracteristice, cum sînt, bunăoară, înregistrarea prealabilă a sunetului și sincronizarea, în timpul emisiei, cu mișcarea scenică a interpreților; sau combinarea scenelor de platou cu secvențele filmate ș.a.m.d.

De multe ori, rezultatele au fost remarcabile. In emisiunile muzical-coregrafice, de pildă, asigurarea unui acompaniament orchestral corespunzător și înregistrarea cu grijă a vocilor cîntăreților au îngăduit prezentarea unor spectacole bogate și reușite. Tot astfel, alternarea secvențelor filmate cu scenele transmise pe viu, din studio, au asigurat reprezentării piesei „Un joc neobișnuit", a dramaturgului elvețian Dürrenmmat, condiții de cadru și de ambianță cum nici o scenă normală nu le poate oferi. Au fost însă și emisiuni în care sincronizările au lăsat de dorit, în care montajul a prezentat serioase defecțiuni. La revelion însă, întreagă această tehnică specifică a funcționat fără greșeală. Echipa de regizori și operatori a demonstrat că a depășit faza căutărilor, că și-a însușit și că stăpînește tehnica specifică televiziunii. Trucaje ingenioase, cum sînt cele folosite în scheciul prezentat de Vasilica Tastaman-Jenei și de Stela Popescu, au contribuit la sublinierea justă a textului. Din păcate, unii regizori și operatori folosesc prea mult prim-planuri cu efecte uneori grotești și cu suprapuneri de imagini care împiedică pe spectator să urmărească jocul interpretului sau dansul balerinului.

O conturare din ce în ce mai precisă a specializării, o profilare pe cerințele tehnice ale celei mai moderne ramuri artistice — televiziunea — iată elementul principal cu care colectivul studioului București intră în noul an și cu ajutorul căruia ne poate oferi clipe de desfătare artistică.

Șt. RADU

Balena de la... Obor

(Urmare din pag. 1)

20—30 de metri. După mai multe încercări ale echipajului balenierei (o ambarcațiune rapidă folosită pentru vînătoarea balenelor), Goliat a fost cel care a căzut la țintă.

Balena a fost rănită de tunul de bord cu proiectil și harpon prelungit cu cabluri trainice pe cînd înainta cu o viteză de aproape 40 km pe oră. Forța loviturii sale de 60 de tone ar fi putut răsturna cu ușurință ambarcațiunea. Dar pescarii de pe balenieră n-au greșit ținta. Cînd balena a ieșit la suprafață să-și umple plămînii cu aer, tunul a lovit în plin.

In gura deschisă a balenei, care a fost conservată în laborator, ar putea sta un om în picioare

După ce balena a fost trasă la bord, pompele au introdus în plămînii lui Goliat aer sub presiune spre a-l menține umflat (pielea și stratul superior fiind foarte fragile, sub greutatea uriașă corpul s-ar fi surpat de îndată). În ziua de 24 iunie, Goliat a părăsit pentru totdeauna locul său de baștină, călătorind spre Franța cu vaporul iar apoi cu un tren special spre laboratoarele unde trebuia să fie pregătit pentru expoziție.

Operațiile de conservare au durat nu mai puțin de doi ani de zile. Sarcina aceasta a revenit unui grup de specialiști condus de profesorul american Kellog. La început s-au făcut măsurătorile: lungimea balenei: 22 m, greutatea totală: 68.200 kg., inima: 450 kg., ficatul: 600 kg., rinichii: 560 kg., iar limba 2.200 kg. Pentru conservare, pielea balenei a fost impregnată cu aproape 20.000 litri formol și alte substanțe speciale.

Cîteva particularități ale balenelor

Modul de viață și „obiceiurile" balenelor au stîrnit totdeauna atenția oamenilor. Într-adevăr, semenii lui Goliat au multe ciudățenii. Ei trăiesc între 5—6 ani, atingînd foarte rar vîrsta de 20-22 de ani din cauza vînătoarei excesive. Balena naște pui în greutate de 1.500—2.000 kg., care se hrănesc cu lapte conținînd 34-50% grăsimi. Cît de bogat în unități nutritive este laptele femelei, o dovedește dezvoltarea uluitoare a puilor ei. În timp de numai 7 luni cît sînt alăptați, ei cresc de la 7 la 12 metri. Mamiferul acvatic respiră prin plămîni și rezistă doar cîteva minute sub apă. La o singură deschizătură a gurii balenei, pătrund odată cu apa o puzderie de viețuitoare marine minuscule. Cînd închide gura, apa se scurge printre uriașii ei „dinți" cu care n-ar putea mușca nimic și care joacă doar un rol de filtru. Comunicația spre stomac, care are o capacitate de 1—2 tone hrană, este atît de strîmtă încît nu permite intrarea unui pește mai mare decît heringul. Vederea uriașului fiind mult degenerată, el este înzestrat cu un fel de „radar natural", de o mare sensibilitate.

Cosmetica și... menținerea siluetei

Se spune că ideea conservării balenelor în scopul prezentării lor publicului, aparține olandezilor. Ei au fost printre primii care au abordat această experiență pretențioasă dar, din cauza unei defecțiuni în administrarea substanțelor de conservare, balena lor n-a rezistat decît puțină vreme. E lesne deci de înțeles că din anul 1954 și pînă în prezent, Goliat, cea de-a cincea balenă și ultima de acest gen expusă în aer liber în Europa, s-a bucurat de o atenție deosebită în ceea ce privește cosmetica și... menținerea siluetei. Mai întîi, în interiorul balenei s-a montat o instalație frigorifică formată din tuburi metalice, în lungime totală de 2.000 m. Aceasta pentru a-i menține corpul la o temperatură constantă în toate anotimpurile. „Uzina" din pîntecele uriașului e deservită de către două persoane. În afară de faptul că sub pielea mamiferului acvatic sînt injectate în fiecare lună cu seringi neobișnuite substanțe de conservare, el este vizitat periodic de un specialist care se deplasează special în acest scop în localitatea unde el este expus. Pe pielea balenei, a cărei culoare inițială era gri deschis, s-a așezat un strat de glicerină. Din cauza intemperiilor pielea a devenit acum neagră.

Călătorie prin Europa

Balena Goliat era cunoscută în multe țări ale Europei. Spre a putea călători în cît mai multe localități, transportul ei cu mijloace cît mai simple și mai economicoase a ridicat destule probleme. În prezent se pare că s-a ajuns la soluția cea mai convenabilă și anume: deplasarea ei pe șosele. Remorcată de un autocamion special cu 12 viteze, „balena pe roți" cutreieră an de an diferite orașe de pe continentul nostru. Acum, iată-l pe Goliat în... premieră bucureșteană.

Viorel LUPU

Epopeea cuceririi marilor piscuri ale lumii

IV

Muntele fără nume

Printre vîrfurile care domină munții Karakorum, piscul K 2 se impune de la început atît prin altitudinea, cît și prin masivitatea sa. Numele său, care nu este altceva decît un simbol topografic, a intrat în istoria marilor ascensiuni. Pentru cucerirea sa au trebuit să treacă decenii.

Primei tentative, întreprinse de Martin Conway în 1892, îi urmează cele ale ducelui de Abruzzi în 1909, a lui Danielli în 1913, a ducelui de Spoleto în 1929, din nou a lui Danielli în 1930, apoi a lui Dyhrenfurth în 1934 și altele.

Dar toate expedițiile se opriră sub vîrf pînă în 1954, cînd, la 30 iulie, doi participanți la expediția italiană condusă de profesorul A. Desio, Compognoni și Lacedoli, reușiseră să-l escaladeze, lăsînd primele urme omenești pe zăpada imaculată a mult rîvnitului K 2.

Dar și pentru această victorie s-au făcut jertfe. Vremea rea a întîrziat asaltul. În acest timp, expediția a pierdut pe unul dintre cei mai experimentați alpiniști, Mario Puchoz, doborît de pneumonie. Abea după aproape două luni de luptă cu furia dezlănțuită a vîntului și lunecușul pereților, s-a putut fixa tabăra de vîrf, la 8 050 m. Deși mai mic decît Everestul, colosul de piatră nu căzu decît la un an după cucerirea uriașului înălțimilor.

Mărețul și neîmblînzitul Nanga Parbat

Localnicii îi mai spun acestui pisc și Demir, ceea ce înseamnă regele munților. Din întreaga culme a Himalaiei acesta pare un monument închinat frumuseții, o apariție din basme. Dar cît contrast între măreția și cruzimea sa! Nanga Parbat a devenit, de-a lungul anilor, cel mai mare mormînt al înălțimilor, o frumusețe care dă fiori.

Fiecare încercare de a-l cuceri s-a sfîrșit tragic, fiecare tentativă a cerut jertfe. Treizeci și unu de îndrăzneți alpiniști și-au găsit mormîntul în zăpezile lacomului Parbat.

În 1934, musonul a transformat retragerea unei expediții într-o fugă. Cărarea săpată cu atîtea eforturi spre Capul Maur a devenit o alee a morților înzăpeziți în frînghii. Avalanșa din 1937 a șters din cale-i tabăra a IV-a, acoperind în timpul nopții pe toți cei 16 alpiniști de aci.

Expediția din 1953 avea să însemne însă înfrîngerea teribilului vîrf. Ascensiunea a început prin a se desfășura în condiții bune. Dezlănțuindu-se însă pe neașteptate vremea rea, K. Hevligkoffer, șeful expediției, a ordonat retragerea. Tînărul alpinist austriac Herman Buhl a decis să continuie escaladarea. La 3 iulie, lăsînd în urmă pe Otto Kemptel, epuizat, Buhl a pornit, încă de la ora două dimineața, spre pisc.

Pentru prima oară, Capul Maur este depășit și pe faimoasa Șa de Argint pășește un om. Treptat, treptat, strecurîndu-se cu greu, se apropie de vîrf. Își lăsă jos rucsacul, care devenise o povară prea grea pentru forțele sale, și totuși picioarele i se mișcau nespus de greu. Ochii nu vedeau decît piscul care se apropia... se apropia și... iată-l la picioarele lui!

Este ora șase seara și Nanga Parbat este învins. Buhi privește în jur, fotografiază pioletul cu flamura fluturînd și se întoarce.

Drumul de întoarcere devine și mai greu. Noaptea-l prinde pe marginea unei prăpastii. Și-o petrece aici, agățat de stînci, fără sac de dormit și nemîncat. Sus, la 8 000 de metri, un om așteaptă zorile dominînd cu privirea crestele pierdute în noapte...

Cel de-al treilea pol al pămîntului

Anul 1921 marchează începutul expedițiilor pentru cucerirea Everestului. Datorită faptului că, pe atunci, Nepalul nu permitea accesul străinilor pe teritoriul său, alpiniștii au fost nevoiți să înceapă asaltul Everestului din Tibet.

Prima expediție, organizată de comitetul britanic pentru Everest, este condusă de un cunoscător al locurilor, colonelul Howard Bury. În componența ei intră, printre alții, profesorul George Mallory, Guy Bullock, Morshead, dr. Kellas, cunoscător al Himalaiei.

De la Darjeeling, punctul de pornire al expediției, îndrăzneții alpiniști văd pentru prima oară panorama largă a Himalaiei, încununată cu albul imaculat al zăpezilor veșnice.

Pregătirea expediției cere o muncă încordată și de lungă durată. Astfel că plecarea spre Tibet are loc de-abia la 19 mai. Drumul prin trecătorile munților nu este de loc ușor, vremea rea îngreunează înaintarea, iar dr. Kellas se îmbolnăvește. O dată ajunși aici, musonul de vară începe să se dezlănțuie. Un lințoliu alb se așterne neîncetat peste culmile încremenite ale Himalaiei. Singurul lucru care le mai rămîne de făcut alpiniștilor este acela de a se antrena

Abia la 17 septembrie, vremea îmbunătățindu-se, începe ascensiunea pentru fixarea de tabere intermediare și găsirea cărării către vîrf.

Mallory își dă seama că singura posibilitate de apropiere de Everest o constituie ghețarul Rongbuk. Împreună cu Marshead și cîțiva „tigri" străbate trecătoarea Lapca La și ajung, după numeroase greutăți, la altitudinea de 6 900 m. Revenirea vremii rele îi forțează însă să se retragă. Mallory trebuie să se mulțumească cu atît: cu descoperirea drumului nordic către vîrf. Se desparte însă de Ciomolungma cu promisiunea unei revederi viitoare.

Și promisiunea făcută este îndeplinită. În 1922, Mallory revine la poalele Everestului. De astă-dată, experiența își spusese un cuvînt greu. Expediția a pornit din Darjeeling cu șase săptămîni mai devreme decît cea precedentă, așa încît, la 28 aprilie, alpiniștii se găseau pe ghețarul Rongbuk. Pînă în iunie, cînd de obicei începea musonul de vară, le rămînea o perioadă de timp destul de lungă. Dintre vechii participanți nu reveniseră decît Mallory și Morshead. În lupta cu timpul și cu ghețurile, la 19 mai 1922 tabăra a IV-a din Șaua Nordică a fost instalată. De aici, a început marea bătălie pentru cucerirea celui mai înalt punct al globului. Între timp, s-a ivit o aprinsă dispută cu privire la folosirea tuburilor de oxigen. Căpitanul Finch susținea că tuburile vor fi de mare ajutor la înălțime, unde aerul rarefiat este greu de inspirat din cauza vînturilor puternice. Mallory însă nu era de acord.

La 20 mai, într-o dimineață însorită, a început primul asalt. Din echipa de vîrf făceau parte: Mallory, Sommerwell, Morshead, Norton și patru „tigri" experimentați. După trei ore de mers, au ajuns la 7550 m. Faptul le dă curaj. Vîntul puternic și pereții de gheață, în care neobositul Mallory sapă neîncetat trepte, le face însă drumul din ce în ce mai greu.

La ora două găsesc o mică platformă pe care pot instala cortul. Tabăra V se găsește însă la 7 600 m, mult prea jos pentru ca, într-o zi, să urce cei peste 1 000 metri, cît au mai rămas pînă la vîrf și să se reîntoarcă. Trebuia instalată mai sus, cel puțin la 7 900 m.

În dimineața zilei de 21 mai, cei patru alpiniști au pornit. Altitudinea și oboseala își spun însă cuvîntul: Morshead nu mai poate înainta și abandonează grupul.

Rămîn trei. Urcușul devine din ce în ce mai greu. Pînă la ora 1,30 urcă peste 600 m. Altimetrul arată 8 225 metri: foarte mult pentru puterile lor, dar încă prea puțin pentru cucerirea vîrfului. Nu pot ajunge pînă la vîrf. Pornesc înapoi, îl iau și pe Morshead de la tabăra V și, împreună, se îndreaptă către tabăra din Șa.

...O zmucitură și pornesc alunecînd spre prăpastie. Mallory își revine din buimăceală și înfige cu putere pioletul în zăpadă. Frînghia cu care sînt legați se întinde și se opresc. Scapă de la o moarte sigură.

Urmează alte două asalturi. De data aceasta se înarmează cu tuburi de oxigen. În drum spre vîrf, echipa lui Finch reușește să instaleze încă o tabără, cea de a VI-a, cu 150 m mai sus. Dar vremea rea și viscolul îi împiedică, să mai întreprindă ceva. După două zile de așteptare în corturi, se reîntorc la bază.

După alte cîteva zile de liniște, Mallory pornește cel de-al treilea asalt. Sînt aproape sus. Un vuiet neașteptat: teribila avalanșă! Într-o clipă nu se mai vede nimic, zăpada în drumul ei acoperă totul, devenind mormîntul a 7 șerpași. O piramidă de stîncă fixată pe limba ghețarului Rongbuk însemnează tragedia de pe culmile Everestului.

Alexandru ROȘU
candidat în științe geografice

(Urmare în numărul viitor)

Prietena mea, cartea

ÎNCHIPUIȚI-VĂ CĂ AȚI TRĂI ÎN ANUL 2200...

Închipuiți-vă că ați trăi în anul 2 200. Sau poate 2 300. Că ați lua masa la restaurante aeriene, că ați traversa Atlanticul într-o oră, că ați privi înapoi spre vremea noastră cea de astăzi ca spre ceva foarte îndepărtat, ca spre o epocă cu obiceiuri curioase, cu oameni de neînțeles, cu noțiuni ciudate și necunoscute cum ar fi războiul. Căci în anul 2 200 sau poate 2 300, noțiunea de război sau cea de foamete vor aparține istoriei, după cum unele insecte dăunătoare ca musca, vor fi, ca să zicem așa, „animale preistorice".

In pas cu dezvoltarea omenirii se vor dezvolta atunci în secolul 23 sau poate 24 și preocupările ei. Vor fi trecut de mult timpurile în care oamenii își puneau problema asigurării populației pămîntului cu cele necesare hranei și îmbrăcămintei. Drumurile spre Cosmos vor fi fost demult deschise, iar racheta va fi desigur din cele mai obișnuite mijloace de locomoție, mă rog, tot atît de obișnuit ca și autobuzul. Oamenii vor fi și ei mai frumoși, mai puternici, iar strădania întregii societăți se va îndrepta spre perfecționarea continuă a vieții, a lucrurilor, a omului chiar.

Și iată că deodată, în atmosfera aceasta senină, cînd disputele cele mai arzătoare și mai violente se duc în jurul cercetărilor de perfecționare umană, cînd neînțelegerile zilnice au la bază faptul că unul sau altul dintre cercetătorii vieții vor să lucreze mai mult decît cele trei ore admise sau că unul dintre ei obișnuiește — obiceiuri cu totul condamnabile — să fumeze și să bea mai mult decît îi este necesar (fără a face însă excese) — deodată, în această atmosferă netulburată de niciun nor, în care relațiile dintre oameni sînt tot atît de limpezi ca și gîndurile și sentimentele lor, se întîmplă un lucru cu totul inexplicabil, neașteptat, un lucru care face omenirea aceasta pașnică și perfecționată să tresară și să dea înapoi ca în fața unui cataclism: în lume, la New-York, ca și la Cairo, la Chicago ca și la Paris, încep să se nască monștri — copii cu brațe strîmbe, cu două capete, apariții cumplite și totuși viabile. Și curios, copiii aceștia sînt copiii unor oameni frumoși și sănătoși, copiii unor oameni minunați, oameni care lucrează fără excepție în domeniul cercetărilor de perfecționare. Ancheta întreprinsă imediat descoperă că părinții au fost iradiați, că în corpul lor se găsește o cantitate apreciabilă de cesium radioactiv, aceeași substanță care la mijlocul secolului al XX-lea provocase nașterea de monștri la Hiroșima. Și totuși cum ajunsese Cesiumul în secolul 23, sau poate 24? Cum și prin cine? Cine avea interes să provoace nașterea de monștri în lume și unde să găsea acela? De ce arme dispunea dușmanul acesta nevăzut și necunoscut și care erau mobilurile acțiunii lui îndreptate atît de fățiș și perfid împotriva omenirii? Iată întrebări la care trebuiau să răspundă miile de oameni de știință, miile de mașini electronice, însuși dușmanul o dată descoperit.

Răspunsurile acestea, toate palpitantele peripeții ale lui Milton Kipfer în fundul pămîntului, victoria lui și deci a omenirii asupra unui dușman pe cît de perfid pe atît de crud nu are rost să vi le povestim aci. Pentru că chiar dacă nu vă puteți închipui acum că trăiți în anul 2 200 sau poate 2 300, din momentul în care veți parcurge primele file ale noului roman științifico-fantastic al lui Sergiu Fărcășan, veți participa atît la evenimentele descrise de autor, încît fără nici un efort veți avea senzația că vă aflați împreună cu Loreta Durand și Milton Kipfer la balul perfecționiștilor, împreună cu Rexas Fauraing, în fața aparatelor care retransmit impresiile lui Milton din imperiul cesiumiștilor, că dumneavoastră, împreună cu președintele, hotărîți pînă în cele mai mici amănunte lupta și deci soarta omenirii din anul 2 200 sau poate 2 300.

Deci răspunsurile la întrebările de mai sus le veți afla singuri sau, mai corect, le veți afla împreună și deodată cu eroii romanului. Și, sîntem convinși, nu veți lăsa cartea din mînă înainte de a le afla. Ceea ce, evident, este un merit al scriitorului, care după „O iubire din anul 41 042", dovedește încă o dată, și mai bine decît atunci, că ceea ce se numește îndeosebi literatură de anticipație este un gen care cere nu numai talent și fantezie, ci și cunoașterea a diferite domenii științifice.

Mariana PIRVULESCU

BREVIAR PREOLIMPIC

Am păşit în anul 1964, pe calendarul căruia figurează una dintre cele mai importante şi spectaculoase competiţii de sport: Jocurile Olimpice de la Tokio.

În vederea acestei sărbători a sportivilor din întreaga lume, peste tot se desfăşoară pregătiri intense. O parte din ele aparţin organizatorilor, care au de pus la punct nenumărate probleme, altele — sportivilor şi antrenorilor, care înfăptuiesc cu grijă programul de antrenament.

Mai jos vă înfăţişăm aspecte variate, culese din toată lumea, în legătură cu Jocurile Olimpice, ediţia 1964.

O singură echipă germană

Tratativele dintre reprezentanţii celor două comitete olimpice ale R. D. Germane şi R. F. Germane s-au încheiat printr-un acord general în ceea ce priveşte alcătuirea echipelor pentru Jocurile Olimpice de la Innsbruck şi Tokio.

La unele probe individuale şi pe echipe s-a hotărît disputarea unor întîlniri de calificare (hochei pe gheaţă, patinaj viteză, scrimă, ciclism, biatlon etc.), iar la altele s-au şi fixat reprezentanţii pe baza valorilor cunoscute (bob, patinaj artistic, fotbal, tir, haltere, box etc.).

Medaliile...

960 de medalii (de aur, argint şi bronz) vor fi distribuite învingătorilor la Jocurile Olimpice de la Tokio. Realizarea lor a fost încredinţată sculptorului japonez Fumio Asakura. Conform regulamentului, ele vor fi de dimensiunile obişnuite: 60 mm. diametru şi 3 mm. grosime. Medaliile vor fi prezentate în cutii elegante de lac. Totodată se vor fabrica 10.000 de insigne speciale comemorative care vor fi distribuite numai atleţilor şi oficialilor.

La televiziune

Comitetul de organizare a J. O. de la Tokio a dat publicităţii un comunicat precizînd că deocamdată s-a decis ca filmele realizate cu ocazia desfăşurării diferitelor competiţii sportive să fie trimise în Europa (la Hamburg şi Londra) cu avioane speciale ca să poată fi prezentate cît mai repede spectatorilor de la posturile de televiziune din reţeaua Eurovision.

Pe de altă parte, presa japoneză a lăsat totuşi să se întrevadă că au mai rămas şanse ca pînă la începerea J. O. să se reuşească stabilirea unei legături directe cu ajutorul unor sateliţi speciali. Viitorul apropiat va lămuri desigur şi această problemă.

Un protest

Federaţia internaţională de judo a adresat Comitetului olimpic internaţional un protest în legătură cu eliminarea acestui sport din programul J. O. din 1968.

În scrisoarea semnată de preşedintele federaţiei, R. Kano şi secretarul general, P. Bonet-Maury, se aduc argumente în favoarea acestui sport, care în ultimii ani se bucură de o popularitate crescîndă. Forul internaţional cere ca C.I.O. să ia în consideraţie acest protest şi să revie asupra acestei hotărîri.

„Anul olimpic" a debutat cu un senzaţional record mondial stabilit de Ron Clarke (Australia) la 10.000 m. N-au trecut decît vreo 2 săptămîni şi iată că lista performanţelor de mare răsunet s-a îmbogăţit cu un alt rezultat care lasă să se întrevadă un sezon sportiv la înălţimea aşteptărilor anului olimpic. Cu prilejul unui concurs atletic disputat la Miami, alergătorul de culoare Bob Hayes a egalat recordul mondial la 100 yarzi realizînd timpul de 9"1/10 (Recordul îi aparţine tot lui Hayes).

Cu prilejul apropiatelor Jocuri Olimpice de iarnă de la Innsbruck, în Austria s-a realizat o serie de modele de îmbrăcăminte de iarnă legate de importantul eveniment sportiv. În cliseu vă prezentăm două dintre modelele care s-au bucurat de aprecierea unanimă avînd pe hanorak şi pe pulovere diferite embleme sportive.

Precizări pentru Tokio

Pînă la Jocurile Olimpice de la Tokio au mai rămas 10 luni. Această apropiere a determinat un mare număr de alergători din diferite ţări — care nu precizaseră pe ce distanţe vor evolua, — să anunţe probele la care se vor înscrie.

Campionul olimpic Snell, învingător la Roma la 800 m., a comunicat că la Tokio va participa la cursa de 1500 m.; Michel Jazy a ales — surprinzător — proba de 5000 m. în care se va întîlni probabil cu Tiurin (U.R.S.S.), Tulloh (Anglia) şi Herman (R. D. Germană). Americanii de culoare Plummer (44"6 pe 400 m.) şi Henry Carr (20"2 pe 200 m.) au anunţat că vor lua parte la probele respective. Un alt atlet, Ottolina (Italia), care anul acesta a înregistrat 20"8 pe 200 m, a declarat în cadrul unui interviu că la Tokio se va alinia la startul probei de 200 m.

În perioada imediat următoare, vor fi cunoscute, desigur, şi alte precizări la fel de importante şi interesante.

Oraşul Paris va candida pentru Jocurile Olimpice ediţia 1972

Abia s-a decis locul de desfăşurare a Jocurilor Olimpice din 1968 şi iată că de pe acum în diferite ţări au început să se manifeste preocupări pentru ediţia din anul... 1972.

Recent, Consiliul municipal al oraşului Paris a examinat un asemenea proiect şi a hotărît în unanimitate să-l susţină. Printre altele, s-a discutat problema unor baze sportive care ar fi necesare în acest scop: un stadion cu 100.000 de locuri, bazin olimpic şi un oraşel olimpic.

Preşedintele Comitetului olimpic francez, Armand Massard, a declarat că în cazul cînd Consiliul municipal al oraşului Paris va stărui în cererea sa şi-şi va asuma obligaţiile care-i revin, candidatura oraşului Paris va fi prezentată în mod oficial în 1967 (anul cînd se vor primi aceste înscrieri).

Pe scurt

Cu ocazia Jocurilor Olimpice de la Tokio vor fi folosite peste 2.000 de cronometre şi instalaţii electrice speciale. Pentru prima oară în istoria acestei competiţii, organizatorii nu vor folosi... produse elveţiene, ci japoneze. Se menţionează că fabrica respectivă, „Seiko", a hotărît să le ofere în mod gratuit, bazîndu-se desigur pe marea publicitate de care se vor bucura produsele ei.

★

Pe baza datelor înregistrate, Comitetul de organizare a anunţat că pentru ceremonia de deschidere există un număr considerabil de cereri, echivalentul fiind de 25 pentru un loc.

De asemenea pentru întrecerile sportive, în majoritatea cazurilor, cererile sînt cu mult mai mari decît capacitatea terenurilor şi sălilor respective.

★

Comitetul Olimpic din Austria a desemnat pe cunoscutul sportiv Paul Aste să pronunţe la 29 ianuarie, la ceremonia de inaugurare a Jocurilor de iarnă jurămîntul olimpic. Cu aceeaşi ocazie a fost numit şi sportivul care va aprinde flacăra olimpică: campionul de schi Josl Rieder. Flacăra olimpică va fi transportată din Grecia pînă la Viena cu avionul, apoi va fi purtată pînă la Innsbruck de cunoscutul campion de patinaj artistic Karl Schafer.

★

A produs o mare senzaţie în lumea sportivă hotărîrea forurilor de conducere din S.U.A. de a permite ca echipa de baschet americană care va participa la Jocurile Olimpice de la Tokio să se antreneze cu o echipă profesionistă, Los Angeles Lakers.

Neozeelandezul Snell, campion olimpic la 800 m. la Jocurile Olimpice din 1960, se pregăteşte pentru viitoarea ediţie a Jocurilor Olimpice de la Tokio. Iată-l pozînd împreună cu medalia cîştigată la Roma, iar alături antrenîndu-se, în mod original, pe străzile oraşului Auckland.

VORBEŞTE LEV IAŞIN

După Matthews, Di Stefano, Kopa, Suarez, Sivori şi Masopoust, portarul sovietic Lev Iaşin a primit „Balonul de aur" oferit de revista „France Football" celui mai bun fotbalist european al anului. În meciul dintre „selecţionata lumii" şi Anglia, în poarta echipei Dinamo sau a reprezentativei U.R.S.S., Iaşin a fost mereu jucătorul „Nr. 1" pe scena fotbalului internaţional în 1963. Numele său se înscrie definitiv în galeria marilor portari de fotbal, alături de Zamora, Hiden, Planicka, Olivieri, Grosics.

Reproducem mai jos fragmente dintr-un recent interviu acordat de Iaşin revistei franceze de fotbal.

— Cum aţi debutat în fotbal?

— Ca hocheist. Aveam 16 ani şi apăram pe patine la Dinamo. Eram foarte înalt pentru vîrsta mea. Un antrenor a spus că mi-ar sta mai bine între barele porţii de fotbal. Nu m-am lăsat rugat. Pe atunci era la noi marele Homici. De la el am învăţat „meseria".

— S-a vorbit deseori despre maniera dv. originală de a apăra.

— Nu e nimic grozav în asta. Şi alţii au făcut-o înaintea mea. Adevărul este că terenul m-a atras totdeauna. La antrenamente îmi plăcea să jonglez mingea, să driblez, să trag şi eu ca înaintaşii. Poarta mă sufoca. De aceea, mă aventuram deseori dincolo de spaţiul rezervat strict portarilor. Mă transformam în fundaş. Era riscant, dar şi util, eficace. Echipa avea un om în plus. Acum stilul portarului-fundaş este pe cale de dispariţie. Tactica 4—2—4 cu regruparea masivă de apărători ne obligă să ne întoarcem pe linia albă a porţii.

— Credeţi că sarcinile portarului sînt uşurate în noua tactică de joc?

— Dimpotrivă. Sînt mai grele, mai complexe. Aglomerarea jucătorilor în careul de 16 m. ne jeneză mult. Sîntem deseori mascaţi. Vedem mai greu de unde pornesc şuturile. Reflexele sînt solicitate la maximum. Rolul nostru în lansarea contraatacurilor e diminuat. Trebuie să degajăm numai cu mîna.

— Evoluţia jocului n-a impus un nou mod de antrenament?

— În general, nu. Totuşi mă supun uneori unui exerciţiu special. Mă plasez cu faţa către un zid, la 3 m. distanţă, şi cer să se tragă puternic în diferite poziţii. Prinzînd mingiile ricoşate, pe care le văd de unde pleacă, îmi menţin reflexele şi detenta.

— Ce atacanţi v-au impresionat mai mult în decursul carierei?

— Sînt mulţi cei care mi-au dat de furcă. Aş putea numi însă cîţiva, care m-au făcut să simt că nu e uşor să fii portar. Este vorba de Vava, Fontaine, Cisowski, Hidegkuti, trăgători buni de la distanţă. Căci aceştia sînt cei mai periculoşi.

— Cum vă simţiţi ca fotbalist la 34 de ani?

— Perfect. După mine, fotbalul întinereşte.

— Speraţi să mai jucaţi multă vreme?

— Nu mi-ar displace să-l imit pe Stanley Matthews. Ce bine ar fi să se inventeze ceva ca omul să poată juca fotbal pînă la adînci bătrîneţi.

— L-aţi cunoscut pe Matthews?

— Da, în octombrie la Londra, la meciul de pe Wembley. A venit în cabină şi m-a felicitat. M-a impresionat profund gestul acestui mare jucător pe care-l stimez mult.

— Ce vă pasionează în afară de fotbal?

— Soţia mea Valea, în primul rînd. Apoi literatura ştiinţifică, muzica de jazz şi cinematograful.

— Aveţi vreo dorinţă deosebită pentru anul 1964?

— Să pot apăra la fel de bine ca şi în anul trecut şi să cîştigăm din nou Cupa Europei.

● *ANGLIA se pregăteşte în mod temeinic pentru campionatul mondial din... 1966. Recent, directorul tehnic al reprezentativei, Alf Ramsey, a convocat 22 de jucători la Birmingham pentru pregătirea programului din această iarnă.*

● *MECIUL dintre Sonny Liston şi Cassius Clay pentru titlul mondial la toate categoriile va fi televizat. Specialiştii anticipează că întîlnirea va fi urmărită în acest fel în sălile de cinema de peste un milion de spectatori (ceea ce reprezintă încasări de 5 milioane de dolari).*

● *PRESA engleză a publicat ştirea că în urma unei şedinţe a forurilor interesate s-a ajuns la un acord pentru ca meciurile prevăzute să se dispute în cadrul turneului final al campionatului mondial de fotbal în Anglia în 1966 să fie transmise prin televiziune în toată lumea.*

MOZAIC

● *JUCĂTORUL de fotbal Antoine van Poelvoorde de la clubul F. C. Brugeois a fost condamnat de instanţele judecătoreşti la o lună de zile închisoare şi o importantă sumă de bani drept despăgubiri. Motivul? A lovit un ziarist sportiv care într-o cronică l-a criticat pentru... joc brutal!*

● *CLUBUL de fotbal Arsenal realizează în prezent o interesantă experienţă pe terenul său, Highbury. Sub teren se montează o instalaţie specială, cuprinzînd 50 de km. de cablu electric, menit să menţină o căldură constantă, necesară împotrivirea intemperiilor iernii. În acest fel, terenul va putea fi folosit în tot timpul anului.*

SIMPLE REFLECŢII

de DAN DEŞLIU

Nărăvit să parcurg zi de zi rubricile de sport, de la cronică pînă la ultima informaţie, încep să bag de seamă că anumite detalii — insignifiante, în aparenţă — merită un minut de reflecţie.

Trecînd cu privirea peste titluri, aflu, de pildă, că duminică Ştiinţa Cluj a întrecut pe Dinamo Bucureşti la baschet şi la volei, că în Cupa F.R.H. fetele de la Confecţia au dispus de echipa Fabricii de timbre, în timp ce rapiditştii au fost învinşi de Rafinăria Teleajen, în sfîrşit, că baschetbaliştii de la Siderurgistul Galaţi s-au dovedit mai buni decît studenţii bucureşteni. Lucruri atît de obişnuite — veţi zice — încît interesează exclusiv pe specialiştii în materie sau pe eventualii amatori de statistică. Ceea ce poate solicita şi atenţia altora n-are, de altfel, nici o legătură cu scorurile, cu clasamentele, cu disputa în sine. E vorba, pur şi simplu, de faptul că provincia a încetat de mult să joace rol de vioară secundă în discipline sportive dintre cele mai pretenţioase; cu douăzeci de ani în urmă, un eşec al liderilor — invariabil bucureşteni — în faţa unei formaţii din altă urbe, ar fi stîrnit senzaţie. Ca să nu mai vorbim de apariţia unor tinere muncitoare, sub culorile unui club muncitoresc, într-una din principalele săli de sport din Capitală: asta ţinea, pe atunci, de domeniul imposibilului.

Ce-i drept titulatura echipelor pare uneori cam încăreată; e dificil să strigi, de exemplu „Hai Fabrica de timbre!" ori „Hai, Mureşul Tîrgu Mureş!". Cred că „Timbrul" sau „Mureşul" ar fi deajuns. În unele cazuri s-ar putea recurge la elemente de metaforă: „Oţelul" ni se pare de preferat „Siderurgistului", după cum „Steaua" sună mai bine decît „C.C.A.". Esenţial rămîne însă faptul că uzina, întreprinderea, combinatul figurează azi în zeci de capete de rubrică sportivă, de la cronică la ultima informaţie — ceea ce merită, cum ziceam, un minut de reflecţie.

NOUTATEA IERNII

Sportul îşi croieşte drum indiferent de anotimp. Nici nu şi-a desfăcut bine iarna cojoacele ei albe de nea, şi iată, sportivii zburdă pe covorul de omăt. În ziare, apar cu regularitate ştiri despre concursurile şi competiţiile de schi sau de hochei, despre disputele pline de virtuozitate ale patinatorilor pe luciul de cleştar al gheţei. Nume de campioni şi de echipe fruntaşe se bucură de o justificată popularitate. Aşii „sporturilor albe" culeg ropote de aplauze pe stadioanele îmbrăcate în mănuşul pufos al iernii. Atributele celebrităţii sportive îneununeză an de an apariţii meteorice sau de durată.

Dar există şi sportivi ai anotimpului, de loc sau vag pomeniţi, uitaţi undeva într-un colţ oarecare. Existenţa lor este însă amplificată în cifre covîrşitoare, înşiruiţi într-o vastă competiţie desfăşurată pe o scară extrem de largă. Mii şi mii de tineri, antrenaţi în aceste zile în Spartachiada de iarnă, desfăşoară o activitate neostenită, străbătută de fiorul proaspăt al primilor paşi făcuţi pe drumul plin de satisfacţie al sportului. Firesc, noţiunea sportului de iarnă include şi competiţii de sală ca: şahul, tenisul de masă, haltere şi aşa mai departe. Dacă vei trece în vremea aceasta pe la asociaţia „Spartac" din Bucureşti, vei afla multe lucruri îmbucurătoare despre cele 50 de grupe sportive, despre cei 100 de tineri care au participat la concursurile organizate de grupa sportivă I.C.S. la tenis de masă, şah, şi altele. Asemenea exemple se găsesc sumedenie, acum în toiul desfăşurării unei atari competiţii. Nu numai despre acestea este însă vorba.

Pîrtiile iernii se deschid pentru sportivi în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării unde nici pomeneală n-ar fi fost în trecut de aşa ceva. O să-i cerem îngăduinţa cititorului să zăbovim cîteva clipe cu gîndul pe meleagurile Roşiorilor de Vede, acolo unde am urmărit cu emoţie copilăria trudnică a lui Darie. Vă mai amintiţi? „Ne-am tras mîinile în sus, în mîneci, să le ferim de îngheţ... Dor grozav degetele înghemuite... Bătuţi de vîntul care se stîrnise din senin şi creştea şi trecea prin straiele noastre vechi şi subţiri de ne îngheţa şi sufletul în noi"...

Vifore apocaliptice ale copilăriei de demult. Nepoţii şi strănepoţii lui Darie îşi amenajează astăzi patinoare şi se întrec la schiuri. Da, schiuri adevărate, nu doage de butoaie legate cu curmei de opinci.

Ascultaţi şi dumneavoastră. În raionul Roşiorii de Vede, asociaţiile sportive „Sporting", „Ştiinţa" şi „Spartac" s-au îngrijit pentru asigurarea materialelor necesare concursurilor de schi, săniuţe şi patinaj. În comunele Drobotești şi Sălişte, se organizează acum asemenea întreceri. În alte comune, la Măldăieni şi Peretu, se fac patinoare pentru feciorii colectiviştilor. Alţi tineri din comunele megieşe, participă la concursurile de patinaj amenajate pe gheaţa riurilor Vedea şi Burdea...

Închipuiţi-vă pe copilandrii de-o şchioapă cu cuşme mari în cap, de aici, din lumea satelor învăţînd secretele schiurilor sau rondoul elegant al patinajului artistic pe gheaţă.

T. DUMITRAN

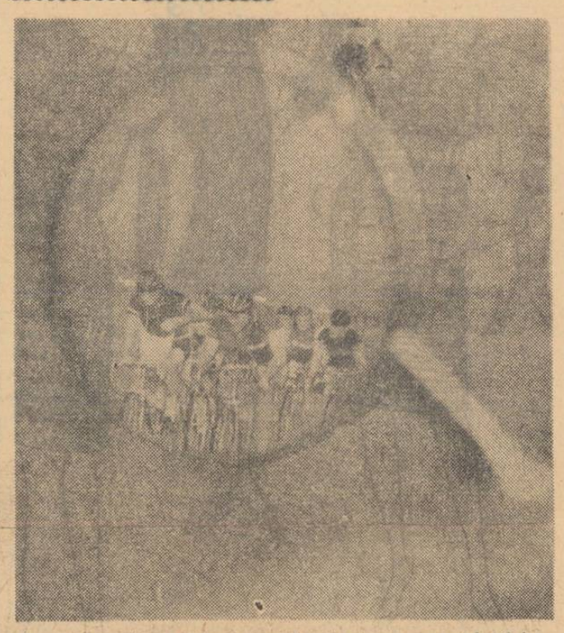

Această fotografie a obţinut premiul întîi pentru cea mai bună fotografie sportivă a anului 1963, în cadrul unui concurs organizat în Franţa. Fotografia a fost realizată de reporterul Robert Beffort de la ziarul „Republicain Lorrain" cu prilejul unui concurs de ciclism organizat în Luxemburg. În fotografie se poate observa ciclistul care a evadat şi-n retrovizorul maşinii plutonul care-l urmează.

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

• VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI •

Cea mai slabă echipă din Anglia

Iubitorii englezi de fotbal au primit la sfîrşitul lunii decembrie răspunsul la o întrebare care îi frămîntă de multă vreme: care este cea mai slabă echipă din Anglia? După cercetări îndelungate în această categorie au fost trecute două formaţii: Beeston Wanderers şi Whitford United, în aprecierile specialiştilor conţinînd numărul meciurilor pierdute din totalul celor disputate, golaverajul şi numărul spectatorilor care asistă la partidele echipelor luate în evidenţă. Întrucît trebuia făcută o departajare, cele două formaţii au susţinut un meci care s-a încheiat cu scorul de 4—2 în favoarea echipei Whitford United. Şi astfel, titlul de „cea mai slabă echipă de fotbal din Anglia" a revenit jucătorilor de la Beeston Wanderers. „Palmaresul" lor este dealtfel deosebit de grăitor: din 16 meciuri disputate în actualul sezon, au pierdut 15 şi au terminat unul la egalitate, au înscris 17 goluri şi au primit 199 iar meciurile au fost urmărite în medie de cîte... opt spectatori!

Iată o ţinută neobişnuită pentru un... atlet. Dar astfel de căşti au început să se înmulţească pe pistele de atletism din Anglia. Despre ce este vorba? Datorită acestei căşti folosită deocamdată la antrenamente, printr-un sistem electronic, purtătorul unei asemenea căşti primeşte în timpul cursei indicaţiile antrenorului său. Pe cînd folosirea ei şi-n curse oficiale?

Se va reduce numărul echipelor?

Presa engleză se preocupă în ultimul timp de situaţia materială precară în care se află foarte multe cluburi de fotbal. Iată de ce n-a apărut surprinzător faptul că Alan Hardaker, secretar al federaţiei engleze de fotbal, a anunţat, în cadrul unui interviu acordat presei, ca foarte probabilă reducerea numărului de echipe de la 92, cîte participă în prezent la cele trei divizii, la 54.

Una din soluţiile preconizate în acest scop este şi aceea de a se contopi unele cluburi din acelaşi oraş într-unul singur. Ca exemplu au fost citate formaţiile Sheffield United şi Sheffield Wednesday, Bristol City şi Bristol Rovers şi Nottingham Forest şi Nottingham County.

6 fraţi boxeri!

După datele deţinute de unii specialişti, în istoria boxului se pot cita peste 200 de familii care au avut cel puţin cîte doi boxeri în activitate. „Recordul", dotat cu un premiu special, este deţinut de familia Ortega (Mexic), care a avut 6 boxeri — Felix, Gaspar, Auriello, Jesus, Fausto şi Rodolfo, bine cunoscuţi (unul chiar campion mondial).

În această listă mai pot fi citaţi fraţii Gene şi Don Fullmer, fraţii Ray, Andre şi Emile Famechon, Honore şi Hilaire Pratesi, fraţii Jack, Bernard şi Johny Dempsey, fraţii Mike, Steve şi Sal Beloise şi alţii.

Nu e vorba, cum bănuiţi poate, de ţinuta unor cosmonauţi. Pur şi simplu vă prezentăm jucători ai tradiţionalului sport american: baseball. Acest echipament de protecţie este absolut necesar deoarece mingea este expediată deobicei cu o putere extraordinară.

Grav accidentat în urma unei căzături la antrenament, fostul recordmen mondial la săritura cu prăjina, americanul Brian Sternberg, a ieşit din spital şi urmează la domiciliu un tratament, care să înlăture urmările paraliziei. Iată-l în clişeu aplicînd una din indicaţiile medicilor privind reeducarea muşchilor mîinilor: cîteva ore pe zi el exersează la maşina de scris.

Între două familii

Nu de mult, în oraşul Bristol din Anglia, s-a disputat un meci de fotbal, încasările fiind vărsate unui fond de luptă împotriva cancerului. Partea inedită a întîlnirii a constituit-o faptul că una din echipe era formată din jucători care purtau toţi numele de Wright, iar cealaltă formaţie cuprindea jucători numai cu numele de Morgan. Este vorba de două familii din acest oraş care ani de-a rîndul au jucat în echipa locală Bristol. Echipa Wright cuprindea printre alţi şapte fraţi, un jucător în vîrstă de 65 de ani şi unul de 11 ani, (ultimii doi au jucat simbolic cîteva minute), în vreme ce „Morganii" aveau în fruntea lor pe bătrînul George în vîrstă de... 72 de ani.

Meciul s-a bucurat de un mare succes.

Temperament fotbalistic

Federaţia olandeză de fotbal a luat recent în dezbatere un caz care va intra în analele fotbalului din această ţară. Este vorba de d-na Agnes Baggen, în vîrstă de 43 de ani, mamă a opt copii, care s-a luat la bătaie pe teren cu arbitrul de centru şi cei doi arbitri de tuşă desemnaţi să conducă meciul de fotbal dintre echipele Huls V. V. şi Wahville. D-na Baggen este nelipsită de la meciurile echipei Huls V. V., al cărei căpitan este dealtfel unul din fiii ei. La 8 septembrie, anul trecut, ea a fost atît de nemulţumită de o decizie a arbitrului încît a intrat pe teren şi a început să-l lovească cu o umbrelă.

Rezultatul? Echipa Huls V. V. nu mai are dreptul să joace şase etape pe teren propriu, iar d-nei Baggen i s-a interzis pe viaţă să mai frecventeze terenurile de fotbal!

N-a uitat ce a învăţat

Timp îndelungat John Fulmer şi-a cîştigat pîinea pe ringul de box. Pînă la urmă s-a săturat, deşi ajunsese chiar într-un timp campion al lumii. S-a angajat casier la o bancă din Chicago. Munca era cu totul alta, liniştită. colegii toţi băieţi de treabă. Uneori lui John îi părea chiar rău că n-a luat această înţeleaptă hotărîre cu cîţiva ani înainte. Nu-i plăcea să-i mai amintească cineva de cariera sa sportivă. Totuşi, chiar el a fost nevoit să-şi amintească de anii în care a practicat boxul şi într-un mod foarte neobişnuit. Într-o zi — era într-o simbătă — în banca în care lucra au dat năvală mai mulţi bandiţi mascaţi şi înarmaţi. Sistemul de alarmă al băncii a intrat în funcţiune însă cînd poliţiştii au ajuns la locul infracţiunii — şi veniseră destul de repede — s-a constatat că totuşi au întîrziat. Căci Fulmer, care se afla la ghişeul său şi-a mai amintit destul din cunoştinţele sale pugilistice ca să-i facă K.O. pe toţi spărgătorii...

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERĂ
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel 17 60 10 interior 14 00

ŞAHUL

Din presa şahistă de peste hotare

Cît de bătrîn este... şahul?

Pentru cercetătorii istoriei jocului de şah prezintă interes un articol apărut recent în publicaţia franceză „Atlas Histoire" referitor la îndepărtatele civilizaţii indiene şi reluat, în unele puncte, de revista pariziană „EUROPE ECHECS".

Referindu-se la cercetările arheologice întreprinse pentru studierea vieţii vechilor arieni care au populat în urmă cu aproape două milenii Valea Indusului, autorul articolului, Leonard Cottrell, arată că în anticele aşezări Harappa şi Mahenjo-Daro au fost descoperite urme din care rezultă că steatitul — o varietate de calc — era folosit în acele vremuri pentru producerea a diferite obiecte între care şi a... pieselor unui joc de şah!

Ipoteza e, desigur, interesantă. Ţinînd seama că cea mai veche menţiune scrisă despre şah este cuprinsă într-un roman persan — „Karnanak" — apărut în jurul anului 600 (despre unul din eroii săi se spune că era mai îndemînatec decît toţi tovarăşii săi „la vînătoare, călărie şi şatrang" — vechea formă a genuiui de şah), — reiese că cercetările arheologice duc cu peste două milenii în urmă primele începuturi ale şahului.

Citind aceste fapte, articolul din „Europe Echecs" aminteşte de faptul că specialişti americani în istoria veche au descoperit piese de şah şi în Mesopotamia de jos, la Tépé Gawra! Ar mai fi adăugat că unele cercetări arheologice întreprinse în U.R.S.S. au dus de asemenea la găsirea unor obiecte antice care par a fi piese ale unui vechi joc de şah.

Este de presupus că viitoarele cercetări arheologice vor aduce precizări în ceea ce priveşte vîrsta şi originea jocului de şah.

O coincidenţă rară

La turneul I.B.M. 1963 care a avut loc în Olanda, într-o partidă Lehmann-Zuidema s-a ajuns — relatează „DEUTSCHE SCHACH ZEITUNG" — într-o poziţie de final absolut identică cu cea survenită într-o partidă disputată cu şapte ani în urmă, într-o partidă Botvinnik-Najdorf (Moscova, 1956)!

Lehmann — Zuidema 1963
Botvinnik — Najdorf 1956

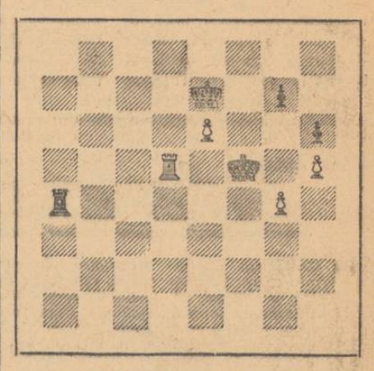

Poziţia de control. Alb — Rf5, Td5, pioni e6, g4 şi h5 = 5 piese. Negru — Re7, Ta4, pioni g7 şi h6 = 4 piese.

În ambele partide albul a continuat cu **1. g5.** În partida de acum şapte ani, Najdorf a răspuns 1... hg5 şi jocul a continuat astfel: **2. Td7+, Rf8 3. Tf7+, Rg8 4. Rg6, g4 5. h6!, g:h6 6. e7, Ta8 7. Tf6!** şi negrul a cedat, întrucît manevra Td6-d8+ nu mai putea fi evitată. Într-o analiză la acest final, Aronin a arătat că negrul putea răspunde mai bine 1... Ta7 în loc de h:g5. Acestei mutări i-a dat preferinţă şi Zuidema. Dar probabil că şi adversarul său Lehmann cunoştea analiza finalului, căci a răspuns cu cea mai bună mutare **2. Te5!**, iar după 2.., Rd6? (nici schimbul pionului nu ar fi dat mai mult) **3. g:h6, g:h6 4. Rf6** negrul a cedat, înaintarea pionului nemaiputînd fi oprită.

Romînia — Elveţia 14,5—5,5

Într-un număr recent, revista elveţiană „SCHWEIZERISCHE SCHACHZEITUNG" face un amplu bilanţ al participărilor Elveţiei la Olimpiadele de şah care au avut loc în decursul anilor. La bilanţul total de 62 partide cîştigate, faţă de 71 pierdute şi 22 remize şi-au adus o contribuţie şi... şahiştii romîni. Din cele cinci întîlniri directe, echipa romînă a cîştigat patru (cu 2,5—1,5, 3—1, 3—1 şi 4—0), una terminîndu-se egal: 2—2. Scor general, deci 14,5—5,5 pentru reprezentativa romînă.

Emisiune televizată

Revista „L'ITALIA SCHACCHISTICA" anunţă că televiziunea italiană a început să transmită o emisiune săptămînală şahistă intitulată: „Alb şi negru — invitaţie la jocul de şah". Emisiunea popularizează noţiuni teoretice, reguli etc. şi se adresează mai ales tineretului, organizînd săptămînal şi cîte un concurs constînd în găsirea celei mai bune mutări într-o anumită poziţie.

Concurs feminin de compoziţie şahistă

După cum scrie revista „ŞAHMATI V S.S.S.R.", în ultimul său număr din decembrie, iniţiativa unei reviste pentru tineret din Sverdlovsk de a organiza un concurs feminin de compoziţie şahistă s-a bucurat de succes. Şi-au măsurat forţele în această întrecere aproape 50 de şahiste! Premiul I şi II l-au obţinut studenta E. Garovaia din Minsk şi inginera J. Kukuţ din Sverdlovsk. Iată una din problemele distinse cu premiul I:

E. GAROVAIA.

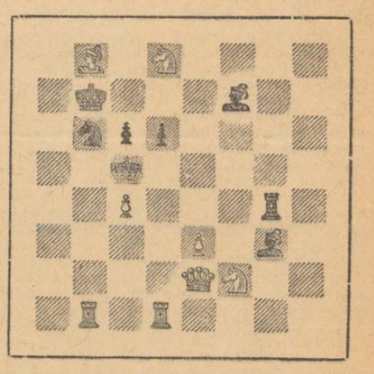

Albul dă mat în două mutări.

Poziţia de control. Alb — Rb7, De2, Tb1, Td1, Nb8, Cd8, Cf2, pioni c4 şi e3 = 9 piese. Negru — Re5, Tg4, Nf7, Ng3, Cb6, pioni c6 şi d6 = 7 piese.

Cursă.

1. Da2?! ameninţă 2. Cd3 mat.
1... N:c4 2. Da3 mat
1... T:c4 2. Da5 mat.
Dar la 1... C:c4 2. ? mat.
Soluţia:
1. De2!! ameninţînd la mutarea următoare 2. Cd3 mat: Acum, la aceleaşi apărări negre apar alte maturi: Ce6, Ce4 şi Na7 mat.

MEDICUL vă sfătuieşte

Reguli pentru o alimentaţie raţională (II)

Să dăm atenţie cuvenită meselor!

Nu numai orele de masă trebuie respectate, ci şi timpul necesar mesei. Obiceiul unor persoane neglijente cu sănătatea lor, care s-au obişnuit să mănînce în pripă, în picioare uneori, fără să-şi întrerupă ocupaţia, este dăunător.

Cei mai mulţi din bolnavii de stomac se recrutează tocmai din rîndul unor astfel de persoane. Hrana insuficient mestecată şi insuficient îmbibată de salivă, ajunge sub forma unor bucăţi mari în stomac, irită pereţii acestuia, se amestecă slab cu sucurile stomacului, se evacuează greu din stomac, dă o senzaţie de greutate şi treptat duce la îmbolnăvire. Se întîmplă cam acelaşi lucru care se petrece şi cu cei care şi-au neglijat dantura şi nu mai mestecă hrana cum trebuie. În plus, hrana nemistuită bine, nu se asimilează bine şi din această cauză omul poate slăbi şi devine mai puţin rezistent faţă de boli. De aceea timpul necesar mesei trebuie respectat cu sfinţenie.

În plus, între terminarea lucrului şi aşezarea la masă, este bine să treacă un oarecare răstimp, în care organismul se odihneşte, se linişteşte şi iese din încordarea preocupărilor de serviciu. Pofta de mîncare şi activitatea de digestie fiind reglate pe cale nervoasă, starea de încordare, de nelinişte, de oboseală prea mare, de enervare dăunează digestiei şi asimilaţiei. Iată de ce înainte de a începe masa trebuie întrerupte ocupaţiile, iar în timpul mesei gîndul trebuie să ne fie la mîncare şi nu în altă parte. Obiceiul de a citi în timpul mesei sau de a purta discuţii în afara mesei este dăunător. De asemenea, obiceiul unor părinţi de a folosi timpul mesei pentru a pune întrebări grele sau neplăcute copilului său, nu este corect nici din punct de vedere pedagogic şi nici igienic, pentru că deranjează sigur digestia, atît a copilului cît şi a părinţilor. Lecţiile, admonestările, sau distracţiile trebuie să aibe loc în alt timp decît în timpul mesei. Masa trebuie să decurgă în linişte şi în condiţii plăcute, pentru ca în timpul mesei atît ochii cît şi mirosul mîncării, sunetul discret şi plăcut al tacîmurilor, toate influenţează digestia.

Să ne ferim de o alimentaţie monotonă!

Alimentaţia omului trebuie să fie variată nu numai pentru a se asigura substanţele hrănitoare necesare vieţii şi muncii ci şi pentru o bună digestie şi asimilare a hranei.

Gospodinele cunosc din practică faptul că nu este bine ca organismul să se obişnuiască numai cu anumite feluri de mîncare. Cea mai bună dovadă este pofta cu care mănîncă familia cînd este invitată în altă casă. O alimentaţie monotonă, uniformă duce la scăderea poftei de mîncare, deci la scăderea sucurilor digestive. O gospodină se cheamă că este bună, atunci cînd reuşeşte să menţină „interesul" faţă de mîncare, cînd ştie să prepare o varietate mare de feluri de mîncare, altfel pregătite, altfel prezentate. Industria noastră alimentară asigură tocmai de aceea o varietate mare de produse semipreparate, de conserve de tot felul, care vin în ajutorul gospodinelor. Proverbul care spune că „dragostea bărbatului trece prin stomacul lui" deşi este puţin răutăcios, nu este lipsit de conţinut. Soţul care se aşteaptă să găsească acasă o masă gustoasă, nu lipsită adesea de cele mai variate surprize culinare plăcute, va răspunde mai greu tentaţiei de a se opri la un aperitiv cu prietenii. Proverbul „foamea este cel mai bun bucătar", nu se potriveşte în casa unei bune gospodine, totuşi nici aici exagerarea nu este bună. Evitarea monotoniei nu trebuie să ducă la o goană după mîncăruri speciale, neobişnuite, nu trebuie să transforme oamenii în gurmanzi care ajung să se gîndească numai cum să mănînce ceva nou, neobişnuit. Aceşti oameni ajung să trăiască pentru ca să mănînce, şi nu să mănînce pentru ca să trăiască. Lăcomia, această patimă pentru mîncare este deobicei nefavorabilă sănătăţii, îngustează preocupările omului, sărăcindu-i viaţa spirituală.

Interesant

CALCIUL constituie o parte componentă a oaselor şi contribuie la o mai bună asimilare a produselor alimentare şi la creşterea în greutate. El mai are şi rolul de a coagula (închega) sîngele în cazul unei răniri. De asemenea, mai dă şi o mare rezistenţă organismului faţă de boli.

Obişnuit, adultul are nevoie cam de 0,8 gr. de calciu pe zi, iar copiii de un gram. Acest calciu îl putem găsi în lapte, care trebuie consumat cam 1/2 kg. pe zi.

AFARĂ de proteine, zaharuri şi grăsimi hrana trebuie să mai conţină şi diferite săruri minerale: calciu, fosfor, fier, iod etc., care sînt foarte importante pentru viaţă. Ele intră în alcătuirea celulelor sîngelui şi a altor ţesuturi.

FIERUL intră în compoziţia globulelor roşii ale sîngelui. Se găseşte în carne, ficat, gălbenuş de ou, viţine de grîu şi de secară, făină integrală, mazăre, fasole, linte, mere, pere, fragi.

SODIUL CA ŞI CLORUL îl găsim în sarea de bucătărie, care după cum se vede nu are numai rolul de a da un gust plăcut mîncărurilor. Sarea aceasta mai este şi sursa formării acidului clorhidric din sucul gastric, atît de necesar mistuirii alimentelor.

În mod obişnuit un adult consumă cam 10—15 gr sare pe zi. În timpul verii, cînd vierderea apei din organism este mai mare şi odată cu ea, prin transpiraţie, se elimină şi o cantitate importantă de săruri, necesitatea de sare creşte. Cantităţile excesive de sare, consumate de unele persoane, pot fi dăunătoare, mai ales în cazul bolilor de rinichi sau de inimă.

PENTRU TRATAMENTUL afecţiunilor vaselor care hrănesc inima (artere numite coronare) este folosită printre altele şi vitamina P.P. (acidul nicotinic). Această vitamină produce în sînge o scădere a colesterolului. Din experienţă se ştie că la unii bolnavi coronarieni trataţi cu vitamina P.P., se obţine o ameliorare importantă atît în intensitatea cît şi în frecvenţa crizelor (acceselor) de angină pectorală. Ca şi vitamina B1, vitamina P.P. este necesară în anumite cantităţi pentru ca activitatea creierului să se desfăşoare în mod normal.

TRATAMENTELE cu medicamente care conţin iod, aplicate în doze mari la bolnavi cu arterioscleroză, le ameliorează mult starea generală şi totodată le scade colesterolul din sînge.

UNII BOLNAVI cu tensiunea arterială crescută au şi o excitabilitate mărită a sistemului nervos. Uneori se pune întrebarea dacă sînt nervoşi pentru că sînt hipertensivi sau sînt hipertensivi pentru că sînt nervoşi? La aceşti hipertensivi iritabili se constată şi o alterare a funcţiei antitoxice a ficatului, alterare care trebuie tratată.

CERCETĂRI de specialitate au arătat că gradul influenţei nocive asupra dezvoltării intrauterine a fătului depinde nu atît de caracterul unuia sau altuia din agenţii nocivi cît mai ales de perioada, de momentul cînd intervine acţiunea lor. Influenţa nocivă a factorilor necorespunzători este maximă în perioada iniţială a sarcinii, mai ales în momentul implantării oului, a formării placentei şi organelor. Din aceste motive, tocmai în această etapă din viaţa intrauterină, trebuie organizate măsurile de ocrotire a fătului.

ATEROMATOZA a fost tratată de unii autori sovietici prin injecţii cu vitamina B 12 şi anume cîte 10 mcg la 2 zile timp de 20-90 zile. Din lotul celor care au primit acest tratament unii aveau şi leziuni (arterioscleroză) cerebrale, iar alţii erau cu leziuni de infarct miocardic. Colesterolul era crescut; de asemenea tensiunea arterială era mărită. În urma tratamentului, s-a obţinut o ameliorare a stării generale, scăderea tensiunii arteriale şi a colesterolului din sînge. Suferinţe ca: dureri precordiale şi iradiate în braţul stîng, ameţeli, oboseală, vîjîieli în urechi, de care bolnavii se plîngeau înainte de tratamentul cu vitamina B 12 au dispărut, la unii chiar numai după 3 săptămîni de tratament.

IN ORGANISMUL omului adult se distrug zilnic 350—400 de miliarde de globule roşii de sînge şi tot atîtea se formează. Aceste produse formate din descompunerea globulelor sîngelui nu se pierd: ele sînt materie primă şi stimulează hematopoeza (formarea de sînge). Prin cercetările făcute cu atomi marcaţi, s-a putut dovedi că la fiecare 4,1/2 luni, întreaga cantitate de globule roşii din organismul omului este complet reînnoită.

Dr. Petru BABACA

de ştiut

AL ŞASELEA SIMŢ

A trecut un an de cînd presa din lumea întreagă a adus ştirea despre „enigmaticul fenomen din Tagilsk". Să ne aducem aminte despre ce era vorba. O fată tînără din Tagilsk (Ural) posedă proprietatea neobişnuită, de-a dreptul fantastică, de a citi cu ochii închişi, cu ajutorul pipăitului, texte tipărite în mod obişnuit. Ea deosebeşte, de asemenea, felul obiectelor din imaginea fotografică şi distinge culorile, fără ajutorul văzului, pipăind doar imaginea şi textul de citit, cu degetele mîinii drepte. Persoana dotată cu această capacitate excepţională se numeşte Roza Kuleşova.

Ea a fost descoperită cu mai mulţi ani în urmă de medicul psihiatru I. M. Goldberg care i-a dezvoltat şi întărit acest simţ printr-o îndelungată practică. În iunie 1962 a făcut prima sa comunicare în cadrul Institutului de pedagogie şi psihologie din Niini-Tagilsk, prezentînd în acelaş timp cu succes experienţele sale cu Roza Kuleşova. Cu ocazia verificărilor experimentale s-a constatat că tînăra femeie deosebeşte nu numai culorile imprimate pe hîrtie, ci şi culorile unei ate, ale unor obiecte mărunte şi ale îmbrăcămintei asistentului.

Pentru a-şi întări experienţele, experimentatorii nu s-au mulţumit să o lege la ochi, ci au introdus obiectele, a căror culoare urma să fie recunoscută, într-un săculeţ opac din hîrtie fotografică neagră, în care R. K. introducea mîna.

După afirmaţiile ei, ea simte diferenţa între culori pe calea simţului tactil, una din culori dîndu-i senzaţia unor linii fine, alta a unor puncte, a treia a unor cruciuliţe etc. Totodată i se formează în conştientul ei şi reprezentarea culorii.

Fenomenul din Tagilsk a trezit nu numai curiozitatea lumii ci şi interesul ştiinţific al psihologilor, fiziologilor, pedagogilor şi chiar filosofilor. Aceştia din urmă vedeau în faţa lor confirmarea tezei materialist marxiste asupra caracterului obiectiv, real al culorilor şi infirmarea tezei idealiste care susţine că culoarea este o senzaţie subiectivă a omului.

În anul care a trecut, cercetătorii laboratorului de optică a Institutului Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., au invitat-o pe Roza K pentru noi cercetări cu scopul precizării graniţelor şi calităţii acestui simţ şi din dorinţa de a găsi explicaţia acestui fenomen.

Repetarea şi lărgirea experienţelor a cuprins şi alte persoane (un grup de pictori, studenţii unui an al facultăţii de pictură şi grafică, grupuri de orbi etc.).

Deşi s-au exprimat şi opinii prin care fenomenul a încercat să fie legat de telepatie, de posibilitatea existenţei unor fenomene parapsihice, majoritatea oamenilor de ştiinţă se exprimă în favoarea existenţei unui al şaselea simţ „tactilo-optic" pe care îl posedăm cu toţii, mai mult sau mai puţin dezvoltat, şi care la Roza K. a fost bine dezvoltat şi întărit prin antrenamente îndelungate. Unul din şase oameni dovedesc experimentele, reacţionează bine pe calea „simţului tactilo-optic", chiar după un antrenament de scurtă durată.

Cercetările continuă şi se aşteaptă ca lămurirea completă a fenomenului să aibă o influenţă mare în dezvoltarea multor ştiinţe ca optica, fiziologia organelor de simţ, psihologia şi teoria cunoaşterii

Dr. V. IVANOV

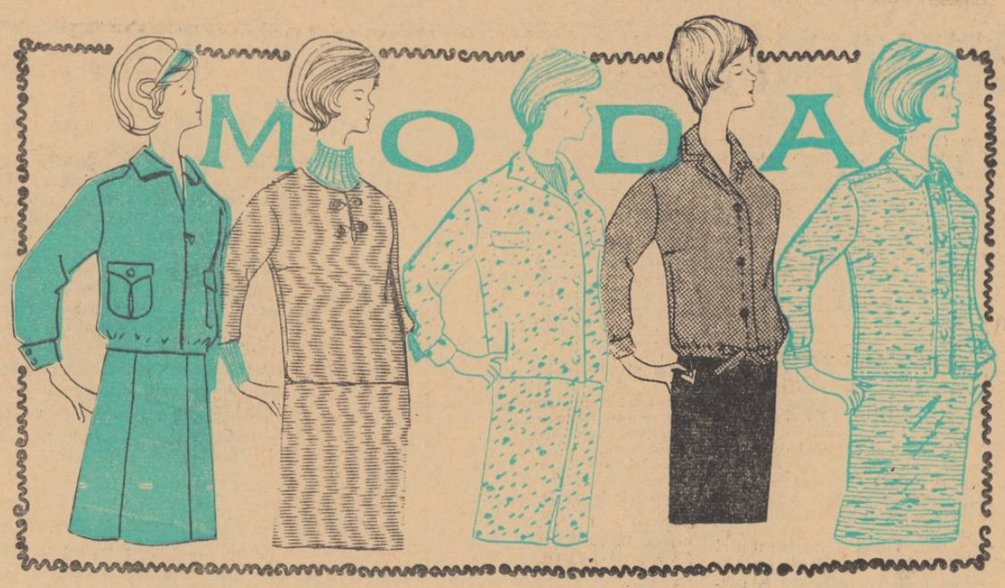

Cele două planşe arată cîteva modele pentru anul 1964 la rochiile de stofă de toată ziua.

Ghidul gospodinei

Meniul săptămînii

- Supă groasă de fasole; inimă la grătar — murături; compot de cireşe.
- Marinată de somn; supe de macaroane; cremă de cacao.
- Chiftele de zarzavat; mîncare de castraveţi; mere în aluat.
- Mazăre cu frigănele; mîncare de prune cu orez; plăcintă cu brînză de vaci.
- Borş de perişoare; musaca de cartofi; compot de prune.
- Dovlecei cu smîntînă; mîncare de praz; budincă de mere.
- Ciorbă de potroace; friptură de porc; felii de portocale în aluat.

DIFERITE PREPARATE DIN MACAROANE

Macaroane italiene. Fierbem macaroanele în apă clocotită cu sare, apoi se strecoară, se spală cu apă rece. Se încinge o bucată de unt în care se răstoarnă macaroanele. Se adaugă brînză rasă, se pudrează cu piper. Se servesc calde.

Macaroane napolitane. Se fierb macaroane groase în apă cu sare, se strecoară, iar apoi se amestecă cu un sos de tomate mai picant. Deasupra se rade caşcaval.

Macaroane cu sos de friptură. După ce s-au fiert macaroanele şi s-au strecurat bine, se amestecă cu un sos de friptură făcut cu vin.

Macaroane milaneze. Macaroanele fierte se amestecă cu şuncă sau cu limbă afumată, tăiată bucăţi mici. Deasupra se toarnă un sos de roşii. Peste tot presărăm puţin caşcaval ras.

Macaroane au gratin. Macaroanele fierte se amestecă cu unt, brînză rasă şi un sos alb mai subţire. Totul se răstoarnă într-o formă rezistentă la foc pe care am uns-o şi tapetat-o cu pesmet. Se ţine la cuptor pînă se rumeneşte.

Sufle de macaroane. La 200 g. steluţe sau cuş-cuş, avem nevoie de 1 litru de lapte, puţină sare, o linguriţă de zahăr, o lingură de unt, o jumătate ceaşcă smîntînă, două ouă. Fierbem steluţele în lapte în care punem puţină sare, zahăr şi vanilie. După ce s-au muiat şi a scăzut laptele le turnăm într-un vas uns şi tapetat. Separat batem bine ouăle cu smîntîna pe care o turnăm peste steluţe. Se ţine la cuptor pînă se rumenesc.

Macaroane cu ficat. Punem macaroane fierte în unt încins, după care le amestecăm cu ficatul prăjit în ceapă şi tăiat în cuburi mici. Separat se serveşte brînză rasă.

Întreţinerea ciorapilor

Sîntem în plin sezon de iarnă. Purtăm ciorapi pentru a ne apăra împotriva frigului, pentru a ne feri de răceală. Socotim deci util să vă înarmăm cu cîteva sfaturi practice privind modul de purtare şi de întreţinere a ciorapilor. Vă recomandăm, în primul rînd să cereţi în magazine mărimea ciorapilor corespunzătoare mărimii piciorului.

La pantof nr. 34—35, corespunde la ciorapi mărimea 22; la nr. 36—23; la nr. 37—24; la nr. 38—25; la nr. 39—40 — 26

E bine să cunoaşteţi că cifrele 1, 2 sau 3 menţionate lîngă mărimea ciorapilor indică lungimea acestora. Cifra 3, indică talia normală, cifra 2 talia lungă, iar cifra 1 talia extra lungă.

Pentru a păstra în bune condiţiuni ciorapii din relon, vă recomandăm să evitaţi contactul acestora, în timpul îmbrăcării, cu obiecte care ar putea agăţa sau lovi filamentele din care este produs ciorapul. Vă sfătuim să examinaţi ciorapul introducînd mîna cu pumnul închis (veţi evita agăţarea sau „rănirea" firelor cu unghiile). Este bine să spălaţi cît mai des ciorapii, chiar după fiecare purtare, dar nu-i recomandabil să-i expuneţi razelor solare.

Ciorapii supraelastici

E important să ştiţi că îmbrăcarea corectă a ciorapilor supraelastici măreşte durabilitatea acestora şi îmbunătăţeşte aspectul lor. Pentru aceasta, se rulează ciorapul pînă la vîrf. Se introduce uşor piciorul, trăgînd astfel ciorapul pentru a potrivi exact călcîiul piciorului în călcîiul ciorapului. Pornind de la călcîi se întinde uniform ciorapul derulîndu-l complet, astfel încît jartiera să fie prinsă de manşeta ciorapului.

Înaintea spălării e bine să întoarceţi ciorapii pe dos. Pentru spălare vă recomandăm apă călduţă, puţin săpunită. Clătirea se face întîi cu apă călduţă, apoi cu apă rece. Stoarcerea se face uşor, cu grijă. Se usucă, ferind ciorapii de razele solare şi de apropierea oricărei surse de căldură. **Nu se calcă.**

Cum se curăţă anumite veşminte

IMPERMEABILUL se spală cu apă şi săpun într-un lighean încăpător sau în albia de rufe. Se clăteşte în multe ape şi se impregnează cu soluţie cumpărată de la magazinele cu produse chimice. Nu se stoarce, ci se suspendă pe umeraş la umbră.

ROCHIILE DE STOFĂ. În general, se dau la curăţătorie chimică. Se pot spăla acasă în apă călduţă cu fulgi de săpun, se clătesc în mai multe ape şi în ultima apă de limpezire se adaugă puţin oţet. Cea mai bună apă de spălat rochiile de stofă este apa de ploaie sau cea obţinută din zăpada curată, topită. Spălarea constă în uşoară apăsare fără frecarea stofei. Săpunul nu se aplică direct pe stofă, fiindcă e greu de îndepărtat la clătire. Rochiile de stofă se storc prin presare într-un prosop şi se întind pe o planşetă sau pe o masă, între două prosoape. Rochiile se calcă atunci cînd sînt uşor umede, cu cîrpă uscată deasupra sau cu o cîrpă umedă dacă s-au uscat prea tare. Este bine ca în dulap rochiile de stofă să se păstreze învelite în huse de material plastic.

MĂNUŞILE. Dacă sînt de piele, mănuşile se spală cu neofalină. Dacă sînt lavabile, mănuşile se spală cu apă şi săpun şi se clătesc; aceste operaţii se fac după ce mănuşa a fost pusă pe mînă. Mănuşile se scot şi se storc într-un prosop prin presare. Se suspendă pe o sfoară, prinse cu cleştele de rufe. Mănuşile de cauciuc pentru menaj se spală cu apă călduţă în care s-a adăugat puţin amoniac. Se clătesc cu apă şi glicerină. Se păstrează între două foi de hîrtie.

FUSTA. În fiecare seară, fusta cu care mergeţi la serviciu, se scutură de praf şi se perie, dacă este neagră sau bleumarin. O dată pe săptămînă, fusta se calcă cu o cîrpă umedă, peste care se trece fierul de călcat. În talie, fusta se prevede în dreptul fermoarului şi în partea opusă cu două găici de care se agaţă pe umeraş. Fermoarul fustei trebuie să fie destul de lung pentru a permite să se îmbrace şi să se dezbrace fusta uşor fără a-i rupe cusăturile.

HAINA DE PIELE se păstrează departe de o sursă de căldură (calorifer, sobă etc.). Dacă pielea s-a întărît, se poate ameliora starea hainei prin masarea ei cu glicerină. Se lasă apoi 24 de ore, se şterge cu o cîrpă moale, uscată şi se lustruieşte cu cremă specială pentru întreţinerea pielei.

ÎMBRĂCĂMINTE DE IARNĂ PENTRU COPII

1. — Haină din stofă uni cu tăietura gen redingotă avînd ca garnitură clape de buzunare. La gît o eşarfă din blană (12—13 ani).

2. — Un palton din stofă în carouri, cu guler la fel cu căciula din blană. Platca din faţă e croită pe bie, formînd buzunarele, şi se continuă şi în spate (11—12 ani).

3. — Un raglan de stofă pentru un băiat în vîrstă de 12—13 ani. Gulerul îl are din blană. Mijlocul e strîns în cordon şi are 2 buzunare oblice.

4. — O haină elegantă pentru o fată de 13—14 ani. Pensa din umărul drept se continuă pînă sub talie, unde se termină cu buzunar. Cusăturile de pe părţi se termină cu cîte un pliu.

5. — Un mic sportiv îmbrăcat cu o haină închisă în faţă cu un fermoar. Ca garnitură o bentiţă introdusă la baza plătcii. Buzunare oblice şi la mîneci două bentiţe (8—9 ani).

6. — Pentru sport, o frumoasă hăinuţă cu glugă, bordisită cu o bandă din blană care se continuă şi în faţă şi la mîneci cu aceiaşi garnitură (8—9 ani).

Desene de Vali GHIUŢA

Pentru perioada iernii

Cîteva plante de cameră din cele mai frumoase

Sînt unele plante, neobişnuit de frumoase, pe care le cresc şi le îngrijesc specialiştii timp îndelungat sub acoperişul de sticlă al serei şi pe care ni le oferă, ca pe o surpriză în plină iarnă, cînd farmecul şi gingăşia florilor privite prin geamul ornamentat cu floricele fine de gheaţă, sporeşte şi mai mult.

Trebuie să facem în aşa fel ca aceste plante, aduse în încăperile noastre, să supravieţuiască cît mai mult în condiţiile „aspre" de aici şi să ne desfete timp cît mai îndelungat cu frumuseţea lor.

Pentru aceasta însă nu-i deajuns să cunoaştem denumirea plantei. Trebuie să-i ştim locul de origine, trebuie să ne imaginăm, cu sau fără atlasul geografic în faţă, clima, solul, relieful etc., într-un cuvînt condiţiile de viaţă din locul ei de baştină, pentru a încerca să i le creăm în apartamentul nostru.

Cel care are în apartamentul său plante deosebit de frumoase, cu un loc de origine îndepărtat, trebuie să ştie cum se asociază condiţiile de viaţă ale plantelor: lumina, căldura, apa, hrana, aerul — pentru a crea ceea ce se cheamă mediul de viaţă al plantei.

Iată cîteva din cele mai răspîndite şi mai frumoase plante de cameră: Calceolaria, Cyclamen, Cineraria şi Primula şi iată care sînt pretenţiile lor şi cum le putem satisface în cazul că am primit în dar o asemenea floare sau ne-am cumpărat-o de la o florărie şi prin urmare o adăpostim în apartamentul nostru.

Calceolaria sau papucaş, cum i se mai spune cu aluzie la forma corolei florilor sale (calcealus în latineşte înseamnă papuc), este originară din văile umede din Chile şi Peru, unde beneficiază în chip natural de multă umezeală, lumină şi răcoare.

În apartament, planta se udă regulat cu apă la temperatura camerei, turnată cu cana la ghiveci pentru a nu stropi şi deprecia astfel frunzele şi florile.

Planta se aşează la ferestrele luminate, dar astfel încît să nu fie bătută direct de razele soarelui.

În fereastră îi place răcoarea şi aerisirea abundentă. Deschiderea ferestrei cît mai des, fără însă a se provoca curenţi de aer rece, este binevenită. Trebuie însă ferită de ger, care o poate distruge. După ce s-au trecut florile, planta nefolositoare se aruncă.

Cyclamen, numită popular ciclamă, îşi are denumirea aceasta datorită vărgăturilor decorative în formă de cerc de pe frunzele speciei sălbatice (kiklos, în greceşte, înseamnă cerc)

Patria ei, Grecia şi Asia Mică, ne spune că plantei îi este necesară lumină multă. De aceea, se aşează în ferestre luminate bine. Este pretenţioasă faţă de temperatură. În cameră, însă, pentru a-i prelungi cît mai mult înflorirea, trebuie ţinută la loc răcoros, dacă este posibil chiar între geamurile ferestrelor. Trebuie să avem permanentă grijă de a feri planta de temperaturile prea scăzute, neţinînd-o prea mult la fereastra deschisă în zilele prea răcoroase. Apropierea de sobă sau de calorifer trebuie evitată de asemenea. Imediat ce s-a trecut o floare, ea se îndepărtează. De asemenea se rup frunzele îngălbenite de la locul prinderii de tulpină, pentru a nu putrezi şi a transmite putrezirea şi tuberculului.

Mare atenţie trebuie acordată felului în care se execută udatul acestei plante; nu se va turna apă pe tubercul, care a nu se provoca astfel putrezirea lui, deci şi moartea plantei. Se udă tot cu cana, folosindu-se apă păstrată în prealabil în cameră. După terminarea înfloririi şi uscarea frunzelor, se reduce udatul şi se ţin ghivecele la răcoare pînă la sfîrşitul verii, cînd se scot tuberculele şi se plantează în alte ghivece pentru a avea din nou flori în anul următor.

Cineraria îşi trage numele de la perişorii cenuşii de pe dosul frunzelor ei mari (Cineros, în latineşte, înseamnă cenuşiu). Originară din insulele Canare, îi este necesară multă lumină şi răcoare. Se ţine deci în ferestre sau în locuri care trebuie să fie mai ales răcoroase. Deşi are pretenţii mai mari faţă de lumină, ea poate fi ţinută şi la semiumbră în mijlocul camerei.

Udatul cu cana la ghiveci, ferindu-se frunzele şi florile, este necesar să fie făcut cu regularitate, deoarece planta evaporă multă apă prin frunzele ei mari. Apa de udat trebuie să aibă temperatura camerei. Lipsa apei timp mai îndelungat poate provoca moartea plantei. Poate înflori în apartament cîteva luni pe an.

Primula obconica sau simplu primula este originară din regiunile reci ale Chinei, deci îi este necesară răcoarea ferestrelor bine luminate. Trebuie udată regulat, ferindu-i-se frunzele şi florile pe care apa le păteză. I se îndepărtează frunzele îngălbenite şi florile trecute pentru a se stimula astfel înfloritul şi a i se păstra frumuseţea. Poate înflori mai mulţi ani în apartament, cu condiţia ca vara să fie ţinută cu ghiveciul îngropat în pămînt, la loc puţin umbrit şi răcoros, şi să i se schimbe în fiecare primăvară pămîntul din ghiveci.

Paul DABIJA

COLŢUL CELOR MICI

ISTEŢUL BOMBO

de Gh. CHIRIAC

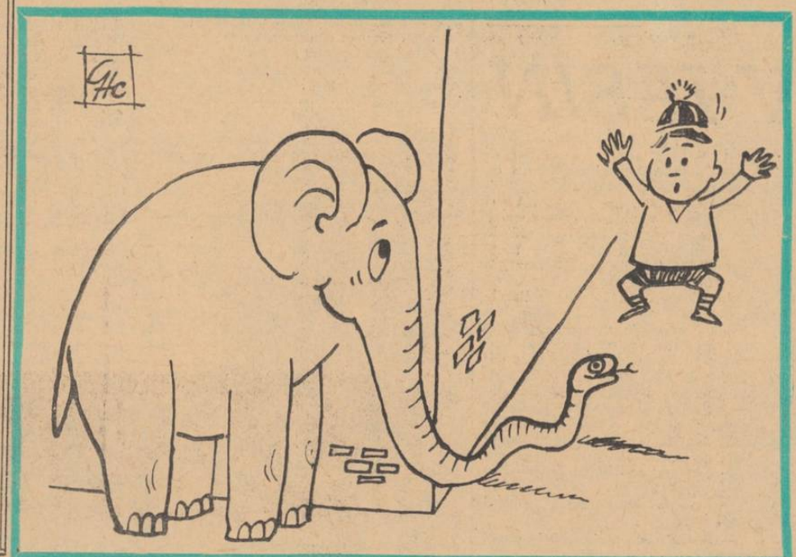

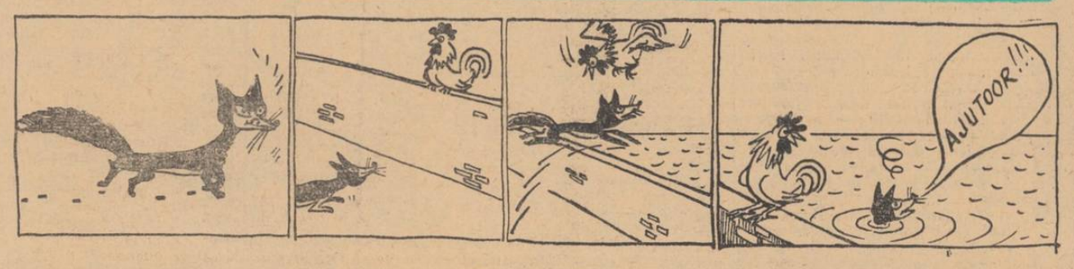

Vulpea păcălită

Desene de C. GHEORGHE

AH, COPIII!

S-au întîlnit în centru Ioana, Didina și Maria. Toate trei cu copii. Nu s-au văzut de atîta vreme. Cu cîtă dragoste s-au îmbrățișat, cu cîtă sinceritate s-au sărutat Ioana cu Didina, Didina cu Maria, Maria cu Ioana. Apoi, fiindcă frigul serii se făcea simțit, Ioana le-a poftit la ea. Și acum tăifăsuiesc cu însuflețire, în vreme ce copiii : Lucica, Fănel și Olguța zburdă în camera alăturată.

— Ioano dragă, arăți minunat. Și ai un ten proaspăt, dragă, parcă ai dat acum maturitatea ! Spumă de lapte, nu altceva.

— Tot cu pasiune pentru savarine ai rămas, Didino... Dar și tu, ai o talie ca trasă prin inel ! Și am auzit că ți-ai comandat o rochie, o splendoare. Gustul tău ales nu se desmintе niciodată... O să-ți cer modelul, să știi...

— O să ți-l cer și eu draga mea, interveni Maria. Te îmbraci totdeauna foarte frumos...

— Ei, Mario, termină cu modestia. Și tu ai rochii lucrate cu gust. Dar așa ești tu, modestă ! Modestă și cu suflet de aur !

— Deh ! Suflet ! Caracterul contează, dragă Mario. Și cred că despre asta, nimeni n-are a se plînge, nici de tine, nici de Ioana, adăugă Didina.

Afară, din camera alăturată răzbat strigătele și hohotele de plîns ale copiilor.

— Vai de mine ! Ce s-a întîmplat ?...

Și năvălesc toate trei în odaia de alături. Aici, scandal îngrozitor ! Fănel și Olguța se certau, încercînd să-și împartă un căluț de lemn, trăgînd unul de coamă, celălalt de coadă ...

— E-al meu, că e cal ! strigă Fănel, trăgînd ținăria de coadă.

— Ba e al meu, hohotește Olguța, trăgînd calul de coamă. Nu vezi că are coadă de cal ?

— O urîtă ca tine nu are nevoie de coafură, zbiară Fănel...

— Ba e al meu, hohotește Olguța, Semeni cu mama ta !... Cu tanti Ioana. Ai o față grasă și plină de pistrui ! Ai obrajii îngrozitori !

— Tu ai obrajii urîți !... nu se lasă Fănel.

— Ba tu ai ! Semeni cu mama. ta. !.... Mămica mea știe ce vorbește... Mămico, nu-i așa că tanti Ioana are ten urît ?...

— Tu ești urîtă și n-ai nici caracter, pentru că nu-mi dai calul !... tună Fănel. Sic, sic, eu am caracter tu n-ai caracter ! Nici tu, nici mămica ta... Mămica mea, știe ce vorbește, cînd spune că tanti Didina n-are caracter !

Didina și Ioana au încremenit lîngă ușă. Picuri mari le broboneau fruntile. Obrajii căpătaseră pe neașteptate o culoare alb-gălbuie... Doar Maria, care nu se afla în cauză, cu o veselie reținută, privea demnă acest incident neprevăzut, fixîndu-le pe cele două cu căutături ironice...

— Urîtă !... continuă Fănel.

Ioana își recăpătă prima sîngele rece :

— Copii ! Ce-nseamnă tărăboiul ăsta ?...

— Nu vă e rușine ? întări Didina... De ce vorbiți prostii ?... Obrăznicături !... Ia uitați-vă ce cuminte e Lucica, fetița tantei Maria... Nu strigă, nu insultă și stă liniștită deoparte. Bravo Lucico. Bravo ! Ești o fetiță bună. Să nu te joci cu ei...

— Păi sigur, rosti domol Lucica, nu mă joc cu ei. Sînt răi și n-au educație... Are dreptate mămica mea cînd spune că ce se naște din pisică, șoareci mănîncă !...

I. AVIAN

Gh. Chiriac

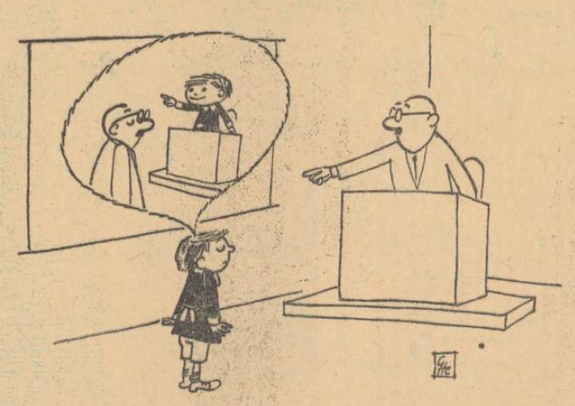

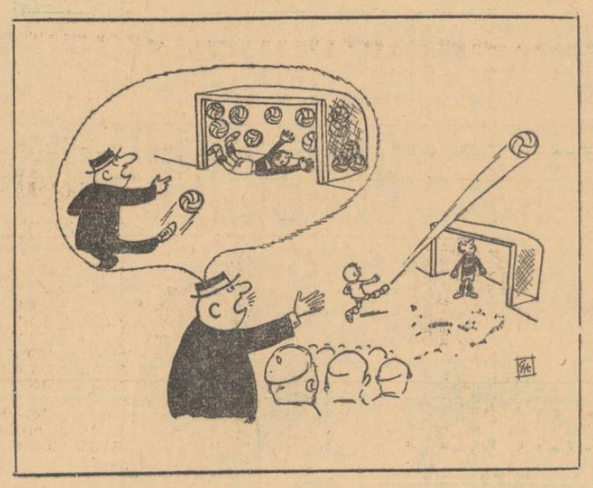

Fred Ghenădescu

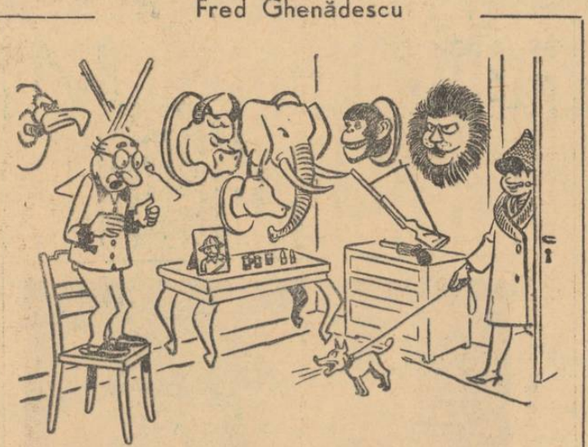

Fără cuvinte

— Pentru că sînteți ocupat las cererea aici. Uitați !...
— Bine, am să uit.

REBUS

IARNA

ORIZONTAL : 1) O dă pe ceafă băietelul din poezia „Iarna pe ulită" — „La ...sobei", poezie de Vasile Alecsandri 2) Tipătul lupilor și al... viscolului (inf.) — Viscole 3) Sute alături de alte sute — Bobul, schiul (pl.) 4) Păsări polare — Stație C.F.R. în Banat 5) Cînd e senin, geru-i mai puternic — Stepa învechitelor troici 6) Ambarcație — Regiunile cu cele mai aspre ierni — Clor 7) Pronume — Daruri în... decembrie 8) Zăpada de la poli și de pe vîrfurile munților înalți — Revin 9) Poet sovietic, autorul poeziilor : „Ah, voi sănii, sănii", „Vînturi, vînturi pline de zăpadă" ș. a — Început de ghicitoare la șezătorile din nopțile lungi de iarnă 10) Locotenent — Eră — În turture ! — Curelușă 11) Deși-i rece iarna, ne „frige" nasul și obrajii — .....de iarnă" poezie de Bacovia — Literă cirilică 12) Morman de zăpadă — Vehicule de iarnă.

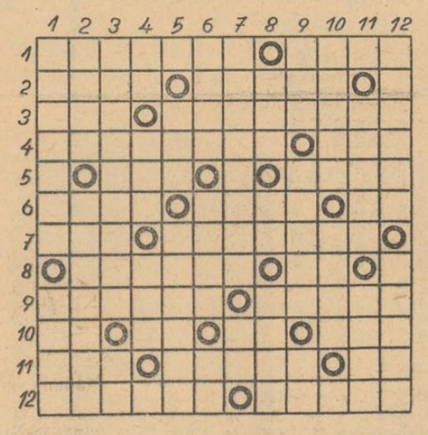

VERTICAL : 1) Ca gerul în „Iarna pe ulită" lui Alecsandri — Animal învățat cu frigul 2) „Ninge iar" de Kirculescu (pl.) — Acestea 3) Sînt produse de zurgălăii de la gîtul cailor înhămați la sania din „Iarna" lui Alecsandri — Consoane ! 4) La început de iarnă ! — Locuitor dintr-un trib tracic din Dacia — Vine mai repede pe la gene în lungile seri de iarnă 5) Cerul, iarna — Vînt puternic de iarnă 6) Foamea-i face să fie mai fioroși iarna — Autorul „Poveștei vorbei" — M 7) Domn moldovean și stradă în Iași (2 cuv.) — Încăodată în turture ! 8) Cenușiu — În sloi ! — Glaciologia de exemplu 9) Necesită fular iarna — Ape curgătoare vara, patinoare ad-hoc — Vorba... găsiței 10) Strigăt însoțind dansurile populare — Alte animale învățate cu frigul 11) Cu aceste prăjini împing pescarii frînghiile năvodului pe sub gheață — Cei ce înfruntă frigul asprelor întinderi arctice 12) Ursul alb sau cel brun care hibernează, și... — ...haina lor de toate zilele (pl.).

Julieta FLOREA

TRAGERE

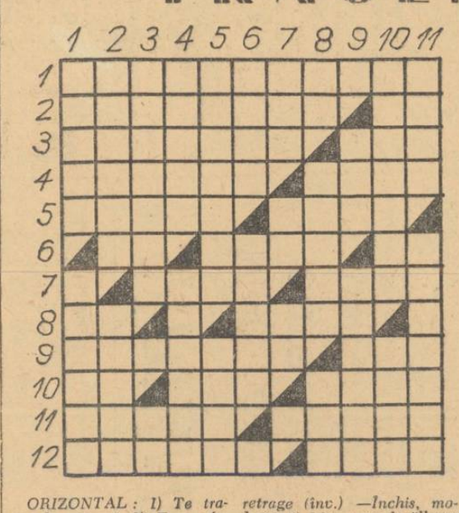

ORIZONTAL : 1) Te tragе de mînecă 2) Trag sforile... din culise — Pronume 3) Tragere de inimă (pl.) — Trasă de ureche 4) A se retrage (inv.) —Închis, mohorît 5) Mic animal sălbatec — Teren experimental acoperit 6) Zar la table — Tras ca prin inel — În goană ! 7) Susține viața — Parîmă cu care se trăgeau ambarcațiunile contra curentului 8) Literă cirilică — Trecute prin foc 9) Trage la somn (pl.) — Un șut tras în poartă 10) Vas de lut — Particulă latină — A se trage la o parte 11) Tragerea norocului — Execută și... trageri pe roată 12) A trage ponoasele — A trage ușa după sine.

VERTICAL : 1) A trage nădejde — A trage într-un loc 2) Zburătoare pămîntene luate la ochi de trăgător — Cu tragere de inimă și... 3) ...fără tragere de inimă (fem.) — Consoane 4) Caracter grafic la vechii scandinavi — Trasă de curent 5) Nu e grea — Genune 6) Din nou — Certuri 7) De trei ori — Sere ! — Tragerі... în cele din urmă ! 8) Animale — Domnitor al cărui nume amintește de tragerile în țeapă — File 9) Tras în piept — Trage... de trăgaci (pl.) 10) A se trage înapoi — Localitate urbană 11) Animal de tracțiune nordic — Devieri.

S. RADU

UMOR STRĂIN

Întorcîndu-se de la o vizită, soția face bărbatului următoarea observație :

— De cîte ori ți-am spus să nu mai vorbești în fața unor străini despre lucruri pe care nu le cunoști. Astăzi ai vorbit despre Richelieu ca despre o marcă de vin...

— Și nu-i așa ?

— Firește că nu, e o marcă de brînză.

★

Pacientul se plînge medicului consultant, susținînd că se simte din ce în ce mai prost.

— Respectați regimul sever pe care vi l-am prescris? îl întreabă medicul.

— Bineînțeles că nu, se supără bolnavul. Doar n-am intenția să mor de foame pentru plăcerea de a mai trăi cîțiva ani.

★

— De ce plînge atîta fratele tău ? întreabă cineva pe un băiețel, care avea un frățior nou născut.

— Cum să nu plîngă, răspunde acesta. Dacă dv. n-ați avea păr pe cap și nici dinți în gură, dacă n-ați putea sta pe picioare și ați avea mîinile legate, sînt sigur că ați țipa și mai tare.

★

Bolnavul : — *Mă doare îngrozitor capul, însă mă simt bine : am o poftă de lup, o putere de cal, seara sînt obosit ca un cîine hăituit, iar noaptea dorm ca un urs.*

Medicul : — *În cazul acesta ar trebui să vă adresați veterinarului.*

★

— Tatăl meu, se laudă un băiețel față de prietenul său, mănîncă întotdeauna carne de vită și-i tare ca un taur.

— Al meu, spune cetățeanul, nu mănîncă decît pește, dar nici pînă azi n-a învățat să înoate.

★

Un cetățean se adresează unui om de pe stradă :

— Domnul meu, fețe-mi un bine și împrumutați-mă cu zece coroane.

— Mă iertați, domnule, dar n-am cinstea să vă cunosc.

— Tocmai din această cauză m-am adresat dv. Cei care mă cunosc, nu vor să-mi împrumute.

★

— Unde-i ziarul ? întrebă soția pe soțul ei.

— Pentru ce-ți trebuie, doar nu obișnuiești să citești niciodată ?

— Da, însă vreau să văd dacă piesa pe care am văzut-o aseară a fost bine pusă în scenă.

★

Renumitul fizician Heinrich Hertz s-a interesat în tinerețe de strungărie. Mulți ani mai tîrziu, cînd meșterul la care învățase, a aflat că ucenicul său a ajuns profesor, observă :

— Păcat, din el ar fi ieșit un strungar excelent.

Maxime și cugetări

DESPRE VREME

● *Vremea tace și trece*
Să-și întregească prețul
și puterea

● *Răbdare am, dar vremea-mi pare lungă.*

SHAKESPEARE

● *Există oameni care nu știu să-și piardă vremea singuri ; aceștia sînt pacostea oamenilor ocupați.*

BONALD

● *Vai, Timpul*
marele tîlhar,
Nicicînd nu dă-napoi
ce-a ieșit !

LA FONTAINE

● *Timpul e marele învățător. Cu cît știi mai mult, cu atît ești mai mîhnit de pierderea timpului.*

DANTE

● *Coboară vremea ca o apă*
Nestăvilită-n lunga-i cale
Și fiecare ceas îngroapă
Comoara tinereții tale

G. TOPÎRCEANU

● *Viața noastră trece*
ca suava rouă
Cînd speranța dulce
ne surîde nouă.

D. BOLINTINEANU

● *Avem întotdeauna timp destul dacă știm să-l folosim bine.*

● *Să profitați de timp, că-i repede trecut.*

GOETHE

● *Timpul limpezește multe.*

● *Cele mai mari cheltuieli ale omului sînt cele făcute cu timpul.*

THEOPHRASTE

● *Timpul e singura bogăție cu care poți fi zgîrcit fără a fi dezonorat.*

CHAUVOT DE BEAUCHENE

DESPRE ANI

● *Anii zboară ca săgeata.*

FR. SCHILLER

● *E o mare mîngîiere la contrarietăți dacă ne închipuim a fi cu cîțiva ani mai bătrîni. Cine cunoaște lumea știe ce multă schimbare aduc anii.*

M. EMINESCU

● *Anii trec ca apa.*

G. TOPÎRCEANU

● *Omul la tinerețe trăiește cu speranțe, iar la bătrînețe cu suveniri.*

I. GHICA

● *Pe cît ne par zilele de lungi, pe atît de scurți anii.*

ALPHONSE DAUDET

● *Un tînăr își poate risipi ziua, dar anii prețul clipei îl vor învăța.*

GOETHE

● *Anii trec ca vîntul.*

RACINE

DESPRE CEASURI

● *Bucuria și durerea măsoară rău mersul orelor : prima le face secunde, cealaltă secole.*

● *Ceasurile de extaz nu țin mai mult decît o clipă.*

HUGO

Cosmonauții patrupezi la grădina zoologică din Moscova

Medicii și biologii s-au despărțit cu multă părere de rău de patrupezi. Despărțirea era însă inevitabilă, căci pe adresa Institutului soseau sumedenie de scrisori prin care oameni de diferite profesii și foarte mulți elevi, în deosebi, își exprimau dorința de a-i vedea pe primii vizitatori ai Cosmosului.

Familia astronauților cu patru picioare a fost deci instalată în marele lăcaș al animalelor din grădina zoologică. Malîșka, Zvezdocika, Cernuska și progenitura Strelkăi. Dingo si Zabava, își petrec acum zilele... terestre în cuști spațioase și confortabile și se bucură de o atenție deosebită atît din partea îngrijitorilor cît și din partea publicului.

Malîșka, unul din primii pionieri ai Cosmosului, care a „explorat" de două ori bolta cerească, a împlinit nouă ani. Cu înfățișarea ei de vulpoi cu capul mare, nu-i prea sociabilă. Zvezdocika e îmbrăcată într-o mică husă verde, vestigiu al costumului ei spațial. La un scurt lătrat pe care-l scoate, toți ceilalți se apropie iar seara, părăsesc cuștile pentru a merge să se culce într-un adăpost acoperit.

Familia primelor animale cosmonaute s-a mărit : Cernușka, care, ca și Zvezdocika, a mers în recunoaștere în spațiu puțin înainte de zborul lui „Vostok", a născut, nu de mult, doi căței albi cu pete negre.

Noii pensionari se simt bine la grădina zoologică, sînt veseli, liniștiți și au o mare afinitate pentru vulpile mici din vecinătatea lor. Ei primesc din cînd în cînd vizita medicilor care i-au pregătit pentru zborurile cosmice.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

O monedă de aur

Crăciunul acela a fost vesel pentru săracul Andres, care nu avea de lucru din toamnă.

Străbătea parcul, pe înnoptat, cînd văzu, pe pămînt, o monedă care reflecta lumina rece a lunii. La început crezuse că e o monedă de argint ; dar cînd o ridică, surprins de greutate, își schimbă părerea : „Este o medalie, desprinsă de la vreun lanț", gîndi el. După ce ieși din parc și putu s-o examineze la lumină, se convinse că, într-adevăr, era o monedă de aur.

Cu moneda între degete, își băgă mîna dreaptă în buzunarul pantalonilor. Nu se hotăra s-o lase din mînă, de teamă să n-o piardă, ca cel care o pierduse în parc, cel care o avusese înaintea lui. Cu siguranță că nu era un sărac, se gîndi : săracii n-au monede de aur. O fi bogat și moneda aceea i-o fi scăpat neobservată, fiindcă are multe alte monede la fel. Și Andres reflectă că dacă ar ști cine a pierdut-o, i-ar înapoia moneda, chiar dacă nu i-ar da o recompensă.

În timp ce Andres mergea grăbit spre casă, moneda de aur sălta în buzunar ; dar cum nu mai erau altele care să o facă să sune atingînd-o, veselia ei era tăcută.

O îndoială îl cuprinse pe Andres : n-o fi o monedă falsă ? se opri în colțul străzii și o examină din nou, la lumina unui felinar.

Văzu literele ei, bine gravate ; o făcu să sune. Aparența și timbrul — limpede, fin — aproape îi redară liniștea. Ca să se liniștească pe deplin, fu pe punctul să intre într-o prăvălie, să cumpere ceva și să plătească cu moneda de aur. Dacă o primeau, fără îndoială era bună, dacă nu... ; dar era mai bine s-o arate cuiva care să-i spună adevărul. Andres preferă să ducă moneda acasă.

Drumul îi păru mai lung decît în alte nopți, cînd se întorcea înfrînt din lupta pentru găsirea unei slujbe, fiindcă acum se gîndea la surpriza pe care o va pricinui nevestei lui, cînd îi va arăta moneda de aur. Locuința lui era întunecată și pustie, cînd sosi el. Nevasta lui plecase, cu fetița, ca să predea rufăria pe care o cosea zilnic.

Schiță de Francisco Monterde

Aprinse lumina și se așeză să le aștepte, la masa nevopsită. Apucă un colț al feței de masă cu pătrate roșii, trecă moneda și cînd auzi apropiindu-se vocile nevestei și fetiței, o ascunse sub fața de masă.

Fetița intră prima, alergînd ; o luă în brațe, o sărută pe frunte și o așeză pe genunchii lui. Femeia sosi pe urmă ; fața ei avea o expresie tristă :

— Ai făcut ceva ?... Eu n-am putut să cumpăr pîine, pentru că nu mi-au plătit rufăria pe care m-am dus s-o predau.

În loc să răspundă, Andres, surîzător, ridică colțul feței de masă.

Femeia văzu cu mirare moneda și o luă în mînă. Andres se temu că va spune : „E falsă", dar ea spuse numai :

— Cine ți-a dat-o ?

— Nimeni. Am găsit-o.

Și povesti cum o găsise. Ca să explice mai bine, așeză moneda pe podea și se dădu cîțiva pași înapoi.

— Eu veneam așa, cînd deodată...

Fetița se grăbi să ia moneda, o puse în palma mîinii stîngi, întinse ; o aruncă în aer și o făcu să se învîrtească pe podea. Andres i-o smulse, atunci, cu teamă,

— Atenție, să nu cadă în vreo crăpătură sau în vreo gaură !...

Păstră moneda în unul din buzunarele vestei și se așeză la masă.

— Ce cumpărăm cu ea ?

— Trebuie să plătim mai întîi. Avem atîtea datorii !... suspină femeia.

— E adevărat ; dar amintește-ți că trebuie să mîncăm.

Femeia nu fu de părerea lui. Mai întîi ar trebui să plătească... Andres, prost dispus, își scoase haina și vesta și le atîrnă de speteaza scaunului.

— Mă rog, spuse el, atunci o să petrecem sărbătorile fără să cinăm, cu toate că avem o monedă de aur.

Împăciuitoare, femeia răspunse :

— Poți să te duci să cumperi ceva ; o să ne rămînă restul.

Andres primi. Își puse din nou vesta, haina, și plecă de acasă.

Pe stradă, se întîlni cu Pedro, vecinul lui.

— Unde te duci ?... Vrei să vii să iei ceva cu mine ?

Andres primi. După ce au băut și tăcărit un timp, se despărți de Pedro și merse mai departe spre prăvălie. Să cumpere ceva de mîncare doar pentru noaptea asta sau și bomboane și vreo jucărie pentru fetiță ?

În prăvălie comandă ba una, ba alta. Cînd pachetul fu gata, Andres căută moneda, mai întîi în buzunarele pantalonilor, apoi în vestă ; dar moneda de aur nu era în nici unul din buzunare. Îngrozit, o căută iarăși în toate buzunarele — la pantaloni, la vestă, la haină — fără s-o găsească. Cînd se convinse că n-o are, se scuză față de vînzător și ieși din prăvălie.

Timp de cîteva minute, alergă înnebunit, pe străzile care duceau la locuința lui. Cum intră, văzu pe fetiță adormită, cu capul pe brațe, deasupra mesei, și pe nevastă stînd lîngă ea și cosînd. Nu îndrăzni să spună adevărul. În cele din urmă bîigui :

— Moneda...

— Ce ?

— ...Am pierdut-o.

— Cum ?

Fetița se sperie, deschise ochii, lăsă brațele în jos și atunci se auzi, sub masă, sunetul fin al monedei de aur.

Andres și nevasta lui, rîzînd ca nebunii, se plecară să ridice moneda, pe care fetița o ascunsese în timp ce vesta stătuse agățată de scaun.

Traducere din limba spaniolă de Tatiana ULMU

Poșta redacției

GH. BUNGHEZ — București. Am citit articolul dv. care se ocupa nu atît de problemele circulației în orașele mari, cît mai ales de organizarea mijloacelor de prim ajutor sanitar. Dorința noastră, a tuturor, este de a vedea lichidate cazurile de accidente, folosind o sumedenie de mijloace de prevenire pentru pietoni. Ca atare, nu credem că este de strictă actualitate un articol de acest fel.

Ne gîndim însă că dv., ca medic, ne-ați putea furniza alte lucrări interesante. Ați văzut, probabil, colțul nostru medical. Ați putea, de asemenea, dacă timpul vă permite, să ne faceți și unele sugestii. Așteptăm.

ION IONESCU — Găești. Atunci cînd se cumpără un aparat de radio sau un difuzor, trebuie prezentată și chitanța de achitar a abonamentului. Vînzătorul la care vă referiți a procedat legal.

PAUL VASILESCU — Blaj. Prietenul dv. a avut dreptate. Pînă în 1962, s-au fabricat televizoare românești, marca „Național". În prezent, această marcă nu se mai află în comerț. De aceea, nu v-ar mai folosi nici sfaturile pe care ni le cereți.

EUGEN DUMITRESCU— București. Dintr-o singură poezie nu ne putem da seama cît talent aveți și mai cu seamă ce ar trebui să mai faceți pentru a vă vedea versurile publicate. Iată pentru ce se simte nevoia și a altora.

PAUL BOLINEANU — Ploiești. Pentru a vă putea prezenta la examenul de admitere al școlii navale comerciale din Constanța, este necesar să fiți absolvent al învățămîntului mediu cu examen de maturitate. Amănunte luați de la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor.

R. ROMAȘCANU — Iași. Deși desenele trimise revistei au o tematică actuală, ele nu sînt realizate artistic, fapt pentru care nu pot fi publicate.

EMIL VOCHIN — Pitești. Pentru a cunoaște adresa sportivilor de care vă interesați, întrebați la U.C.F.S

ALEXANDRU LUPAȘTEAN — Sibiu. V-ați străduit mult să transcrieți cu mîna textele preluate din unele reviste vechi. Ne pare rău că înainte de a începe această operație dificilă nu ne-ați consultat fiindcă ați fi fost îndrumat să nu vă apucați de aceasta. Revista noastră nu ignorează ceea ce s-a petrecut în trecut, însă este, așa cum e și firesc, interesată de ce este prezent, de ce va fi în viitor. Ca atare, articole de genul celor primite, văduvite de originalitate, nu interesează pe cititor. Sperăm că veți ține seama de această recomandare pentru tot ce va fi de acum înainte.

PETRE I. GHIZDEANU — București. Anunțuri despre pierderi de acte se publică în Buletinul oficial al Sfaturilor populare. În consecință, adresați-vă Sfatului Popular al Capitalei.

PUȘA RALEA — Buzău. Toate răspunsurile la întrebările cititorilor se publică în această rubrică, inclusiv cele care înainte apăreau la „Curierul nostru". Nu posedăm partituri de muzică ușoară și nici nu ne ocupăm cu copierea lor pentru a le trimite cititorilor. Adresați-vă la un magazin de muzică unde puteți găsi tot ce vă interesează din acest domeniu. Pentru completarea colecției, urmăriți rubrica de față, în care dăm și adresele celor care pun la dispoziția doritorilor numere din revista noastră.

S. ILIESCU — Brașov. Pot fi încadrați în funcția de tehnician II și absolvenții cu diplomă ai fostelor școli de subingineri. Dacă ați deținut cel puțin cinci ani funcții tehnice, puteți fi încadrat și pe post de tehnician I.

EUFROSINA NICOLAE — Craiova, str. Silozului nr. 131 ; SABIN BULIMAR și IOAN COJOC, comuna Fîrdea, raionul Făget, regiunea Banat ; ELISABETA MUHA — Iași, cartierul Dimitrie Cantemir, Bloc C. II Scara A, et. IV, ap. III, doresc să facă schimb de ilustrate despre frumusețile patriei.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 240

TEATRU

„ÎNTÎLNIRE CU MUZICA UȘOARĂ"

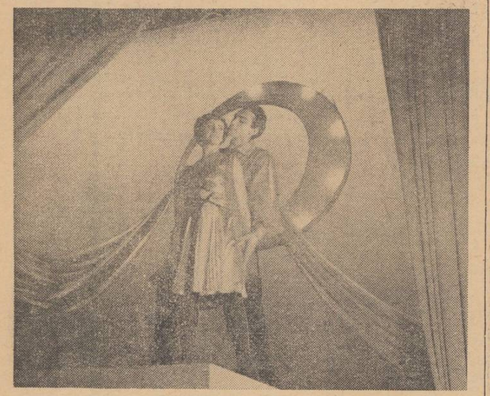

Scenă din concertul-spectacol „Întîlnire cu muzica ușoară"

Încheierea anului s-a făcut la Teatrul Muzical din Galați cu o premieră deosebită de celelalte. Un grup de cîntăreți, cu o formație instrumentală restrînsă, alcătuită din 8 persoane și doar cîteva recuzite, a reușit să susțină un program care va întruni aprecierile bune ale publicului spectator.

„Fretextul muzical" în două acte urmărește să prezinte unele din cele mai frumoase melodii ale anului 1963 (între care și cele de la festivalul de muzică ușoară de la Mamaia), precum și unele din cele mai vechi melodii de peste hotare.

Spectacolul este conceput în mișcare, regizorul B. Fălticineanu de la estrada bucureșteană izbutind să găsească mijloacele expresive pentru a dubla melodia cu un joc de scenă firesc și ingenios. La aceasta contribuie și întreaga orchestră. Fiecare instrumentist avînd de dus la capăt un anumit rol, bine conturat, spiritual. În această viziune regizorală, spectacolul capătă un caracter tineresc, plin de vervelie, o înfiripare plăcută cu muzica ușoară.

Păcat că unele cuplete nu fost prea lungite, prezentate șablonard. Pe alocuri a lăsat de dorit și textul prezentării făcut de Jean Segall și Traian Vasilliu, care n-au schițat în general bine de rolurile lor.

Partea cea mai interesantă a spectacolului a fost, desigur, cea muzicală, în care interpreții s-au străduit să realizeze creații bune. Și au reușit. Trebuie remarcați cei doi cunoscuți cîntăreți — Ionel Miron și Al. Iula. Cîntecele executate au fost bine finisate, frumos interpretate. E vorba atît de „E una, numai una" de Aurel Giroveanu, cît și de „Bolero" și „Maria" de George Grigoriu, precum și de „În tot ce-i frumos" de Ely Roman. O mențiune specială pentru interpretarea ariei din „Secretul lui Marco Polo" de Lopez, cîntată de Ionel Miron.

Marius Dumitrescu, în „Oglinzile mării" de Eugen Țeger și „Tina, Valentina", a arătat că dispune de posibilități vocale pe care trebuie să le cultive cu perseverență.

Mimi Gluglea și Florica Varlam au dat interpretărilor o interesantă nuanță personală.

În notă. Mioara Dan, Ica Tudosie, Liviu Bușilă, Relu Drăgan. Ne-au plăcut sublinierea sarcastică din cupletul interpretat de Tanța Popescu, precum și scenele de balet.

Conducerea muzicală a fost incredințată lui Cristofor Barbatti și Stroe Tănase. În seara premierei, a dirijat Cristofor Barbatti, cu multă siguranță, stăpînind bine orchestra ce a avut-o de executat un program destul de complicat.

În general, „Întîlnire cu muzica ușoară" constituie o experiență bună a Teatrului muzical gălățean, spectatorului fiindu-i date cîntece bine alese, coregrafiate pe măsura gustului lui.

Const. SIRBU

Pe scena Teatrului din Brașov

Pe scena Teatrului de stat din Brașov s-a reprezentat — în premieră pe țară — piesa **„Vulpile"** a scriitoarei americane Lillian Hellman. Urmărind evoluția unei familii burgheze, autoarea reliefează în această piesă caracterul rapace al unor personaje, adevărate vulpi aflate la pîndă în scopul înavuțirii. Mesajul transmis de această lucrare dramatică are un ecou însemnat în actualitate. Spectacolul — pus în scenă de regizorul Ion Simionescu — a fost interpretat de actorii Nunuța Hodoș, Zoe Maria Albani, Mada Florian, Emil Siritinovici, Nicolae Albani, George Gridănușu etc.

Repertoriul actual mai cuprinde și ale premiere, printre care : „Steaua fără nume" de Mihail Sebastian, în regia lui Andrei Vălgyessi, de la Teatrul Maghiar de stat din Sf. Gheorghe, și piesa lui Ștefan Berciu **„Acuzarea apără"**, în montarea regizorului Dinu Cernescu, de la Teatrul regional București.

Paralel cu spectacolele date la Brașov, ansamblul acestui teatru întreprinde deplasări și în centrele muncitorești și satele din cuprinsul regiunii. Astfel, s-au prezentat numeroase spectacole la Săcele, Codlea, Rupea, Hărman, Racoș, cu piesa **„Grădina cu trandafiri"** de Andi Andrieș. Cu piesa **„Fiicele"** de Sidonia Drăgușanu s-au efectuat 27 deplasări la Rîșnov, Tohan, Vulcan, Feldioara, Făgăraș, Agnita, iar comedia lui Nicolae Damaschin **„Uu drac de fată"** s-a jucat la Sohodol, Cristian, Hălchiu. Totodată, în fața a numeroși spectatori din mai multe localități din regiunea Brașov, și din alte regiuni, s-ar reprezentat piesa **„Chirița la Iași"**.

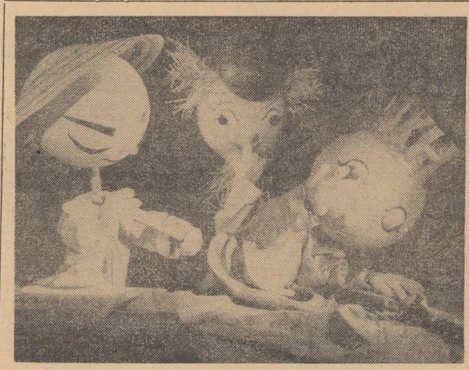

Teatrul de păpuși din Constanța : scenă din „Alfabet împărat" — piesă de Iosif și Hanna Lamkovi.

Repertoriu ieșean

Național ieșean se află în pregătirea a două premiere. Prima va avea loc încă în cursul lunii acesteia, aducînd spectatorilor piesa lui Al. Mirodan „Șeful sectorului sufletе". Distribuția cuprinde pe Dorin Varga, Cristina Deleanu, Boris Olinescu, Virgiliu Costin, Cornelia Gheorghiu, Elena Bartok, Sergiu Tudose. Regia este semnată de George Rafael, iar scenografia de Hristofenia Cazacu.

Cea de a doua premieră va fi cu „Vrăjitoarele din Salem" de Arthur Miller.

S-ar mai putea vorbi și despre o a treia premieră. Ea se încadrează în festivitățile prilejuite de împlinirea a 400 de ani de la nașterea marelui dramaturg William Shakespeare. Cu această ocazie, va fi reprezentată „Noaptea regilor". Spectacolul va avea loc în luna februarie. În regia lui Crin Teodorescu, spectacolul va cuprinde pe Marcel Finchelescu, Virgil Raiciu, Valentin Ionescu, Gh. Macovei, A. Radvanschi, Ion Lucaci, artist emerit, Adrian Tuca, St. Dăncinescu, artist emerit, Adina Popa, Cornelia Gheorghiu și alții. „Noaptea regilor" va fi jucată concomitent cu „Richard al III-lea", piesă care se află deja în repetoriu.

În această săptămînă, Teatrul Național „Vasile Alecsandri" a inaugurat ciclul „Istoria teatrului universal". Primul spectacol s-a intitulat : „Festival de tragedie antică" și a cuprins fragmente din „Prometeu încătușat" de Eschil, „Antigona" și „Oedip Rege" de Sofocle, „Troienele" de Euripide. Ilustrațiile teatrale au fost făcute cu sprijinul unui mare grup de actori, în frunte cu artista emerită Margareta Baciu.

De peste hotare

TEATRUL NAȚIONAL POPULAR (T.N.P.) din Paris a înregistrat un deosebit succes artistic cu piesa „Copiii soarelui" de Maxim Gorki. Spectacolul are ca interpreți principali pe Georges Wilson, Emmanuelle Riva, Catherine Sellers și Judith Magre. Regia aparține lui Georges Wilson, care este și conducătorul artistic al teatrului.

LA TEATRUL „Vieux Colombier" a avut loc o seară poetică consacrată lui Federico Garcia Lorca. Recitalul a prilejuit o incursiune prin peisajele atît de îndrăgite de Lorca, ale Andaluziei, Granadei, precum și în arenele corridelor.

Recitalul a fost susținut de Germaine Montero, care a interpretat și o serie de cîntece armonizate de Garcia Lorca, Jean-Simon Prevost, Jacqueline Danno, Arlette Thomas.

TELEVIZIUNEA franceză a transmis spectacolul de închidere a Concursului Marguerite Long-Jacques Thibaud, în cadrul căruia cei doi laureați — Victor Eresko (pian) și violonista Irina Bocikova au interpretat piesele pe care le-au prezentat în concurs.

Ei au fost acompaniați de Orchestra filarmonică a radioteleviziunii franceze condusă de Alain Lombard și J. Bazire.

DE UN SUCCES fără precedent se bucură un disc înregistrat de cîntă care cuprinde 11 cîntece ale marei artiste a șansonetei care a fost Edith Piaf. Între cele 11 cîntece sînt intercalate răspunsurile pe care le-a dat cîntăreața într-un interviu pe care l-a acordat mai de mult cu privire la prietenie, tinerețe, fericire și, bineînțeles, dragoste. Fiecare dintre răspunsurile cîntăreței servește drept introducere la un cîntec dintre cele mai cunoscute ; este vorba de fapt de o antologie a cîntecelor cărora Edith Piaf le-a dat viață în cursul carierei sale.

„Răzvan și Vidra" la Petroșeni

Teatrul de Stat din Petroșeni montează o nouă premieră. E vorba de piesa **„Răzvan și Vidra"**, de B. P. Hașdeu. Regizorul, Miron Niculescu, de la Teatrul Național „I. L. Caragiale", semnează și teopotriva direcția de scenă și scenografia spectacolului.

Spectacole în pregătire

„Stafeta nevăzută" la Teatrul Național „I. L. Caragiale"

La Teatrul Național „I. L. Caragiale" se pune în scenă noua lucrare a lui Paul Everac : **„Stafeta nevăzută"**. Regia spectacolului : Mony Ghelerter (asistenți ai regiei : Victor Moldovan și Liviu Crăciun). Realizatorul decorurilor este Mihai Tofan. Costumele : Gabriela Nazarie. În distribuție : Emanoil Petruț (în rolul principal), Costache Antoniu, Marcel Anghelescu, Toma Dimitriu, Marcela Rusu, Simona Bondoc, Chiril Economu, Florin Piersic, Coca Andronescu, Matei Gheorghiu, Catița Ispas, Victor Moldovan, Liviu Crăciun, Gr. Nagacevschi, N. Gr. Bălănescu, Șerban Holban, Igor Bardu, Costache Diamandi.

„Rinocerii" la Teatrul de Comedie

Sub conducerea regizorului Lucian Giurchescu, se repetă la Teatrul de Comedie vitoarea premieră cu piesa **„Rinocerii"**, a dramaturgului Eugen Ionescu. Traducerea piesei aparține Floricăi Șelmaru. Rolul principal va fi deținut de artistul poporului Radu Beligan. Distribuția mai cuprinde pe Ion Lucian, Mircea Balaban, Mircea Constantinescu, Sanda Toma, Costel Constantinescu, Gh. Dinică, Ștefan Tăpălagă, Val. Plătăreanu, Tilda Radovici, D. Chesa, Ina Don, Ilarina Demian.

Scenografia o semnează Dan Neamțeanu.

Cu Ladislau Konya despre turnee și spectacole

De curînd s-a înapoiat dintr-un turneu pe care l-a întreprins în Belgia, cîntărețul Ladislau Konya de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.

Cu cîteva luni în urmă, Ladislau Konya a anărut pe scena operej din Liège în spectacolul *„Aida"*, susținînd, în limba italiană, rolul Amonastro. Acum, baritonul nostru, invitat din nou, a interpretat rolul contelui de Luna din opera „Trubadurul" de Verdi.

— Am apărut în acest spectacol, ne spune Konya, *alături de artiști renumiți ca Mimi Arden* (Azucena), *Ceri Brunin* (Leonora), *Tony Poncet* (Manrico), *Felix Gibaud* (Fernand) *— ultimii doi de la Opera din Paris, realizînd o frumoasă colaborare cu partenerii mei. Trebuie să adaug că o prețioasă contribuție la succesul spectacolului a adus-o dirijorul Marcel Desiron, care a avut și conducerea muzicală.*

În popasul de zece zile pe care artistul nostru l-a făcut peste hotare, a avut prilejul să-și dea concursul și în cadrul unui recital organizat de Asociația de prietenie româno-belgiană, interpretînd arii din opere, precum și lieduri.

— A constituit pentru mine o plăcere să pot cînta, între altele, în fața unui public care m-a primit cu căldură, lucrări ale marelui nostru muzician George Enescu.

Revenind în țară, Ladislau Konya și-a reluat activitatea. În afară de spectacolele în care apare, el repetă un nou rol : pe Golo din *„Peleas și Melisande"* de Debussy, una din viitoarele premiere ale Teatrului de Operă și Balet al R.P.R.

Sandu NAUMESCU

CU PAUL URMUZESCU DESPRE... PĂCĂLICI ȘI PĂCĂLINA

Paul Urmuzescu este unul dintre tinerii compozitori, a cărui prezență în viața artistică o poți constata, fie vizionînd un film, o piesă de teatru, ori pur și simplu stînd comod într-un fotoliu, acasă, avînd în față micul ecran, sau ascultînd radio. Dacă vreme de ani de zile s-a ocupat cu precădere de ilustrația muzicală, în prezent „greul" activității sale îl constituie compoziția. Cîteva minute de vorbă cu tînărul compozitor ne-au adus o seamă de amănunte, socotim interesante, mai cu seamă acum, încă, la începput de an.

— În prima perioadă a activității mele, mi-am făcut ucenicia în „ilustrație", îmbinînd pasaje muzicale consacrate, potrivit cu necesitățile scenariilor. Cu anii, mi-am dat seama că, deseori, ori cît de bun cunoscător al repertoriului muzical ai fi, totuși parcă nu ești mulțumit de aportul adus la întregirea atmosferei unei piese de teatru, la crearea unui cadru sonor adecvat. Am început să scriu o ilustrație muzicală originală. Amintesc muzica de scenă pentru piesele „Hangița", „Regele Lear". „Anii negri", „Vicleniile lui Scapin", „Bădăranii"...

— Muzica pentru piesa de teatru reprezintă un adaos sonor la o scenă sau situație ?

— Muzica de scenă nu-și propune să înlocuiască recuzita ori decorurile. Dacă s-ar reduce la atît, poate că ar fi mai simplu. Sarcina ce-i revine este mai mare. În ce mă privește, în muzica de scenă urmăresc reprezentarea emoțională a personajelor, creșterea lor, viața lor complexă. Într-un anumit fel, muzica de scenă poate fi socotită un comentariu cu sarcina de a mări accesibilitatea dintre fondul de idei al scenariului și spectator.

— Ați amintit de muzica la piesa „Bădăranii". Există și un film românesc cu același nume...

— ...și a cărui muzică am compus-o. Am amplificat muzica din piesa „Bădăranii", adaptînd-o la condițiile scenariului de film. La timpul său, au fost spuse o seamă de lucruri bune.

— A fost un debut ?

— Nu. Încă în urmă cu ani, am mai compus muzică pentru filmul „Ilie în luna de miere"... Dar în mod deosebit m-a pasionat filmul de animație. Mă refer la filme în care eroii sînt diferite obiecte, insuflețite, inclusiv desenul animat și păpușile. Amintesc filmele „Năzdrăvaniile", „Ursul păcălit de vulpe" etc. Ele aparțin regizorului Bob Călinescu. Printre alte filme realizate împreună cu Bob Călinescu îm să menționez în special „Metamorfoze", pe care îl socotesc o realizare artistică de seamă. Cred că am reușit să contribui prin muzică la insuflețirea celor două cărăculițe : „El" și „Ea".

— Ce părere aveți despre ultimul film animat al lui Bob Călinescu, „Balada maeștrilor", după Tudor Arghezi ?

— Foarte bună. Filmul m-a amuzat extrem. A trebuit să muncesc mult pentru a realiza o atmosferă satirică de viziune argheziană.

— La ce mai lucrați ?

— Am terminat de curînd sincronizarea muzicii la filmul animat „Ritm". O pătimașă idilă este consumată de doi eroi populari, Păcălici și Păcălina. Intrucît nu vreau să stric o veche colaborare cu Bob Călinescu, doar atît vă pot spune despre film. Restul pe ecran.

— Alteva ?

— În curînd, va fi pe ecrane filmul de inspirație argheziană „Cuiul". Despre film... ca și despre cel anterior. Amintesc apoi cu plăcere comentariul muzical scris pentru filmul regizorului Haralambie Boros, „Politică cu..., delicatese", după o schiță de I. L. Caragiale.

— Sînteți, dacă nu ne înșelăm, și creatorul cîntecului „Trăsura lui Bucur"...

— Debutul meu în muzica ușoară ! Au urmat apoi alte cîntece, printre care „Cupidon", „Primii fulgi de nea". Finisez un triptic simfonic închinat constructorilor hidrocentralei de pe Argeș — „Luminile Argeșului"...

Carol ROMAN

VĂ POVESTIM FILMUL

„Legea Antarctidei"

O producție în culori pentru ecran panoramic

a studiourilor sovietice

...Întinderile albe și tăcute ale celui de al șaselea continent au ispitit pe exploratori încă de la începutul celuilalt veac. Dar abia în zilele noastre, Antarctida a fost obligată să-și dezvăluie misterele. În ultimii ani, expediții din diferite țări ale lumii au stabilit pe ghețuri stațiuni științifice permanente care, înfruntînd geruri năprasnice și viscole, continuă cercetări ale căror rezultate sînt de folos întregii omeniri.

O întîmplare petrecută aici, curînd după debarcarea membrilor expeditiei sovietice, a atras atenția opiniei

publice mondiale asupra spiritului de colaborare care trebuie să caracterizeze orișunde pe glob relațiile dintre oameni, dintre popoare și state. Avionul unei expediții belgiene ia foc în aer. Pasagerii — patru exploratori — scapă ca prin minune, dar ei sînt amenințați de o moarte lentă. Frigul, împutinarea treptată a proviziilor, lipsa unei legături stabile cu baza de plecare îi supune la grele încercări. Semnalul de alar-

mă — S.O.S. — pe care-l lansează este recepționat de toate stațiunile expediițiilor din Antarctida. Japonezii și belgienii socotesc însă că viscolul și noaptea polară nu permit decolarea avioanelor și că orice încercare s-ar solda cu noi jertfe.

În cabana expediției sovietice, se fac ultimele pregătiri din ajunul Anului Nou. Radioul este deschis și toți așteaptă cu emoție mesajele din patrie. Dar semnalul S.O.S. lansat de către cei rătăciți printre ghețuri pune capăt oricărei bucurii. Hotărîți să-i salveze, că-

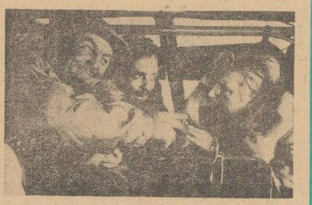

pitanul Belov și membrii echipajului său pornesc într-o eroică misiune, în vreme ce la radio răsună glasul cristalin al Natașei, fiica căpitanului, care-și felicită tatîcul de Anul Nou...

O dramatică înfruntare cu natura începe. Porniți cu sănii trase de cîini, an sovietic și un belgian îl găsesc pe mecanicul Haagen care era crezut definitiv pierdut în adîncul unui ghețar, unde căzuse. Iar în vreme ce ceilalți trei își făceau ultimele însemnări, căpitanul Belov străpunge cu avionul său văzduhul întunecat și zguduit de viscol, conducîndu-l cu calm spre o tintă

pe care o cunoaște bine : salvarea exploratorilor belgieni. După încercări repetate, căutarea plină de riscuri își află o fericită împlinire : cei trei sînt salvați. Solidaritatea umană a învins natura vitregă, oferind tuturor o pildă vie de colaborare în spiritul păcii și al prieteniei.

Realizat în peisajul autentic al Antarctidei, filmul redă panorama inedită a unor monumentale imaginii de pe cel de al șaselea continent.

Cineaștii despre arta lor

Luchino Visconti despre „Ghepardul"

Unul dintre marile filme care vor rula pe ecranele noastre în acest an este „Ghepardul", ecranizare a romanului cu același titlu de Giuseppe Tomasi di Lampedusa, realizată de Luchino Visconti, film distins anul trecut la Cannes cu marele premiu „Palme d'Or". O distribuție internațională aleasă, care include pe Burt Lancaster, Alain Delon, Claudia Cardinale, Serge Reggiani, Paolo Stoppa și alții, o reconstituire fidelă a peisajului și recuzitei de epocă (a costat nu mai puțin de 3 miliarde lire !), precum și respectarea strictă a exigențelor cronanului — ceea ce a impus o perioadă de filmare de peste șase luni — au asigurat, în ultimă instanță, succesul transpunerii celebrului roman. Acțiunea redă, la dimensiunile vaste ale unei epoci zbuciumate, imaginea Siciliei în perioada istorică a făuririi unității Italiei, în momentul cînd burghezia devenea clasă dominantă.

Despre concepția adaptării, binecunoscutul cineast italian Luchino Visconti — precursor al neorealismului și creator, al unor filme ca „Senso", „Se cutremură pămîntul" și „Rocco și frații săi" — s-a exprimat în următoarele cuvinte :

„Am încercat să fac din acest roman, înainte de toate, o operă cinematografică... Un film nu este un roman și chiar dacă el a fost realizat după un roman, are o viață absolut proprie. Eu sper, cu toate acestea, să fi redat în chip evident sensul profund al evenimentului esențial care populează cartea : transformarea unei lumi, dintr-o societate feudală ale cărei alcătuiri troznesc și cad în bucăți sub loviturile burgheziei, forța motrice a unificării Italiei. În centrul acestui fenomen un om, un aristocrat : printul de Salina fi observă cu luciditate convulsiunile... Am introdus mai multe scene privitoare la ocuparea orașului Palermo de către garibaldieni, nu mai pentru a lumina situația politică și a da o pondere mai mare a ceea ce romancierul n-a dezvoltat... Am subliniat deci anumite aspecte care în roman nu erau puse în evidență".

Referindu-se la faptul că Lampedusa, duce și print, a urmărit să susțină în cartea sa un punct de vedere aristocratic asupra momentului istoric, căutînd să valieze dezamăgirii pe care o trăia clasa sa în fața prefacerilor sociale ale vremii opinia întregului popor, Visconti precizează : „Contrar celor ce spune printul în această privință, cu am încercat să arăt ceea ce se petrecea cu adevărat în Sicilia în acea epocă și mai ales să pun în evidență înșelătoria cărei poporul l-a căzut victimă în raport cu propriile sale speranțe în adevăratele schimbări pe care le-ar fi adus o adevărată revoluție. „Referindu-se la coaliția dintre noua aristocrație și marea burghezie „care a dat naștere marii reacțiuni italiene, aceasta care a organizat marșul asupra Romei și a instaurat fascismul înainte de a-l ajuta pe Franco în Spania, *Visconti arată :* „Această aliantă, teribil de reacționară, își capătă întregul ei sens la sfîrșitul marelui bal unde am introdus, pe drept, episoade care nu figurează în roman, dar care limpezesc raporturile personajelor cu evenimentele".

IN PREGĂTIRE

PIERRE BRASSEUR („Vaporul lui Emil", „Marile familii" etc.) Jean Gervais și Michel Lercuyer („La Fayette") sînt protagoniștii unui nou film realizat în studiourile franceze, în a cărui distribuție se numără și... pompierii orășelului Mainneville care, între altele, au creat abundente ploi artificiale cerute de scenariu.

PARAȘUTIȘTII

Filmul polonez realizat de Pavel Komorowski nu este, așa cum s-ar părea, o producție cu caracter militar.

Unitatea de paraușiști în care se petrece acțiunea constituie doar cadrul unor procese de modelare a caracterelor, de transformare a concepțiilor. Cei doi eroi principali — Grzergorz și Kardas — sînt două firi asemănătoare totuși deosebite. Amîndoi înaintea stagiului militar, se manifestau ca elemente antisociale. Grzergorz e beliv, are atitudini huliganice ce merg pînă acolo încît îmbrîncește din mersul trenului pe unul din conducători ce sătise să-l salveze o tînără din ghiarele acestui om cu mintea întunecată. Kardas venea dintr-o școală de corecție unde educația nu-i ajunse la nimic, sîntînd cea mai mare satisfacție atunci cînd vedea în jurul lui semănată suferința. Dacă primul, care părea cel mai greu de îndreptat, a putut îi totuși recuperat, Kardas nu s-a lăsat pînă în ultimul moment. Și acest lucru nu l-a putut face decît Grzergorz, salvîndu-l de la moarte (parașuta lui Kardas se prinsese de coada avionului).

Unitatea filmului este bine țesută, creîndu-se de-a lungul lui numeroase momente de tensiune.

În final, toții recruți, îmbrățați în hainele lor civile, se întorc acasă. S-ar părea că Grzergorz va rămîne alături de iubita lui care-l recunoaște ca fiind tînărul ce săvîrșise fapta neplegiuită din tren. El reflectă însă adînc și deși cazul fusese învăluit în mister, găsește tăria morală de a se îndrepta spre procuratură, spre a declara fapta pe care o regreta adînc.

Regia sugerează însă destul de discret unele circumstanțe atenuante : bătrînul conductor trăia, ce-i drept fără a avea un picior iar fata de atunci alerga după el spre a arăta în ce împrejurări se întîmplase cazul.

Artiștii Marian Kociniak și Andrzej Szajewski au creat două tipuri puternice,

Un portret pe săptămînă

JEAN MARAIS

O seamă de filme turnate între 1959—1961, în regia lui Hunebelle, ni l-au înfățișat pe Jean Marais în postura de „cavaler fără frică", care reușește singur, cu zgîrnie și curaj, să respingă forțele răului.

Care a fost evoluția personalității artistice a popularului actor francez, de la debut pînă acum ?

Cîteva date biografice : data nașterii — 11 decembrie 1913 ; pregătirea — o școală de artă dramatică făcută concomitent cu practicarea altor meserii ; debutul în cinematografie — 1933. Urmează roluri puțin importante în film, paralel cu activitatea teatrală. Primele roluri mari — în filmele „Patul cu coloane" (în 1942, regia R. T. Mal) și „Carmen" (în 1942, regia Christian Jaque) ; filmul care îi asigură consacrarea este **„L'eternel retour"**, turnat în regia lui Jean Cocteau-Delannoy, în 1943. În continuare, el turnează o serie de filme din care remarcăm : **„La belle et la bête"** („Frumoasa și fiara") în regia lui Jean Cocteau, **„Ruy Blas"** în regia lui Billou (1947), **„L'aigle à deux têtes"** („Vulturul cu două capete") regia Jean Cocteau, 1947, **„Aux yeux du souvenir"** („În ochii amintirii"), în regia lui Delannoy 1948 **„Les parents terribles"** („Părinții teribili") regia Cocteau, **„Noții albe"** turnat în Italia în regia lui Luchino Visconti, în 1957.

După 1959 Jean Marais, deși destul de tîrziu își încearcă norocul într-un gen nou, acela de pelerină și spadă, în filmele lui Hunebelle, unde deși nu ne face să uităm de reprezentanții cunoscuți ai genului care au fost Douglas Fairbanks și Errol Flynn, reușește să se achite foarte dinamic de îndatoririle sale.

În teatru, joacă cu predilecție în piesele lui Jean Cocteau ; încercările sale de teatru clasic de la Comedia Franceză nu au fost prea fructuoase.

Ne vizitează

Publicului nostru i se va oferi posibilitatea de a face cunoștință cu alți artiști de peste hotare. La București, Cluj și Timișoara, își va da concursul în cadrul unor concerte Tibor Gasparek, violonist din R. S. Cehoslovacă, solist al Filarmonicii slovace și profesor la conservator. Tibor Gasparek a întreprins numeroase turnee în străinătate între care în R. S. F. Iugoslavia, R. P. Ungară, R. P. Bulgaria, Belgia, Austria.

Un alt oaspete al țării noastre va fi pianistul belgian Nanm Sluszny. Artistul, o figură bine cunoscută pe scară internațională (a fost solist al concertelor orchestrelor simfonice și filarmonice din Moscova, Bruxelles, Anvers, Paris, Leningrad, Varșovia, Praga, Londra, Belgrad, Amsterdam, Lisabona), va cînta la sfîrșitul acestei luni cu orchestrele filarmonicilor din Cluj și Timișoara și va apărea ca solist într-un concert al orchestrei simfonice a Radioteleviziunii.

Între artiștii de peste hotare, care ne vor vizita țara, se va afla și Jerzy Semkow din R. P. Polonă, dirijor permanent la Teatrul de operă din Varșovia. El va dirija la București un spectacol la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.

Între 5 și 9 februarie, va da concerte în țara noastră cîntărețа de muzică ușoară Petula Clark din Anglia.

Naum Sluszny

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Medicamentul care ucide"

Ecoul pe care l-au trezit în opinia publică faptele tragice legate de comercializarea medicamentelor nocive (în spetă „Thalidomida") este departe de a se stinge. În același timp, realizatorii filmului (regie : Helmut Kraetzig) nu s-au bazat pe trusteța datelor relatate spre a obține un rabat asupra calității peliculei, ci dimpotrivă. „Medicamentul care ucide" este un film de aventuri dar este și un film psihologic, o operă de atmosferă și subtilitate. Dorința de a face din public un judecător obiectiv, de a nu conduce forțat spectatorul spre anumite concluzii face ca filmul să fie deosebit de pasionant, ca spectatorii să privească cu ochi atenți și însetați fiecare amănunt, fiecare comportament care ar putea fi fructuoasă. Adoptînd deci optica unui observator imparțial, adunînd probe și clasificîndu-le, îndepărtînd ipotezele greșite, — spectatorul are posibilitatea să se convingă în modul cel mai trainic de adevărul pe care-l susține filmul, adevărul despre lipsa de scrupule a speculanților de medicamente. Totodată apar în lumina cea mai favorabilă oamenii onești care luptă pentru demascarea primejdiei ce o reprezintă goana după profituri ilicite în industria farmaceutică stăpînită de marele capital. Actorii Horst Schultze, Annekatrin Bürger, Johannes Arpe contribuie la succesul filmului. „Medicamentul care ucide" este un film antrenant, plin de tensiune.

B. DUMITRESCU

„Pisica de mare"

Adăugînd unor nu prea numeroase precedente în cinematografia noastră o nouă și ingenioasă experiență, filmul scenaristilor Petre Luscalov și Vladimir Popescu se distinge îndeosebi prin tentativa de a depăși cadrul tradițional al caracterelor fixe din genul polițist. Urmărind evident — ba chiar, în final, moralizator — un lăudabil efect educativ, scenariul păcătuiește însă datorită unei complicări peste poate a acțiunii, autorii ajungînd să cadă pînă la urmă în plasa propriilor mistere, în vreme ce spectatorul continuă să gîndească răspunsuri la întrebări nelămurite prin deznodămînt : cum era posibil ca inginerul Alexandru — în postul pe care-l deținea — să nu-și dea seama că lucrează cu planuri false, de ce un spionșef trebuie să-și lichideze întreaga bandă pentru o singură acțiune, ce altă valoare decît să atragă atenția organelor de urmărire poate avea uciderea Liviei etc. etc. ?

Regizorul (Ch. Turcu), filmul dispune de o mină sigură pînă acolo unde neverosimilul și gratuitul trezește uimire. Sondajul psihologic ca și tensiunea unor momente-cheie sînt realizate cu meșteșug (vezi interludiul liric de pe malul mării sau verificarea „Pescărușului"). Distribuția este cu adevărat remarcabilă dar, în chip paradoxal, nu prin artiștii vîrstnici. Rolul cel mai bine jucat aparține lui Victor Rebengiuc (Cernea), care dispune de o mască expresivă și o trăire intensă. Leopoldina Bălănuță, debutantă pe ecran dar nu și în teatru, aduce de pe scenă un joc ușor pozat dar oricum gîndit și corect în mimică. Iurie Darie, posesorul celui mai reușit tip din scenariu (care nu se trădează pînă la scena penibilă din preajma finalului) este același „don Juan" de comedie. Imaginea lui Jean Pierre Lazar excelentă în jocul obsesiv al umbrelor și contururilor întunecate în filmările nocturne, iar muzica lui Tiberiu Olah — ilustrativă.

Sorin ROIBU

CINEMA

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ STATE

Magazin

ANUL VIII — Nr 328 • Sîmbătă 18 ianuarie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Curînd — o nouă rubrică

COLȚUL FOTOGRAFULUI amator

(Amănunte în pagina a 4-a)

MELANIA CÎRJE, studentă în anul III al Institutului de teatru „I. L. Caragiale"

Fotografia: Radu COSTIN

INVENTAT ÎN... NATURĂ

Personajele basmelor și legendelor străvechi erau nu o dată investite cu însușiri „supranaturale." Zburau mai iute ca păsările, coborau pe fundul apelor ca peștii, ziua vedeau ca vulturul, noaptea ca pisica, iar de auzit, auzeau ca iepurele...

Iată așadar că fantezia anonimă, idealizîndu-și eroii, n-a pregetat să le acorde însușiri împrumutate din lumea deloc supranaturală a animalelor. Pentru că, nu e nici un secret, multe dintre ele, în procesul îndelungat al adaptării la mediu și a selecției naturale, au dobîndit unele însușiri pe care omul nu le are sau altele a căror finețe și precizie întrec cu mult pe cele ale omului.

Icar, primul bionician

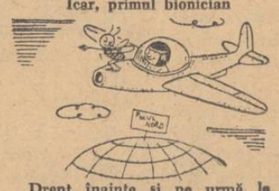

Drept înainte și pe urmă la stînga...

Într-o secundă mi-am ales programul preferat!

Dacă datorită inteligenței sale, omul, înfăptuind visul lui Icar, zboară ca păsările, ba chiar mai iute și mai sus decît ele, coboară la adîncimi subacvatice uneori inaccesibile chiar peștilor — rezervele naturii în privința unor prototipuri, demne de invidiat și posibile de imitat, nu s-au epuizat nici pe departe.

La această concluzie au ajuns atît naturaliștii cît și inginerii care urmăresc cu un deosebit interes „tehnica vie".

Ce contrast! Un inventator atît de mic și o invenție atît de mare!

Parcă ne-am cunoaște de undeva...

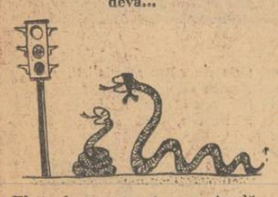

Ehei, dacă toți cei care circulă ar fi ca noi!

Și cum îți spuneam, dragă...

Catinca MUSCAN

Desene de G. BURSCHI

(Continuare în pag. 4-a)

Pentru consolidarea terenului, piloții de beton se introduc în sol prin vibrare cu ajutorul vibrosonetelor.

ȘANTIERUL de la malul Dunării

Sînt plecat de mulți ani din Turnu Măgurele. Cu toate acestea îmi aduc bine aminte de orașul natal, de împrejurimile lui pe care le colindam adeseori împreună cu alți băieți de vîrsta mea. Recent am citit în ziare că se construiește acolo un mare combinat chimic, aflînd o serie de date interesante despre importanța lui economică. Poate scriți ceva despre această lucrare care se ridică în preajma orășelului în care m-am născut, prezentînd și pe cîțiva din cei care muncesc pe șantier. M-ar interesa foarte mult...'

Aceste sînt rîndurile unui cititor adresate revistei noastre. Este cazangiu și lucrează tocmai în celălalt capăt al țării într-o uzină metalurgică. Întîmplarea face că respectiva întreprindere se numără în rîndul celor care furnizează utilaje tehnologice combinatului ce se construiește la Turnu Măgurele. Poate că semnatarul scrisorii amintite nici nu știa acest lucru cînd ne-a scris. Dar, ori cum, nu ne rămîne decît să-l invităm să ne urmeze în călătoria pe marele șantier de pe malul Dunării.

Ori cît de bun cunoscător al acestor locuri se pretinde cineva, tot nu-i va fi lesne să se descurce acum în noul peisaj apărut chiar începînd de aici, de la malul apei. Acolo unde știa bine că se întindeau bălți, se înalță din nisip o pădure bizară. Sînt trunchiurile a sute și mii de stîlpi din beton și oțel bine înfipți în teren. În fața asaltului constructorilor, balta a fost nevoită să se retragă. Ca să se realizeze platforma aceasta întinsă pe zeci de hectare pe care să se ridice instalațiile celor 11 fabrici ale combinatului, ferite de eventualele revărsări ale Dunării, indiferent de nivelul apelor, constructorii au schimbat dea dreptul reliefurl acestei zone. Totul s-a înfăptuit prin hidromecanizare. Drăgile au săpat din albia Dunării nisipul și l-au pompat o dată cu apa prin conductele metalice ce împînzeau malul. Și cînd apa, care de data aceasta a avut numai rolul de vehicul, s-a retras, a rămas teren nou, sănătos. Mai bine de 2.400.000 metri cubi de nisip au călătorit astfel pentru a modifica, o dată pentru totdeauna, porțiunea aceasta de luncă inundabilă.

Tudor GHEORGHIU

(Continuare în pag. a 3-a)

PE MERIDIANELE GLOBULUI

HA-LONG

Hotelul „Ha-Long" de pe cheiul Bai-Chay

O dată, de demult, oamenii de pe țărmul de răsărit al mării Chinei de sud o duceau tare greu. Pămîntul pe care locuiau nu era roditor, singura lor speranță fiind peștii și celelalte vietăți ale apelor mării. Furtunile mari ce se abăteau aici nu-i lăsau pe oameni să plece la pescuit iar cei mai cutezători care, ajunși la disperare, porneau să înfrunte furia naturii, nu-și mai revedeau casele și familiile; îi înghițeau apele furioase, căzînd pradă rechinilor.

Se spune că ajungîndu-le cuțitul la os, oamenii au început să se roage pentru izbăvirea lor de atîtea necazuri. Și atunci, fiindu-le ascultată ruga, un dragon mare a coborît pe pămînt și a slobozit din gură perle uriașe spre mare iar acestea, pe loc, s-au prefăcut în stînci de piatră împiedicînd furia apelor să se mai abată spre aceste țărmuri.

Așa explică una din numeroasele legende existente în folclorul vietnamez, apariția golfului Ha-Long, o adevărată minune a lumii. Cititorului neavizat trebuie să-i spunem mai întîi ce înseamnă aceste două cuvinte: Ha—coborîre, iar Long — dragon. Deci: Coborîrea Dragonului, aceasta-i denumirea locurilor despre care vorbim.

In ghidurile turistice i se spune simplu Ha-Long. In dreptul țărmului de răsărit al mării Chinei de sud, pe o distanță de 100 km. în lungime și 50 km. în lățime spre zările mării, din dreptul vărsării în mare a fluviului Bach-dang lîngă cunoscutul port Haiphong și pînă la Cam Pha, o localitate pitorească din nordul R. D. Vietnam. Pe această întindere de apă sînt presărate nu mai puțin de cinci mii de stînci mari și mici. Socotindu-le munți pe cele mari care pot fi numite insule, numărul lor se ridică la peste trei mii. Tot spre informarea cititorilor noștri să spunem că zece insule sînt locuite de oameni. Din aceste înălțimi răsărite din apă, cea mai ridicată atinge 500 m.; majoritatea insulelor au însă în jurul a 80-100 m. de la nivelul apelor. Cea mai mare insulă se numește Cat-ba și se află la nord de Hai-phong.

Stan VLAD

(Continuare în pag. a 2-a)

În pagina a II-a
Doctorul Hurător...
Afacerea uleiului «fantomă»
În pagina a III-a
Năravuri și moravuri
Muzica de ocazie
de Pia Rădulescu
Mica bibliotecă „Magazin"
E GREU DE ÎNȚELES!
SCHIȚĂ DE Veasta Smrjova
O mare asociație
de Dan Deșliu
4 în 3 miez de iarnă
În pagina a V-a
MODA • Statul medicului
UMOR REBUS
În paginile VI - VII

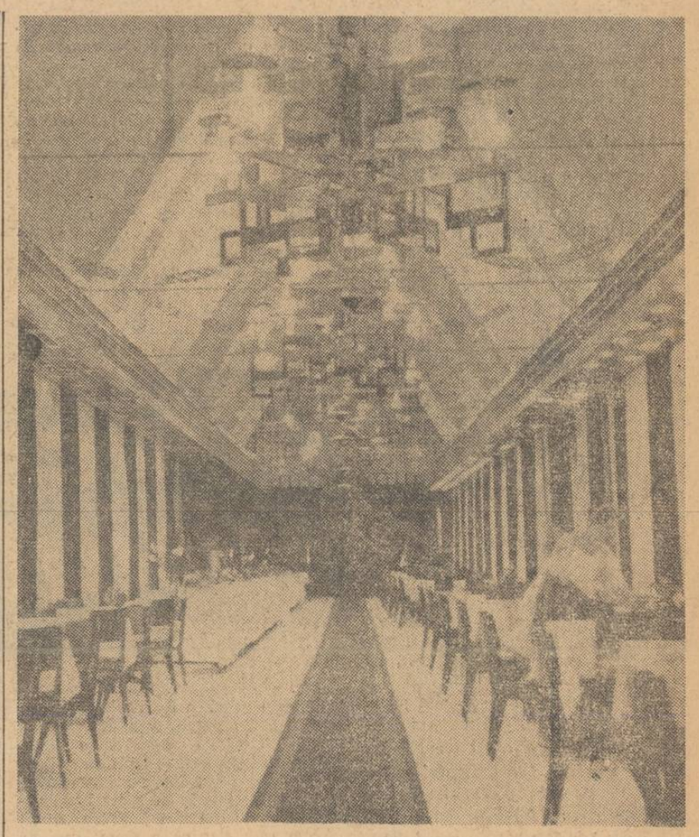

POFTIȚI LA „CERBUL CARPATIN"

Reportajul în pagina a 3-a

HA-LONG

(Urmare din pag. 1)

Toate acestea le-am aflat într-o seară stînd pe terasa elegantului hotel Ha-Long, situat pe peninsula Bai-Chay. A doua zi, m-am trezit cu mult înainte de răsăritul soarelui dornic de a nu scăpa nici o clipă din cele ce-mi stăteau la dispoziție pentru a privi acest peisaj, rod a cine știe ce mari cataclisme geologice.

Plimbarea am început-o mai întîi pe țărmurile peninsulei Bai-Chay. In limba vietnameză Bai-Chay înseamnă țărmul de foc. Se spune că pe acest țărm erau păduri mari de nepătruns în care trăiau oameni răi. Un foc puternic pornit nu se știe cum, a ars toată pădurea iar țărmul a rămas pustiu, fără pic de vegetație. Ce-i drept, ca o curiozitate a naturii, terenurile peninsulei sînt aproape total neprielnice oricărei culturi, lucru cu totul aparte în aceste ținuturi tropicale unde ploaia și soarele există din abundență.

Dar mai mult adevăr poate fi în următorul fapt: pescarii care colindă în larg, vin de două ori pe țărm unde-și desfac marfa și se aprovizionează cu cele necesare traiului permanent pe mare. Ei rămîn aici mai multe zile și-și repară vasele, prin arderea scoicilor prinse pe fundul acestora. In asemenea zile și mai ales serile, țărmul, privit dinspre insulele golfului Ha-Long, pare o mare de foc. Iar înainte de a pleca din nou în larg, pescarii sărbătoresc evenimentul prin jocuri în jurul focurilor aprinse, care nu se sting toată noaptea.

Privind această minunăție a naturii — puzderia de insule înșirate una lîngă alta cît poți cuprinde cu ochii — ai impresia că în zare se formează imaginea unor dragoni uriași. Mai ales pe înserat sau cînd e ceață, imaginea reală a dragonilor înșirați unul lîngă altul ca un zid de netrecut pentru oaspeții nedoriți, îți apare aevea.

Tot în poveștile populare (și cîte nu sînt în folclorul vietnamez) se spune că în vremuri de demult cotropitori din țări străine veneau spre aceste țărmuri, prădînd tot avutul oamenilor și arzîndu-le casele. Nici n-apucau oamenii să-și refacă prea bine avutul și iar alți invadatori îi aduceau din nou la sapă de lemn. Ca în toate legendele din vremi de demult și aceasta spune că oamenii s-au adresat atunci împăratului cerului. Acesta, făcîndu-i-se milă de bieții oameni de prin aceste locuri pustiite, a trimis dragoni care să-i apere. Ei au făcut cu trupurile lor un zid uriaș prin care dușmanii n-au mai putut pătrunde.

Spre nordul băii Ha-Long, unde se vede capul unui dragon mare, se află un golf și-o sumedenie de insulițe mici. Asta-i cam la 30 km. de Hong-gai. Locul poate fi socotit cel mai frumos din tot ce ți se înfățișează ochilor în aceste părți ale lumii și este denumit Bai-Si-Long (turma dragonilor mici). Tot povestea spune că atunci cînd au venit pe pămînt, dragonul mamă și-a luat și puii pe care i-a adăpostit în acest minunat golf pentru a-i feri de vînturi și furtuni.

O plimbare prin golful Ha-Long ar fi asemenea unei călătorii cu barca prin munți. Despre aceasta însă, într-un număr viitor al revistei noastre.

Stan VLAD

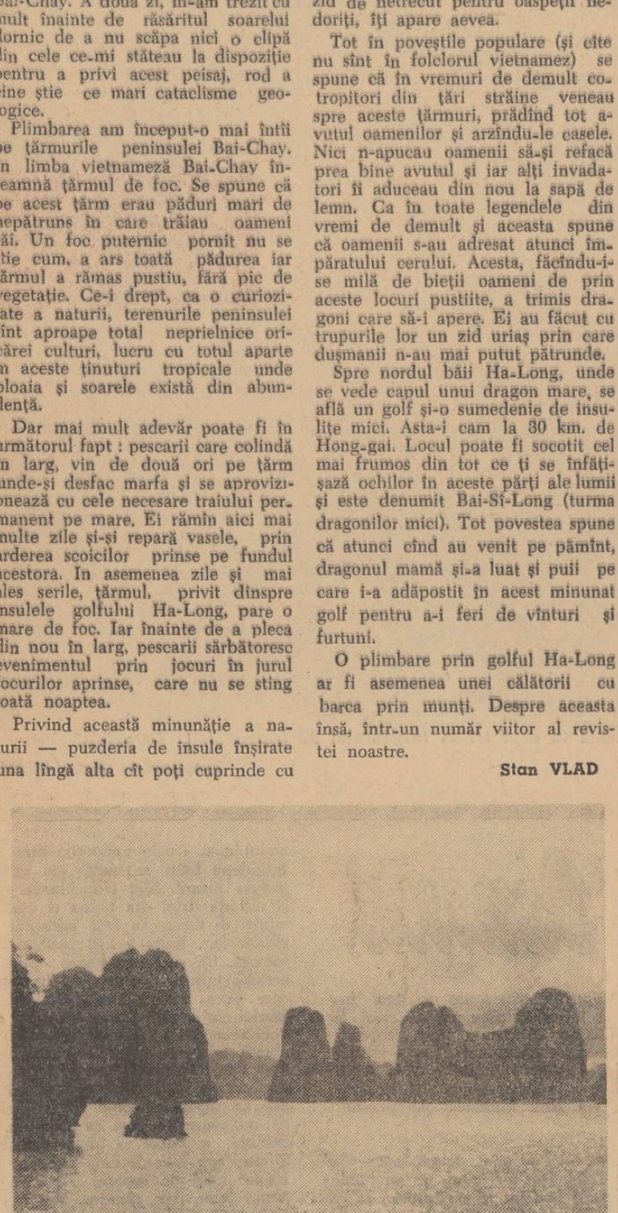

După aproape un secol și jumătate, celebra cafetieră „La Grognarde" care a servit ultima ceașcă de cafea atîtor ostași ai armatei imperiale franceze căzuți la Waterloo, a supraviețuit timpurilor. Ea a fost găsită, recent, la un tîrg de fier vechi din Paris. „La Grognarde" a fost cumpărată de proprietarul unui han-muzeu din Belgia, din apropierea dealului comemorativ unde a avut loc bătălia, și expusă în curtea muzeului. Cantiniera care vindea cafea făcută în „La Grognarde" fusese Marie Tête de Bois („Cap de lemn") poreclă ce i s-a dat pentru încăpățînarea și intransigența ei. Marie a fost ucisă în una din lupte în timp ce servea cafea camarazilor ei de arme.

La un secol și jumătate de la celebra bătălie ce a avut loc la Waterloo, „La Grognarde" e din nou în funcțiune nelipsindu-i nimic, nici chiar mica ceașcă de faianță din care au băut cafea atîția ostași de-a lungul anilor.

În fața cafetierei se află un bilet pe care scrie: „Cafetieră ambulantă care a făcut campaniile de la Waterloo, Austerlitz și Wagram".

„Bardot la Rio"

B. B. nu poate coborî din avion; B. B. sub asediu; urmărire pe străzile din Rio; B. B. supravegheată pretutindeni... Și acestea sînt numai cîteva din titlurile ziarelor braziliene, așa cum le retransmit agențiile de presă care consacră lungi telegrame noilor, dar nu și celor din urmă aventuri, ale lui Brigitte Bardot, sau B. B. cum îi prescurtează numele presa occidentală.

O știre, transmisă cu mențiunea „urgent", de „France Presse", spune că B. B. a reușit, printr-o manevră abilă, folosind o scară de serviciu, să părăsească apartamentul unde era asediată de 150 de ziariști și fotografi, ascunzîndu-se apoi, pentru a putea pleca, în port-bagajul unui automobil. Cînd și-au dat seama de manevră era un minut prea tîrziu, așa că ziariștii rubricilor de scandal sînt acum din nou în căutarea lui B. B.

Acesta este numai un episod, și nu cel mai greu de suportat, din numeroasele „capete de afiș" ale vizitei pe care o face de cîteva zile la Rio de Janeiro Brigitte Bardot. Încă pe aeroport zeci de ziariști și fotoreporteri au barat scara avionului. S-a făcut apel la poliție și apoi la pompele de apă ale pompierilor pentru a degaja aeroportul. A urmat o urmărire pe bulevardele din Rio, ca în filmele cu gangsteri și numai grație abilității șoferului mașinii care a trecut peste un stop, evitînd în ultimul moment o ciocnire cu un camion, vedeta a putut scăpa de urmăritori. Refugiată într-un apartament, nici aici nu a scăpat de priviri indiscrete, de zeci de aparate de fotografiat, montate de fotografi în cele mai curioase locuri în blocurile vecine. Acești fotografi pe care „Neue Zürcher Zeitung" îi denumește „specie îngrozitoare de insecte cu ochi mari, rotunzi care descoperă vedeta oriunde: acasă, în gară, pe aeroport, în fața restaurantului. Ei o urmăresc pretutindeni și iarăși și iarăși îi fură fața..." Goana după senzațional, după un amănunt sau altul din viața vedetei a mers atît de departe încît ziarele de ținută din fosta capitală braziliană au publicat editoriale cerînd să se pună capăt vînătorii, frizînd psihopatologia, a vedetei pariziene. „Globo", cel mai răspîndit ziar brazilian, a publicat chiar un apel în care-i compara pe amatorii de senzațional ieftin cu sălbaticii care locuiau odinioară pampasul sud-american.

Dacă toate acestea nu ar fi relatate de marile agenții de presă internaționale, care transmit în fiecare zi zeci de rînduri despre „Bardot la Rio", ar părea că sînt secvențe povestite din „Viața particulară", unul din filmele turnate de Brigitte Bardot, în regia lui Louis Malle, film care este un fel de biografie ilustrată a vedetei franceze. Și nu numai a ei ci și a multor artiști de talent dar a căror calități artistice nu sînt socotite singure valabile pentru a lansa o vedetă. Atunci se face apel la reclamă pentru a impune publicului un nume ca și pentru o marcă de pastă de dinți sau un nou model de pălărie. „Astfel — scrie „Neue Zürcher Zeitung" în articolul din care am mai citat — B. B. a devenit unul din „leproșii cinematografiei care nu au dreptul să trăiască în lume, printre oameni". Și atunci cînd încearcă să trăiască, se ajunge la mascarada de la Rio, cu scene de un comic trist. Sau, și mai grav, la drama lui Marilyn Monroe.

Desigur că producătorii ultimului film al lui Bardot intitulat „Disprețul", după un roman al lui Alberto Moravia, în regia lui Jean-Luc Godard (film socotit în mod unanim de presa occidentală ca un eșec) sau cei care asigură finanțarea viitoarei ei apariții într-un film turnat la Londra împreună cu Anthony Perkins, sînt mulțumiți de publicitatea gratuită, la scară mondială, făcută vedetei. Și, poate, chiar pînă la un anumit punct, însăși B. B. nu este nemulțumită.

Dar caracterul nociv al faptului rămîne, cu scandaluri și reclamă în care primează amănuntul intim, episodul de la Rio fiind doar una din manifestările acestui fenomen.

Sergiu BRAND

P. S. După tratative duse după toate regulile diplomației Brigitte Bardot a acceptat să țină o conferință de presă. Ziariștii au promis că vor ridica asediul. S-a semnat chiar un acord scris, parafat, în prezența martorilor, de ambele părți. Nu este o glumă dintr-un film comic ci încă unul din episoadele „Bardot la Rio".

DOCTORUL ZBURĂTOR...

De fapt el se numește dr. Carl von Aswegen și e medic în protectoratul britanic Basutoland, o enclavă pe teritoriul Republicii Sud-Africane. Dar, foarte puțini dintre pacienții săi cunosc adevăratul nume al acestui medic, în vîrstă de 37 ani. Toți îi spun „doctorul zburător", poreclă care nu are, totuși, nimic comun cu misticismul larg răspîndit în rîndurile populației atît de înapoiate a acestui teritoriu colonial ci, dimpotrivă provine din domeniul... tehnicii moderne. Pentru că, oricît de discordant ar părea faptul cu condițiile din Basutoland, dr. Carl von Aswegen merge să-și viziteze pacienții cu... avionul.

E drept că avionul său, un mic monoplan cu două locuri, e vechi și tare uzat dar, fără el „doctorul zburător" nu și-ar fi putut face meseria, fiindcă, o altă ciudățenie a acestui medic e că numărul pacienților săi se ridică la 400.000! Dr. Aswegen este unul din cei — numai — doi medici care „îngrijesc" 400.000 de locuitori ai regiunilor muntoase și foarte greu accesibile ale acestei colonii, cu un total de 697.000 de locuitori.

Populația regiunilor de șes ale Basutolandului — între care și cei 2000 de europeni (coloniști și autorități coloniale) — are la dispoziție centre sanitare relativ bine deservite de personal medical. In schimb cele 12 dispensare și puncte sanitare, mai mult sau mai puțin rudimentare, din regiunile munților Maluti, pentru uzul a mult peste jumătate din populația întregii colonii, nu dispun decît de dr. Aswegen și colegul său care la rîndul lor, „tratează" însă doar pe acela dintre cei 400.000 la care pot ajunge și care pot ajunge la ei. Terenul e atît de dificil încît nici mijlocul său modern de locomoție nu-i permite „doctorului zburător" să ajungă peste tot unde există oameni bolnavi. Așa se întîmplă ca unii din aceștia să vină călare sau pe jos, străbătînd zeci și zeci de kilometri pînă la locurile unde aterizează, din timp în timp, micul avion.

In aceste condiții, nu e greu de înțeles că ceea ce pot face doi medici — e drept, plini de simțăminte umane și foarte devotați meseriei lor — la o populație de aproape jumătate de milion de oameni, este extrem de puțin. Mai cu seamă că această populație suferă de subnutriție și zece la sută e atinsă de tuberculoză. In plus, lipsa de utilaj și spitale — ca să nu mai vorbim de medicamente atît de greu accesibile pentru pacienții „doctorului zburător", — limitează foarte mult sfera lui de activitate. El nu poate trata, de pildă, pe cei cu boli de inimă, leziuni pulmonare, fracturi etc., bolnavii respectivi nefiind în stare să călărească pînă la locul său de aterizare; nu poate face față nici urgențelor, cînd ele survin în perioadele dintre deplasările sale.

Recent, activitatea „doctorului zburător" a fost însă redusă la maximum: avionul său a suferit o avarie pe cînd ateriza pe terenul accidentat din apropierea unuia din cele 12 puncte sanitare. Reparația avionului costă circa 500 lire sterline, o sumă mult peste puterile buzunarului doctorului Aswegen. Dar, nu și cel al autorităților coloniale. Cu toate acestea, ele au rămas impasibile în fața tuturor insistențelor medicului care în cele din urmă a luat calea Londrei, în speranța de a găsi mai multă înțelegere în metropolă. Dar intervențiile sale s-au soldat fără succes. „Doctorul zburător" n-a dezarmat însă. El continuă demersurile nădăjduind că va face totuși rost de suma necesară ca să-i... crească din nou aripile...

A. S.

În fotografie: Un grup de pacienți ai „doctorului zburător" veniți călare la locul unde a aterizat avionul său, pentru a fi consultați.

Afacerea uleiului „fantomă"

Autoritățile judiciare din orașul Bayonne, statul New Jersey (S.U.A.) au de făcut față unui caz puțin obișnuit, pe care presa americană îl califică drept un „mare scandal". Ziarul marii finanțe din S.U.A. „The Wall Street Journal", publică, în legătură cu aceasta, pe aproape o pagină întreagă, o relatare deosebit de interesantă.

Puterea unei... hîrtii

In sistemul capitalist, în anumite împrejurări o hîrtie financiară capătă o valoare mult mai mare decît ceea ce reprezintă ea în realitate. In cazul de față, este vorba de bonuri asupra unei cantități de ulei vegetal. Lucrurile s-au petrecut cam în felul următor.

In jurul orașului Bayonne există un cîmp imens ocupat cu pompe-cisterne uriașe în care se depozitează uleiul vegetal din care se fabrică margarină și alte produse similare. Aceste pompe-cisterne sînt legate între ele printr-o vastă și complicată rețea de tuburi.

Atunci cînd la Bayonne sosește un nou transport cu ulei, acesta este depozitat într-o asemenea pompă-cisternă iar proprietarului i se înmînează un bon care reprezintă drepturile sale de posesor al unei anumite cantități de ulei. Acest bon justificativ poate fi prezentat la orice bancă, obținîndu-se, pe baza lui, împrumuturi în bani.

Odată depozitat într-una din pompele-cisterne, uleiul, în urma înțelegerii survenite cu direcția depozitului, poate fi trecut în altă cisternă. Prin aceasta nu se mai poate face nici o deosebire între o cantitate sau alta de ulei vegetal. Datorită acestui fapt, singurul document care să ateste proprietatea unei persoane sau unei firme asupra unei anumite cantități de ulei, este numai bonul eliberat de către personalul de încărcare a cisternelor în momentul efectuării acestei operații.

Mărfuri fantomă...

Cea mai mare firmă din Statele Unite în domeniul exportului de ulei, „Allied Crude Vegetable Oil Refining Company" a dat faliment. În speranța că prețurile vor crește, în lupta sa disperată pentru acapararea pieții uleiului, firma făcuse o mare cumpărătură pe credit, prin achiziționarea unor producții viitoare de ulei din semințe de soia și bumbac.

Prețurile la aceste produse însă, au scăzut și în momentul cînd companiile „New York Produce Exchange" și „Chicago Board of Trade" au cerut agenților firmei „Allied" o sumă de 19 milioane de dolari, aceasta din urmă nu a putut-o achita.

In acel moment și alți creditori, care aveau depozitat ulei în pompele-cisterne ale firmei „Allied" își făceau diferite socoteli. Atunci însă, cînd ei au început să verifice activele companiei a intervenit nepreväzutul... Au aflat că bonurile eliberate pentru cantitățile de ulei primite erau fictive, că în pompele-cisterne nu se găsea nici o picătură de ulei. Nu numai că nu dispăruse, dar această cantitate de ulei nu a existat chiar de la bun început.

Cu toate că în pompele-cisternă ce-i aparțin nu a fost introdusă nici o picătură de ulei, conducerea firmei „Allied", prin mituirea personalului de încărcare a cisternelor, a eliberat bonuri care, de fapt, nu reprezentau nimic, bonuri pe baza cărora, însă, au obținut de la diferite bănci multe milioane de dolari. Referindu-se la acest fapt ziarul „The Wall Street Journal" scrie: „Acum este clar că o mare cantitate a acestor bunuri dispărute, nu vor fi găsite niciodată pentru simplul motiv că ele nu există și nici nu au existat vreodată".

Intră în scenă... De Angelis

Președintele firmei „Allied Crude Vegetable Oil Refining Company" este însuși domnul Anthony (Tino) De Angelis. Istoria lui nu este una obișnuită. Ea este plină de dificultăți și certuri cu Comisia de acțiuni și bursă, cu Serviciul de venituri interne, cu instanța judecătorească... In timpul actualei anchete, s-a descoperit că „Allied", sub președinția lui Tino, a organizat escrocherii — socotite a fi cele mai mari fraude comise în Statele Unite în perioada postbelică.

Pînă acum, potrivit unor calcule, revendicările posesorilor acestor bunuri „dispărute" se ridică la suma de 41 milioane de dolari, iar cererile continuă să sosească la administrația firmei „Allied". Surse bine informate însă, apreciază totalul fraudei la 100 milioane de dolari și chiar mai mult.

Recent, Marele Juriu din S.U.A. l-a acuzat pe Tino de a fi transportat, dintr-un stat într-altul, certificate false de depozitare a unei mari cantități de ulei vegetal.

Încă de multă vreme Tino era bine cunoscut în rîndul oamenilor de afaceri. În martie 1953, în urma unei „încurcături" cu Comisia de acțiuni și bursă, activitatea societății pe care o conducea atunci, „Adolf Gobel, Inc" a fost suspendată. În iunie 1958 „Adolf Gobel, Inc" a ieșit din nou la suprafață. Nu trecuseră însă decît cîteva luni de la apariția ei, și Comisia de acțiuni și bursă l-a acuzat din nou pe Tino, pentru depunere de mărturii false, la procesul din 1953. Dar și de această dată, De Angelis a fost găsit... nevinovat.

Temerile băncilor europene

In „scandalul uleiului", care a trecut granițele statului New Jersey și chiar ale S.U.A., sînt implicate și alte firme și companii americane care, într-un fel sau altul, au cooperat cu „Allied". Iar teama de a cumpăra produse „fantomă", a ajuns și în Europa occidentală. Și aceasta nu fără justificare.

Recent, agenți ai unor bănci vest-europene au obținut bonuri pentru o cantitate de 20.943.700 livre de ulei de peste depozitat în pompele-cisterne ale firmei „Harbor Tank Storage Comp" cu sediul la Bayonne (S.U.A.). Ei au declarat că, sub diferite pretexte, oficialitățile acestei firme refuză să le dea posibilitatea să verifice dacă uleiul de peste pe care doresc să-l cumpere există în realitate. Pînă la urmă oficialitățile acestei firme au trebuit să cedeze. Refuzul celor de la „Harbor Tank Storage Comp." era, mai degrabă o teamă de ceea ce se va descoperi. Agenții băncilor vest-europene, după o verificare amănunțită, au arătat că au găsit abia 2.189.785 livre de ulei de peste în pompele-cisterne ale companiei „Harbor Tank Storage Comp.".

În loc de ulei... noroi

Dar suspiciunile precum și escrocheriile nu se termină aici. Verificînd efectivele unei alte companii de depozitare „Bayonne Terminal Warehouse Company" și luînd probe de ulei, s-a constatat că există o cantitate mult mai mică decît trebuia să fie în realitate, iar în ce privește calitatea, în afară de ulei se mai afla o mare cantitate de „petroleum oil slop" (un fel de amestec de apă murdară și ulei mineral) și 55.990 livre de... noroi.

În legătură cu aceasta, un inspector al firmei americane „E. W. Saybolt and Company" a declarat: „...Multe din aceste pompe-cisterne care au produse bune la suprafață, dedesubt conțin lichid care nu este altceva decît apă... După constatările noastre, însă, cele mai multe pompe-cisterne, la fund conțin noroi..."

*

Amănuntele acestei istorii ciudate nu sînt încă descurcate de către agenții F.B.I.-ului. Cu toate că au trecut cîteva săptămîni de cînd „Allied" a dat faliment, nimeni nu știe precis cîte reclamații s-au primit pentru mărfurile „dispărute", dar vîndute. Nimeni nu poate să precizeze ce cantitate de ulei este stocată în pompele-cisterne din jurul orașului Bayonne. Nu se știe sigur cum, în ce fel și cine a făcut să „dispară" o cantitate atît de mare de ulei.

Numărul firmelor, companiilor și băncilor implicate în „scandalul uleiului", fie că au cooperat cu „Allied", fie că au cumpărat mărfuri „dispărute", este foarte mare și, fără îndoială, că presa occidentală de specialitate va relata pe viitor și alte amănunte ale acestei afaceri.

Vasile OLTEAN

De pretutindeni • De pretutindeni

HITIȚII — acest popor indo-european a cărui origină este încă controversată, și care, din anul 2000 pînă în anul 800 înaintea erei noastre, trăia în centrul podișului Anatoliei — sînt obiectul unei expoziții la Paris. Expoziția care se va deschide la 18 ianuarie și va dura pînă la 15 aprilie, va prezenta aspecte ale civilizației poporului hitit.

●

PE FUNDUL OCEANELOR Pacific și Indian se tîrăsc niște animale de formă cilindrică care poartă numele de castraveți de mare.

Datorită gustului lor foarte bun, ei sînt foarte căutați de locuitorii de pe coastele acestor oceane.

●

AMIRALITATEA britanică a organizat vînzarea la licitație a unor piese de mobilă veche. S-au găsit mulți pretendenți să cumpere mese și scaune care au fost în serviciul amiralității. Cît de mare a fost mirarea unor cumpărători cînd au descoperit în sertarele unor mese dosare cu documente, dosare șnuruite și sigilate care purtau parafa „strict secret". Funcționarii le uitaseră acolo, cine știe de cînd.

●

LOCUITORII localității Forcalquier au fost, zilele trecute, martorii unui fenomen foarte rar. Pe un cer senin oamenii au văzut soarele înconjurat de alți patru sori, plasați ei înșiși pe un

imens arc de cerc. Refracția imaginii care se multiplica de patru ori, constituie un fapt rar. Centura irizată care înconjura soarele, era formată din niște cristale care reflectau discul solar.

●

CUNOSCUTUL scenarist italian Federico Fellini a declarat recent, cu prilejul unui interviu, că viitorul său film, pe care-l va începe în luna ianuarie, va fi o comedie. Rolul principal va fi încredințat soției sale, Giulietta Massina.

●

NU DE MULT, doi oameni de știință, Femmel (R.D.G.) și Kudelka (R.S. Cehoslovacă), au făcut o descoperire interesantă. Ei au stabilit că un număr de opt acuarele și desene, considerate pînă în prezent opere ale unui artist necunoscut, sînt datorate lui Goethe și datează din perioada cînd marele poet german s-a aflat la Karlovy-Vary. Acuarelele și desenele înfățișează peisaje ale împrejurimilor renumitei stațiuni balneare. A fost determinat chiar locul unde Goethe a lucrat la tablourile sale.

●

IN TIMP CE în multe regiuni din Europa se înregistrează temperaturi sub —20°, la Rio de Janeiro, unde acum e vară, termometrul indică +44°. S-ar putea ca această căldură neobișnuită ca și pasiunea deosebită pentru sportul cu balonul rotund să fie cauza unor întîmplări deosebite petrecute cu ocazia campionatului de fotbal al statului brazilian, Rio. Un susținător al echipei învingătoare a sărbătorit victoria favoriților săi trăgînd focuri de revolver asupra suporterilor echipei adverse, în timp ce un alt spectator, a cărui echipă favorită fusese învinsă, s-a împușcat în piept, ne mai putînd suporta ironiile camarazilor săi.

●

OCUPÎNDU-SE cu cercetările asupra epocii preistorice pe care le efectua în regiunea elvețiană Schaffhausen, cetățeanul H. Wanner, a descoperit, pe un cîmp arat două blocuri pietrificate, unul în greutate de 35 kg., iar celălalt de 10 kg. Examinate de către specialiști, s-a stabilit că este vorba de părțile unui trunchi de copac pietrificat, care datează de

aproape 150 milioane de ani. În fotografie H. Wanner cu unul din prețioasele trofee.

●

IN 1963 fumătorii americani au „inhalat" 523 miliarde de țigări, ceea ce înseamnă, după datele statistice ale Departamentului agriculturii, o creștere de 3 la sută în comparație cu anul precedent.

De pretutindeni • De pretutindeni

ÎNTÎLNIRI

LA CIMPA

L-am văzut pentru prima oară pe scena Teatrului C.C.S. la o finală a Festivalului bienal de amatori „I. L. Caragiale". Să fie de atunci doi ani, trei ani? Îmi aruncasem privirea distrată asupra programului finalei și citisem: **„Ochiul babei" prezentat de echipa de teatru a căminului cultural Cimpa-Petroșeni".** Despre echipă nu știam nimic, despre Cimpa nici atît. Un sat undeva lîngă Petroșeni.

La sfîrșitul spectacolului am coborît la cabine. Era acolo un du-te-vino neîntrerupt; echipe care ieșeau și intrau în scenă, instructori, organizatori, gazetari, fotografi. Purtînd încă chipul soacrei cea cu ochi în ceafă, Maria Pătrășcoi, instructoarea și regizoarea echipei din Cimpa nu știa cui și la ce să răspundă mai întîi. Maria Musca, Viorel Daj și Ion Luminar erau și ei suprasolicitați. În seara aceea n-am putut vorbi cu niciunul din ei. Dar mi-au rămas în amintire asemeni unor vechi și dragi prieteni.

Recent, am poposit din nou la Cimpa. Aici oamenii poartă încă tradiționalul costum național, catrința neagră, iia cu rîuri negre ca a sălăștencelor, vesta de mătase, cioarecii strînși pe pulpe și pălăriuța mică, cît o strachinuță. Casele, multe noi, sînt vesele, cu flori în ferestre, cu bătătura largă în jur. Aerul e pur, lipsit de acele particule de cărbune care încețoșează diminețile Petroșenilor, Lupenilor, Lonei sau Petrilei.

Așadar, aici, la căminul cultural, lîngă mină, în fața acestui Jiu zglobiu pe care nu l-ai crede capabil să sfarme stîncile defileului dintre Bumbești și Livezeni, m-am reîntîlnit după ani cu vechi și buni prieteni — echipa de teatru de amatori pe care o văzusem cucerind cu „Ochiul babei" titlul de laureat al Festivalului bienal „I. L. Caragiale". Am reîntîlnit-o după ani pe Maria Pătrășcoiu, instructoarea și regizoarea echipei, pe Maria Musca unul din membrii fondatori ai acesteia, pe Anica Grunță directoarea și bibliotecara căminului cultural, pe Viorel Daj, pe Ion Luminar și pe alții încă pe care nu-i știam, dar cu care am legat firesc și cald, prietenie.

Era o duminică caldă și însorită cum sînt deseori toamna și iarna, zilele în această depresiune ferită de vînturi. Cu scurtă vreme în urmă, brigada de agitație și echipa de dansuri a căminului, cuceriseră locul doi pe regiune în faza regională a concursului al VII-lea al artiștilor amatori. Acum, la cămin, Anica Grunță, directoarea și bibliotecara, împărțea cărți și glumea cu un grup destul de numeros de fete și băieți adunați în jurul unui acordeon.

— Acordeonul, marca „Armonia" — avea să-mi spună mai tîrziu Anica Grunță, ca și aparatul de radio, ca și saxofonul, precum și destul de multe din cărțile bibliotecii, le-au primit drept premii echipele noastre artistice. Din grupul adunat în jurul acordeonului, o voce veselă și băiețească ținu să adauge „Fiindcă dacă echipa de teatru e, cum zicem noi, celebră, nici brigada nu vrea să se lase mai prejos".

— Ei tu, Ioane, vorbește acum o fată scundă cu cojocel, te dai bine pe lîngă brigadă? Rîsete. O frîntură de melodie.

— Bietul Cerna, rîde și Anica Grunță, el e între ciocan și nicovală. Brigada îl învinuie că ține cu dansurile, dansurile cu brigada și el, care-i acordeonistul nostru, e și în brigadă și în echipa de dansuri și în cea de teatru.

— Cine instruiește brigada? Cine echipa de dansuri? Cine vă scrie textele pentru brigadă?

— Cum, cine? tonul Anicăi pare să spună că nici n-ar fi trebuit să întreb, răspunsul fiind de la sine înțeles. Tovarășa Pătrășcoiu.

Știam că Maria Pătrășcoiu, directoarea grădiniței de copii și profesoara de muzică a ciclului doi a școlii elementare din comună, este sufletul echipei de teatru. Aveam să aflu că este sufletul întregii activități artistice a satului, că este o excepțională gospodină — „Dacă ați vedea ce grădină are" (Am văzut — tufele de crizanteme stăteau încă mărturie pentru simfonia de culori a verii). — „Dacă ați vedea ce broderii lucrează" (Am văzut. Casa soților Pătrășcoiu e un adevărat muzeu de artizanat). — „Dacă ați ști ce profesoară e" — (Am aflat, toți cei de față erau foștii ei elevi și încă mulți alții, care nu erau de față) — „Ce serbări dă la grădiniță" (Tocmai acum pregătea o serbare).

Dar iat-o și pe Maria Pătrășcoiu. Are, după propria-i mărturisire, aproape 50 de ani. Arată ca de 35. Iute, vioaie, ochii și mîinile nu-i stau nici o clipă. Venise la cămin cu o treabă precisă.

— Măi Moiane, venii să te rog să-mi mărești niște planșe pentru grădiniță. Le-am făcut eu, dar tu desenezi mai bine și le poți mări cum trebuie. Îți dau modele. Zici da?

— Da, face Moian rîzînd.

Voiam să știu de la Maria Pătrășcoiu ce-a mai făcut echipa de teatru de cînd n-o mai văzusem, adică de la „Ochiul babei" încoace.

— Am jucat „Piatra din casă", „Arvinte și Pepelea", „Pe drumul belșugului", „Neamurile", „Un iaz și o poveste cu haz". Acum repetăm „Gaițele" de Kirițescu și „Mirele furat" de Ștefan Haralamb și Stela Neagu. Aceasta din urmă o vom prezenta în cadrul programelor noastre complexe care cuprind pe lîngă piese și dansuri și recitări și cîntece. Am dat anul acesta mai bine de 30 de spectacole de teatru. În afara spectacolelor date cu cele două texte de brigadă „Iar e țara-n sărbătoare" și „Cine știe răspunde".

— Textele vă aparțin?

— Oarecum. Am luat ca modele texte gata tipărite de Casa centrală a creației populare, le-am localizat la noi, am adăugat unele, am scos altele.

— Decorurile?

— Le facem noi, echipa. Avem băieți talentați. Ne mai ajută și oamenii de prin sat. O scoatem la capăt.

— Dar cînd ai timp să le faci pe toate, tovarășă Pătrășcoiu?

— Să vrei să faci, că timp găsești. Cînd n-ajunge ziua, mai iei și din noapte.

— Parcă o dată se culcă la două noaptea, intervine Anica Grunță, mustrător.

Maria Pătrășcoiu, de fel din părțile Hunedoarei se află la Cimpa de aproape 25 de ani. Venise aici ca absolventă a unei școli de educatoare. Între timp și-a dat diferențele și a devenit profesoară. E sufletul activității artistice din sat. Cu o remarcabilă cultură teatrală, cu o excepțională putere de influență asupra tineretului.

— Asta da, om o dată... Și-a dat părerea lapidar și admirativ Ion Luminar despre fosta lui profesoară și actuala lui instructoare.

★

Anica Grunță are numai 20 de ani și e mamă. Bărbatul ei — Ion Grunță — e miner în Cimpa. Fiul lor, în vîrstă de numai cîteva luni e un credincios spectator al reprezentațiilor teatrale. Anica, absolventă a școlii medii a început ca bibliotecară a căminului și deși directoare acum, biblioteca i-a rămas la inimă. Dealtfel e printre bibliotecarii fruntași pe regiune.

— Biblioteca noastră are 600 de cititori. Dintre aceștia mulți citesc foarte mult. Iată, — Anica îmi întinde o fișe — bunicul acordeonistului nostru, al lui Ion Cerna, bătrînul Ilie Bălănescu, are 60 de ani și a citit anul acesta 200 de cărți. Avem și două biblioteci volante în cele două cătune care țin de Cimpa. Una la „Răscoala" cu 50 de cititori, alta la „București II" cu 30 de cititori.

— București II?

— De fapt cătunul se numește Biràoni, dar fiindcă cele mai multe din familiile ce-l locuiesc se numesc — nu se știe de ce — București, noi îi zicem București II.

— Cîte cărți are biblioteca?

— 2 400 de volume. Anul trecut aveam numai 1 500.

Prin fața căminului trece un grup de fete. Anica sare la fereastră.

— Nu uitați fetelor că la patru avem adunare U.T.M.

— Ești secretara organizației?

— Nu, sînt doar în birou și am sarcina să fac mobilizarea.

— Sînteți mulți în organizație?

— Mai ales fete, că băieții fac parte din organizația de U.T.M. a minei.

★

La ora două după amiază căminul e închis. Anica Grunță s-a repezit pentru o oră pînă acasă să-și vadă feciorul lăsat în grija bunicii. Maria Pătrășcoiu se pregătește de oaspeți. Pentru planșele acelea care trebuie mărite și pentru bucuria de a fi pe lîngă atîtea altele și gazdă.

★

Ion Cerna, acordeonistul, reia un refren din ultimul program al brigăzii de agitație:

Nu mai știu ce să mai spun
Ce scriu azi, peste o lună
S-a-nvechit, nu mai e bun.
Scriu, să zicem,
că în sat
Patru case se zidesc
Peste-o lună neapărat
Alte zece-n soare cresc.
Scriu apoi că nea cutare
A rămas de-un timp codaș
Peste-o lună frățioare
Îi fac poză de fruntaș.
Scriu de lucruri minunate
Petrecute azi în sat.
Peste-o lună însă toate
În mai bine s-au schimbat.

Cu această imagine a înoirii permanente a satului, am plecat din Cimpa, într-o duminică însorită.

Dana MUȘAT

Scenă din piesa „Piatra din casă"

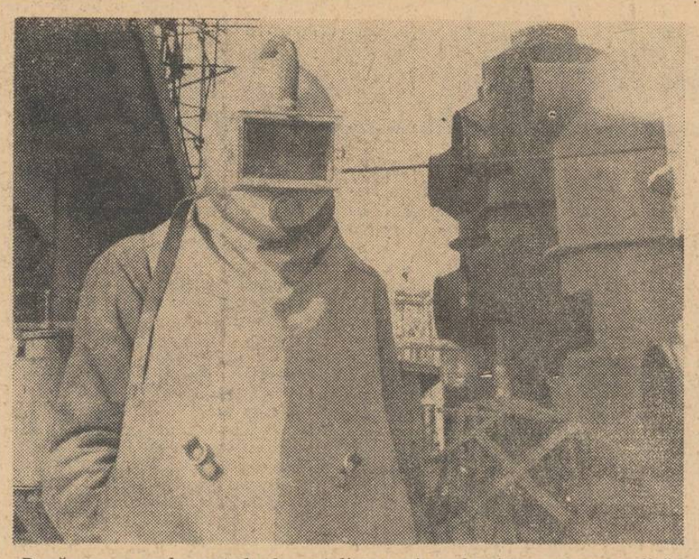

După cum se vede, metoda de metalizare prin pulverizare, care se aplică pe șantier, reclamă pentru cei ce-o aplică un sistem special de protecție.

Șantierul de la malul Dunării

(Urmare din pag. 1)

Aceasta este și istoria platformei — 3 A, botezată deocamdată de constructori — unde ne aflăm acum. Aici urmează să se ridice fabrica de îngrășăminte a combinatului, precum și o serie de depozite. Pînă atunci constructorii sînt ocupați cu... vibrosonetele. Sistemul de lucru folosit este absolut nou și de o înaltă productivitate. Ing. Dan Rădulescu, șeful acestui lot, conduce operațiile de introducere în sol a piloților de beton. Aceștia nu se mai bat cum se obișnuia cu vechile utilaje, ci se introduc prin vibrare. În ziua aceia, puțin după orele 13, am fost martorii vibrării celui de-al 2803-lea pilot. Cîteva manevre dibaci executate și macaraua a ridicat stîlpul pînă în dreptul vibrosonetei. Trec numai cîteva minute și pilotul de beton a străpuns stratul de nisip, ajungînd la cel de pietriș. Oamenii din echipa lui Gh. Rezeanu au pregătit din timp alți stîlpi pentru a fi plantați în această pădure bizară. Sînt umeri solizi de beton și oțel pentru fundațiile halelor de fabricație, pentru instalații.

S-au întors hunedorenii

Să ne continuăm drumul pe șantier. Semnatarul scrisorii de care vorbeam, va avea acum prilejul să facă cunoștință chiar cu un consătean, ca să zicem așa. Dumitru Ciobanu a plecat din Turnu Măgurele prin anul 1956 ca să-și încerce puterile pe șantierele Hunedoarei. Acolo s-a calificat, devenind mai tîrziu șeful unei vestite echipe de montori. Cînd a auzit de șantierul din orașul său natal, nu l-a mai răbdat inima și s-a reîntors la Tr. Măgurele. Nu numai el ci întreaga echipă. L-a urmat, după cum era normal și soția — sudorița Eva Ciobanu — chiar dacă ea este hunedoreancă.

I-am găsit pe toți pe schelele fabricii de acid sulfuric, prima dintre unitățile combinatului care va intra în funcțiune. La numai șase luni după ce primul pilot de beton a străpuns terenul, montajul fabricii se desfășura din plin. Ciobanu cu ai săi montori nu se sperie de asemenea ritmuri. S. Mitroi, Gh. Mitroi, Ion Stoian, întreaga echipă a absolvit școala Hunedoarei.

De cîteva luni au intrat în lucru și plumborii. Dat fiind că o mare parte din fluxul tehnologic al fabricii de acid sulfuric se va desfășura în utilaje de plumb care nu sînt supuse coroziunii, plumborii au aici de executat un mare volum de lucrări. Numai pînă acum s-au executat mai bine de 6 km. de cordon de sudură în plumb. Maistrul Vasile Chira, care a lucrat peste tot în țară unde s-au construit fabrici de acid sulfuric, a adus cu el nu numai o experiență îndelungată, ci și o seamă de tineri de calificarea cărora se ocupă în mod direct. Numai că meseria de sudor în plumb nu este prea ușoară. Se cere o practică îndelungată, multă pricepere în mînuirea flăcărui de sudură care la cea mai mică atingere topește plumbul. Dar cînd ai un profesor ca Vasile Chira, înveți meseria cu drag. Traian Dorca, care nu este nici el la primul șantier de acest fel, se ocupă cu aceiași tragere de inimă ca maistrul său de pregătirea profesională a sudorilor mai tineri.

Uzină chimică ideală

În timp ce pe șantierul de la malul Dunării zeci de constructori își ridică calificarea sau se specializează în noi domenii, alte sute de tineri se pregătesc să conducă instalațiile combinatului atunci cînd acestea vor intra în funcțiune. O parte dintre ei învață la școala profesională din Turnu Măgurele, iar alții la o serie de uzine cu același profil. Pentru prima unitate a combinatului — fabrica de acid sulfuric — 80 de muncitori se specializează în momentul de față la uzina din Năvodari.

Cînd toți aceștia se vor reîntoarce la Turnu Măgurele, va fi semn că cele 11 unități industriale ale combinatului se apropie pe rînd de începerea producției. Anual vor părăsi atunci instalațiile 400.000 tone de îngrășăminte compuse granulate, 300.000 tone de acid sulfuric, 100.000 tone de amoniac, 4.000 tone de săruri de fluor, 20.000 tone de sulfat de sodiu. Din rîndul acestora un mare interes prezintă îngrășămintele de înaltă eficacitate, dat fiind cele 3 elemente fertilizante ce le vor conține: azot, fosfor și potasiu. Toate aceste produse se vor realiza punînd-se în evidență marile posibilități pe care le are industria chimică de a valorifica în mod complex și superior resursele naturale. Pe bună dreptate specialiștii numesc combinatul de la Turnu Măgurele „uzina chimică ideală", căci aici nu va exista nici un fel de deșeuri, totul fiind valorificat într-un fel sau altul: sulful din pirite va fi folosit pentru fabricarea acidului sulfuric; din cenușa rezultată de la arderea piritelor se vor extrage importante cantități de zinc și metale prețioase. În final din cenușă se va obține un minereu de fier cu un conținut de 55-60 la sută oxid de fier de cea mai bună calitate. Este un indiciu în plus a ceea ce înseamnă astăzi chimia modernă pentru economia noastră națională. Un astfel de combinat ridică constructorii la malul Dunării, dînd viață politicii partidului de industrializare socialistă și în acest colț de țară.

Tudor GHEORGHIU

MUZICĂ de ocazie

— Așa! Putem sta două ore liniștiți fără să ne pese de nimeni. Am convins-o pe nevastămea că nu găsește zi mai nimerită pentru coafor și s-a dus. Nu că ne-ar fi deranjat, dar știi, oricum... Dacă scot rolele zice că fac dezordine, dacă încerc o bandă la intensitate zice că s-aude la vecini, dacă spun că-mi place Dalida zice că știe ea de ce-mi place, — ce-mi trebuie?! Da să revenim la oi: de cînd ți-ai luat magnetofonul?

— De trei zile!

— Ei bravo, să știi că ăsta-i act de om civilizat. Deși mă mir de tine care decretai pe toate drumurile că magnetofonul e unealtă de snobism, că aduce numai cheltuială, că fură liniștea domestică...

— Am spus eu prostiile astea? Fugi de-acolo! Ori mă confunzi, ori vrei cu tot dinadinsul să mă necăjești!

— Ei lasă, lasă! Acum că ai intrat și tu în rîndul oamenilor, să uităm ce-a fost! Să fie într-un ceas bun și să-l porți sănătos. Pare modern și frumos.

— Este, nu pare... Și are greutate mai mică decît tipul tău.

— Asta înseamnă însă că are mai mult plastic în el și o să se spargă mai repede.

— Dar ce, tai lemne pe el?

— Nu, că tu ai păcură, ha, ha!

— Ha, ha — știi că are patru piste?

— Patru? Grozav! Al meu n-are decît două, dar sînt foarte mulțumit de el. Nu l-aș schimba nici pe unul cu 6 piste, sau cu pistă de ciclism! Nu vreau să-ți fac inimă rea, dar specialiștii zic că se aude mai bine pe două, că se citește pe toată lățimea benzii, pe cînd la astealalte, doar pe jumătatea ei.

— Adică e mai bună bicicleta

că are două roți, decît mașina care are patru?

— Ești ironic, dar o să văd cum ai să fii cînd capul o să-ți citească simultan „Hai leliță-n deal" cu „Spidi-Gomzales"...

— Lasă dragă, e alfabetizat și n-o să se-ncurce. În schimb consumă bandă mai puțină. Rolă de 350 m CH, a 60 de minute, pe patru piste înseamnă...

— Nu înseamnă nimic, că depinde de viteză.

— Are 9.

— Numai nouăăă?

— Frate, ăsta-i magnetofon, nu avion cu reacție. Ce fac concursuri de viteză cu el?

— Nici nu știi ce bine-ți prindea și cu 4,75! Uite al meu are ambele viteze și-mi face mare economie de bandă.

— Al tăuuuu...

— Pardon, tu însuți ai fost entuziasmat de ton, de culoarea sunetului, de claritate, de microfon...

— Da, dar microfonul meu e mult mai mic și mai ușor. Și e foarte rezistent și asta contează. Microfonul e la magnetofon ce-i inima la om. Ia ascultă: „ă-ă-ă-ă-ă..."

— Asta-i ce-a imprimat inima ta?

— Dragă, am făcut doar o încercare, să văd cum iese. Sunetul mă interesa, nu calitatea lirico-literară a textului.

— Păi dacă-i vorba de sunet, ascultă aici: „hîhî, iepuraș drăgălaș, hîhî, te-am zărit ieri pe imaș, hîhî"...

— Ce-i asta?

— L-am pus pe Radu să recite ceva și-am imprimat. Vezi ce fidelitate are în redare?

— Mda, dar să știi că fidelitatea nu-i mare lucru cînd ai filtru.

— Ăsta o fi bun la cafea sau la țigările „Carpați"! Dar magnetofonul trebuie să-ți imprime fidel, fără mijloace auxiliare. Altfel e rîșniță! Uite cum se aude fără nici un filtru: „...Am început să-mbătrînesc, deși mai cred..."

— Mașinuța își facă cinstit autocritica... Mai cu seamă că are și brum.

— Brum? Da, are, sigur că are, aparatul meu are toate calitățile cerute de ultimul răcnet al tehnicii!

— Brum, înseamnă zgomot de fond...

— Ce zgomot de fond? — sînt țevile de la baie care au presiune.

— Hai pune ceva pînă mă pregătesc de imprimare. Aznavour ai?

— Cu tonele! Să-ncep cu „Il faut savoir".

— Nu, pe asta nu o iau de la tine! Cam cîntă viorile.

— Dar ce vroiai, să joace șotron?

— Cîntă, adică plîng. Dar tu o să recunoști doar cînd o să plîngă cu sughițuri.

— Uite ce e...

— Haide, spune-mi mai bine unde-i cablul cu borna tripolară?

— Sub pisoi, nu vezi? Fii atent unde bagi bornele să nu se ardă ceva.

— Schimbă pista, așa, Fratelini... Dar în altele sînt cam estompate.

— Frate, dragă, eu am muzică — muzică, muzică nouă, dar tu ai muzică de ocazie, c-o iei de la mine. Și nu mai iei nici de ocazie, c-a sunat nevastă-mea și ea vrea liniște cînd vine acasă. Așa că ne-am liniștit amîndoi, gata!

— Dar cînd îți dădeam fițuici la școală, cînd erai în facultate și dormeai la mine, cînd îți trimeteam pachete la armată...

— Păi dacă tu stai să te certi.

— Și acum, ce facem?

— Așteptăm prima ocazie să facem muzică, nu discuții.

Și a doua zi, la aceiași oră, au reînceput... discuțiile.

Pia RĂDULESCU

Năravuri și moravuri

Poftiți la „CERBUL CARPATIN"

Sala de degustare a vinurilor

Un mic anunț așezat discret între tacîmurile de pe masa restaurantului unde mîncăm deobicei la Brașov, ne invită să vizităm noul complex de alimentație publică „Cerbul carpatin", deschis recent de către Trustul „Carpați" în orașul de la poalele Timpei.

Nu ne rămîne decît să urmăm invitația și să poposim spre seară la adresa indicată în anunț. Ne oprim în dreptul unei clădiri bine cunoscută în Brașov. Este vorba de casa Hirscher despre care vechi documente atestă că a fost construită între anii 1541—1547, cu o cheltuială ce echivala în vremea aceia cu prețul a 1500—1800 boi. Mai tîrziu, acest loc de desfacere a produselor meșteșugărești și de întîlnire a breslelor din oraș, devine cunoscut sub numele de „Pod al bătușilor". Prin complexul amenajat aici se continuă deci o tradiție comercială de mai bine de patru secole.

Pe dinafară, clădirea, care păstrează nealterate caracteristicile arhitectonice ale secolului în care a fost construită, nu trădează precis ce este înăuntru. Doar o firmă suspendată la un colț al clădirii, indică trecătorilor că aici își are sediul noul complex de alimentație publică „Cerbul carpatin".

Dar mai bine să ne edificăm pe concret. Pătrundem printr-o poartă medievală într-o încăpere pardosită cu dale de marmoră, de unde o ușă mică de lemn ne îndreaptă spre crama complexului. După ce ne-am lăsat paltoanele la garderobă, avem prilejul să simțim imediat ospitalitatea gazdelor. Un tînăr cu vestă roșie, cămașă albă și pantaloni negri ne îmbie să ne spunem părerea despre vinurile casei. Trei butoiașe ne indică la alegere „sursele": vin alb demi-sec, alb sec, sau negru, iar o tavă plină cu tartine asortate te invită să guști.

Oarecum documentați luăm loc apoi la una din mesele din cramă. Mobila, decorația interioară, lămpile totul îți vorbesc aici de fantezia și priceperea meșterilor. În fundul sălii, dintr-un ciorchine imens îți face impresia că vezi prelingîndu-se must proaspăt într-un vas de piatră de unde pînă și căprioara se adapă.

Pe masă a apărut între timp lista de bucate. Însăși prezentarea acesteia — un pliant tipărit și tăiat în formă de butoi — atrage atenția asupra ingeniozității celor care se ocupă de acest complex de alimentație. Încurcătura începe însă cînd răsfoiești lista de bucate. Ești pus în fața unui sortiment deosebit de bogat, la alegerea căruia cu greutate te hotărăști. Biruie pînă la urmă, dintre cele 80 de preparate culinare, interesul pentru specialitățile casei: un mușchi a la Ștefania sau o pulpă de iepure la frigare, o budincă de clătite cu sos de lămîie sau un ștrudel cu brînză. Este opera bucătarilor complexului, conduși de maistrul Ion Burtea, care nu numără decît 24 de ani. Cît despre vin este mai ușor să te pronunți. Degustarea făcută încă de la sosire, se vădește de mare folos.

A început să cînte și orchestra.

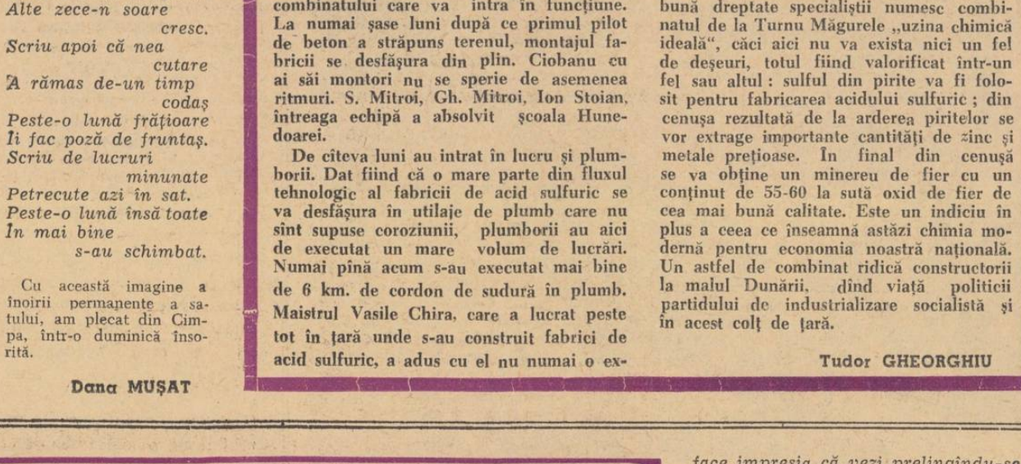

La cramă, totul te îmbie să iei loc la mese

Cîntec și veselie și mai ales... poftă bună!

Compusă numai din femei, ea este condusă de solista la nai Sofia Croitoru-Lotreanu. După puțin timp orchestrei i se alătură întregul personal al cramei — ospătari și ospătărițe, îmbrăcați în frumoase costume populare stilizate — care cîntă împreună cîteva melodii. Sînt cîntecele „casei", pe muzica lui N. Kirculescu: de bun venit pentru toată lumea, pentru emblema la „Cerbul carpatin", pentru tineri și vîrstnici:

La „Cerbul carpatin" se bea cel mai bun vin
Cu o glumă, un cîntec și un dans plăcut
Trece o seară și nu știi cînd a trecut...

Dar să vizităm și celelalte unități ale marelui complex. Urcăm scările și intrăm mai întîi în berăria-braserie care are amenajat la un capăt un bar-cofetărie. În paralel se întinde sala elegantului restaurant unde orchestra de muzică ușoară, condusă de violonistul Alexandru Otvös, te invită la dans.

Coborîm apoi, de data aceasta mai jos de cramă și pătrundem în sala de degustare a vinurilor, o sală care reînvie perfect o încăpere medievală de unde numai cavalerii lipsesc. Printr-o ușă de sticlă, în fața ochilor ți se desfășoară pe toată întinderea lui depozitul de vinuri al complexului, ce adăpostește în butoaie burduhănoase aproape 40 vagoane de vin.

Acesta e complexul „Cerbul carpatin", recent inaugurat la Brașov. O adevărată reușită a arhitectului Dan Dîrzu, a constructorilor, decoratorilor, a specialiștilor în alimentație publică. Cu mai bine de 1.000 de locuri, cu un personal ce numără peste 200 ospătari, bufetieri, bucătari și care în frunte cu Nicolae Ionescu, șeful marii unități comerciale, vă urează: petrecere frumoasă la „Cerbul carpatin".

Gh. TODIRAȘ

Prietena mea, cartea

Un nou volum de versuri al lui Eugen Jebeleanu

În prologul-poem al volumului său de „Cîntece împotriva morții", Eugen Jebeleanu configurează țelul noilor sale versuri, lupta împotriva morții fiind pentru poet în același timp lupta împotriva mizeriei, a tiraniei, a foamei, a invidiei, a lăcomiei „odrasle și slujitori ai morții". „Știu Moarte, nu ești singură / spune poetul. *Atîtea / odrasle ai, și-atît de credincioase, / și-atîția slujitori, încît adesea / te pierzi în ei sau printre ei — sau ei / se pierd în tine. Nu poți fi lovită / și doborîtă-atîta de ușor. Statura / ți se întinde uriașă-n văi, / și ca să te privim în ochi o dată / pe tine, doar, teribilă, dar una / noi trebuie să curățăm pămîntul / întîi / de-odraslele și slujitorii tăi*".

Cu această hotărîre încep „Cîntecele împotriva morții" din care multe sînt admirabile închuri ale vieții, chiar dacă nu numără decît puține versuri. Imagini de mare expresivitate, de o forță remarcabilă, idei poetice personale și totuși apropiate fiecăruia din cei ce iau volumul în mînă se succed, poezie cu poezie, făcînd din întregul volum un tot unitar, rotund, o solidă curea de transmisie între poet și cititor. Iată, de pildă „*O, viață*" a cărei primă strofă ar putea servi de motto întregului volum:

O, viață, nevăzută undă,
cea care vii, cea care treci,
așa-i că unda ți-e rotundă,
așa-i că nu mă lași în veci?

Așa-i că nu dispari, ci-ntruna
doar te rotești, de plumb și cer,
rostogolind ca marea luna
în valuri care-n veci nu pier?

Dar mînuind cuvîntul împotriva morții, împotriva celor ce aduc moartea, tonalitatea liricii lui Jebeleanu devine aspră, versul puternic și dur, stigmat pe fruntea ucigașilor ca în „*Ceea ce ucid zarafii*".

Un alt fel de asprime, o ironie amară și tristă, nu însă mai puțin acuzatoare decît rechizitoriul direct din „Ceea ce ucid zarafii", se desprinde din „*Cosimino*". În decorul vechi și fastuos al Romei unde „*luna / plumbează cu argint / măseaua cariată / a Coloseului*" unde „*cu miile-i de cîrlionți în soare / cu barba lui caprină, filozof, / stă Marcus Aurelius pe calu-i / cam de vreo două mii de ani* — unde „*Tibrul se-nvolbură de umbrele flămînzilor de azi / în haine curățele*",

O statuie
de băiețel
mai palid decît luna,
mă trage de mînecă
și-mi șoptește
ca-n fiecare seară,
cu buze tremurînd,
de marmoră contemporană:
„Cumpără-mi, te rog,
un sandviș —
dar cu carne..."

— Desigur Cosimino.

În schimb, cu cîtă gingășie, cu ce caldă îmbrățișare primește Jebeleanu semnele vieții, ale luminii, ale tot ce înseamnă contrariul morții și a slujitorilor ei:

Tu ești cea care
trezești hîrtia
din somnul ei de iarnă.
O faci zăpadă scînteind, sau
catifea,
umbră de primăvară, soare,
fierbinți artere-i dai,
de tuș albastru
navigînd ca viața.

Acum,
să unduie începe
și s-ar spune
că-i un fierbinte șold —
și-acuma e un golf
cu valuri lungi ce-alunecă.

Iar pescărușul străveziu, pe care
l-ai înălțat din coala ce palpită,
așteaptă seara cînd — fără să știi
— va sărut
prelunga-ți mînă chinuită.

Sînt acestea numai cîteva spicuiri din noul volum de versuri al lui Eugen Jebeleanu, cu ilustrații de Florin Cordescu, care explicitînd poemele sînt ele însele măiestre poeme în oglindă.

E un volum în care fiecare vers e un prieten al cititorului.

M. P.

Inventat în... natură

(Urmare din pag. 1)

La orizont bionica...

Recent s-a născut o nouă știință, bionica (termen apărut prin contragerea noțiunilor de biologic și electronic) care studiază procesele biologice pe baza cărora pot fi realizate diferite invenții și inovații de o mare valoare practică. Leagănul bionicei este cibernetica. După cum se știe, una din laturile importante ale ciberneticii este studierea modului în care se face autoreglarea în organismele vii ca prin analogie să le reproducă în diferite sisteme de mașini electronice. Bionica a apărut ca rezultat al necesității de a avea la dispoziție receptori de informație cît mai fideli precum și a unor sisteme de analiză a informației perfecționate.

(Ochiul omenesc, de pildă, cel mai „la îndemînă" receptor de informație, percepe detaliile lumii exterioare trimițîndu-le creierului pentru ca acesta să le analizeze. Dar ochiul nostru, chiar atunci cînd avem o vedere excelentă, nu e nici pe departe cel mai precis instrument optic).

*Preluînd de la organismele vii principiile transducto*ilor biologici (organe de detecție și orientare) selecționate de controlorul de calitate Natura, bionicienii le „reeditează" punîndu-le la dispoziția analizatorului electronic, a mașinilor cibernetice.*

Pe actul de naștere al noii științe este consemnată convențional o dată, 1960. Dar cu toată tinerețea ei, realizările bionicei sînt remarcabile și i se prezice, pe temeiuri riguros științifice, un viitor strălucit. Iată de ce naturaliștii, cibernetienii, electroniștii, entuziasmați de mirajul comorilor tehnice ascunse în natură, exclamă într-un glas: „La orizont, bionica!"

...și orizonturile ei

Să facem un scurt tur de orizont în domeniul realizărilor și al proiectelor bionicei. Vom lua, cu voia dv., drept ghid arbitrar indicele alfabetic.

Albinele. *Cine n-a constatat cît de inteligente sînt acestе insecte capabile să-și regăsească stupul de la mari depărtări? Faptul i-a impresionat și pe bionicienii care au cercetat mai îndeaproape dublul sistem de navigație folosit de albină, bazat pe orientarea optică după Soare. Fiecare fațetă a ochiului compus al albinei este alcătuită din 8 elemente senzoriale așezate în stea, care-i permit să se orienteze perfect și pe „timp nefavorabil pentru zbor" cînd cerul e acoperit de nori. Cu acest „aparat" ea înregistrează gradul de polarizare a luminii și analizînd-o determină poziția exactă a Soarelui. Un asemenea dispozitiv s-ar dovedi deosebit de folositor în zborurile efectuate deasupra polului unde nu poate fi utilizată busola.*

Broasca. *Cîntărețul bălților, popular personaj de fabulă, a furnizat la rîndul lui mijlocul de a perfecționa radarul, ochiul broaștei aflînd proprietatea de a stabili într-o secundă dacă în cîmpul vizual a apărut o pasăre, o insectă sau o frunzuliță, de a deosebi un obiect în mișcare de unul nemișcat. Înzestrat cu un sistem analog, retrinatronul, radarul a cărui eficacitate scade la distanțe mai mari de 80 km, va fi în măsură să nu confunde un avion cu... o escadrilă de rațe sălbatice.*

Crahul. *Modestul crustaceu s-a făcut celebru în lumea bionicienilor datorită celulelor sale vizuale interconectate în cruce, care au proprietatea de a mări considerabil contrastele. Așa s-a născut și ideea televiziunii de înaltă fidelitate care va oferi imagini contrastante de o mare claritate și finețe. Sistemul „preconizat" de crab își va găsi o largă aplicabilitate și în fotografierea aeriană și astronomică.*

Delfinul. *Suplu, evoluînd cu eleganță, el a sugerat constructorilor de submarine pe lîngă cea mai bună formă hidrodinamică și mijlocul de a elimina vîrtejurile de apă ce se formează la înaintarea navei, diminuîndu-i viteza. Pielea delfinului, prevăzută cu numeroase canale umplute cu lichid amortizant, o fost perfect imitată de o îmbrăcăminte de masă plastică pentru uzul submersibilelor. Rezultatul a fost cel așteptat: vîrtejurile au dispărut, viteza a crescut.*

Spațiul nu ne permite să parcurgem întregul alfabet (de altfel numărul exemplelor ne-ar obliga s-o facem de mai multe ori). Vom adăuga doar într-un apendice nealfabetic, că orientarea stereofonică a liliacului (pe baza recepționării defazate a ultrasunetelor ce le emite pentru detectarea obstacolelor) a oferit modelul radarului stereoscopic, meduza ne-a dăruit un excelent barometru capabil să prevestească, cu 15 ore înainte apropierea furtunii (organul senzorial al meduzei aude infrasunetele produse de frecarea aerului de valuri, a căror frecvență de 8—13 Hz este inaccesibilă urechii omenești). Țînțarul ne-a pus la dispoziție „patentul" unor microfoane de mare finețe (minuscula insectă dispune de posibilitatea recepționării unor semnale foarte slabe chiar în condițiile unui puternic fond sonor), iar șarpele de casă, care nu ne inspiră prea multă simpatie, se bucură de toată stima bionicienilor. Motivul? El le-a dezvăluit secretul unui dispozitiv automat de ghidaj în spațiu aerian și cosmic în întuneric deplin (acest animal inofensiv și în realitate aproape orb dispune de un organ special care detectează radiațiile infraroșii cu o intensitate de o mie de grad Celsius).

Într-adevăr, orizonturile bionicei sînt nelimitate. Urmărindu-se construirea unor agregate de mare stabilitate, eficacitate, precum și de economicitate sub raportul dimensiunilor și consumului de energie, aproape că nu există viețuitoare de uscat, de apă sau zburătoare, inclusiv omul cu complexul său sistem nervos, care să nu fie studiată în prezent pentru a se găsi răspunsul la problemele importante puse de cibernetică.

Și poate nu e departe ziua cînd vor funcționa adevărate uzine vii care, folosind principiile autoreglării din sistemul biologic, își vor stabili singure programul și-și vor înlătura singure eventualele defecțiuni, cînd multe din utilajele, dispozitivele și aparatajele pe care le vom folosi, vor putea purta inscripția prototip inventat în natură.

Calinca MUSCAN

În curînd o nouă rubrică:

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Pentru stimularea mișcării artistice a fotografiilor amatori, revista „Magazin" va pune la dispoziție spațiul necesar publicării celor mai valoroase dintre producțiile lor, reprezentînd oameni și frumusețile patriei (portrete și peisaje), începînd cu nr. 335 din 7 martie 1964.

În acest scop fotografii artiști amatori vor putea trimite de îndată fotografii pe adresa:

Revista „Magazin" Piața Scînteii Nr. 1 — București (pentru rubrica fotografiilor artiști amatori).

Fotografiile trebuie să fie executate pe hîrtie lucioasă, format 18x24 cm, să fie însoțite de explicațiile necesare cu privire la persoana sau peisajul pe care îl reprezintă și, bineînțeles, să întrunească calitățile tehnice și artistice necesare.

Fotografiile primite la redacție vor fi selecționate pentru publicare de un grup de specialiști, iar autorii celor publicate vor fi remunerați conform tarifului legal.

De aceea, pe corespondența însoțitoare, trimițătorii vor scrie cît mai numele complet al autorului, profesia de bază și ocupația actuală, precum și adresa poștală exactă.

Note de telespectator

Voiam să ne începem notele de azi cu observația că, din toamna trecută, de la începutul stagiunii, micul ecran a fost foarte vitreg cu iubitorii de operă. Cele cîteva recitaluri (e adevărat foarte izbutite) și prezența unor cîntăreți ai primei noastre scene muzicale în programele de Varietăți, nu suplinesc spectacolul — care în stagiunile trecute a fost prezent cu mai multă sau mai puțină stăruință.

Ar fi trebuit să renunțăm la această observație critică de vreme ce zilele trecute, telespectatorii au putut urmări un spectacol de operă și prezicăm: un excelent spectacol, opera bufă „Pimpinone" a compozitorului preclasic german Georg Philipp Telleman. Pe aceeași temă dragă și lui Pergolesi, iar mai tîrziu lui Donizetti, a femeii în casă deșteaptă și abilă care reușește să-și îmbrobodească și să-și domine stăpînul cupid, avar și pînă la urmă ridicul, Telleman a scris o muzică sprintenă, plină de umor și expresivitate, o mică bijuterie a începuturilor teatrului liric. Spectacolul realizat la televiziune a relevat frumoasele posibilități ale studioului în materie de montări muzicale proprii, așa cum ne-a obișnuit și în montările teatrale. În primul rînd se cuvine subliniată alegerea operei lui Telleman, care îmbogățește orizontul de cultură al iubitorilor acestui gen de muzică; în al doilea rînd, grija deosebită în realizarea artistică și scenică. Studioul, apelînd la colectivul operei clujene, și-a asigurat astfel o ilustrare orchestrală foarte fidelă. Sub conducerea dirijorului Kurt Mild, orchestra a sunat strălucitor, evidențiindu-se în mod deosebit clavecinul. Este adevărat că și nivelul tehnic al sonorizării și al sincronizării (Adrian Petruschevici) a contribuit simțitor la calitatea emisiunii.

Interpretarea rolului titular, al bogatului și prostănacului Pimpinone, a revenit artistului emerit Traian Popescu. L-am reascultat cu multă plăcere și i-am urmărit jocul de scenă plin de umor și vivacitate. Un frumos talent de ingenuă și bune însușiri vocale a dovedit și interpreta servitoarei devenită stăpînă, solista teatrului clujean, Niculina Mirea. Regia lui Marianți Banu, folosind decoruri simple dar sugestive, o figurație expresivă și un mănunchi de actori de teatru, a reușit să realizeze un spectacol închegat, care îmbogățește repertoriul scenelor noastre muzicale.

În pofida acestei emisiuni reușite, n-am renunțat — precum se vede — la observația noastră inițială: spectacolul de operă trebuie să ocupe un loc important în programul televiziunii. Totodată trebuie să se aibă neapărat în vedere succesele remarcabile pe care le obține în ultimii ani și, mai ales, în ultimul timp, școala interpretativă română. Este firesc ca publicul nostru să dorească și să poată asculta mai des pe cîntăreții care culeg atîtea aplauze pe tot mai multe scene ale lumii.

Șt. RADU

Săptămîna la televiziune

19 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: Eroi din basme; Telejurnalul pionierilor; Să ne cunoaștem patria. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: Noutăți din agricultură; Tribuna colectiviștilor; Întrebări și răspunsuri; Vă recomandăm să citiți; Muzică populară românească, interpretată de o formație instrumentală, condusă de Ionel Banu. 18.00 **VARIETĂȚI... PE ZĂPADĂ.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul: Gabriel Popescu, artist emerit, Constanța Cîmpeanu, Vasilica Tastaman, Stela Popescu, Ilinca Cerbacev, Elena Dacian, Maria Bardezian, Maria Mitrache, Doina Șimandan, Gică Petrescu, Ion Stoian, Toni Buiacici, Dem. Savu, Trio Caban, Nicușor Predescu, Ana Pîuaru, Ileana Sandu, Melania Cîrje, Ciupi Rădulescu, Horia Căciulescu, trio Helms din R. D. Germană, Pompilia Stoian, Dan Spătaru, Francisc Valkay, Petre Ciortea, Gică Matei, Nicolae Bunea, Elena Moiș, Cristina Patraulea, Radu Ionian, trio Iosefini și alții. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Partea a doua a emisiunii de varietăți. 20.45 Actualitatea cinematografică. 21.15 Maeștri ai genului scurt: Boccaccio, Povestiri din Decameron. Ecranizare de Eva Dragomir. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

20 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știință și tehnică pentru tineretul școlar: Întîlnire cu... Volta, Ampère, Ohm și Columb. 19.40 Filmul **VENIȚI MIINE.** 21.20 Un înaintaș al muzicii românești: **GAVRIIL MUSICESCU.** 21.40 **TELESPORT.** În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

21 IANUARIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. FINISAREA PEREȚILOR** de ing. Mircea Angelescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii?! Băiatul și secretul. Povestire de Octav Pancu-Iași, desenează Iurie Darie. 19.35 **APASSIONATA.** Din viața lui V. I. Lenin. 20.20 Emisiune de știință: Informația — elementul cibernetic în structura materiei vii, de acad. Eugen Macovski. 20.30 Emisiune de teatru: **„BERTOLDO LA CURTE"** de MASSIMO DURSI. Prezentată în premieră pe țară de TEATRUL DE STAT DIN PLOIEȘTI. În pauză: **ȘAH.** În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

23 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: **VAL-VIRTEJ ȘI... TAINA STATUILOR DE PE INSULA PAȘTELUI (I).** Care este misterul ce învăluie de două veacuri insula numită de europeni a Paștelui, iar de indigeni — Rapanui?! Cum au izbutit oamenii din vechime să ridice statui înfățișînd oameni, statui înalte cît o casă cu patru etaje?! Cum au putut să așeze în creștetul acestor coloși de piatră, în chip de cunună, cîte un bolovan cîntărind cît 3—4 elefanți la un loc?! Pe cine înfățișează acești giganți?! Iată taina căreia vor încerca să-i răspundă Val-Virtej și echipajul său. 19.45 Filmul **GEME ȘI CAMEE.** 19.55 **VITRINA LITERARĂ.** Dintre ultimele apariții editoriale românești, ne-am oprit la două lucrări din literatura românească originală. Romanul „Muntele" al scriitorului Radu Theodoru care oglindește momente din viața poporului nostru în anii de după Eliberare — și volumul de versuri „Jocul cu stelele" al poetului Aurel Rău. Literatura universală va fi prezentă cu „Nuvela contemporană americană". Vitrina va fi însoțită de un comentariu susținut de criticul literar I. D. Bălan. 20.45 Filmul **PRIMĂVARA OBIȘNUITĂ.** 20.55 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii a părții a doua a concertului orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor Emanoil Elenescu, artist emerit. Solist: Nicolae Brînduș. În program: Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Bela Bartok; Toccata și Fuga în re minor de Bach-Stokovski. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

24 IANUARIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. TUBUL TRIOD CA OSCILATOR** de ing. Mircea Bubulac. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune pentru tineretul școlar: Drumul spre calificare. 19.40 Unul plus un cvartet. Program de muzică ușoară. 20.00 **SĂPTĂMÎNA.** 21.00 Emisiune de artă plastică: **PICTURA LUI TONITZA (II).** 21.20 Muzică populară românească. Cîntă o formație instrumentală, condusă de Nicu Stănescu, artist emerit. Soliști: Rodica Bujor, Ștefania Stere-Polovenco, Maria Dragomir, Viorica Albulescu, Emil Gavriș. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

25 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Album artistic pentru pionieri și școlari: În pas de dans. 19.35 Zgribulici. 19.45 În fața hărții. 19.55 Filmul **CODIN.** Un uriaș cu o inimă de aur este transformat în fiară de o orînduire socială nedreaptă, de oameni care profită de buna-i credință. Pe scurt, astfel s-ar putea înfățișa biografia lui Codin, eroul cărții lui Panait Istrati, ecranizată de regizorul francez Henri Colpi. Filmul a fost distins la Cannes, la al XVI-lea Festival internațional, cu Premiul pentru adaptare cinematografică și tehnică cinematografică. 21.35 Selecțiuni din operete. Interpretează: Adriana Ciuciu, Vali Niculescu, Marica Munteanu, Corina Bărbulescu, Maria Mitrache, Maria Macarova, Nicolae Țăranu, Anton Negoițescu, Mircea Nemens, George Hazgan, Nicolae Bunea. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

V

Epopeea cuceririi marilor piscuri ale lumii

Nici expediția din 1924, condusă de Norton, nu are mai mult succes. Pe lista jertfelor se mai înscriu două nume: George Mallory și studentul Irvine. Și de data aceasta, instalarea taberelor intermediare ceruse mult timp. Tabăra a VI-a de vîrf, situată la 8 220 m., fusese stabilită abia către sfîrșitul lui mai.

Primul asalt îl dă Norton și Sommerwell. Urcînd fără aparatele de oxigen, ei ajung la 8 570 m. Epuizați, ei sînt nevoiți să se întoarcă.

Acest lucru îl determină pe Mallory să folosească la asaltul vîrfului — pe care plănuia să-l dea împreună cu tînărul Irvine — tuburile de oxigen. În dimineața zilei de 9 iunie, pornesc către pisc. Soarele, luminînd pentru o clipă creasta ce ducea spre vîrf, a permis celor de jos să-i observe urcînd. „Deodată, își amintește un membru al expediției, un nor i-a ascuns privirilor mele și, cum se risipi, nu am mai zărit nimic".

Zăpada înghițise în mantia-i albă încă doi îndrăzneți.

Unde și cum au pierit aceștia?

Misterul nu a fost lămurit nici pînă astăzi. Pioletul cu inițialele lui Mallory a fost găsit de participanții la expediția din 1933, condusă de Ruttledge, sus, sub vîrf. Nici participanții la această expediție nu au putut să ajungă mai sus de 8 500 m., cu toate eforturile depuse de cunoscuții alpiniști Eric Shipton și mithe.

Urmează apoi expediția lui Ruttledge din 1936, care nu poate nici ea să depășească altitudinea de 6 950 m.

Nepalul își deschide granița pentru străini deabia în 1950. Cu această rută nordică — „cărarea morții" — a fost părăsită, iar ascensiunile au început să se facă dinspre sud.

Prima expediție mai însemnată prin șaua sudică — care are meritul de a fi descoperit această rută — are loc în 1951. Ea este condusă de renumitul alpinist Eric Shipton, demn urmaș al lui Mallory, care mai încercase cucerirea Ciomolungmei din spre nord. Printre participanții la această expediție se afla neozeelandezul Edmund Hillary, alpinist perseverent.

Drumul de acces la poalele Everestului l-a constituit ghețarul Khumbu, pe care și-au instalat și tabăra de bază, la 5 800 m. Urcîndu-se apoi pe culmea masivului Pumori, alpiniștii au putut urmări cu binoclul posibilitățile pe care le oferea această poartă de asalt, și au fixat, în linii mari, itinerariul. Drumul fusese descoperit...

În anul 1952 este rîndul elveților să atace Everestul, urmînd aceiași rută. La această expediție lua parte și renumitul „tigru" Tensing Norche, care, gonit de sărăcie, se angajase ca hamal în diferite expediții. Cu timpul, căpătase, datorită isusinței, rezistenței și perseverenței sale, un mare prestigiu de alpinist.

La 27 mai, alpiniștii participanți la această expediție au reușit să-și instaleze tabăra de vîrf la 8 400 m. Cea mai înaltă tabără instalată vreo-dată pe Everest... De aici, alpinistul Raymond Lambert, împreună cu Tensing Norche, după o noapte petrecută pe baia de gheață a Ciomolungmei, la 8 400 m. au pornit să cucerească îndărătnicul vîrf.

„...Urcușul pare nesfîrșit și din ce în ce mai anevoios. Treptele pe care le tai cer timp și ziua trece... Fiecare treaptă pe care trebuie să o urce, îi duce însă spre moarte; de sus, nu mai au puteri să se întoarcă. Deci, înapoi! Și vîrful... rămîne tot neînvins. Cei doi nu mai coboară, ci se tîrăsc, caută din nou viața.

În anul 1956 este organizată o nouă expediție.

Conducătorul ei era John Hunt, iar printre participanți se găseau renumiții alpiniști englezi Evans, Bourdillon, Gregory, Ward, neozeelandezii Edmund Hillary și George Lowe. Nu lipsea nici nepalezul Tensing Norche.

Înaintarea devine greoaie. În față, înspăimîntătoarea „cădere de gheață" pare un desen în taifun. Crevase adînci, ascunse sub straturi de zăpadă înșelătoare, pîndesc la fiecare pas. Mai sus, îi așteaptă un coridor lung, de se strecoară printre turnuri de gheață instabile, gata să se prăvale și să mănînce totul din cale: „Aleea iadului".

În sfîrșit, echipa de vîrf a putut să ajungă în așa numita zonă a „bombei atomice". Un haos de ghețuri în continuă schimbare, urmate de crevase adînci, îi întîmpină aici.

O platformă, ivită pe neașteptate în acest labirint de ghețuri, le oferi posibilitatea instalării taberei nr. 2 — la o altitudine de 6 900 m.

Chinurile „căderii" erau departe de a se fi sfîrșit însă. Pereții înalți de gheață, puțin stabili, barau orice trecere. Din nou picletele au trebuit să intre în funcțiune. De abea terminau de săpat un rînd de trepte și alți pereți se iveau în cale. Un alt labirint de ghețuri, apoi un perete înalt pe care au trebuit să-l taie din nou în trepte și iată-i deasupra „Căderii de gheață".

Circul glaciar în care de-abia pătrunseră era însă departe de a le oferi cale liberă. Aceleași crevase înșelătoare și povîrnișuri scurmate de avalanșe îi întîmpinau la tot pasul. Rînd pe rînd au fost instalate taberele IV, V, VI și, abia după o lună de zile de eforturi, s-a putut depăși altitudinea de 8 000 m., instalîndu-se tabăra nr. VII, la 8 100 m.

La 22 mai, după ce șaua de sud fusese atinsă, începu asaltul. Primul grup avea în frunte pe Evans și Bourdillon. Aceștia porniră din șaua de sud către vîrf abia la orele 7,30 dimineața. După mari eforturi, ajunseră la 8 625 m., pe vîrful de sud, și își lăsară aici rezervele de tuburi de oxigen în parte consumate. Curînd, oxigenul se împuțină, iar oboseala puse cu totul stăpînire pe ei. În față, nu mai aveau decît o pantă scurtă. Abruptă însă! Le este imposibil să o mai poată urca. Trebuie să se întoarcă!

Este rîndul lui Hillary și Tensing să pornească. Mai întîi sînt lansate alte tabere. La 8 500 m., este așezată tabăra de vîrf.

29 mai 1953, orele 6,30. E o dimineață senină. Hillary și Tensing, fiecare cu cîte cincisprezece kilograme în spate, se îndreaptă spre creastă. Jos, în taberele intermediare, fiecare urmărește cu gîndul drumul celor doi alpiniști.

Este ultimul asalt al expediției. Drumul devine din ce în ce mai greu. Tuburile de oxigen sînt pe sfîrșite. Tocmai atunci găsesc rezervele aruncate de Evans și Bourdillon.

Un perete de stîncă vertical pare a fi o piedică de netrecut. Iată însă un horn: poartă de urcare. Asigurîndu-se unul pe celălalt, cei doi alpiniști ajung sus. De aici, creasta unduitoare duce pînă la vîrf. Rezemîndu-se unul de altul, tăind trepte de gheață străvezie, cei doi înaintează necontenit. Au ajuns!... 29 mai 1953, orele 11 și 30 minute. În timp ce Tensing înfige pioletul cu steagurile fixate de el, Hillary îl fotografiază. Apoi aparatul se îndreaptă lacom în toate părțile prinzînd panorama largă din jurul Everestului. În sfîrșit, Ciomolungma a fost și ea învinsă...

Alexandru ROȘU
candidat în științe geografice

— Sfîrșit —

O MARE ASOCIAȚIE

de DAN DEȘLIU

Sportiv — în accepția obișnuită a termenului — vasăzică performer, specialist într-o disciplină anume, figurînd pe lista de membri a unui club, a unei asociații, evoluînd periodic pe stadion, pe șosea, în bazinul de înot — în sfîrșit, un om care-și consacră bună parte din timpul liber activității competiționale. Există, însă, și o altă categorie, probabil mai cuprinzătoare , despre care aș vrea să spun azi cîteva cuvinte. Și dumneata, cititorule, s-ar putea să te numeri — cu sau fără știință — în rîndurile acestora.

Mai fiecare dintre noi a bătut o potecă de munte, în crugul verii sau în decorul arctic al lui ianuar. Mai fiecare a luat măcar o dată în piept zăriștea mării — deși cine a făcut-o o dată e imposibil să nu recidiveze...

Cotidiana plimbare pe bicicletă este familiară multora dintre noi ; patima canotajului face ravagii mai ales primăvara, printre adepți de diferite vîrste, aflați într-o anumită dispoziție și într-o campanie specială...

Dar — pentru preciziune — eu nu despre astfel de sportivi fără de voie intenționam să vorbesc. Mă gîndeam la cei care, după o săptămînă de muncă, se îmbarcă în tren sau în autobuz și poposesc undeva la poalele Bucegilor sau Apusenilor, în bălțile Dunării sau ale Siretului. O fac, invariabil, de doi sau de zece sau de treizeci de ani. Poartă cu dînșii, după circumstanțe, un rucsac ori o trusă de pescuit, o armă de vînătoare ori o pereche de schiuri. Undeva, ca un prieten vechi și statornic, îi așteaptă cabana, casa țărănească, refugiul alpin. O zi sau două, își încarcă sufletul cu zare și fîșnet, sorbind în piept aerul pur, infinit mai îmbătător și mai prilincios decît pilulele de reverie de la „Siretul", „Caraiman", „Tușnad" și alte ispite geografice de acest soi, răspîndite din belșug pe străzile urbei... Întorși la fabrică, la birou, la catedră — își reiau săptămîna de lucru cu o dispoziție juvenilă, ca și cum ar începe o viață nouă.

Știu și muncitori ai ogoarelor — unii dintre ei mi-ar putea fi părinți — care nu pot trăi fără o permanentă comuniune cu gîrla, cu lacul, cu fluviul pe ale căror maluri s-au născut. Dacă gerul clădește, ca acum, poduri de sticlă peste ape, pornesc cu toporișca și-și taie loc de scaldă — fabuloasă piscină hibernală — spre spaima familiei și a băștinașilor însolzați, din adîncuri...

Cunosc constructori și medici, tehnicieni și profesori care nu-și încep munca de fiecare zi fără a ridica , timp de jumătate de oră, cîteva sute de kilograme pe pîrghia metalică a halterei ; alții preferă, pe arșiță sau pe zăpadă, alergarea matinală în preajma casei ori în parcul din vecinătate.

Să ne înțelegem — toate astea se întîmplă cu sistemă, nu astăzi da și mîine ba, nu în funcție de împrejurări și de toane. Oamenii despre care vorbesc descind, ca filozofie practică, din străvechea spită a înțelepților simpli, a celor ce înțeleg sau intuiesc că bucuria vieții este condiționată în mare măsură de capacitatea vitală. Legați de natură, de mișcare, acumulînd energie și forță, siguranță și claritate în sprijinul unei activități productive, acești numeroși și nestiuți tovarăși de spirit alcătuiesc o mare asociație sportivă fără statute și fișe de evidență — însă, nefindoielnic, cu nimic mai puțin remarcabilă decît altele. Între noi fie vorba, ei sînt, din anumite puncte de vedere, mai aproape de sensul profund al „sportului" propriu zis, decît mulți campioni, ale căror nume strălucesc frecvent pe frontispiciul rubricilor de specialitate.

În întreaga țară se desfășoară în prezent tradiționalele întreceri în cadrul competiției de masă „Spartachiada de iarnă a tineretului" care se bucură de o largă participare. În clișeu : Aspect de la întrecerile de șah de la întreprinderea „Laromet"-București. **Fotografia : Th. ROIBU**

4-3-3 în miez de iarnă

Acum vreo douăzeci de ani, urmărind Turul Franței în ziare, am citit cronica etapei Aix-les Bains-Briançon, cîștigată de popularul campionissimo Gino Bartali. Se spunea că în momentul startului, la Aix, termometrul arăta 55° la soare. Și cronicarul încheia scriind că după ceasuri, la sosirea în Briançon, mercurul căzuse la minus opt, iar Bartali își deslipea cu greu mîinile înghețate de pe ghidon.

Mi-am adus aminte de această întîmplare acum cîteva zile, pe terenul înghețat al Progresului, privindu-i pe fotbaliștii reveniți din turneul efectuat în Izrael. După cum cred că bănuiți, jucătorii Progresului au înregistrat și ei o scădere bruscă de la 55° la minus 8.

E pur și muove... Într-adevăr, jucătorii Progresului se mișcă viguros în aceste prime antrenamente de iarnă, stimulați de cele 16 puncte ale turului.

Progresul aleargă... Progresul sare... Progresul se joacă, sfărîmînd gheața cu crampoanele. Și asta pentru ca visul celor 16 puncte să nu ia sfîrșit.

Iată-i și pe cei doi antrenori : Dincă Schileru și Cornel Drăgușin.

Mulți susțin că succesul Progresului se datorează, în mare măsură, perfectei simbioze Schileru-Drăgușin, în care antrenorul principal aduce sobrietatea, ponderea și maturitatea, iar Drăgușin — nervul „celui mai tînăr".

...Din șirul indian al alergătorilor care se strecoară printre platanii încremeniți de ger lipsesc Mîndru, Caricaș și Oaidă, reținuți în lot.

— Vă rog să scrieți — îmi șoptește un suporter cu mustăți de promoroacă — că valoarea echipei noastre este cea care a impus selecționarea celor trei.

— Chiar și în cazul lui Mîndru ? — încerc să-l tachinez.

— Chiar.

Mă simt tentat o clipă să-i promit una din cronicele de la Torino apărută cu titlul : „Mîndru, che leone" ! (n.r. Mîndru, ca un leu !) dar îmi dau seama că ideea suporterului e frumoasă și nu merită să fie contestată.

Mă apropii de Schileru :

— Cum explicați comportarea din tur ?

— Cred că am izbutit să ne repartizăm bine forțele pe teren. Jucăm un 4—3—3 elastic, în care accentul principal cade pe valorificarea aptitudinilor strategice și de manevră ale jucătorilor din centrul terenului — Mateianu, Mafteuță și Iancu. Inteligența și răbdarea perechii Mateianu-Mafteuță și remarcabila capacitate de efort a lui Iancu sînt hotărîtoare.

Apărarea, deși are pe alocuri puncte nevralgice, se bucură de aportul permanent al „trio"-ului din mijloc.

— Și atacul ?

— Atacul, cu cele trei vîrfuri ale sale, (Oaidă — Voinea — Stoicescu) n-are nimic din meticulozitatea și răbdarea celor din spate, ceea ce e foarte bine. Baza lui este forța și simplitatea. Calitățile atletice ale lui Oaidă și Stoicescu sînt deseori decisive în duelul cu fundașii, iar centrările pe sus, atît de neindicate în sistemul cu 4 fundași și cu... 4 înaintași scunzi, își păstrează eficacitatea în atacul nostru.

...A înghețat de tot „nea Dincă". Să trecem la Drăgușin, care pare dispus să completeze :

— Pe lîngă suplețe tactică, echipa noastră a beneficiat de forma excelentă a cel puțin patru jucători : Mîndru, Iancu, Mateianu și Mafteuță. Aș vrea să mai adaug că forma generală bună a echipei noastre în tur se datorează unei foarte bune pregătiri înaintea campionatului. În sfîrșit, aș vrea să mai spun că am avut și unele „invenții" tactice care și-au adus deseori roadele.

— Te referi la...

— Sssst ! Să nu ne audă adversarii !...

— Mafteuță extrem retras în jocul cu...

— Te implor. Pentru numele lui... Herrera.

*

A ieșit din vestiar Viorel Mateianu.

— Ce faci, Viorele ?

— Mă reped pînă la facultate, ca să duc motivarea pentru turneu. (n.a. Mateianu e student în anul V la Juridice).

— Cum îți merge jocul ?

— Bine. Vreau să revin în națională. Mulți mi-au și pus cruce, dar eu parcă mă simt ca nou născut, mai ales după ce l-am văzut pe Di Stefano, care mi-a întărit convingerea că știu să gîndesc pe teren. Păstrînd proporțiile, acesta este stilul de joc spre care am tins întotdeauna. La Cluj am jucat pe tot terenul. Apoi însă n-am mai avut libertatea de acțiune și am scăzut treptat. Acum mă simt din nou în largul meu. Aș vrea să joc centru, astfel încît să nu am un om de păzit și să pot „naviga" pe tot terenul, legînd acțiunile. Abia atunci cred că am să dau totul...

...În parcul Progresului crengile plantelor stîrnesc un zgomot ciudat. Mă lămurește Viorel :

— E poleiul care crapă în bătaia vîntului.

Parcă tot e mai frumos vara în parc la voi, Viorele...

Ioan CHIRILĂ

CU ȘTIINȚA BUCUREȘTI LA AMSTERDAM

Cînd avionul TAROM IL 18 și-a luat zborul, cerul însorit contrazicea anotimpul lui Moș Gerilă, devenind astfel un bun prieten al delegației clubului sportiv Știința București pînă la Amsterdam, locul disputării unui important turneu internațional de baschet feminin. Imediat după sosirea noastră am fost cazați la hotelul studențesc Cook.

A doua zi dimineață, o pornim pe străzile Amsterdamului pentru a-i descoperi frumusețile. Orașul vechi este așezat deasupra a numeroase canale care șerpuiesc la tot pasul și are peste 700 de poduri, situîndu-se astfel pe primul loc în statistica orașelor cu poduri.

Stilul arhitectural al orașului vechi este aproape uniform de-a lungul străzilor și bulevardelor largi. Clădiri cu trei-patru etaje, cu fațada în cărămidă roșie închisă, cu tocurile ferestrelor vopsite în alb și avînd intrări cu boltă. Amsterdamul este un oraș cu precădere comercial, avînd o mare tradiție și vechime în tranzacții de tot felul, de la bijuterii la fructe și flori. Mii de magazine de pe străzile Amsterdamului sînt viu luminate cu becuri de toate culorile și extrem de ingenios aranjate.

Orașul nou a fost construit și se mai construiește și în prezent, în afara orașului vechi, la o distanță de 3—4 km. Blocurile ridicate aici au același stil, dar numără 8—10 etaje.

Sala „Sporthalle Apollo", unde au fost programate meciurile turneului internațional, este foarte mare. Ea cuprinde două terenuri de baschet, unul de volei și altul de tenis de cîmp. Tribunele sînt din lemn și au o capacitate redusă, doar 500—600 de locuri.

Primele jocuri ale turneului au avut loc „în matineu", adică la orele 13,30 și 15. În sală, circa 500 de spectatori zgribuliți, deoarece temperatura e constantă în jurul lui 0 grade. Fetele noastre joacă al doilea meci și au ieșit la încălzire cu mănușile în mîini. Două-trei dintre ele sînt răcite, iar Cornelia Gheorghe are încă temperatură, cu toate că a stat o zi în pat.

În prima partidă, Slavia Praga, a doua clasată în campionatul cehoslovac, a întrecut destul de greu pe gazde (Blue Stars, campioana Olandei). La pauză, scorul era favorabil olandezelor cu 9 puncte diferență, însă spre sfîrșitul meciului ele slăbesc alura, sînt egalate și întrecute la limită.

La ora 15, începe meciul nostru cu Wisla Crakowia, campioana Poloniei, marea favorită a turneului după părerea ziarelor din Amsterdam. Numai că pe teren lucrurile s-au petrecut altfel. Conducînd tot timpul (18—8, în minutul 8, 24—14, în minutul 14, 26—19, la sfîrșitul reprizei I), românce nu au permis adversarelor lor să se apropie mai mult de 4 puncte și asta doar în ultimul minut cînd trei jucătoare de bază, Haralambie, Simion și Racoviță au fost eliminate din joc. Scor final 50—46 pentru Știința. S-au remarcat în mod deosebit Racoviță (21 puncte), Niculescu (12 puncte) și Cornelia Gheorghe — care a jucat tot timpul celor 40 de minute bolnavă — (6 puncte).

A doua zi, s-au întîlnit pentru locurile 3—4 Wisla Crakowia și Blue Stars, ora începerii fiind de astă dată 20. După ce la pauză olandezele conduceau categoric (32—16), în repriza a II-a polonezele recuperează și reușesc să egaleze în ultimele secunde ale întîlnirii. Abia după a doua prelungire Wisla obține victoria și ocupă locul III. A condus excelent arbitrul român Alex. Dănilă.

Pentru locurile 1—2, s-au întîlnit Știința București și Slavia Praga, ora începerii fiind 22 (23 ora României).

Această partidă a ridicat antrenorului prof. C. Dinescu și echipei multe probleme. Slavia a acționat cu precizie, avînd inițiativa timp de 27 de minute și profitînd de faptul că jucătoarele noastre au jucat timorat. În această perioadă, Știința a contat mai mult pe acțiunile individuale ale lui Racoviță. Dar în minutul 27, cehoslovacele sînt egalate (40—40) și datorită unor acțiuni remarcabile colective, inițiate în special de Haralambie, Știința la conducerea și nu o mai cedează pînă la fluierul final al arbitrilor olandezi. Scorul final de 66—62 consfințește o frumoasă și meritată victorie a Științei București.

În urma acestui rezultat, echipa bucureșteană cucerește trofeul oferit de organizatori, iar jucătoarele Racoviță și Haralambie primesc premii speciale pentru comportarea lor. Cei peste 1 000 de spectatori aplaudă furtunos echipa noastră.

Astfel, a treia delegație sportivă românească care a evoluat în Olanda în ultimii trei ani termină victorioasă, ca și predecesoarele sale. (Echipa feminină de handbal — campionatul mondial din 1960 și Alexandra Nicolau jocul I la șah în 1963).

Vineri dimineață pe aeroport ne așteaptă o surpriză neplăcută pentru moment. Ceața învăluie aeroportul cu avioane cu tot... Rînd pe rînd, cursele aeriene sînt anulate. La fel se întîmplă și cu cursa noastră, K.L.M., care trebuia să ne ducă în 35 de minute la Bruxelles de unde urma să ne întoarcem în țară cu I.L 18.

În aceste condiții, ne înapoiem în oraș, unde sîntem cazați pe socoteala societății aeriene olandeze la unul din cele mai elegante hoteluri din centru, „Port van Clève".

A doua zi citim ziarele. Toate vorbesc despre comportarea excelentă a baschetbalistelor românce. *„Het Parol"* scrie cu titlu mare, „Știința va duce în România cupa oferită de Blue Stars" și publică o fotografie a Ancăi Racoviță. *„Het Vrije Volk"* scrie în titlu : „Jucătoarele românce au demonstrat un excelent baschet", arătînd că rezultatul a produs senzație și că fetele noastre au jucat perfect. *„Vridjag"* scrie despre marele succes al Științei în turneul de la Amsterdam și publică o fotografie a Anei Haralambie. *„De Volkskraut"* scrie cu titluri enorme: „Senzație în turneul de baschet. Știința București — de departe cea mai bună formație la turneul de mare succes organizat de Blue Stars Amsterdam".

Datorită faptului că nu am putut pleca, mai facem cîteva vizite în oraș și reușim să vedem casa-muzeu a lui Rembrandt, care a locuit aici între 1639—1658. Locuința sa nu avea pe atunci decît un etaj (ulterior s-a mai construit unul) și în prezent este restaurată. În acest muzeu însă nu se găsește nici un tablou original, ci numai copii după picturi celebre expuse la Ermitaj-Leningrad, Luvru-Paris, Florența, Rysk-Amsterdam, Bruxelles, Budapesta și Edimburg.

Sîmbătă seară vizionăm, tot pe contul K.L.M., „Holliday on ice" (Sărbătoarea pe gheață), o revistă americană care își începuse turneul prin Europa.

În duminică dimineața, societatea aeriană K.L.M. a găsit o soluție salvatoare pentru ei de[illegible] din Olanda [illegible] pînă la Mün[illegible] continua dr[illegible] bîndu-l la V[illegible] brățișată și d[illegible] în acest fel [illegible] casă, lîngă c[illegible] lui nou.

Acordul fi[illegible] spre țară pe[illegible] du-ne că am[illegible] Amsterdam ș[illegible] echipa organ[illegible] totuși ne-am[illegible] de ea, cu to[illegible] ne vom clasa[illegible]

Val[illegible]

ȘAH

Performanțe

Anul șahist 1964 a început promițător, cu o activitate neobișnuit de bogată. Tradiționalele turnee internaționale de la Hastings — la care vedetele incontestabile au fost campioana mondială Nona Gaprindașvili și Mihai Tal —, campionatul S.U.A., meciul triunghiular pentru titlul de campion al U.R.S.S., concursul internațional din Suedia și, mai cu seamă, din punctul de vedere al șahiștilor romîni, turneul zonal din R. P. Ungară, unde participă și Florin Gheorghiu — iată o agendă competițională pe care șahiștii ar dori-o cît mai des, pentru disputele pasionate pe care le prilejuiește și pentru recolta abundentă de partide interesante, de mare luptă, valoroase din punct de vedere teoretic.

Ar fi multe de spus despre toate aceste turnee, dar, în primul rînd, trebuie consemnate două performanțe neobișnuite : victoria unei șahiste — Nona — la turneul masculin al șalangerilor de la Hastings, victorie care confirmă odată mai mult valoarea cu totul remarcabilă a jocului campioanei mondiale, și procentajul de 100 la sută obținut de Fisher la campionatul S.U.A., în compania unor jucători ca Reshewski, Benko, Bisguier etc.! Ca și cum la un campionat de fotbal, ca să spunem așa, „Steaua" ar reuși să învingă în absolut toate partidele, fără nici măcar un meci nul !

Iată acum cîteva din partidele mai interesante jucate la început de an, între care remarcăm sacrificiul de damă al campioanei mondiale, inovația lui Fisher (16. g3) și lupta acerbă dintre Tal și Gligorici.

Alb — A. R. S. Thomas
Negru — Nona Gaprindasvili
Jucată în cadrul turneului „șalangerilor"
— Hastings 1964

1. e4, g6	15. Rg1, Cf6
2. d4, Ng7	16. Nf2, Ce4
3. Cc3, d6	17. N:e4, f:e4
4. Nc3, c6	18. T:e4, D:e4
5. Nd3, b5	19. Te1, Na6
6. f4, Cf6	20. T:e4, T:e4
7. h3, 0-0	21. f5, Tae8
8. Cf3, b4	22. f:g6, h:g6
9. e5, b:c3	23. Dg5, Te2
10. e:f6, e:f6	24. Da5, Nc4
11. b:c3, Te8	25. Ng3, Nd5
12. Dd2, De7	26. N:d6, N:f3
13. Rf2, f5	27. g:f3, Te1 șah și albul cedează.
14. The1, Cd7	

Alb — Gligorici
Negru — Cigorici
Jucată la turneul internațional de la Hastings 1964

1. e4, e5	19. Ng5, Dc7
2. Cf3, Cc6	20. Ch4, Ch7
3. Nb5, a6	21. f4, e:f4
4. Na4, d6	22. N:f4, Dd8
5. c3, Cf6	23. Cf3, b4
6. d4, Nd7	24. c:b4, Nb5
7. Cbd2, Ne7	25. Te1, N:a1
8. 0-0, 0-0	26. T:a1, h4
9. Te1, Te8	27. Ch1, c:b4
10. Cf1, h6	28. Cf2, Df6
11. Cg3, Nf8	29. Te1, Tac8
12. h3, Ca5	30. e5, T:c2
13. Nc2, c5	31. d:f6, T:d2
14. d5, b5	32. T:e8 +, N:e8
15. b3, Cb7	33. N:d2, C:f6
16. Ne3, g7	34. N:b4, C:d5
17. Dd2, b5	35. Nd2 remiză.
18. Tf1, Ng7	

Rezultate din „Cupa Magazin"

FINALA EDIȚIEI A II-A

M. Candin (Sibiu)-N. Popa (Orăștie) 1—0 ; Eug. Hang (Cluj-Th. Munteanu (Bîrlad) 0—1 ; V. Zaharescu (București)-Ad. Ionescu (București) 1—0 ; V. Zaharescu-P. Popescu (Buc.) 1—0 ; E. Hang-Dan Nițescu (Buc.) 1—0.

SEMIFINALA EDIȚIEI A III-A

GRUPA F : Nistor Baltig (Burdujeni)-Doțe Nicolae (Suceava) 1—0 ; V. Gălbează (Buhuși)-I. Boloni (Buc.) 0—1 ; Gălbează V.-Baltag 0—1. Prin retragere, K. Arz și M. Andrei au pierdut toate partidele.

GRUPA I : Emil Sufletel (Alba Iulia)-St. Mustățea (Buc.) 1—0 ; E. Sufletel-Marin Iacob (Pitești) 1—0 ; E. Sufletel-V. Bodroga (Ștefănești) 1—0 ; I. Dobner (Brad)-V. Bodroagă 1—0 ; C. Marinescu (Buc.)-V.Bodroagă 1—0.

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI •

Nu este, cum vi se pare poate, la prima vedere, o sculptură. Acest chip omenesc acoperit de noroi, aparține jucătorului de rugbi Kevin Ruan care a fost

astfel fotografiat la sfîrșitul unui meci disputat în Anglia pe o ploaie torențială și pe un teren complet desfundat.

Fotbal sud-american...

Despre fotbalul sud-american și atmosfera în care se desfășoară întîlnirile, s-a scris mult. O recentă și tragică întîmplare a venit să confirme părerea aceasta generală.

În cursul întîlnirii dintre echipele Flamengo și Fluminense din Brazilia s-au înregistrat... trei morți. Victimele sînt suporteri ai celor două formații care cu prilejul unor incidente petrecute în tribune, n-au găsit altă soluție de-a aplana conflictele dintre ei, decît să scoată revolverele și să tragă unii în alții.

Este adevărat că la meci au asistat 177 000 de spectatori înflăcărați și pasionați, că temperatura s-a ridicat la 44 de grade dar totuși...

Papp: „Cu Giardello ? Da, dar numai pentru titlu!"

După victoria sa asupra spaniolului Luis Folledo, Laszlo Papp, campionul Europei la categoria mijlocie, s-a reîntors recent la Budapesta unde s-a bucurat de o caldă primire. La sosire, Papp a făcut unele declarații presei sportive. Printre altele el a spus :

— Nu-mi pot permite niciun răgaz în ceea ce privește odihna. Chiar de mîine îmi reiau antrenamentele pentru că în curînd, la finele lunii ianuarie sau începutul lunii februarie voi susține o întîlnire în Austria cu un boxer american încă nedesemnat. Mi s-a propus să susțin un meci la Viena cu campionul lumii, Giardello, fără ca acesta să-și pună titlul în joc. Bine înțeles că am refuzat propunerea, fiindcă în primul rînd vizez titlul suprem.

Laszlo Papp a mai comunicat că va trebui să-și apere din nou titlul de campion european în luna mai, după ce I.B.U. va desemna noul său șalanger.

Pentru amatorii de statistici

Amatorii de statistici sportive au reușit să înscrie în carnetele lor un rezultat puțin obișnuit obținut într-un meci de baschet. În cadrul campionatului orașului Paris, s-au întîlnit două formații masculine de juniori : Menilmontant P. S. și A. C. B. B.

Primii au învins cu neobișnuitul scor de 200—38 la capătul unei partide în care cel mai... obosit se pare că a fost arbitrul Chaigue (de atîta fluierat !).

Două sute de puncte înseamnă o medie de două coșuri și o lovitură liberă pe minut. Oricum, se poate spune că nu este o performanță la îndemîna tuturor !

Două federații de tenis în Australia ?

Nemulțumiți de faptul că federația australiană de tenis a luat unele măsuri restrictive în privința turneelor peste hotare și a altor hotărîri, un grup de jucători australieni a decis pur și simplu să creeze o... federație proprie în orașul Perth, într-una din provinciile țării (în Australia de vest). Președintele federației a fost ales cunoscutul jucător Roy Emerson, iar vicepreședinte, Ken Fletcher.

În declarațiile lor făcute presei, reprezentanții federației dizidente au declarat că în cazul cînd nu li se permite desfășurarea unei activități independente, cei mai buni jucători din Australia, printre care Emerson, Stolle, Hewitt, Fletcher și Mulligan, vor părăsi țara și vor activa în Anglia.

MAGAZIN

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

Breviar PREOLIMPIC

Pregătiri în S.U.A.

În S.U.A. se desfășoară un vast program de pregătire a sportivilor americani în vederea Jocurilor Olimpice de la Tokio.

O atenție deosebită se acordă alegerii lotului de atleți și atlete. În acest scop s-au dat publicității datele reuniunilor care sînt eșalonate de-a lungul lunii iunie și care vor culmina la 3 și 4 iulie la New York cu un mare concurs de selecție, cu participarea a 10—12 concurenți la fiecare probă calificați în reuniunile premergătoare. Ultima reuniune de verificare și selecție va avea loc la 12 și 13 septembrie la Los Angeles. Cîștigătorii probelor vor fi în principiu reprezentanții S.U.A. la Tokio. Forul suprem — A.A.U. — a anunțat totodată că-și rezervă dreptul de a desemna atleți ale căror performanțe ulterioare le acordă dreptul de a figura în lot.

Plecarea atleților la Tokio este prevăzută pentru 1 octombrie.

★

Desemnarea echipei de baschet se va face în urma unui turneu care se va desfășura între 2 și 4 aprilie la Brooklin. Vor fi prezenți aproape 100 de jucători împărțiți în 12 echipe. La sfîrșitul turneului vor fi fixați cei 12 jucători care vor reprezenta S.U.A. Ulterior, lotul își va fixa baza de antrenament în California și va susține numeroase meciuri de verificare înaintea plecării la Tokio.

„Jocurile Olimpice" în programul școlilor japoneze

Programul școlilor din Japonia s-a îmbogățit în ultima vreme cu o nouă... materie. Astfel, în orariile elevilor a apărut ora „Jocurile Olimpice de la Tokio" în cadrul cărora profesorii fac cunoscute școlarilor diverse probleme legate de competițiile olimpice, semnificația și aportul lor la întărirea prieteniei între popoare.

Totodată, în cursul lecțiilor, profesorii cer elevilor să se pregătească temeinic pentru a putea da orice informații și a servi eventual ca ghizi voluntari tuturor turiștilor de peste hotare care vor asista la marea întrecere sportivă.

Propuneri ca voleiul să figureze și la Jocurile Olimpice 1968

Comitetul Olimpic Japonez a propus Comitetului Olimpic Internațional să revină asupra hotărîrii luate și să includă voleiul și-n programul Jocurilor Olimpice prevăzute pentru 1968 în Mexic. Pentru a nu se încălca decizia care fixează numărul disciplinelor sportive pentru Mexic la 18, Comitetul Olimpic Japonez cere ca jocul de polo pe apă să fie inclus la înot (ca și săriturile artistice de la trambulină). Forul japonez este convins că dacă această propunere va fi înscrisă pe viitoarea ordine de zi a sesiunii C.I.O. majoritatea delegațiilor vor vota pentru ea.

Stadionul olimpic Tivoli

La Tokio se construiesc două noi orășele olimpice

Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice de la Tokio a dat publicității un comunicat prin care anunță că se vor construi două noi orășele olimpice anexe, unul în apropiere de locul competițiilor cicliste (la Tachikawa) și altul pe marginea lacului Sagam, baza de desfășurare a întrecerilor de canoe-caiac.

Hotărîrea a fost luată în urma cererii federațiilor internaționale respective care, cu prilejul concursului preolimpic din anul trecut de la Tokio, au apreciat că sportivii participanți la aceste întreceri vor avea mari dificultăți în legătură cu transportul spre aceste baze. Comitetul de organizare a anunțat că lucrările au și început și că ele vor fi terminate la timp.

Pe scurt

● Willi Daume, președintele Comitetului Olimpic German a comunicat că pe baza propunerii făcute de delegația de medici care a însoțit sportivii germani la Concursul preolimpic din octombrie anul trecut, sportivii germani vor sosi în Japonia pentru aclimatizare cu două săptămîni înaintea începerii întrecerilor.

● În perioada Jocurilor Olimpice de la Innsbruck pe traseele unde vor avea loc întrecerile vor avea dreptul de circulație numai 200 de autobuze oficiale, care în 3—4 ore vor putea transporta 28 000 de persoane. Hotărîrea a fost luată în scopul de a se evita aglomerația pe șosele și implicit întîrzieri în programul competițiilor.

● Nu de mult, în Austria a apărut o serie de timbre consacrate Jocurilor Olimpice de iarnă. Chiar din prima zi a punerii lor în vînzare, timbrele s-au vîndut în cantități mari.

„Bine ați venit la Tokio !" Această urare în limba japoneză va întîmpina pe sportivii și spectatorii care vor sosi în capitala Japoniei pentru a participa la desfășurarea Jocurilor Olimpice.

PARINTI SI COPII

Mă fac artistă...

Mirela are zece ani, este foarte drăgălaşă şi „...promite să devină o mare frumuseţe", cum spune bunica ei. Dar Mirela nu este numai o frumuseţe în spe, ci şi excepţional de talentată : cîntă foarte frumos. Tot bunica a făcut şi descoperirea asta. A găsit-o într-o zi în faţa oglinzii imitînd-o pe Margareta Pîslaru: „...s-o mănînci, nu altceva... era fermecătoare !". Bunica are într-adevăr dreptate, căci Mirela cîntă cu o pasiune rar întîlnită la vîrsta ei. Cînd zice ea, cu firişorul ei de glas : „Ce te-ai face inimă, de n-ar fi dragostea pe lume", îţi vine s-o mănînci, vorba bunică-si. De părinţi, ce să mai vorbim, nici nu le vine să creadă că ei sînt aceia care au dat viaţă acestui copil deosebit. Dealtminteri, trebuie să fim drepţi cu ei, fac tot ce pot să-i dezvolte talentul. De pildă, dacă Mirela, luată cu lecţiile, uită să vină la televizor, cei mari o cheamă imediat : „Mireluţo, dă fuga, puişor, c-a început". Mirela aleargă într-un suflet, se aşează pe scăunelul ei şi ascultă şi înregistrează tot, fără să-i scape nimic. Şi tot ce înregistrează, redă întocmai. E, rînd pe rînd, Ioana Radu, Dorina Drăghici, Margareta Pîslaru etc. Pe Margareta Pîslaru — un adevărat idol pentru ea — o imită la perfecţie. Este numărul ei cel mai de efect la micile audiţii pe care părinţii le organizează pentru vecini şi prieteni. Asta cere destulă bătaie de cap şi cheltuială, dar face s-o vezi pe Mirela cîntînd. „E delicioasă!", „E extraordinară!", „O minune!" — se aude atunci din toate părţile. Uneori, cîte un om cu concepţii mai „înguste" încreţeşte fruntea nedumerit : „E amuzant, dacă vrei, zice, dar caricatural şi...". Tatăl Mirelei, care se află peste tot, gata să primească laudele, răspunde prompt : „Ei, deocamdată nu-i putem pretinde personalitate proprie, frate dragă, e prea mică, ce vrei ?". Celălalt („ce pisălog !") insistă : „Eu nu cred că ăla pornit pe o cale bună... dealtminteri şi vocea e foarte slăbuţă...". „Doar n-ai fi vrînd să cînte la zece ani ca Adelina Patti ?" i-o taie brusc tatăl Mirelei. Celălalt nu se lasă : „Nu e vorba de Patti, e vorba că nu e pedagogic, copila trebuie să înveţe.... are nevoie de linişte...". Dar tatăl nu-l mai ascultă.

— Auzi, îi spune el nevesti-si, seara în pat, deşteptul ăla de X a avut neobrăzarea să-mi spună în faţă că Mirela n-are voce şi că nu e pedagogic ce facem cu ea...

— Poate are dreptate... vocea îi e cam slăbuţă... Şi nu mă mai ascultă deloc, se tînguie nevasta. Cît despre şcoală, ce să mai vorbesc, nu ştiu ce-o să fie... O răsfăţaţi prea mult, tu şi cu mama, ţi-am mai spus.

— Şi eu ţi-am mai spus că vorbeşti în dodii. Fata are voce, dar trebuie lucrată şi o să fac din ea artistă mare. Auzi ? Mare de tot. Vreau să strălucească numele ei peste tot, să ne acopere de glorie...

Glorie ! Mirela nu ştie ce înseamnă acest cuvînt, dar în adîncul sufletului ei îl simte, simte cum i se urcă la cap ca o băutură tare. Ah, să fii artistă ! Dacă n-ar fi şcoala ! Ce-i trebuie ei şcoală ? Poate să cînte şi fără să înveţe atîtea lucruri care nu-i folosesc la nimic. Ce să facă ? Teribilă dilemă ! Căci arta, chiar dacă ai numai zece ani, îţi cere o dăruire totală. Mirela n-o ştie nici pe asta, dar instinctiv face exact ce trebuia să facă : într-o zi, a azvîrlit ghiozdanul ca pe un lucru netrebnic şi le-a spus răspicat părinţilor :

— Eu nu mă mai duc la şcoală. Mă fac artistă.

— Cum ? Ce-ai spus ?

Tonul... dar cine ar putea reda tonul cu care a fost pusă această întrebare ? Era în el uluire, mînie, spaimă ? Greu de spus, căci prea a fost dramatic momentul. Unii spun că momentul acela ar fi fost mai degrabă ca un duş rece. Tot ce se poate. Cert este că s-au luat cîteva măsuri... bune : Mirela nu mai este lăsată să cînte, nici să privească la televizor, iar cuvîntul talent nu mai este rostit în casă, a devenit tabu. Numai bunica a rămas pe poziţie :

— Credeţi voi ce-oţi vrea, dar eu vă spun că din Mirela noastră o să iasă cîntăreaţă celebră.

— Şi, pe deasupra, şi o mare frumuseţe, nu ? — zice cu năduf ginere-său. Şi deodată furios : Ascultă, să ne laşi în pace cu profeţiile dumitale, nu vezi că ne-ai zăpăcit pe toţi ? Unde vezi d-ta talent ? Unde vezi d-ta frumuseţe ? Unde le vezi ? Mirela e un copil obişnuit.

Pen ROZOPOL

MEDICUL vă sfătuieşte

Alimentaţia femeii gravide şi a femeii care alăptează

Regimul alimentar este unul din factorii importanţi care influenţează starea de sănătate a gravidei, dezvoltarea fătului, desfăşurarea normală a naşterii şi alăptarea copilului.

O alimentaţie raţională în aceste împrejurări presupune evitarea subalimentaţiei, dar în acelaşi timp şi a supraalimentaţiei. Pe acest temei, trebuie combătută ideea că mama „trebuie să mănînce pentru doi" deoarece excesul alimentar favorizează obezitatea şi unele accidente ale sarcinei.

Pînă în luna a 4-a de sarcină se recomandă regim alimentar suficient caloric, ca la orice adult, în raport cu munca prestată, cu alimente variate, hrănitoare, care să conţină toate principiile necesare, cu mese judicios împărţite în cursul zilei. După luna a 4-a de sarcină se dau 5 mese pe zi, cantităţi mai mici pentru a nu încărca stomacul şi a nu îngreuna digestia, dar global suficiente şi corect echilibrate, cuprinzînd cantităţi suficiente de proteine, grăsimi, glucide, vitamine şi săruri minerale.

PROTEINELE, elemente esenţiale din care se construiesc ţesuturile fătului, se administrează 90—100 gr./zi, din care jumătate trebuie să fie de origină animală (carne 200—250 gr./zi, lapte 500 gr., 2 ouă, brînză). Această cantitate de proteine, mai mare decît la adultul obişnuit, este necesară nu numai pentru dezvoltarea rapidă a fătului, ci pentru că femeia, la naştere, prin hemoragie, pierde proteine, iar apoi, prin lactaţie, consumă o cantitate apreciabilă de proteine.

GRĂSIMILE sînt indicate în cantitate de 75—100 gr., în special sub formă de unt (bogat în vit. A), peşte gras (bogat în vit. D_2) şi uleiuri vegetale.

GLUCIDELE se dau aproximativ 300—400 gr. pe zi, în special sub formă de fructe (conţin vitamine şi săruri în cantitate mare şi sînt mai uşor asimilabile) şi sub formă de paste făinoase, cartofi, dulciuri, pîine, legume, zarzavaturi. Este bine să se evite excesul de dulciuri care produc obezitatea.

SĂRURILE MINERALE, în special calciul şi fosforul, (necesare pentru dezvoltarea scheletului foetal), fierul (pentru formarea globulelor roşii ale copilului) şi iodul pot să fie luate din lapte şi derivate, nuci, alune, măsline, ouă, legume, fructe şi zarzavaturi.

VITAMINELE sînt tot atît de importante în menţinerea sănătăţii mamei, în dezvoltarea fătului şi în alăptare, ca şi celelalte principii alimentare. Astfel se asigură stocul de vitamină D prin alimente ca : ouă, lapte, peşte de mare, unt ; de vitamină A prin unt, legume verzi, morcovi, caise, prune etc. ; de vitamină B prin pîine neagră, drojdie de bere, ţelină ; de vitamină C prin legume verzi şi fructe ; vitamină E prin legume verzi, ouă, lapte.

Este bine să se evite folosirea leguminoaselor ca : fasole uscată, bob, mazăre, linte, deoarece dau balonări supărătoare. De asemenea este interzis excesul de sare şi de dulciuri ca şi consumul condimentelor, mîncărurilor prea grase, a alcoolului şi conservelor. Este necesar să se combată constipaţia, evitîndu-se însă purgativele şi clismele, care pot antrena o naştere prematură.

Abuzul de lichide, în timpul alăptării, atît de răspîndit, în intenţia de a creşte secreţia lactată, nu este justificat. Berea, în cantitate mare, este dăunătoare deoarece prin alcoolul pe care îl conţine duce la agitaţia copilului şi la dureri abdominale. Ceapa, usturoiul, varza este bine să fie evitate, deoarece dau gust neplăcut laptelui şi produc uneori diaree sugarului.

În unele cazuri (hipertensiune arterială, edeme, boli de rinichi, boli de inimă) la indicaţia medicului se reduce sarea din alimentaţie.

Aceste indicaţii dietetice, alături de un mod de viaţă ordonat şi echilibrat, sînt de natură să întreţină sănătatea mamei şi buna dezvoltare a fătului şi a sugarului.

Dr. L. VEDEA

PROVERBE cu aplicaţie medicală

• LĂCOMIA strică... stomacul, cînd se referă la mîncare. Cînd se referă la băutură, lăcomia strică... ficatul, rinichii şi alte organe.

• SĂTULUL nu crede... că e mai sănătos să te scoli nu prea sătul de la masă. Uneori se convinge însă mai tîrziu de acest adevăr, cînd datorită lăcomiei sale îndelungate pentru mîncare, a căpătat unele boli ca arteroscleroza, guta, insuficienţa hepatică sau altele.

• CÎINELE care latră nu muşcă... Totuşi, e mai bine să ne ferim chiar şi de astfel de cîini, ca să nu fim nevoiţi să facem injecţii contra turbării.

• RAUL se taie de la rădăcină... dacă boala se tratează din vreme şi cu ajutorul medicului.

• CĂMAŞA e mai aproape decît haina... De aceea trebuie schimbată la timp.

• CINE SE FRIGE cu ciorbă... înseamnă că nu ştie să mănînce şi aceasta poate duce, dacă se repetă des, la îmbolnăviri ale stomacului, cum e de pildă gastrita.

• PISICA BLÎNDĂ zgîrie rău... cînd se pune mîna pe ea. De la zgîrieturile ei putem căpăta o boală numită boala ghearelor de pisică.

• VORBA DULCE mult aduce... şi aceasta contribuie foarte mult — datorită menajării sistemului nervos — la menţinerea sănătăţii şi la asigurarea unei vieţi îndelungate.

Dr. I. LEONESCU

Hrănirea artificială şi mixtă a sugarului

Înţelegem prin alimentaţie artificială, înlocuirea completă a laptelui de mamă cu un alt preparat de lapte, de la naştere pînă la 4 luni împlinite.

De la început trebuie spus că alimentaţia artificială este inferioară celei naturale. Nu se recurge la alimentaţia artificială decît în cazuri extreme, cînd cu toate încercările, mama nu are lapte, şi în aceste cazuri numai la indicaţia medicului pediatru.

Alimentele înlocuitoare ale laptelui de mamă frecvent folosite sînt : laptele praf, laptele de vacă, sau de preferat acidulat şi, provizoriu, în cazul unor tulburări acute de digestie, babeurre-ul şi eledonul.

LAPTELE PRAF, aliment astăzi larg răspîndit, igienic şi uşor de preparat, dă rezultate bune în alimentaţia artificială. Pentru vîrsta 2 săptămîni — 1 lună, se adaugă la 100 g. decoct de orez (apă de orez) 7 g., lapte praf (o linguriţă cu vîrf) şi 5 g. zahăr (o linguriţă rasă). Din produsul astfel preparat se dau 150—180 g. pe kg. corp, pe zi, cantitatea totală fiind repartizată în 5—6 mese. De la 1 la 3 luni se dau 150—160 g. pe kg. corp şi pe zi, din produsul preparat din 100 g. de decoct de orez cu 2 linguriţe de lapte praf şi o linguriţă de zahăr. De la 3 la 5 luni, se prepară 100 g. decoct de orez cu 2 linguriţe cu vîrf de lapte praf şi 5 g. zahăr.

LAPTELE DE VACĂ se administrează la sugar, în prima lună de viaţă, diluat cu apă de orez (preparată din 3 g. orez la 100 g. apă) în proporţie de jumătate lapte de vacă jumătate apă de orez. Întreg amestecul va fi zaharat cu 1 linguriţă rasă de zahăr (5 g.) la 100 g. Raţia va fi de 150—180 g. lapte astfel diluat, pentru fiecare kg. corp şi zi, iar mesele vor fi în număr de şase.

De la vîrsta de 1 lună împlinită la 3 luni, se amestecă 2 părţi lapte de vacă cu o parte apă de orez şi se zaharează ca mai sus. Cantitatea totală de lapte de vacă utilizat nu va depăşi 700 g. pe zi, sau 1000 g. lapte de vacă diluat. Numărul meselor va fi de 5, excepţional 6.

În luna a patra, diluţia va fi de 3 părţi lapte şi o parte apă de orez, iar începînd cu luna a 5-a se poate da lapte de vacă nediluat fără a depăşi 700 ml. lapte integral pe zi, intervalul între prînzuri fiind de 3½—4 ore.

Important este ca laptele de vacă să fie fiert în clocot, după ruperea poşghiţei, 5 minute iarna şi 10 minute vara, apoi răcit brusc şi păstrat pînă la folosire (nu mai mult de 24 de ore), acoperit, în frigider, în dulap cu gheaţă sau în pivniţă.

Un alt preparat folosit cu succes în alimentaţia artificială, este LAPTELE ACIDULAT (de preferinţă cu zeamă de lămîie),

zaharat, (una linguriţă zahăr la 100 g. lapte) cu adaos de făină rumenită şi apoi fiartă în lapte 15—20 minute (un vîrf de linguriţă făină la 100 g. lapte, după vîrsta de o lună). Diluţiile, cantitatea şi numărul meselor sînt aceleaşi ca la alimentaţia cu lapte de vacă.

Alimentaţia cu eledon, babeurre sau alte preparate speciale de lapte este recomandată şi condusă de medicul specialist pediatru.

În alimentaţia artificială, de o deosebită importanţă este respectarea unor elementare reguli de igienă, care previn infectarea sau alterarea preparatului de lapte administrat. Astfel biberonul, tetina, linguriţa copilului vor fi personale, de bună calitate, bine fierte şi păstrate în condiţii igienice. Dacă în casă există un frigider, se pot prepara o dată toate prînzurile pentru o zi, repartizate în biberoane şi păstrate la rece. Înainte de a se administra prînzul, biberonul va fi încălzit în baie de apă la 40° C. În timpul alimentaţiei, copilul trebuie ţinut în braţe, avînd grijă ca biberonul să aibă gîtul permanent plin cu lapte, pentru a împiedica copilul să sugă aerul din sticlă.

Dacă se respectă riguros orele de masă, diluţiile prescrise şi regulile de igienă, se evită micile sau marile incidente ale alimentaţiei artificiale : constipaţia, colicile, subalimentaţia prin diluţii prea mari sau supraalimentaţia prin diluţii mici sau cantităţi mari ; infectarea alimentelor etc.

Vitaminele C.B.D. ca şi sucurile de fructe sau de legume, se introduc după prima lună de la naştere.

Diversificarea alimentaţiei începe la vîrsta de 4—5 luni şi se face după aceleaşi reguli ca la alimentaţia naturală.

ALIMENTAŢIA MIXTĂ constituie un alt mod de alimentaţie a sugarului, preferabilă celei artificiale, deoarece foloseşte chiar cantitatea mică de lapte de care dispune mama şi pe care o completează cu unul din preparatele de lapte mai sus amintite, pînă la vîrsta de 4—5 luni împlinite.

Indicaţiile alimentaţiei mixte sînt date fie de reducerea secreţiei lactate la mamă, fie de absenţa obligatorie a mamei la domiciliu, o bună parte din timpul zilei. Pentru prima eventualitate, se foloseşte metoda prin completare (întîi sînul şi apoi preparatul de lapte administrat cu linguriţa), iar în a doua situaţie se foloseşte metoda prin alternanţă în care unele prînzuri sînt exclusiv artificiale iar altele exclusiv sîn. Raţia zilnică şi numărul meselor se calculează la fel ca la alimentaţia artificială. Preparatul de lapte care înlocuieşte un supt sau completează mesele, se va introduce în cantităţi mici şi progresiv. Controlul zilnic cu cîntarul, atît al cantităţii de lapte supt, cît şi al creşterii în greutate, sînt absolut necesare. După vîrsta de 4—5 luni se aplică aceleaşi reguli ca la alimentaţia naturală.

Indicaţiile şi contraindicaţiile alimentaţiei mixte sînt precizate numai de medic.

În general rezultatele alimentaţiei mixte sînt mai slabe decît ale alimentaţiei naturale dar superioare alimentaţiei artificiale.

Tinerele mame nu se vor grăbi, aşadar, să-şi lipsească copilul de un aliment atît de preţios cum este laptele de mamă, chiar dacă le stă la dispoziţie o gamă întreagă de preparate de lapte adecuate.

Dr. V. LAZĂR

Călcatul unor ţesături

Stofele de lînă pură se calcă pe dos, aplicînd întîi o cîrpă udă, bine stoarsă, apoi fierul de călcat.

Stofele de lînă cu tergal în general nu se calcă. Dacă totuşi trebuie îndepărtată o cută, se aplică o cîrpă umedă şi fierul cald, nu prea încins.

Stofele de bumbac se calcă fără cîrpă udă, dar înainte de călcat se stropesc şi se rulează. Fierul trebuie bine încins pentru ca prin uscarea stofei să se îndepărteze orice cută.

Stofele din fibre sintetice se calcă cu multă atenţie, cu fierul deabia încălzit şi cu o cîrpă uşor umedă.

Cînd se calcă unele **cusături la rochii**, este bine ca peste cusătura ce trebuie călcată, înainte de a pune o cîrpă udă, să se mai aşeze un rest de stofă sau încă o cîrpă uscată. În acest mod se evită ca pe faţă, în dreptul cusăturii, să apară un lustru. Tot astfel se calcă şi o stofă cărei încercăm să-i scoatem luciul de uzură (de ex. o fustă lustruită la spate).

Pentru toată ziua

ROCHII DE STOFĂ. 1) În moda acestui sezon, tighelele şi mai ales cele colorate, joacă un rol de frunte. La această rochie din stofă uni, cu decolteul tricotat, din lînă neagră, bogăţia de tighele duble, tot negre, completează modelul.

2) Pe linie sportivă, o rochie chemisier, cu guler, rever şi patru clape apropiate. Bineînţeles, tighelele duble, de data aceasta în culoarea stofei, sînt nelipsite. Cordon colorat din piele.

3) Din stofă ecosez, o rochie cu corsajul la două rînduri şi gîtul înalt, degajat. Cordonul — un rulou de stofă uşor coborît de la talie. Buzunare laterale.

4) Din stofă uni, o rochie dreaptă, cu o eşarfă bogată şi un cordon mare, lateral. Eşarfa şi buzunarul au cîte un bordaj lat din altă culoare.

5) La această rochie din stofă cu desen, uşor evazată şi cu spatele bluzat, eşarfa care se înoadă în spate este complet tighelită.

Desene de Raia SOLOMONICA

Ghidul gospodinei

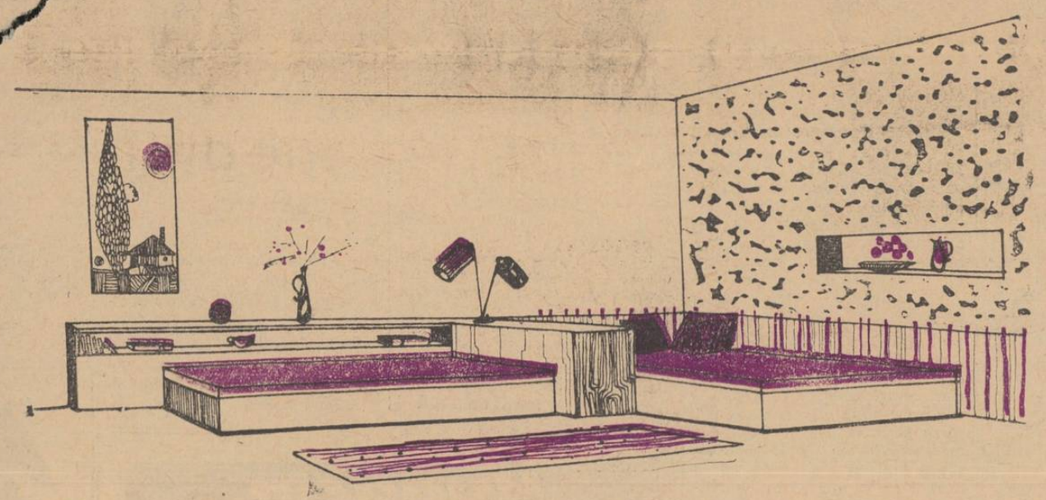

D. C. — Bucureşti, *ne cere să arătăm cum se pot aranja frumos într-o cameră două paturi care să nu fie alăturate. Am mai dat sugestii în numerele precedente ; completăm seria cu schiţa de mai sus, care arată încă o formulă de aranjare prin care nu se ocupă din spaţiul liber al camerei.*

E BINE SĂ ŞTIŢI

Petele de mucegai de pe ţesăturile de bumbac se scot astfel : se lasă 2—3 ore pata să se înmoaie într-o soluţie formată din : 1 litru apă, o linguriţă amoniac, 1 linguriţă perhidrol (10%), o linguriţă „Alba" sau fulgi de săpun. Se clăteşte bine cu apă rece.

Petele de rugină : de pe ţesăturile albe de bumbac se scot cu o soluţie de sare de lămîie caldă, în proporţie de o linguriţă sare de lămîie la un pahar cu apă.

Pe rufăria albă se mai poate proceda astfel : se aşează o felie de lămîie de o jumătate centimetru groasă între două pete de rugină. Se apasă deasupra cu un fier de călcat foarte cald. La nevoie se repetă operaţia.

Petele de grăsime de pe o ţesătură relon colorată se scot astfel : se spală uşor locul cu apă călduţă şi săpun prin tamponarea petei, fără a freca ţesătura. Se şterge prin presare între două cîrpe curate şi se lasă să se usuce. Dacă totuşi se cunoaşte locul curăţat nu rămîne altceva de făcut decît de a spăla cu apă şi săpun fulgi întreaga ţesătură.

CUM SE CURAŢĂ DANTELELE

O dantelă albă veche nu se freacă şi nu se spală cu leşie. Dantelele se înfăşoară în jurul unei sticle sau în jurul unui făcăleţ scurt şi gros, foarte curat. Se înmoaie apoi într-o baie de apă cu săpun fulgi şi cu puţin bicarbonat de sodiu. Se încălzeşte totul fără să se fiarbă. Apoi se clăteşte înmuind sticla sau făcăleţul în mai multe ape.

Se desfăşoară dantelele şi se usucă întinse pe un prosop sau o cîrpă albă. Se calcă cu fierul cald cînd sînt încă umede.

O dantelă neagră se rulează şi se înmoaie în bere. Se lasă o jumătate de oră. Se scoate, se presează uşor cu mîna fără a o freca sau a o stoarce. Se clăteşte cu apă rece şi se usucă întinsă pe o cîrpă curată.

CUM SE ÎNTREŢINE LUSTRUL MOBILEI

Întrucît mobila modernă poate fi lustruită cu nitrolac, cu şerlac sau cu lac pe bază de poliesteri, este cazul să se cunoască cu ce a fost finisată mobila. Există în comerţ produse de lustruit unde se dau indicaţii precise de modul lor de folosire. Pînă la obţinerea acestor produse, se va folosi un molton cu care se va freca uşor mobila.

CUM SE COMBAT CARIILE CARE AU PĂTRUNS ÎN MOBILA

Operaţia de distrugere a cariilor este foarte migăloasă dar cu bune rezultate dacă se execută întocmai. Se procură din comerţ produse ca: Detexan sau Heclotox lichid ; se ia o seringă medicinală şi se injectează din acest lichid în fiecare gaură de carie. Se astupă apoi găuricile cu parafină sau cu ceară. Lichidul toxic se evaporă în galeria formată de carie şi distruge larvele şi insectele respective.

CUM SE ÎNDEPĂRTEAZĂ O PATĂ DE GAZ (petrol) DE PE STOFA STUDIOULUI

Se şterge uşor cu neoţalină, cu o cîrpă moale curată, frecînd pata concentric. Se presară apoi pudră de talc avînd grijă ca aceasta să acopere întreaga pată. Se lasă 12 ore apoi se perie cu atenţie.

CUM SE POATE CURĂŢI UN COVOR PERSAN

Pentru a înviora culorile unui covor persan se poate proceda astfel : Se şterge bine suprafaţa covorului cu o cîrpă curată înmuiată în neofalină şi uşor stoarsă.

Se mai poate tăia o varză albă în două şi freca bine covorul cu fiecare jumătate avînd grijă din cînd în cînd a tăia din varză pentru a avea o suprafaţă curată cu care se freacă.

COLŢUL CELOR MICI

ISTEŢUL BOMBO

de Gh. CHIRIAC

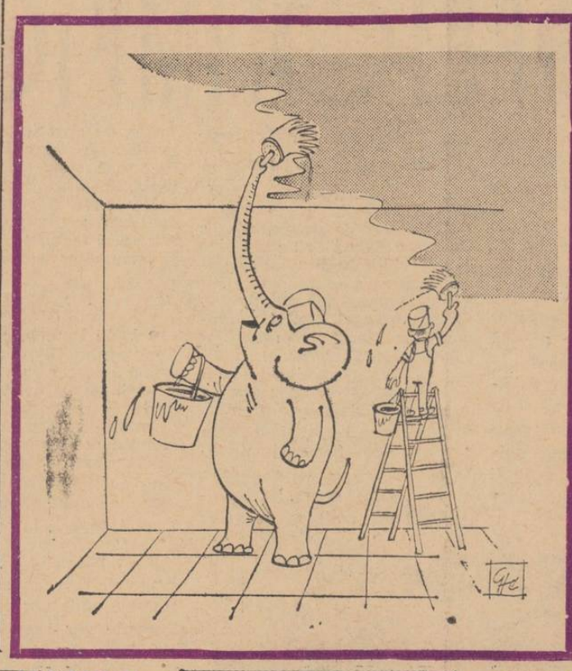

Fiecare cu floarea preferată...

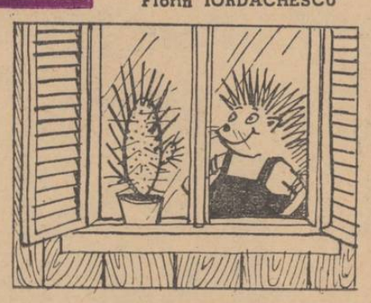

Desene de C. GHEORGHE

GHICITORI

Scoate fum dar nu-i lulea,
Iarna-i bine lîngă ea,
Şi mănîncă şase luni
Numai lemne şi cărbuni.
(SOBA)

Stă în curte lîngă pom,
Îi spui om, dar nu e om
Iar cînd soarele-ncălzeşte
Nu-l mai vezi că se topeşte.
(OMUL DE ZĂPADĂ)

Cînd în casă arde focul
Cine bate-n geam cu ciocul
Şi îţi cere să îi dai
Miez de pîine sau mălai ?
(VRĂBIA)

Vai, ce curaj !...

În iur, colegii roată s-au făcut
Iar el, Costel, cu multe amănunte
Le povesteşte cum şi-a petrecut
Vacanţa iarna-n tabără, la munte,
Că a văzut şi cerbi şi căprioare
Pe plaiurile care le-a parcurs
Arici şi lighioane tîrîtoare,
Ba a văzut şi cogeamite urs.
— Şi frică nu ţi-a fost ? —
— De ce să-mi fie ?
Ba mă-ntîlneam cu ursul regulat
— Vai, ce curaj! Şi unde, mă rog ţie ?
— Era la noi în vilă împăiat.

Florin IORDĂCHESCU

UMOR

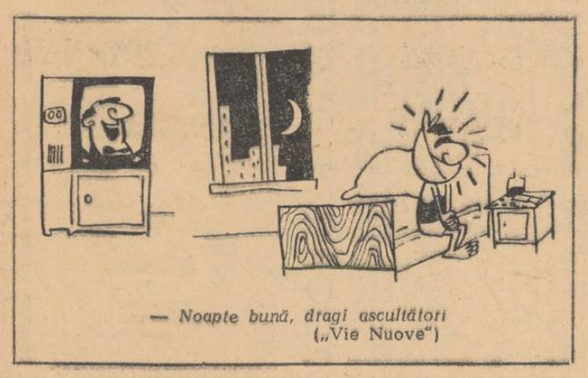

— Noapte bună, dragi ascultători
(„Vie Nuove")

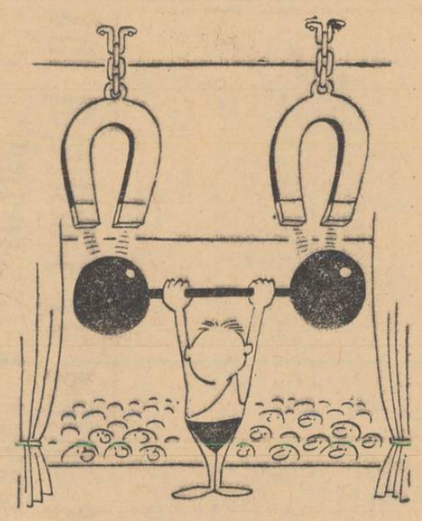

Poveste fără cuvinte
(„Wochenpost")

Copii, așa arată o veveriță...
(„Wochenpost")

— Ascultă Jack, e departe pînă la fîntînă ?
— De unde știi că mă cheamă Jack ?

— Precum vezi, am ghicit.
— Atunci, fă bine și ghicește, cît mai e pînă la fîntînă.

★

— *Sora dumitale e tot atît de frumoasă ca înainte ?*
— *Da, însă acum îi trebuie două ore pentru asta, nu una singură ca înainte.*

★

— Dacă știai că bea, de ce l-ai mai luat ?
— Dacă știam... Mi-am dat seama abia cînd a venit prima oară treaz acasă.

★

O antilopă, salvîndu-se de urmărirea unui leu, a intrat în coliba unui băștinaș.
— Ieși de acolo !, — ceru leul.
— N-o să ies !
— Stăpînul colibei o să te omoare.
— Mi-e tot una, să mor de cuțit sau sfîșiată de tine.
— Dar mie nu mi-e tot una !

★

Un bărbat bandajat la cap, la mîini și la picioare, apare în fața completului de judecată.

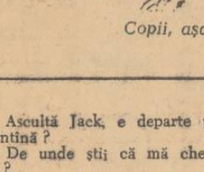

— *Domnule judecător, nu mai rezist. Din prima zi de cînd ne-am căsătorit, nevasta aruncă în mine diferite obiecte.*
— *De ce n-ați divorțat imediat ? Acuma veniți, după zece ani ?*
— *Să vedeți, la început nu prea mă nimerea, acum însă orice aruncă lovește ținta.*

★

Tatăl către fiul său :
— *Băiete, am să te croiesc acuma și știi pentru ce ? Pentru că ai lovit un băiețel care-i mai slab ca tine !*
— *Așa, și eu am crezut că ai să mă bați pentru că sînt mai slab ca tine.*

Plasatoarea unui teatru din Paris a cărei locuință este chiar în clădirea teatrului, a dat următorul anunț la ziar : Închiriez cameră mobilată. Pe lîngă locuință funcționează un teatru.

★

O bunicuță americană povestește nepotului cum era pe timpul ei. Nu existau automobile, nici cinematograf și nici televizor.
— Bine bunicuțo, dar ce făceați atunci ?
— Uite așa băiete, trăiam.

★

— De ce, povestind despre pescuit, unora le arăți că ai pescuit un pește atît de mare și desfaci mîinile cît poți, iar altora le arăți

mîinile aproape împreunate ? Și-l vorba de același pește.
— Pentru că, dragul meu, nu obișnuiesc să povestesc oamenilor mai mult decît sînt dispuși să creadă.

★

Această anecdotă se povestește în Spania doar pe șoptite. După multe încercări americanii au reușit să debarce un om în Lună. Aselenizînd, astronautul întîlnește un om.
— *Sînteți desigur rus ? întrebă el puțin dezamăgit.*
— *De ce rus, sînt spaniol.*
— *Așa, cum ați ajuns aici ?*
— *Foarte simplu. Am luat un general, am urcat pe el un prelat, apoi din nou un general și din nou un prelat, din nou și din nou și uite așa am putut ajunge în Lună.*

Secretara intră în cabinetul șefului.
— *Domnule director, pare că sînteți chemat la telefon.*
— *Ce înseamnă „pare" ? Sînt chemat sau nu ?*
— *Vedeți dv. cînd am ridicat receptorul o voce de bărbat a întrebat : „Tu ești, banditule ?".*

★

Un om istovit, într-un costum ponosit se apropie de podar și-l roagă să-l treacă pe malul celălalt.
— Trebuie să ajung acolo neapărat. Să știi însă că n-am nici un sfanț.
— Trecerea pe bac costă un sfert de dolar, spuse podarul.
— Știu, dar n-am nimic, îi răspunse necunoscutul.
Bătrînul podar trase cu sete din pipă și spuse :
— Știi domnule, dacă într-adevăr n-ai nici un sfanț, de partea cealaltă o să-ți fie la fel de greu ca și aici.

Fără cuvinte
(„Vie Nuove")

MATTY

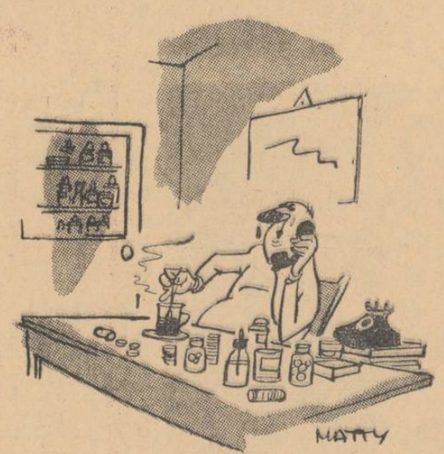

— Cu excepția unuia, toate cazurile de gripă din raion au fost vindecate...

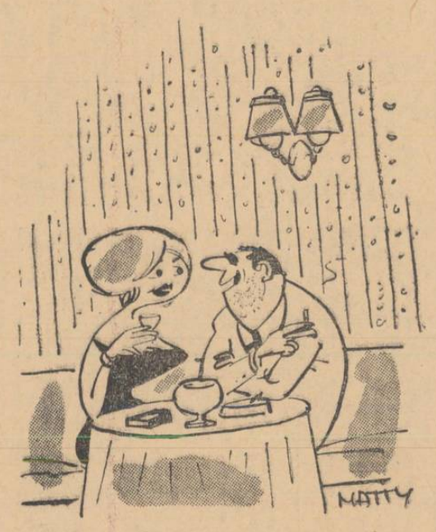

— Eu cred că sînt făcut să fiu un soț model... De altfel e și singurul lucru în care mă contrazic cu nevastă-mea...

S. NOVAC

— Un topor, vă rog...

T. IOANEȘ

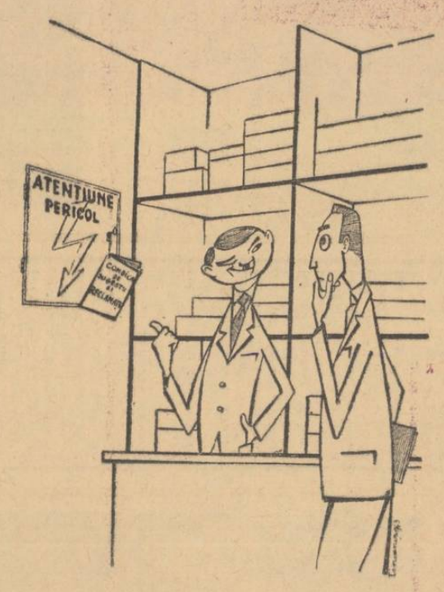

— Deși am pus-o la loc vizibil, pînă acum n-a luat-o nimeni.

Poșta redacției

GEORGE G. ANTON — Timișoara. **În privința abonamentelor la orice publicație primiți lămuriri de la oficiul poștal din localitate. Cît privește cealaltă chestiune, trebuie într-adevăr să obțineți o autorizație.**

VICTOR MITU — Lugoj. **Editura pentru literatură vă poate da informații dacă romanul „Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes" este cuprins în planul de apariție pe anul în curs.**

POPESCU MARIUȘ — Buzău. **Adresați-vă Editurii „Meridiane" care se ocupă și cu publicarea de ilustrate din întreaga țară.**

NICOLAE CUCU — Tulcea. **Ne întrebați ce facultate puteți urma la fără frecvență, fiind în cîmpul muncii. Necunoscînd în ce domeniu de activitate lucrați, este greu să vă răspundem ce studii ați putea urma. Avînd suficient timp pînă la începerea anului de învățămînt, este bine să vă adresați Ministerului Învățămîntului de unde puteți lua toate informațiile.**

NICOLAE GOȘCA — Baia de Arieș. **Dacă primiți spor de toxicitate, trebuie să primiți și lapte. În legătură cu sesiunea examenului de maturitate și cu materiile ce se cer, cel mai bine este să vă adresați secretariatului școlii, care posedă instrucțiunile necesare.**

I. POPESCU — Baia Mare. **Salariații care se întorc zilnic de la locul de muncă la domiciliu, sînt considerați localnici și nu beneficiază de sporul de izolare, chiar dacă lucrează pe șantier.**

P. GORCIU — Iași. **Timpul în care ați urmat școala de maiștri instructori de un an, se recunoaște la stagiul de activitate în învățămînt, numai pentru funcția de instructor de practică, dacă ați plecat la școală din producție și ați revenit în producție sau în învățămînt.**

ADRIAN BENCHEA — Vaslui. **Asociația la care vă referiți nu mai funcționează.**

TEODOR LAZAROVICI — Mangalia. **Propunerea dv. este de resortul Editurii Științifice.**

Epistolă de iarnă

Iubita mea, cu gene de zăpadă
Și cristalin rimel de promoroacă,
Cînd te zăresc trecînd așa posacă
Cu pași de nea și de polei, pe stradă...

Simt un fior de gheață cum străbate
Noianul meu de rime și de stanțe
În ritmul proiectatelor romanțe
Anume pentru tine adunate.

Întreg avîntul liricei balade
Se congelează parcă în eter
Căci, draga mea, ești ca un frigider
Și prea mă ții mereu... sub zero grade !

Idila noastră dintr-o dimineață,
Cînd primii fulgi mi i-ai trimis în dar
Ca într-o ilustrată de cleștar
Cu salutări în litere de gheață

Acuma, drept să-ți spun, nu-mi mai convine
Nu pot să scap de ea și nu mai trece.
Căci prea ești insensibilă și rece
Și prea te ții ca scaiul după mine.

Aștept autobuzul, la Romană
(Căci ITB-ul parcă ți-e nepot)
Cînd, hop și tu, mă și apuci de cot.
Mă ții pe loc, pierd vremea de pomană.

Sau vreau să-mi iau căciulă. Nenoroc.
În magazine oricît aș umbla
De cînd ai apărut, mă rog, mata
Să dai cu tunul, nu găsești de loc.

Mă ții infofolit și mototol
Mi-am pus șoșoni și vată în urechi.
De cînd cu gripă, guturai, — perechi
Puteai să vii, măcar cu „Gomenol".

Iubită iarnă, lasă-mă în pace.
Să știi că dau divorț la tribunal
Duetul o fi fost sentimental,
Acuma însă, uite nu-mi mai place.

Parcă știam că ai o surioară
Mi-e dor de ea, deși e prea devreme.
Să-mi dea un telefon, sau să mă cheme
La „Post restant", sub nume „Primăvară".

D. TABACU

REBUS

Ei, comedie!

(Teatru la domiciliu)

ORIZONTAL : 1) Cunoscutul autor al comediilor „O scrisoare pierdută" și „O noapte furtunoasă" — Comună în Franța 2) „Comedia erorilor" (Shakespeare) — „Omul cu mîrțoaga" (Ciprian) 3) Succesul comediei — Ris în embrion — Pronume 4) De la (od) — Nelipsită de la „omul cu mîrțoaga" — Eroul unei comedii de Molière 5) Talaz — Nu-i arde de glume — Prefix 6) Parodie ...pentru comedie ! — A implora 7) „Cerere în căsătorie" (Cehov, pl.) — Aur — A lucra pămîntul 8) Autorul versurilor „Atunci lumea -n căpătînă se-nvîrtea ca o moriscă / De simteam, ca Galilei, că comedia se mișcă"... — Textilă. 9) Rezistenți — „Ultima..." de Mihail Sebastian — Apropo de „Surîsul costă un milion" (Sofronov) 10) Poem de V. Hugo — Marga Tutoveanu — Poftim ! — Decametru 11) Negație — Înainte de „O noapte furtunoasă" — Gheorghe Ionescu 12) „Viespiile" (Aristofan) — Autorul comediei „Revizorul" 13) Pantalone ! — Scriitor francez, autor a numeroase comedii, din care citățm, „Burghezul gentilom" și „Bolnavul închipuit".

VERTICAL : 1) Scriitor rus, autorul povestirii „Comicul" — Comedii 2) „Doamna nevăzută" (Calderon de la Barca) — „Astă seară se joacă fără piesă" (Pirandello) 3) Rimează cu haz — R, I, S. — Pronume 4) Armăsar dobrogean — Actori fără grai — Partea lichidă a sîngelui 5) „Ziariștii" (Al. Mirodan) — S-a terminat cu „2—0 pentru noi". 6) Din nou — Inotare 7) Abreviere în marina militară — Final de comedie — În cerc ! — Localitate în R.P.U. 8) Autorul ciclului de poezii „Intima comedie" — A curăța un lac 9) Dinsele — Efect de comedie — Gol... gol ! 10) Sfîrșitul paiaței ! — 2/3 din cub ! — Nud... fără vioară (pl) 11) Pentru machiaj — Autor a peste 1500 de piese, din care foarte multe comedii — Fluviu în nordul Italiei 12) Autorul versurilor „Adă sucea zise Blegea / Că de nu-ți fac praf comegia" („Ăl mai tare om din lume") — La cortină ! 13) Apar în „Ultima oră" (M. Sebastian) — „Lupii și oile" (Ostrovski).

Ștefan STOIANOVICI

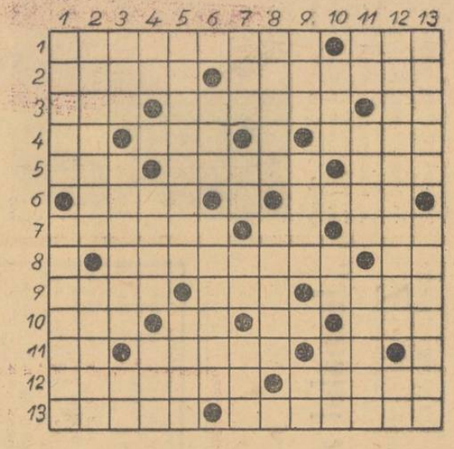

CU TRECERE

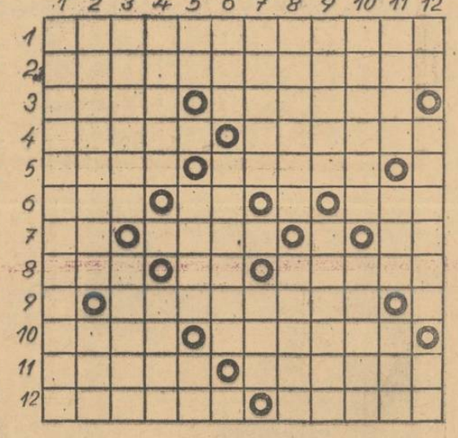

ORIZONTAL : 1) Oprește trecerea bucăților prea mari (pl.) 2. Trece de la unul la altul 3) San..., gazdă a unor festivaluri muzicale — Trecea drept cel mai frumos bărbat (mit.) 4) Trec trenurile pe alte linii — Arbore spinos tropical 5) Cu trecere la cei mici — Trecută în revistă 6) Una care trece ușor prin urechile acului — Cete ! — Literă slavonă 7) În trecătoare ! — Ruptură — Literă grecească 8) Trecut prin foc — Rupt la mijloc ! — Localitate în Germania 9) Trece indiferentă pe lîngă diversele manifestări canine 10) Nu lasă să treacă lumina — Piept 11) Trece în goană — A nu lăsa să treacă 12) Poetă romîncă — Trece trenul pe altă cale.

VERTICAL : 1) Trec prin foc și sabie (fig.) 2) Trece în timp și spațiu — Trecătoare 3) N-a trecut mai departe (fem.) — A trece de o piedică 4) Nu poate fi trecut... așa ușor cu vederea — În trecut, bard la unele popoare asiatice 5) Cesiu — Nu lasă să treacă orice — Notă muzicală numită în trecut ut 6) Oraș antic — A opri trecerea 7) Însemnat în trecerea vremii — Auxiliar al viitorului 8) A trece de partea cuiva — Realizare minimă pentru trecerea unei probe 9) Trecut de vîrsta copilăriei — Trecută 10) Datină moștenită din trecut — Popor care locuia în trecut acest teritoriu 11) Animal sălbatic (pl.) — Perioadă din trecutul pămîntului — Oraș în Italia 12) Pronume — Nu se trece ușor cu vederea — În teză !

Ștefan RADU

Mica Bibliotecă „magazin"

E greu de înțeles!

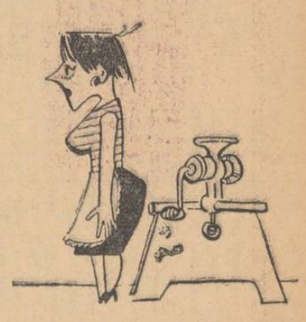

Dumneavoastră, știți de bună seamă că Slavinca mea lucrează. N-am nimic împotrivă : e un membru al societății cu drepturi egale ca și mine. Cînd am văzut însă că după ziua de muncă are multă bătaie de cap cu gospodăria, am înțeles că trebuie să-i dau o mînă de ajutor. Am cumpărat o mașină de spălat rufe. Slavinca s-a bucurat.

Am mers și mai departe. Tehnica trebuie să lucreze pentru oameni, mai bine zis pentru femei — iată lozinca mea. Nu m-am zgîrcit în privința banilor și de ziua ei de naștere i-am făcut cadou o mașină de cusut. Dînsa n-a spus nici un cuvînt... A, — mi-am dat eu seama — deci e prea puțin. Bine ! I-am oferit și o mașină de tricotat. Să vadă că privesc cu toată seriozitatea problema dezrobirii femeii de muncile casnice. Și nu m-am înșelat. De Anul Nou am primit cadou un pulover, un fular și o pereche de indispensabili, toate tricotate la mașina ei.

N-am rămas dator și i-am oferit un cuptor electric, un bătător pentru cremă și o mașină de tocat electrică.

De mult încă am observat că Slavincăi mele îi place — cînd e la cinema — să mănînce înghețată. În ultima vreme însă nu prea merge la cinema. M-am gîndit : „Să-și facă înghețata acasă..." și i-am cumpărat o excelentă mașină de preparat înghețată. În afară de aceasta, un cunoscut al meu, meșter la toate, ne-a confecționat un minunat agregat pentru preparat cîrnați. O pilnie lungă de o jumătate de metru, o minunăție nu altceva. Credeți că Slavinca s-a bucurat ? Vă înșelați, așa precum grozav de al dracului m-am înșelat și eu. A spus că m-am țicnit, că n-are de gînd să-și îngroape tinerețele preparînd cîrnați. Și, în general, cine va spăla și va curăța toate aceste mecanisme și vase ?

— Nu-i nimic, am răspuns eu, n-ai să te prăpădești dacă ai să faci vreo patru cîrnați pe lună. Gospodăria ți-e doar mecanizată toată, iar pentru spălatul vaselor am să-ți cumpăr spălător de sîrmă, ceva extra.

S-a îmbufnat. Ne-am certat, ceea ce m-a indispus și ca să ne împăcăm i-am cumpărat o rișniță electrică de cafea. Ea continua să rămînă bosumflată : „Noi — zice — nu consumăm pe lună decît 100 de grame de cafea și putem s-o măcinăm la magazin".

— Ce-i cu cuptorul electric ? — o întrebai eu într-o zi cînd s-a întors de la lucru. Dacă ai un asemenea agregat-minune, ai putea să faci pîine de casă, cum făcea bunica, ce pîine, un vis ! Mai am rețeta.

Știți ce mi-a răspuns ? Nici nu vreau să vă reproduc... Pentru bunătatea și strădania mea de a-i ușura munca casnică grea, un asemenea răspuns !

Alții cumpără soților diferite fleacuri. Vecinul Fidler, de pildă, cumpără nevesti-si jachete. Un excentric. Nici n-apuci să clipești și nu mai sînt moderne. Dar cuptorul electric, se demodează vreodată ?

Și cu cît mă străduiam, cu cît căram tehnica în casă, cu atît Slavinca se plîngea mai tare că munca în gospodărie îi mănîncă zilele.

Ce să vă spun ? Într-o bună zi m-a părăsit. Să pleci dintr-o casă atît de mecanizată ! Cine poate înțelege femeia ?! Iar acum mă vorbește de rău, mă bîrfește că aș fi înrobit-o. Am auzit că ar urma o școală serală.

Dar nici eu n-o să mă pierd fără ea. Mașina de spălat am vîndut-o, rufăria o duc la spălătorie. Cina mi-o gătesc din semifabricate, un-doi și-i gata, pîine cumpăr de la franzelărie.

Spuneți, n-ați putea să-i transmiteți Slavincăi că o rog să se întoarcă ? Șoptiți-i, vă rog, că am scos un abonament la teatru.

Schiță de Vlasta Smrjova (R. S. Cehoslovacă)

Picky
Fotografia : N. CRISTOVEANU

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

TEATRU

Elevii... muzicii ușoare

Strada Cuza Vodă. O stradă bucureșteană liniștită, pe care, de la ferestrele uneia din clădiri se revarsă acorduri ale unei melodii de muzică ușoară. Curioziatea reportericească ne-a determinat să întreprindem „investigațiile" necesare și să aflăm că „izvorul" acestor acorduri îl constituie o... lecție ținută la secția de muzică ușoară a clasei de canto de la Școala populară de artă.

Pătrundem în sala de clasă. La catedră se află cântărețul de muzică ușoară Florin Dorian. În clasă, elevi de diferite vârste, de felurite profesiuni, care, în timpul liber — vreme de trei ani — se străduiesc să-și însușească toate „tainele" muzicii ușoare: electricianul Nicolae Teodorescu, bariton liric, care activează la Casa raională de cultură N. Bălcescu, economistul Mircea Niculescu, bas, premiat la faza orășenească a recentului concurs de amatori, statisticiana Antoaneta Nicolae de la Uzina de mașini electrice și alții.

Începe repetarea unei piese muzicale a lui Elly Roman. La pian, corepetitorul dă electricianului N Teodorescu primele măsuri, făcându-i intrarea.

Profesorul Florin Dorian, îi corectează:

— Fii atent la intonație! Pronunță corect consoanele finale!

— Deși i se spune ușoară — ne precizează Florin Dorian — muzica aceasta, după cum vedeți, nu-i deloc ușoară... Cei trei ani de studiu de aici sînt frecventați de elevi cu diferite registre vocale, cu diferențe în ce privește capacitatea de însușire a tehnicii vocale, a ținutei scenice etc. În afara acumulării de cunoștințe de istorie a muzicii (prof. Mitrea) și de teorie și solfegii (prof. Emil Lerescu), aici elevii exersează asiduu.

— Pentru toate acestea ar trebui și un manual...

— Exact. Am chiar pe „șantier" un astfel de manual, destinat soliștilor vocali, cu noțiuni privitoare la însușirea metodelor de studiu, de alcătuire a unui repertoriu corespunzător, de pregătire scenică etc.

— Și elevii? Pe cînd îi vom vedea la lucru?

— Cît de curînd, în cursul lunii martie, cu prilejul unui concert spectacol ce va fi dat în sala „Dalles". Acest concert va cuprinde lucrări ale compozitorilor Elly Roman, Florentin Delmar, Radu Șerban etc., și melodii cunoscute din repertoriul universal.

— Alte noutăți, în ceea ce vă privește...

— Recent am imprimat la „Electrecord" noua melodie de jaz a compozitorului Anatol Albin, intitulată „Senin". În altă ordine de idei, după un turneu întreprins la Iași, Botoșani, Brăila, Galați etc. cu o formație muzicală condusă de compozitorul Emanoil Ionescu, în curînd voi întreprinde un alt turneu prin țară organizat de O.S.T.A.

— Dar în fața publicului bucureștean?

— Intenționez să apar într-un concert-spectacol. E vorba de un spectacol ceva mai... aparte, care să cuprindă mai multe genuri muzicale, începînd de la lied, cantonetă și arie de operetă și pînă la melodia de dans.

Timpul fixat pentru discuție din pauză trecuse. Mulțumind interlocutorului nostru, l-am lăsat să-și înceapă lecția de muzică ușoară cu elevii anului III...

Mircea SCRIPCA

„JOCUL DE-A VACANȚA" SAU REÎNTÎLNIRE CU MIHAIL SEBASTIAN

— „La munte nopțile sînt reci. Și nu cred că se doarme bine pe șosea.
— Cestache?
— În ruptul capului. Aici rămînem. S-o vedem și pe asta.
— O s-o vezi. Ascultă-mă pe mine: o s-o vezi. Dumneatale nu știi ce te așteaptă. Întreabă-mă pe mine. Întîi și întîi îți ia creta.
— Care creță?
— Creta. Pe urmă... Vezi cravata asta? Frumoasă, n-am ce zice. Frumoasă, da — ți-o ia. Și pantalonii... Țiu! Teribilă dom-le! N-are moarte. Stofă englezească. Ți-l ia și pe ăștia.
— Și să te-ntrebi și eu ceva...
— Nu mai întreba domnule. Lasă. Ați întrebat destul. Să întreb și eu acum. O dată. O singură dată. Dumneavoastră sînteți nebuni?..."

. . . . . .

La 17 decembrie 1933 s-au împlinit exact 25 de ani de cînd rîndurile de mai sus s-au dat pentru prima oară pe scenă, în fața publicului. Pe atunci, autorul, Mihail Sebastian, era un cunoscut romancier, dar un debutant în dramaturgie. Astăzi, mulți îl cunosc pe Mihail Sebastian mai mult ca dramaturg și după 25 ani, „Jocul de-a vacanța" apare din nou în lumina rampei. Deocamdată numai în repetiții, pe scena studioului Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra". Dar să vă prezentăm personajele și binemeritatele interpreții, în ordinea intrării în scenă.

DOMNUL BOGOIU — MARCEL ANGHELESCU

— *Acum 25 de ani*, ne spune acest maestru al comediei românești, *interpretam în „Jocul de-a vacanța" unul din rolurile mele de debut. Un mecanic de la telefoane. Aceeași o întrare și cîteva replici. Pe atunci ye Bogoiu îl juca regretatul Maximilian.*

— Ce ne puteți spune despre Bogoiu?

— *Ce să vă pot spune mai mult, decît spune Bogoiu însuși? Încă din actul întîi: „Navighez. Da, da navighez. Vezi tabla asta? E jurnalul meu de bord. În fiecare dimineață, notez temperatura, vînturile, presiunea atmosferică...*

— *Ciudat om ești dumneata, domnule Bogoiu.* (replica e a Corinei. Marcel Anghelescu și-o dă singur, ca să ne ajute să înțelegem). *Nu mi-aș fi închipuit.*

— *Nimeni nu-și închipuie, doamnișoară, din fericire. Altfel n-ar mai fi chip de trăit. Bunăoară la minister... Știi dumneatale cîți țipă la mine? Bogoiu, unde-i dosarul cutare? Bogoiu în sus, Bogoiu în jos. Ei țipă și eu tac. De unde să știe ei că în timp ce caut dosarul care s-a pierdut, eu sînt în insulele Azore?*"

Vezi, acesta-i Bogoiu. El nu se joacă numai de-a vacanța, el se joacă de-a viața. E modul lui de evadare din cotidian, din cenușiu, din tot ce sufocă și distruge personalitatea umană în societatea în care trăiește. Dar nici lui, ca și Corinei, ca și lui Ștefan, evadarea nu-i reușește, nu-i poate reuși. Ministerul în viața de fiecare zi, sfîrșitul vacanței, îl readuc implacabil în cotidian, în cenușiu, în realitatea atît de diferită de visurile sale. Căci Bogoiu dacă vrei o Jeff, e Ștefan la o altă vîrstă, cu o altă experiență de viață. Are același mod de a reacționa în fața tristeții vieții de atunci, ca și ei.

— Vă place rolul?

— *O întrebare de prisos. Dacă nu mi-ar place n-aș fi aici.* (Amintim că Marcel Anghelescu e numai oaspete pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra").

Dar să trecem mai departe în ordinea intrării în scenă: Ștefan Valeriu — *Gheorghe Oancea. La premiera de acum 25 de ani*, ne spune tînărul actor, *rolul lui Ștefan l-a jucat artistul poporului George Vraca. As vrea să pot interpreta cu același rol, măcar o parte din succesul reportat de el atunci. Dar știu eu? Ștefan Valeriu e un personaj dificil, un om bogat sufletește — aș spune chiar ginga, un sensibil care încearcă să-și apere sensibilitatea pumnîndu-și o platoșă menită să-l apere de loviturl. Dar tocmai aci stă naivitatea lui, poate chiar un soi de nepotință, care ne face pe noi, cei de azi, să-l privim cu oarecare îngăduință. „Jocul de-a vacanța" a lui Ștefan e o platoșă. Dar una foarte vulnerabilă. Și de aceea focul e brusc lipsit de perspectivă. Astăzi, la peste un sfert de veac de la scrierea piesei, luarul acesta este pentru noi mai limpede decît a fost pentru interpreții de atunci.*

— Pe Ștefan, intervine acum regizorul Valeriu Moisescu. *El ca juca în a doua distribuție Victor Rebengiuc. Și pe Corina, tot în a doua distribuție, Anca Veresti.*

— *Corina, cea prezentă aici, cea din prima distribuție este tînăra actriță din Galați, Gina Patrichi. Fină de curînd, actori din Capitală jucau în reprezentațiile pe scenele teatrelor din țară. În toamna aceasta Toma Caragiu a rupt tradiția jucînd pe lanțe pe scena Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra". Acum, Gina Patrichi o joacă pe scena acelueași teatru pe Corina. — Ce să spun? Corina e unul din rolurile pe care le-am visat. Sînt bucuroasă și fericită că-l pot juca și încă pe o scenă bucureșteană.*

— În afară de Corina ce mai joci?

— *Un rol în filmul „Pădurea spînzuraților". Și cînd mă voi întoarce la Galați, probabil „Ciocîrlia" de Anouilh.*

Tot în distribuție: Jeff-Dumitru Furdui.

— *E un rol frumos*, îmi spune tînărul actor. *Aș fi trebuit să-l joc la 20 de ani, acum am 28. Arăt cu ca un corijent la matematici?*

— *Falsă problemă*, intervine Valeriu Moisescu. *Arăți cum trebuie.*

— Și acum la 28 de ani ce-ai vrea să joci?

— *Un bufon al lui Shakespeare.*

— *Actualitatea Dumitre*, ride Gheorghe Oancea.

— *E foarte actual. Sîntem doar în anul Shakespeare.*

Am vrut să știm de la Valeriu Moisescu, și el oaspete, (e regizor al Teatrului de Stat din Ploiești) pe afișul Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra", părerea sa despre piesă.

— *Despre aceasta o să vă vorbească mai bine spectacolul decît mine. Să vă spun mai bine restul distribuției, nu?*

— Desigur. Tocmai...

— *Așadar, tot în ordinea intrării în scenă: Madame Vintilă-Evelyne Gruia și Raluca Șterian, Maiorul Sandu Șticleru, un căpitor — M. Mercuță, necasta lui — Mimi Enăceanu.*

— Și decorurile?

— *Paul Bortnovski.*

— Pe cînd premiera?

— *La sfîrșitul lunii.*

Mariana PÎRVULESCU

NEVIZITEAZĂ...

La începutul lunii viitoare va fi oaspete al țării noastre pianistul maghiar Gabor Gabos. Artistul deține premiul I-a Concursului național de interpretare, este premiat în cadrul concursului „Marguerite Long" de la Paris. Solist al Filarmonicii din Budapesta, Gabor Gabos a întreprins numeroase turnee în străinătate, în Anglia, R.P. Chineză, R. P. Polonă, R. S. Cehoslovacă etc.

Tot în cursul lunii februarie va sosi în țara noastră și pianistul Malcolm Troup din Canada. El a cîntat la Royal Festival Hall cu orchestra simfonică din Londra. În 1960 a întreprins un lung turneu în America de Sud.

La București va cînta cu orchestra Filarmonicii de stat „George Enescu".

Cronică teatrală

Teatrul Național „I. L. Caragiale":
„AVARUL" de MOLIÈRE

Se știe că „Avarul" este una dintre operele de culme ale celui mai roare autor de comedii al literaturii franceze, și, poate, al întregii sale populară. E, deci, inutil să intrăm în analiza și comentariul ei, imposibile, de altfel, în spațiul unei cronici. Dar o sublimă esențialul actualității istorice a operei este o obligație ce face parte din însăși ființa reverenței (pentru a vorbi în stilul epocii) ce care noi îl întîmpinăm pe marele poet ori de cîte ori ne învrednicim a-i evoca figura pe scenele noastre.

Avarul ne apare astăzi drept o comedie de caractere și moravuri, și astfel a apărut și contemporanilor lui Molière, care nu și-au dat seama atunci, și foarte mulți nu-și dau seama nici astăzi, că scriitorul intuise ceva dincolo de caracterul individual și de morala socială, ceva care le determina și modela pe amîndouă, ceva care era însăminat în esența orînduirii istorice a cărei victorie e anunțată de către seniorul Harpagon: E vorba de înălțarea banului la rangul suprem al valorilor și al puterii, despărțirea prăpăstioasă a profitului de muncă, dreptul posesiunii parazitare de a stăpîni și de a schilodi viața sub legea sa de fier. Peste timp, peste spațiu, peste tot ceea ce poate înrădăcina, limita și defini un om, Harpagon este universal și durabil, și el nu-și va pierde forța și adevărul decît atunci cînd împrejurările istorice și sociale care i-au dat naștere se vor fi pierdut—și, o dată cu ele, și amintirea lor. De la Molière încoace, numeroși scriitori din toată lumea au mai descris mulți zgîrciți monstruoși, mulți cămătari fără nici o urmă de omenie în sufletul lor uscat. Dar totul nu e decît o variantă a acestui prototip gigantic, totul nu e decît variație pe tema acestuia. Nici un nume nu mai are oribila degradare a omului în adorația banului, în afară de numele pe care i l-a dat Molière căci în toate limbile pămîntului zgîrcitul nu se mai numește zgîrcit și cămătarul nu se mai numește cămătar, dar toată lumea îi numește **harpagoni**, de multe ori chiar fără să mai știe ce însemnează acest cuvînt, de unde vine el, cine l-a scornit cîndva.

Avarul se joacă de vreo trei sute de ani, și nu există iluzie mai statornică decît aceea a oamenilor de teatru de a-i da „o nouă viață" prin descoperirea nu știu cărui secret care s-a ascuns cu încăpățînare tuturor înaintașilor, începînd cu Molière însuși, care, în afara calității de autor, le mai avea și pe aceea de actor, regizor, decorator, director de trupă. E adevărat, însă, că Molière n-avea electricitate, magnetofon și turnantă cu care se poate da „o nouă viață" tuturor capodoperelor literaturii universale.

Realitatea e că toate aceste opere au viața proprie autorul lor le-a dat-o o dată pentru totdeauna, și care e mereu aceiași, sarcina teatrului fiind de a le descoperi și comunica **spiritul**, care este unul și singur. Din punctul acesta de vedere, desigur că pot exista și se pot argumenta numeroase idei, dar nu, în nici un caz, porninid de la o polemică dusă, prin mijloace tehnice, pe margine, cea mai îndepărtată de esență, a jocului regizoral. Regizorul Al. Finți, de pildă, a pus accentul întregii regii a spectacolului, pe nimicirea uneia dintre cele trei unități ale canonului clasic căruia, după cum se știe „Avarul" i se supune întru totul. El a pornit la atac împotriva unității de loc, sau de spațiu, plecînd de la ideea că desfășurarea întregului spectacol în interiorul casei lui Harpagon, provoacă o insuportabilă monotonie. Deci, ridicînd turnanta la rangul de concepție și de argument teoretic, regizorul a făcut ca acțiunea comediei să se petreacă în **două** locuri, adică în casa lui Harpagon și în grădina casei, despre care se pomenește în text. Alternarea foarte frecventă a celor două decoruri se realizează nu prin închiderea ci prin simultaneitate, trecerea în grădină (care nu are un decor propriu) realizîndu-se prin întoarcerea casei cu calcanul spre public, prin ieșirea grăbită a actorilor, ca la incendiu, dintre cei trei pereți și prin stingerea becului interior. Se realizează o dinamică amețitoare și o variație cantivantă, publicul asistînd la nimicirea clasicismului printr-un șalter și printr-un buton, care i-au lipsit lui Molière pentru a-și releva adevăratele intenții și esența ideilor sale. Cît despre efectul pe care această adevărată dar năstrușnică monotonie îl are asupra actorilor, obligați să oscileasă în pas forțat enorma cutie învîrtitoare, să întrerupă replica și să vorbească de după ziduri, — aceasta pare să intereseze prea puțin, deși exclusiv acestui fapt i se datorește, printre multe altele, fragmentarea și risipirea, în mare măsură, a faimosului monolog al lui Harpagon din finalul actului IV.

Cît despre ceea ce se produce înăuntrul cutiei cu o singură cameră, regizorul a eșuat între o atmosferă de dramă și una de comedie, ceea ce ar fi fost posibil dacă ambele ar fi fost contopite într-un dozaj organic, dar nu în părți egale, ci cu predominanță comediei. Realitatea e că spectacolul, mai ales în prima sa parte, e linced, și că nu stîrnește nici pe sfert hazul violent, zgomotos, ce ne-l provoca pe stîrnească. O serie de mari **momente comice au trecut** fără nici un fel de efect, din cauza faptului că regizorul a obligat pe protagoniști să stea cu spatele la public, — acesta fiind, de pildă, cazul scenei convo- de modificat, un actor poate avea încă o mulțime de calități necunoscute și de posibilități niciodată exploatate. Acesta e rezultatul, cu totul nedrept al destinării marilor actori (mai ales de comedie), unui singur tip, sau unei singure categorii de roluri, decise întîmplător de primul sau primele succese. În interpretarea lui Harpagon, Birlic a făcut un efort relevant pe linia celor spuse mai sus, și cu totul contrastant față de ceea ce constituie comicul său obișnuit. A jucat sobru, **stăpînit, căutînd echilibrul** unui caracter clasic, subliniind cînd/unde, prin psihologie complexă, toată bîlbîiala personajului. Efectele au fost totdeauna surprinzătoare, și adeseori ceea ce desigur că trebuie imputat regiei. Și mai departe de stilul epocii, al autorului și al textului, fără nici un efort de invenție, fără strălucirea indispensabilă unui chip de valet farsor a fost Dem Bădulescu, în celebrul rol al lui La Flèche. Cele două cupluri tinerești: Cleante-Marianne și Valère-Elise, au constituit elementele, poate, cele mai solide ale spectacolului, dar nu în egalitate. Cel mai bun a fost, fără îndoială, Damian Crîșmaru, în Cleante, prin echilibru, continuitate, claritate și chiar grație, în general, într-o bună stilizare a rolului. Victor Moldovan, în Valère, a uitat uneori duplicitatea personajului său, dar a fost convingător și vioi. Pe Elise, a jucat-o Eva Fătrăscanu, de asemenea într-un stil adecvat, cu o bună dicțiune, cu claritate în redarea textului, cu atitudini bine studiate, totuși, cu o emoție care se închecă și se comunică destul de greu. Marianne, Ileana Iordache i-a dat o expresie excesiv de dramatică, scrîșnită de mijloace vocale noi, surprinzătoare, dar nu totdeauna adecvate. Un efort de compoziție comică deosebit de valoros a făcut Matei Alexandru, care în rolul bucătărului-vizitiu Jacques, și-a marcat apăsat toate scenele, și chiar toate apariițile. Virgil Popovici, Nicolae Enache și Marian Hudac au interpretat bine rolurile episodice și supraepisodice ale spectacolului.

Radu POPESCU

VĂ POVESTIM FILMUL
„PODUL"
o producție a studiourilor din R. F. Germană

Într-un orășel german, șapte băieți trăiesc în aprilie 1945 o sinistră și pilduitoare dramă în pragul prăbușirii celui de-al treilea Reich.

Amețiți de demagogia falsului patriotism și a „datoriei" militare, cei șapte — aflați în ultima clasă a liceului — primesc cu satisfacție ordinul de mobilizare socotind că a venit timpul să-și demonstreze curajul, ca oameni în toată firea. Primiți la cazarmă, ei încep imediat instruc-

ția și li se dă arme. Primul șoc îl trăiesc acum: ei încep să priceapă că cu armele ce le-au fost încredințate vor trebui să tragă în oameni.

Conștient de tragedia inutilă pe care o vor trăi nu numai acești copii ci și părinții lor dacă ei vor fi uciși sau schilodiți tocmai în ultimele zile de război, profesorul de engleză Stern solicită căpitanului Fröhlich, șeful companiei de grenadieri în care se aflau elevii, să nu fie trimiși pe front.

Apropierea trupelor americane precipită evenimentele.

Comandantul le ține ostașilor un discurs bombastic cerîndu-le să apere fiecare metru de pămînt. Băieții doresc acum să fie la înălțimea încrederii acordate. Fröhlich obține însă ca lor să le fie încredințată paza unui pod din oraș, obiectiv lipsit de însemnătate pe care comandații intenționau de fapt să-l arunce în aer. Instalați aici, băieții devin martori fără voie a celor ce se petreceau pe front. Peste pod trec mereu răniți și chiar fugari. Hans propune să plece cu toții acasă, dar Jurgen zinoștează arătînd că li s-a făcut onoarea de a li se încredința o misiune și nu trebuie să se dovedească lași.

Dimineața vin avioanele americane. O bombă căzută în apropiere îl ucide pe Siegie. Pe pod apare apoi un tanc. Îndirjiți de moartea colegului lor, ceilalți șase se aruncă cu furie în luptă. Alte tancuri americane i se alătură primului. Ei reușesc să distrugă două tancuri dar cad alți patru luptători. Albert și Hans, rămași ultimii își dau seama că lupta nu mai are rost. Tocmai atunci însă apare un grup de soldați hitleriști care vin să arunce în aer podul. Înțelegînd, în sfîrșit, inutilita-

tea eroismului lor și iritat de replicile batjocoritoare ale soldaților, Hans îl împușcă pe unul dintre ei, dar e la rîndu-i ucis. Rămas singur și fără niciun scop, Albert Mutz, se îndreaptă spre casă.

Toate acestea s-au petrecut la 27 aprilie 1945. Ceea ce s-a întîmplat pe pod a fost, de altfel, o faptă atît de neînsemnată, încît nici măcar nu a fost amintită în vreun oraș de zi.

★

Filmul „Podul" a fost distins, pe lîngă numeroase premii în R.F. Germană, cu opt premii la festivaluri și competiții internaționale.

Cineaștii despre arta lor
Armand Gatti și menirea filmului

Apreciat de publicul nostru pentru zguduitorul său film „Tarcul", care denunță ororile fascismului în lagărele de concentrare — film distins la Festivalul Internațional de la Moscova cu premiul pentru regie — tînărul regizor francez Armand Gatti și-a formulat astfel opinia despre arta pe care o profesează:

„La origineo oricărei opere de artă există o denmitate ce se cere respectată în raport cu ea și, de asemenea, în raport cu epoca. Cele două sînt legate. Ceea ce mă nelinștește este această abdicare de la epocă lor cărcia îi subscriu numeroși artiști chiar atunci cînd nu decad în fața lor înșile. Căci este binecunoscut faptul că e de-a-junse să separi un om de cremea lui pentru ca el să-și piardă cea mai mare parte a caracterului reprezentativ. Cinematografiul nu mă interesează în sine ci numai ca un mijloc în luptă pentru a-face pe indicid să fie conștient de răspunderile sale".

Referindu-se la dramaturgia filmului, al cărui scenariu îl semnează odată cu regia, Armand Gatti a arătat că subiectul „s-a născut, în marc parte, din amintiri personale. Eu însumi — a precizat cineastul — am fost deținut, pe cînd eram foarte tînăr, într-un lagăr în care am acumulat o experiență similară celeia pe care o înfățișez în film. Tot ața de bine însă aceasta nu este un film despre universul lagărelor de concentrare cu toate că-l descrie în toată oroarea lui... Acest tarc real în care sînt închiși cei doi protagoniști căpătă o valoare de simbol cu trimitere la toate formele de constrîngere... Pornind tocmai de aici eu am înțeles în timpul realizării scenariului că dacă cele două personaje principale se vor afla izolate de contextul lor ele vor rămîne inexplicabile. Universul lagărului de concentrare devine așadar un element preponderent pentru a ilustra cu cuvintele unora drama altora într-o relație constantă între individ și colectivitatea în care a fost adus".

Turnat în R.S.F. Iugoslavia, cu o figurație în întregime alcătuită din foști deportați, filmul „Tarcul" a dobîndit astfel un plus de autenticitate umană acuzînd necruțător barbaria fascistă. Reușita filmului este deci cu atît mai demnă de apreciat cu cît Armand Gatti și-a făcut astfel un strălucit debut cinematografic.

Un portret pe săptămînă
ANNEKATHRIN BÜRGER

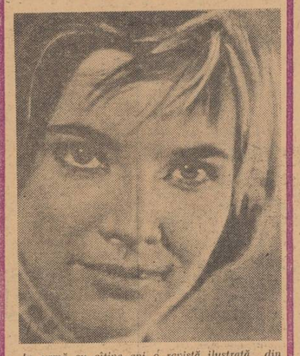

În urmă cu cîțiva ani o revistă ilustrată din R.D. Germană lansa un concurs ale cărui cîștigătoare urmau să candideze la rolul principal din filmul „Romanță berlineză" al regizorului G. Klein. Din 14.000 de candidate, sansa de a fi aleasă a revenit tînerei Annekathrin Bürger, născută în 1938, ce care avea să devină, în scurtă vreme una din cele mai populare tinere actrițe de film din această țară.

În rolul unei fetișcane cam naive din „Romanță berlineză" care are doi admiratori, Annekathrin Bürger a fost o apariție agreabilă, plină de naturalețe. Această primă întîlnire cu aparatul de filmat — în 1956 — i-a adus popularitate, îndemnînd-o să studieze, sistematic, începînd din 1957, arta actorului de film la Școala superioară de cinematografie din Babelsberg. În timpul studenției joacă roluri istorice, mai tîrziu revine la roluri contemporane abordînd cu succes toate genurile, de la comedie la drama psihologică.

Spectatorii nostri o cunosc din numeroase filme mai vechi: „Model Bianca", „Răutăcios dragostei" (regia S. Dudow) — unde joacă alături de altă cunoscută actriță, Angelika Domrose — „Dragoste de septembrie", „Cinci zile și cinci nopți", „Drumuri despărțite", acum reîntîlnind-o în „Medicamentul care ucide".

În prezent Annekathrin Bürger interpretează rolul Vaninei Vanini în filmul cu același nume, realizat după nuvela lui Stendhal.

Un interesant documentar
„FAPT DIVERS"

Salvarea unor oameni, cărora furiile naturii le primejduiesc viața, constituie nu numai o îndatorire umanitară, ci și un simbol al acelor legături prietenești care sînt chemate să apropie tot mai mult popoarele. Noblețea gestului înțeles ca o îndatorire — chiar în condiții certe de risc — capătă dimensiuni covlesitoare de emoție atunci cînd întîmplarea ne face martorii unei atari dovezi de solidaritate omenească. Prefăcută în mărturie colectivă — datorită unor cineaști cutezători și devotați artei pe care o profesează — ea nu-și diminuează cîtuși de puțin valoarea, ci, dimpotrivă, o imortalizează și-i sporește caracterul pildui tor cu puterea nelntrecută a imaginilor luate „pe viu".

Într-o astfel de ocazie, s-a născut și documentul cinematografic inedit despre salvarea marinarilor turci de pe vasul „Abdullah" de către o echipă redusă, dar plină de curaj, acționînd la bordul unui elicopter. Filmate în condiții egal de grele cu cele în care se efectua salvarea fiecărui om, imaginile păstrează însă un nivel de calitate plastică în măsură să echivaleze filmări dinainte și minuțios pregătite (operator șef: G. Herschdörfer), iar urmărirea cronologică a evenimentului nu este cîtuși de puțin o scuză pentru scenariu și regie (Pavel Constantinescu) chemate să reconstituie ambianța dramatică a unor încordate eforturi încheiate, din fericire, cu bine.

Un astfel de film, în pofida dimensiunii sale reduse, are însemnătatea unui examen, atît pentru cineaștii cît și pentru studioul „Al. Sahia" în cadrul căruia el activează. Este examenul măiestriei de concepție și realizare documentară în condiții maxime de operativitate și neprevăzut.

În pregătire

Pe șantierul studioului cinematografic de la Buftea se află în lucru numeroase alte filme:

După cum s-a mai anunțat, regizorul Mihail Iacob lucrează la ecranizarea romanului „Străinul" de Titus Popovici, ecranizare în două serii.

„Titanic vals" este versiunea cinematografică a piesei cu același nume a lui Tudor Mușatescu. Regia filmului este semnată de Paul Călinescu.

Se lucrează deasemenea la turnarea filmului „Carterul veseliei" după scenariul lui Ion Grigorescu,

Pe platourile de filmare

Anul acesta, în întreaga lume va fi sărbătorită aniversarea a 400 de ani de la nașterea celebrului dramaturg englez William Shakespeare. În cinstea acestui eveniment, cinematografia sovietică realizează în prezent ecraniza-

rea dramei „HAMLET" în regia lui Grigori Kozințev. În cîteva momente de la filmare cu Grigori Kozințev, Elza Rudzin (interpreta rolului regina Gertruda), Mihail Nazvanov (regele Claudiu) și Innokenti Smoktunovski interpretul prințului Danemarcei.

în regia lui Manole Marcus.

Un alt film, făcut după un scenariu de Ion Mălăieanu se numește „Duminica la ora 6". Semnează regia Lucian Pintilie.

Împreună cu acestea se mai află în lucru și alte filme despre care s-a mai amintit: „Soseana Nordului" după scenariul lui Eugen Barbu, „Pădurea spînzuraților" după romanul lui Liviu Rebreanu, „Neamul Șoimăreștilor" după romanul lui Mihail Sadoveanu, „Moment Caragiale", comedie cinematografică.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Jurnalul Annei Frank"

Zguduitoare mărturie a barbariei fasciste, jurnalul intim al tinerel Anna Frank a cunoscut succesiv o întruchipare scenică iar acum — prin adaptarea piesei — una pe ecran. Scenariștii ca și regizorul George Stevens au bîruit cu succes dificultăți fundamentale de montare cinematografică. În fapt, acțiunea se desfășoară, cu excepții minime, în aceeași încăpere — podul — unde familia Frank a trăit ascunsă, prin bunăvoința unor prieteni olandezi, pînă în vara anului 1944 cînd a fost ridicată de către fasciști. Aici însă, în cadrul limitat al unui interior, cineaștii știu să descopere o întreagă lume a momentului istoric cu temerile și speranțele ei. Alegînd calea unor aprofundate investigații psihologice, susținute de un montaj ce folosește cu predilecție cadrele-portret, ei reușesc să exprime nu doar apăsarea încordată care pune la încercare pe cei vîrstnici și alienează universul fraged al celor doi tineri dar și neputința esențială a fascismului de a-i dezumaniza. Sensibilitatea pură a Annei, avînturile ei primăvărătoare, felul în care ea cunoaște și primește eroarea. Ceneaștiii ca și regizorul George Stevens au bîruit cu succes dificultăți fundamentale de montare cinematografică. În fapt, acțiunea se desfășoară, cu excepții minime, în aceeași încăpere — podul — unde familia Frank a trăit ascunsă, prin bunăvoința unor prieteni olandezi, pînă în vara anului 1944 cînd a fost ridicată de către fasciști. Aici însă, în cadrul limitat al unui interior, cineaștii știu să descopere o întreagă lume a momentului istoric cu temerile și speranțele ei. Alegînd calea unor aprofundate investigații psihologice, susținute de un montaj ce folosește cu predilecție cadrele-portret, ei reușesc să exprime nu doar apăsarea încordată care pune la încercare pe cei vîrstnici și alienează universul fraged al celor doi tineri dar și neputința esențială a fascismului de a-i dezumaniza. Sensibilitatea pură a Annei, avîntuirile ei primăvărătoare, felul în care ea cunoaște și primește eroarea. Ceneaștiii ca și regizorul George Stevens au bîruit cu succes dificultăți fundamentale de montare cinematografică. În fapt, acțiunea se desfășoară, cu excepții minime, în aceeași încăpere — podul — unde familia Frank a trăit ascunsă, prin bunăvoința unor prieteni olandezi, pînă în vara anului 1944 cînd a fost ridicată de către fasciști. Aici însă, în cadrul limitat al unui interior, cineaștii știu să descopere o întreagă lume a momentului istoric cu temerile și speranțele ei. Alegînd calea unor aprofundate investigații psihologice, susținute de un montaj ce folosește cu predilecție cadrele-portret, ei reușesc să exprime nu doar apăsarea încordată care pune la încercare pe cei vîrstnici și

„A treia repriză"

Prizonierii lagărelor fasciste au fost martorii multor crime și fapte nemaipomenite; adesseori ei așteptau cu groază selecția celor ce urmau să ardă în cuptoarele crematoriilor. O dată însă, într-un lagăr, a fost selecționat un grup de deținuți pe un criteriu cel puțin ciudat: cei care știu și pot să joace fotbal. Faptul s-a petrecut aceea și el stă acum la baza scenariului nouluI film sovietic „A treia repriză". Fascistii aleg un grup de prizonieri sovietici pe care-i obligă să susțină un meci cu o echipă germană. După ce ne sînt prezentate împrejurările acțiunii și personajele, filmul ne apropie încetul cu încetul de simburele politic al acestui fapt neobișnuit. Nu e vorba de un simplu meci și nici măcar de capriciul unui ofițer hitlerist. Ocupanții naziști vor să dea impresia că în regiunile cotropite viața a intrat în normal, vor să stimuleze spiritul de „colaborare" ce se manifestă atît de rar printre localnici. De acest lucru își dau repede seama prizonierii sovietici. Mult mai greu înțeleg ei însă care trebuie să le fie atitudinea în fața acestei situații. Pînă la urmă, ei ajung să facă din acest meci — luîndu-și asupra lor toate riscurile — o manifestare a voinței de luptă și victorie, să-l transforme nu într-o demonstrație de colaborare ci într-una de combativitate care să insuflețească populația locală. Acesta este „scorul" cel adevărat al meciului care, se înțelege, îi umple de mînie nepricinciosa pe „impresarii fasciști.

Deși a înțeles să folosească faptele ca pe declanșatoare de semnificații majore, regizorul E. Karelov n-a neglijat — și bine a făcut — nici aspectele spectaculoase ale filmului. În special descrierea meciului este făcută cu mult nerv, secvențele se înșiruie într-un ritm impetuos. Iocul neobosit al aparatului de filmat surprinde de minune tumultul de pe stadion, goana aprigă după minge și sugerează astfel, în ultimă instanță, și miza cu adevărat mare ce stă la baza luptei doar de aparență sportivă.

B. DUMITRESCU

CINEMA

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VIII—Nr. 329
Sîmbătă
25 ianuarie 1964
8 pagini — 1,50 lei

EXAMENE

De cîteva zile a început sesiunea de examene în învățămîntul superior. Cîteva zeci de mii de tineri culeg în aceste zile roadele trudei lor de pînă acum din biblioteci, laboratoare, seminarii și săli de cursuri.

Nimic neobișnuit. Cel puțin aparent.

Oare în trecut nu se prezenta tineretul universitar la controlul cunoștințelor acumulate, tot așa cum se întîmplă și acum?

Firește, ar fi multe de spus despre deosebirile dintre condițiile de ieri ale studenților și cele de astăzi, dintre climatul de odinioară al muncii universitare și ambianța luminoasă în care se desfășoară procesul de învățămînt sub soarele socialismului, despre programe, burse, disciplină, despre cine putea învăța în trecut și cine învață în prezent, despre creșterea numărului instituțiilor de învățămînt și al studenților, despre multe altele.

Pomenindu-le pe toate acestea aici și recunoscîndu-le însemnătatea, nu despre ele vreau totuși să vorbesc. Ci despre încredere.

Despre încredere ca factor afectiv, dar și ca fenomen politic, de aderență și identificare cu ceea ce energia poporului nostru a făurit și va mai făuri.

Și acum o scurtă paranteză. Răsfoiam deunăzi cîteva colecții de ziare vechi. Așa am dat peste un număr din „Dimineața" apărut în 1931, la sfîrșitul lunii septembrie, luna începutului de an școlar. Prin urmare nu întîmplător se înșira într-una din pagini un reportaj „în problemă". Dar ce fel de problemă? Cîteva sute de absolvenți de școală normală care nu-și găsiseră posturi și erau amenințați cu șomajul, constituiseră o delegație ce reclama o audiență la ministrul de resort. Ziarul le venea în ajutor, expunîndu-le păsul.

Așa dar, niște proaspeți absolvenți purtați pe drumuri își puneau în anul de grație 1931 întrebarea: la ce ne-au folosit studiile? Și probabil că obosiți de alergături inutile, de memorii neluate în seamă au devenit sceptici cu privire la utilitatea lor socială.

Înțeleg, citind reportajul amintit din „Dimineața" cît de tiranic se exercita spaima de viitor, sentimentul instabilității materiale, umilința de a ști că n-ai rost, că nu ești așteptat, că găsirea unui post este o chestiune de intervenții oculte sau de hazard. Soarta tragică a intelectualului în condițiile regimului burghez este cuprinsă toată în această nesiguranță jenantă, precară, ofensatoare.

Cînd se prezintă astăzi la examen, fie că e „bobocc", fie că e student încercat, tînărul știe limpede, sigur, că locul lui în producție îi e rezervat, că undeva se fac preparative pentru a-l primi și că, la timpul potrivit, va putea dovedi ce a învățat în facultate, cît de rodnice sînt cunoștințele dobîndite și orizontul larg pe care i l-au deschis profesorii, experiențele cu aparatură modernă, manualele și lucrările cercetate.

Examenele, ca număr și varietate, se pot exprima în cifre și însemna statistic în sinteze. Încrederea tinerilor în ziua de mîine și în răspunderea ce le incumbă ca viitori absolvenți iese însă din sfera bilanțurilor și capătă un nimb de poezie, de frumusețe tulburătoare. Și, în același timp de adevăr palpabil, major, cum este orice adevăr.

H. ZALIS

Victor Eftimiu la 75 de ani — Pagina a 3-a
Mica bibliotecă „Magazin" — BICICLETA — POVESTIRE DE JUAN FLORIANI (ARGENTINA) (Pagina a 7-a)
Petrochimia — O NOUĂ RAMURĂ A INDUSTRIEI de ing. L. Florin (Pagina a 4-a)
Pe temelele sezoniem rece — Cuturaiul (Pagina a 6-a)

Două întîlniri cu: Henri Colpi în Delta Dunării „Codin" pe malurile Senei

Casierița Zoia Bonheur

Pe regizorul Henri Colpi l-am cunoscut în Delta Dunării. Ne-am întîlnit în largul ghiolului Isacova — eu mă pregăteam pentru o filmare subacvatică, iar Colpi își lua rămas bun de la deltă, după ce terminase filmul Codin.

A doua zi, la aeroportul din Tulcea, i-am spus cît de mult mi-a plăcut filmul său Absență îndelungată. *Filmul cel nou,* Codin *— coproducție romîno-franceză, — nu-l văzusem încă...*

Împrejurările, adeseori neprevăzute în munca unui regizor cinematografic, au făcut ca filmul Codin *să-l pot vedea abia toamna tîrziu, tocmai pe malurile Senei.*

Cum aș putea să uit, de pildă, primele ore ale acelei zile, petrecute în marele Musée de l'Homme din Trocadero? Rătăceam printr-o sală imensă, cu sculpturi africane. De undeva, dintr-un capăt al sălii, răsuna un cîntec negru. La început nici nu-mi dădusem seama că aud o melodie — senzația auditivă se contopea perfect cu cea vizuală... Abia după un timp oarecare am simțit că în sala cu sculpturi de abanos cîntă un om.

Cînd l-am văzut la capătul sălii, l-am înțeles: era un tînăr din Africa ecuatorială, se uita pe fereastră la Parisul învăluit în ceața lui decembrie și îngîna o melodie nostalgică.

Turnul Eiffel își pierduse vîrful în pîcla ce se așternuse peste marele oraș. Cînd treceai pe lîngă Sena te cuprindea un fior de răceală. Și numai forfota marilor bulevarde îi dădea orașului obișnuitul lui aer de animație.

A doua impresie puternică a acelei zile mi-a fost prilejuită de faimosul Boul' Mich *— bulevardul Saint-Michel — artera principală a Cartierului Latin, în care se revarsă sutele de studenți de la Sorbona...*

La capătul bulevardului, cînd se lăsase seara, am admirat catedrala Nôtre-Dame, oglindindu-se în apele întunecate și reci ale Senei.

Apoi, metroul m-a scos în plin Montmartre — și aici m-am întîlnit cu Codin.

Știam că de la premiera pariziană a filmului trecuseră aproape două luni... Așadar, încă ține

Ion BOSTAN

(Continuare în pag. a 8-a)

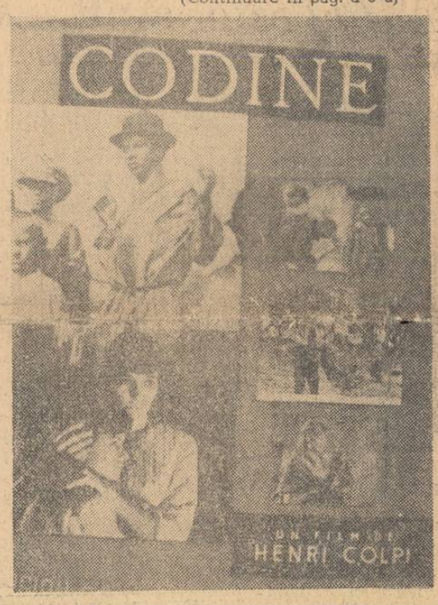

PRODUSELE 1012 1013 1014

Laboratorul interfazic al uzinei: inginerul Valentina Schebesch și tehniciana Felicia Georgescu, verificînd calitatea produselor Fotografia: Mihai POPESCU

De-a lungul celor zece ani de cînd profesează meseria de „fabricant de medicamente" — în Romînia socialistă tot atît de nouă ca îndeletnicirea constructorilor de tractoare, a făuritorilor de camioane ori a creatorilor de utilaj petrolier — Gheorghe Anghelescu, bucureștean get-beget și muncitor din tată în fiu, s-a gîndit, nu o dată, la toate prin cîte a trecut. Poate pentru că între ceea ce produce el și ceea ce a lipsit cîndva, în familia părinților săi — lipsuri ce-au provocat tragedii — există o anumită legătură. În numai treizeci și șase de ani el a avut parte și de rele și de bine. Durerile l-au încercat în prima jumătate a vieții sale. Bucuriile le trăiește azi din plin.

Vasile INOAN

(Continuare în pag. a 3-a)

Mici amănunte despre Tragedia Lakoniei — Pagina a 2-a
Pagina a 8-a — CRONICA teatrală de Radu Popescu
Confortul ne...șine de Virgil Lazăr — Pagina a 3-a
UMOR — Moda — REBUS

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

PASAJELE

De fiecare dată cînd ieși seara de la spectacol din somptuoasa sală a Palatului îmbrățișezi cu aceiași privire familiară corpurile de clădiri învecinate, părculețul liniștit pe ale cărei alei pașii sună ritmic, blocul-turn cu aglomerarea lui de etaje și semeție, vitrinele magazinelor care-și etalează demonstrativ ce au mai frumos, străzile croite din larg pe care mașinile aleargă mute... E o privire involuntară, o mișcare reflexă a ochiului care vrea parcă să se convingă că „totul este în ordine" în acest decor pe care-l cunoaște pînă la cel mai mic amănunt. Și această minuțioasă cunoaștere nu este proprie bucureșteanului — poți să întrebi un clujean, un ieșean sau chiar un colectivist din Argeș sau Banat și-ți va evoca cu aceiași fidelitate acest colț nou de București. Căci Sala Palatului este cunoscută doar în cîțiva ani cît n-au fost cunoscute înainte toate sălile de spectacol la un loc, inclusiv cele cu pretenții de mare popularitate!

Noul decor este atît de familiar, atît de împămîntenit, atît de al nostru — încît doar printr-un efort de memorie poți să mai reconstitui imaginea acestor locuri așa cum arătau ele cu puțin timp înainte. Și „puțin timp" înseamnă de fapt „foarte puțin": doar 5—6 ani. Ne gîndim la epoca în care tramvaiul 6 făcea aici cale întoarsă ducînd oameni cu lădițe și boccele spre Gara de Nord, în care exista încă pasajul cu scări care lega strada 13 Decembrie de Calea Victoriei.

Vă mai aduceți aminte? Avea intrarea între librărie și un anticariat, și ieșirea pe niște trepte știrbe, înguste și sordide. Era pustiu, mizer și meschin, trăindu-și în singurătate ultimele zile ale unei faime care trăise altă dată sub numele de „Pasajul romîn". Și chiar dacă faima nu fusese întotdeauna dintre cele mai onorabile — sau poate

Pia RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

STATUIA LUI CUZA la Iași

Mărețele fapte din scurta domnie a lui Cuza au constituit, acum cincizeci și doi de ani, prilejul unor frămîntări care au cuprins întreaga țară. Pretextul lor era inaugurarea, în anii 1912, a primei statui a lui Cuza Vodă la Iași. Ascunse și răstălmăcite de către guvernanții uzurpatorului prusac, amintirea reformelor lui Cuza era, mai ales atunci, la cîțiva ani după sîngerosul 1907, mai vie ca niciodată. Iată de ce, la inaugurarea statuii lui Cuza, poporul voia să cinstească memoria marelui domnitor.

Relatările presei din acea vreme sînt, în această privință, concludente. Astfel, în „Opinia" din Iași, din 18 mai 1912, se putea citi următoarea notiță: **„Dl. Tacu, prefectul județului Roman, a comunicat mitropolitului că sătenii din acel județ, aflînd din gură în gură de serbările dezvelirii monumentului domnitorului Cuza, sînt într-o vie agitație. Se întrunesc de cîteva duminici... se cotizează pentru a cumpăra o coroană care să fie depusă prin delegațiuni la monumentul Voievodului care i-a împroprietărit".** Dorința de a participa la inaugurarea statuii este exprimată și într-o scrisoare a unui țăran din Vrancea, publicată în „Evenimentul" din 24 mai al aceluiași an. Aici se cerea ca C.F.R.-ul să facă o reducere de 75 la sută la clasa a III-a pentru ca toți sătenii doritori de a participa la serbări să poată suporta spezele călătoriei. În aceeași gazetă, se mai putea citi și cererea Societății veteranilor de grade inferioare din Craiova care solicita comitetului de organizare să li se procure mijloace de transport și ospitalitate pe timpul serbărilor. Exemplele s-ar

O. VELESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

PE MERIDIANELE GLOBULUI

HA-LONG (II)

Plimbare cu barca prin munți

În ziua cînd la noi se așternea prima mantie de zăpadă din această iarnă, mă aflam pe țărmurile golfului Ha-Long, echipat cu un aparat de fotografiat, ochelari de soare și... costum de baie. Mercurul termometrului se urcase la plus 35 de grade și nu era decît ora șapte dimineața. Pe cheiul Bai-Chay, o șalupă destul de mare și elegantă aștepta să ne ducă la plimbare prin munți, prin puzderia de insule și stînci pentru a le admira frumusețea neasemuită și pentru a mai afla cîte ceva din secretele lor.

Marea majoritate a celor peste cinci mii de insule și stînci sînt neprimitoare pentru vizitatori, nelăsînd nici un loc pentru acostare. Ziduri uriașe de piatră răsar drept din apă și numai alpiniștii încercați, înarmați cu pitoane, espadrile și frînghii s-ar putea aventura spre vîrfurile lor semețe. Un fenomen surprinzător îl constituie faptul că pe aceste imensități de piatră crește o vegetație de un verde puternic și mai ales veșnic (aici nefiind iarnă niciodată). Surprinderea este și mai mare cînd vezi că pe țărmul din apropiere, deși nu-i nici urmă de piatră, ci doar pămînt ce ar putea fi roditor, vegetația este foarte săracă. Se pare că în curînd acest fenomen va fi lămurit, întrucît o serie de oameni de știință din R. D. Vietnam fac cercetări în această privință.

Intrarea în peștera „Fecioarei"

Porniți de pe țărm cu o șalupă a cărei viteză era apreciabilă, am ajuns destul de repede în dreptul celei mai apropiate insule denumită a Poeziei. Pe peretele din spre apus al

Sian VLAD

(Continuare în pag. a 2-a)

Cît a fost mic şi mai ales... cuminte, crocodilul Kam şi-a petrecut timpul într-un mod cît se poate de plăcut în bazinul restaurantului Beachcomber din Londra. În acest bazin el era vizitat şi răsfăţat de toţi cei care se perindau pe la restaurant. Cu trecerea timpului însă, Kam a crescut începînd să recurgă la acte specifice caracterului său: să atace broaştele ţestoase cu care, pînă atunci, trăise în relaţii „amicale". Ca urmare a acestei agresivităţi, crocodilul Kam a trebuit să fie mutat într-o altă „locuinţă". Astfel, el a fost transferat într-un bazin al grădinii zoologice din Londra unde va trăi de acum înainte singur, ne mai avînd posibilitatea să-şi manifeste „aptitudinile" sale agresive, fapt de care a trebuit să se ţină seama şi atunci cînd a fost transferat (fotografia reprezintă acest moment), el fiind legat cu un lanţ de git.

Noi amănunte despre TRAGEDIA „LAKONIEI"

În seara de duminică 22 decembrie 1963, nava de pasageri „Lakonia", sub pavilion grec, se afla în largul Oceanului Atlantic. Pe bordul ei se aflau 1036 persoane, în majoritate turişti în croazieră. „Lakonia" părăsise portul britanic Southampton cu patru zile în urmă. Itinerariul călătoriei urma să cuprindă insulele Madera, insulele Canare, Marocul şi Portugalia. Marea majoritate a pasagerilor — cetăţeni englezi.

Apele oceanului erau agitate. Hulă. Dar pe bordul masivului vas — 20 800 tone, 179 metri lungime — pasagerii nu băgau de seamă. La bar petrecerea era în toi. Perechile se legănau uşor pe parchetul lucios, conduse de un solo languros de trompetă. Unii se găseau în sala de cinematograf, unde rîdeau cu poftă vizionînd o comedie cu comicul american Bob Hope. Alţii au preferat odihna cabinei. Nimeni nu se gîndea la tragedia care avea să urmeze.

Ora 23,12

Mulţi nu şi-au dat seama cînd s-a produs prima explozie, consecinţă a focului provocat de un scurt-circuit în salonul de coafură. A doua şi a treia explozie au fost însă înregistrate de toată lumea. Pe punte a izbucnit o flacără. A început un puternic incendiu. „Lakonia" devenise parcă o torţă arzînd în largul oceanului.

Focul este un duşman de temut. Dar şi mai primejdioasă este, în asemenea împrejurări, panica. În timp ce o parte a membrilor echipajului luptau cu flăcările, în speranţa că vor putea localiza incendiul, iar alţii — marinari şi ofiţeri pregăteau bărcile de salvare, mulţi pasageri au recurs la acţiuni disperate. Au dat loc la busculade, încercînd să ajungă cu forţa la una din şalupe, în care erau ajutate în primul rînd să coboare femeile cu copiii — sau să pună mîna pe centuri de salvare. Ciţiva bărbaţi şi femei — buni înotători — s-au aruncat în apă. Acelaşi lucru l-au făcut, disperaţi, şi alţii care nu ştiau însă să înoate bine şi care nu au putut rezista decît puţin la suprafaţă. Au avut loc momente dramatice — copii despărţiţi de părinţi, soţii de nevestele lor. Patricia şi Susan Webster de 10 şi 13 ani au fost duse plîngînd spre bărcile de salvare în timp ce tatăl lor rămăsese pe vas...

Dar nu toată lumea şi-a pierdut cumpătul. În timp ce incendiul mistuitor se întindea cu repeziciune ameninţînd în orice moment cu noi explozii, marinarii ajutau pasagerii să coboare în ordine, pe scara de frînghie mobilă ce se balansa ameninţător, în barca de salvare. Un fotograf calm, nu şi-a uitat specialitatea şi a declanşat imagine după imagine. Un alt pasager s-a repezit la unul din pompieri şi i-a luat masca de protecţie pentru a fugi în cabină... unde avea bani.

Era trecut de ora 2. Incendiul nu mai putea fi stins. „Lakonia" era pierdută. În plină noapte, în largul oceanului agitat.

S. O. S.

Cînd a izbucnit incendiul şi au devenit evidente proporţiile dezastrului, radiotelegrafistul de serviciu, a transmis apelul de salvare, „S.O.S. — Foc la bord. Nu mă mai pot menţine timp mult în staţia de radio. Părăsim vaporul. Socauza valurilor puternice cîteva şalupe s-au răsturnat. Au pierit mulţi din cei care se crezuseră salvaţi. Ciţiva marinari au făptuit acte de eroism. Stewardul Costava Beron, de 20 de ani, a salvat mai mulţi copii. Mai mulţi marinari au ajutat-o pe tînăra Elise Kourdondes, dintr-o barcă răsturnată, să se menţină patru ore în apă, pînă cînd a fost luată la bordul vasului „Montcalm". Deasupra locului unde se aflau şalupele au sosit şi avioane care au aruncat bărci pneumatice ce se umflă automat, pentru salvarea celor ce mai înotau.

Cînd zorile s-au ridicat, pe locul dezastrului au mai putut fi văzuţi supravieţuitori care rezistau în apa rece. Unul din ei continua să se menţină la suprafaţă cu un copil în braţe. Cînd a venit o şalupă să-l salveze, omul, complet epuizat, a căzut la fund. Numai copilul a putut fi adus la bord.

Vasele care au venit în ajutor nu s-au putut apropia prea mult de „Lakonia" în flăcări. Tot timpul exista primejdia unei noi explozii puternice. Căpitanul navei şi restul echipajului care nu plecase cu bărcile de salvare au părăsit ultimii nava care continua să ardă. Iar după salvarea celor vii a început operaţia tragică a ridicării trupurilor celor înecaţi care pluteau la suprafaţă.

În cursul dimineţii, cînd telegramele de la diferite nave au început să fie coordonate, s-a putut face şi un prim bilanţ: 96 persoane şi-au pierdut viaţa, 31 au fost date dispărute. Călătoria de plăcere s-a sfîrşit cu un rezultat tragic.

Neglijenţe ?

Înapoiaţi în ţările lor, numeroşi supravieţuitori au criticat felul în care a fost organizată acţiunea de salvare a pasagerilor şi modul în care era pregătit vasul pentru o astfel de catastrofă. Citînd declaraţiile unor călători salvaţi, ziarul „Sunday Express" scria că unele bărci de salvare erau prinse în lanţuri ruginite şi că unii colaci de salvare erau atît de vechi şi putrezi că în apă au început să se destrame. Un membru al echipajului — Horst Schummann — a declarat că unul din stingătoarele de flăcări pe care l-a avut în mînă fusese verificat ultima oară în... 1933. Alan Gordon din Southgate a declarat că unii membri ai echipajului au refuzat să ajute pe pasageri. Alţii au arătat că în bărcile de salvare nu au existat provizii. Au fost formulate acuzaţii şi la adresa navei americane „Independence" despre care ziare britanice au relatat că a refuzat să participe la operaţiunile de salvare.

O echipă de specialişti britanici care a coborît cu helicopterul pe bordul „Lakoniei" (vasul continua să ardă, era remorcat spre Gibraltar şi pe drum, ulterior, s-a scufundat) a constatat că la bord mai erau într-adevăr patru bărci de salvare nefolosite din cauza stării în care se aflau.

Numeroase persoane au formulat acuzaţia că în goană după cîştiguri, croaziera a fost defectuos organizată şi că au fost neglijate măsuri elementare privind securitatea pasagerilor. Criticînd compania proprietară a „Lakoniei", ziarul „Sunday Express" a scris că ar fi trebuit să existe astfel de măsuri de precauţie încît chiar în condiţiile incendiului să nu se fi pierdut nici o viaţă. Partidul laburist britanic a cerut guvernului să deschidă imediat o anchetă, întrucît compania care a organizat croaziera are sediul în Anglia şi majoritatea pasagerilor erau englezi. A fost creată o asociaţie a supravieţuitorilor de pe „Lakonia", care a hotărît să exercite presiuni pe lîngă autorităţile britanice pentru a ancheta împrejurările legate de tragedia navei.

Căpitanul „Lakoniei", Mateos Zurlis, a dezmînţit acuzaţiile aduse echipajului, iar un reprezentant al companiei a precizat că dispozitivul de securitate al vasului fusese verificat înainte de plecare, în portul Southampton, de o comisie a ministerului comerţului britanic.

A fost întreprinsă o anchetă preliminară cu privire la catastrofă. Comandantul portului Pireu, Phokos, a interogat 180 marinari de pe „Lakonia" în legătură cu cauzele incendiului şi felul în care au decurs operaţiunile de salvare. A fost alcătuit un dosar care va fi cercetat de către o comisie specială ale cărei concluzii vor fi prezentate oficialităţilor.

...Afişul care-i îmbia la croazieră pe pasagerii „Lakoniei" avea următorul conţinut: „Petreceţi vacanţa dv. fără riscuri ! Veţi trăi zile pe care nu le veţi uita nici o dată !" Supravieţuitorii nu vor uita, într-adevăr, niciodată, zilele petrecute în nefericita croazieră...

U. VĂLUREANU

Afacerile sînt... afaceri

Într-una din zilele trecute, Oswald Miller, preşedintele reţelei comerciale „John Lewis" care cuprinde mai multe magazine din Anglia, a chemat-o la el pe conducătoarea unuia din magazinele reţelei din oraşul Southampton, tînăra Roberta Tomlin, şi i-a pus în vedere că e concediată.

Motivul ? Roberta a comis o „gravă" încălcare a regulamentului intern al reţelei (care formează conţinutul a mai multe volume compacte) prin faptul că... s-a... măritat. E drept că patronii acestor întreprinderi comerciale nu interzic salariatelor lor măritişul ca atare (aşa cum e uzanţa în multe altele, similare). Dar Roberta a devenit un „caz" fiindcă s-a măritat cu conducătorul unui magazin dintr-o reţea comercială concurentă.

Or, în ce priveşte asemenea cazuri, regulamentul e explicit şi categoric. De altfel preşedintele Oswald Miller le-a şi explicat unor colegi ai Robertei, care au protestat împotriva concedierii ei, de ce a dat-o afară : „Este aproape imposibil — le-a spus el — ca un soţ şi o soţie, angajaţi în posturi de răspundere în întreprinderi concurente să nu-şi dea unul altuia, adesea chiar fără să vrea, informaţii folositoare despre situaţia din unităţile respective, realizări, personal sau alte treburi de afaceri".

Cazul Robertei devine şi mai „grav" prin faptul că soţul ei, David Tomlin, a fost cîndva el însuşi, salariat al reţelei „John Lewis". Cei doi tineri s-au cunoscut cu cîţiva ani în urmă cînd lucrau amîndoi ca funcţionari comerciali inferiori la magazinul din Southampton condus pînă acum de Roberta. Atunci s-au şi îndrăgit şi David, plin de dorinţa de a avansa pe scara ierarhică a firmei, spre a-şi putea întemeia un cămin mai trainic s-a transferat la un magazin din Londra, unde a reuşit să se afirme. După ce cei doi tineri s-au logodit, David Tomlin s-a reîntors la Southampton dar, negăsind un post corespunzător calificării ce şi-o cîştigase în capitală, s-a angajat conducător al unui magazin dintr-o reţea comercială concurentă „Wolfe and Hollander, Ltd"., — situat chiar peste drum de magazinul condus de logodnica sa.

Pentru că cei doi tineri cunoşteau paragraful în cauză din regulamentul cuprins în cele două volume compacte, s-au ferit să anunţe în gura mare vestea căsătoriei lor. Dar discreţia lor s-a dovedit a fi fost zadarnică. Printre invitaţii la nuntă au fost şi unii colegi de-ai lor mai... vorbăreţi.

„Am o grămadă de prieteni în magazinul Robertei şi aş putea afla mult mai multe secrete de afaceri de la ei, cînd bem împreună un păhărel decît cele ce mi le-ar putea povesti ea mie" — a spus David Tomlin plin de indignare, subliniind că concedierea soţiei sale este o lovitură serioasă pentru noul lor menaj.

A. S.

De pretutindeni • De pretutindeni

DUPĂ CE A FOST INTERNAT în spitalul din Uttenhage (Republica Sud-Africană), cu o rană la cap, un picior fracturat, un deget zdrobit şi alte cîteva răni uşoare, tînărul Austin Woods, în vîrstă de 27 de ani, a hotărît să renunţe la

motocicletă. Nu de altceva, ci pentru că acesta fusese cel de al... 53-lea accident suferit de Woods, considerat de prietenii săi „recordman" al accidentelor. În afară de accidentele cu motocicleta, el s-a rănit o dată din întîmplare cu o armă de foc, iar altădată a căzut din balconul unui hotel.

●

. ACUM 800 DE ANI, la înfiinţarea oraşului Moscova, acesta ocupa un teritoriu înconjurat de o îngrădătură din stîlpi de stejar, care avea o lungime de 1200 m. Astăzi, Moscova ocupă o suprafaţă de 90.000 hectare şi este înconjurată de o autostradă lungă de 109 km.

●

UN INTERESANT MUZEU se află în localitatea Taroal din Republica Populară Ungară. Aici se păstrează 4 000 de sticle cu vinuri vechi din soiurile cele mai renumite, colecţionate de către specialiştii Institutului de cercetări viticole. În primele zile ale noului an încă 500 de sticle de vinuri vechi s-au alăturat exponatelor.

●

IRLANDA se numără printre puţinele state din lume a căror populaţie este în descreştere : ea a scăzut de la 8,2 milioane de locuitori în 1941 la 4,3 milioane în 1962. Această micşorare a populaţiei se datorează în parte şi regulilor foarte severe privind căsătoria, reguli instaurate în Irlanda în perioada de foamete din 1840. Astfel vîrsta medie de căsătorie a irlandezilor este de 28 de ani. Pentru bărbaţi vîrsta este mult mai înaintată, căsătoria fiind condiţionată de îndeplinirea a numeroase norme juridice, datînd de secole. La aceasta se adaugă numărul destul de mare de locuitori care rămîn celibatari.

●

INSTITUTUL de mecanizare şi electrificare a agriculturii din Georgia, a pus

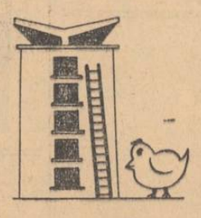

la punct o instalaţie automată pentru îngrăşarea puilor de găină. Această instalaţie funcţionează la sovhozul avicol din Samgoirsk. Puii de găină sînt ţinuţi aici 45 zile, în cuşti rotunde, cu cinci etaje. Toate operaţiile sînt automatizate. Hrana puilor este trimisă automat de la pupitrul de comandă, la fel şi apa. Cuştile, sînt curăţate automat. Se poate întreţine o temperatură şi o umiditate constantă a aerului şi la nevoie, poate fi prelungită lumina de zi. O singură persoană poate astfel creşte 1600 pui de găină.

●

S-A CONSTATAT că la Paris, şoferii riscă mai puţin să fie amendaţi circulînd, decît atunci cînd staţionează. Datorită numeroaselor restricţii, contravenţiile săvîrşite de şoferii care staţionează sînt de peste 11 ori mai numeroase decît cele pentru abateri în timpul mersului.

●

IN PREZENT, în întreaga omenire există peste 100 milioane de titluri de lucrări ştiinţifice. În întreaga lume se publică anual aproximativ 3 milioane de articole şi lucrări tehnice, cu aproximativ 60 000 000 pagini.

LOCATARII unui imobil din New York, exasperaţi de faptul că în ultimele 16 luni fuseseră vizitaţi de 4 ori de spărgători, au pus în holul clădirii un afiş în care anunţau că din cauza spărgătorilor, toate lucrurile valoroase furate şi pentru spărgătorii următori nu a mai rămas nimic. Ei se înşelau însă, deoarece hoţii care au venit după aceea, au furat... afişul.

●

FAMILIA lui Eric Robinson din Sidney (Australia) este una din cele mai numeroase din acest oraş. Pe lîngă cei şapte copii născuţi înainte de anul 1963, această familie a crescut în anul trecut cu încă cinci membri : doi gemeni în ianuarie şi trei gemeni în decembrie 1963.

●

ÎN CAMERA LORZILOR a fost ridicată o nouă problemă. Lordul Harrawby în vîrstă de 71 de ani şi avînd înălţimea 1,86 m a cerut chestionarea guvernului asupra intenţiilor sale în ceea ce priveşte dificultatea pe care o întîmpină în Anglia persoanele înalte care vor să se odihnească comod într-un pat.

De pretutindeni • De pretutindeni

Puţin timp înainte de incendiul care a izbucnit pe vasul „Lakonia"

Plimbare cu barca PRIN MUNŢI

(Urmare din pag. 1)

insulei se zăresc, destul de limpede, semne grafice. Aici, din timpuri străvechi, neînsemnate în nici o cronică, se află scrisă o poezie, de unde şi numele insulei. De altfel, acesta-i singurul nume mai deosebit ; unele insule au nume legate de forma lor văzută din anume unghiuri, iar marea majoritate n-au nici un nume.

de la umbră. Sîntem însă pe apă, între creste înalte de munţi, iar briza mării Chinei de sud ne ajută să suportăm mai uşor căldura şi de aceea nu plecăm de pe puntea vasului. Nechibzuită socoteală. Marea-i tot amăgitoare şi chiar din noaptea următoare aveam să plătim greu tributul imprudenţei.

Vasul face un mic ocol în faţa unei insule mari şi ancorează la

Răsărit de soare peste golful Ha-Long

Lunecăm pe nesimţite printre stînci, ferind uşoarele ambarcaţiuni pescăreşti purtate de vîntul prins în pînzele lor mici care au cel mai ades forma unor aripi de fluturi. În faţă ne apare insula Omul. Într-adevăr, privind-o din spre răsărit vezi profilul unui chip bărbătesc cu frunte, ochi, nas, gură, bărbie, avînd parcă o privire sfredelitoare spre ţărmul ce-i la distanţă de cîţiva kilometri.

Cale de vreo două ceasuri navigăm tot printre coloşi de piatră, sub razele soarelui care se urcă tot mai sus pe cer. Se apropie ceasurile cînd la tropice nu-i chip să te mai abaţi cîţiva metri de o deschizătură imensă. Căpitanul şalupei, bun cunoscător al locurilor încă de pe vremea cînd era copil şi a început să meargă la pescuit cu tatăl său, se şi grăbeşte să ne explice unde ne aflăm. În faţă avem peştera Fecioarei. Povestea spune că de demult părinţii unei fete au vrut s-o mărite cu un băiat ales de ei. Dar fata nu-l vroia pe acesta fiindcă inima ei alesese de mult pe altul. Cum însă n-a putut să-şi înduplece părinţii, tînăra fată a fugit într-o noapte cu barca şi s-a lăsat pradă apelor din această peşteră. Altă legendă spune însă că o familie de pescari avea o fată foarte frumoasă care a murit în floarea tinereţii. Cuprinşi de jale, părinţii au luat-o cu ei în barcă, şi au ales un loc frumos şi liniştit unde au îngropat-o.

Intrînd în peşteră cu o barcă mică, am ajuns curînd la un fel de ţărm subteran. Nu departe se află un mormînt în care se spune că ar fi îngropată fecioara din legendă. De jur împrejur stalactite şi stalagmite formează parcă un monument ridicat în memoria aceleia ce-şi află aici odihna de veci. La lumina unei lămpi electrice, sumedenie de stele în mii de culori ţîşnesc parcă din împreunarea uriaşilor ţurţuri.

În închipuirea pescarilor de aici, locul a căpătat semnificaţia unui simbol. De cîte ori pleacă în larg, în lungile lor expediţii, pescarii trec prin dreptul peşterii Fecioarei, se opresc, îi aduc un omagiu şi se avîntă spre larg cu credinţa că astfel vor avea noroc. Poveştile spun că unii pescari n-au crezut în această „zeiţă a norocului" şi s-au întors cu luntrea goală. Unii, mai răi, cică ar fi fost înghiţiţi de furtuni. În asemenea privinţe, întotdeauna imaginaţia populară este foarte bogată.

După ce am adus omagiu „Zeiţei norocului", deşi nu plecam la pescuit, şalupa noastră şi-a continuat drumul prin labirintul stîncilor. Iată în faţa noastră stînca Broaştei : parc-ar fi pe pămînt stînd gata să sară în apă la apropierea unei primejdii. Mai încolo doi cocoşi furioşi stau faţă-n faţă gata să se ia la harţă. Cei de prin partea locului au denumit aceste stînci : lupta cocoşilor. Nici nu se putea o denumire mai sugestivă.

A doua şi a treia zi lunecăm peste întinderi de ape cînd verzi, cînd negre, cînd albastre ca seninul cerului de deasupra noastră, fiind mereu împresuraţi de tăcerea tainică a fantasticelor siluete tăiate în piatră. La vreo zece kilometri în larg, de la localitatea peninsulară Cam-Pha ne aflăm în faţa grotei capetelor de lemn. În folclorul vietnamez sînt numeroase legende istorice legate de această grotă. Mai întîi ghidul care ne însoţea ne-a explicat de ce se numeşte aşa. În istoria populară vietnameză figurează la loc de cinste eroul legendar Tran-hung-Dao, care în secolul al XIII-lea i-a învins pe mongolii care invadaseră şi aceste ţinuturi. Se spune că mongolii veniseră pînă în aceste locuri unde trăiau vietnamezii, cu bărcile pe coasta de apus a Oceanului Pacific. Pentru a invada teritoriile de aici şi a jefui avutul oamenilor au intrat cu corăbiile lor mari pe fluviul Bach-Dang în ceasurile fluxului. Noaptea în ceasurile refluxului Tran-hung-Dao a venit cu oştenii lui şi a înfipt în albia riului stîlpi mari ascuţiţi înclinaţi în direcţia izvorului. A doua zi cînd era flux mongolii au început să se retragă spre mare cu corăbiile lor încărcate de pradă. Pe măsură ce ajungeau la locul cu pricina, corăbiile se sfărîmau spintecate de stîlpii ascuţiţi. Cele din urmă s-au ciocnit de cele dintîi producîndu-se o învălmăşeală şi-un dezastru de nedescris ; toate corăbiile s-au scufundat. Mongolii care încercau să-şi afle scăparea pe uscat erau uşor omoriţi de oştenii lui Tran-hung-Dao.

Ce legătură au însă, toate acestea cu numele grotei despre care aminteam ? Legenda spune că eroul Tran-hung-Dao se afla ascuns cu oştenii lui în această grotă şi aici au confecţionat stîlpii de lemn pe care i-au înfipt în albia riului.

Grota aceasta este cea mai mare din toate cîte există în golful Ha-Long şi merită s-o descriem mai pe larg. Grota este formată din trei încăperi. În prima încăpere care are forma unui amfiteatru au loc zece mii de oameni. În fund, stalactitele sînt atît de apropiate încît par imaginea unei cortine lăsate peste o imensă scenă. Legenda spune că aici se aduna Tran-hung-Dao cu oştenii lui. În faţa presupusei scene se află o stîncă de piatră care redă cu destul de multă fidelitate chipul unui om. Mulţi ani s-a presupus a fi statuia legendarului erou. Cercetările oamenilor de ştiinţă au dus la concluzia că este vorba de un fenomen natural.

În cea de-a doua încăpere se află chiar aproape de intrare o stîncă uriaşă care parcă ar fi chipul unui leu înfuriat cu gura larg deschisă. De-a lungul anilor, apele care s-au scurs pe aici au săpat în imensitatea de zid, formînd nişte coloane printre care cu greu se poate strecura un copil. Pe coloane, apele au sculptat cu multă măiestrie forme care înfăţişează flori şi animale fantastice.

Stînca „Lupta cocoşilor"

Pornim apoi mai departe printr-o mică deschizătură aflată în dreapta direcţiei de unde am venit şi ajungem în cea de-a treia încăpere. Aici înfăţişarea-i cu totul alta : pe toată întinderea se află stînci plate avînd forma unor paturi aşezate destul de simetric unul lîngă altul, parc-ar fi puse de mîna omului.

Această minune a naturii, pare a fi un imens palat subteran căpătînd forme de-a dreptul fantastice. Cînd am părăsit grota capetelor de lemn, ne-am dus pe-o insulă alăturată — mult mai mică — căreia i se spune Tuan-chau. Este una din cele zece insule care sînt locuite. Ocupaţia principală a locuitorilor ei este cultura ananasului. Aici creşte o varietate de ananas foarte căutată. Privind la stivele de materiale de construcţii aflate pe ţărmul acostabil al insulei, ghidul nostru ne spunea că în curînd se va ridica aici o clădire pentru un sanatoriu, regiunea şi aerul fiind deosebit de adecvate tratării maladiilor de plămîni. Toate acestea sînt posibile datorită unui lac cu apă dulce în interiorul insulei. Însăşi existenţa acestuia aici este o curiozitate aparte.

Pentru a vedea în întregime golful Ha-Long, cu toată imensitatea lui de apă şi piatră, ne-ar fi trebuit poate chiar o lună. Am ales pentru cele cîteva zile cîte am stat acolo, locurile care ne-au fost recomandate ca cele mai frumoase şi interesante. Din atîtea impresii culese în aceste zile, am împărtăşit cîteva şi cititorilor noştri.

Stan VLAD

Confortul pe... șine

Oameni specializați în a prelucra fierul și oțelul, în a citi schițe și planuri complexe, se ocupă în ultimul timp tot mai mult și de... confort.

Cuvîntul „confort", definit în dicționarul limbii romîne moderne ca fiind „totalitatea condițiilor materiale care fac ca o locuință să fie plăcută, comodă și igienică", a fost întregit de constructorii de vagoane din Arad, extinzîndu-i înțelesul, dîndu-i forme materiale în produsele fabricate de ei. Cînd veți călători în noile tipuri de vagoane clasa 1 și a 2-a veți vedea că oameni, ca inginerul șef de concepție Koloman Bakony, inginerul Mircea Ciobanu — șeful serviciului tehnic, inginerul Eugen Gros de la proiectări, fruntașii Ioan Marcu, Ludovic Cubac și toți ceilalți care au contribuit la construirea lor, nu sînt străini de loc de etimologia cuvîntului „confort" și că au meritul de a fi știut să-l îmbrace în forme atît de palpabile pentru noi călătorii.

Să intrăm pentru început în vagonul de clasa a 2-a. De cum păsești în el, te simți, cum s-ar zice, în largul tău. Nu numai la figurat, ci și la propriu, căci vagonul — fabricat în 1963 — este mai lung cu 4 metri decît cele vechi, iar distanța dintre pereții laterali ai compartimentelor este și ea mai mare cu 25 de centimetri. Ultima cifră poate vi se pare mică dar, aci valoarea centimetrilor este foarte vizibilă. Vagonul are în total 80 de locuri distribuite într-un număr de 10 compartimente. Pereții acestora sînt din plăci de melamină de tip „formica", în culori pastel, fiecare

compartiment avînd altă nuanță — albastru, vernil etc. — alese astfel încît să fie cît mai odihnitoare și plăcute ochiului. Așadar, constructorii din Arad au aplicat studiul întreprins de specialiști în legătură cu acțiunea culorilor asupra psihicului omului, în fabricarea vagonului de care vorbim.

Să ne așezăm într-un vagon de clasa a 2-a. Prima impresie este că ai greșit clasa, deoarece, și aici — ca și în clasa I — acum găsești fotolii comode: banchetele sînt umplute cu cauciuc spongios și capitonate cu folii din material plastic. Ferestrele sînt montate după un nou sistem: fiecare are o parte fixă și una mobilă. Partea mobilă este prevăzută cu un dispozitiv de echilibrare cu arcuri spirale și clame, care permite o manevrare ușoară și o închidere ermetică. Pentru o izolare fonică și termică perfectă a compartimentului, geamurile sînt duble, iar spațiul dintre pereții interiori și exteriori ai vagonului au fost căptușiți cu un material plastic spongios, denumit „ampora".

În compartiment, călătorul mai are la dispoziție două măsuțe rabatabile, scrumiere, un port-bagaj din aluminiu eloxat.

Fiind frig afară, de cum intri în vagon ești tentat să cauți maneta de încălzire. Dar n-o găsești. Nu e motiv de alarmare, deoarece constați că în vagon este de fapt cald, temperatura menținîndu-se între 20—22 grade celsius. Secretul? De la un tablou special de comandă, se reglează automat, cu ajutorul unor termostate, încălzitul, iluminatul și ventilația. Încălzitul este adaptat pentru două sisteme, în funcție de locomotiva folosită: electrică și cu abur. Iluminatul se face cu tuburi de neon, iar pentru odihna de noapte lumina lor este înlocuită, la vrerea călătorilor, de lumina difuză a unor becuri colorate. Tot o instalație face automat primenirea aerului. Dacă în vagon se produce un exces de aer cald, el este evacuat printr-un grătar montat în ușa glisantă, pe culoar.

N-au scăpat constructorilor arădeni nici celelalte elemente ale confortului: vagonul are două cabine de toaletă, prevăzute cu instalațiile sanitare de rigoare, inclusiv dulap pentru prosop, loc pentru săpun, priza pentru mașina electrică de ras, într-un cuvînt, tot ce este necesar pentru ca un om al civilizației noastre să coboare la stația de destinație într-o ținută care să nu vădească de loc drumul lung străbătut, să zicem de la București la Arad. Și se cuvine să mai spunem ceva: la confortul călătorilor contribuie și sistemul de suspensie pe arcuri spirale și amortizoare hidraulice care asigură vagonului un mers liniștit și posibilități de a circula cu o viteză de pînă la 160 kilometri pe oră. Sistemul de frînare este adaptabil la cel utilizat în transporturile internaționale.

Este greu acum, după ce am făcut cunoștință cu noul tip de vagon clasa a doua să-l poți deosebi de cel de clasa I. Totuși și noul tip de vagon clasa I are numeroase note distincte față de cel vechi, caracteristici impuse tot de considerente legate de confortul călătorilor. Iată cîteva din ele: are 54 de locuri, dispuse în 9 compartimente. Fotoliile capitonate cu catifea, au perne de cap, reglabile în funcție de talia călătorului. Fiecare loc are sursa de lumină proprie, astfel încît călătorul dornic de a citi seara, o poate face fără să-și stînjenească tovarășii de drum...

Toate acestea ne vorbesc despre faptul că la Uzinele de vagoane din Arad, în preocuparea complexă a oamenilor de ridicare a indicilor calitativi ai producției un cuvînt greu îl are și confortul noilor tipuri de vagoane.

Virgil LAZĂR

Ilustrația: Beca RIND

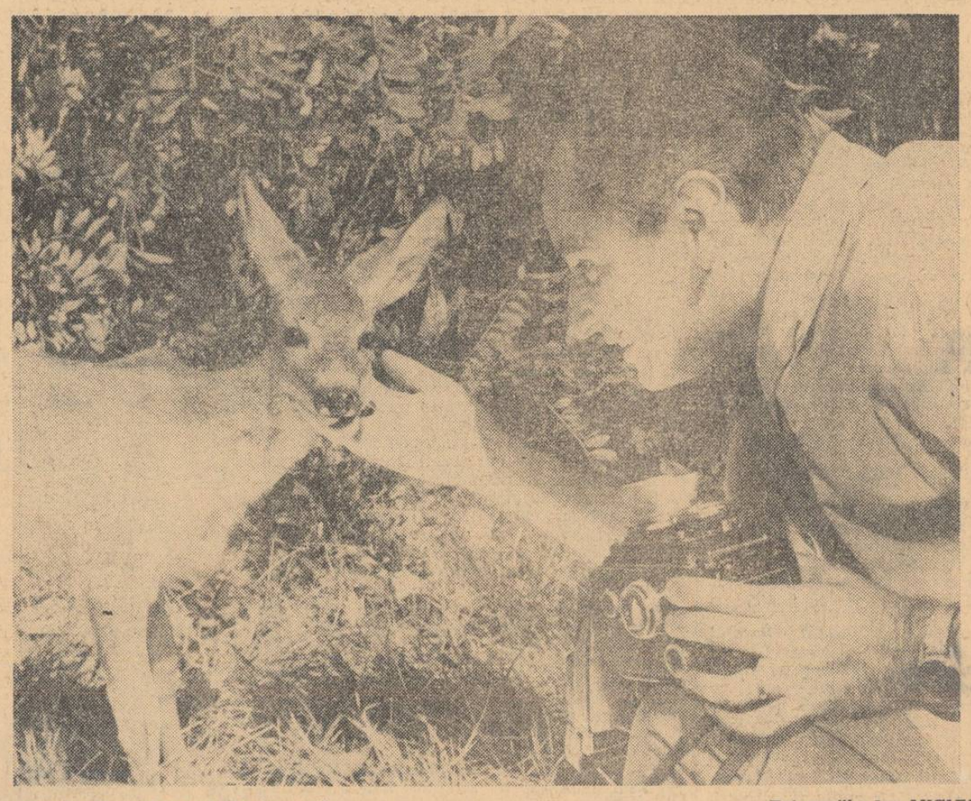

Pisică sălbatică și pui de căprioară

Fotografii: Ion MICLEA

Victor Eftimiu la 75 de ani

Sînt foarte numeroși cei care au cunoscut acea primă și viguroasă impresie despre puterile vrăjite ale artei, asistînd la reprezentarea poemului dramatic Înșir'te mărgărite, *acum mai bine de o jumătate de secol. Sînt mulți aceia care primesc această impresie, avînd vîrsta copilăriei și adolescenței, asistînd la povestea aceluiași* Înșir'te mărgărite, *în zilele noastre, cînd teatrul a devenit un bun de masă, la îndemîna a milioane și milioane de spectatori...*

Ajungînd la șaptezeci și cinci de ani, Victor Eftimiu continuă prezența sa activă de aproape șase decenii, prezență afirmată într-un mod dinamic și multilateral. Poet, prozator și dramaturg (al tuturor speciilor fiecăruia dintre aceste genuri), memorialist, gazetar, scrisul său s-a afirmat în mod strălucit în toate domeniile slovei. Chiar și libretul operei lirice a primit contribuția sa, cupletul și textul de revistă s-au bucurat de spiritul său, cîntecul de masă îi datorește multe strofe și refrene.

Opera lui Eftimiu este o operă populară. Inspirație folclorică și inspirație istorică sînt coordonatele operei sale, la care, cu limitele inerente ale unei formații în plină și apăsătoare realitate burgheză, s-a adăugat, din primul moment, coordonata criticii sociale, îndreptată împotriva moravurilor burgheziei, a politicianismului corupt, a mediocrității și lincezelei spirituale consacrate, a modului de viață burghez.

Eftimiu s-a situat împotriva curentului dominant al literaturii burgheze în epoca începuturilor sale, care, curent, în anii imediat anteriori primului război mondial, tindea spre o izolare a creației literare de tradițiile, nevoile și aspirațiile maselor, spre o creație salonardă și cosmopolită. Între cele două războaie, după cum se știe, acest curent a căpătat o forță violentă, agravîndu-și efectele prin formele unei filozofii, a unei estetici, a unui program politic, bazate pe cel mai crud obscurantism, pe militantismul anti-popular, în întreg programul, catastrofal și oribil al fascismului. Alături de alți scriitori, Victor Eftimiu și-a afirmat poziția sa realistă, democratică. Activității literare, el i-a adăugat atunci, activitatea cetățenească, participînd la denunțarea tendințelor fasciste, luptînd pentru afirmarea drepturilor democratice amenințate.

Dar să ne întoarcem la opera lui Eftimiu. Caracterul ei prin excelență popular nu s-a afirmat niciodată printr-o cedare facilă de la gravitatea ideilor și de la exigența formei. Tematica operei lui Eftimiu — în dramaturgie, în poezie, în toate spețele prozei — este dintre cele mai majore, pornind de la lupta dintre bine și rău a fondului mitologiei și artei populare, trecînd prin momente de grea cumpănă ale luptei pentru dreptate și libertate din trecutul nostru istoric, apoi prin ascuțita critică socială a moravurilor burgheziei dintre cele două războaie, pînă la temele cele mai ilustre ale culturii și literaturii universale. În plenul formei literare, Eftimiu este un înnoitor al limbii noastre literare, căreia i-a făcut, în mod direct și pasionat, o declarație de dragoste sub forma avîntatei și pateticei poeme intitulate (și titlul acesta el l-a dat simbolic unui întreg volum de poezii), Odă limbii romîne.

Victor Eftimiu a primit, în anii puterii populare, recunoașterea pe care meritele sale nu i le-ar fi adus niciodată în societatea burgheză. El își merită prețuirea de care e înconjurat, printr-o activitate neobosită, printr-o creație la fel de bogată, printr-o prezență la fel de vie. Maestrului mereu tînăr în muncă și creație, îi urăm din toată inima:

— La mulți ani!

Radu POPESCU

Produsele 1012, 1013 și 1014

(Urmare din pag. 1)

L-am cunoscut în atelierul de apoase din secția de vitamine C a celei mai tinere fabrici din țară: Uzina de medicamente București. Este operator chimist și lucrează aici în calitate de șef de echipă. Din una în alta, a adus vorba despre loviturile dureroase pe care le-a îndurat familia sa. Încercările la care a fost supusă îi reînvie în minte.

— Am fost nouă frați. Știți dumneavoastră de ce mi-au murit doi frați și tatăl?

— ?

— Din lipsă de medicamente. Un frate — Gheorghiță — a murit în 1937, la vîrsta de șase ani. Făcuse, bietul de el, o boală contagioasă. La spital n-au vrut să-l primească, iar părinții n-aveau bani să cumpere medicamente. Prin 1943, în familia noastră s-a petrecut o altă nenorocire. Aurel, un frățior în vîrstă de trei ani, s-a îmbolnăvit de pneumonie. Iar au lipsit medicamentele și l-am pierdut și pe acesta. Tata, săracul, a fost doborît de tuberculoză în primăvara anului 1944. Și atunci ne-au lipsit leacurile. În sfîrșit, din lipsă de medicamente, o soră a mea a rămas bolnavă pentru toată viața... Cred că aceste amintiri dureroase m-au făcut să doresc mult să lucrez într-o meserie care contribuie la vindecarea oamenilor. Și-am intrat lucrător la una din fabricile de medicamente care începuseră să ia ființă la noi în țară după Eliberare. Din această muncă am făcut o chestiune personală. Doresc din inimă să ajut la prevenirea bolilor și la vindecarea bolnavilor, lucru pe care nu l-am putut face în trecut.

În trecut! Ne despart numai douăzeci de ani de acesta. În trecut trebuia să te descurci cum știai și cum puteai. Lipsea doctorul, lipseau medicamentele? Erau dricari destui. În anii cînd lui Gheorghe Anghelescu îi mureau frații din lipsă de medicamente, mortalitatea infantilă, pe întreaga țară, atingea cifre înspăimîntătoare. În acele timpuri, Romînia n-avea o industrie proprie de medicamente.

O dată cu Eliberarea, pe harta țării au apărut și fabricile de medicamente „Sintofarm", „Fiola", „Galenica", „Reactivul" — la București, „Terapia" — la Cluj, „Penicilina" — la Iași. De la 1 ianuarie 1964 au început să producă și Uzinele de medicamente București. Numai în 1963, această nouă industrie românească a livrat 15 tone de penicilină, 10 tone de tetraciclină, 100 tone de fenacetină, 60 tone de P.A.S. și 15 tone de hidrazidă. În trecut, nici un medicament românesc, dar astăzi, în nomenclatorul oficial al țării de produse medicale fabricate industrial, figurează 1 011 sortimente.

Începînd cu acest an, nomenclatorul va fi îmbogățit cu vitamina C, piramidon și novalgin, a 1 012-lea, 1 013-lea și 1 014-lea produs. Sarcina fabricării lor revine Uzinelor de medicamente București.

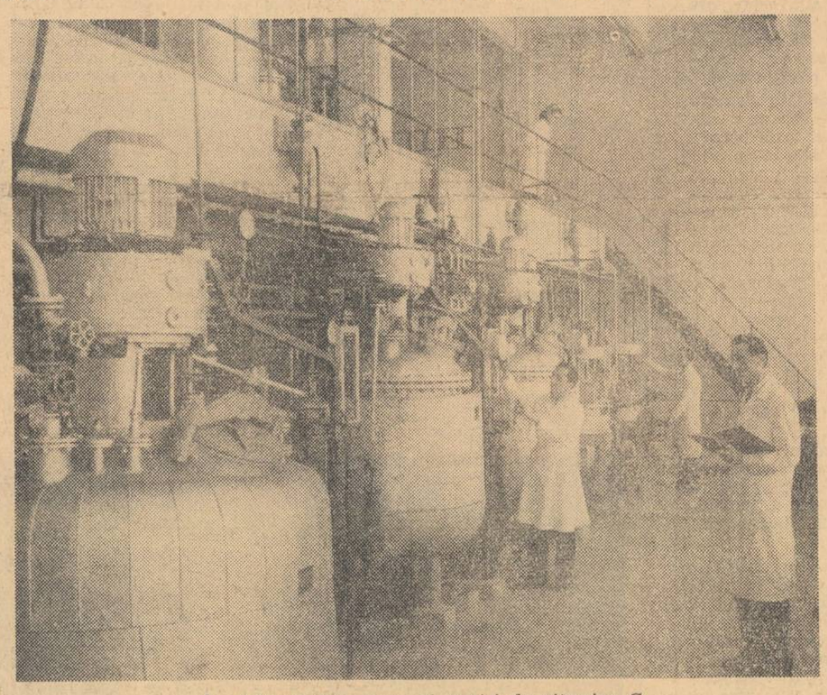

În atelierul de apoase al secției de vitamina C

Situată la margine de București, pe bulevardul Ion Șulea din Dudești-Cioplea, vlăstarul cel mai prospăt al industriei noastre chimice, reprezintă, în aceste locuri, unul din multele semne ale înnoirii și modernizării țării. În exterior, edificiul marii uzine seamănă mult cu clădirea unei școli din cele care se ridică astăzi: o construcție cu patru etaje, vopsită în culori pastel, cu geamuri mari și cu o boltă deasupra intrării principale. Privind-o, trecătorul neavizat s-ar putea aștepta ca dintr-o clipă în alta să audă clinchetul clopoțelului și curtea să fie inundată de grupuri de elevi gălăgioși, gata de hîrjoană. Dar impresia aparentă dispare mai ales după ce ai cunoscut și cealaltă parte a clădirii. O mulțime de coloane cilindrice de diferite mărimi, așezate vertical și orizontal, un întreg păienjeniș de țevi care mai mari, care mai mici, constituie — toate la un loc — dovada că această clădire nu adăpostește o școală de cultură generală, ci este sediul unei instituții de producție, al unei uzine.

Ea s-a ridicat într-un răstimp scurt.

— În 1962 a început construcția fabricii — ne spune directorul ei, inginerul Spiridon Petrescu, iar în trimestrul III al anului trecut, noua uzină intrase deja în probe tehnologice. Deci, fabrica a fost pusă pe picioare în mai puțin de un an, cu aproape două luni mai devreme decît se prevăzuse inițial.

Prin tot ce are ea — clădiri, instalații, cadre — Uzina de medicamente este un certificat de competență și maturitate tehnică.

Proiectul Uzinei este creația Institutului de proiectări chimice; iar execuția este rodul activității muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor Întreprinderii de construcții și montaje din Capitală. Utilajele sînt fabricate în majoritatea lor de către alte întreprinderi din țară: Uzina de utilaj chimic și cea de pompe din București, Uzina de utilaj chimic din Făgăraș. Materiile prime folosite de noua uzină de medicamente sînt, de asemenea, asigurate din resursele interne ale țării. Cadrele de ingineri, sînt absolvenți ai politehnicilor și institutelor noastre superioare, iar cadrele medii și muncitorii — ai școlilor de specialitate. O bună parte a colectivului noii uzine a căpătat o experiență bogată muncind, pînă la înființarea acestei întreprinderi, la o fabrică mai veche de medicamente: „Sintofarm" din București.

Dar ca în orice altă întreprindere de la noi, oamenii nu se opresc numai la cele ce au învățat în școli. Ei își îmbogățesc continuu cunoștințele profesionale în procesul de producție. Lucrul acesta este izbitor și la Uzina de medicamente.

Fabrica are două secții principale: vitamina C și de antipiretice, iar fiecare din ele își are laboratorul propriu, în afară de cel al controlului tehnic de calitate organizat la nivelul întreprinderii. Este o mare satisfacție să constați, în fiecare atelier și secție a uzinei, preocuparea permanentă a colectivului de a-și ridica neîncetat nivelul cunoștințelor profesionale. În uzină se remarcă tot mai mult competența unor ingineri ca Grigore Comănescu, Ion Morari, Magdalena Blasnic, Radu Dumitrescu, Ana Nedu și alții. Sub îndrumarea unor muncitori cu experiență și la cursurile de ridicare a calificării, devin tot mai stăpîni pe meserie, lucrători ca Nicolae Șerban și Ortansa Cojocaru din secția de vitamină C, Alexandru Topîrceanu, Aurelian Teodorescu, Nicolae Sebe, Nicolae Andrei, Cornel Dumitrescu din secția de antipiretice.

Uzina acordă o mare atenție calității produselor. Criteriile farmacopeii românești — stas riguros al industriei de medicamente — sînt respectate cu strictețe.

Părăsești fabrica parcurgînd același traseu pe care-l face și colectivul de muncă la intrarea și ieșirea de la lucru: garderoba unde-ți depui îmbrăcămintea de oraș, apoi încăperea de unde îți iei hainele de protecție. La ieșire te oprești și la baie. Este o condiție ce ține de apărarea sănătății oamenilor, mai ales aici într-o uzină de medicamente.

*****

O dată cu noul an — 1964 — pe lista produselor fabricate pentru prima oară în Romînia s-au adăugat alte trei sortimente noi, trei medicamente care pînă acum se importau. Ele se fabrică aici. De noile cunoștințe din această fabrică te desparți purtîndu-le chipul în inimă și gînd. Munca lor contribuie la sănătatea populației.

Vasile IOAN

Nu se sparge nu se strică

L-am cunoscut în niște împrejurări „dramatice". Cu luni în urmă, plecasem cu treburi reportericești într-un oraș din țară. Ajunsesem acolo în faptul serii. Și cum o veche și tristă experiență mă învățase că, în deplasare, călătorului îi șade bine... să găsească cameră la hotel (dacă poate), m-am repezit la primul din drum, trăgînd cu ochiul ca la niște inamici ad-hoc, la cîțiva călători „suspecți", care păreau a avea aceiași intenție. Mi-am adus aminte că în liceu cîștigasem o dată o probă de 100 metri plat (e drept că ceilalți concurenți se nimeriseră niște pirpirii, să le plingi de milă) și m-am trezit primul în fața ghișeului. Victorie!

— Cameră? s-a mirat portarul, de parcă cerusem să-mi rețină bilet pentru o expediție spre Marte. Cameră? —

— a repetat și mai nedumerit.

— Cum, n-am nimerit la hotel?

— Ba hotel este, dar ai mai pomenit dumneata să găsești la hotel cameră?

Avea dreptate omul, de ce să-l contrazic. Nu mi s-a întîmplat așa ceva decît o dată, cu vreo doi ani în urmă, la Gheorghieni. Dar omul e dator să încerce.

Sosesc apoi viitorii solicitanți pe care, în crosul meu fără greș, i-am lăsat în urmă. Îi privesc cu un zîmbet ironic: las' că vedeți voi acum!

— E în regulă, nea Mitică? — spune primul, familiar.

— Să trăiești Mitică și la mai mare! spune al doilea. Ce mai face Gicu?

Au trecut, ca la ei acasă, pragul cutiei de sticlă și șușotesc ceva cu portarul. Eu am rămas la ghișeu cu un alt amărît care nici el nu-l știe nici pe Mitică, nici pe Gicu. Și în timp ce cei doi fericiți, înarmați cu niște chei impunătoare, cu anexele hoteliere în formă de cîrnați necomestibili, urcau scările spre camerele repartizate, „nea Mitică" ne explica morocănos:

— Tovarășii au avut camere reținute. Încercați și dumneavoastră în altă parte...

***

Am revenit după cîtva timp în orașul cu pricina. Din gară nu m-am mai grăbit. I-am lăsat pe alții. Știam cu ce știam... Cînd ajung la ghișeul hotelului și-mi iau o figură afabilă și familiară, stupoare: ia-l pe Mitică de unde nu-i. Încerc totuși să bravez:

— Să trăiești nea' (numele a fost înlocuit de un mormăit indescifrabil). Da pe unde e Mitică că nu l-am mai văzut de mult?

Manevra mea abilă dă greș. Tipul mă privește de sus, parcă puțin disprețuitor:

— Mitică al dumneavoastră a fost pus pe liber. A fost prins că dădea camere pe sprinceană...

— Și acum pe unde-i?; întreb, așa, ca să întreținem conversația.

— Nu-i purta mata de grijă (sesizez trecerea de la dumneavoastră la mata). Ista cade totdeauna în picioare, ca la „hopa Mitică". Acuma e barman la restaurantul „Floricica" de pe strada principală. L-am întîlnit ieri. „Fraier am fost, zice, să-mi pierd vremea la hotel. E drept, acolo pica, dar aici curge, că d'aia e restaurant cu băuturi. Într-un an-doi mă fac om".

Și în timp ce-mi tăia chitanța, portarul continuă să mi-l încondeieze pe Mitică, însul care „nu se sparge, nu se strică și-n picioare se ridică".

— Înainte era responsabil la un centru de comandă al unei cooperative. Îi mergea din plin. Pînă au reclamat niște cetățeni că ciupește la furnituri. Ce-a făcut, ce-a dres, după patru luni l-am întîlnit vînzător la o „Alimentară". A stat ce-a stat, pînă cînd l-a prins controlul obștesc cu lipsuri la cîntar. Credeam că i s-a înfundat. Cînd colo, iată că mă trezesc cu el coleg, aici la hotel.

Năravuri și moravuri

„Ce credeai că eu mă pierd? — mi-a zis atunci. Nu-l cunoști pe Mitică. Mă descurc eu și aici, n-ai grijă".

Nu știu cum mai rabdă pămîntul astfel de oameni, conchide portarul.

Zilele trecute, am fost din nou în orașul lui Mitică. Pe la ora prînzului întreb un amic unde aș putea lua masa.

— Încearcă la „Floricica" îmi spune. Se mănîncă bine.

— Dar cum se bea? ripostez, amintindu-mi brusc de barman.

Prietenul mă privește cu mirare. Îi povestesc atunci de năstrușnicul și descurcărețul Mitică.

— Aha, îmi spune el dumirit. Trebuie să fie ăla care a luat doi ani pentru „botezarea" băuturilor. A pățit-o și unul de la O.C.L. care îl tot susținea. A scris și-n ziarul local...

Va să zică așa cu „bictul" Mitică!... S-a tot ridicat în picioare pînă i s-a topit tot plumbul care îl susținea. Ce să-i faci! Pînă și Achile avea un călcîi vulnerabil, dar un Mitică oarecare...

Paul MARIAN

(Urmare din pag. 1)

tocmai de aceea!— adusese mulți bani proprietarilor acestor locuri.

Pasajul trebuie să fi avut peste 100 de ani, de vreme ce la 1866 el era în plină glorie și avea o viață foarte agitată de o lume pestriță și dubioasă. Cămătari avizi și domnișoare presupuse, amploaiați leneși și cartofori înveterați, doctori șarlatani și fotografi nepricepuți, tutungii șmecheri și băcani ocult îmbogățiți — aceștia erau obișnuiții pasajului, așa cum relatează în 1866 „Ghimpele" care, într-unul din numerele sale, publică o acidă frescă în versuri a „Mititelului București" cum era supranumit pe atunci pasajul. Semnatarul — „Eu", sub care este de presupus numele lui N. T. Orășanu — mai semnalează două categorii de care se ocupă în mod special: gazetarii și actorii.

„Gazetari plini de sciință
Ce tămîie pe cei mari
Cari n-au nici o credință
Și fac tigrii din măgari.
Liberali cu nume mare
Ce treceau Republicani
Eri se-nchinau la cutare
Azi la altul... pentru bani".

Intr-adevăr, prin 1870, Pasajul Romîn era citadela ziarelor bucureștene, unde se certau și se împăcau politicienii vremii, unde se încurcau și se descurcau itele financiare, unde izbucneau și se înăbușeau scandalurile din lumea mare — și acest atribut și l-a păstrat pînă prin 1910—1915 cînd citadela s-a mutat cu... atribute și gazetari, pe strada Sărindar.

Și tot aici, în acest pasaj au locuit:

„Actori din Teatrul mare
Neplătiți de patru luni
Cu speranța de schimbare
Și la oamenii cei buni".

Dar pe cît de bine o duceau ziarele și de prost actorii — numele ziarelor „Trompeta" sau „Reforma" au murit o dată cu ultimul lor număr, în timp ce numele actorilor

PASAJELE

Petre Liciu sau Paul Gusti trăiesc și astăzi, ca pietre de temelie ale teatrului romînesc. Iar în imediata apropiere a pasajului în care au locuit — și-n care ei au țesut visuri de artă mare pentru o existență mică — se înalță astăzi cea mai frumoasă și modernă sală de spectacol care, seară de seară, este asaltată cu acelaș obișnuit și semnificativ „N-aveți un bilet în plus?".

Pasajul — cu croiala lui îngustă și lumea-i pestriță — nu mai este. La un capăt i-au luat locul blocuri elegante de locuințe, magazine mari și moderne, spații largi unde vara copiii se joacă în verdeață și iarna fac oameni de zăpadă, — iar la celălalt un alt bloc nou. Doar librăria de alături a rămas, cu veșnicii ei îndrăgostiți ai cărților, de iubitori ai noutăților literare, de pasionați ai slovei scrise. Pășești înăuntru și te întîmpină o liniște de sanctuar, de parcă fiecare îndeplinește un cult în fața cărții pe care o răsfoiește. Cultul pentru carte există într-adevăr: am surprins deunăzi o tînără care voia să cumpere o carte și-i spunea vînzătoarei:

— Dar vă rog să-mi dați alt exemplar. Acesta are colțul puțin îndoit, dincoace e o urmă de creion. Poate că sînt tipicară, dar îmi iubesc atît de mult biblioteca și cărțile...

Urci pe strada 13 Decembrie și o pornești în sus pe Calea Victoriei. Faci doar cîțiva pași și, vizavi de clădirea Telefoanelor, întîlnești un alt pasaj. Probabil că pe arterele principale ale Bucureștiului de altă dată această formulă arhitectonică era folosită pentru a concentra cît mai în „centru" viața comercială, artistică etc. Așa se explică de ce Calea Victoriei a fost dăruită cu atîtea pasaje — Crețulescu, Romîn, Victoria, Comedia, Majestic, Vilagros, Macca.

Pasajul Victoria, care pătrunde pînă în strada Academiei, are și el un istoric interesant. Aici a fost la început hotelul „Mercur" — unde a fost chiriaș și Mihail Eminescu — hotel care a suferit apoi mai multe incendii. Și tot aici se afla vestita sală „Bosel", care a fost amenajată pe la 1848 și care ani de-a rîndul a adăpostit baluri „nobile", întruniri, expoziții și spectacole. De altfel, la un moment dat era socotită „al doilea Teatru Național" și denumită „Micul Bătel" — asemuită fiind cu teatrul parizian care purta acest nume. Iar în imediata apropiere, unde este astăzi cinematograful Tineretului, se afla sala în care juca patriarhul teatrului de revistă Constantin Tănase. În rest erau birouri — foarte scump închiriate datorită poziției lor — și bufetul „Mercur" care există și astăzi.

Dacă cu ani în urmă specificul Pasajului Victoria era de funcționari și actori, azi specificul lui e reprezentat de studențime. Ca să-ți dai seama, trebuie să treci pe aici la orele de prînz sau de seară și să te amesteci printre grupurile vesele și gălăgioase care intră și ies de la cantina studențească a Universității din București. Abundă discuțiile în limbajul... celor 20 de ani:

— Primul examen a fost cel mai greu!

— ...și atunci asistentul a spus că eu am dreptate și...

— Are niște notițe grozave, o să i le cer...

— La bibliotecă se găsește, o să mă duc după masă să citesc.

— Ce cinema?! Toceală, toceală, pînă la vacanță.

Și vocile lor răsună în pasaj pînă cînd încep orele de cursuri. Atunci pasajul se liniștește, moțăind obosit și nu se trezește decît cînd vin din nou studenții. Bătrînețea lui se înțelege bine cu tinerețea lor...

Pia RĂDULESCU

STATUIA LUI CUZA, LA IAȘI

(Urmare din pag. 1)

putea înmulți. Amintim doar chemarea făcută de „Tribuna" din Arad către transilvăneni de a participa în număr cît mai mare la inaugurarea statuii, apel în care se spunea că **„nu numai bucuria de a ne împărtăși de aceste măreț clipe... dar și istoria ne cheamă pe zilele amintite la Iași".**

Fondul pentru ridicarea statuii a fost adunat prin colectă publică. Merită să amintim că între donatori a fost și Elena Doamna A ajuns de pomină cearta partidelor politice privind locul unde să fie așezată statuia la Iași. Un scriitor ar trebui să scrie o dată o schiță umoristică despre „marile pasiuni" care au aprins pe politicienii ieșeni în legătură cu locul statuii.

În spatele acestei dispute nu se ascundea decît ura pentru țăranii care-l cinsteau pe Cuza și care-l purtau în inimile lor. Spectrul lui 1907 a fost adevăratul motiv pentru care statuia nu a fost inaugurată mai devreme deși ea fusese gata cu cîțiva ani înainte de 1912.

Statuia a lucrat-o Raffaello Romanelli. Fiu de sculptor, născut la Florența în 1856, artistul, cunoscut pentru trăsăturile realiste ale operei sale, este autorul a numeroase sculpturi monumentale. Din opera lui amintim doar statuia ecvestră a lui Garibaldi din Siena și monumentul funerar al sculptorului Donatello la Florența. Romanelli a petrecut aproape zece ani în Romînia, în anii dinaintea primului război mondial, executînd numeroase monumente și busturi. Între ele, sînt statuia Doroabanțului din Turnu Măgurele și cea a lui Kogălniceanu din Iași.

Statuia lui Cuza Vodă reprezintă pe domnitor în picioare, îmbrăcat în mare ținută, sprijinindu-se cu ambele mîini în spadă. Pe soclul monumentului sînt busturile principalilor lui colaboratori: C. Negri, M. Kogălniceanu, N. Krețulescu și generalul Florescu.

Terminată fiind construcția monumentului, oficialitățile au recurs la o diversiune care să potolească avîntul mulțimilor. S-a hotărît ca dezvelirea statuii să se facă în cadrul unei serbări oficiale, la care să participe și cel care uzurpa domnia lui Cuza, împreună cu toate oficialitățile. S-au scos, cu acest prilej, țigări Cuza Vodă, s-au bătut medalii comemorative.

Comitetul de organizare, alcătuit din vîrfurile reacțiunii, a respins toate cererile de participare în masă la serbare, cerînd deschis și în mod public limitarea numărului participanților. Ieșenii erau însă de altă părere. Opinia lor o găsim exprimată într-o scrisoare a unui localnic publicată în „Evenimentul" din 8 mai. **„Nu trebuie să uităm** — arată scrisoarea — **vechile obiceiuri moldovenești și, mai ales, obiceiul de a primi bine și cu bucurie pe oaspeți și vă rog de a dispune de locuința mea fără nici o plată..."**

Avîntul popular nu putea fi stăvilit și, de aceia, s-a admis ca satele să-și trimită delegații.

Desfășurarea serbărilor — suită de sfinții cu aghiasmă, discursuri și toasturi demagogice — a fost însă lipsită de semnificație. Mai interesantă și plină de miez este caracterizarea lor făcută în „Facla" lui N. D. Cocea. Ea sună astfel: **„Cu oasele zdrobite de muncă pe ogoare care nu sînt ale lor, cu minte întunecată în neștiință... flămînziți de proprietari, înșelați de tîrgoveți, împușcați de soldații unui rege străin de țară și de sufletele lor, țăranii nu pot să nu-și amintească că a fost... un domnitor care a avut pentru ei... o dragoste de frate și o înțelegere uimitoare... Acum, cînd Cuza s-a așezat pentru totdeauna pe soclul de bronz, cînd cei ce stăpînesc această țară nu se mai tem să se apropie de el, cînd chiar „neamțul care știe de frică" îndrăznește să-și ridice fruntea în fața acelui pe care de 46 de ani se căznește să-l gonească din inima noastră, acum vor fi aduși la Iași 1000 de țărani".**

Se mai pot povesti multe despre serbări. „Domnii țărani" — scria o gazetă — au fost cazați în școli unde în locul băncilor s-au pus pe jos rogojini și pături. Din București — scria un alt ziar — au fost trimise la Iași forțe polițienești și **„100 de agenți deghizați în costume țărănești cu misiunea de a se amesteca printre săteni pentru a-i ține îndeaproape priveghere..."**

Și cît de bine a prins maestrul Iser, într-o caricatură, desfășurarea serbărilor. Cuza-Vodă, „Uriașul" — cum este intitulat desenul — acoperă cu umbra lui pe măruntul prusac și toată liota de politicieni care-l înconjoară. În scurgerea vremii, desenul a căpătat valoarea de simbol. Nimeni nu mai păstrează amintirea politicienilor obscuri de pe vremuri. Însă despre Cuza-Vodă putem spune, împreună cu Alecsandri:

**Cît or fi romîni pe lume
Cît va fi pe cer un soare
A lui Cuza mare nume
Să fiți siguri că nu moare**

Desen de I. ISER

★

Serbările s-au stins, au fost uitate, dar statuia a rămas în piața unde, în 1859, s-a jucat Hora Unirii. Merită a fi amintit aici un episod din domnia lui Cuza. Era în 1862, cînd, după mutarea capitalei la București, reacțiunea separatistă făcea o ultimă încercare să manifestație în capitala Moldovei. Răspunzînd reacțiunii, domnitorul Cuza spunea: **„Nu voi cruța nimic spre a ridica precum merită orașul Iași care a fost leagănul Unirii".** În puținii ani care s-au scurs pînă la trădarea din februarie 1866, nu s-a putut realiza însă programul întocmit în acest sens de Kogălniceanu. „Monstruoasa coaliție" a lăsat Iașul în părăsire.

Au trebuit să vie alte vremuri, alți oameni, o clasă revoluționară să preia conducerea țării pentru ca Iașul să înflorească. În jurul lui Cuza — cel de pe statuie — oameni harnici creează un nou Iași și, poate nu întîmplător, lucrările de sistematizare au început cu Piața Unirii. Ansamblul urbanistic realizat aici în cea mai mare parte, și prevăzut a se termina în 1965, totalizează 760 de apartamente, un hotel cu 260 de paturi și restaurant, dotații comerciale și un cinematograf de 1000 de locuri. Piața Unirii va rămîne și mai departe centrul orașului, păstrîndu-și tradiția istorică și căpătînd o nouă înfățișare demnă de vremurile noastre.

O. VELESCU

Note de telespectator

Demascind cu vigoare, cu forța nimicitoare a satirei, concepțiile obscurantiste ale clericalismului, contradicțiile social-politice ale epocii medievale, literatura Renașterii a însemnat, în istoria umanității, o manifestare din cele mai puternice a ideilor progresului. De aceea, orice străduință, pentru semnalarea și popularizarea ei, este binevenită.

In cadrul emisiunii (care caută să devină ciclică) „Maeștri ai genului scurt", studioul de televiziune l-a prezentat pe Boccaccio și cîteva pagini ilustrate din celebrul său Decameron. Emisiunea a cuprins două părți deopotrivă de interesante: în prima, conf. univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga a făcut o foarte cuprinzătoare, deși succintă, prezentare a lui Boccaccio și a locului pe care opera sa sclipitoare îl ocupă în literatura realistă universală. În cea de a doua parte, regizorul Radu Miron, făcînd apel la actori din cei mai buni ai scenelor noastre, în frunte cu artistul poporului Al. Giugaru, folosind decoruri și costume fidele epocii și apropiindu-se cu înțelegere de textul marelui scriitor italian, a scenarizat cu mult bun gust și vervă sigură două din povestirile Decameronului.

A fost o emisiune nu numai foarte plăcută, dar și deosebit de instructivă.

La un bun nivel artistic s-a ridicat și emisiunea de muzică distractivă de sîmbăta trecută, difuzată și prin rețeaua Interviziunii. Programul, susținut de o impecabilă formație orchestrală dirijată de artistul poporului Ionel Budișteanu, în regia unui tînăr dar talentat regizor, Sorin Grigorescu, a fost conceput după cele mai bune tradiții ale muzicii de café-concert: valsuri, arii din operete, muzică ușoară, muzică populară. Piese frumoase, accesibile tuturor vîrstelor și gusturilor, într-o execuție, a cărei principală calitate, sensibilitatea, s-a evidențiat și de data aceasta. Maestrul Budișteanu, ale cărei contribuții solistice au constituit desigur partea cea mai pozitivă a programului, și-a asigurat concursul unor voci melodioase, ample și, cum se spune, stăpîne pe rol: soliștii Cleopatra Melidoneanu, Ruxandra Ștefănescu și Ludovic Spiess sînt cîntăreți apreciați pe care marele public a învățat să-i prețuiască tot mai mult și datorită micului ecran.

Emisiunea de varietăți de duminica trecută, nici mai bună nici mai slabă ca altele, (aceasta este o laudă, nicidecum o critică, dat fiind interesul permanent pe care varietățile îl trezesc în rîndurile telespectatorilor) a relevat marelui public cîțiva tineri deosebit de înzestrați. Aplauzele cu care au fost răsplătiți cîntăreții amatori de muzică ușoară Pompilia Stoian și Dan Spătaru și talentații balerini ai Teatrului de Stat din Timișoara, Doina Șimandan și Francisc Valkay, confirmă necesitatea înmulțirii eforturilor pentru descoperirea și scoaterea la cea mai puternică lumină a reflectoarelor, a unor noi talente din rîndurile tineretului, în orice colț de țară s-ar afla ele.

Șt. RADU

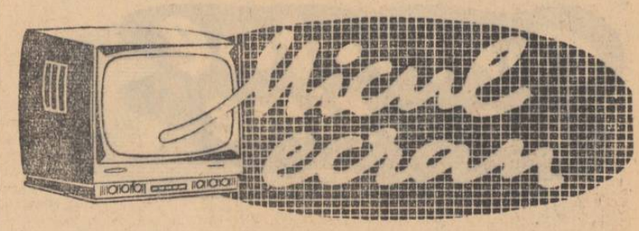

Săptămîna la televiziune

26 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar. Val-Vîrtej și taina statuilor din Insula Paștelui (I)**— reluare; **Telejurnalul pionierilor; Poșta copiilor. 10.30 Rețeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins: Filmul **„Noutăți din agricultură"; La ordinea zilei: Repararea tractoarelor și mașinilor agricole; Carnet științific: Informații din zootehnie** de ing. **Vasile Herdea; Artiști amatori în studio. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Program muzical-distractiv înregistrat pe peliculă. **19.50 Actualitatea cinematografică: 20.30** Cîntece și dansuri în interpretarea Ansamblului folcloric „Brîulețul" din Constanța. Dirijor, Dan Moisescu. **21.20** Ecranizare din proza lui Cehov: **Lacrimi nevăzute de nimeni. 21.40 Muzică ușoară cu... Roxana Matei, Gilda Boeriu, Florin Dorian, Trio Caban** și o formație instrumentală condusă de **Paul Ghenței.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

27 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune de știință și tehnică pentru școlari: Povestea dinamului. 19.30 Ecranizarea povestirii lui Kassil și Polianovski, Strada mezinuiui. 21.15 Pagini din opere iubite... cu Zenaida Pally, artistă a poporului, Iolanda Mărculescu, Valentin Teodorian, Traian Popescu. Ion Piso, artiști emeriți, Silviu Gurău. 22.00 Telesport. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

28 IANUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. PARDOSELI PENTRU CLĂDIRI DE LOCUIT, de prof. ing. **Alexandru Negoiță,** decanul Facultății de Construcții din Cluj. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: NĂZDRĂVĂNIILE VULPII** (I) — dramatizare de **Sergiu Milorian,** după „Romanul vulpii". **19.45 Emisiune de știință: În lumea sticlei. 20.05 Muzică preclasică.** Cîntă orchestra de cameră, condusă de Paul Popescu. Solișți: Ileana Pitca — harpă, A. Abramovici — vioară, Dumitru Pop — flaut. **20.35 TEATRUL, ARTA REALISTĂ** (X), de ION MARIN SADOVEANU. Piesele **HORAȚIU** de **Pierre Corneille** și **ANDROMACA** de **Jean Racine.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

29 IANUARIE

11.55—14.00 DESCHIDEREA FESTIVĂ A JOCURILOR OLIMPICE DE IARNĂ. Transmisie de la Innsbruck. În jurul orei **15.00—16.30 Jocurile Olimpice de iarnă.** Transmisiune de la Innsbruck. **21.15—23.30 Jocurile Olimpice de iarnă.** Transmisiune de la Innsbruck.

30 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru școlari: Construiți-vă singuri... o săniuță cu cîrmă. 19.30 Filmul **TINTIN ȘI MISTERUL LINEI DE AUR. 21.10** Agenda muzicală de Jack Bratin și Boris Stegărescu. În încheiere: **Poșta televiziunii, buletin de știri, buletin meteorologic.**

31 IANUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Tuburi stabilizatoare și tiratroane, de ing. **Liviu Macoveanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru pionieri și școlari: **Cine știe să răspundă?! 19.30 Urme pe zăpadă. Amănunte din viața animalelor, în acest anotimp. 19.40 Carnet plastic. Unele aspecte ale creației graficienilor Ion Bărbulescu B'Arg și Iosif Ross. 20.00 Săptămîna. 20.45 Jocurile Olimpice de iarnă.** Transmisiune de la Innsbruck. **21.00 Copilul teribil. O lecție concretă și amuzantă pentru părinți despre felul cum nu trebuie să-și crească copiii. 21.10 Muzică ușoară instrumentală.** Cîntă o formație condusă de Sile Vișan. În încheiere: **Buletin de știri,** buletin meteorologic.

1 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Tac și Pac, sportivi amatori. Glumele, pe alocuri cu țepi, ale celor doi, vor avea ca țintă unele apucături „nesportive" ale elevilor, în școală și în afara ei. 19.30 Din viața animalelor (V). **Despre unele mișcări specifice la animale. 20.10 În fața hărții. 20.20** Cîntă Miriam Acevedo din Cuba. **20.45 Jocurile Olimpice de iarnă.** Transmisiune de la Innsbruck. **21.00 Allo, Provincia! Nu. nu este vorba de o telefonistă în exercițiul funcțiunii, ci de titlul unei emisiuni muzicale. Semafoarele vor da cale liberă trenurilor care vor aduce spre Capitală — cu destinația precisă: Studioul de Televiziune — soli ai artei dintr-o serie de orașe ale țării: soliști de operă și operetă, balerini și interpreți de muzică ușoară. 22.15—23.00 Jocurile Olimpice de iarnă.** Transmisiune de la Innsbruck. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

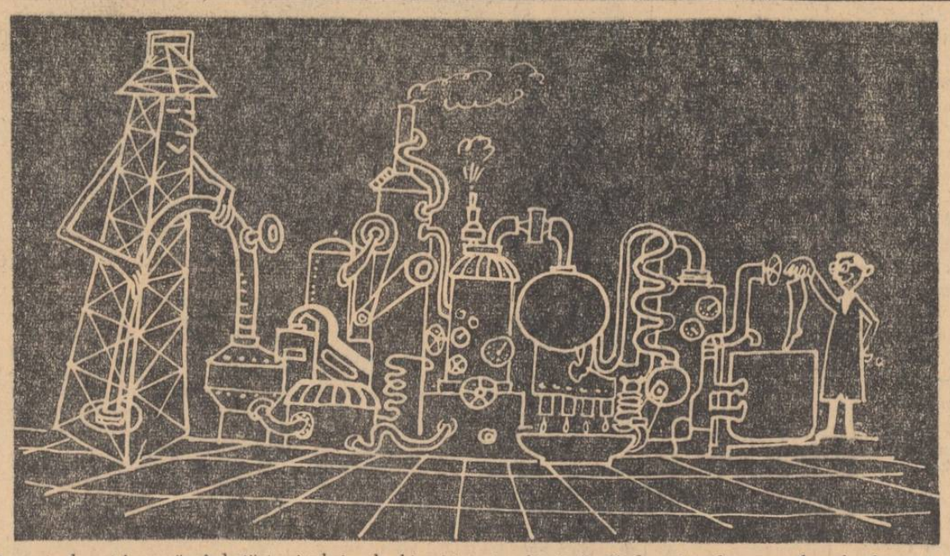

PETROCHIMIA o nouă ramură a industriei

Cu sute de ani în urmă, cînd știința și tehnica de-abia „își făceau loc în lume", anume învățați se ocupau cu de toate; calculau și distanța de la pămînt la stele, stabileau și unele legi ale fizicii (parte din ele sînt valabile și în zilele noastre) făceau filozofie, istorie etc.

Pe măsură ce omenirea a evoluat, toate aceste domenii ale științei nu au mai putut fi îmbrățișate de un singur om; ele s-au despărțit, fiecare învățat ocupîndu-se de un domeniu științific bine determinat. Mai tîrziu, și acest lucru a fost insuficient, fiecare știință împărțindu-se în ramuri și subramuri.

Dezvoltarea științei a pus la un moment dat și o altă problemă: imposibilitatea de a te situa într-un domeniu limitat, fără a te lovi de o altă ramură sau de un alt domeniu apropiat al științei. Astfel au apărut științele care se găsesc la granița dintre două domenii (chimia fizică; chimia biologică, electrochimia etc.).

Evoluția științei — determinată de necesitățile practice, a atras după sine și dezvoltarea tehnicii, a industriei. Așa au apărut — în domeniul chimiei — uzine care se ocupau numai cu producerea substanțelor anorganice, a celor organice, sau a produselor rezultate în urma electrolizei diferitelor substanțe (industria electrochimică). Din industria anorganică s-au desprins apoi ramuri de sine stătătoare: industria îngrășămintelor, a clorosodicelor, industria anorganică de bază ș.a.m.d. Din cea organică s-a dezvoltat industria coloranților, medicamentelor, polimerilor sau detergenților.

Și iată că, în noianul acesta de ramuri și subramuri, apare — în ultimii 20—30 de ani — o nouă ramură, a industriei... chimice (spun chimiștii), a industriei... petrolului (afirmă petroliștii). Cert este însă faptul că noua ramură industrială — petrochimia — este destul de tînără și se găsește la intersecția a două mari industrii: cea petrolieră și cea chimică.

Cu ce se ocupă petrochimia?

Petrochimia cuprinde în sfera ei de activitate prelucrarea chimică a țițeiului, a gazelor naturale — gazul metan și de sondă — și a gazelor rezultate de la rafinării.

Dezvoltarea acestei ramuri a industriei chimice a făcut în ultimii ani progrese deosebite. Dacă în 1925 substanțele chimice de sinteză obținute din petrol nu reprezentau — pe plan mondial — nici măcar 0,1 la sută, în ultimii ani această cifră a depășit 30 la sută.

De unde provine această schimbare radicală?

Ea se datorește faptului că în petrol și gazele amintite se găsesc nenumărate substanțe care, cu ajutorul mijloacelor moderne de care dispune industria chimică, pot fi transformate în produse de foarte mare importanță. Aceste substanțe se găsesc și în produsele rezultate din distilarea gudroanelor din cocserii, aceasta reprezentînd și prima sursă de obținere a lor. Totuși, în ultimii 10—20 de ani tendința este de a le obține pe cale petrochimică.

Despre ce substanțe este însă vorba?
Este vorba despre hidrocarburi.

Ce sînt hidrocarburile?

Hidrocarburile sînt substanțe de natură organică ce conțin în molecula lor numai atomi de carbon și hidrogen. După starea lor de agregare, ele pot fi gazoase, lichide și solide.

Cea mai simplă hidrocarbură este metanul. Acesta se găsește în zăcăminte, în adîncurile pămîntului. Pînă cînd chimiștii au găsit posibilități de a-l transforma în alte substanțe, gazul metan se pierdea în aer sau, în cel mai bun caz, era folosit numai drept combustibil.

Chimiștii au învățat însă să-l transforme, să-l supună unor anumite reacții în urma cărora din metan au obținut amoniac. Acesta este una dintre substanțele chimice cele mai importante, de la el pleCîndu-se pentru a se ajunge la îngrășăminte agricole.

Metanul a fost apoi transformat în acetilenă, tot o hidrocarbură gazoasă, pe care chimiștii au „obligat-o" să reacționeze cu alte substanțe; în urma acestor reacții s-au obținut mase plastice, acid acetic, fibre sintetice și nenumărate alte produse.

Din metan s-a fabricat acid cianhidric. Acesta — cu toate că este excepțional de toxic — a fost „îmblînzit", constrîns să se combine cu acetilena și să dea minunatele fibre sintetice pe bază de acrilonitril (care imită perfect lîna și, în multe privințe, îi este superioară).

Din metan se mai pot obține solvenți foarte prețioși, diferiți reactivi necesari industriei chimice, produse farmaceutice și diferite alte substanțe.

Să trecem acum la gazele de sondă. Acestea reprezintă un amestec de hidrocarburi gazoase (etan, propan, butan), amestec pe care industria petrochimică îl separă — în primul rînd — în componente de sine stătătoare. Aceste componente sînt apoi fie transformate — în urma unor reacții de nitrare, clorurare, oxidare — într-o serie de produși valoroși pentru industria chimică — fie în alte hidrocarburi — numite olefinice — care au o mai mare capacitate de a reacționa ulterior. Astfel, de pildă, se obțin o serie de hidrocarburi olefinice ca: etilena, propilena sau butilena, din care se produc zeci și sute de compuși importanți.

Să luăm, din șirul acesta de hidrocarburi olefinice, cazul etilenei. Din aceasta se poate fabrica alcoolul etilic, economisindu-se astfel mari cantități de cereale din care produsul amintit se obținea în trecut. Din etilenă însă se mai produc și mase plastice, cum ar fi polietilena sau stirenul — materie primă servind la fabricarea unui alt tip de material plastic, polistirenul și a cauciucului sintetic. Etilena este utilizată la fabricarea unor solvenți, medicamente etc.

Similare sînt și transformările pe care le suferă propilena și butilena, din care chimiștii au obținut nenumărate produse. Dintre acestea, notăm; polipropilena (o masă plastică foarte căutată), cauciucuri sintetice de tip butadienic și butadien-stirenic, fenol, acetonă, solvenți.

Hidrocarburile olefinice se mai pot obține și ca urmare a prelucrării petrochimice a țițeiului. În urma cracării și reformării termice sau catalitice a țițeiului propriu-zis sau a anumitor fracțiuni ale sale, se obțin — alături de hidrocarburile de tip etilenă, propilenă, butilenă — și alte hidrocarburi, denumite aromatice (datorită mirosului lor specific) care au și ele domenii de utilizare foarte largi. Din această categorie vom aminti benzenul, toluenul și xilenii.

Din benzen se poate ajunge la cauciuc sintetic, la fenol — necesar industriei de fibre sintetice și mase plastice, la insectofungicide și antidăunători, la coloranți și medicamente.

Toluenul și xilenii sînt materii prime de bază pentru industria coloranților, medicamentelor, fibrelor sintetice, maselor plastice.

În sfîrșit, tot în urma prelucrării țițeiului se obține și un amestec de hidrocarburi solide, cunoscut sub numele de parafină. Prin oxidarea parafinei se obțin acizii grași, foarte căutați în industria săpunurilor și a detergenților. În acest fel se pot elibera mii de tone de grăsimi pentru alimentație.

Iată, pe scurt, rolul hidrocarburilor în dezvoltarea industriei chimice și obiectul noii ramuri industriale — petrochimia.

Poate nimic nu ilustrează mai bine „minunile" pe care le face petrochimia, decît redarea unor calcule verificate de practică. Este vorba de eficacitatea economică a valorificării petrolului și gazelor naturale, pe cale petrochimică.

Gradul de valorificare a gazelor de rafinărie sporește de 17,5 ori — prin fabricarea polietilenei, și de 16 ori — în cazul producerii polipropilenei, în raport cu utilizarea lor drept combustibil. Folosirea gazului metan pentru fabricarea îngrășămintelor cu azot (azotat de amoniu, uree), duce la realizarea unor valori de zece ori mai mari decît în cazul arderii acestuia ca sursă de energie.

Transformarea unei cantități de petrol avînd o valoare, de pildă, de 1 leu, în cauciuc sintetic, îi mărește valoarea la circa 40 de lei, iar transformarea sa în fibre sintetice i-o sporește la aproximativ 100 lei. Sînt cifre care vorbesc de la sine și nu necesită comentarii suplimentare.

Arătăm mai sus că folosirea procedeelor petrochimice eliberează o serie de produse agricole din consumul industrial, produse care pot fi redate astfel consumului alimentar. Astfel, cantitate de 20.000 de tone butanol ar necesita 58.000 de tone porumb, iar 30.000 de tone detergenți — 20.000 de tone grăsimi naturale. Aceste produse se pot fabrica pe cale petrochimică, eliminîndu-se astfel consumul de produse alimentare în scop industrial.

Petrochimia în R. P. Romînă

Importanța industriei chimice pentru țara noastră și — în special — a celei petrochimice, a fost întotdeauna subliniată în documentele de partid și de stat.

Inexistentă în trecut, petrochimia a făcut la noi în țară în 10—15 ani progrese deosebite, iar perspectivele ei de dezvoltare sînt dintre cele mai largi.

Este suficient să amintim numai faptul că, în prezent, îngrășămintele pe bază de azot de la uzinele Victoria, Făgăraș, Roznov, uzina de fibre sintetice de la Săvinești, uzina de negru de fum și polimetil metaacrilat de la Copșa Mică, acetilena, acidul acetic și alcoolul polivinilic de la Rîșnov, detergenții de la Ploiești, alcoolul metilic de la Victoria, Borzești, Onești etc., se fabrică petrochimic — pentru a ne face numai o imagine redusă a dezvoltării acestei industrii în anii noștri.

Ing. L. FLORU
Șef de lucrări la Institutul Politehnic — București

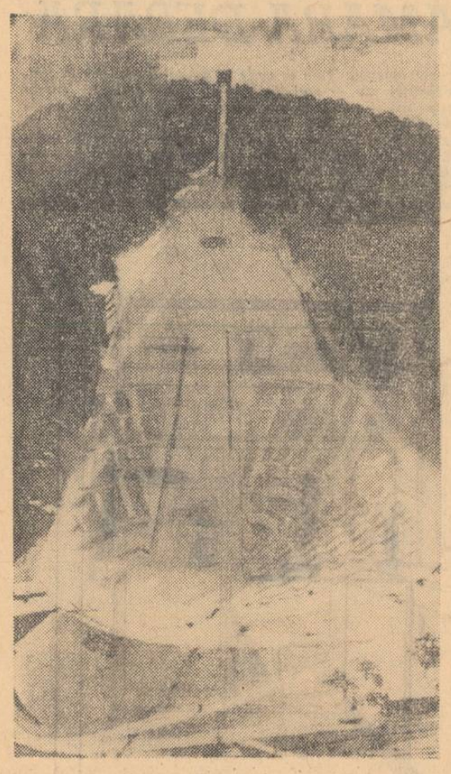

Trambulina de la Bergisel

Jocuri în zăpadă

de DAN DEȘLIU

Anul acesta Olympia zăpezii se numește Innsbruck...

Peste citeva zile — mai exact miercuri 29 ianuarie — flacăra simbolică va scînteia în uriașul pocal de piatră de pe muntele Bergisel, vestind deschiderea celei de-a noua ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă. O mie trei sute de concurenți, reprezentînd 34 de națiuni, vor saluta publicul adunat în tribunele noului stadion, care poate găzdui 60.000 de spectatori — aproximativ jumătate din populația orașului. De astă dată, lupta sportivă se anunță mai interesantă decît la Squaw Valley — deși, ca deobicei, ea se va circumscrie, în anumite probe, la un lot de candidați destul de redus.

Supremația în sporturile de iarnă a fost din totdeauna apanajul zonelor alpine, unde omătul și gheața abundă pe toată durata calendarului. La coborîre și slalom, cuvînul hotărîtor îl au și azi schiorii formați pe pantele Alpilor — un Zimmerman, un Bonlieu, un Henning, un Perillat. Cînd și cînd, acest dialog franco-austriac este punctat de intervențiile outsiderilor elvețieni, germani, italieni sau — mult mai rar — transoceanici. Iată însă că, la recentele verificări preolimpice (Chamonix, Val d'Isère, Badgadstein) Joan Sawbert, Bud Werner și Jimmy Huega s-au dovedit pregătiți să participe cu succes la dezbaterea pentru primele locuri. În schimb, cursele de fond ca și cvadriatlonul pe patine, desfid categoric orice alte candidaturi la intîietate, în afara scandinavilor și sovieticilor...

Italienii par imbatabili la bobsleigh, ca și americanii la skeleton (clasica... săniuță !) — pe cînd hocheiul continuă să rămînă o problemă exclusivă a „celor 4 mari" : U.R.S.S., Canada, Suedia, Cehoslovacia. Singurele surprize plauzibile sînt de așteptat la săriturile de pe trambulină și — cine știe — la patinaj artistic.

Înscriși pe lista campionilor la bob și la hochei, purtătorii culorilor noastre vor lupta pentru un clasament cît mai onorabil „îmbogățindu-și cu acest prilej experiența — nu chiar așa de vastă — în domeniul „sporturilor albe". În fond după expresia celebră a lui Pierre de Coubertin — la Jocurile Olimpice important este să participi...

În timp ce concurenții din trei continente sosesc în capitala Tirolului, mii de localnici continuă homerica bătălie pentru... zăpadă : prețioasele precipitații sînt transportate de pe povîrnișurile învecinate pe pîrtiile de concurs, cu vagonețI, cu camioane, coșuri — în fine, prin toate mijloacele imaginabile ! Este, poate amănuntul cel mai pitoresc și mai plin de tîlc, din tot ce s-a spus pînă acum în legătură cu Jocurile de la Innsbruck. Imaginați-vă un furnicar de oameni în toată firea, angrenați într-o treabă pe cît de ciudată, pe atît de simpatică, muncind cu gravitate din zori pînă-n noapte, la confecționarea derdelușurilor, unde copiii lumii se vor juca, peste cîteva zile, de-a schiul, și de-a săniuța...

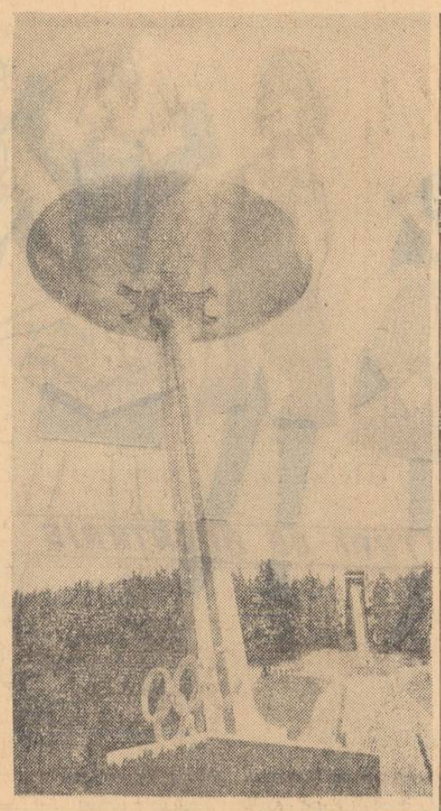

PERLA TIROLULUI — GAZDA JOCURILOR OLIMPICE DE IARNĂ

1300 de sportivi încep miercuri la Innsbruck lupta pentru cucerirea celor 34 medalii de aur

Innsbruckul, perla Tirolului austriac, îmbrăcat în straie de sărbătoare, spune în aceste zile bun venit sportivilor sosiți aici să se întreacă în cea de-a 9-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă. Schiorii, patinatorii, hocheiștii, boberii sosiți din toate țările și de pe toate meridianele umplu de voioșie tinerească bătrînul oraș austriac. Pe valizele lor se află emblema Olimpiadei : un pod cu cele cinci cercuri olimpice. Podul este vechea stemă a Innsbruckului, dar el capătă acum o altă semnificație : este puntea care unește pe sportivi sub nobilele idealuri olimpice.

O amintire din Innsbruck

Am văzut Innsbruckul cu cîțiva ani în urmă însoțind cicliștii noștri în Turul Europei. Era o seară de august cînd venind de la Trento am coborît serpentinele ametitoare ale Brenerului. Din goana mașinii vedeam în vale turnuri argintate și acoperișurile roșii ale caselor care păreau niște ciuperci minuscule sub streașina albastră a munților.

Trecînd podul peste Inn am intrat pe un stadion mic cu tribune de lemn unde austriacul Adolf Christian preluase tricoul galben de la Roger Rivière. După cîteva minute pe pista de zgură i-am văzut intrînd pe Zanoni, Dumitrescu, Ion Vasile, Moiceanu și ceilalți.

A doua zi, în puținele ore care rămăseseră pînă la start, un localnic ne-a arătat statuia lui Andreas Hofer (erou popular austriac), casa cu acoperișul de aur, mormîntul lui Maximilian I la care a lucrat între alții și Albrecht Dürer, muzeul cu faimoasele sale statui de bronz, alte monumente și curiozități ale acestui vechi oraș, așezat la răspîntia celor mai mari drumuri alpestre. Dar tot uitîndu-se spre muntele Hafelekar, cîntat cîndva de Goethe, amfitrionul nostru ne spunea că orașul este și mai frumos iarna : „La noi schiază aproape toată lumea, copii și bătrîni și chiar oameni cu un singur picior, pentru care am înființat o școală specială"

Încă de atunci, în valea Inn-ului se vorbea despre Jocurile Olimpice. Innsbruckul își pusese candidatura pentru organizarea Olimpiadei albe, dar îi fusese preferată stațiunea americană Squaw Valley. Tirolezii nu și-au pierdut însă speranța că va veni ziua cînd și deasupra munților lor va arde flacăra olimpică. Și iată că visul lor s-a împlinit.

Televiziunea română va transmite desfășurarea Olimpiadei

Olimpiada este o competiție care solicită deosebite eforturi și o mare pricepere organizatorică. După patru ani de muncă și pregătiri Innsbruckul se prezintă în fața lumii sportive cu tot ceea ce a realizat : șapte pîrtii noi de schi tăiate prin păduri și stîncă la Lizum și Seefeld, o pîrtie de bob, două trambuline, un stadion de gheață la Tivoli și satul olimpic cu cele opt blocuri care pot găzdui 2 000 de persoane.

Innsbruck este socotit o gazdă ideală a sporturilor de iarnă. Prima oară în istoria ei, Olimpiada albă se ține într-un oraș mare, în jurul căruia se află la distanțe neînsemnate toate instalațiile necesare. De altfel la Innsbruck pîrtiile coboară chiar pînă în oraș. În afara acestui echipament pus la punct după ultimele amănunte ale tehnicii, capitala Tirolului rezervă alte surprize sportivilor și mai ales celor 900 de ziariști. Este vorba în primul rînd de o mașină electronică ce va permite, indiferent în ce loc s-ar afla, să aibe rezultatele complete la un minut după terminarea fiecărei probe. Această mașină care poate tipări 600 de rînduri pe minut îi va servi pe ziariști într-un sprint vertiginos nu numai cu rezultate tehnice, ci și cu biografiile complete ale cîștigătorilor. Instalația este dotată cu o „memorie" cu programare, pe discuri magnetice capabilă să înregistreze 20 de milioane de caractere alfanumerice. Dar reporterii, crainicii de televiziune și radio veniți la Innsbruck vor transmite și altceva decît rezultate și recorduri. Participanții se vor întîlni nu numai pe pistele de zăpadă, ci și în sălile de spectacole, la concerte și la balul olimpic, unde schiorul-actor Tony Sailer îl va avea ca adversar într-un slalom muzical pe Vico Torriani. Cum arătam mai sus, competițiile olimpice vor fi relatate cu maximum de rapiditate în întreaga lume. Iubitorii de sport din țara noastră vor putea urmări și ei zilnic, pe ecranele televizoarelor, aspecte de la marea întrecere, transmise de crainicul Dumitru Tănăsescu care a plecat în acest scop la Innsbruck.

Marii favoriți ai Jocurilor

Se spune că Olimpiada este ecuația cu cele mai multe necunoscute, un rebus greu de dezlegat chiar și de către cei mai buni cunoscători. Într-adevăr, cum să găsești între cei 1 300 de participanți pe cei 34 care se vor întoarce de la Innsbruck cu medalii de aur ? Și totuși, se fac pronosticuri mai mult ca oricînd, mai ales în Austria unde toți cei care „discută schi" nu-și ascund speranța că „alpinii" austrieci vor cîștiga 3—4 medalii și că vor face să se uite eșecul de la Squaw Valley. Această atmosferă optimistă poate fi întîlnită și în lotul schiorilor austrieci. Cel puțin așa reiese din declarația slalomistului austriac Egon Zimmerman care, întrebat de un ziarist de cine îi este teamă mai mult la apropiatele Jocuri, a răspuns fără ezitare : de austrieci ! Fiindcă între Zimmerman, Schrantz, Stiegler, Nenning, există un asemenea echilibru valoric încît fiecare ar putea să cîștige. Increderea și ambițiile austriecilor sînt justificate mai ales că ei concurează în fața celui mai entuziast și expert public în materie de schi. O seamă de comentatori prevăd însă o luptă mult mai grea pentru austrieci, amintind că francezii, cu Perillat, Bozon, Killy vin decișI să joace o carte mare la Jocuri, că germanul Bogner și elvețianul Favre, pot furniza oricînd surprize.

Și în probele feminine gazdele nutresc mari speranțe deși americanca Joan Sawberg și franceza Mariella Goitschel merg cu șanse mari la titlul olimpic, atît la slalom cît și la coborîre.

Dacă „alpinele" vor fi un duel austriaco-francez „arbitrat" de germani și elvețieni, probele nordice rămîn mai departe o chestiune de transat între reprezentanții țărilor scandinave, care de la inaugurarea Olimpiadelor albe (1924) au cedat celorlalte țări doar trei probe : ștafeta 4X10 km (1956), combinata nordică și săriturile (1960).

După un antrenament început în toamnă la Cercul polar și terminat acum la Holmenkolen, Mantiuranta, Jernberg, Larson și ceilalți campioni ai nordului, vin într-o formidabilă coaliție căreia i se vor opune însă cu toată puterea italianul Marcello de Dorigo, sovieticul Pavel Kolcin și eventual alții. Multe semne de întrebare ridică patinajul viteză. Europenele de la Oslo au adus nume noi pe tapet. E vorba de Antson și Thomasen. Dar nu înseamnă că Grișin, deși are acum 32 de ani, nu va încerca să adauge cel puțin o medalie la cele patru cîștigate în Olimpiadele de la Cortina d'Ampezzo și Squaw Valley.

La patinaj artistic va fi desigur pasionantă confruntarea prodigioasei campioane olandeze Soukje Dijkstra cu patinatoarele americane și canadiene a căror supremație olimpică nu a mai fost contestată în ultimii 15 ani.

Bobul are ca favoriți pe italieni, la săniuțe americanii și polonezii se anunță cei mai puternici, la sărituri și biatlon finlandezii și sovieticii.

Turneul de hochei pornește cu un mare favorit : reprezentativa U.R.S.S. care în meciurile de verificare și-a învins toți adversarii începînd cu Canada și terminînd cu Suedia. Echipa fraților Maiorov se pare că este decisă mai mult ca oricînd să reînnoiască succesul de la Cortina d'Ampezzo și să cîștige dintr-odată trei titluri pentru că turneul olimpic ține loc și de campionat mondial și european. Cehoslovacia rămîne însă un outsider redutabil.

★

Sportivii români participă pentru a șasea oară la Jocurile Olimpice de iarnă. Prezențele anterioare la Saint Moritz, Oslo sau Cortina d'Ampezzo, nu ne-au adus prea multe satisfacții. Schiul nostru alpin nu s-a ridicat încă la nivelul valorilor mondiale.

De data aceasta concurăm cu șanse ceva mai bune și cu speranța de a obține rezultate mai bune la biatlon și bob, unde Vilmos sau Panțuru vor trebui să adauge talentului lor mai multă îndrăzneală și hotărîre.

În ce privește echipa de hochei pe gheață, o participare la grupa A ar fi cu mult peste posibilitățile sale, după cum un rezultat bun în meciul de baraj cu S.U.A. ar echivala cu o veritabilă performanță.

Dar această dilemă va fi rezolvată miercuri, cînd se dispută meciul de baraj. Pînă atunci să urăm tuturor sportivilor români mult succes în participarea lor la Olimpiada albă.

★

Pregătirile sportivilor s-au încheiat. Împreună cu cei 100 000 de locuitori ai orașului ei numără acum ceasurile care au mai rămas pînă la festivitatea de deschidere. Aceasta va avea loc miercuri 29 ianuarie pe stadionul de la Bergisel, situat la marginea orașului. Aici a fost construită o trambulină care seamănă cu o lingură imensă. Săritorii pe schiuri, privind spre vîrfurile munților, vor ateriza pe locul unde în 1809 s-a dat o crîncenă luptă între trupele lui Napoleon și armatele austriace. De data aceasta heralzii și fanfarele tiroleze vor vesti începerea unei altfel de bătălii și flacăra olimpică, din vîrful unui imens lujer de piatră, va lumina zi și noapte întrecerea ai cărei învinși și învingători cîștigă cea mai prețioasă medalie : prietenia.

I. GOGA

CALENDARUL JOCURILOR

29 IANUARIE — Festivitatea de deschidere. Hochei. Patinaj artistic perechi.

30 IANUARIE — Schi (30 km fond). Patinaj viteză femei. Schi coborîre bărbați. Hochei. Patinaj artistic. Săniuțe.

31 IANUARIE — Bob 2. Patinaj viteză femei. Sărituri la trambulină mică. Hochei. Patinaj artistic. Săniuțe.

1 FEBRUARIE — Schi 10 km fond femei. Patinaj viteză femei. Slalom special femei. Hochei. Bob 2.

2 FEBRUARIE — Schi fond 15 km bărbați. Patinaj viteză femei. Slalom uriaș bărbați. Sărituri pentru combinata nordică. Patinaj artistic femei. Hochei.

3 FEBRUARIE — Slalom uriaș femei. Patinaj artistic bărbați. Schi 15 km pentru combinata nordică. Hochei.

4 FEBRUARIE — Patinaj artistic bărbați. Biatlon. Patinaj viteză bărbați. Hochei.

5 FEBRUARIE — Schi 50 km fond bărbați. Patinaj viteză bărbați. Schi 5 km fond femei. Săniuțe. Hochei.

6 FEBRUARIE — Bob 4. Patinaj viteză bărbați. Schi coborîre femei. Patinaj artistic bărbați. Hochei.

7 FEBRUARIE — Bob 4. Schi slalom special bărbați. Patinaj viteză bărbați. Ștafeta 3x5 km femei. Hochei.

8 FEBRUARIE — Schi ștafeta 4x10 km bărbați. Slalom special bărbați. Hochei.

9 FEBRUARIE — Sărituri speciale de la trambulina mare. Hochei. Festivitatea de închidere.

Antrenamentele cicliștilor români

ÎN IANUARIE, PE LITORALUL MARII NEGRE

Anul trecut cicliștii și-au petrecut iarna concediul la Herculane rulînd — pe un frig de-ți îngheța oasele... — peste 100 km pe zi. Anul acesta antrenorul Golgoți a găsit noi căi. Într-o zi s-a dus în afara Bucureștiului, acolo unde și-a mutat sediul Institutul Meteorologic. Și n-a plecat pînă cînd nu i-a spus în care anume parte a țării va fi cea mai călduroasă vreme în luna ianuarie. Așa a aflat că la Mangalia va fi adevărată primăvară. Termometrul va urca pînă la plus 7-8 grade, iar zăpada nu va troieni șoselele. Zis și făcut. Conform indicațiilor noului „consilier al cicliștilor", antrenorul Ernest Golgoti i-a mobilizat pe rutierii care-și luaseră concediul să vină la... întîlnire la Mangalia.

Într-una din aceste zile am luat și noi trenul spre Mangalia. În București abia îți trăgeai răsuflarea. Un ger năprasnic însoțit de ceață și chiciură. Peste cîmpiile Bărăganului se așternuse un strat gros de zăpadă. La Constanța ne-a întîmpinat soarele, însă gerul se menținea.

Dar 40 de kilometri mai încolo, la Mangalia, am găsit și noi Primăvara. Termometrul, la care Ion Ardeleanu se uita cu insistență, arăta plus 5 grade. Și fără exagerare, ne-am simțit ca pe Coasta de Azur, acolo unde soarele nu încetează să încălzească nici iarna pămîntul cu razele sale blînde. La Callatis cicliștii au descoperit paradisul... Și fiindcă aici el este... palpabil ei nu pregetă să-l folosească pentru pregătirea marilor performanțe.

Este necesar să facem o paranteză. Trebuie să vă spunem că anul acesta tabăra cicliștilor selecționați s-a împărțit în două grupe. Cei care abia acum urcă primele trepte ale măiestriei sportive — tineretul — se află în pregătirea antrenorului Nicolae Voicu, la Herculane, unde vremea este la fel de îngăduitoare. Emil Rusu, Francise Gera, Gh. Bădără și alți tineri (în acest lot a fost cuprins și Ion Cosma care are nevoie de o perioadă de reventre) colindă șoselele din împrejurimi pregătindu-se pentru examenele intermediare ale anului și pentru cel mare de la Tokio. În cealaltă grupă, băieții lui Ernest Golgoți, își petrec concediul la Mangalia. Își petrec concediul este un fel de a spune, pentru că ei muncesc — așa cum veți vedea — cu deosebită sîrguință. Aici se află Ion Ardeleanu, Constantin Dumitrescu, Walter Ziegler, Ion Stoica etc. Metodiștii ciclismului au fixat pentru acest lot ca examene parțiale „Turul Tunisului" (de fapt o competiție la care vom participa pentru desăvîrșirea pregătirii), „Cursa Păcii" și examenul comun cu lotul tinerilor care va avea loc la București cu ocazia concursului internațional de la sfîrșitul lunii iunie. Așadar, pentru cei de la Mangalia drumul spre Tokio va trece prin Tunis, „Cursa Păcii", pe la București și, apoi, după selecție, pe la campionatele mondiale.

Zilele frumoase de la Mangalia, conștiința că trebuie să izbîndească în acest an olimpic, au creat cicliștilor multă poftă de antrenament. Pînă în clipa cînd citiți aceste rînduri ei au parcurs în ședințele de pregătire peste 2.500 km și, după vacanța de iarnă, vor continua la cluburi munca începută încă din luna noiembrie.

Am stat de vorbă cu cîțiva dintre cicliști și ne-a impresionat optimismul cu care aceștia privesc viitorul sezon competițional.

„În primăvară voi lua startul la cea de a VIII-a ediție a „Cursei Păcii" pe care o parcurg în cariera mea de sportiv. După cum vedeți — ne spune C. Dumitrescu — mă număr printre „veteranii" acestei mari întreceri internaționale a ciclismului amator. Mă simt deosebit de bine și vreau să obțin un loc bun în „Cursa Păcii", dacă nu chiar pe cel mai bun. Apoi, gîndurile mi se îndreaptă spre campionatele lumii, programate în august în Franța, competiție care ne deschide porțile spre Tokio — orașul celei mai tari ediții a Jocurilor Olimpice moderne. Acolo trebuie să reabilităm ciclismul în inimile înflăcărăților noștri suporteri cărora — de ce n-am spune — le-am rămas datori...".

Important este și felul în care privește Ion Ardeleanu acest an sportiv : „Pînă acum am fost considerat un element de perspectivă. În ultimii ani am acumulat însă experiență în marile întreceri internaționale. Pe bună dreptate antrenorul Ernest Golgoți pretinde de la mine ca acest an să fie anul maturității sportive, al afirmării pe arena internațională. Eu sînt pregătit pentru aceasta și am convingerea că voi reuși".

Așadar la Mangalia atmosferă de primăvară, atmosferă de intensă pregătire. Rutierii își petrec concediul de iarnă punînd baza pregătirii pentru Jocurile Olimpice de la Tokio. Și — poate — în octombrie telegramele ne vor aduce vestea izbînzii din orașul în care arde flacăra olimpică !

Hristache NAUM

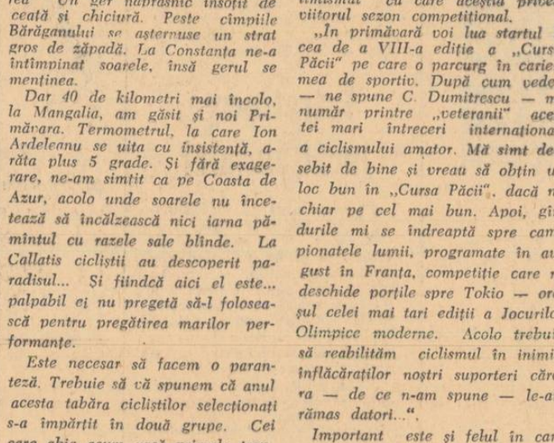

Cicliști' la antrenament

ȘAH

Categoriile sportive la șahul prin corespondență

După cum am mai anunțat într-unul din numerele noastre anterioare, o doleanță a mai multor participanți la turneele noastre de șah prin corespondență — cea privitoare la acordarea de clasificări sportive — a fost satisfăcută. Prin instrucțiunile trimise comisiilor regionale și raionale de șah, federația de specialitate a stabilit modul în care, pe baza regulamentelor de clasificare în vigoare, pot fi acordate categoriile a 5-a și a 4-a la jocul prin corespondență, urmînd ca în viitor, să se studieze posibilitatea acordării de categorii superioare.

Pentru a obține amănunte în legătură cu felul în care se pot obține categorii sportive, ne-am adresat tovarășului ing. C. Ștefaniu, președintele subcomisiei de șah prin corespondență din cadrul federației, care ne-a comunicat următoarele :

„Pentru a se stimula dezvoltarea pe mai departe a șahului prin corespondență, în țara noastră se acordă categoriile a 5-a și a 4-a de clasificare sportivă și jucătorilor care au îndeplinit normele regulamentare în turneele de acest fel care se dispută în cadrul campionatelor republicane, „Cupei Magazin" și „Cupei satelor" precum și în alte competiții organizate cu avizul F.R.Ș.

Cum se capătă aceste categorii ? Pentru a 5-a, conform regulamentelor de clasificare sportivă este necesar ca într-un concurs cu cel puțin 7 participanți neclasificați să se obțină un punctaj de minimum 15% din numărul total de puncte posibile, respectiv 1 punct din 6 posibile. Pentru categoria a 4-a este necesar să se obțină un punctaj de minimum 60% din punctele posibile, respectiv 3,5 puncte din 6 posibile. În grupele cu 9 participanți, cum sînt o parte din cele organizate în cadrul „Cupei Magazin", pentru categoria a 5-a sînt necesare 1,5 puncte din cele 8 posibile, iar pentru categoria a 4-a sînt necesare 5 puncte.

Jucătorii care vor solicita astfel de clasificări au obligația de a prezenta comisiilor raionale din sate, care acordă categoriile sportive a 4-a și a 5-a, următoarele documente : — carnetul de legitimație, diagrama cu rezultatul concursului pe baza căruia solicită acordarea clasificării sportive ; — publicația în presa de specialitate („Revista de Șah", revista „Magazin", „Sportul Popular" etc.) în care este înserat rezultatul concursului respectiv, pe baza căruia se va verifica exactitatea diagramei concursului".

Rezultate din „Cupa Magazin"

SEMIFINALA EDIȚIEI A 2-A

Grupa D : C. Manu (Plopeni) — I. Noman (Constanța) 1-0, N. Morariu (Bocșa) — Noman 1-0, A. Dumitrescu (Buc.) — Noman 1-0, Noman — I. Grosu (Buc.) 0-1, Grosu — Morariu 1-0.

Grupa F : I. Boloni (Buc.) — Stan Gheorghe remiză.

Un puternic turneu prin corespondență

Un interesant și puternic turneu internațional de șah prin corespondență a fost organizat în memoria marelui maestru Rogozin, campion mondial la șah prin corespondență, decedat acum doi ani. Turneul, anunță revista „SCHACH" din R.D. Germană, a început în urmă cu o lună. Iată lista participanților : Estrin, Iudovici, Konstantinopolski, Simaghin, Borisenko și Dubinin (toți din U.R.S.S.), O'Kelly (Belgia), Barda (Norvegia), Rittner (R. D. Germană), Barcza (R. P. Ungară) și Jovciv (R.S.F. Iugoslavia). Turneul va dura doi ani.

Aceeași revistă publică clasamentul provizoriu al celei de-a IV-a finale a Olimpiadei de șah prin corespondență în curs de desfășurare. Pe baza procentajului obținut, locul I este ocupat de echipa U.R.S.S. (74 la sută). Urmează în continuare R.D. Germană (65 la sută), Suedia (58 la sută), Spania (53 la sută), R.P. Ungară (45 la sută), Argentina (44 la sută), R.F. Germană (43 la sută), R.S.F. Iugoslavia (38 la sută), și Danemarca (33 la sută).

Cunoscutul cîntăreț francez Aznavour, care a concertat și în țara noastră, este — după cum se vede — și un amator de șah

PARTIDĂ

Alb — Tal
Negru — Brink-Clausen

Jucată la turneul internațional de la Hastings 1964

1. e4, e5	18. b5, a:b5
2. Cf3, Cc6	19. a:b5, T:a1
3. Nb5, a6	20. T:a1, C6d8
4. Na4, d6	21. b6, c:b6
5. c3, Nd7	22. C:b6, Dc6
6. d4, g6	23. Cd5, Nf8
7. 0—0, Ng7	24. h4, Rg7
8. d:e5, d:e5	25. h5, Nc5
9. Ng5, f6	26. N:c5, D:c5
10. Ne3, Ch6	27. Ta4, Te6
11. Cbd2, Cf7	28. Tc4, Da7
12. b4, 0—0	29. Tc7, Ta6
13. Nb3, Te8	30. Db4, g:h5
14. a4, Ne6	31. De7, Da8
15. N:e6, T:e6	32. Ch4 și negrul cedează neputînd para amenințarea Cf5 +.
16. Db3, Dd7	
17. Cc4, T6e8	

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI •

Cea mai mare popicărie din lume se află în... Japonia !

În ultimii ani sportul popicelor a luat în Japonia o dezvoltare extraordinară exprimată și de creșterea impetuoasă a numărului de jucători și de apariția a mii de săli. Pasiunea japonezilor pentru acest sport se reflectă și în faptul că în presa sportivă și în alte ziare, rubrica de popice este una din cele mai bogate și mai căutate. Ziarele publică aproape zilnic rezultatele întîlnirilor, clasamente etc.

În asemenea împrejurări nu poate constitui o surpriză prea mare faptul că recent la Tokio s-a deschis cea mai mare popicărie din lume înzestrată cu nu mai puțin de 120 de piste, care funcționează automat. Această imensă clădire mai pune la dispoziția amatorilor 25 de mese de biliard, o sală de spectacole, un magazin cu echipamente sportive, un restaurant, numeroase bazine și 2500 de cabine individuale pentru sportivi. Un amănunt : pistele de popice funcționează toată ziua de la orele 8—24, iar băuturile alcoolice nu se vînd și nu sînt permise în incinta bazei.

Un arbitru precaut

Un arbitru francez de rugbi, George Coulomb din orașul Limoges, și-a cîștigat în Franța o celebritate puțin obișnuită. Dacă cumva credeți că este vorba de arbitraje foarte bune sau foarte proaste, vă înșelați. Arbitrul respectiv s-a făcut celebru prin faptul că în dorința de a-și asigura securitatea personală, el a găsit o modalitate originală de a fi pus la adăpost de orice surprize care i-ar putea veni din partea spectatorilor. Astfel, dl. Coulomb poate fi văzut venind la teren cu un ciine buldog uriaș, pe care în timpul meciului îl ține închis în cabină și cu care apoi, la sfîrșitul jocului, părăsește stadionul.

În aceste condiții, se spune că dl. Coulomb fluieră foarte senin și lovituri de pedeapsă chiar împotriva echipelor gazdă...

Cîntăreți și ghizi...

Membrii echipei italiene de fotbal A.S. Poligno au găsit o metodă originală pentru a ajuta clubul lor să iasă din dificultățile financiare pe care le are în prezent. O parte a jucătorilor, colindă zilnic orașul, cîntă pe străzi și fac colecte în rîndurile ascultătorilor. Ceilalți s-au transformat în ghizi care însoțesc pe turiștii străini. Lozinca acestei activități este : „totul pentru echipă".

După cum a declarat casierul clubului A.S. Poligno, situația financiară s-a îmbunătățit în ultimele săptămîni. „Încă trei luni în care timp jucătorii noștri să cînte pe străzi și să însoțească turiștii — a spus el — și sper că vom reuși să ieșim din greutăți".

MAGAZIN

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel 17 60 10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel 17 60 10 interior 14 00

In clișeul din stînga : *Una din cele 140 de interprete care-i vor întîmpina pe participanții Jocurilor Olimpice la Innsbruck.* In clișeul din dreapta : *La Seefeld fondiștii fac ultimele antrenamente.*

Rochiile de dimineață trebuie să fie simple și comode. Ele aduc mult cu linia sport, garnitura constituind-o cutele, fundele și cordoanele. Bieuri din piele sau un material contrastant, dau o notă personală rochiei.

Cît metraj ne trebuie

Doriți să cumpărați metraj pentru rochie, fustă, cămăși ? E bine să aveți unele noțiuni pentru a nu cumpăra material mai mult decît este necesar sau pentru a nu fi nevoie să completați metrajul cumpărat :

O rochie largă — 4—4,50 m de 0,80 m lățime ; **O fustă dreaptă** — Lungimea din talie pînă la genunchi din stofă de 1,40 m lățime : **O fustă cu pliuri** — 2 lungimi din talie pînă la genunchi din stofă de 1,40 m lățime : **O bluză cu mînecă lungă clasică** — 2,25—2,50 m din material de 0,80 m lățime : **O bluză cu mînecă scurtă** — 1,50 m—1,75 m din material de 0,80 m lățime ; **Un combinezon** — 2 m de 0,80 lățime : **O cămașă de noapte** — după lungimea cămășii 2,25 m pentru o cămașă scurtă ; 2,50 m pentru o cămașă trei sferturi și 3 m pînă la glezne ; **O rochiță de fetiță** — pentru 2 ani — 1,25 m de 0,80 m lățime ; — pentru 4 ani — 1,40 m de 0,80 m lățime; — pentru 6 ani — 1,60 m de 0,80 lățime ; — pentru 8 ani — 1,80 m de 0,80 lățime.

Întreținerea încălțămintei

Pentru a păstra încălțămintea în bună stare, imediat ce s-a scos din picioare, se așează pe calapoade. Șireturile pantofilor se desfac înainte de descălțare, pentru a nu forța pielea și a rupe cusăturile. Atunci cînd se încalță pantofii, se folosește limba de pantofi. Din cînd în cînd se verifică pingelele și flecurile.

Curățirea pantofilor sau a ghetelor se face cu cremă în culoarea respectivă. Folosirea îndelungată a cerei albe pentru pantof colorat, face ca acesta să apară decolorat. Lustruirea pantofilor de culori diferite se face cu perii speciale pentru fiecare culoare sau cu cîte o bucată de flanelă sau pluș.

Să îmbinăm practicul cu frumosul. Pe cît de necesar este un șorț la bucătărie, pe atît de plăcut este un șorț drăguț și cochet. Iată cîteva modele care se pot realiza cu ușurință din cupoane sau transformări.

Desene de Raia SOLOMONICĂ

SFATURI COSMETICE

Este bine să știm ce reguli trebuie să respectăm zilnic.

Vom curăța obrazul seara înainte de culcare înlăturînd impurităților depuse în cursul zilei precum și fardul. Vom folosi în acest scop un demachiant adecuat tenului nostru sau îl vom spăla cu apă și săpun.

Vom aplica o cremă grasă, hrănitoare (ten uscat) sau hidratantă (ten deshidratat) sau o cremă uscată (ten gras).

Nu vom omite să acordăm aceleași îngrijiri pielii gîtului.

Dacă obișnuim să ne fardăm ochii îi vom spăla în fiecare seară cu infuzie de flori de mușețel. În felul acesta vom evita iritarea și înroșirea lor.

Genele scurte și subțiri vor fi periate cu ulei de ricin proaspăt.

Dinții vor fi spălați dimineața și seara frecîndu-i și pe partea interioară.

Părul va fi periat în toate sensurile fără a ne fi teamă că ne stricăm ondulațiile.

O dată pe zi sau de preferință după fiecare spălat, mîinile vor fi unse cu o soluție de glicerină sau cu o cremă specială pentru mîini.

Vom face toaleta completă a corpului, masîndu-l eventual și cu o mănușă aspră ceea ce pune sîngele în circulație.

Vom face plimbări pe jos timp de jumătate de oră chiar pe vreme ploioasă.

Nu vom neglija exercițiile de gimnastică timp de 5—10 minute dimineața la sculare sau dacă nu dispunem de timp, le putem executa seara.

Anca BOGDAN

CĂMAȘI ȘI VESTE BĂRBĂTEȘTI

CĂMARA-DEBARA

...se poate amenaja cum se vede în schița de mai jos în fundalul bucătăriei sau — mai bine — al unui coridor, acesta fiind mai aerisit și mai rece. Un stelaj mare, pînă sus, cu multe rafturi de diferite înălțimi avînd la unele compartimente și ușă. Se poate pune — cum se vede în stînga — plasă cu balamale jos, care, deschisă — și bine ancorată sau rezemată — devine o utilă măsuță pe care se poate la repezeală pregăti ceva sau scoate ce ne trebuie atunci mai la îndemînă. Lucrurile mari — și mai puțin curate — jos, iar celelalte cu cît se folosesc mai rar, cu atît mai sus.

„Mobilă" pentru pantofi

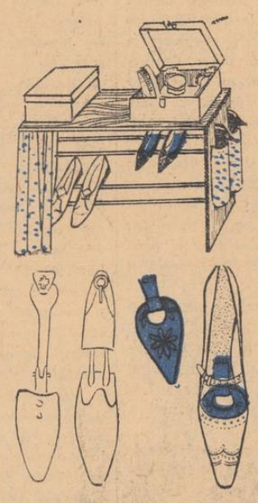

Într-un colț, în baie, în cămară sau chiar în odaia de locuit se poate așeza această mobilă practică pentru păstratul pantofilor. Ea se realizează din trei plăci simple de lemn, patru sau șase bare sau triunghiuri metalice și o perdea din masă plastică.

Planșeta de deasupra servește drept masă ; pe ea se așează cutiile cu pantofi și cutia cu cremă de pantofi, împreună cu perii de lustruit.

Pe părțile laterale se montează suporți confecționați din creton, material plastic sau pînză mai groasă, unde se păstrează pantofii de casă. Dedesubt, pe bare se așază pe două rînduri încălțămintea. Pantofii se mențin nedeformați dacă se folosesc calapoade sau chiar pernițe făcute de noi în formă de inimioară.

Ghidul gospodinei

Meniuri

PENTRU MASA DE SEARĂ

— Salată de vegetale crude ; ton în ulei ; Cafea cu lapte — biscuiți.

— Brînză de vaci cu smîntînă ; tartine cu șuncă sau leber ; compot de caise.

— Omletă cu ceapă; chiftelițe de cartofi ; iaurt.

— Parizer pane — salată de sfeclă ; cornuri umplute cu brînză ; cacao cu lapte — pesmeți.

SALATĂ DE VEGETALE CRUDE

Se amestecă la un loc un morcov, țelină, 1/4 ridiche neagră se dau prin răzătoarea mărunță, puțină varză albă tocată mărunt, 1 măr potrivit tăiat în cuburi mici, o ceapă tăiată rondele subțiri, sfeclă roșie — 1/4. Se face un sos din untdelemn și oțet, sau cine dorește poate să înlocuiască oțetul cu zeamă de lămîie, care se toarnă deasupra vegetalelor.

OMLETĂ CU CEAPĂ

Se amestecă ouăle (pentru fiecare persoană un ou) cu smîntînă (un sfert de linguriță la fiecare ou) cu sare. Ceapa se taie ori felii subțiri de tot, ori se toacă mărunt. Se încinge bine grăsimea, se răstoarnă ceapa, care se lasă să prindă puțină culoare. Peste ea se pun ouăle bătute. Cînd s-a coagulat compoziția, se lasă să se rumenească puțin, se dă jos de pe foc. Se rulează și se servește caldă, presărată deasupra cu puțin piper.

CORNURI UMPLUTE CU BRÎNZĂ

Se iau cornuri lungi și drepte. Se taie în 2 sau chiar în 3. Cu ajutorul unui cuțit subțire se scoate, cu multă atenție miezul. Separat, într-o farfurie se amestecă brînză (mai sărată, de preferință) de burduf sau de Moldova, cu unt pînă devine o pastă omogenă. Untul se pune după gust. Cu această compoziție se umplu cornurile care se așează apoi pe tavă și se bagă la cuptor 5—10 minute, pentru ca să se încălzească bine. Se servesc calde.

PESMEȚI CU IAURT

Se amestecă un borcan mic de iaurt cu o lingură de zahăr și 2 de untdelemn pînă se face ca o cremă. La această compoziție adăugăm un praf de copt și făină cît cuprinde. Se întinde pe planșetă, presărată cu făină, o foaie groasă cît muchea de cuțit. Se taie diferite forme, se așează într-o tavă neunsă și se pune la cuptor, la un foc bun. Cînd s-au rumenit se scot și se pudrează cu zahăr vanilat.

PESMEȚI CU LĂMÎIE

Se face un aluat din 175 g. făină, 125 g. unt, 100 g. zahăr, 1 gălbenus de ou și zeama de la o jumătate de lămîie. Se lucrează bine această cocă care se întinde, pe planșetă, groasă de aproape 1 cm. Se taie cu paharul, se coace la foc potrivit. Cînd s-au răcit se lipesc două cîte două cu marmeladă.

Alimentația copilului de la 1 la 3 ani

În perioada 1—3 ani, copilul se dezvoltă, dentiția de lapte se completează, funcția digestivă este mai cuprinzătoare, iar copilul începe să capete o „personalitate", cu manifestări din ce în ce mai independente. Datorită acestor schimbări, alimentația trebuie să corespundă nevoilor nutritive și energetice ale copilului, dar să țină seama în același timp și de gustul și preferințele sale pentru anumite alimente.

O alimentație rațională, la vîrsta de 1—3 ani, trebuie să cuprindă necesarul la toți factorii alimentari, să nu fie unilaterală, alimentele să fie proaspete, gustoase și atrăgător prezentate. Numărul meselor să fie de 3

pentru cele „calde" și de 1—2 gustări, iar distanța între mesele principale să fie de minimum 5 ore. Mesele vor fi servite la ore fixe, iar apa se va administra la sfîrșitul mesei, după setea pe care o manifestă copilul și nu va fi înlocuită cu lapte, sucuri sau ceai îndulcit. Între mese nu se vor da dulciuri sau fructe, care scad pofta de mîncare.

În nutriție, trebuie respectate anumite proporții. Astfel glucidele se administrează 160—200 gr. pe zi sub formă de : pîine, cartofi, paste făinoase, zahăr, dulciuri și fructe. Grăsimile în cantitate de 40—50 gr. pe zi, de preferință sub formă de unt, lapte, smîntînă, frișcă și chiar untdelemn. Proteinele 50 gr. pe zi ca : lapte — aproximativ 500 ml. pe zi — derivate lactate, ouă — un ou moale pe zi — 50 gr. carne de pasăre, vită sau peste alb. Legumele și fructele proaspete sînt necesare pentru conținutul lor în vitamine și săruri minerale, în afară de varză, fasole și linte care sînt greu digestibile. Unele legume pot fi date crude (roșii, morcovi, salată), iar altele sub formă de piureuri sau soteuri îmbogățite cu unt, smîntînă, lapte sau brînză.

Nerespectarea acestor proporții duce la tulburări în dezvoltarea fizică și intelectuală a copilului. Hrănirea în exces cu făinoase și dulciuri, din dorința mamelor de a avea copii „grași și frumoși", este nesănătoasă. Aceștia devin palizi, triști, cu tendință de eczeme, anemici și rahitici. Subalimentația întîlnită la copiii răsfățați, cărora părinții le satisfac toate capriciile, au la bază greșeli de ordin educativ, care influențează în mod negativ buna dezvoltare a copilului.

Micile deprinderi ca : spălatul pe mîini înaintea meselor, spălatul pe dinți după mese, obiceiul de a folosi singuri tacîmul, alături de atmosfera de calm în timpul mesei și de tact în a insista cînd ei refuză un aliment, fără a-i sili cu amenințări sau cu povești, să mănînce ceea ce nu le place, fac ca orele de masă, strict respectate, să constituie o plăcere pentru copii și un mijloc educativ pentru părinți.

Dăm mai jos un ghid pentru întocmirea mesei în cursul unei zile :

DIMINEAȚA : 150 gr. cafea cu lapte sau lapte simplu, o felie de pîine cu unt și marmeladă.

sau : ceai cu lapte și un ou moale, cu o felie de pîine.

sau : cacao cu lapte și biscuiți.

Ora 10 : o felie de pîine cu gem sau dulceață, sau compot cu biscuiți, sau fructe.

Prînzul : 150 gr. supă de oase, carne sau legume cu orez, gris, paste făinoase sau gălușți, acrită sau nu cu lămîie sau borș, dreasă cu ou sau smîntînă, servită fără pîine. Vara se vor administra supe reci.

Supa nu este obligatorie, putînd fi înlocuită cu : mămăligută cu brînză și smîntînă, ou moale (dacă nu i s-a dat dimineața) și unt, salată de crudități ; omletă de legume.

Felul următor poate fi : un pire sau sote de legume cu 40—50 gr. carne friptă sub formă de perișoare sau carne friptă pentru copiii mai mari, pește, ficat, creier.

La această vîrstă, rîntașurile și condimentele se vor evita.

În zilele fără carne se dau făinoase cu unt și brînză.

Desertul poate fi compus din fructe, compot, budincă sau prăjitură.

Ora 16 : Se preferă un făinos cu lapte sau fructe sau iaurt cu biscuiți.

Seara : Făinos cu brînză (macaroane, tăiței etc.), cafea cu lapte. Pîinea nu va depăși 150 gr. pe zi, iar după un an și jumătate se preferă pîine neagră

Dr. V. LAZĂR

Noutăți MEDICALE

SPAIMA ȘI HEMORAGIA. — Experimentatorii au demonstrat că într-o spaimă puternică cantitatea de adrenalină din sînge poate să crească atît de mult încît o rană deschisă să nu sîngereze. Explicația constă în proprietatea de vaso-constricție a adrenalinei, mai ales datorită faptului că puterea de coagulare a sîngelui poate să crească într-atît încît sîngele să se închege de cinci ori mai repede decît în mod normal. Este vorba de unul din mecanismele de apărare pe care le are organismul și care intră în acțiune în mod reflex, automat

APARAT ANTIASTENIC. — În Iugoslavia a fost construit un „vibrator fiziologic" — aparat care înlătură oboseala și accelerează circulația sîngelui în ragnism. Inovatorii asigură că un minut de acțiune a aparatului, înlocuiește trei ore de odihnă. Medicii propun instalarea vibratoarelor în orașe la intersecția celor mai agitate străzi. Cercetătorii americani caută să realizeze același efect cu ajutorul unor paturi vibratorii menite să asigure un somn profund și odihnitor și să reducă durata somnului

fiziologic la o treime. Alți cercetători caută soluția în medicamente. După cît se pare, în a doua jumătate a secolului vitezei a început ofensiva împotriva pierderilor de timp datorite somnului și orelor de odihnă inactivă.

MICROBII DIN PRAF ÎN PROCENTE. — Pe un centimetru cub de palton sau fustă se găsesc circa 100 de microbi, iar pe aceiași suprafață de bu-

zunar, circa 6.000 de fire de praf și pînă la 70 de colonii de microbi.

Păstrarea hainelor de stradă și de lucru în dulapuri speciale, închise și curățirea lor zilnică este la fel de importantă ca și curățenia camerei în care lucrăm sau locuim.

MEDICUL vă sfătuiește

Guturaiul

Pe tema sezonului rece

Se ia sau nu se ia guturaiul ? În lumina cunoștințelor actuale, răspunsul afirmativ a cîștigat poziții de nezdruncinat. Se ia, pentru că este o viroză, în marea majoritate a cazurilor. Inframicrobiologia zilelor noastre descrie o sumedenie de virusuri capabile de a produce guturaiul, mai ales așa-numitele rinovirusuri, care au predilecție pentru mucoasa nazală.

Guturaiul se ia, dar nu la fel de ușor ca alte viroze, de pildă gripa. Apariția guturaiului este condiționată de intervenția unor factori favorizanți, printre care în primul rînd frigul. De aci, identitatea guturai-răceală și marea frecvență a guturaiului în sezonul rece. Contagiunea se face de regulă direct, de la om la om, iar incubația este scurtă, de 1—3 zile.

Este periculos guturaiul ? Și nu și da. De obicei nu, iar în aproximativ 90% din cazuri este dus pe picioare. Dar pentru bătrîni și copiii mici poate constitui un pericol real. Același virus care a produs adultului un guturai ușor poate să declanșeze la copil o pneumonie severă. Deci, mare atenție !

Vindecarea guturaiului rămîne oarecum o problemă

deschisă, în sensul că nici unul — dar absolut nici unul — din medicamentele cunoscute în întreaga lume nu are acțiune specifică asupra virusurilor care dau guturaiul.

Desigur aceasta nu înseamnă că trebuie să stăm cu mîinile în sîn. Dar, ca să procedăm rațional, trebuie înainte de toate să nu greșim. Iată trei greșeli de evitat : fuga la antibiotice (n-are sens, ba poate fi dăunător) ; spălături nazale, trasul de apă pe nări, cu sau fără sare ; șterșul violent al nasului, care expune la trimiterea infecției în vecinătate și în special la sinusuri. Să ne învățăm copiii, de mici, să-și sufle corect nasul, cîte o singură nară pe rînd.

Tratamentul propriu zis al guturaiului îl realizează organismul singur, cu forțele lui. Rolul nostru este să-l ajutăm : restringerea pe cît posibil a activității, cît mai mult repaus în orele libere; vitamină C ; alimente ușor digerabile, legume, fructe, ceaiuri. Picioarele și corpul să fie atent ferite de frig. La nevoie, să folosim antinevralgice, aspirină sau piramidon. Pentru desfundarea nasului, cîteva picături de Rinofug.

Cu antibioticele cum rămîne ? În guturaiul simplu, ele nu sînt de nici un folos, începînd să devină utile doar în clipa în care se manifestă o infecție bacteriană supraadăugată, căreia infecția virotică i-a deschis drumul. Această suprainfecție face ca secrețiia nazală, din apoasă sau asemănătoare cu albușul limpede de ou, să se transforme în muco-purulentă (îngroșată, tulbure, gălbuie, cu aspect de puroi). Acum sînt indicate unele antibiotice cu acțiune locală. Nu le spunem pe nume, preferăm să vadă medicul mai întîi despre ce e vorba și să prescrie antibioticul potrivit.

Prevenirea guturaiului, practic vorbind, este greu de realizat, pentru că virusurile pot fi luate și de la oameni sănătoși, fie că sînt purtători, fie că se află încă în perioada de incubație, cu 24 de ore înainte de apariția primului simptom.

Principalul, în profilaxie, este apărarea copiilor mici și a bătrînilor. A ne apropia de un copil, dacă ne curge cît de puțin nasul, sub cuvînt că „nu e decît o răceală banală, nu e gripă, nu se ia", reprezintă o gravă nesocotință. Cînd nu se poate altfel (mama care își îngrijește copilul) este obligatorie o mască din cîteva straturi de tifon în dreptul gurii și nasului.

Diferitele picături, cu gomenol, antibiotice sau chimioterapice, instilate în nas din dorința de a preveni guturaiul, sînt contraindicate. Acțiunea lor iritantă face să slăbească rezistența mucoasei nazale la agresiunea agentului patogen.

Suferind de guturai, care are și o conștiință, își impune autoizolarea, la serviciu, în tramvai, acasă.

Călirea organismului, fără îndoială, este un scut de cel mai mare preț contra guturaiului și a diverselor forme de răceală. Dar, dacă nu sîntem îndeajuns de călîți, acum nu e momentul pentru începerea călirii. Să ne facem o însemnare pe agendă, pentru la primăvară.

Remarcați că în toate cele de mai sus n-am suflat o vorbă despre importanța ducerii batistei la gură de către oricine tușește sau strănută. Ni s-a părut că este o regulă de igienă (și de bunăcuviință) atît de elementară și de universal cunoscută, încît nu se cădea să mai pomenim de ea.

Dr Al. GHEORGHIU

Colțul celor mici

CONFECȚIONAȚI UN BOMBO

Tiparul de față reprezintă pe micul nostru Bombo pe care de data aceasta puteți să-l faceți singuri.

Pătratul are latura de 2 cm. După ce desenați pe o coală de hîrtie pătratele mărite, urmăriți desenele care reprezintă : fig. 1, capul ; fig. 2, partea de sus a capului ; fig. 3, picioarele din față ; fig. 4, urechile ; fig. 5, picioarele din spate. Toate aceste tipare mărite se croiesc dublu, afară de fig. 2 (partea de sus a capului). Se așează parte peste parte și se coase fiecare, apoi se întorc acolo unde sînt indicate literele corespunzătoare. Fig. I reprezintă ochiul. E și F este locul urechii ; I și H locul brațului ; M și N talia dar

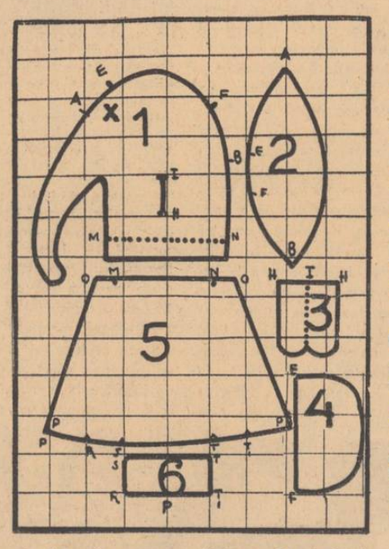

se lasă 3—4 cm necesuți în spate pentru întors și tot pe acolo se umple, cu ajutorul unui creion, cu vată sau cu cîrpe tăiate.

Ne trebuie circa 25 cm diftină sau orice fel de cupon rămas prin casă, 10 cm ecosez sau pepit pentru pantalon, mărgele sau nasturi mici pentru ochi și cîteva resturi de piele sau material plastic pentru garnitura de la gît și cordon.

Spor la lucru !

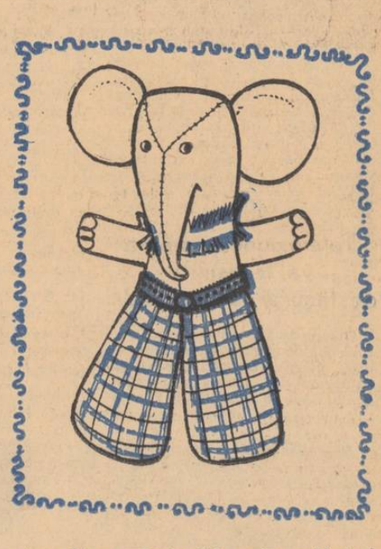

ODORUL MAMEI

Îl cunoașteți pe Sorin
Zis și : „Cum, așa puțin ?"
Umblă bosumflat mereu :
Să-l impaci e lucru greu.
Dă-i un măr, el cere două,
Tu-i dai două, el vrea nouă
O livadă de i-ai da
Și tot nu l-ai sătura.
Cînd primește-o jucărie
Tin-te plins și gălăgie
De i-ai da și-un magazi
Tot ar zice că-i puțin
Ar pofti din toate cele
Cîte-n lună și-n stele.

★

Se-așternu-ntr-o dimineață
Iarnă albă, nea și gheață.
Bunicuța împletea
Niște lînă cu-o andrea.
— De-ai să fii de azi'nainte
Bun, ascultător, cuminte,
O să-ți fac niște mănuși
Să le ai la sănius.
O să-ți țină cald și bine
Cînd aluneci pe patine.
Ori și cît te-ai da pe gheață
Mîinile nu-ți mai înghează !
...Curios, nevoie mare,
El îi puse o-ntrebare
'Căci uitasem să vă zic,
Sorinel e încă mic,
Și nu știe număratul
Decît pîn'la trei, băiatul) :
— Spune-mi, cîte degetuțe
O să am eu la mănuțe ?
— Cîte vrei ? Păi, cinci,
treișe !
El pe plîns se și pornește
Miorlăind printre suspine :
— Cinci ? De ce așa
puține ? !

. . . . . .

Iată, anii au trecut
Și băiatul a crescut.
Știe-acum a număra,
A-nvățat și-a se purta...
Numai miorlăie-n suspine :
„Vreau mai mult" sau „prea
puțin e"...
Simplu, fără gălăgie,
Spune : „Mamă, vreau o
mie..."

Andrei BART

REBUS

Picioare

ORIZONTAL : 1) Arta picioarelor în poantă — „Copacii mor în picioare". 2) Te ia peste picior. — Metal alb 3) Două din membre — Scaune cu trei picioare 4) Compozitor francez, autor al cunoscutei „Simfonii spaniole" — La picioroange — Colorat, cu precedentul ! 5) Os al piciorului — A vui 6) Autorul romanului „Descult" 7) Își lua picioarele la spinare — Rece! 8) Numeral în miriapod — Merg fără picioare 9) Standard de stat — Temperat sau accentuat cu ajutorul piciorului 10) Parte din labă — A pune piciorul în prag — Au întors 11) Unul iute la picior — Umblă pe picioroange.

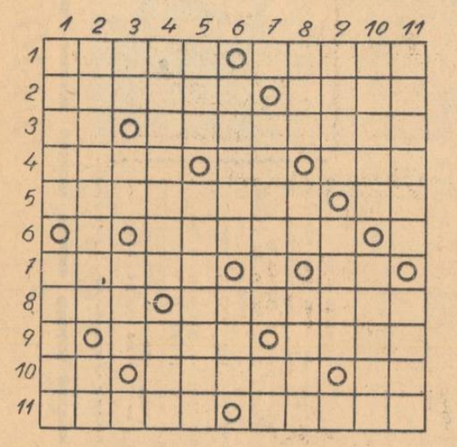

VERTICAL : 1) Organ de mașină cu cap, corp și picior — A-și bate picioarele 2) Animal iute de picior (pl.) — Din nou precedentul, în format... rebusist 3) Lazăr Oprea — Locotenent — Parte a feței 4) Leziune a piciorului (pl.) — Nici mie, nici lui 5) Sport cu probe în picioare și culcat — Dă cu piciorul în minge 6) Pătură de lînă — Punct cardinal 7) Pentru picioarele balerinilor nu-i o glumă ! — Pedestrii, la urmă 8) Adverb într-un picior ! — Culc ! — Aschie în atelier 9) Superstiție — A face un zgomot 10) Intră în compoziția sării — Sistem de înot în care mișcarea picioarelor are alt ritm decît cea a mîinilor 11) Gata să cadă din picioare — Necaz (reg.).

N. CORNEA

LA ZERO GRADE

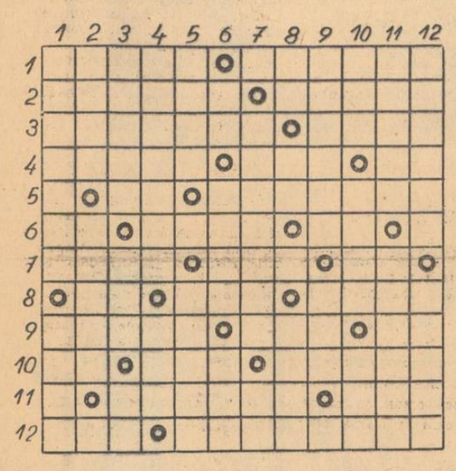

ORIZONTAL : 1) Constelație vizibilă în anotimpul rece — Ploaie la 0 grade 2) Face ascensiuni și coboriri peste și sub 0 grade — Oferă posibilitatea ca în timpul iernii să vedeți „Visul unei nopți de vară !" 3) Brîul pămîntului aplecat la 0 grade — A avea călduri din cauza frigului 4) Feline la vederea cărora îți îngheață sîngele — O parte din „Viforul" — Două din opt ! 5) Nelipsită la răcituri — Gonesc pe cai de lemn la temperatură joasă ! 6) Traian Florescu — Rezervoare de apă... la gheață — Îi dă lui la ferestre 3) Iaz — Tratamente curative calde și reci — Mere ! 4) Instrument muzical — Iarbă braziliană 5) Nume de fată — Trei luni în jur de 0 grade 6) Literă grecească — Tors cu firul pe dos ! — Adverb 7) Capcană domestică pentru... 0 grade ! — Stă pe cal 8) Fruntașele alfabetului — Chiar la început ! — Chiuit 9) Drum amenajat prin zăpadă pentru sporturile de iarnă — Creația unui actor 10) Acela — Poartă și iarna și vara pulover de lînă pură — Munți în Creta 11) Iarna adusă pe scenă — Baionetă la 0 grade ! 12) L-a furat somnul la gura sobei — Luptă din greu cu stihiile iernii pentru fiecare grad în plus.

Ion RĂCOARE

Propulsor pentru săgeți — „Iarna pe...", de G. Coșbuc 11) Protejează mîinile de frig — Tare ca gheața ! 12) Temperatură sub 0 grade — Se ocupă cu arta fără a fi profesionistă.

VERTICAL : 1) Zăpadă fină spulberată de vînt — Obligă mercurul să coboare spre 0 grade 2) Dau senzație de frig — Plăsmuirile gerului la ferestre 3) Iaz — Tratamente curative calde și reci — Mere ! 4) Instrument muzical — Iarbă braziliană 5) Nume de fată — Trei luni în jur de 0 grade 6) Literă grecească — Tors cu firul pe dos ! — Adverb 7) Capcană domestică pentru... 0 grade ! — Stă pe cal 8) Fruntașele alfabetului — Chiar la început ! — Chiuit 9) Drum amenajat prin zăpadă pentru sporturile de iarnă — Creația unui actor 10) Acela — Poartă și iarna și vara pulover de lînă pură — Munți în Creta 11) Iarna adusă pe scenă — Baionetă la 0 grade ! 12) L-a furat somnul la gura sobei — Luptă din greu cu stihiile iernii pentru fiecare grad în plus.

Ion RĂCOARE

CALEIDOSCOP

Pentru a sublinia și pe linie filatelică frumoasele rezultate obținute în țara noastră în domeniul împăduririlor (un milion de hectare între anii 1945—1963) va fi pusă în circulație o emisiune alcătuită din două valori : o marcă de 55 de bani (brad) și alta de 1,75 lei (fag.).

Mărcile cu dimensiunile 27/37,8 mm, sînt tipărite pe hîrtie cretată, în cîte patru culori. Machete : Ion Dumitrana.

Emisiunea este completată cu un plic „prima zi" obliterat cu ștampilă specială. Plicul a fost pus în vînzare.

În luna decembrie a fost pusă în circulație, în Cuba, o emisiune de mărci poștale în memoria marelui scriitor Ernest Hemingway, mort la 2 iulie 1961.

Emisiunea cuprinde trei valori, toate avînd ca subiect central portretul scriitorului. Marca de 3 centime reprezintă o scenă din cartea sa „Bătrînul și marea" (premiul Nobel 1954, premiul Pullitzer 1953), cea mai cubană dintre operele lui Hemingway, atît în ce privește cadrul în care se desfășoară cît și personajele.

Marca de 9 centime reprezintă o scenă din romanul „Cui îi sună ceasul", care povestește epopeea eroică a poporului spaniol în luptă cu reacțiunea.

Ultima valoare, de 13 centime, înfățișează casa în care a locuit scriitorul la San Francisco de Paulo, lîngă Havana, transformată azi în muzeu.

★

Cotidianul tineretului cehoslovac „Mlada Fronta" (Frontul tînăr) a adresat patru întrebări atît filateliștilor cît și marelui public din R. S. Cehoslovacă și din toată lumea.

Acestea sînt :

1. — Care marcă poștală cehoslovacă emisă în 1963 o apreciați cel mai mult și pentru ce ?

2. — Care este seria de mărci cehoslovace, emisă în 1963, pe care o considerați cea mai reușită ?

3. — Ce marcă cehoslovacă emisă în 1963, o considerați mai puțin reușită ?

4. — Ce serie de mărci cehoslovace, emisă în 1963 vi se pare cea mai nereușită ?

Redacția ziarului amintit se adresează și filateliștilor din țara noastră, cu rugămintea de a răspunde în cît mai mare număr la această consultare. Celor care vor da răspunsuri corespunzătoare le sînt rezervate numeroase surprize.

Răspunsurile vor fi trimise pînă la sfîrșitul lunii februarie pe adresa : „Mlada Fronta", Krouman, Panska 8, Praha I, R. S. Cehoslovacă.

★

Pentru a stimula continua îmbunătățire a mărcilor poștale emise în țara noastră, Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor a organizat un concurs care are ca obiect crearea unor reușite machete grafice : pentru emisiunile de mărci și efecte poștale (plicuri și cărți poștale) prevăzute să apară în acest an.

În acest scop în incinta oficiilor poștale și la magazinele filatelice din întreaga țară au fost afișate regulamentul concursului, normele tehnice precum și tematicele emisiunilor care fac obiectul primului concurs.

Vor fi acordate următoarele trei premii : premiul I lei 5 000, premiul II, lei 3 000, premiul III, 1 500 lei.

★

Deși San Marino nu participă cu nici un reprezentant la Jocurile Olimpice de la Tokio, și-a dat, totuși, adeziunea pe linie... filatelică, punînd, în circulație o emisiune „preolimpică" de 10 valori cu subiecte sportive.

Mărcile nu poartă, ca de obicei, cele 5 cercuri olimpice, ci numai trei cercuri.

★

Din păcate, erorile tipografice grosolane tot mai sînt colecționate de unii „filatelești". Aceștia au avut o surpriză deosebită, găsind asemenea erori la o emisiune

Mozaic

filatelic

recentă din Anglia, țară renumită prin corectitudinea mărcilor sale poștale.

Astfel, un anumit număr de mărci dintr-o emisiune a fost pus în vînzare — din eroare — cu medalionul (în care trebuia să apară chipul reginei) gol ! Și „filateliștii" au luptat să obțină și asemenea rebuturi !

★

Cu prilejul desfășurării Jocurilor Olimpice de la Tokio, va fi organizată în capitala Japoniei și o expoziție filatelică internațională, avînd drept tematică „Sportul și educația fizică".

★

În Statele Unite a fost pusă în circulație o marcă poștală de 5 cenți cu prilejul centenarului abolirii sclaviei negrilor în S.U.A.

Este prima marcă poștală din S.U.A. a cărei machetă a fost desenată de un pictor negru. Rasiștii din sudul Statelor Unite sînt nemulțumiți. În consecință, au hotărît boicotarea acestei mărci. În statul Alabama, Ku-Klux-Klan-ul a organizat o vastă campanie pentru a împiedica francarea corespondenței cu această marcă.

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

FRED GHENĂDESCU

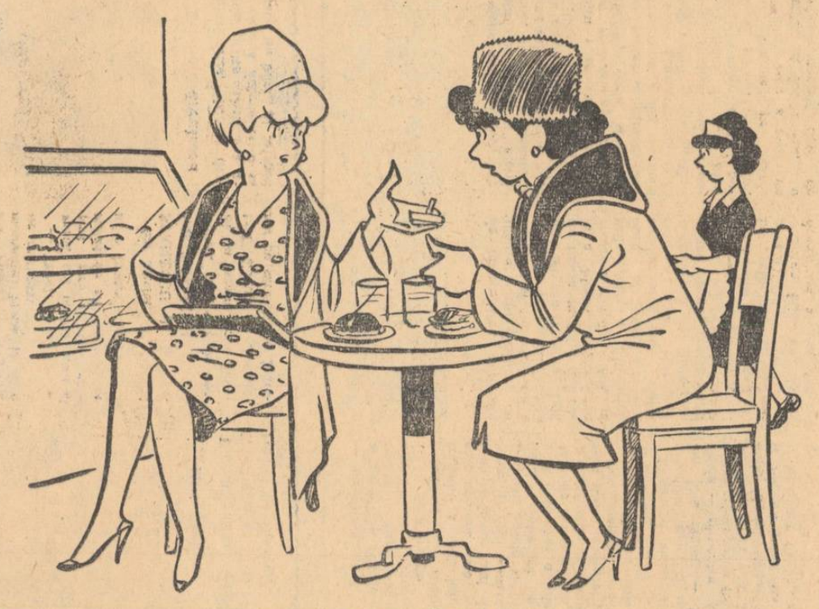

— *Bărbatul meu e mereu plecat, acasă stă doar 3—4 zile pe lună.*
— *Și nu te plictisești ? !*
— *Nu ! 3—4 zile trec repede.*

Epitafuri

UNUI CEASORNICAR

Cîte ceasuri reparase
tot stricate au rămas ;
dintre toate îi sunase
numai... cel din urmă ceas

UNUI INVIDIOS

Sub acest copac umbros,
zace un invidios.
N-a crezut, în nici un caz,
c-o să moară de... necaz

UNUI RĂU PLATNIC

Cît a trăit, a vrut să fie
întotdeauna — în carență ;
murind, e prima datorie
ce și-a plătit-o... la scadență

UNUI BEȚIV

Mortul din sicriu
s-a acomodat :
cît fusese viu,
era mort... de beat.

UNUI PROCESOMAN

Cît era de priceput,
moartea i-a venit de hac,
Căci murind, n-a mai avut
nici o... cale de atac.

UNUI SERVIL

Un secol de-ar mai fi trăit,
tot nu s-ar fi curarisit ;
dar azi, cum șade-n groapa-i
rece,
ca fi exclus... să se mai plece.

Mircea CODRESCU

Oglinzi pitice

CASNICĂ

Gisca și ginsacul meu
O duceau într-un scandal ;
Ga, ga, ga pe eleșteu
Ga, ga, ga și-n drum, pe mal.
Azi e liniște-n tîrnat
Ghici de ce ?
Fiindcă-s certați !

PĂUNUL — CRITIC DRAMATIC

Cum ți-a plăcut, în rolul ei, găina ?
Ce ton dramatic, ce talent, e nene.
— Să-mi placă ? Ba de loc Pricina
E că nu-mi seamănă la pene.

SCAIUL

Scaiul ca un scai se ține
Încîlcit în ritm și-n rime :
— Ce-mi tot umbli Pierde-Vreme
Mot, în frunte, prin poiene
Și urît și nechemat ?
— Ba am rost (s-a enervat)
Că arăt pe lumea asta
Cam pe unde-ți merge teasta,
Dacă nu-mi suporți scăiușul
Schimbă-ți, meștere, culcușul !

Rodica Toth FLOREA

M. STĂNESCU

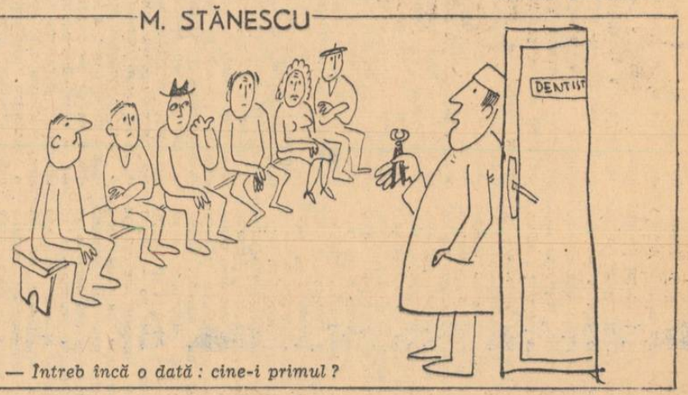

— *Întreb încă o dată : cine-i primul ?*

B. ARTIN

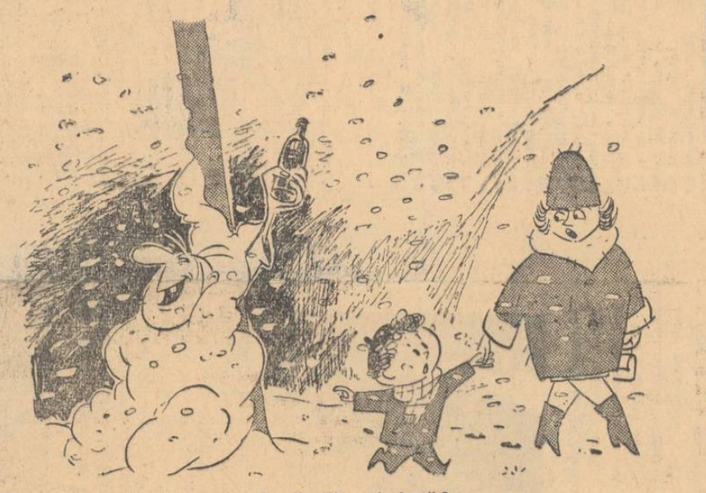

— *Mămico '... și oamenii de zăpadă se îmbată ?*

Pe concret

Muncitorii de la IPROFIL „Tehnica Lemnului" dau toată atenția lustruirii perfecte a părților exterioare ale mobilei.

De mobilele-acestea, pasă-mi-te
Constată orișice cumpărător :
— Sînt plăcile atît de bine lustruite
Că-n ele se-oglindește... rivna lor !

Centrul de încălțăminte nr. 14 din b-dul. Republicii 50 confecționează ghete îmblănite de calitate necorespunzătoare.

Clienții-acolo iau aminte
În pragul unei mari uimiri
Cum centrul de încălțăminte
E centru de... nemulțumiri.

Restaurantul „Retezatu" nu are nimic gătit după orele 19.

Toate faptele aceste
Întîlnite des confirmă
Că restaurantul este
La-nălțime... doar pe firmă.

Doctorul I. D. de la Spitalul de adulți Colentina întîrzie de la program.

Cu o bună pregătire,
El ascultă lume multă.
Din păcate, la venire
Numai ceasul... nu ascultă.

Confecționarea unui pulovăr la centrul din șoseaua Mihai Bravu nr. 137 al cooperativei „Tricotextil" durează foarte mult.

Vă spun sincer, mă surprinde
Că la centru — cum văzui —
Nu pulovărul se-ntinde,
Ci... confecționatul lui.

V. P.

Bicicleta

POVESTIRE
de Juan Floriani (Argentina)

S-ar părea hazlie și absurdă toată această poveste, dacă n-ar fi sfîrșitul ei. S-a întîmplat într-un orășel, așa cum sînt multe risipite pe întinsa cîmpie argentiniană : un turn ascuțit de biserică, trei-patru rînduri de case asemănătoare una cu alta, pe ambele părți ale unei străzi largi, o piață mare și pustie.

Andrea, eroina povestirii mele, era o fată de statură nu prea înaltă, cu un mers grațios. Pe fața-i ovală, ochi duioși și cuminți. Părul-i rebel, lung, castaniu i se resfira dezordonat, însă aceasta n-o deranja cu nimic.

Ne-am cunoscut în timpul unei călătorii de ale mele (eram pe atunci comis-voiajor pentru vînzarea articolelor de fierărie și veneam des în acel oraș). Tatăl ei avea o mică prăvălioară și era clientul meu. Deveniserăm prieteni. Andrea era învățătoare la școala de stat locală. O fire impresionabilă, adînc emotivă, încerca cu pudoare să-și ascundă sentimentele prin glume. În sumbra atmosferă a prăvăliei tatălui său, fata părea o floare exotică. Citea mult, mai ales povestiri fantastice și poezii care o transportau într-o lume îndepărtată și minunată. Poe, Baudelaire, Rimbaud și Conrad erau scriitorii ei preferați.

În timpul liber, zveltă și slăbuță, în pantaloni albaștri, Andrea se plimba cu bicicleta pe străzile prăfoase ale orașului.

Această nevinovată distracție a fost pricina unei întîmplări tragice.

Andrea a fost singura fată din oraș care mergea cu bicicleta. Bineînțeles, acest lucru a atras atenția. Au început bîrfeli, mai întîi ironice, născute din curiozitate apoi din ce în mai pline de venin. Oamenii vîrstnici, serioși, nu aprobau o asemenea pasiune. O fată pe bicicletă, și încă învățătoare ! Și în pantaloni !... Dar a mai fost încă ceva, care nu se împăca de loc cu conștiința locuitorilor : Andrea se împrietenise cu muncitori. Gîndiți-vă numai, cu simpli muncitori de la Uzina electrică ! Plimbîndu-se împreună ea pălăvrăgea și glumea cu ei, iar bîrfa nu întîrzie să-și scoată săgeata veninoasă. Fata însă nu dădea nici o importanță prejudecăților.

— Mai bine ai sta acasă, Andrea, o sfătuia mamă-sa speriată.

— Fiecare cu ale lui, fu răspunsul categoric.

Parohul orașului, un bătrîn răutăcios, cu fața împietrită, melancolică, uitînd de înaltele principii ale misiunii sale, de predicile sale despre dragostea creștinească față de aproapele, a aruncat afurisenie asupra ei. De la „binecuvîntarea" lui păstorească a început șirul de persecuții.

Au încetat s-o mai salute făcîndu-se că n-o observă. N-o mai invitau de sărbători la club, unde se aduna toată elita orașului. Prietenele, pe care ea le considera apropiate și colegii de școală începură s-o evite, iar în timpul recreațiilor Andrea se plimba de una singură pe sub înalții eucalipți.

— Niciodată nu voi da înapoi, spuse ea părinților. Oamenii ar trebui să înțeleagă că fiecare are dreptul să dispună asupra vieții sale proprii. Și doar eu n-am făcut nimic condamnabil.

Și mai mult, ca mai înainte, Andrea se plimba cu bicicleta prin oraș.

Într-o zi veni la tatăl ei o delegație de doamne. Erau pornite să ia măsuri drastice.

— Dv. sînteți obligat să puneți la locul ei pe fiica dv. Purtarea ei este scandaloasă. De una singură să fie înconjurată numai de muncitori, de bărbați... e pur și simplu nemaiauzit ! Dacă nu veți putea s-o influențați, noi ne îndoim de bunul mers al prăvăliei dv.,,

Dar sfaturile și rugămințile mamei și chiar amenințările tatălui nu avură nici un succes.

Interesant a fost faptul că în oraș nimeni niciodată nu-și spunea părerea direct fetei. În zadar aștepta ea ca cineva să vină și să-i spună părerea sa. Se crease complotul ipocriziei tăcute. Se pregătea lovitura pe la spate. Și fără nici o opreliște circulau prin oraș cele mai stupide bîrfeli.

O dată, într-o seară, în ciuda acestei atmosfere, Andrea se duse la bal. Un tînăr care o invitase la dans, deodată îi spuse :

— Știți... dacă ați fi nevasta mea eu v-aș interzice să mergeți cu bicicleta.

— De ce ? îl întrebă Andrea privindu-l drept în față.

— Ei, așa... zîmbi el, făcînd o aluzie cu două înțelesuri.

Andrea însă nu înțelese din primul moment vorbele cu echivoc. Cînd după o vreme își dăduse seama de cele spuse, o cuprinse un dezgust și o indignare fără margini. În primul rînd plînse cu hohote.

— O, mamă, spuse ea tulburată, ce obraznici...

Cînd am văzut-o ultima dată, arăta foarte rău. Slăbise extrem de mult. Figura ei părea aproape diafană. Toată făptura ei se concentrase în ochii înfrigurați și luminoși cu cearcăne negre în jur. Nu avea de loc astîmpăr, iar mîinile îi trădau starea ei nervoasă.

— Dv. care ați venit dintr-un oraș mare, vi se pare neverosimil ceea ce se petrece aici, îmi spuse ea, cînd beam cafea în camera ei plină de flori, cărți și grațioase bibelouri. Și acest lucru se petrece în secolul al XX-lea, într-o țară civilizată. Nu știți ultima noutate : vecinii adună semnături pe o cerere pentru a mă da afară din școală.

Mă uitam la ea cu simpatie. Nu puteam decît să mă bucur de această făptură plăpîndă dar cu o voință de nezdruncinat. Ceea ce făcea ea semăna a eroism. Da, acesta era adevăratul eroism.

Sfîrșitul acestei întîmplări l-am aflat de la tatăl ei, trei luni mai tîrziu.

Se petrecuse ziua, spre sfîrșitul iernii. Plouase. Aerul curat, ca un cristal, începuse să trezească întreaga natură la viață. Vîntul mirosea a primăvară...

Andrea, ca de obicei, ieșise din casă pe bicicletă. Pedalînd cu viteză gonea pe șoseaua de la marginea orașului. Vîntul îi bătea în față, îi resfira părul. Ea se simțea fericită.

Pe drum întîlni un grup de copii. Printre ei se aflau și elevii săi. Cei mai mulți se uitau tăcînd la ea. Unii însă, auzind acasă discuțiile părinților care ocărau și insultau pe învățătoare, încurajîndu-i astfel să n-o asculte și s-o jignească, începură să strige :

— Ei, ei ! Ce rușine !....

Andrea uluită, goni și mai tare bicicleta. Nervii ei nu putură rezista la așa ceva. Glasurile stridente ale copiilor îi sfredeleau creierul. Pedala din ce în ce mai tare. Își pierduse controlul asupra ei...

După cîteva clipe, Andrea zăcea în drum lîngă bicicleta sfărîmată, palidă, cu ochii deschiși, luminoși, îndreptați spre albastrul îndepărtat al cerului. Un fir de sînge i se prelingea din gură.

Atît conductorul, cît și pasagerii confirmară că ea singură îndreptase bicicleta drept în fața autobuzului.

În romînește de I. BABIN

FRIGIDERUL

Versuri dedicate restaurantului „Zarand" din Brad.

Cum intri în local, din ușă
Te-mbrățișează frigul crud
Și-l simți pișcînd
chiar prin mănușă
Întocmai ca la Polul Sud.

— Ce vreți ?
o ospătară-ntreabă
Jucînd, de frig, sîrba pe loc.
Tu tremuri și-i răspunzi
în grabă :
— Aș vrea... în sobă
puțin foc !

Și cu privirile pierdute
Comanzi o supă cu tarhon
Iar ospătara vine iute
Cu-n... bot de gheață
în castron.

Deoarece îți place gluma,
Spui ospătarei
cînd supa-o guști :
— N-am mai mîncat pînă
acuma
O înghețată de... găluști !

Pe urmă ceri o marinată,
Mîncare ce-i pe gustul tău,
Dar te trezești de astă dată
Cu o piftie de... șaldu.

Deci, supărat pleci
de la masă
Peste covorul „glacial"
Și spui c-o voce cam tăioasă
La ospătara din local :

— Dacă nu faceți foc
în sobă,
Ar trebui, neapărat,
Măcar s-aveți o garderobă
Cu... șube de închiriat !

Apoi, suflînd peste mănușă
De frigul mare, drept salut,
Trimiți cînd ai ajuns la ușă
Localului, un... lung strănut.

V. D. POPA

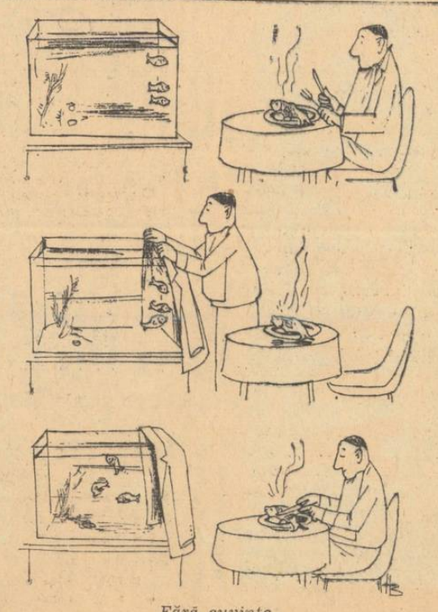

Fără cuvinte...

Poșta redacției

Q. M.-Brașov. În situația dv. ar trebui încercat împotriva mătreții produsul „Seboderm". Celelalte întrebări sînt mai dificile. Ar trebui constatat dacă balonarea de care vă plîngeți nu ar putea fi combătută prin cărbune medical din care după mese să luați 2—3 tablete. În legătură cu slăbirea numai a picioarelor, din păcate nu vă putem recomanda exerciții speciale. Rămîne numai cura de slăbire în general.

ION PESTRIȚU — Comuna Mălărești regiunea Arges. Numai organele Secției financiare raionale, pot, pe baza unor cercetări, să vă acorde scăderea impozitului ce datorați pentru exercitarea meseriei de zidar. Trebuia să anunțați din timp că v-ați angajat la o întreprindere pe perioada respectivă și atunci există temei pentru a fi scăzut.

ELVIRA IONESCU-București. Informația noastră la care vă referiți, semnala „Dihidroxi Acetona" urmărind bronzarea rolelor interesate. Rezultatele nu le cunoaștem. Este un experiment relativ vechi (Sursa : „Instantanées medicaux" 1961 nr. 2).

G. TĂNASE — Sibiu. E normal ca unui salariat nou angajat și care n-a lucrat decît 2 luni dintr-un trimestru, să nu fie premiat pe trimestrul respectiv. Cît privește a doua întrebare, răspunsul este negativ.

G. C.-Onești. Iertați întîrzierea răspunsului nostru. Trebuie să vă spunem că nu este vorba de o boală propriu-zisă. Starea actuală nu are legătură cu operația suferită, ci mai mult cu situația momentană a organelor afectate. În acest sens, stingerea infecției, îndepărtarea paraziților, pot avea influență. Dar poate mai important decît aceasta este de a evita ca totul să se transforme într-un act mecanic.

N. POPESCU — Brașov. Mecanicii de pe motopompele de incendiu au un salariu tarifar echivalent cu salariul stabilit pentru conducătorii auto de autocamioane, pînă la două tone exclusiv, la clasa a III-a de calificare.

VLAD-București. Desigur că este un fenomen trecător. Așa stînd lucrurile, puteți face pasul hotărît, fără nici o grijă.

GHEORGHE VĂDUVA — Bacău, Calea Mărășești nr. 29—37 bloc 4, scara C, etaj 2, ap. 8, posedă colecția revistei „Magazin" din anul 1960 pînă în prezent și o pune la dispoziția doritorilor.

PAULA-Brăila. Precum ați văzut ne-am ținut de cuvînt: în numărul 324 al revistei găsiți exercițiile dorite.

A. N. — Loco. O blană albă de miel se poate curăța astfel : Se face o soluție din 250 g cretă fin pisată, 50 g perhidrol și 1 litru apă. Soluția lăptoasă formată, se întinde pe blană cu o perie de frecat scîndurile (curată sau nouă). Se lasă astfel să se usuce, apoi se freacă cu peria și se scutură cu o nuielușă. Aceeași operație se poate efectua amestecînd făină sau amidon cu puțină neofalină (atenție la foc) și întinzînd pasta formată pe blană. Este bine să se folosească perhidrolul în cantitate precisă, întrucît altfel, cu timpul, părul cade de pe blană.

OLGA R. — Va trebui să consultați medicul dermatolog. Se poate ca într-adevăr Paraminolul să vă fie de folos.

TEATRU

Ion Voicu

Maria Voluntaru

Florin Scărlătescu

Carmen Stănescu

Nae Roman

Am stat de vorbă, zilele acestea, cu unii dintre artiștii noștri care au fost distinși cu înalte titluri.

...Cu câteva zile în urmă, la Iași, violonistul ION VOICU urma să-și dea concursul în cadrul unui concert al Filarmonicii din localitate. Înainte de a pleca spre sală, o veste de la București: artistul emerit de pînă atunci primise înaltul titlu de artist al poporului.

— Vă închipuiți cu cîtă bucurie, cu cîtă emoție am aflat această veste importantă — ne mărturisește, și acum vădit emoționat, Ion Voicu. **Titlul acesta reprezintă un nou și puternic imbold în muncă obținut datorită condițiilor excelente de creație în țara noastră. Și pot spune, că am și trecut, cu forțe sporite, parcă... întinerit, la continuarea activității mele de zi cu zi închinată dezvoltării muzicii din patria noastră.**

— Ce pregătiți ?

— Noi deplasări în orașele țării ; pregătesc noi concerte și totodată studiez cu pasiune, piese și lucrări din repertoriul meu permanent, reluînd munca, o dată și încă o dată, pentru ridicarea necontenită a măestriei artistice.

Pe MARIA VOLUNTARU, veche slujitoare a Teatrului Național „I. L. Caragiale". căutînd-o acasă pentru a o felicita cu prilejul distincției de artistă emerită ce i s-a acordat, am găsit-o în mijlocul unor colegi și colege, tineri și vîrstnici, care veniseră pentru același lucru și cu care, bineînțeles, discuta despre teatru. Distincția aceasta a determinat-o să facă un bilanț al întregii cariere, să depene amintiri, să vorbească despre piese și roluri, despre sarcinile ce revin astăzi artistului cetățean, despre minunatul public.

— Dorește să fiu cît mai de folos primei scene a țării, dorește să-mi închin toate forțele mersului înainte, cu cît mai mare succes, al teatrului romînesc, ne-a spus Maria Voluntaru.

Bimbo Mărculescu

Zizi Șerban

Un alt artist emerit, NAE ROMAN de la Teatrul de Operetă.

— Va trebui să merit titlul deopotrivă în teatru și în film, ne spune Nae Roman, cu vervă să cuceritoare, **pentru că împart, cu aceeași plăcere, activitatea între un tărîm și altul. Acum pregătesc la Operetă un rol din „Prințesa circului", dar pe ecran mă așteaptă două examene grele : „Pădurea spînzuraților" și „Poiana soarelui".**

— Cum vă simțiți în calitate de artist emerit, îl întreb pe BIMBO MĂRCULESCU tot de la Teatrul de Operetă. Ce transmiteți spectatorilor?

— Răspunsul e ușor de ghicit. Spectatorilor le comunic că am să mă străduiesc să le descretesc și de aici înainte cu... succes frunțile, că am să le fiu ca și pînă acum un bun și drag prieten.

ZIZI ȘERBAN ne întîmpină cu multă voie bună. Ne conduce la panoul special pe care Teatrul „C. Tănase" l-a realizat anume pentru a sublinia astfel evenimentul acordării titlului de artist emerit și a felicita pe Zizi Șerban și deopotrivă pe Gică Petrescu și Nicolae Patrichi, — și privește semnificativ spre fotografia sa afișată pe acest panou.

— Ei, ce spuneți ?

— Totul vorbește de la sine. Nu se citește pe fața mea cît sînt de fericită ? Asta cred că e suficient.

— Înțeleg, dar venisem și pentru o declarație.

Zizi Șerban se gîndește o clipă, apoi îmi răspunde :

— Titlul acesta reprezintă pentru mine o încununare a unei munci de 28 de ani în teatru. După cum se știe am debutat la „Cărăbuș" în corpul de balet și în decursul anilor, prin muncă neîncetată, am urcat treaptă după treaptă scările Estradei. Și acum am primit o răsplată pentru care sînt recunoscătoare.

Sandu NAUMESCU

La acordarea unor titluri ărtistice

7 INTERVIURI

FLORIN SCĂRLĂTESCU de la Teatrul de Comedie, ca de obicei bine dispus, abordase acum cu prilejul întrevederii noastre o mină solemnă. I-o impunea, desigur, momentul festiv la care ne refeream.

— Titlul de artist emerit mă obligă mult și sînt pe deplin conștient de răspunderea ce mi-o incumbă aceasta.

Cu actrița CARMEN STĂNESCU de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" am stat de vorbă în pauza unei repetiții. Colegii o înconjurau cu simpatie, o felicitau. Noua artistă emerită mulțumea cu căldură. O întrebăm :

— Care va fi primul rol nou în care veți apărea pe scenă ?

— Rolul titular din „O femeie cu bani" (Milionara) de G. B. Shaw și mă voi strădui să obțin din partea publicului nota cea mai mare pe care mi-a dat-o vreodată.

— Cum vă simțiți în calitate de artist emerit, îl întreb pe BIMBO MĂRCULESCU tot de la Teatrul de Operetă. Ce transmiteți spectatorilor?

— Răspunsul e ușor de ghicit. Spectatorilor le comunic că am să mă străduiesc să le descretesc și de aici înainte cu... succes frunțile, că am să le fiu ca și pînă acum un bun și drag prieten.

ZIZI ȘERBAN ne întîmpină cu multă voie bună. Ne conduce la panoul special pe care Teatrul „C. Tănase" l-a realizat anume pentru a sublinia astfel evenimentul acordării titlului de artist emerit și a felicita pe Zizi Șerban și deopotrivă pe Gică Petrescu și Nicolae Patrichi, — și privește semnificativ spre fotografia sa afișată pe acest panou.

— Ei, ce spuneți ?

— Totul vorbește de la sine. Nu se citește pe fața mea cît sînt de fericită ? Asta cred că e suficient.

— Înțeleg, dar venisem și pentru o declarație.

Zizi Șerban se gîndește o clipă, apoi îmi răspunde :

— Titlul acesta reprezintă pentru mine o încununare a unei munci de 28 de ani în teatru. După cum se știe am debutat la „Cărăbuș" în corpul de balet și în decursul anilor, prin muncă neîncetată, am urcat treaptă după treaptă scările Estradei. Și acum am primit o răsplată pentru care sînt recunoscătoare.

Sandu NAUMESCU

NE VIZITEAZĂ...

La începutul lunii februarie va sosi în țara noastră, venind din Franța, cîntăreața de muzică ușoară Petula Clark (Anglia). Artista este deținătoarea marelui premiu național al discului francez (1962) iar în Danemarca a cucerit marele premiu al cîntecului. A întreprins turnee în S.U.A., Olanda, R.F. Germană, Italia, Elveția, Danemarca, Franța. În țara noastră va prezenta concerte în sala Palatului R.P.R. între 6 și 11 februarie și va fi acompaniată de o formație instrumentală din care fac parte Pierre Cullaz (chitară), Marcel Blanche (baterie), Jean Mercadier (pian) și Paul Rovere (contrabas).

În luna februarie publicului bucureștean i se va da posibilitatea să facă cunoștință cu pianistele Josette și Ivette Roman din S.U.A., de origină franceză. Surorile Roman sînt apreciate atît pentru cuplul pe care-l realizează cît și pentru interpretarea stilistică a fiecăreia în parte. Artistele au studiat la Conservatorul național din Paris, activînd apoi la „Tow Hall" din New-York cu orchestra simfonică din San Francisco, sub bagheta dirijorului Pierre Monteux. Au întreprins numeroase turnee peste hotare.

Oaspete al țării noastre va fi și tenorul polonez Bogdan Paprocki, care își va da concursul pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. și va cînta, de asemenea, în cadrul unui spectacol al Teatrului muzical „Gh. Dima" din Brașov.

SCURT DIALOG CU N. STROE

Artistul emerit N. Stroe este coautor, alături de N. Kanner, al unui nou spectacol de estradă intitulat „*Do-re-mi-fa-sol-la...* *Stroe*" semnînd deopotrivă regia și cîteva melodii scrise cu ani în urmă împreună cu V. Vasilache.

— *Noul nostru spectacol* — ne spune Stroe — *se reprezintă în sala Dalles, dar noi avem și un bogat program de activitate pe care-l desfășurăm la locurile de producție ale muncitorilor, în sălile de spectacole din fabrici și uzinele bucureștene.*

— Cine sînt interpreții noului spectacol ?

— *Alla Baianova, Rolanda Camin, Dorina Goga, Mihai Bădulescu, Gufă Ștefan, George Damian, Doina Hoadrea și Didi Ionescu-Felea.*

Conducerea muzicală o are compozitorul Eugen Cerbu.

VĂ POVESTIM FILMUL

„Viața sportivă"

O producție a studiourilor engleze

Frank este miner, iar în timpul liber — rugbist amator. Pentru gazda sa, Margaret Hammond, o văduvă cu doi copii, nutrește o iubire puternică. Iată pentru ce, atunci cînd unul din cei doi industriași din localitate îl atrage în sportul comercial „cumpărîndu-l" contra o mie de lire, prima lui grijă este să și-o apropie pe Margaret cu procedee similare.

Dispunînd acum de posibilități materiale, Frank își

cumpără mașină și o plimbă pe Margaret împreună cu copiii ei, încercînd astfel s-o cucerească. Dar, cu toate că în cele din urmă reușește să și-o facă amantă, Margaret nu-și deschide sufletul și nu-i împărtășește sentimentele.

Ca urmare a unui accident petrecut la meci, lui Frank i se extrag rădăcinile dinților rupți. În timpul operației, prin mintea lui trec imagini ale întîmplărilor din viața sa, ale felului în care a reușit să ajungă

un jucător profesionist ca și a neputinței de a fi iubit de Margaret. Încă amețit de narcotic, el este adus la o petrecere a patronului său Weaver, de ale cărui capricii depinde. Dar Weaver îl părăsește fără nicio explicație în vreme ce Slomer, celălalt industriaș, îl ia în exploatare.

Tot mai constient de nesiguranța vieții sale, de faptul că nu este altceva decît un instrument de profit în mîinile patronilor, Frank devine aspru și crud cu

Margaret. Ea își pierde definitiv încrederea în el iar Frank părăsește casa și se duce să locuiască într-un azil de oameni decăzuți.

Din sportivul ambițios de pînă atunci n-a mai rămas nimic. Frank ajunge să creadă că rugby-ul i-a adus toate nenorocirile ; el își pierde treptat orice mîndrie.

Ajungînd să nu mai poată suporta situația în care se află, el se întoarce la Margaret. Dar tocmai atunci,

ea fusese transportată la spital. La patul ei, Frank îi adresează pentru prima oară cuvinte pline de căldură, din inimă. De astădată nu mai vrea s-o cucerească așa cum au făcut cu ei, stăpînii săi. Dar totul e zadarnic. E prea tîrziu. Margaret moare în vreme ce lui nu-i rămîne decît durerea nesfîrșită pe care i-o va trezi întotdeauna întîlnegerea — în sfîrșit — a ceea ce a pierdut.

Cineaști despre arta lor

Luis Berlanga: Filmul, realitatea și... producătorul

Creatorul filmului „Placido" — care rulează în aceste zile pe ecrane — este, alături de Bunuel și Bardem, cel de-al treilea cineast spaniol al cărui nume a trecut hotarele țării sale. În prezent, profesor de montaj la Institutul cinematografic din Madrid, Luis Garcia Berlanga este creatorul a șase filme artistice de lung metraj dintre care spectatorii noștri au mai avut prilejul să vadă savuroasa satiră „Bun venit, domnule Marshall !" (film al cărui scenariu l-a realizat împreună cu Bardem). Iată ce declară cineastul despre ultimul său film în raport cu realitățile Spaniei contemporane:

„Evident, mie-mi place mult neorealismul italian și el m-a caracterizat, ca pe toți cineaștii generației mele, cred eu. Dar tonul filmului meu, cu cruzimea și umorul său negru, se trage direct din tipicul picaresc spaniol...

Despre situația cinematografiei spaniole Berlanga precizează : „Ea este foarte grea de la întîmplarea cu „Viridiana". *(După cum se știe, participarea acestui film al lui Bunuel la Cannes a dezlănțuit un scandal politic și o reacție brutală a cenzurii — n.n.).* Este greu să găsești un producător și să obții autorizația oficială cînd vrei să tratezi subiecte contemporane care nu sînt simple convenții. Eu însumi am mai multe scenarii pe care nu le-am putut realiza, dintre care unul scris în colaborare cu Zavattini și Munoz Suay înfățișat „Cinci povestiri spaniole" și altul asupra războiului din Spania... Din nefericire se constată în cinematografia spaniolă actuală o teamă de realitate, o tendință spre autocenzură la producători. Iată, în parte, pentru ce am rămas de două ori în patru ani fără să lucrez : n-am găsit producător pentru scenariile pe care le aveam în cap și cele care mi se propuneau nu mă interesau".

Calitatea filmelor lui Berlanga a fost apreciată nu numai de public ci și de către juriul Festivalului filmelor comice și umoristice de la Bordighera care i-a decernat Marele Premiu în 1963, după ce însă, în 1962, nu reușise să obțină în timp util viza comisiei de cenzură pentru a fi prezentat la Veneția.

TITANIC VALS

L-am aflat zilele acestea pe regizorul Paul Călinescu pe unul din platourile de filmare de la Buftea conducînd împreună cu asistentul său de regie, Cornelia Cojan, repetiția finală cu actorii Sileia Fulda, Ecaterina Musatescu, Coca Andronescu, Dinu Lucian și elevul debutant Liviu Bădescu, ieșiți de curînd în urma unei din principalele scene ale noului său film de lung metraj, „Titanic vals".

Decorul, conceput de scenograful Ștefan Norris, reprezintă interiorul noii locuințe a familiei fostului slujbaș de primărie Spiache Necșulescu, după mult așteptata mostenire a răposatului Tache, unchiul milionar salvator. Cele două încăperi spațioase, mobilate prețențios, cu piese scumpe, reprezentînd stiluri diferite și caracterizînd astfel risipa de lux și gust îndoielnic a proprietarilor, constituie cadrul adecvat în care se desfășoară scena aflării importantei noutăți pe care o așteaptă cu nerăbdare familia Necșulescu: candidatura electorală a bietului Spiache (Gr. Vasiliu-Birlic), pe care consoarta domniei sale, Dacia (Ecaterina Mușatescu) și mama soacră, Chiriachița (Silvia Fulda), au obținut-o, înfruntînd, după stăruitoare eforturi financiare.

Obiectivul camerei cinematografice mînuit de operatorul filmului, Ștefan Horvath, surprinde în contrapunct cu explozia de bucurie generală a membrilor familiei Necșulescu, respectiv Dacia, Chiriachița împreună cu nepotii Miza (Coca Andronescu), Traian Dinu Lucian) și Decebal (Liviu Bădescu), intrarea umilă, pe ușa de serviciu, a bietului Spiache, necăjit de-a binelea din cauza eșecului pentru neplăcute pe care conducerea forte a familiei îl obligă să o primească.

— Piesa dramaturgului Tudor Mușatescu, ne spune regizorul filmului, Paul Călinescu, **este bine cunoscută spectatorilor noștri care au văzut-o în diferite distribuții actoricești, reprezentată cu succes pe scenele multor teatre din țară, inclusă în programele echipelor artistice de amatori. Aducerea sa pe ecran a solicitat găsirea unor soluții cinematografice pentru a se putea depăși limitele proprii cadrului scenic, pentru a se realiza profilarea maximă a personajelor principale.**

Regia, în colaborare cu operatorul filmului a căutat să imprime un ritm dinamic, fabulației, și să folosească la maximum mobilitatea aparatului de filmat.

La conflictul de bază al piesei s-au mai inclus, pentru amplificarea continuturi satiric, demascator, al farsei electorale o largă galerie de personaje negative reprezentînd tipuri cunoscute din fauna burgheziei provinciale, în scopul creării unei ambiante generale caracteristice, extinsă și susținută pe tot parcursul acțiunii, de o serie de momente și localizări noi ca : interiorul unei circiumi, magazinul de pompe funebre, scenele de la primărie, din grădina publică, compartimente de tren, manifestații electorale etc. Noul film, nefiind o producție exclusivă de studio, multe dintre acestea se vor realiza în exterioare filmate în decoruri naturale.

Ecranizarea amplifică și îmbogățește conflictul piesei, eliberîndu-l de unele accente de melodramă, aflînd un ton cît mai firesc și propriu scenelor duioase pe care le leagă în mod organic printr-o concepție artistică unitară cu acelea de comedie și satiră incisivă, caracterizînd distinct și nuanțînd evoluția personajelor pozitive, respectiv Spirache, Gena și Dinu.

Distribuția, cuprinzînd un număr de douăzeci de personaje, include pe lîngă interpreții rolurilor menționate anterior și pe actorii Ion Fințesteanu (Primarul), Ion Lucian (avocatul Nercia), Ion Dichiseanu (ofițerul de cavalerie Gigi), Mihai Fotino (Dinu), Florin Scărlătescu (Procopiu) — Const. Rautchi, Mircea Balaban, Traian Dănceanu, Gr. Stănescu Trestian, Atena Sion, Carol Cron și alții. Compozitorul Radu Șerban va semna partitura muzicală a noului film realizat de centrul de producție cinematografică — „București".

Ion MIHU

La cineclubul din Baia Mare

La cineclubul Casei de cultură a sindicatelor din Baia Mare s-a prezentat de curînd un interesant medalion cinematografic cu care prilej ing. Ovidiu Vliclea a vorbit despre opera regizorului spaniol Bardem. O bogată activitate desfășoară și colectivul de creație. Zilele acestea s-au terminat ultimele secvențe la filmul „Minerii", care redă aspecte din munca minerilor maramureșeni. Rolurile principale sînt interpretate de minerii Aurel Păscui și Gh. Ilenschi și de învățătoarea Mariana Mădăraș. În prezent, colectivul de creație, lucrează la realizarea filmului „Bob de grîu".

Cineaștii sovietici desfășoară o susținută activitate pentru a da noi și valoroase creații cinematografice. În studioul cinematografic „Mosfilm" se lucrează intens la turnarea noului film „O flacără de nestins", după romanul lui G. Beresko, „A iubi și a nu iubi". Iată-l pe regizorul E. Dzigan în timp ce repetă o scenă din film cu artista E. Bistrițkaia — cunoscută publicului nostru dintr-o serie de valoroase creații ale cinematografiei sovietice.

Două întîlniri

(Urmare din pag. 1)

afișul ! Și nu numai într-o singură sală. O consultare fugitivă a programului mi-a arătat că filmul mai era prezentat și în altă parte. Mărturisesc, m-am bucurat. Și după vechiul meu obicei de a mă informa despre succesul unui film de la plasatorii și casierițe — adeseori ei știu mai bine decît oricine ce spune publicul ! — am cerut un interviu „sui generis" tinerei de la casă, cu numele de Zoia Bonheur :

— Merge ?

— Merge...

— Bine ?

— Bine... Trebuia să schimbăm programul săptămîna viitoare, dar nu-l vom schimba... vine publicul.

Am intrat și am văzut filmul în versiunea originală, românească, cu subtitluri franțuzești. Codin se simțea bine pe malurile Senei !

Ion BOSTAN

Teatrul Național „I. L. Caragiale":

„MARIA STUART" de SCHILLER

„Eu am cîrtit adeseori împotriva lui Schiller, l-am nedreptățit, dar cred că nimeni nu a determinat destinul meu în mai mare măsură decît el, întrucît mi-a dat posibilitatea să înțeleg ce înseamnează un mare poet, în perioada cea mai decisivă a formației mele". Iată o apreciere a lui Dostoievski, într-o scrisoare adresată fratelui său, pe vremea cînd ambii se gîndeau la o traducere și editare a operelor complete ale poetului german. Prin generozitatea sa fierbinte, prin elanul și setea cu care caută adevărul, binele, frumosul, prin nedesmințita sa dragoste de oameni, Schiller înfățișează magistral sufletele, dă spiritului acea întraripare care-l duce și păstrează departe de sentimentele mediocre și de egoismul meschin, deschide, în fața oricui reflectează asupra datoriei sale omenești, perspectiva sublimului, a absolutului, a idealului.

Astfel fiind, este de aplaudat pasul pe care Teatrul Național îl face astăzi, pentru a ajunge din urmă celelalte teatre din Capitală și din țară, care în ziele noastre au restabilit un contact mai intens decît oricînd, între publicul nostru și marele poet german. Naționalul a fost cel mai puternic focar de răspîndire a epocii lui Schiller. Acestei vechi tradiții i se datorește poate, reprezentarea „Mariei Stuart", vechi și popular succes al primei noastre scene, prilej de mari creații actoricești sortite să facă epocă și școală, dramă spectaculoasă, cupabilă timp de mai bine de patru ore să țină publicul și să-l captiveze, cu lacrima pe geană. Schiller, care a avut un sentiment foarte viu, o intuiție genială, deși de multe ori confuză, *a prezenței* și *dreptului* poporului în istorie, a introdus în poporul în unele drame ale sale, a zugrăvit frămîntările populare, și le-a acordat o atenție pasionată, demnă de un contemporan pătrunzător și sensibil al revoluției franceze. Aceasta a dat operelor respective acea perspectivă vastă, acel vizionarism istoric, datorită cărora Schiller înving timpul, printr-o problematică realistă, totdeauna de un interes major. Aceasta nu se vede în „Maria Stuart", evocare istorică de tip foarte romantic, dominată de preocuparea autorului pentru puruj conflict de caracter și tulburată de o simpatie sentimentală fără nici un suport moral, față de figura cu totul dubioasă a Mariei, pretendenta franco-scoțiană. Analiza psihologică a Elisabetei, duce la mărgulirea sau condamnarea unor slăbiciuni a căror rezonanță pătrunde destul de rar în marea istorie, sentimentul spectatorului fiind, pînă la urmă, de trecere a secundarului și efemerului, în principal și permanent.

Scene faimoase, de un dramatism violent sau de o poezie incandescentă, ca întîlnirea dintre Elisabeta și Maria, cearta Mertimer —Leicester, întrevederea finală Elisabeta—Leicester, sinuciderea lui Mertimer, despărțirea Mariei de credincioșii săi și plecarea la supliciu — constituie momente și praguri de dinamism și intensitate, care ușurează mult minurea unei mașinării cam greoaie, cu numeroase și îndelungate stațiuni încredințate exclusiv elocvenței schillleriene nestăpînite...

Reluarea „Mariei Stuart" fiind, după cum am spus, rezultatul unei tradiții a Naționalului, spectacolul — pus în scenă de regizorul Miron Niculescu — s-a realizat pe aceiași linie, fără praf, fără scrîșială, fără inerție.

Echipei de dramă și tragedie a teatrului, pe care sperăm s-o vedem din ce în ce mai des la lucru, și prin aceasta sporindu-și forțele și înălțîndu-și neîntrerupt nivelul i se datorează o interpretare de cel mai bun grad a fortei, stilului, portretizărilor și desfășurărilor psihologice ample, monumentale, specifice teatrului schillerian.

Drama e dominată de grandioasele roluri ale celor două regine — femei rivale — și pentru că distribuția începe cu Elisabeta (deși opera poartă numele Mariei), vom începe și noi cu interpreta acesteia, Dina Cocea, a cărei creație a fost cu totul demnă de importanța și prestigiul rolului. Cu o mască tulburător de veridică, cunoscută tuturor din atitea portrete și tablouri ale epocii, Dina Cocea a știut să fie veridică și din punctul de vedere al unei psihologii vii, într-o frămîntare care-și caută, nu rare ori, justificări morale ipocrite sau direct mincinoase. Desigur, că uneori a apăsat cam mult pe anumite trăsături de perfidie și chiar de diabolism vulgar, ca în scena, de pildă, a întîlnirii și certei cu Maria. E chiar necesar s-o felicităm pe interpretă pentru că nu s-a fixat de un anume stil deslănțuit, că nu a căzut — după modul așa zis „modern", care îngustează cumplit cîmpul mijloacelor actoricești, și ceea ce e mai grav, tinde să sărăcească substanța personajelor clasice și romantice —, că nu a ezitat, zic, în fața unei anumite gesticulații largi și a unor izbucniri de declamație melodramatică, de oarece acestea sînt elementele de viață proprie, teatrală, ale eroinei respective. În general, impresia dată, a fost a unei creații puternice, originale, omogene, care captivează. Desigur, că tocmai faimei incontrolate de „melodramatic", de declamație, de dinamism violent sau de poezie incandescentă, ca întîlnirea dintre Elisabeta și Maria, cearta Mertimer —Leicester, întrevederea finală Elisabeta—Leicester, sinuciderea lui Mertimer, despărțirea Mariei de credincioșii săi și plecarea la supliciu — constituie momente și praguri de dinamism și intensitate, care ușurează mult minurea unei mașinării cam greoaie, cu numeroase și îndelungate stațiuni încredințate exclusiv elocvenței schillleriene nestăpînite...

Reluarea „Mariei Stuart" fiind, după cum am spus, rezultatul unei tradiții a Naționalului, spectacolul — pus în scenă de regizorul Miron Niculescu — s-a realizat pe aceiași linie, fără praf, fără scrîșială, fără inerție.

Echipei de dramă și tragedie a teatrului, pe care sperăm s-o vedem din ce în ce mai des la lucru, și prin aceasta sporindu-și forțele și înălțîndu-și neîntrerupt nivelul i se datorează o interpretare de cel mai bun grad a fortei, stilului, portretizărilor și desfășurărilor psihologice ample, monumentale, specifice teatrului schillerian.

Drama e dominată de grandioasele roluri ale celor două regine — femei rivale — și pentru că distribuția începe cu Elisabeta (deși opera poartă numele Mariei), vom începe și noi cu interpreta acesteia, Dina Cocea, a cărei creație a fost cu totul demnă de importanța și prestigiul rolului. Cu o mască tulburător de veridică, cunoscută tuturor din atitea portrete și tablouri ale epocii, Dina Cocea a știut să fie veridică și din punctul de vedere al unei psihologii vii, într-o frămîntare care-și caută, nu rare ori, justificări morale ipocrite sau direct mincinoase. Desigur, că uneori a apăsat cam mult pe anumite trăsături de perfidie și chiar de diabolism vulgar, ca în scena, de pildă, a întîlnirii și certei cu Maria. E chiar necesar s-o felicităm pe interpretă pentru că nu s-a fixat de un anume stil deslănțuit, că nu a căzut — după modul așa zis „modern", care îngustează cumplit cîmpul mijloacelor actoricești, și ceea ce e mai grav, tinde să sărăcească substanța personajelor clasice și romantice —, că nu a ezitat, zic, în fața unei anumite gesticulații largi și a unor izbucniri de declamație melodramatică, de oarece acestea sînt elementele de viață proprie, teatrală, ale eroinei respective. În general, impresia dată, a fost a unei creații puternice, originale, omogene, care captivează. Desigur, că tocmai faimei incontrolate de „melodramatic", de declamație, de dinamism violent sau de poezie incandescentă, ca întîlnirea dintre Elisabeta și Maria, cearta Mertimer —Leicester, întrevederea finală Elisabeta—Leicester, sinuciderea lui Mertimer, despărțirea Mariei de credincioșii săi și plecarea la supliciu — constituie momente și praguri de dinamism și intensitate, care ușurează mult minurea unei mașinării cam greoaie, cu numeroase și îndelungate stațiuni încredințate exclusiv elocvenței schillleriene nestăpînite...

Reluarea „Mariei Stuart" fiind, după cum am spus, rezultatul unei tradiții a Naționalului, spectacolul

R. P.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

QIVITOQ

Premiat la Cannes acum șapte ani, filmul regizorului Balling se numără printre prea puțin numeroasele filme danezе de audiență internațională. Totuși, cel de față denotă prinderea cineaștilor danezi de a svoca într-o manieră comunicativă particularitățile vieții nordice supusă unor condiții dure, care pătrund sufletele oamenilor, fără însă a le altera fundamental simțirea și gîndirea, ci doar modelînd-o și adaptînd-o luptei aspre pentru existență.

Neîndoielnic, întîmplarea care face obiectul unei excursii în peisajul inedit al Groenlandei, ar putea părea melodramatică. Dar felul în care cineaștii știu să observe și să exprime obiceiuri, mentalități, comportări și credințe proprii eschimoșilor, are darul să ne apropie valoarea umană a realităților înmănuncheate pe ecran de un pretext romantic și el, la rîndu-i, admirabil integrat ambianței nordice.

O echipă de actori, din păcate necunoscuți publicului nostru, dar care-și fac datoria cu prisosință, precum și o imagine în color — ea însăși constituind un documentar de cea mai reușită calitate — ne prilejuiește un contact fericit cu cinematografia daneză și, totodată, cu condițiile naturale extrem de ancevoiase în care omul este obligat să trăiască în anumite părți ale continentului nostru.

Sorin ROIBU

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

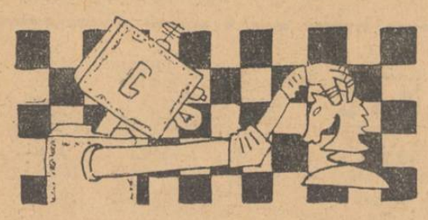

Inteligențe artificiale

In ultimul deceniu întîlnim foarte frecvent niște noțiuni curioase ca de pildă: mașina electronică de calcul controlează mașini unelte după program; calculatoare electronice conduc uzine întregi de la distanță sau rezolvă în cîteva minute probleme matematice complicate pentru calcularea cărora ar fi fost nevoie de mii și zeci de mii de ore pentru om, plus mașini de calculat cu manevră manuală sau electrică; mașini electronice traduc dintr-o limbă în alta texte de specialitate; mașini electronice întocmesc rezumate ale diferitelor cărți; tot ele indexează diverse articole efectuînd și clasificarea complexă a acestora după specialitate; invers, calculatoare electronice recunosc informațiile pe care omul de știință le cere documentaristului și scot la repezeală liste întregi ale articolelor sau lucrărilor care cuprind întocmai subiectul cerut; mașini recunosc cuvîntul vorbit; mașini recunosc litere, forme geometrice, cifre; calculatoare electronice com-

Alexandru NISTOR

(Continuare în pag. a 4-a)

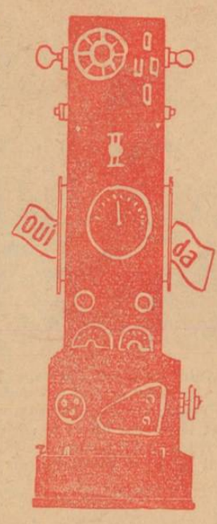

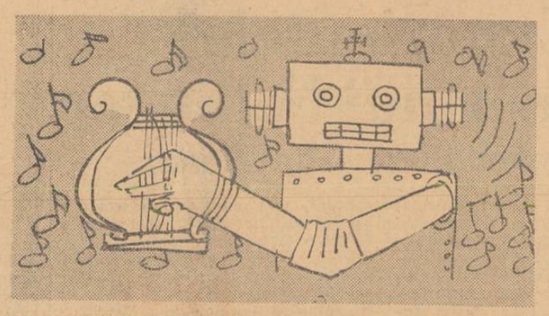

O peșteră în plină Capitală? Nu. O fereastră de gheață în... Cișmigiu

Fotografia: G. BUȘOIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VIII—Nr 330
•
Sîmbătă
1 februarie 1964
•
8 pagini — 1,50 lei

ÎN PUTEREA NOPȚII

OAMENI NOPȚII

Sînt locuri unde luminile nu se sting la miezul nopții. În spatele acestor ferestre luminate, oamenii nu cunosc somnul. Prin specificul muncii lor ei fac din noapte zi, înfruntînd prin veghe, întunericul...

Lumini în văzduh

Pe cerul albastru aleargă trei luminițe: una verde, una roșie și cealaltă albă. Zgomotul care însoțește mișcarea luminilor de pe boltă îți atestă existența unui avion de pasageri, aflat într-un zbor obișnuit de noapte. De fiecare dată, după o cursă lungă, cînd oamenii din carlingă zăresc șirul balizelor albe de pe aeroport sau aud vocea radiotelegrafistului, sînt emoționați. Vasile Bizgu, comandantul aeronavei IL-18 cu indicativul I.M.E., care a depășit deja două milioane de kilometri de zbor, coboară primul pe scara avionului. Pe fața-i rotundă îi mai stăruie încă expresia concentrării pe care a avut-o în noaptea petrecută în oceanul aerian.

A decolat de la Stockholm în jurul orelor 20,30. După trei ore și jumătate de zbor, a trecut de Budapesta. Cerul era negru ca smoala. Deodată, pe ecranul radiolocatorului apărură cîteva pete ovale luminoase. Atenția s-a încordat la maximum. În fața aparatului se afla un front de furtună. Nu putea fi văzut acum cu ochiul liber ci numai ziua, cînd apare sub forma unor nori verticali, a cumulonimbilor. La intervale scurte, prin parbrizul cabinei de pilotaj, fulgere se încrucișau pe cer. Dacă ai pătrunde în norii aceștia ai risca să distrugi aparatul.

Viorel LUPU

(Continuare în pag. a 3-a)

Telegrafiștii stației Băneasa dirijează zborul avioanelor în timpul nopții

Bucătăreasă pe șantier

În ușa grea de stejar au răsunat cîteva bătăi puternice, nerăbdătoare.

— Niște înfrigurați. Ce facem, le dăm drumul?

— Trebuie să fie nea Lazăr cu oamenii lui. Azi la amiază n-am văzut pe niciunul din brigadă. Da, da, ei trebuie să fie. Haide, nu mai sta, deschide repede. Eu fug să așez masa. Or fi rupți de foame!...

Presupunerea s-a dovedit exactă. În sala goală a cantinei au pătruns pe rînd Ion Boca, Vasile Grigoraș și, abia la urmă, Iosif Lazăr. Pe chip li se deslușea dintr-o ochire, osteneala și mai mult parcă, un anume fel de nemulțumire lăuntrică. Pe cît de nerăbdători păreau la început să soarbă din borșul fierbinte, pe atît de absenți s-au dovedit mai apoi în fața farfuriilor aburinde. Toți tăceau cufundați în gînduri, răsucind în neștire lingurile și furculițele.

Ascunse în spatele ușii ce duce la bucătărie, cele două surori — Elisabeta Sandor și Agnes Ambruș — schimbau păreri, în șoaptă:

— Să știi că iar au avut o zi grea...

— Merge greu înaintarea. Am auzit că terenul e foarte prost...

— Uite, nici nu se ating de mîncare. O să se răcească. Ce zici, se supără dacă le aducem aminte că trebuie să și prînzească?

După cîteva clipe de ezitare surorile se apropie de masă, laudă cu cuvinte înflorite gustul bucatelor, strecoară pe ici-colo îndemnuri de îmbărbătare, dar... parcă ar vorbi în pustiu. Niciunul nu dă vreun semn că ar auzi ceva. „Mai stăruim sau ne lăsăm păgubașe" — se-ntreabă din ochi binevoitoarele „complice". Drept răspuns, Elisabeta își ia inima-n dinți încercînd să întrebească locul cel mai sensibil:

— Nu zău, nea Lazăre, chiar te lași doborît de supărare? Parcă la Bicaz erai altfel de om. Sau, iartă-mă, ți-o fi îmbătrînit sufletul, cine știe?!

Agnes o fulgeră cu o privire încărcată de repros, care spune limpede: „Ai cam întins coarda, surioară. Să vezi cum te repede acuma. Și așa-ți trebuie. Ce, omului îi arde de glume?"

Dar nu, în loc de replică aspră, Iosif Lazăr prinde a zîmbi:

— Că drept zici, bată-te norocul. Mîine o să fie mai bine. Haideți să mîncăm. E păcat să le necăjim pe fetele astea inimoase!

O dată cu recîștigarea bunei dispoziții, foamea își cere imperativ drepturile. Deci... victorie!

★

E greu lucru să-l poți ține la țărm mai multă vreme pe un marinar deprins cu furtuna și neprevăzutul! Și tot atît de greu este să-l înveți pe un constructor sadea, cu traiul liniștit, stabil, fără perspectiva neașteptatului de fiece zi, fără bucuria creației necontenite. Mirajul mării și cel al șantierelor se întîlnesc în ceea ce se cheamă pasiunea pentru meserie.

Dar un bucătar? Îndeletnicirea în sine nu exclude nici pe departe o participare la fel de intensă și, dacă vreți, conține chiar o notă de poezie. Fiindcă altfel cum i s-ar putea spune migăloasei grija de a decora cît mai atrăgător o salată sau un aspic?

Firește, bucătar sau ospătar poți fi — vădind aceiași artă — oriunde. Și dacă întîmplarea te-a dus bunăoară la Bicaz, o dată șantierul în-

Viorica CIORBAGIU

(Continuare în pag. a 3-a)

INTERVIUL „MAGAZIN"

Radu Tudoran

despre realizări și proiecte

— E cea de-a unsprezecea carte a mea, îmi spuse, zîmbitor, Radu Tudoran.

— Dar prima? Ne puteți da cîteva detalii asupra începuturilor?

— Oricît ar părea de prezumțios, am simțit nevoia să-mi exteriorizez gîndurile și am început să scriu, curînd după ce mi-am găsit instrumentul primar de exprimare, adică alfabetul care se învață la șapte ani. Nu l-am învățat mai devreme, ca mulți copii îmboldiți să-și arate precocitatea, dar din clipa cînd l-am avut la îndemînă, l-am folosit fără întrerupere pînă astăzi.

Prima pagină înegrită de mine, de care îmi amintesc foarte limpede, chiar cu detalii, era începutul unui roman — puerii de bună seamă — fiindcă la vremea aceea aveam puțin peste opt ani și, în afară de o pagină, n-am mai scris atunci decît jumătate din a doua... Am scris pe urmă multe pagini, pentru mine, încercînd toate formele prozei, cu un îndemn statornic și mai totdeauna cu euforie. Îndemnul a crescut, devenind imperios la o vreme...

Cred că la șaisprezece ani am scris primul meu roman, conducîndu-mi eroii pe sute de pagini pînă la sfîrșitul propus de închipuire. Nu mai am manuscrisul lui și nu-mi amintesc decît vag cuprinsul; era și de data asta o naivitate, îndrăznesc să spun însă că nu și o pierdere de vreme. Alte patru sau cinci asemenea încercări tăinuite, au însemnat ucenicia mea, destul de mult prelungită, fiindcă n-am publicat nimic pînă în pragul vîrstei de treizeci de ani.

— Și totuși, prima apariție?

— A fost o nuvelă cu subiect din lumea aerodromului, cunoscută dintr-o experiență personală, nu prea lungă, dar pasionantă. Ea a apărut la începutul anului 1939 în ultimul număr din revista lunară „Azi", a lui Zaharia Stancu, înainte de transformarea ei în gazetă săptămînală. Ceea ce am publicat acolo nu era propriu zis o nuvelă, ci un sondaj în lumea amintită mai sus, pe care intenționam s-o înfățișez mai amplu în viitor. Proiectul l-am realizat de altfel, cu ce mijloace aveam atunci; e vorba de romanul „Anotimpuri".

În săptămînalul „Azi" am continuat să public nuvele, schițe, sau nu știu cum să le numesc, fiindcă nu erau de fapt decît extrase din manuscrise vechi, sau sondaje în proiectele de viitor, rotunjite pentru a căpăta — măcar aparent — autonomie. Acestea și altele au dat naștere unei culegeri, care a fost primul meu volum tipărit.

Au urmat apoi alte volume, alte căutări, printre care romanul „Flăcări", sugerat de peisajul — topografic și uman — al petrolului. De altfel, continui experiența și căutarea și astăzi, cînd am la tipar cea de-a unsprezecea carte... Fiecare carte a

Mircea SCRIPCĂ
Desen de Dem. IORDACHE

(Continuare în pag. a 8-a)

Din sumar:

Claude și „cartierul" lui
de L. Sărateanu
(Pagina a 2-a)

Mica bibliotecă „Magazin"
Specialiști la modă
SCHIȚĂ DE Tristan Bernard
(Pagina a 7-a)

5 minute cu artista poporului
IOANA RADU
(Pagina a 8-a)

Poveste de iarnă

Sînt unii dispuși să-i vadă pe cei care lucrează la sfaturile populare ca pe niște oameni care din zori pînă la amiază stau și scriu, mai repede sau mai încet, hîrtii și formulare, și care atunci cînd le vorbești ridică spre tine ochii, feriți sau nu de ochelari, și se uită cu priviri din altă lume. Vorbele nu leagă punte cu dînșii de parcă dialogul s-ar purta cu locuitorii altor planete. O asemenea imagine, plăzmuită după măsura funcționarului de altă dată, din amintiri și din citite, nu-i actuală deși n-aș putea pune mîna în foc că nu se mai găsesc funcționari la sfaturi orbiți de hîrtii. Conținutul nou al muncii sfaturilor populare leagă însă în mod necesar funcționarul de oameni, după cum legat de oameni, prin mii și mii de fibre, e sfatul popular.

Am făcut această lungă introducere nu pentru a prezenta cititorului sfatul popular, nici pentru a polei activitatea funcționarului umanizat, ci pur și simplu pentru că am vrut să risipesc, de la bun început, orice urme de îndoieli pe care le-ar fi putut isca dezvăluirea calității celui ce mi-a istorisit cele ce urmează.

Povestea pe care vreau s-o spun e din iarna asta, dinainte de anul nou: mi-a istorisit-o Ion Ilie, secretarul sfatului popular raional din Vatra Dornei. E o poveste, ca orice poveste, cu oameni buni și oameni fără suflet, cu întîmplări triste dar cu un sfîrșit frumos.

Era o zi de audiențe și, chit că era ger mare, au venit oameni destui: cei mai mulți, ca de obicei, de prin sate. Cînd am terminat de vorbit cu dînșii, pe la amiază, au început să intre funcționarii cu hîrtii la semnat. Unul, doi, trei, mă rog, ca la sfat. Deodată, printre ei, a răsărit o fetiță. O copilă mărunțică de stat, slăbuță, cu ochi mari, negri. Privea în jur speriată, năucită, de parcă ar fi așteptat o pedeapsă după cine știe ce poznă grozavă. Mi-am amintit c-o mai zărisem dimineață, cînd am venit aici, în hol. Am bănuit că va fi venit cu cineva. De aceea cînd am văzut-o în birou am și întrebat-o:

„Ce-i copilă? Ai pierdut pe cineva? Te-ai rătăcit?"

Fata a privit în jur și-a izbucnit în plînș; „Stai — zic — că nu te mănîncă nimeni. De ce plîngi? De unde ești?..."

Cu mare greu am în-

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

Începînd cu numărul următor vom publica în foileton, povestirea ilustrată pentru tineret,

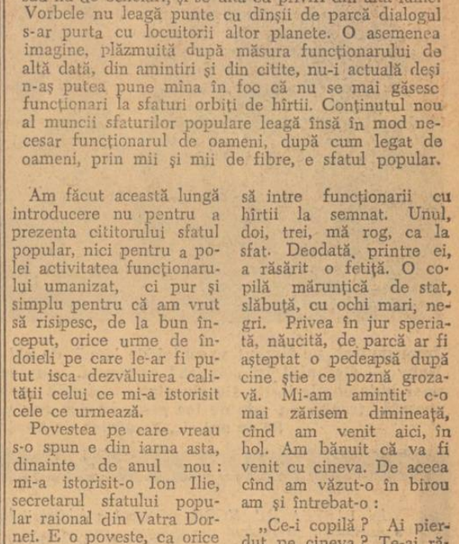

în care autorul ei — Simion Săveanu — înfățișează aventurile grupului „Tinerii exploratori"

meridiane

O POVESTE CU PIRAȚI...

În ciuda titlului nu e vorba de încă o versiune a legendei orientale povestită de frumoasa Șeherazada, despre Simbad marinarul capturat de pirații mărilor, ci de o poveste adevărată, cu pirați adevărați. Căci astăzi, în plin secol XX, pirateria continuă să fie o afacere rentabilă, cel puțin așa ne asigură publicația vest-germană „Welt der Arbeit" care apare la Köln.

...Vasul se numea „Hella" și naviga sub pavilionul Marii Britanii strîngînd nuci de cocos de pe insulele mici din Oceanul Pacific. A plecat în cursă acum cîteva luni. De atunci nu s-a mai reîntors în portul de origină. Toate încercările de a găsi vasul nu au avut succes. De curînd s-a aflat adevărul. Doi pirați, pirați adevărați, capturați de marina japoneză au mărturisit că „Hella" a fost nimicit. Toți membrii echipajului au fost omorîți, iar două femei care se aflau pe bord — englezoaicele Cristina Morton și Ana Mac Norman — sînt prizonierele piraților. Cu toate indicațiile date de pirați insula unde își au baza hoții de mare nu a putut fi găsită.

„Hella" nu este singura victimă. Afacerea este rentabilă și ca orice „bussines" practicată pe scară mereu mai largă atunci cînd aduce profit. „Marinari filipinezi, englezi, japonezi și americani afirmă că pirateria nu numai că există, dar chiar se dezvoltă din ce în ce mai mult" — scrie „Welt der Arbeit". Cifrele confirmă înflorirea pirateriei. Numai marina comercială japoneză a pierdut din 1953 pînă astăzi nu mai puțin de 120 de vase capturate de pirați în Oceanul Pacific, mai precis în regiunea Mării Sulu. Maria prădată este revindută pe piețele țărilor asiatice.

Care este soarta echipajelor ? În Japonia de pe vasele capturate s-a reîntors numai a treia parte a echipajelor. Ceilalți marinari au pierit sau au căzut în robie. Cu aceasta ajungem la alt aspect al afacerilor piratерești (aici în sensul propriu al expresiei). Marinarii rămași în viață sînt vînduți ca sclavi, marfă vie traficată și pe insule mai mari sau mai mici din Oceanul Pacific.

„Cererea" a crescut în asemenea măsură în ultima vreme încît pirații nu se mai mulțumesc cu marfa capturată de pe vase ci recurg chiar la incursiuni pe unele insule izolate. Iscoadele piraților stabilesc „marfa" care merită atenție, în special femei, și apoi se organizează incursiuni, desfășurate de obicei atît de rapid încît poliția nu mai are timpul să intervină.

...Povestea a luat sfîrșit. O poveste tristă cu pirați, care nu au nimic comun cu cei din basmele copilăriei, mărfuri furate, trafic de carne vie.

Sergiu BRAND

Imprumutat, pe timpul vacanței de iarnă, de către un circ din Elveția, Baby — elefantul își „cîștigă" existența, ocupîndu-se cu demontarea unor automobile ieșite din circulație datorită vechimii lor. Pentru Baby această treabă nu este de loc grea. El are energia „adolescenței" celor 20 de ani și... greutatea de două tone

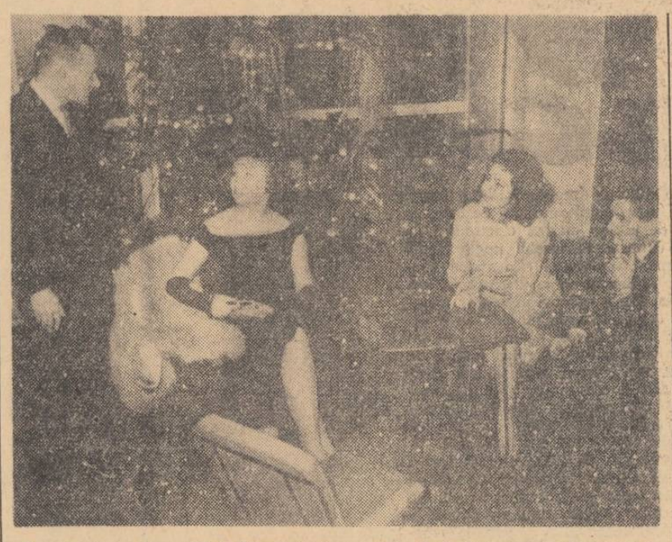

În sala cinematografului „Skarpa" din capitala R. P. Polone a fost prezentat în premieră filmul romînesc „Cerul n-are gratii". La reprezentația de gală a participat și o delegație de cineaști romîni, alcătuită din artista Cella Dima și scriitorul și regizorul Francisc Munteanu. Iată-i în fotografie pe oaspeții romîni (în dreapta) **alături de artista poloneză Lidia Korsak și producătorul de filme polonez Jerzy Passendorfer.**

Experiențele profesorului Fellinger

Corespondență din Viena

La 18 mai 1953 a fost înființat Institutul austriac de cercetări oncologice. Astfel, a fost împlinit un vechi deziderat al școlii medicale vieneze. Încă în urmă cu cinci decenii, atunci cînd a fost creată Societatea austriacă pentru studiul și combaterea cancerului, ea și-a propus drept scop înființarea unui astfel de institut. În 1914 erau definitivate planurile și rezolvate problemele financiare. A intervenit însă primul război mondial și această lăudabilă inițiativă a murit în fașă. De abia în 1951 ea a devenit iar actuală. Începutul a fost modest : un laborator de patologie experimentală și unul de biochimie; biblioteci și spațiul necesar pentru animalele folosite la experiențe. Acesta a fost însă, doar primul pas. Cu timpul clădirea a fost mărită, au fost amenajate laboratoare pentru biologia experimentală, pentru cercetări cu izotopi și culturi de țesuturi. Conducătorul acestui Institut este în prezent profesorul Wolfgang Denk. Pînă acum au fost efectuate peste 100 de lucrări științifice la acest Institut. Rezultate deosebite s-au obținut prin aplicarea în clinicile vieneze a unui nou tratament post-operatoriu. Este drept că metoda este foarte complicată, ea implică o spitalizare îndelungată și necesită permanenta supraveghere din partea unui medic specialist în hematologie. Noua terapie constă în aplicarea de șocuri cu doze mari de endoxan. După cum se știe, în general, medicamentele folosite pentru distrugerea tumorilor canceroase atacă celulele în momentul înmulțirii lor. În tumori divizarea este mai accelerată decît în cazuri normale. Din păcate însă, medicamentele atacă și celulele sănătoase în momentul divizării lor. Medicina este, deci, în stare, cu ajutorul unor medicamente, cum este endoxanul — să facă să dispară tumorile canceroase, dar pune în pericol viața bolnavului deoarece distruge leucocitele. Ori, terapia cu șocuri de endoxan, care presupune aplicarea unei doze mărite de zece sau chiar douăzeci de ori, este extrem de periculoasă. În urma cercetărilor întreprinse de profesorul Fellinger, în Institutul austriac de cercetări oncologice și prima clinică chirurgicală universitară, se aplică în aceste cazuri o nouă metodă. Pentru ca bolnavul de cancer să poată fi supus acestei terapii i se extrage pacientului, înainte de intervenția chirurgicală, o cantitate mai mare de măduvă din oasele care formează partea interioară a trunchiului. Aceasta este imediat congelată și păstrată la dispoziția pacientului pentru „transfuzie cu propria-i măduvă". Dacă în timpul șocurilor puternice cu endoxan numărul leucocitelor scade simțitor bolnavului i se face o transfuzie cu propria-i măduvă care se află păstrată în frigider și astfel se obține normalizarea tabloului sîngelui. Tratamentul acesta a fost aplicat pînă acum la 42 de bolnavi de cancer, cărora li s-a extras prin intervenții chirurgicale complet tumoarea canceroasă. S-a constatat că rezultatele obținute sînt foarte bune.

În decurs de două săptămîni se aplică bolnavului 5—6 șocuri cu doze mărite de endoxan. Aceasta nu numai în cazuri operabile. Acest tratament cu endoxan a dat rezultate bune, iar în 27 de cazuri de cancer inoperabil s-au obținut succese. În cazul de tumori la creier, terapeutica cu șocuri de endoxan a avut ca rezultat dispariția tumorei. Încă în anul 1955, profesorul Fellinger a făcut primele experiențe în această direcție. Primul succes a fost obținut prin noi metode la o bolnavă în vîrstă de 15 ani care avea o tumoare cerebrală. Aceasta s-a extins aproape asupra întregului corp. Tînăra fată era condamnată la moarte. În urma șocurilor cu endoxan și a transfuziilor cu măduvă, ea este acum complet sănătoasă.

Greta GRAUR

ianuarie 1964

OAMENI DE DEPARTE

Claude și „cartierul" lui

— „Vedeți, domnule, „Ea" e... totul. Dacă n-ar fi fost ea, n-ar fi existat nici Parisul pe aceste locuri. Ea te ia de braț și te plimbă pe drumul cel mai direct pentru a-ți da o idee de ansamblu asupra orașului, pentru a te face să-i intuiești atmosfera, pentru a-i afla evoluția istorică. Ea a modelat peisajul parizian, i-a desenat colinele. Ea e prietena tuturor poeților, pictorilor, compozitorilor Franței, care și-au făcut o glorie din a o cînta, din a-i înfățișa grația, curajul, fidelitatea".

Băiatul care-mi vorbește, avîntat, cu imagini de îndrăgostit, să tot aibă vreo 21—22 de ani. E slăbuț, îmbrăcat cu un surtuc lustruit. Mîinile osoase se agită în timp ce vorbește. Cînd spune „ea", vocea lui capătă inflexiuni tandre și mîna dreaptă se întinde duios, ca pentru a cuprinde la piept ființa dragă.

„Ea" e la doi pași de noi. E Sena. Stăm sprijiniți de parapetul cheiului Conti și privim cursul lînced al fluviului. La prima vedere, călătorul neavizat ar înțelege greu locul enorm pe care-l ocupă această apă în inima parizienilor și a tuturor francezilor. Dar cea mai fugară răsfoire a istoriei Parisului, de la fundarea Luteției pe „Insula cetății" și pînă în zilele noastre, ar da răspuns nelămuririi. Parisul revoluțiilor, ca și Parisul artelor și culturii, se leagă indisolubil de fluviul peste care se arcuiesc podurile evocatoare, de-a lungul căruia se înalță, pe malul sting ca și pe malul drept, edificiile patinate, dar — multe — glorioase, pe care alunecă vasele cu mărfuri sau cu pasageri, de fluviul care a fost și este centrul nervos al orașului. Îmi amintesc de vechea baladă „Floarea Senei" și o fredonez spre marea încîntare a băiatului. Povestea fetei frumoase dar nefericite care s-a aruncat în fluviu, emoționează, generație după generație, pe parizieni.

„Elle a fait son dernier dodo, dans le lit de la Seine, son amie" („Ea a făcut ultimul „nani nani" în patul Senei, prietena sa"). Flăcăul recită versurile baladei, apoi citează versurile altui cîntec despre Sena : „Pe semne că nu se simte prea rău printre noi, dacă, de atîtea mii de ani, nu și-a schimbat albia".

— Îți place poezia ? îl întreb.

Dacă-mi place ! De fapt ne-am cunoscut, răsfoind niște volume de versuri în fața unui „buchinist". Acești anticari, cu rafturile de cărți instalate pe cheiuri, sînt și ei parte integrantă din peisajul Senei. Etalîndu-și „marfa" îndeosebi pe malul sting, alături de negustorii de vechi obiecte de artă sau de gravuri, începînd de pe cheiul de Montbello, continuînd pe cheiul Grands Augustins și mai ales pe cheiurile Conti și Voltaire, pentru a dispare treptat odată cu Quai d'Orsay, „buchiniștii" dau Parisului un farmec în plus, alături de celebritatea de a fi — cum spunea Hanotaux — „singurul oraș care-și are biblioteca în aer liber". Pe băiat l-am întîlnit mai multe zile în șir, mergînd să răfoiesc cărțile vechi pe care anticarii știu să le recomande cu artă :

— Luați un Rabelais. E epatant ! A rămas plin de actualitate. E mai modern decît oricine ! Sau : Nu puteți pleca din Paris fără un volum de Prévert. Ar fi o impietate !

Într-o seară, băiatul m-a condus de-alungul Senei. Mi-a povestit că se numește Claude și că e student la litere. Ne-am oprit pe „Pont Neuf" (Podul nou).

Ghidul meu improvizat știa o mulțime de lucruri despre el.

— De ce îi spune „Podul nou" ?

— E o ciudățenie a denumirilor pariziene. De fapt e cel mai vechi pod al Parisului. Datează din 1578. Știți, aici s-au construit primele trotuare din oraș. Pe pod se înghesuia o lume veselă, în veșnică agitație : mulțimea Parisului. Era paradisul negustorilor ambulanți, al saltimbancilor, al florăreselor. Saint-Aubin în „creioanele" lui, sau Demachy în gravurile sale, ne-au lăsat aspecte ale acestui univers parizian concentrat pe un pod peste Sena. De altfel aici, pe acest pod, s-a dezvoltat „Farsa" din care s-a născut apoi „Opera comică", ale cărei arii populare, utilizate la început, se chemau „Poduri noi". Și pe urmă, trebuie să știți că revoluția de la 1789 a cunoscut tot aici primele reuniuni, că aici se cînta și se dansa „Carmagnola"...

— Claude, văd că știi bine tot ce e legat de zona asta. Mi se pare că voi, parizienii, vă atașați deobicei de un anumit cartier. E probabil, cartierul tău...

— Că parizienii se leagă de un anumit cartier, asta e adevărat. Dar ceea ce vă arăt acum nu e „cartierul" meu. Pur și simplu m-a pasionat istoria Senei, și — deci a Parisului.

— Dar care e cartierul tău ?

— Am un cartier adoptiv.

— Pot să-l văd ?

Pornim spre „Cartierul Latin". Tăiem animatul și scînteietorul bulevard „Saint-Michel", — „Boul Mich" cum îl răsfață parizienii — și începem să urcăm spre Sorbona, pe vechea „Rue des Ecoles" (Strada școlilor). Claude își desemnează „cartierul adoptiv" : o porțiune mărginită de o parte de străzile Cluny și Saint-Jacques, iar de partea cealaltă de Strada școlilor și de strada Sommerard. Față de frumusețea și bogăția altor artere pariziene, aceste străzi, șerpuind în pantă, mărginite de case vechi și modeste nu dispun de nimic imediat atrăgător. Dar Claude are criteriile lui.

— Vedeți, aici — cum spune Francis Carco — „e unul din acele colțuri ale lumii pe unde a trecut Inteligența, Spiritul". Aș adăuga, că aici, inteligența s-a însoțit, cel mai adese ori, cu durerea și sărăcia. Aici, vechea mănăstire „Saint-Benoît le Bétourné" l-a adăpostit pe François Villon, pe vremea cînd acesta locuia la bunul său unchi, canonicul. Baudelaire, a trăit o vreme aici ; Verlaine s-a izbit adese ori de zidurile acestor case, întorcîndu-se noaptea spre „culcușul" său mizerabil dintr-o mansardă a străzii Descartes. Villon, care a fost condamnat la spînzurătoare ; Baudelaire, care se ascundea de creditori ; Verlaine, care murea de foame... Și toți trei, dînd, între timp, umanității toată bogăția geniului lor... Vedeți, e pentru mine un cartier sfînt...

Claude e sugrumat de emoție cînd recită din Verlaine.

— Ah, e trist, se sfîrșește prea rău.

— Nu e îngăduit să fii nenorocit în așa măsură...

În jurul nostru, cartierul universitar își trăiește viața lui de noapte, gălăgioasă. În micul parc așezat peste drum de Sorbona, lîngă soclul statuii lui Montaigne, care — deși primar la Bordeaux — spunea : „Sînt francez numai datorită Parisului", perechi de îndrăgostiți își șoptesc eternele cuvinte, ca pe vremea lui Villon, a lui Baudelaire, a lui Verlaine. Sus, la ultimul cat al caselor, ferestre de mansardă clipesc cu fugare scînteieri. Claude ridică privirile spre ele :

— Se citește tîrziu în noapte, pe aici...

La micile restaurante studențești, unde intrăm să luăm cîte un păhărel de vin roșu, unii dintre chelneri sau dintre spălătorii de veselă sînt tot studenți, care-și cîștigă astfel banii necesari taxelor, gazdei, mesei modeste. Claude îi cunoaște pe cîțiva.

— Poate că vreunul dintre ei va fi într-o zi un alt Baudelaire ; poate că într-o zi „buchiniștii" vor vinde și cărțile lor ; pentru moment, toți acești familiari ai nevoii învață de la Baudelaire, de la Villon, de la Verlaine... Învață să le cunoască și sărăcia și truda creatoare ; învață „pe viu" istoria literaturii franceze...

În noaptea de vară, Parisul își schimbă oră de oră culorile. Paleta bogată a orașului ne întoarce iar la dragostea poeților pentru bătrîna așezare de la malurile Senei. Ne amintim de Apollinaire, care zărea „Parisul în larg", în timp ce Verlaine cînta peisajul „Parisul în depărtare". Și în ambianța încărcată de metafore, Claude îmi vorbește despre cel de al doilea „cartier" al lui. Nu este un cartier de adoptiune. E cel în care s-a născut și unde locuiește și acum. Se află departe pe centura Parisului, în Pantin. Acolo trăiește o parte din lumea muncitoare a capitalei. După o zi de lucru tinerii, cu mica desagă — „muzeta" — pentru mîncare, purtată în bandulieră, își plimbă iubitele spre sălile populare de dans — „balurile" de cartier — unde acordeoniști meșteri cîntă cîte o „Javă" și unde poezia „trăiește în fiecare inimă, perpetuînd, generație după generație, marea poezie a Parisului".

— Spune-mi Claude, nu e așa că, acolo, la „balul" din Pantin, te așteaptă „cineva" care îți însuflețește pasiunea pentru poezie ?"

Roșeața bruscă urcată în obrajii palizi ai băiatului mă face să mă căiesc amarnic de indiscreția mea.

— Hai, Claude, să recităm sonetul lui Arvers : „Mon âme a son secret....", „Sufletu-mi își are secretul său...".

— Mulțumesc, domnule !

L. SĂRĂȚEANU

Obiect de artă din bronz care reprezintă o adunare a șefilor de trib

Descoperirea unor culturi necunoscute în Yunnan

Cu sute și mii de ani în urmă, între secolele IV și I î.e.n., în actuala provincie Yunnan din nord-vestul Chinei, a existat o dezvoltată cultură. Secole de-a rîndul, în mod practic, nu se știa absolut nimic despre ea. Abia în anul 1954, în urma unor cercetări întreprinse de Muzeul provincial Yunnan, în jurul muntelui Shihchai, din ținutul Tsinnin, precum și pe țărmul faimosului lac Tienchin, au descoperit vestigii aparținînd culturii din epoca de bronz. Această cultură atestă un înalt grad de dezvoltare și se distinge printr-un puternic caracter local.

Numărul mormintelor necunoscute, dar descoperite în ultima vreme, se ridică la 34. Ele nu sînt prea mari, fiecare avînd dimensiuni în jurul a trei metri lungime și doi lățime, însă sînt foarte bogate în obiecte. Astfel, de exemplu, unul din morminte conține nu mai puțin de 600 de obiecte. În toate, s-au găsit peste 4 000 de obiecte deosebit de prețioase. Printre ele se află și un sigiliu de aur incrustat cu patru caractere Han, pe care este scris : „Sigiliul regelui Tien", indicînd că acest grup de morminte aparținea familiei regale a vechiului regat Tien. Datorită acestui fapt, pentru a face o delimitare în mod temporar, poporul care a creat această cultură a fost numit poporul Tien, iar cultura, cultura Tien.

Relicvele descoperite aduc date deosebit de importante în ce privește poporul Tien.

Pe baza poziției, precum și după felul cum erau aranjate obiectele din ele, cele 34 de morminte pot fi împărțite în trei perioade: de început, de mijloc și ultima parte a epocii de bronz, adică perioada trecerii la epoca de fier.

Obiectele găsite în morminte din perioada de început a epocii de bronz au un puternic caracter Tien. Au fost găsite tobe, pumnale și sheng (un instrument de suflat). Însă nici unul nu era de fier. Caracterele locale sînt mult mai puțin perceptibile în obiectele găsite în mormintele din perioada de mijloc a epocii de bronz, adică prin anii 175—118 î.e.n. Totuși, în general, obiectele funerare sînt aceleași ca și cele din perioada de început. Aici erau și lucruri din partea centrală : cum ar fi monede și oglinzi de bronz cu inscripții și modele decorative. Încep să apară și arme de fier (pumnale, lăncii etc).

Multă veselă de tipul Han a fost găsită în mormintele datînd din ultima perioadă. Tipice în acest sens sînt vasele chung, decorate cu inele și alte figuri, ho — un vas pentru diferite alimente, încrustat cu diferite figuri, cu oglinzi de bronz pe care se află inscripțiile : „Pentru femeile frumoase" și „Pentru o îndelungată amintire". Este posibil ca multe din aceste vase să fie opera localnicilor. Altele s-ar putea să fi fost obținute prin intermediul comerțului cu alte regiuni, așa cum ar fi lancea wu chu confecționată în anul 23 al domniei împăratului Wu Ti (118—i.e.n.).

Cu toate că s-au găsit și obiecte din fier, cultura Tien a fost dominată de articole și obiecte de bronz. În afară de arme și unelte, poporul Tien s-a mai ocupat și cu producerea unor mari instrumente muzicale. Nivelul înalt al acestei culturi din epoca de bronz se poate observa în frumusețea și gingășia obiectelor găsite. Vasele emailate, oglinda, articolele de aur și argint găsite, dovedesc că poporul Tien a folosit o tehnică destul de înaintată.

Figurile de oameni constituiau pentru poporul Tien una din temele principale. Într-unul din morminte au fost găsite patru femei care purtau foarte multe rochii. Una din ele suflă în sheng iar celelalte trei cîntă și dansează. Alte teme sînt animale, lupta dintre ele precum și scene de vînătoare.

Cele descoperite mai arată și alte lucruri foarte interesante, lucruri care dau posibilitatea de a studia viața și situația socială a poporului Tien din acel timp. Scenele care reprezintă diferite ceremonii, viața zilnică redate în diferite ornamente arată că poporul Tien trăia într-un sistem de sclavie. Pe unul din obiecte se află o sculptură înfățișînd un grup de 18 oameni. Figura centrală este o femeie mult mai voinică decît celelalte, șezînd pe un scaun. În partea opusă se află șase femei sclave torcînd și țesînd. Asemenea scene sînt redate pe foarte multe obiecte găsite în aceste morminte.

Poporul vechiului regat Tien era, în principal, ocupat cu agricultura. Acest lucru se poate deduce foarte ușor din multe scene referitoare la agricultură, ca de exemplu : rugăciunile pentru o recoltă bogată ; recoltarea și depozitarea grîului. Rolul important în toate aceste ceremonii îl avea femeia.

Descoperirile dau posibilitatea unui studiu amănunțit asupra acestei culturi îndepărtate, cultură despre care pînă nu de mult nu se știa nimic. Arheologii din R.P. Chineză depun în această privință, o importantă muncă.

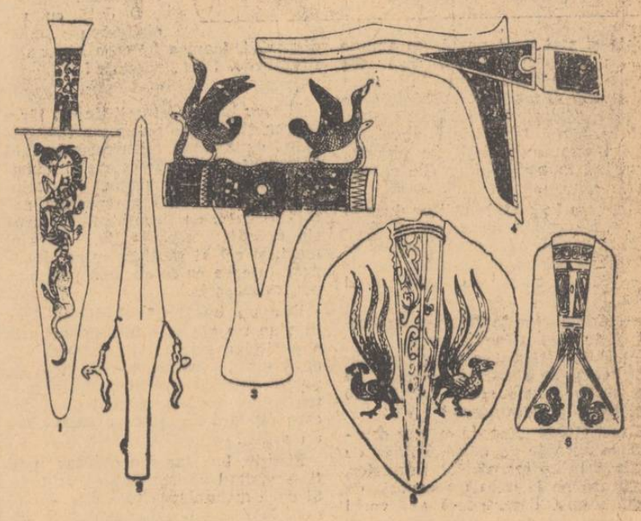

Cîteva din uneltele agricole descoperite în aceste morminte : 1) — pumnal; 2) — lancie; 3) — topor; 4) — halebardă; 5) — plug ; 6) — sapă

De pretutindeni • De pretutindeni

IN PARTEA DE NORD a Australiei, în bazinul fluviului Robinson, trăiește o specie puțin studiată, de crocodil. Localnicii nu se tem de loc de acest animal, care este într-adevăr inofensiv.

De multe ori, copiii pot fi văzuți călare pe crocodili. Blîndețea animalului se explică — după cît se pare — prin aceea că în acele locuri crocodilii nu numai că nu sînt vînați, dar locuitorii le aduc și hrana.

●

ACADEMIA DE ȘTIINȚE din Bulgaria și Universitatea de Stat din Sofia au editat o culegere jubiliară „1100 ani de alfabet slav, 863—1963". Culegerea cuprinde articole științifice, despre activitatea celor doi frați — autorii alfabetului slav, Metodiu și Chiril — și despre dezvoltarea scrierii slave. Materialele cuprinse constituie o contribuție de preț la studierea activității desfășurate de ei în studierea istoriei, limbii, literaturii și culturii bulgare.

●

UN GRUP DE OAMENI de știință din Cehoslovacia, au descoperit la biblioteca din Mlda Vojița, un interesant tratat care datează din Evul Mediu. Editat în 1614 la Erfurt, tratatul poartă titlul de „Cinci cărți despre harul nobil și divin, despre filozofica și miraculoasa artă prețioasă a fabricării berei". Cartea cuprinde descrierea a aproximativ 120 de varietăți de bere — engleză, daneză și germană.

●

CEEA CE VEDEȚI mai jos, nu este capul unei statui etrusce ! Desenul înfățișează doar un cartof neobișnuit, pe care l-a dezgropat pe ogorul său un țăran

din Italia. Acest tubercul cîntărește 700 de grame, iar diametrul său măsoară 20 de centimetri.

●

LA EXPOZIȚIA de ceasuri din vechime care a fost deschisă la Budapesta, se poate vedea un ceas care

permite presupunerea că oamenii din secolul al XVIII-lea aveau un somn mai adînc decît al nostru. Unul din exponate — un ceas deșteptător de dimensiuni impresionante — la ora stabilită punea în mișcare un mecanism care producea explozia unei cantități de praf de pușcă. Chiar dacă proprietarul ceasului deșteptător era tare de ureche, este neîndoios că această „sonerie" l-ar fi trezit.

●

O FAMILIE DE PĂSĂRELE, și-a construit cuibul, în semnalul stop, de la intersecția unor străzi de mare circulație din Londra. Păsările și-au găsit într-adevăr „un loc călduț", unde nimeni nu le supără. Societatea pentru protecția animalelor a intervenit pentru păstrarea cuibului, cu atît mai mult cu cît reglementarea circulației nu are nimic de suferit de pe urma existenței cuibului.

●

O FEMEIE PILOT — pe nume Rissa Pelissier — s-a hotărît să efectueze singură un zbor din localitatea franceză Issoire pînă la Rio de Janeiro (Brazilia), traversînd Oceanul Atlantic pe bordul unui mic avion de turism

●

UN PUI DE GĂINĂ — fenomen s-a născut într-o gospodărie din localitatea Alcala-de-Guadaira din provincia spaniolă Asturia. El are patru labe și două aripi suplimentare lîngă coadă. Puiul n-a trăit decît două zile.

●

POTRIVIT datelor Asociației internaționale a proprietarilor de baruri, Jose Chicota din Madrid este deținătorul celei mai bogate colecții de vinuri. În crama sa se păstrează peste 20.000 de sticle, conținînd vinuri din 162 de țări ale lumii. Comisia pentru organizarea expoziției universale de la New York s-a înțeles cu Chicota ca acesta să pună la dispoziția comisiei un număr de 400 de vinuri rare din colecția sa pe care o numește el „muzeul mondial de băuturi spirtoase" Printre vinurile sale se găsește și o sticlă înfundată cu vin de Xeres, datînd din 1494. Această sticlă face parte, potrivit spuselor lui Chicota, din cele cîteva sticle care i-au fost oferite lui Cristofor Columb la întoarcerea sa din prima călătorie în America.

De pretutindeni • De pretutindeni

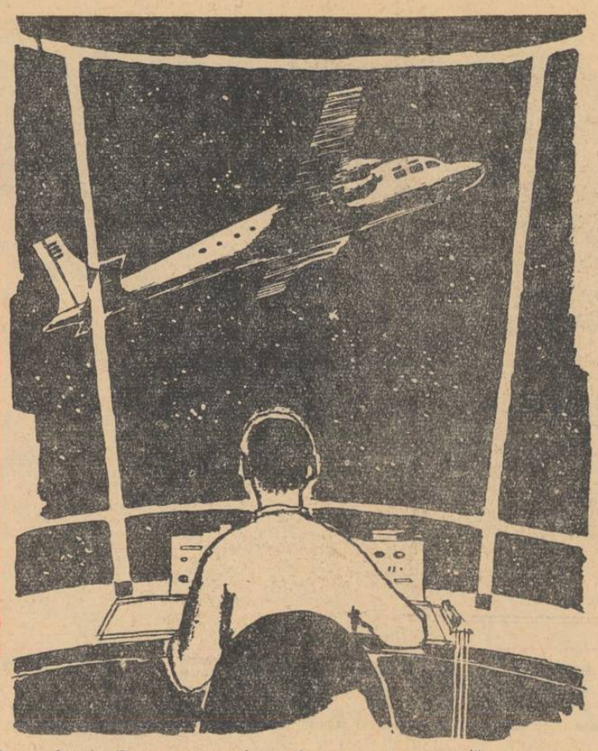

Oameni în puterea nopții

(Urmare din pag. 1)

Un calcul rapid, o comunicare cu centrul de dirijare de pe sol și avionul urcă la un eșalon mai înalt, de 9 000 de metri. Orientarea pe care o făcu navigatorul cu ajutorul radarului, manevra sigură a comandantului și calmul cu care a calculat distanța între două focare de furtună, făcu ca obstacolul aerian să fie trecut printre vîrfurile norilor. Pasagerii stau liniștiți în fotolii. Însoțitoarele de bord le dau din cînd în cînd lămuriri asupra locului unde se află aeronava. Nimeni nu știe prin ce încordare trece în această clipe echipajul, pentru ca avionul să ajungă cu bine la destinație.

Scîntei violete

La intervale scurte hala turnătoriei de oțel a Uzinelor Griviția Roșie se luminează de dansul scînteilor din metal incandescent. În această noapte de ianuarie, în jurul orelor 1,45, lîngă maistrul Dumitru Dihor stau atenți patru oameni. Tocmai sosește rezultatul analizei chimice de la laborator. Procentul de carbon și mangan indică că șarja poate fi evacuată. Un semn și fiecare trece la postul său :

— Desfundă orificiul de evacuare — spune maistrul prim-topitorului Ene Nicolae.

Cuptorul se înclină ușor și oțelul incandescent părăsește cuva într-un joc de artificii. Prin sticla de cobalt topitorii privesc stelele de foc care par niște jerbe violete. În această noapte schimbul lui Dumitru Dihor se află la cea de-a 47-a șarjă de oțel din noul an. Pînă dimineață va mai elabora una, peste capacitatea de încărcare a cuptorului.

Mîine dimineață piesele turnate în noaptea asta vor fi expediate în diferite orașe ale țării.

★

Probele de marș, la motonava de 2.000 de tone au început încă de dimineață, iar noaptea a surprins vasul navigînd amonte pe Dunăre. Cum motoarele trebuie să funcționeze 24 de ore fără întrerupere, în cartul de la miezul nopții intră echipa motoriștilor Dumitru și Gheorghe Gadaua (toți cei patru frați Gadaua sînt motoriști la șantierul naval din Oltenița și supraveghează probele de marș ale navelor lansate la apă).

Dumitru, ajutorul șefului de brigadă, cel mai „bătrîn" dintre frați (are 33 de ani) stă lîngă tabloul de comandă al motoarelor principale. Deocamdată, alături de el, marinarii din echipaj sînt simpli asistenți. Gheorghe, fratele mai mic, e jos în sala mașinilor : controlează ungerea, răcirea și funcționarea agregatelor. Se oprește în fața motorului din tribord și-i ascultă bătăile, așa cum medicul ascultă bătăile inimii. După cîteva minute i se pare că ceva nu e în regulă. Și nu se înșală : diagrama de funcționare nu a ieșit normală. După ce se stopează motorul, Dumitru coboară și el sub puntea navei. Timpul trece... Un sfert de oră din noapte și avansul este reglat. Motorul lansat din nou funcționează bine.

E dimineață și cei doi frați motoriști pleacă la... culcare. Peste alte cîteva nopți îi așteaptă o nouă probă de marș ; de astă dată pe Marea Neagră.

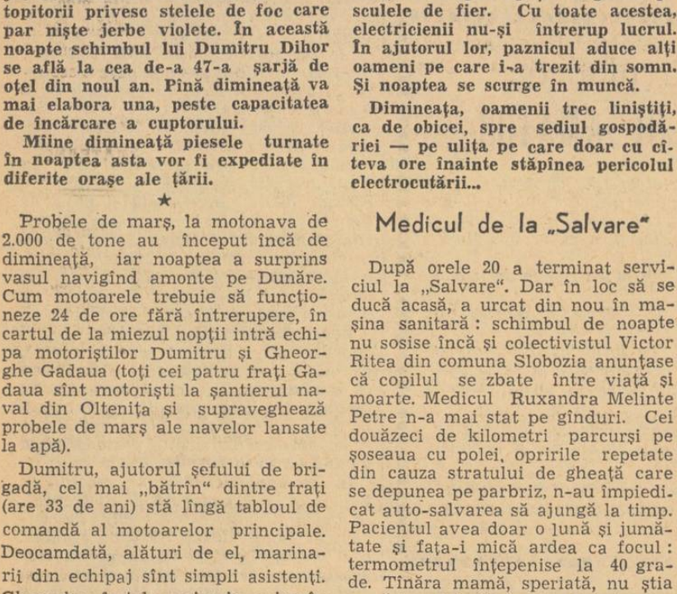

Într-o noapte, la Observatorul astronomic din București. Se cercetează tainele Lunii

Fulgerul... din senin

Tudor Stănimir e colectivist în comuna Chirnogi. În noaptea aceasta de iarnă face parte din paza obștească — și, trebuie să recunoască — singurătatea și frigul nu sînt tovarășele cele mai bune pentru veghe. Din cînd în cînd se oprește din mers, suflă în pumni să-și dezmorțească degetele, apoi merge mai departe — ca să nu înghețe. Totul e liniștit, normal. Deodată, observă spre celălalt capăt al satului, o lumină orbitoare. Să fie vreun fulger? — se întreabă el. Apoi privește spre boltă. Cerul e înstelat. Pornește grăbit într-acolo să dezlege enigma „fulgerului din senin". Din cauza poleiului și a frigului, un fir de la rețeaua electrică a căzut peste uliță. Omul care veghează liniștea satului în aceste ore tîrzii aleargă spre sat, pe la casele electricienilor Dumitru Virsaru și Ion Lupu. Peste cîteva minute cei doi se cațără pe stîlpii acoperiți cu o crustă de gheață. Picioarele alunecă la fiecare mișcare, iar frigul lipește degetele pe sculele de fier. Cu toate acestea, electricienii nu-și întrerup lucrul. În ajutorul lor, paznicul aduce alți oameni pe care i-a trezit din somn. Și noaptea se scurge în muncă.

Dimineața, oamenii trec liniștiți, ca de obicei, spre sediul gospodăriei — pe ulița pe care doar cu cîteva ore înainte stăpînea pericolul electrocutării...

Medicul de la „Salvare"

După orele 20 a terminat serviciul la „Salvare". Dar în loc să se ducă acasă, a urcat din nou în mașina sanitară : schimbul de noapte nu sosise încă și colectivistul Victor Ritea din comuna Slobozia anunțase că copilul se zbate între viață și moarte. Medicul Ruxandra Melinte Petre n-a mai stat pe gînduri. Cei douăzeci de kilometri parcurși pe șoseaua cu polei, opririle repetate din cauza stratului de gheață care se depunea pe parbriz, n-au împiedicat auto-salvarea să ajungă la timp. Pacientul avea doar o lună și jumătate și fața-i mică ardea ca focul : termometrul înțepenise la 40 grade. Tînăra mamă, speriată, nu știa ce să-i mai facă; se uita doar la medic cu ochii mari, scăldați în lacrimi. Copilul avea amigdalită pultacee și dispepsie secundară. Medicul a scos din trusă antitermice, antibiotice, piramidon și a început tratamentul. A durat mai bine de o oră pînă ce pericolul a trecut. Cînd a plecat din casa colectivistului, pleoapele micuțului au căzut în fine obosite : suferința trecuse și Moș Ene îi luase locul. Pentru somnul lui își sacrificase somnul medicul de la Salvare.

Omul de la Observatorul Astronomic

Printre castanii împodobiți cu chiciură de pe strada Cuțitul de Argint se vede o fereastră deschisă spre cer. De-asupra o cupolă poleită de lumina lunii, iar în turn un om scrutează spațiile siderale : e cercetătorul Victor Ionescu care lucrează la Observatorul Astronomic de aproape 6 ani de zile.

Întrerupe pentru un moment determinarea pozițiilor aștrilor fixați pe plăcile sensibile și urcă pe platforma ascensor. După nopți înnourate, cerul e împodobit acum cu miriade de nestemate. Prin luneta ecuatorială cercetătorul privește spre alte lumi. A fotografiat pînă acum peste 1200 de stele, nebuloase, planete și comete (uneori o singură expunere de acest gen durează peste o oră). Dar serile și nopțile îndelungate de așteptare i-au adus multe satisfacții. Astă vară, de pildă, el a izbutit să prindă pe peliculă un eveniment deosebit : cometa Alcock 1963 B, asupra căreia astronomii au făcut pînă atunci puține observații.

În noaptea asta, fotografiază cel de-al cincilea astru din anul 1964, iar la cîțiva metri sub nivelul clădirii de piatră seismologul Radu Cornelius reglează aparatele ultra sensibile care consemnează „respirația scoarței terestre" în această noapte.

★

În fața blocurilor din cartierul Griviția Roșie s-a oprit camionul cu nr. 31899. La lumina de neon de pe caldarîm, încărcătura sa pare ca zăpada de afară. Din cabină, Dragomir Savu coboară în fața blocului J-2 : descarcă sticlele cu lapte proaspăt și pleacă mai departe. Pînă dimineață sînt de făcut încă două curse.

În cei doi ani de cînd are această sarcină din partea noii fabrici de produse lactate din cartierul Militari, Dragomir Savu a lăsat în fața caselor milioane și milioane de sticle albe.

...La aceeași oră, din cuptoarele căptușite cu plăci de faianță de la „Intreprinderea de panificație și morărit „Spicul" — București, 48 de lucrători — modelatori, panacodari din brigada a șasea — scot alte șarje albe ce trec pe bandă către serviciul desfacerii. Șarje calde, aromate, rumenite — mii de pîini care s-au plămădit din munca brutarilor, tot în această noapte.

★

Geana răsăritului se deschide somnoroasă și leneșă. Noaptea își ia rămas bun de la oamenii care i-au ținut tovărășie în spatele ferestrelor luminate sau afară, în ger. „Ziua" lor de muncă s-a terminat. Începe ziua adevărată... Bună dimineața !

Viorel LUPU
Desene de D. NEGREA

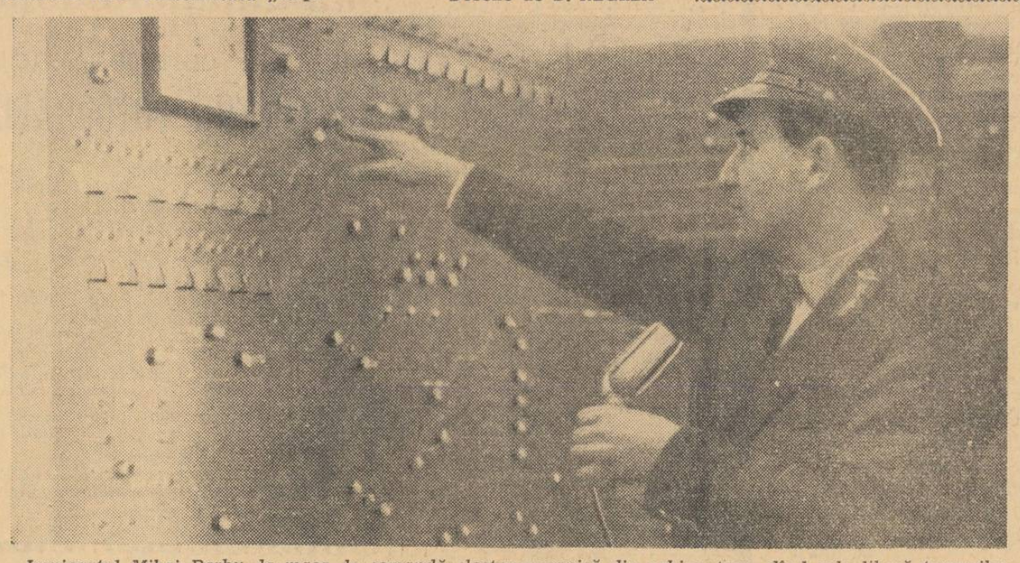

Impiegatul Mihai Barbu, la masa de comandă electro mecanică din cabina turn, dînd cale liberă trenurilor

Romeo și Julieta la... tribunal

S-a îndrăgostit Romeo ! Nu la Verona ca-n nemuritoarea dramă, ci la... tribunal. Să vezi și să nu crezi. Să nu confundați cumva, nu este vorba de Romeo din familia Montague în dispută cu cea a Capuleților, ci de Romeo Pandele, băștinaș de-aici de pe malurile Dîmboviței. Tocmai își aștepta rîndul să intre în instanță pentru cel de-al nouălea divorț, cînd s-a simțit săgetat de un mantou de astrahan veritabil pe care se răsfirau niște zuluți a la Brigitte Bardot. Și să vezi coincidență: și ea își celebra tot cel de al nouălea divorț, fără să știe c-avea să străbată acest drum anevoios pînă' să-l întîlnească pe alesul definitiv al inimii ei atît de senzitivă.

Două zîmbete fugare și săgețile lui Cupidon s-au înfipt simetric pecetluind o idilă care anticipa trecerea pe la ofițerul stării civile. A fost deajuns o privire languroasă, irezistibilă și fotogenică a lui Romeo Pandele pe cerceii briliant de la urechile ei și gata s-a declanșat marea pasiune.

Ah, și ce privire are Romeo ! Cînd trece pe strada noastră dimineața pe la ora nouă și jumătate (a telefonat la serviciu că întîrzie deoarece îi iese măseaua de minte, deși, fie vorba între noi, nu are din ce să-i iasă), toate fetele întorc capul. E drept că văzîndu-i chipul tîmp de pisoi înamorat, întorc capul, de fapt în... partea cealaltă, dar asta n-are nici o importanță. Noroc cu moda scurtă la frizură căci înainte consuma în fiecare dimineață un sfert de kilogram de ulei de măsline în loc de briantină ca să-și ungă moțul capilar. Acum cu bretonul ciceronian, e leit ca-n filme. Ca o compensație și l-a lăsat să-i crească pe bărbie pentru a nu arunca piepteneie la gunoi. De aici, de la nefericita asta de barbă, i s-a tras numele de „barbă albastră" deși a lui e neagră abanos.

Căci, vedeți dumneavoastră, unii răuvoitori spun că se însoară prea des. Ei și ? Ce să-i faci, suflet naiv și veșnic îndrăgostit, prima dată cînd l-au dat părinții afară din casă deoarece nu voia să muncească, s-a căsătorit cu un apartament cu două camere, hol și dependințe, pe bulevardul Magheru. De fapt. el ar fi vrut să-și facă întîi intrarea în fișa de imobil și pe urmă la ofițerul stării civile, dar ea, suflet meschin și insensibilă la amor, a preferat varianta a doua. Apoi, cînd a văzut cu cine are de-aface și, auzi tupeu, îi cerea să nu mai lipsească de la lucru cînd îl apuca astenia la cinci dimineața la barul „Continental" (era o femeie imposibilă, nu altceva) l-a scos pur și simplu pe ușă afară dîndu-i întîlnire la tribunal.

Ca eroii din romanele sentimentale, Romeo Pandele a suferit în tăcere și cum tăcerea este de aur, s-a îndrăgostit de ceasul „Doxa" de la mîna casieriței de la Alimentara. Cum dragostea a pornit crescendo, s-a îndrăgostit rapid nu numai de casieriță, dar și de casa de bani și atunci cînd a venit Inspecția Comercială de Stat i-a găsit scrisorile de dragoste în... cifrele în minus din gestiunea unității. Așa i-a plecat soția într-o stațiune de odihnă cu bilet pe termen de trei ani. Și ca să nu-i despartă — dragostea e lucru mare nu glumă — judecătorul s-a înduioșat în așa hal că l-a trimis și pe el să-i ție de urît un an și șase luni. Cică ar fi fost autor moral, deși autor n-a fost niciodată, nici măcar atunci cînd și-a dat teza de maturitate, deoarece i-a scris-o un coleg de bancă.

Apoi iar a divorțat și pentru că tot citise „Luceafărul" și nu dorea să rămînă „nemuritor și rece" a luat de nevastă un centru de gheață de pe Crîngași cu orar de la șase dimineața la zece și de la șaisprezece la douăzeci. Asta era prin august. Era canicula și blocul împărțit ba în patru ba în șase, se făcea mărunțiș cît ai bate din palme. Pînă cînd, într-o bună zi a fost jignit foarte rău și pus să servească și el cu fierăstrăul. I se congelase barbișonul de atîta muncă și, hotărît lucru, un asemenea afront nu mai putea îndura. Într-o după amiază, cînd a rămas singur cu blocurile de gheață, ...s-a topit și el o dată cu ele, neomițînd să-i lase iubitei adresa Tribunalului raionului 1 Mai din Capitală unde urmau să se întîlnească pentru ultima oară. După aceasta, s-a mai însurat cu un magnetofon, cu un frigider „Fram" și, cumplită decadență, cu o simplă și banală mașină aragaz cu două ochiuri...

Ah, dar toate acestea au trecut. Iată și partida mult visată. Inelul de aur masiv din mîna ei va pecetlui, în sfîrșit, o dragoste cu adevărat nepieritoare. Și cum îi mai zîmbește. Uf ! Mai sînt cîteva minute și va trece și cel de al nouălea divorț. Pînă atunci, n-ar strica să pregătească actele amîndoi căci sfatul popular e aici alături. Romeo Pandele își confecționează cu toată dantura zîmbetul lui cuceritor. Un pas, o piruetă și cererea fulgerătoare în căsătorie.

Ea, întoarce capul... Acum e acum. Dar blestem și damnațiune ! E chiar Julieta Adamache, pe care a întîlnit-o ultima oară la divorțul al cincilea, cînd s-au despărțit cu tămbălău de a trebuit să-i evacueze președintele instanței din sală. Cum naiba s-o mai cunoască ? Cînd a văzut-o, era șatenă. Cînd s-au căsătorit brunetă, la divorț vernil iar acum e bleu-ciel. Iar el, pe vremea aceea era ușor cărunt la tîmple, cum îi stă mai bine omului, iar astăzi are părul vopsit ca pana corbului.

Nu se prinde. Romeo știe foarte bine că astrahanul e imitație, că inelul e de tinichea iar cerceii sînt împrumutați de la tanti Filofteia de fiecare dată cînd dă divorț. Așa că nu mai zîmbi Romeo de pomană cu toată dantura. Julieta Adamache știe și ea că dinții sînt falși și seara îți pui proteza în pahar.

Curat ghinion, zău așa !

D. TABACU

Naravuri și moravuri

Bucătăreasă pe șantier

(Urmare din pag. 1)

chis, n-ai decît să-ți iei rămas bun de la oameni și să-ți găsești de lucru într-un loc mai liniștit. „N-ai decît" — ușor de zis. Dar cînd te-ai legat de viața de șantier, cu toate bucuriile și necazurile ei vremelnice, bucătăreasă ori ospătăriță fiind, parcă nu te lasă inima să te desparți cu ușurință de constructori. O parte din mîndria lor: „Am lucrat la hidrocentrala de la Bicaz", o simte și cel ce-a stat ani de zile în jurul sobelor încinse, mestecînd în tocană sau pregătind budinci.

Eugenia Dinu a trecut de vîrsta primei tinereți și după cinci ani de stat la Bicaz — în calitate de bucătăreasă — și-ar fi dorit într-un fel să rămînă la Piatra Neamț, orașul ei natal. Scrisorile tot mai dese și mai insistente ale lui Constantin Onu, administratorul complexului de cantine de pe șantierul hidrocentralei Argeș (tot fost bicăzan) îi clătinau însă hotărîrile de-a rămîne în Moldova. S-a sfătuit cît s-a sfătuit cu bărbatul ei (de meserie lăcătuș mecanic) și într-o bună zi s-au suit în trenul ce avea să-i ducă pe noul șantier, unde au început să se simtă de-a binelea ca acasă.

Drumul surorilor Vituș (pe numele ce-l purtau înainte) este încă mai interesant. Prin 1957—1958 au plecat din satul lor — undeva prin jurul Odorheiului — la București, ca să-și găsească o slujbă ; nu prea știau exact ce anume ar putea face. Cunoscîndu-le întîmplător, prin intermediul soției sale, directorul Întreprinderii de construcții hidrotehnice le-a propus să meargă la Bicaz. S-au cam codit ele la început neștiind ce va să zică un șantier, dar în cele din urmă au primit totuși. Elisabeta și Agneș s-au măritat pe rînd, una cu un sudor și alta cu un mecanic de pe meleaguri natale, și și-au adus și soții pe șantierul de pe Bistrița. Acolo au devedit utemiste, apoi candidate de partid, au început să învețe, „să deschidă ochii la ce minunății se fac în țară" — cum spune adesea Agneș.

Cînd șantierul de la Bicaz s-a mutat pe Argeș, nici n-a încăput îndoială că cele două surori aveau să-i urmeze pe constructori împreună cu familiile lor. La cantina de la Corbeni aleargă sprintene printre mese ca să nu lipsească nimic și cum am văzut, nu doar atît. Oamenii le cunosc, dar mai ales ele îi descifrează pe fiecare în parte, fiind receptive la fiecare eveniment de pe șantier. Dacă unul e abătut se străduie să-l înveselească și izbutesc mai de fiecare dată. Cînd s-a ajuns cu săpatul la talpa puțului de la Corbeni (cel mai adînc și poate mai greu de pe șantier) Agnes și Elisabeta au prins de veste la timp și de

unde, de neunde au făcut rost de flori pentru împodobirea mesei.

Au urmat apoi excavările în galerie. Roca era greu de străbătut, se iveau presiuni, înaintarea se făcea anevoie. Inginerul Șerbănescu, Ion Boca, Iosif Lazăr întîrziau peste orariul cantinei, dar cele două surori le țineau mîncarea pe plită și-i așteptau oricît, cu emoționantă bunăvoință. Nu rare au fost cazurile cînd la celelalte puncte de lucru ale șantierului hidrocentralei de pe Argeș, din pricina troienelor, camioanele cu alimente nu puteau pătrunde. Pe săniuțe sau chiar în spinare Elisabeta și Agnes — alături de alți oameni de la Corbeni — le duceau de mîncare constructorilor barajului, galeriei de fugă sau captărilor secundare.

Dacă lucrurile merg bine ori se ivesc greutăți pe șantier, prin intermediul celor două tinere inimoase cantina se transformă într-un sensibil seismograf al tuturor evenimentelor.

Tereza — cea de-a treia soră a lor, care le-a urmat și lucrează la legătoria șantierului, s-a măritat cu șoferul Mihai Onu, fratele administratorului de la grupul de cantine.

Deci „casa cu trei fete" de prin părțile Odorheiului s-a strămutat la poalele Făgărașilor, acolo unde se construiește o nouă cetate a luminii.

„Am lucrat la Bicaz, apoi la Argeș" va fi subiectul preferat al celor trei surori, peste cîțiva ani cînd le vom reîntîlni probabil pe un alt mare șantier. „La Bicaz și la Argeș" — adică „avem și noi o părticică de contribuție la aceste uriașe realizări".

Și nu-i acesta adevărul ?

Viorica CIORBAGIU
Ilustrația : Beca RIND

Dominanta

Primul om care mi-a vorbit despre Simion Crișan a fost inginerul Herman Dascălu. Un bărbat înalt, uscățiv, cu o mustăcioară care-i aspreste fața încă tînără, mă privește cercetător.

— Vreți să vă vorbesc despre Crișan ?

— Dacă aveți amabilitatea...

Sîntem așezați la o masă, unul în fața celuilalt, în birourile secției oțelărie a uzinei „Industria sîrmei". La o depărtare de numai cîțiva metri, într-o hală de dimensiuni uriașe, oțelul este pregătit pentru marea sa călătorie. Inginerul are un gest scurt.

— Acolo ne-am cunoscut. Sînt doi ani de atunci. Eu eram șef de schimb iar Crișan lucra ca macaragiu. Apropierea noastră s-a produs cu prilejul unor discuții critice.

Inginerul se explică, vrînd parcă să spulbere un gînd ne la locul lui al reporterului.

— Inițiam uneori asemenea discuții critice cu oameni care se mai abăteau de la disciplină. Nu, Crișan n-a făcut niciodată parte dintre aceștia. Erau alții, oameni cu deprinderi învechite. Cînd adunam tot schimbul la discuții colective, unii se mai codeau să-și spună răspicat cuvîntul. Tăceau, se foiau, ezitau. Cu Crișan era altceva. Lua cuvîntul, critica, ajuta. M-am gîndit deseori de unde pornea atitudinea lui. Azi sînt în măsură să-mi răspund cu toată siguranța : din conștiința sa de comunist...

Cînd a dat examen de admitere la școala profesională a uzinei, Simion Crișan a căzut la probele practice. Fiul de țăran din Tritenii de Sus a cam încurcat-o atunci cînd a pus mîna pe patent și șurubelniță. Amintindu-și de întîmplare, eroul nostru rîde :

— Ce-ți este și cu deprinderea. Azi n-aș mai părăsi oțelăria pentru nimic în lume. Și ce să ne înșelăm; nu-i lucru de șagă să conduci ditamai macaraua în greutate de cîteva zeci de tone. Iar acum cîțiva ani nici șurubelnița nu știam s-o țin în mînă. Gîndeam eu oare — elev fiind — c-am s-ajung vreodată pe macara ?

Nici cînd a absolvit școala, avînd în buzunar certificatul de oțelar, nu gîndea Crișan că o să ajungă pe macara. Împreună cu cei din promoția sa a fost repartizat la Hunedoara. Acolo a lucrat — ce-i drept — la oțelărie, numai că, undeva la periferia cuptoarelor. Întocmea buletine tehnice, umbla prin birouri și înregistra, de departe, succesele oțelarilor. Locuia ca un burlac singuratic la un cămin al tineretului și serile și le umplea în lungi plimbări prin orașul necunoscut. Din acele zile datează prietenia lui cu Ion Bogdan. Bogdan era cu mult mai „bătrîn" decît Crișan — avea 30 de ani — era familist și lucra la oțelărie ca macaragiu. Cum a început amiciția lor, e greu de amintit acum, după 12 ani. Destul e că tînărul Crișan nu s-a mai simțit singur în Hunedoara. Bogdan l-a invitat în cîteva rînduri acasă, l-a îmbiat la vorbă deschisă, cinstită și așa s-a întîmplat de-a aflat dorința lui Crișan : cum m-aș face și eu macaragiu ? Bogdan a privit făptura puțintică a prietenului său, și-a făcut socoteala că nu statura omului dă măsura capacităților sale și i-a promis că „are să se intereseze el". Omul s-a ținut de promisiune și Crișan, abia absolvent al școlii, s-a pomenit din nou elev. Perioada celor două luni de școlarizare este caracterizată de Crișan într-un mod lapidar : „Eram filozof printre ceilalți elevi"...

În relatarea întîmplărilor din acei ani, Crișan aduce ca o permanență scumpă, numele lui Bogdan. „După absolvire, prima macara în care m-am suit a fost cea a lui Bogdan". „În 1957 m-am înapoiat la Cîmpia Turzii, dar am continuat să corespondez cu Bogdan. De curînd mi-a scris că-i maistru și vestea asta mi-a făcut multă plăcere. Acum, cînd am și eu familie, am să-l invit pe Bogdan la mine acasă, am să stau cu el la un pahar cu vin să ne amintim de multe..."

★

Inginerul Dascălu nu mai lucrează la oțelărie de multă vreme. Are alte sarcini în cadrul serviciului tehnic. Dar prietenia lui cu Crișan nu s-a oprit în ușa oțelăriei.

— Cu cîteva zile înainte de Anul Nou — povestește inginerul — am avut treabă pe la oțelărie. Crișan era în schimb. M-a zărit de sus, din cabina macaralei și m-a strigat. Cînd am ridicat privirea, stătea aplecat și ținea trei degete ridicate. Duminică, da ? — a strigat și a dat din cap. Am răspuns afirmativ. Mai fusesem cu soția și copilul în vizită la el, fuseseră și ei pe la noi. I-am făcut o surpriză și m-am dus cu aparatul de fotografiat. Pentru copii, mai ales, cel de-al doilea în vîrstă de numai cîteva săptămîni.

★

Cred că marea disponibilitate sufletească a lui Simion Crișan, marea lui capacitate de a dărui prietenia sa oamenilor din jur, reprezintă dominanta caracterului acestui obișnuit muncitor al Cîmpiei Turzii...

I. DELEANU

Săptămîna la televiziune

2 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu.. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : ● CRĂIASA ZĂPEZII. ● Telejurnalul pionierilor. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins : **● Telejurnalul satelor. ● Luna cărții la sate. ● Frumusețile patriei. ● Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Moise Beimustață.** Soliști : **Georgeta Anghel, Elena Șitoianu, Nicolae Trofin.** În jurul orei **13.30 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 18.00 VARIETĂȚI. Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. În distribuție :** Ioana Radu, artistă a poporului, Magda Ianculescu-Muscel, Nae Roman, Zizi Șerban, Gheorghe Cotovelea, artiști emeriți, Aida Moga, Ileana Iliescu, Doina Badea, Minodora Nemeș, Mihaela Solomonov, Tamara Pompa, Ileana Iosif, Cristina Dan, Alina Mîntulescu, Stela Lăzăroiu, Florica Marta, Gheorghe Trestian, Vasile Tomazian, Constantin Stănescu, Stere Popescu, Ion Luican, Octavian Naghiu, Luigi Ionescu, Puiu Călinescu, Ionel Dinicu, 5 Augustin, Trio Garofița și alții. Conducerea muzicală : Edmond Deda. Coregrafia : Stere Popescu. Regia : Sorin Grigorescu. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Partea a doua a emisiunii de Varietăți.** În jurul orei **20.30 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — — Transmisiune de la Innsbruck.** În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

3 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știință și tehnică pentru pionieri și școlari : „MAȘINI DE CURENT ALTERNATIV". 19.50 O voce de neuitat : AMELITA GALLI-CURCI. 20.20 ENERGIA NUCLEARĂ ÎN MEDICINĂ — film documentar. În jurul orei **20.45 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 21.00 Artiști amatori în studio :** Echipele de dansuri ale Uzinelor „Republica" și „Vulcan", corul și orchestra de mandoline ale cooperativei „Igiena". **21.35 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

4 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : ALBUMUL CU CARICATURI. 19.50 Emisiune de teatru : ANCHETA de **Al. Voitin.** În interpretarea colectivului TEATRULUI NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE", distribuția va fi următoarea : Axinte (Marcel Anghelescu, artist emerit) ; Ștefan (Gheorghe Cozorici) ; Maria (Irina Răchițeanu-Șirianu, artistă emerită) ; Banu (Virgil Popovici) ; Rada (Raluca Zamfirescu) ; Florica (Eugenia Popovici, artistă emerită) ; Spiru (Alexandru Giugaru, artist al poporului) ; Yvonne (Dina Cocea, artistă emerită) ; Bîrsan (Gabriel Dănciulescu) ; Chirilă (Petre Pătrașcu) ; Secretara (Virginia Ciupagea). Decoruri : Mihai Tofan, Costume : Gabriela Nazarie. Direcția de scenă : Miron Niculescu. În pauze : — În jurul orei **20.45 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. — Emisiune de știință :** Despre rinichiul artificial, de dr. **Z. Filipescu.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

6 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : ECHIPAJUL VAL-VÎRTEJ ȘI... TAINA STATUILOR DIN INSULA PAȘTELUI (II). **19.45 PAȘII VIEȚII. 20.25 Muzeul regional Banat din Timișoara.** În jurul orei **20.45 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 21.00 SUB CUPOLA ALBASTRĂ. Interpretează :** Colea Răutu, Florentina Mosora, Haralambie Polizu, Puiu Călinescu, Nucu Păunescu, Eugenia Eftimie, Victorița Băjenaru, artistul de circ Țăndărică și alții. In jurul orei **22.00 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

7 FEBRUARIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. APARATE ELECTROACUSTICE — MICROFOANE de ing. **N. Luncescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aspecte de la întîlnirea de handbal dintre echipele masculine ale Republicii Populare Romîne și Uniunii Sovietice.** Transmisiune din Sala Sporturilor Floreasca. In jurul orei **19.40 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 20.45 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 21.00 „UZINA 1 MAI"** din Ploiești. **21,30 MUZICĂ POPULARĂ ROMINEASCĂ. Cîntă o formație instrumentală condusă de Florian Economu.** Soliști : **Maria Lătărețu, Damian Luca,** artiști emeriți, **Ana Ispas, Ion Cristoreanu, Vlad Dionisie** În jurul orei **22.15 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

8 FEBRUARIE

In jurul orei **18.00 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck.** În pauză : **Jurnalul televiziunii. 20.00 Tineri soliști de muzică ușoară : Sonia Cruceru, Amelia Răzvan,** duetul vocal **Aurelia Oaidă-Olga Bacă, Marius Iorga, Gheorghe Răpcău,** acompaniați de o formație instrumentală condusă de **Gerhard Römmer.** In jurul orei **20.45 JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck. 21.00 ÎN FAȚA HĂRȚII. 21.20 Păpușile lui Don Pedro, de MANUEL DE FALLA.** Versiunea romînească : Anton Antonescu. Adaptare de **Florica Gheorghiescu** și **Carmen Dobrescu.** Își dau concursul : **Nicolae Secăreanu,** artist emerit, **Ileana Cotrubaș, Adela Mărculescu, Cristina Hammel-Zirra, Zoe Vintilescu, Ion Stoian, Dem. Savu, Traian Zecheru, Gheorghe Bănică, Petre Ciortea, Dumitru Bivolaru** și alții. Coregrafia : **Stere Popescu.** Conducerea muzicală : **Carol Litvin.** Regia : **Carmen Dobrescu.** În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic**

Note de telespectator

Din programul săptămînii trecute a reținut, îndeosebi, atenția peripețiile căpitanului Val-Vîrtej. Se poate spune că acesta reprezintă mai mult decît un nou program : un nou gen. Simpatica echipă a vajnicului căpitan Val-Vîrtej nu s-a mai mulțumit cu escapadele obișnuite pe malul (ori în fundurile) lacurilor bucureștene sau cu călătorii mai lungi pînă pe litoralul Mării Negre. De astădată a țintit mult mai departe — să cerceteze și să facă lumină în legătură cu misterele faimoasei Insule a Paștelui din Oceanul Pacific. Dar Val-Vîrtej și prietenii lui n-au înțeles să-și irosească forțele și timpul ca publicistul norvegian Heyerdahl, care a ales antedeluviana plută pentru traversarea marelui ocean, ci și-a îmbarcat frumușel echipajul într-un avion al TAROM-ului și cît ai bate din palme și ai clipi din ochi, poposeau cu toți pe pămîntul celebrei insule pe care s-a dezvoltat, cu milenii în urmă, surprinzătoarea civilizație Maya. Bineînțeles că această călătorie aeriană n-a fost lipsită de pericole și peripeții, dar echipajul neînfricatului căpitan se îmbogățise înainte de plecare, e adevărat, fără știrea lui Val-Vîrtej, cu un nou membru : un tînăr ziarist, curajos și atoateștiutor, ca și confratele lui din „Tintin și misterul linii de aur", care i-a scos din toate încurcăturile.

Și iată-i pe prietenii noștri aterizînd lin pe Insula Paștelui și luînd un prim contact cu ciudatele statui gigantice, al căror secret sînt atît de dornici să-l descifreze.

Mai dau ei, între timp o fugă cu avionul pînă în Chile, ca să ia cunoștință de cine știe ce alte relicve și documente, mai dispare între timp, în mod bizar, o inestimabilă piesă de muzeu fără de care dezlegarea enigmelor pare de neconceput și emisiunea se întrerupe... Urmarea în emisiunea viitoare...

Ne aflăm, precum se vede, în plin roman de aventuri și e meritul redacției pentru copii și tineret că-l introduce pentru prima oară ca gen, mărind diversitatea programelor micului ecran. Autorii scenariului sînt încercați colaboratori ai programelor pentru cei mici, Octavian Sava și Titi Acs, așa încît avem toate motivele să credem că aventurile vor fi din ce în ce mai interesante, momentele de încordare dramatică vor alterna armonios cu cele hazlii (nu degeaba eclecticul echipaj e dominat de prezența masivă a neîntrecutului baron de Münchhausen) iar pînă la urmă totul se va sfîrși cu bine, iar noi toți, mici și mai mari spectatori vom fi aflat o serie întreagă de lucruri interesante.

Romanul foileton pe care-l abordează pentru prima oară, și încă cu oarecare sfială, televiziunea noastră, este unul din genurile specifice micului ecran. În momentul de față, cînd studioul folosește din ce în ce mai mult și mai bine mijloacele tehnice și trucajele caracteristice, cînd regizorii televiziunii sînt mult mai conștienți de posibilitățile deosebite pe care le au la îndemînă, montajele romanului foileton nu mai constituie o problemă. Romane istorice, romane de călătorii, romane de aventuri atît de dragi tineretului și nu numai lui își pot găsi transpunerea telegenică în condiții pe care, nici presa, nici teatrul și nici cinematograful nu le pot oferi.

Șt. RADU

Somn ușor...

POVESTE DE IARNĂ

(Urmare din pag. 1)

demnat-o să se așeze pe un scaun, să se liniștească, să se potolească. Cînd am rămas singuri am întrebat-o ce necaz o aduce la mine. M-a privit cu ochii mari, drept în față, apoi ca și cînd n-ar fi aflat în ei temei să-și schimbe răspunsul, și-a pus bărbia în piept și a murmurat cu năduf :

„Eu vreau să merg la școală !...".

„Bine, fată dragă, dar cine te împiedică ? Ai făcut vreo poznă ?...".

Copila m-a privit iarăși, căutînd undeva, între ea și mine, un răspuns. Apoi a vorbit tot cu bărbia în piept, cu glasul acoperit de un plîns înăbușit : „Dacă nu merg la școală mă dau înaintea trenului..."

Ciudată stăruință. În fond cine și ce-o împiedică ? Am privit-o atent. Era subțirel, prea subțirel îmbrăcată pentru vremea de-afară și ghetele, aproape sparte, mă făceau să-i bănuiesc picioarele degerate. Și degetele la mîini erau pișcate de ger.

„De unde ești ?"

„Din Panaci..."

„De-acolo vii ?..."

„Da..."

„Și cu cine-ai venit ?..."

„Singură..."

„Cînd ?"

„Azi noapte, pe jos..."

Pe jos, de la Panaci, aproape zece kilometri, în toiul iernii, cu încălțări așa de rele !... Părea de necrezut. Apoi noaptea, pe ger...

„Dar de ce-ai venit noaptea ?... Nu te-ai temut ?"

„Ba da, dar m-a gonit mama... Zice că mă taie, că se mărită... Și eu n-am unde să merg. Că unchiașul de la Arin, m-a dat afară și mi-a spus să nu mai vin că mă omoară...".

Lucrurile se complicau. Intervenea mama, unchiul, și niște întîmplări necunoscute care goniseră copila noaptea pe ger.

„Dar tată n-ai ?...".

„N-am. A murit cînd aveam 11 ani..."

„Și acum cîți ai ?"

„Paisprezece."

„Și mergi la școală ?"

„Am mers, dar acuma cînd se termină vacanța n-am unde... Că eu am făcut școala la Arin, la unchișul. Și el m-a dat afară. Cică să mă duc la mama. Și mama m-a gonit... Eu dacă nu merg la școală mă dau înaintea trenului și gata...".

I-am explicat că la școală, orice ar fi, are să meargă și că n-are ce se gîndi un copil la prostii. Trenul e făcut să ducă oameni, nu să-i omoare".

„Da' eu ce să fac ? Unde să mă duc ?..." — stăruia copila.

Ca să-i răspund se cuvenea să știu în primul rînd eu însumi unde să se ducă și ce să facă. Am îndemnat-o de aceea să treacă alături, în biroul secretarei, lîngă sobă, și să aștepte puțin. Apoi am cercetat vreme de vreo două ceasuri toată povestea. Copila nu mințise. Era din Panaci. Tatăl său murise și, de pe urma lui, ea avea o pensie de-aproape 500 de lei (o încasa maică-sa). A mai rămas și o casă veche și o bucată de pămînt la Dorna Arin. Pentru administrarea lor s-a instituit o tutelă. Unchiul însă, unchișul cum îi zicea ea, a dărîmat casa și din materiale a făcut o alta nouă, pe terenul proprietatea fetei. (Dar nu pentru ea). Ca să încaseze el pensia (fiindcă fata locuia la el) a gonit copila la maică-sa cu vorba ca fără bani să nu se mai întoarcă. Mama, care tocmai plănuia (a treia sau a patra oară) să se mărite s-a trezit deodată încurcată. Ibovnicul n-avea de gînd s-o ia cu un copil. Dar nici fără pensie. Concluzia ? Fata a fost gonită, în puterea nopții. A luat drumul Dornei și-a venit la sfat. A primit-o portarul să se încălzească și ea, tot auzind de oameni și de audiențe și-a luat inima în dinți și a venit să-și spună durerea. Am întrebat de ea și la școală ; era un copil cuminte cu zece la purtare și la învățătură printre cei mijlocii.

Rămînîndu-mi să lămuresc mai tîrziu cum au lucrat tovarășii de la sfat care se ocupă de activitatea tutelară, — căci adevărul e că greșiseră — să stabilesc și măsurile judecătorești pentru punerea în drepturi — măsuri susținute neîndoielnic de opinia publică, — am căutat să rînduiesc lucrurile după lege, asigurîndu-i copilei întîi și întîi un loc la cămin și posibilitatea de a merge la școală.

Cînd au început cursurile m-am dus s-o văd. Am intrat în clasă. Era în banca a treia, spre fereastră, curat îmbrăcată, bine pieptănată. M-a privit cu ochi mari, prietenește, ca pe-o cunoștință veche și bună...

Asta-i întîmplare dintr-o zi de audiențe...

Unde-i funcționarul însurubat în scaun cu care vorbele nu pot să lege punte? O fi fost pe undeva, cîndva și poate o mai fi, uitat, pitit și înăcrit, îngropat în hîrtii și formulare, dar nu el e cel ce hotărăște împlinirea imaginii lucrătorului de azi din sfaturile noastre populare, care simte alături de el marea masă a cetățenilor, opinia publică care-i însuflețește și-i controlează munca. Cine crede altfel, îl rog să se gîndească la bucuria tovarășului secretar Ilie, trăită în ziua cînd, copila care înfruntase noaptea, gerul, a aflat, prin sfatul popular, căldura și ocrotirea de care avea atîta nevoie.

Virgil DĂNCIULESCU

În curînd o nouă rubrică :

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Pentru stimularea mișcării artistice a fotografiilor amatori, revista „Magazin" va pune la dispoziție spațiul necesar publicării celor mai valoroase dintre producțiile lor, reprezentînd oamenii și frumusețile patriei (portrete și peisaje), începînd cu nr. 335 din 7 martie 1964.

În acest scop fotografii artiști amatori vor putea trimite de îndată fotografii pe adresa :

Revista „Magazin", Piața Scînteii Nr. 1 — București (pentru rubrica fotografiilor artiști amatori).

Fotografiile trebuie să fie executate pe hîrtie lucioasă, format 18x24 cm, să fie însoțite de explicațiile necesare cu privire la persoana sau peisajul pe care îl reprezintă și, bineînțeles, să întrunească calitățile tehnice și artistice necesare.

Fotografiile primite la redacție vor fi selecționate pentru publicare de un grup de specialiști, iar autorii celor publicate vor fi remunerați conform tarifului legal.

De aceea, pe corespondența însoțitoare, trimițătorii vor scrie citeț mumele complet al autorului, profesia de bază și ocupația actuală, precum și adresa exactă.

Prietena mea, cartea

Ecoul unei lumi apuse

Numele lui Denis Diderot a dat totdeauna loc unei asociații, — stabilite aproape automat — acea a unui filozof al secolului XVIII, condus de idei înaintate, unul din promotorii curajoasei Enciclopedii franceze. Asociația nu frizează adevărul, totuși ea lipsește personalitatea lui Diderot de alte atribute, rămase cumva în umbra activității lui filozofice. Dar Diderot literatul ? E drept oare că atîtea enciclopedii, mai mici sau mai mari, mai docte sau mai puțin, aminteau în treacît, înaintea obișnuitului „etc." doar cîteva din lucrările lui literare ? Răspunsul negativ îl poate da oricine ia cunoștință de lucrările acestui mare scriitor. Diderot ni se dezvăluie ca un mare creator, un iscusit pictor al frescei frămîntatei sale epoci, de trecere de la feudalism la capitalism. În opera ce ne-a lăsat-o zvîcnește inima lui tumultoasă, reușind să ne transmită și nouă, după aproape două secole, ritmurile ei trepidante, să ne facă să trăim alături de el drama omului supus nemiloasei terori, să urmărim zborul către înălțimi al gîndului său animat de fericirea umană, pe care o întrezărea.

Editura pentru literatură universală ne-a pus la îndemînă, într-un recent volum, trei așa-numite romane („Călugărița", „Nepotul lui Rameau" și „Jacques fatalistul"). Propriu-zis, nu e vorba de niște romane, în adevărata accepție a cuvîntului, căci în afara primului care este o povestire, celelalte două sînt niște lucrări dialogate. Construcția lor e interesantă, rupînd și din punctul de vedere al formei cu tradiționalele tipare ale vechiului roman, ce intenționează a mai fi, cum spunea Diderot, „o țesătură de întîmplări himerice și frivole". O undă de sarcasm plutește deasupra tuturor celor trei scrieri.

În „Călugărița" este înfățișat chinul tinerei Suzanne Simonin, fruct al unei legături adulterine a mamei sale, fată silită să ia drumul mănăstirii pentru a nu micșora zestrea surorilor vitrege. Trimisă fără voie la schivnicie, trecînd prin trei mănăstiri, întîlnind trei medii diferite, însă toate la fel de înăbușitoare, Suzanne cunoaște umilința, ipocrizia, desfrîul, nebunia. Justiția, căreia i se adresează pentru a fi eliberată, dovedește că este cu adevărat legată la ochi, dar nu în sensul imparțialității. Nu-i rămîne decît să fugă din mănăstire. Și chiar așa face, adăpostindu-se la o biată lenjereasă.

Aici, ea va muri. Va muri în mod special pentru marchizul de Croismare căruia Diderot i-a prezentat cazul ca fiind autentic, făcîndu-i să întrețină o corespondență precipitată și plină de îngrijorare la care-i răspundea călugărița prin pana lui Diderot și a cîtorva prieteni între care și d'Holbach. Pentru a pune capăt frămîntărilor credulului Croismare, lenjereasa îl anunță de moartea protejatei sale.

Acest roman, numit „pe de-a-ntregul adevărat și pe de-a-ntregul închipuit", lăsînd la o parte faptul că a fost scris cu gîndul de a se face o farsă, are un fond grav. Lumea feudală e prezentată în toată absurditatea și inumanitatea ei, o lume care strivește personalitatea umană ca pe o furnică.

În „Nepotul lui Rameau", socotită de Engels ca „o capodoperă de dialectică", se duce o discuție cu un pretins descendent al cunoscutului muzician francez. E o discuție vie, plină de vervă. Nepotul nu e nici mai bun nici mai rău decît cei din societatea din care făcea parte. Totuși el avea o sinceritate ce-l făcea să spună lucrurilor pe nume. Vorbind despre cei bogați, el arată că și somnul lor este deosebit de cel al sărmanilor : „Eu, bietul păcătos, cînd ajung seara în pod și cînd mă vîr în așternutul meu de zdrențe, mă zgribulesc sub pătură, cu pieptul apăsat și cu respirația îngreunată ; atunci abia dacă se aude un fel de scîncet, ușor, pe cît vreme un financiar sforăie de duduie toată casa, ba chiar toată strada".

Dialogul abordează multe stări de lucruri la ordinea zilei, tratate aparent lejer, fără a se zări de după învelișul lor criticile aspre la adresa claselor stăpînitoare. Diderot practică dialogul filozofic, cu largi semnificații sociale, ceea ce îi dă o mare virulență, un caracter activ.

Ca niște bolizi în mișcare, ideile contrare se ciocnesc violent. Scriitorul încarcă această atmosferă, o condensează, intervine și el, atrage și pe cititor în dispută. Tabloul general e de o mare complexitate. Personajele emit reflecții adînci, de o incontestabilă valoare teoretică, exprimate într-un stil direct, oral.

„Jacques fatalistul" e un fel de parodie a romanului picaresc. Intenționînd să prezinte povestirile de dragoste ale lui Jacques, sluga unui nobil, Diderot face cîteva popasuri pentru a se ocupa și de alte întîmplări cu tîlc, reflectînd moravurile unor anumite „fete prea cinstite", a unor persoane „nobile", ale unei întregi societăți.

Chipurile create de Diderot nu se pot uita ușor, impresionînd prin vivacitatea cu care au fost schițate. Cartea, cuprinzînd cele trei romane, îți devine un prieten bun, ca orice carte valoroasă.

Const. SÎRBU

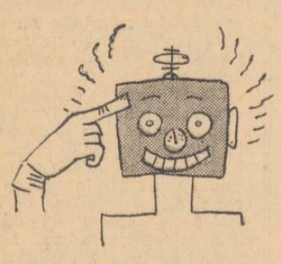

INTELIGENȚE artificiale

(Urmare din pag. 1)

pun muzică, poezii : calculatoare electronice joacă șah ; mașini autoeducabile „învață" lărgindu-și „cunoștințele ; mașini facturează, întocmesc state de plată, efectuează operațiuni contabile și de planificare.

Toate acestea nu sînt fantezii. În zilele noastre, astfel de mașini există într-adevăr. Ele sînt așa zisele mașini logice care prelucrează informațiile, ele lucrează după un program bine determinat și în schimbul informației inițiale pe care au primit-o furnizează alte informații. De fapt aceste calculatoare nu fac altceva decît cele patru operațiuni elementare : adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea. Toate celelalte comenzi din „Codul de instrucțiuni" al mașinii decurg din aceste patru operațiuni. Marele avantaj al calculatoarelor electronice față de cele mecanice, electrice sau electromagnetice este că ele au *„memorie"*, unde se poate înregistra între altele și un program fie cît de complicat care indică mașinii succesiunea de operații pe care urmează să le execute, fără a mai fi nevoie de intervenția omului.

Astfel totul se reduce la cifre. Se adoptă un sistem de coduri care pot reprezenta : litere, cuvinte, note muzicale, figuri de șah, temperaturi, concentrații etc. Se mai indică și anumite reguli care oglindesc relațiile între aceste mărimi codificate : sistemul de flexionări dintr-o limbă, felul în care se pot muta figurile de șah, ritmul muzical, condițiile optime de funcționare ale unor mașini, uzine etc. Calculatorului i se mai indică un program prin care se precizează ordinea operațiilor asupra mărimilor codificate, ținînd seama de regulile imprimate.

Astfel toate cele de mai sus pot fi asemuite cu un limbaj specific mașinii. Codurile de bază formează cuvintele acestor limbi ; relațiile dintre simboluri — gramatica ei ; programul — poate fi asemănat cu un text de specialitate exprimat în această limbă

Se naște astfel problema „modelării matematice" a diferitelor operații intelectuale. Cum se modelează traducerea automată ? În memoria mașinii se înregistrează un dicționar care cuprinde cuvintele din limba de intrare și echivalentul lor în limba de ieșire. Se indică un program de „reducerea desinențelor" care face posibil ca mașina să recunoască nu numai cuvintele sub forma lor inițială din dicționar, ci și cele inflectate. Cuvîntul recunoscut va fi înlocuit cu echivalentul său într-o altă limbă pusă sub aceiași formă gramaticală ca cea inițială. Programe speciale servesc aranjamentul cuvintelor în propoziție, recunoașterea omonimiilor etc.

Modelarea matematică a compunerii muzicii se bazează pe ipoteza că într-o operație de compunere muzicală intră doi factori : unul întîmplător (inspirația) și altul cu reguli rigide (regulile elementare de muzicologie). Factorul din urmă este ușor de modelat. Factorul întîmplător poate fi înlocuit prin orice procedeu de generare la întîmplare a unor numere, ca de exemplu : conectarea unui tub Geiger-Müller care emite cîte un impuls la fiecare particulă radioactivă.

Regulile jocului de șah sînt, de asemenea, ușor de transpus în cifre. Mai greu este să se imprime mașinii experiența acumulată de zeci de ani de zile a bunului jucător. O mașină de jucat șah este însă o mașină „autoeducabilă". La început ea va fi un jucător slab, care joacă corect, dar n-are experiență. După fiecare partidă mașinii i se indică dacă a pierdut sau a cîștigat. Ea va învăța din experiența partidei pierdute și a doua oară nu va mai repeta greșeala comisă anterior ceea ce omului i se mai întîmplă cîte odată. Încetul cu încetul mașina va „învăța" să fie un jucător din ce în ce mai bun, fiind practic posibil ca la urmă să cîștige toate partidele, asta într-o fază cînd în „memoria" sa de mare capacitate se află înregistrate cu mult mai multe deschideri sau mat-uri din experiența șahiștilor celebri decît poate reține creierul omenesc.

Să nu ne mire că în exemplul din urmă se vorbește de o capacitate de memorizare mai mare la mașini decît la om. Nici o mașină actuală nu întrece încă capacitatea creierului omenesc, deși se poate presupune că într-un viitor nu prea îndepărtat, asemenea capacități vor putea fi atinse. O mașină de jucat șah nu are în creierul său electronic nimic altceva decît probleme de șah, pe cînd omul nu poate rezerva acestui joc decît o foarte mică parte din memoria sa.

De aici reiese și un alt avantaj al mașinii față de om la jocul de șah : mașina poate prevedea rezultatul unui număr de mutări pînă la 15—16, pe cînd cel mai bun jucător de șah nu poate calcula mai mult decît maximum 6 mutări. Un alt avantaj constă în faptul că mașina ține cont de întreaga situație pe tot ansamblul pătrățelelor tablei de șah, pe cînd omul nu controlează decît o parte din aceasta.

S-au arătat mai sus, numai unele tipuri de „inteligențe artificiale" din multiplele realizări ale epocii noastre menite să elibereze omul de unele munci, dîndu-i posibilitatea să se ocupe mai mult de probleme de creație. Aceste realizări au dat naștere la atît de mult discutata problemă în ultimul timp : este oare posibilă crearea unei ființe artificiale raționale ? Diversitatea răspunsurilor la această întrebare se datorește faptului că pînă în prezent nu a fost încă formulată o definiție exactă a unor noțiuni ca : viață, voință, gîndire, emoție. Poate că noua știință a ciberneticii va reuși să dea un răspuns și la aceste probleme. Deocamdată principal este ca să fixăm că mașina face ceea ce îi indică omul, lucrează ca un robot în mîna omului, pe care nu-l va întrece niciodată în ansamblul său.

La noi în țară s-au obținut pînă acum importante rezultate în ceea ce privește controlul automat al mașinilor-unelte și alte automatizări. Se pune un deosebit accent pe utilizarea calculatoarelor electronice pentru automatizarea complexă. Au fost efectuate primele experiențe de traducere automată din limba engleză în limba română.

Recent a avut loc la Institutul de Psihologie al Academiei R.P.R. o întîlnire a unor oameni de știință din ramuri foarte îndepărtate.

Au luat parte matematicieni, psihologi, biologi, lingviști și electroniști. Sub conducerea academicienilor Gr. C. Moisil și Mihai Ralea, s-au pus bazele unei strînse colaborări între cercetătorii din aceste domenii atît de diferite, pentru studierea problemelor care se caracterizează mai ales prin faptul că ele apar la granița științelor de pînă acum, uneori la granița unor științe foarte îndepărtate unele de altele.

Alexandru NISTOR

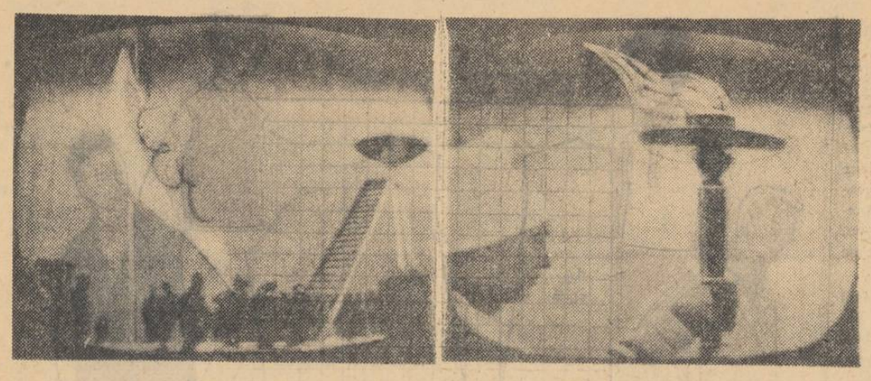

Imagini reproduse după ecranul televizorului: Steagul olimpic este înălțat pe cel mai înalt catarg (clișeul din stînga); *Sportivul austriac, J. Rieder, poartă flacăra olimpică* (clișeul din dreapta).

Sărbătoare sportivă la Innsbruck

Corespondență telefonică specială pentru „Magazin"

Innsbruckul trăiește din plin în aceste zile marele eveniment sportiv pe care îl găzduiește : cea de a IX-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă. Pe Maria Terezienstrasse, pe Salurnerstrasse ca și pe alte artere centrale, în Innsbruckul vechi și în cartierele pitorești de dincolo de Inn, majoritatea caselor sînt împodobite cu steagul alb roșu al landului tirolez, iar prin magazine se pot vedea zeci și zeci de obiecte purtînd cunoscuta insignă a Jocurilor Olimpice de iarnă. Seara, flacăra olimpică luminează din vîrful Bergisel aruncînd reflexe roșiatice pe trambulina mare.

În fiecare moment apare ceva nou, ultimele ediții ale ziarelor sînt comentate, știrile trec rapid de la un om la altul, mai ales la Pressecentrum, unde aproape o mie de ziariști, tele, radio-reporteri, desfășoară o activitate febrilă. Acum, privirile tuturor sînt îndreptate spre pasionanta dispută sportivă în care sînt angajați 1300 de sportivi din 36 de țări.

O scrisoare din Karintia

După cum vă puteți lesne imagina, sarcina organizatorilor, am putea spune a excelenților organizatori austrieci, nu a fost de loc ușoară. S-a muncit enorm, au fost construite baze sportive noi și moderne. Satul olimpic, alcătuit din opt blocuri, dă un aspect nou panoramei străvechei și atît de frumoasei așezări.

Și totuși... la un moment dat se părea că eforturile organizatorilor vor fi date peste cap de capriciile vremii. Toate buletinele meteorologice anunțau că zăpada va veni, dar ea se lăsa — și se lasă și acum — așteptată. Atît de acută este lipsa de zăpadă aici, încît cu cîteva zile înainte de începerea Jocurilor Olimpice, la Comitetul de organizare s-a primit o scrisoare venind din regiunea austriacă Karintia. Totodată, a sosit și un termos în care se aflau, așa după cum se exprima un membru al acestui comitet, „urme" de zăpadă. Scrisoarea avea următorul text :

„Dragi prieteni, vă trimitem alăturat o mostră din zăpada care la noi, în Karintia, se găsește din belșug. În cazul cînd calitatea ei este corespunzătoare, vă rugăm să ne răspundeți pentru a vă putea trimite cantitatea de care am auzit că aveți nevoie".

Faptele sînt riguros exacte. Lăsînd însă gluma la o parte, trebuie să vă spunem că în ciuda lipsei de zăpadă, întrecerile se desfășoară din plin, cei mai buni din numeroșii sportivi prezenți la Innsbruck primind primele medalii ale anului 1964.

Unde sînt boberii romîni ?

Mă aflam la pîrtia de bob de la Igls. Participanții la această spectaculoasă probă făceau ultimul antrenament oficial și majoritatea celor prezenți erau impresionați de rapiditatea cu care parcurgeau pîrtia. La această întrecere, viu disputată, echipajul romîn compus din doi tineri debutanți în întreceri sportive internaționale, Oancea și Cotacu, a realizat cel de al șaptelea timp.

La garajul boberilor, ziariștii aflau ultimele impresii, solicitînd pronosticuri asilor probei. Aflîndu-mi naționalitatea, o serie de ziariști m-au întrebat unde pot fi găsiți boberii romîni deoarece vor să-i cunoască și să afle amănunte despre pregătirea lor. Am pornit împreună cu ei și i-am găsit pe tinerii reprezentanți ai țării noastre tocmai în fundul atelierului.

— Ce faceți aici ?

— Lucrăm. Punem bobul la punct.

Așa i-au cunoscut cei cîțiva gazetari străini pe boberii romîni : rectificînd patinele bobului sau verificînd fiselele pentru că, așa cum spuneau ei, proba de bob se cîștigă de multe ori în... atelier.

Lupta cu fracțiunile de secundă

Sincer vorbind, atunci cînd am pornit spre Innsbruck aveam convingerea că turneele de hochei vor polariza interesul tuturor celor care vor urmări cea de a IX-a ediție a Jocurilor Olimpice. Sosind aici, am constatat însă că m-am înșelat. Toată lumea nu vorbea decît despre pasionantul duel de probe de schi alpine dintre schiorii austrieci, francezi, americani și germani. Se fac pronosticuri, iar antrenamentele sînt urmărite de mii și mii de oameni care vin pentru acest lucru din Italia, R.F.G., Elveția sau Franța.

Lucrurile au ajuns pînă acolo încît pentru fiecare sutime de secundă se dă o aprigă bătălie în care au fost angajați oameni de știință. Un inginer vest-german, cercetător în domeniul aerodinamicei, însoțește echipa de schi a delegației germane. Acest specialist a declarat că a studiat cu atenție în laborator problema rezistenței pe care o opune corpul schiorului în coborîre și a obținut rezultate remarcabile. Astfel, atunci cînd este în plină viteză, dacă un schior ridică brațele pentru a-și menține echilibrul, el pierde 30% din viteză. Dacă ridică puțin capul, viteza scade cu 10%, iar dacă ridică coatele atunci viteza scade în proporție de 10-15%.

Vă puteți deci imagina cît de aprigă a fost disputa mai ales în proba de coborîre bărbați, dacă lucrurile au ajuns pînă aici. Învingătorul Zimmerman, a ținut seama de acest lucru și nu a ridicat nici brațele, nici capul, și nici măcar coatele. Sau poate le-a ridicat mai puțin...

Fetele cu mantaua roșie

Le vezi pretutindeni. La gară, în satul olimpic, în toate părțile, la cele două patinoare artificiale. Pe scurtele lor mantăi roșii se vede insigna Jocurilor Olimpice și a Societății de transporturi aeriene a Austriei. Sînt stewardese. Vorbesc diferite limbi și sînt gata în orice moment să-ți dea o mînă de ajutor. Alături de aceste harnice fete, ostașii armatei austriece sînt și ei prezenți în orice loc și în orice moment, gata să facă orice muncă.

Am stat de vorbă cu un tînăr ostaș austriac. Nu l-am ales la întîmplare. Era tocmai omul care la festivitatea de deschidere a ridicat drapelul țării noastre. Are 21 de ani, este tirolez și se numește Pitter Franz Mattesberger. În cele cîteva cuvinte pe care le-am schimbat, acesta ne-a spus că cunoaște țara noastră și că dorește depline succese sportivilor romîni pe care, dealtfel, a avut ocazia să-i vadă la unele antrenamente.

„Sucursalele" olimpice ale Innsbruckului

Se spune că cea de a IX-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă are loc la Innsbruck. De fapt, probele se desfășoară toate, cu excepția patinajului și hocheiului, în afara orașului. Și dacă bobul, săniuța, săriturile de la trambulina mare sînt programate la Igls, adică la o distanță de aproximativ 30-40 de minute de mers pe jos din centrul orașului, în schimb, pentru a ajunge la Seefeld sau la Lizum, unde au loc probele de schi, trebuie să mergi cu mașina, deoarece distanțele sînt destul de mari. Așa încît se poate spune că Innsbruckul are două... „sucursale" olimpice. Prima din ele, Seefeld, este o pitorească așezare de munte, bine cunoscută pentru frumusețea sa, devenind acum, „capitala" schiului nordic. Cealaltă „sucursală" este de fapt un mic, dar cunoscut centru de schi, cu un hotel de toată frumusețea și cu numeroase schilifturi și teleferice. Aici, la Lizum, se găsesc cele mai multe pante pentru începători dar și piste celebre în lumea schiului mondial, la capătul cărora, în aceste zile, pe cei mai buni schiori din lume îi așteaptă mult visatele medalii olimpice.

Călin ANTONESCU

Soclul de piatră pe care flacăra olimpică va arde timp de 12 zile, pînă la închiderea actualei ediții a J. O. (clișeul de sus); *Un aspect general de la deschiderea festivă a Jocurilor Olimpice de iarnă* (clișeu de jos).

Fotografii : Mihai POPESCU

DAR BĂIEȚII?

de DAN DEȘLIU

Campionatele internaționale de tenis de masă ale R. D. Germane, desfășurate săptămîna trecută în în Sala sporturilor din Leipzig, au prilejuit reprezentanților noștri un nou și remarcabil succes. Cîștigînd patru titluri din șapte, într-o competiție care angrena majoritatea paletelor europene de înaltă clasă, jucătorii și — mai ales — jucătoarele din R. P. Romînă și-au reafirmat convingător veleitățile la supremația continentală. Pentru că, să nu uităm, cîteva eșecuri surprinzătoare, la finele anului precedent, păreau să pună sub semnul întrebării această poziție, multă vreme incontestabilă.

În orașul de pe Saale, Maria Alexandru și Ella Constantinescu au făcut vid în jurul lor, atît în turneul pe echipe cît și în probele individuale. Dovadă peremptorie — finala de simplu, disputată „în familie", ca și, dealtminteri, cea de la dublu mixt.

Este adevărat că principalele contra-candidate ale campioanelor noastre, englezoaica Shannon și cehoslovaca Luzova — n-au fost prezente la acest concurs. Ocazia unei confruntări directe mijește însă la orizont : mă gîndesc, în primul rînd, la „Internaționalele" de la București, unde — nădăjduim — recenta rivalitate dintre corifeele tenisului de masă din Europa va putea fi tranșată de o manieră concludentă.

Deși într-un oarecare progres față de comportările anterioare, băieții sînt încă departe de a justifica speranțele noastre. Învinși în meciul pe echipe de o formație a Suediei lipsită de aportul lui Alser, depășiți categoric în probele individuale de jucătorii suedezi și iugoslavi — Giurgiucă, Negulescu și Cobîrzan ne-au deziluzionat, — pentru a cîta oară ? Niciunul dintre ei nu mai poate invoca în prezent inexperiența, neacomodarea cu stilurisurpriză, lipsa concursurilor „tari" etc. Nu de mult, la finala campionatului republican, ei au demonstrat aceleași calități remarcabile, pe care le-au elogiat în atîtea rînduri comentatori competenți din țară și de peste hotare. A trecut însă cam multă vreme de cînd fruntașii tenisului de masă de la noi — în ciuda talentului evident, a condițiilor propice și a repetatelor îndemnuri încurajatoare — nu ne-au mai oferit acele satisfacții majore pe care sîntem îndreptățiți să le așteptăm de la ei. Dacă nu mă înșel, atît Negulescu cît și Giurgiucă au fost, la vremea lor, liderii juniorilor de pe „bătrînul continent". Și iată că azi, în marile concursuri, unii dintre învinșii lor de ieri îi depășesc cu ușurință... Explicația acestei ciudate situații, ca și răspunsurile cele mai convingătoare sînt, ca să zic așa, chestiuni care îi privesc direct și personal. Însă prestigiul culorilor sportive ale țării, pe care s-ar cuveni să le apere cu mai multă dîrzenie — ne stă la inimă tuturor, și în numele acestei cauze înalte li se adresează, încă o dată, apelul amical cuprins în rîndurile de față.

Cum a rămas clubul Everton fără echipamente sportive

Recent, depozitul de echipamente sportive al clubului Everton din Liverpool a fost complet devastat de către un grup de necunoscuți. Ceea ce a surprins organele de poliție chemate să facă cercetări, a fost faptul că nu s-a furat nimic, în schimb toate tricourile, chiloții, jambierele, ghetele de fotbal, mingii etc. erau tăiate în bucăți și în mod practic deveniteinutilizabile.

Dl. Moore, președintele clubului Everton, este de părere că acest act huliganic a fost opera unor spectatori pătimași, care desigur s-au aflat printre acei care, la ultimele două meciuri susținute de Everton pe teren propriu, au provocat perturbări care s-au soldat cu intervenția poliției și evacuarea lor de pe stadion.

Deocamdată, pînă la aflarea făptașilor care să-i despăgubească, conducerea clubului a fost nevoită să comande de urgență, contra unei sume destul de serioase, alte echipamente sportive...

PRIMIREA RĂSPUNSURILOR S-A PRELUNGIT PÎNĂ LA 14 MARTIE

Zilnic, la sediul redacției revistei „Magazin" sosesc tot mai multe răspunsuri la concursul sportiv cu premii organizat în rîndurile cititorilor revistei noastre. O dată cu răspunsurile, în vrafuL de scrisori găsim unele care nu cuprind soluțiile exacte la întrebările concursului nostru, ci diferite întrebări privind condițiile de participare la concurs. Sînt scrisori venite din partea acelor cititori care, dintr-un motiv sau altul, nu au luat cunoștință, de regulamentul concursului nostru. De pildă, cititorul Preda Anghel din București, str. Ion Slavici nr. 3, ne întrebă la ce dată a fost publicat regulamentul concursului și cîte bonuri de participare au fost publicate pînă acum. Asemenea întrebări am primit și din partea altor cititori ai revistei și primirea lor ne-a determinat ca în numărul de azi al revistei să publicăm din nou condițiile de participare la concursul sportiv cu premii.

Pentru început trebuie de știut că, cei care doresc să participe la concurs au obligația de a răspunde la patru întrebări, și anume :

1. Ce echipă va cîștiga campionatul categoriei A de fotbal, ediția 1963—1964 ?

2. Care echipe vor ocupa ultimele două locuri în clasamentul categoriei A de fotbal, ediția 1963—1964 ?

3. Ce echipe vor ocupa primul loc în cele două serii ale campionatului categoriei B de fotbal, ediția 1963—1964 ?

4. Ce echipă va cîștiga „Cupa R.P.R." la fotbal, ediția 1963—1964 ?

Acestea sînt întrebările concursului nostru, la care au dreptul de a participa toți cititorii revistei, toți acei care îndrăgesc fotbalul. Răspunsurile pe care le primim trebuie însoțite de bonul de participare pe care-l publicăm săptămînal în pagina de sport. Se cere un singur bon de participare pentru toate cele patru întrebări ale concursului și nu cîte un bon pentru fiecare întrebare în parte.

O altă nelămurire, ce se desprinde din lectura scrisorilor primite, cum ar fi de pildă cea a cititorului Dan Dragotă din Baia Mare, se referă la numărul de răspunsuri ce pot fi trimise de un singur cititor. Regulamentul pe care l-am publicat anul trecut în luna septembrie, precizează că se pot trimite un număr nelimitat de răspunsuri, cu singura condiție ca ele să fie însoțite de bonurile de participare respective. De altfel toate precizările cuprinse în regulamentul publicat în septembrie anul trecut, rămîn valabile, cu o singură excepție, și anume data de închidere a concursului. Se știe că din turul campionatului categoriei A de fotbal au mai rămas de disputat patru partide. Ultima dintre acestea se va disputa la 11 martie. Tocmai de aceea, pentru a veni în ajutorul participanților la concurs, am hotărît să prelungim termenul de primire a răspunsurilor pînă la 14 martie — data de expediere a scrisorilor și nu data de primire. Precizăm că răspunsurile care vor fi expediate după această dată vor fi anulate.

Prelungirea termenului de primire a răspunsurilor mai creează încă un avantaj participanților la concurs. E lesne de ghicit că una din cele mai grele întrebări ale concursului este a patra. Concurenților le va fi însă mai ușor să indice echipa cîștigătoare în condițiile în care termenul de închidere a concursului a fost prelungit pînă la 14 martie, deoarece o etapă foarte importantă din „Cupa R.P.R." se va disputa la 1 martie. După disputarea acestei etape în competiție vor mai rămîne doar 16 echipe, față de 32 cîte sînt în prezent.

Cîteva cuvinte acum despre premiile ce vor fi acordate cîștigătorilor. Ele sînt următoarele :

PREMIUL I : obiecte în valoare de 2 500 lei ;
PREMIUL II : obiecte în valoare de 1 500 lei ;
PREMIUL III : obiecte în valoare de 1 000 lei ;
CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 500 lei fiecare ;
CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 300 lei fiecare ;
CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 200 lei fiecare.

La distribuirea premiilor participă toți concurenții care au indicat soluțiile exacte la cele patru întrebări. Dacă mai mulți concurenți au dat soluțiile exacte la toate întrebările, premiile se vor acorda prin tragere la sorți. Dacă nici un concurent nu indică răspunsurile exacte la cele patru întrebări, premiul I nu se va acorda, urmînd să fie premiați cei care au dat trei răspunsuri exacte.

Pentru documentarea celor care doresc să participe la concurs, publicăm mai jos clasamentul categoriei A și clasamentele celor două serii ale campionatului categoriei B.

CONCURSUL NOSTRU SPORTIV cu premii

CATEGORIA A

CLASAMENT

1. Dinamo Buc.	12	7	2	3	28:13	16
2. Progresul	12	6	4	2	24:20	16
3. Farul	13	8	0	5	18:16	16
4. Petrolul	13	5	4	4	16: 8	14
5. Steagul roșu	13	6	2	5	20:16	14
6. Rapid	12	5	3	4	22:23	13
7. Crișul	13	5	3	5	13:20	13
8. U.T.A.	12	5	2	5	15:16	12
9. Dinamo Pitești	12	5	2	5	13:14	12
10. Steaua	10	5	1	4	30:21	11
11. C.S.M.S.	13	5	1	7	19:22	11
12. Știința Tim.	13	4	1	8	16:21	9
13. Știința Cluj	13	4	1	8	13:22	9
14. Siderurgistul	13	3	2	8	11:26	8

CATEGORIA B

Seria I — CLASAMENT

1. Metalul Tîrg.	13	9	1	3	24:16	19
2. Poiana Cîmpina	13	7	2	4	20:13	16
3. C.F.R. Pașcani	13	6	4	3	16:11	16
4. Unirea Rm. Vîl.	13	5	4	4	20:18	14
5. Tractorul Brașov	13	5	3	5	22:15	13
6. Dinamo Bacău	13	4	5	4	17:14	13
7. Știința Buc.	13	6	1	6	21:19	13
8. Știința Craiova	13	4	5	4	16:17	13
9. Chimia Făgăraș	13	6	1	6	20:24	13
10. Flacăra Moreni	13	6	0	7	16:16	12
11. Ceahlăul P. N.	13	4	4	5	23:27	12
12. Metalul Buc.	13	5	1	7	11:14	11
13. Foresta Fălticeni	13	3	4	6	9:26	10
14. Știința Galați	13	2	3	8	14:19	7

Seria II — CLASAMENT

1. C.F.R. Tim.	13	7	5	1	20:11	19
2. Minerul Baia M.	13	8	1	4	19:11	17
3. C.S.M. Reșița	13	7	2	4	23:11	16
4. Jiul Petrila	13	4	6	3	13:16	14
5. A. S. Cugir	13	5	4	4	12:20	14
6. Ind. Sîrmei C. T.	13	6	1	6	28:20	13
7. Minerul Lupeni	13	5	3	5	15:18	13
8. Gaz Metan Med.	13	4	3	6	18:14	11
9. C.S.M. Sibiu	13	5	1	7	14:14	11
10. C.S.M. Cluj	13	4	3	6	11:13	11
11. Arieșul Turda	13	4	3	6	14:19	11
12. A.S.M.D. Satu M.	13	5	1	7	18:25	11
13. Fl. roșie Oradea	13	4	3	6	12:19	11
14. Mureșul Tg. M.	13	2	6	5	18:24	10

SAH

Un nou meci internațional prin corespondență: R. P. R. — Anglia

La meciurile internaționale în curs de desfășurare cu R. S. Cehoslovacă (7—3) și R. P. Polonă (0—0), echipa noastră reprezentativă la șah prin corespondență adaugă o nouă întîlnire începută de curînd. Este vorba de dublul meci cu Anglia, organizat la inițiativa jucătorilor britanici, meci care are loc atît între reprezentativele A cît și între echipele B ale ambelor țări, compuse fiecare din cîte 20 de jucători.

Iată componența echipei noastre :

Echipa A : Victor Ciocîltea, Mircea Pavlov, E. Costea, Gh. Mititelu, V. Sălceanu, M. Suta, L. Rădulescu, I. Berbecaru, Elisabeta Polihroniade, C. Vlad, E. Szabo, Fr. Tocăniță, A. Braunstein, C. Drăgușanu, Tereza Urzică, V. Malcoci, V. Firică. Echipa B : **C. Mihăiescu, N. Kimel, A. Pichler, P. Popescu, I. Lazăr, D. Țepeneag, M. Mehedinți, V. Constantin, I. Mitroi, S. Calolanu, D. Zara, M. Cherata, A. Teodorescu, Aura Teodorescu, E. Sandu, N. Ștefănescu, L. Perșoiu, Emilia Chiș, E. Hang, M. Dabija.**

Menționăm că o echipă reprezentativă compusă din șase jucători ia parte și la Olimpiada de șah prin corespondență și că, în curînd, la invitația șahiștilor olandezi, va începe și un meci R.P.R.—Olanda.

Vești șahiste din presa locală

• *La Deva — după cum scrie „Drumul socialismului" — se află în curs de desfășurare campionatul orășenesc pe echipe. „Sanitarul" se află pe locul I, în ultima rundă învingînd „Progresul" cu 4,1/2—1/2. Remiza s-a dat în partida Bălan-Schuleri, care a avut o desfășurare pasionantă și s-a încheiat abea după cinci ore de joc.*

• *Echipele reprezentative ale orașelor Agnita și Făgăraș s-au întîlnit la Agnita într-un meci de 6 partide (patru băieți și două fete) care a stîrnit interesul șahiștilor localnici. Făgărășenii — informează „Drum Nou" — au fost mai bine pregătiți și au cîștigat cu 4—2. Partidele agnitenilor au fost cîștigate de Ioan și Rosemarie Wachter.*

• *La Botoșani — scrie „Clopotul" — a avut loc un simultan dat de candidat-maestrul Volodea Vaisman la 18 mese, în compania celor mai buni jucători din oraș. Sala clubului „Voința" a fost arhiplină. După întîlniri, deosebit de interesante, rezultatul a fost favorabil lui Vaisman : 15,5—2,5. Dintre adversarii săi s-au remarcat mai ales Ioan Prodan, Petru Varnă și Petru Moidragă.*

• *Cei mai buni jucători din Reșița — citim în „Flamura Roșie" — se întrec în optimile de finală ale campionatului republican. Gogu Sovii a realizat în primele partide 6 puncte din tot atîtea partide. În satul Cuptoare, în cadrul primei etape a Spartachiadei de iarnă a tineretului, au cîștigat Ion Păun la băieți și Maria Scîntei la fete.*

• *Spartachiada de iarnă a tineretului a atras 80 de participanți la întrecerile din cadrul asociației sportive „Gaz Metan" din Mediaș — relatează „Zori noi". Întîlnirile au prilejuit partide însuflețite.*

• *Ziarul „Flacăra Sibiului" publică periodic o interesantă rubrică de șah, care popularizează compoziția de probleme. Lucrările propuse sînt comentate, cu competență, de maestrul sportului ing. A. F. Ianovcic.*

• *Campionatul pe echipe mixte al orașului Satu Mare a revenit din nou echipei „Voința", cu 41 de puncte. Pe locul doi, Someșul cu 35 puncte. S-au remarcat de la Voința Iuliu Szabo și Iolanda Szathmari.* (Din „Drapelul roșu").

Partide de la turneul zonal din Kecskemet

ALB — BHEND
NEGRU — HORT

Jucată în cadrul turneului zonal de la Kecskemét (R. P. Ungară — ianuarie 1964

1. e4, c6	15. Tfe1, N:g3
2. d4, d5	16. h:g3, h5
3. Ce3, d:e4	17. Nf3, Ng4
4. C:e4, Cf6	18. Ne2, h4
5. C:f6, g:f6	19. g:h4, Nh3
6. e3, Nf5	20. Nf1, T:g2+
7. Cf3, e6	21. N:g2, Tg8
8. Nf4, Nd6	22. Rf1, T:g2
9. Ng3, Dc7	23. Cf3, Df4
10. Db3, Cd7	24. Te3, Cd5
11. Ne2, 0—0—0	25. c4, C:e3
12. Cd2, Cb6	26. D:e3, Tg1+ și
13. a4, a5	albul cedează.
14. 0—0, Thg8	

ALB — BILEK
NEGRU — TRINGOV

Jucată în cadrul turneului zonal de la Kecskemet (R. P. Ungară) — ianuarie 1964

1. e4, c5	23. Tf1, Nd7
2. Cf3, d6	24. Tf6, Dg7
3. d4, c:d4	25. Thf3, Dc7
4. C:d4, Cf6	26. Df2, Ng7
5. Ce3, a6	27. Tf7, Dd8
6. Nc4, e6	28. h4, Tf8
7. Nb3, Ne7	29. Ne5, T:f7
8. f4, 0—0	30. T:f7, Te8
9. Df3, Cbd7	31. Nd6, Ne6
10. Ne3, Dc7	32. Te7, Df8
11. g4, Ce5	33. D:f8+, T:f8
12. g5, Cfd7	34. T:g7+, R:g7
13. f5, Ce5	35. N:f8+, R:f8
14. Db3, C:b3	36. Rf2, Re7
15. a:b3, Te8	37. Re3, Rf7
16. 0—0, g6	38. Cd1, Rg7
17. Cf3, Nf8	39. Cf2, h6
18. C:e5, d:e5	40. Cg4, h:g5
19. Tf3, Ng7	41. h:g5, Ne8
20. f:g, f:g	42. C:e5, Rf8
21. Dh4, De7	43. Rd4 și negrul ce-
22. Th3, Nf8	dează.

„Consiliu de familie" în Giulești

Consiliul a început, conform citației din „Sportul", duminică 26 ianuarie a.c., orele 10,30, în „potcoavă". Prezenți : 3000 de delegați investiți cu puteri discreționare de către cei 200 000 de suporteri ai Rapidului.

...Minutul 1 : 9 000 de cute pe frunțile delegaților. Minutul 45 (Rapid—Ascensorul 3—0) : frunțile s-au întins ca într-un institut de înfrumusețare. Minutul 89 (Rapid—Laminorul 6—0) : veselie fără margini. Picolițele memoriei au deșertat la iuțeală scrumierele în care mai mocneau mucurile amare ale jocului cu Știința Cluj.

...S-au scurs cele 90 de minute. „Consilierii" umplu culuoarul dinspre teatru, așteptînd să zărească, primii, nasul lui Ozon sau să prindă „plasa" lui „Pele din Giulești", alias Ion Ionescu.

Consiliul se desfășoară din plin, după metoda Ghiță Pristanda : „două cu Dinamo, două cu Steagul, două cu Crișul, patru cu „Știința"... Iar dacă se ivește vreo obiecție, emitentul este întrebat, cu o politețe frigorifică, dacă locuiește într-adevăr în cartier, sau e doar așa, în trecere.

Apar matadorii. Consilierii desfac spontan o cale de trecere, ca după un papuc-zburător. Ultimii sînt antrenorii Valentin Stănescu și Victor Stănculescu.

Cu mare greutate izbutesc să mă apropii de ei, prin mulțime. Înaintăm anevoie, ca după meciul cu Real Madrid.

Cercul urmăritorilor crește pe podul Grant, ca în „Cursa de 100 km" în jurul lui Fred Buscaglione. Consiliul de familie și-a reluat lucrările. Vorbim în șoaptă, ca să nu tulburăm dezbaterile.

— Ce-ai de gînd să oferi, Valentine, în retur, nenumăraților noștri suporteri ?

— În primul rînd — mai puține... cardiograme. Rapidul a fost și mai este, din păcate, o echipă inegală. Înainte de începerea campionatului mi-am propus să spulber ideea că nu știm să jucăm în deplasare și cred că am izbutit. Am pierdut un singur joc „afară", la Constanța. În schimb sincopa din jocul cu Știința Cluj, acasă, m-a pus din nou pe gînduri...

— Cum explici ?

— O singură explicație. Ne mobilizăm doar pentru jocurile grele și punem flori la ureche în preajma celor „ușoare". Înaintea jocului cu Știința Cluj l-am auzit pe Dan Coe spunînd cu seninătate : „Le dăm șase bucăți clujenilor". Și spunea asta în timp ce echipa urca treptele gangului de pe Republicii.

Corul consiliului de familie intonează spontan : „Păi să fie, nea Valentine !"

Valentin Stănescu are o replică imediată, adresîndu-se tuturor : „Poate să fie, dar avem nevoie și de ajutorul vostru. Ce bine ar fi dacă aplauzele n-ar curge cu atîta dărnicie pentru toate brizbrizurile fără scop ale lui Dumitriu sau Ion Ionescu".

„Ne place frumosul, tovarășe Stănescu".

„În fotbal nu există frumos fără util".

Sînt nevoit să recurg la o pasă în adîncime, pentru simplificarea drumului spre poarta reportajului :

— Să începem cu apărarea.

— Cred că în apărare au fost rezolvate multe probleme. Lupescu e prompt și, mai ales, foarte simplu, ceea ce dovedește maturitate. Motroc și Dan Coe și-au dat, cred, seama că depind unul de altul, iar Greavu e același om de bază. În sfîrșit, despre Macri e suficient să spun că e unul din cei mai conștiincioși jucători din cîți cunosc.

— Mijlocul terenului ?

— Da, mijlocul. Acest mijloc care este baza fundamentului rădăcinii lui 4—2—4. Aici îl avem în primul rînd pe „Nae" Georgescu, cel mai modern și mai receptiv jucător al nostru, exemplu de echilibru în joc și în viață. Dinu, excelent la intercepție, nu are întotdeauna suflul necesar finalizării. Jamaischi, după „regimul de corecție" cu care i-am tratat adolescența turbulentă, revine treptat la o bună valoare.

— Atacul ?

— Multă vitalitate la Năsturescu, dar destule lipsuri tehnice.

Corul consiliului : „Saltul de la regiune la A nu te scutește de examenele de diferență. Dați-i termen, tovarășe Stănescu !"

...Dumitriu are totul, dar se pricepe de minune să anuleze deseori totul prin „inutile violete pentru fete", printr-o zeflemea ieftină și printr-o scandaloasă nehotărîre în șut, Ionescu...

Corul: „Ce-ar fi, tovarășe Stănescu, să-l obligați pe Puiu (n.r. Ionescu) să exerseze mai mult alfabetul : șutul și preluarea. Altfel vorbim degeaba despre „capul înaintașilor centrali" și despre „puterea de șoc".

...Codreanu e un jucător sobru, fără prea multă strălucire, dar și fără „prăbușiri", motiv pentru care joacă mai mult decît Kraus. În sfîrșit, Ozon se străduiește tot mai mult în direcția jocului de mișcare, nemulțumindu-se doar cu bagheta de dirijor.

★

Am ajuns la capul podului. Consilierii continuă dezbaterile, grupuri, grupuri, se fac rămășaguri. „Pe 15 beri că Motroc i-o trage lui Datcu în primul cuplaj". Un tînăr cu mustața subțire preia din zbor oferta : „Bate palma".

Cît de ciudate sînt rămășagurile giuleștenilor. Dacă Motroc nu va izbuti „marele pronostic", tînărul cu mustața subțire va fi cel mai nefericit om din lume în seara zilei de 8 martie.

Ioan CHIRILA

Ca în zilele de vară

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI •

Eva Bosakova a plătit scump...

Una dintre cele mai populare sportive din R. S. Cehoslovacă este cunoscuta gimnastă Eva Bosakova, medaliată la Jocurile Olimpice de la Roma.

În ultima perioadă de timp ea a lipsit din sălile de concurs deoarece a fost angajată ca principală interpretă a unui... film. După ce și-a îndeplinit obligațiile de artistă, Eva Bosakova s-a reintors la marea ei pasiune : gimnastica, dornică să-și recapete locul în echipa națională pentru Jocurile Olimpice de la Tokio.

Luînd parte la un concurs de selecție, ea a ocupat abia locul 10, ratînd în acest fel posibilitatea de a face parte din lot.

Unanimă în ceea ce privește felul corespunzător în care și-a interpretat rolul, presa sportivă consideră că Eva Bosakova a plătit destul de scump această satisfacție artistică...

Roy Emerson : „Nu sînt un amator !...."

Cunoscutul jucător de tenis australian, Roy Emerson, a fost invitat la postul de televiziune din Melbourne, la o convorbire în fața telespectatorilor în legătură cu activitatea și proiectele sale de viitor.

Declarațiile lui Emerson au produs senzație, constituind a doua zi subiectul principal de discuții în presă și în cercurile sportive. Pentru a înțelege de ce răspunsurile lui au provocat atîtea comentarii, vă redăm pe scurt o parte din declarațiile lui :

— „Trebuie să vă fie clar că eu nu sînt un amator. De mulți ani de zile particip la diferite turnee internaționale și este evident faptul că nu din pur amatorism, care constituie doar o fațadă. Iată de ce în ciuda hotăririi federației australiene de a ne interzice nouă, jucătorilor fruntași, să ne deplasăm peste hotare, voi pleca și voi participa la diferite turnee și concursuri particulare, culminînd cu Wimbledon. Nu voi mai accepta de viitor să joc într-un turneu în care condițiunile materiale sînt fixate și aranjate între federații".

Cercurile oficiale afirmă că declarațiile lui Emerson nu sînt decît un act premergător trecerii lui la profesionism.

O cursă de 1500...

Într-o noapte, în orașul Strassbourg, s-a petrecut o spargere la o bijuterie. Soneria de alarmă a trezit pe proprietarul magazinului care locuia deasupra și acesta, în pijama și în picioarele goale, pe un ger de minus 12 grade, a pornit-o în urmărirea infractorului.

După o cursă pasionantă de aproximativ 1500 metri, Schmidt Lutz, proprietarul magazinului, l-a ajuns pe hoț și a putut astfel să-și recupereze bijuteriile furate. A doua zi, ziarele menționau că neobișnuita ispravă a păgubașului este explicabilă prin faptul că Schmidt Lutz este... atlet, care de obicei concurează la probe de semifond.

Unul dintre ziare a adăugat amănuntul — nu lipsit de interes — că respectivul proprietar, n-a cîștigat niciodată în cariera sa o probă de 1500 metri și mai ales dotată cu un premiu atît de mare...

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

MODA

Iată cîteva modele de fuste și bluze pentru serviciu, dimineața după treburi și în alte împrejurări similare. Fustele se fac din stofă, homespun, material în carouri; croiala este dreaptă, cu cute puține și mici — mai mult jos — iar cordonul, buzunarul și nasturii sînt mari. Bluzele sînt simple, cu guler pînă sus, însă nu mare și cu cîte o fundă.

SFATURI COSMETICE

În acest anotimp, din cauza gerului și a umezelii pot apare degerături ale feței, urechilor, mîinilor, picioarelor etc. Acest neajuns survine mai frecvent la persoanele cu o defectuoasă circulație a sîngelui.

Lipsa de calciu, de vitamine, anemia, imobilitatea prelungită, încălțămintea strîmtă, diferitele tulburări glandulare, sînt de asemenea cauze care pot contribui la apariția degerăturilor.

In general, un organism mai puțin rezistent, surmenat, prezintă o predispoziție specială pentru apariția lor. De aceea în scopul prevenirii acestui inconvenient este necesar să luăm o serie de măsuri ca: fortificarea organismului printr-o alimentație cît mai bogată în vitamine, o îmbrăcăminte cît mai călduroasă (ciorapi de lînă, mănuși îmblănite etc.) — încălțămintea să fie cît mai comodă (ca izolator împotriva frigului putem folosi în pantofi și cîteva straturi de hîrtie velină).

Pentru activarea circulației sîngelui la mîini și picioare vom face zilnic timp de 10 minute băi alternative calde și reci — după care vom masa aceste porțiuni cu alcool camforat și apoi cu cremă.

In acest anotimp vom evita spălarea mîinilor cu apă prea rece sau prea fierbinte preferînd apa călduță și le vom șterge bine după care vom aplica o cremă de mîini care să protejeze pielea.

Fața va fi unsă de asemenea cu o cremă grasă protectoare și dacă obișnuim vom aplica și un strat ușor de pudră. Temperatura apei folosită la spălatul obrazului va fi moderată. Curățirea obrazului este bine să fie făcută folosind în acest scop un demachiant sau o cremă specială de curățat. Numai în cazul unui ten gras vom folosi săpunul.

Vom evita să ieșim în ger, vînt, lăpoviță cu urechile neacoperite. Recomandabil este să nu ieșim prea brusc dintr-o cameră prea încălzită direct în frig.

Dacă totuși au apărut semnele degerăturilor, la reintoarcerea acasă vom evita să intrăm brusc într-o cameră călduroasă. De asemenea vom reactiva circulația sîngelui printr-o încălzire treptată, evitîndu-se încălzirea părților degerate cu apă fierbinte.

Persoana respectivă va bea băuturi călduțe, ușor alcoolizate și după un masaj ușor a părților respective va fi înfășurată în haine căldurоase și va rămîne în stare de repaus.

După gradul degerăturii ne vom orienta ce avem de făcut. Dacă este o simplă umflătură care se prezintă cu piele roșie și mîncărime atunci starea nu este prea gravă, dacă însă regiunea prezintă băsici sau leziuni profunde este neapărat necesar să ne arătăm unui medic care să ne prescrie tratamentul adecvat.

Anca BOGDAN

E bine de știut...

Dacă fundul cratițelor este înnegrit, înseamnă că mașina nu funcționează bine și arderea este incompletă. Veți curăți bine arzătoarele, eventual demontîndu-le și spălîndu-le cu apă caldă și săpun.

Cînd folosiți grătarul unei mașini de gătit, o fripturâ gustoasă se obține dacă lăsați ușa de la grătar deschisă.

Cînd scrobiți o rufă și vreți să iasă frumoasă, folosiți amidon.

Dacă amidonul îl veți folosi prin dizolvare în apă rece și utilizare imediată, apretul va fi bățos și casant.

Dacă veți fierbe însă amidonul, apretul va ieși suplu și bun.

Înainte de a introduce amidonul în apa de scrobit, cînd apa este clocotită se introduce în ea o linguriță cu untdelemn la litrul de apă.

Să nu vă temeți că petele de ulei formate în apa de scrobit vor murdări rufele. Nu se va întîmpla nimic.

Ghidul gospodinei

Meniul săptămînii

— Salată orientală; vinete împănate; pandișpan.

— Ciorbă de cartofi; rulată la cuptor — murături; compot de caise.

— Papanași cu smîntînă; fasole iahnie cu gogoșari; cornulețe cu marmeladă.

— Supă de suc de roșii; ardei umpluți cu carne; compot de pere.

— Salată de țelină; tocană de purcel; mere.

— Sote de morcovi cu frigănele; budincă de brînză; clătite cu dulceață.

— Răcituri cu hrean; friptură la cuptor — cartofi prăjiți; șarlotă de ciocolată.

PREPARATE CU BRÎNZĂ

Sufle de brînză. Cantități: 3/4 litru de lapte, 80 g. unt, 5 linguri de făină, 200 g. brînză (albă sau cașcaval), 5 ouă, sare și piper. Amestecăm făina cu laptele. Într-o tigaie încingem untul în care vărsăm această compoziție. Amestecăm tot timpul pînă se îngroașă și se desprinde de tigaie. Atunci o dăm jos de pe foc. Lăsăm să se răcească după care incorporăm în această ciulama gălbenușurile de ou, sare, piper, brînza rasă și la sfîrșit albușurile bătute spumă. Se răstoarnă într-o formă unsă și tapetată. Se ține la foc 30—35 minute.

Frigănele cu brînză. Cantități: 60 g. făină, 30 g. unt, 30 g. brînză rasă, 2 ouă, sare, trei sferturi ceașcă de lapte, 8—10 felii de pîine. Amestecăm făina, untul, sarea, brînza și ouăle în lapte călduț. Totul se pune apoi pe foc și se amestecă incontinuu pînă se îngroașă și se desprinde de vas. Se lasă să se răcească. Ungem feliile de pîine cu această compoziție, le lăsăm să stea astfel 20 de minute după care le prăjim în grăsime bine încinsă. Se servesc calde.

Crochete de brînză. Un aluat pentru foietaj, un sos bechamel foarte consistent și bine răcit în care punem un vîrf de cuțit de boia. 3 linguri de brînză rasă (cașcaval sau brînză albă). După ce am făcut aluatul, facem un sul din el lung de 10—15 cm. pe care îl ungem cu sosul bechamel și-l presărăm cu brînză rasă. Tăiem apoi crochete de 3 cm. care le așezăm într-o tavă. Le coacem la un cuptor bine încălzit. Nu se deschide cuptorul decît după 15 minute.

Coltunași prăjiți. Se face un aluat de tăiței care se taie în pătrățele nu prea mari. La mijloc se pune cîte o felie de brînză sau cașcaval, se lipesc bine marginile care au fost în prealabil unse cu un ou. După aceia tăvălim coltunașii în ou, pesmet și se prăjesc în grăsime bine încinsă.

Șuncă cu brînză. Se taie felii subțiri de pîine albă. Pe o bucată de franzelă se pune o felie de șuncă, deasupra una de brînză (cașcaval sau brînză albă) și din nou una de șuncă. Se acoperă cu a doua felie de pîine. Acest sendviș se leagă cu ață, se pune să se prăjească în unt încins la un foc moale.

tiparul practic

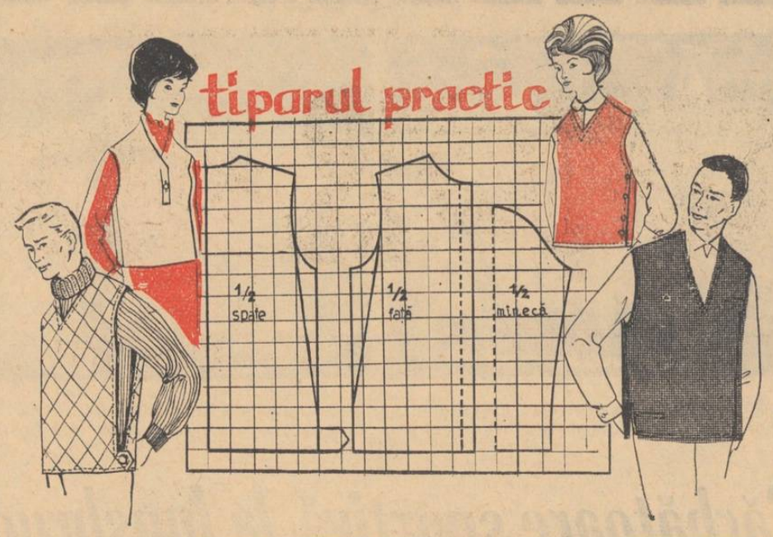

Celor mai friguroși sau care preferă un palton mai ușor le recomandăm aceste veste care sînt foarte folositoare și apără corpul de frig. Se fac din diftină, o stofuliță subțire sau chiar din sibir. Se dublează, se pune eventual un strat de vatelină în care caz tighelul devine necesar. Pătratul tiparului se face cu latura de 3—5 cm, în raport cu talia celui care-l va purta.

Cum să alegem un covor?

Construcția numeroaselor blocuri în toate orașele patriei noastre se desfășoară într-un ritm susținut. Multe din cititoarele noastre au locuință nouă, pentru înfrumusețarea căreia se străduiesc zi de zi.

Alegerea covorului nu este o treabă ușoară. Culoarea dominantă a covorului creează atmosfera încăperii: caldă pentru un covor roșu, rece pentru un covor pe fond albastru.

Covoarele cu motive trebuie alese după dimensiunea încăperii.

Evitați motivele mari pentru camere mici. Covoarele în dungi dau impresie de lărgirea spațiului.

Covorul trebuie să fie în armonie cu mobila.

Schimbați periodic sensul carpetelor pentru ca să nu se uzeze în același loc. De asemenea, locul fotoliilor trebuie schimbat din cînd în cînd pentru ca acestea să nu lase urme vizibile pe covor.

Covorul trebuie întors din cînd în cînd de pe o față pe alta (este vorba de covoarele cu 2 fețe, de iută sau țesute), pentru a se evita uzura lor.

Perdelele

Perdelele ocupă un loc important în înfrumusețarea unei locuințe. O perdea de pînză albă este foarte solidă, dar se calcă mai greu și impune să fie bine apretată.

O perdea din relon are un aspect plăcut și este foarte durabilă. Se spală ușor în apă călduță și nu se calcă.

Cu cît perdeaua este mai largă, cu atît este mai frumoasă. În general se consideră lărgimea perdelei de două ori lățimea geamului. O perdea lată cît fereastra și fără nici un fald, nu este arătoasă.

O fereastră alături de ușa balconului se „îmbracă" bine cu o perdea lungă pînă în podea. La o fereastră obișnuită perdeaua depășește cu 5—10 cm. marginea de jos a ferestrei. Tivul de jos al perdelei poate fi terminat cu un franj. Volănașele sînt indicate la perdeaua din odaia copiilor.

Răspundem cititorilor

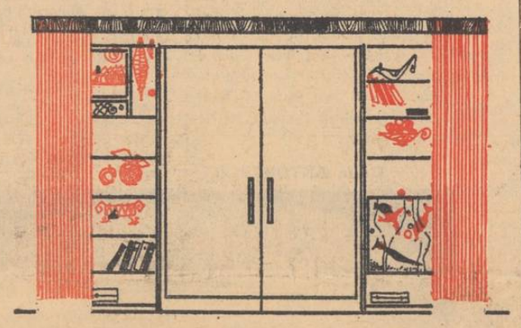

Iată două sugestii asupra felului cum se poate folosi la maximum o cameră mare, fie că este cea „de trecere" fie că nu.: In desenul de jos se arată cum se face un perete despărțitor din placaj, prefabricate sau alte materiale. Ușa se face la un capăt al peretelui pentru a putea folosi lungimea astfel creată la instalarea unei banchete, canapele sau chiar a unui pat foarte bun pentru cîte un oaspete pe o noapte, două. Dacă partea aceasta nou creată nu are fereastră, atunci în peretele despărțitor se fac mai multe ochiuri cu geamuri, de mărimi diferite și plasate mai bine mai sus (în schița noastră sînt trei); celor care sînt mai jos li se fac perdelițe de creton. Ornamentarea se face cu etajere, tablouri, ceramici, vitrouri, vergele de metal sau material plastic.

Cealaltă soluție (desenul de sus), o ușă mare dublă, cu o galerie sus și cu perdele lungi pînă jos avînd în părți etajere care în părțile de sus au geamuri ca să lase lumina, iar în cele de jos bibliotecă, bar, loc pentru radio etc. Vitrourile sînt foarte potrivite, dar și picturile decorative pe geam sînt frumoase.

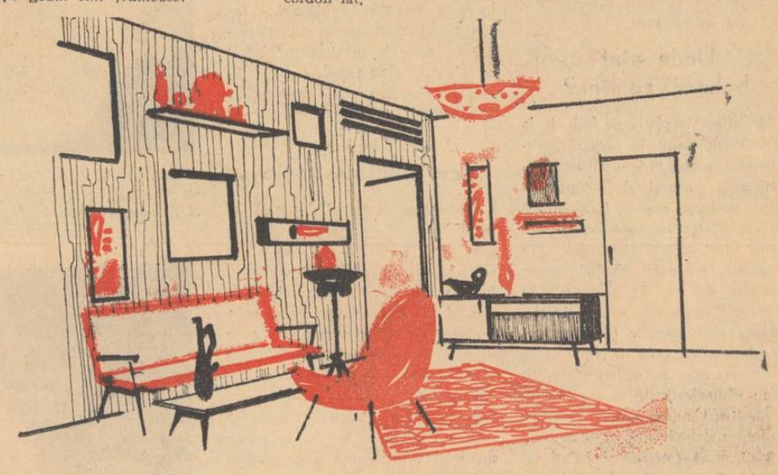

...potrivite fiecărei rochii, fie că este pentru dimineață, după masă sau seară. Desigur geanta mare, atît de folositoare dimineața, va fi cu totul nepotrivită unui mers la teatru sau la o recepție; în astfel de situații, micuța poșetă este cea care se armonizează perfect ținutei corespunzătoare.

De asemenea, mănușile nu trebuie confundate: cele lungi, care au mici și discrete ornamentări de mărgele, broderie etc. nu se iau decît seara și e mai frumos dacă sînt într-o culoare armonizată cu rochia sau dacă nu, numai negre.

Seara se poartă pantofi cu tocuri mai înalte.

Dimineața, se pune pe cap basma de mătase sau din stofa hainei; după masă, căciulă de jerseu sau blană iar seara pălărie, eventual gen turban.

Cordonul, care nu se poartă seara, ci se înlocuiește cu o floare sau ceva similar, se poartă fie dimineața, fie după masa iar femeile mai pline să nu uite că nu li se potrivește un cordon lat.

Invitație la plimbare

„Cînd vremea se răcește... ursul își caută un adăpost în peșteri sau în scobituri în pămînt, numit bîrlog. În bîrlog el stă într-o stare de amorțire, numită somn de iarnă (hibernare)." *Pînă aici am citat din manualul de zoologie pentru clasa a IV-a.*

„Cum vine iarna, nu mai ies din casă. Cumpărăturile mi le fac ai mei, vizitele le amîn pentru la primăvară... Doar așa, rar de tot, la cîte un cinematograf sau teatru..." *Acum am citat pe o simpatică gospodină dintre cunoștințele noastre apropiate.*

Similitudinea dintre cele două citate sare în ochi. Ursul, să admitem că este adaptat la o astfel de viață. Dar omul?

Omul vremurilor noastre este amenințat tot mai grav de un viciu de comportament care se cheamă sedentarismul. Îl împing la sedentarism confortul în continuă creștere al locuinței, televizorul, pasiunea pentru lectură sau pentru... cele 106 pietre. Ați văzut cum procedează gospodina noastră...

— Da, dar exemplul pe care l-ați dat nu e tipic. Mai sîntem ceilalți, mulți, care ne ducem la serviciu.

— Foarte bine. Să zicem că lucrați la birou. Pentru drum, de acasă și înapoi, folosiți un mijloc de transport. Acolo e cald și bine iar mișcare nu prea faceți pentru că aveți o muncă — sperăm că n-ați uitat — sedentară. Interesant de remarcat este că și dacă lucrați direct în producție vă pîndește sedentarismul. Aceasta nu numai prin reducerea efortului fizic, ca efect al automatizării și mecanizării producției. Chiar și lucrul la mașină care pretinde un anumit efort fizic solicită mai mult unele grupuri de mușchi, în detrimentul altora. Or, musculatura reprezintă în mod obișnuit cam 43% din greutatea corpului, și toți mușchii au nevoie de mișcare. Mișcarea este plinea mușchiului. De aceea, lipsa de mișcare, mai curînd sau mai tîrziu, se răzbună, și nu numai asupra sistemului muscular, ci și asupra organismului în întregul său. Suferă toate funcțiile vitale importante, în primul rînd activitatea sistemului nervos central, respirația, circulația sîngelui, digestia, echilibrul endocrin, metabolismul. Se cunoaște prea bine legătura strînsă dintre sedentarism și apariția timpurie a unor rotunjimi nedorite ale corpului, confirmate prin verdictul necruțător al cîntarului. Toate aceste neplăceri se manifestă mai pregnant iarna, cînd consumăm mai multe grăsimi și ne mișcăm mai puțin. Ne mișcăm mai puțin, pentru că nu facem gimnastică, nu mergem pe jos, nu ne place să ne plimbăm...

— Păi acum e vreme de plimbare?

— Să recunoaștem că sîntem niște ingrați. Cum vine primăvara, ne atrag copacii înmuguriți și verdele crud al primelor fire de iarbă. Vara, căutăm cu nesaț locurile verzi, umbrite și răcoroase. Toamna ne ducem în parcuri, să ne desfete simfonia de culori a furnizișului pe cale să-și piardă bogăția. Dar iarna... Iarna, toate locurile noastre preferate de plimbare rămîn părăsite. Totuși, farmecul lor n-a pierit, ci numai s-a învestmîntat în tristețea nuanțelor cenușii. N-ați fi curioși să vă convingeți?

Dr. Al. GHEORGHIU

MEDICUL vă sfătuiește

Rostul pregătirii mîncării în bucătărie este de a ușura și de a stimula mistuirea și folosirea alimentelor ce alcătuiesc hrana noastră. Aceasta, se realizează practic prin fărîmițarea hranei, curățirea zarzavaturilor și îndepărtarea părților ce nu se digeră, sau se digeră prea greu, prăjirea și fierberea cărnii, îndepărtarea murdăriei și microbilor prin spălare, asigurarea unor mîncăruri calde și a unor mese variate, gustos preparate și aspectuoase etc.

La omul civilizat, de astăzi, digestia începe deci nu cu mestecarea alimentelor în gură, ci cu prelucrarea lor în bucătărie.

Să vedem îndeaproape rostul acestei prelucrări.

Cu cît hrana este fărîmițată mai mult în prelucrarea culinară, cu atît ea se digeră mai ușor și este folosită mai complet. Astfel, carnea sub formă de bucăți stă în stomac, un timp mai îndelungat (se digeră mai greu) decît preparatele din carne tocată.

Cartoful prăjit, stă în stomac mai mult decît pireul de cartofi. La fel stau lucrurile și cu mazărea fiartă care consumată ca atare este folosită în proporție numai de 75 la sută, iar sub formă de pireu se asimilează 95 la sută.

Prăjirea și fierberea cărnii și zarzavaturilor, se face tot pentru a mări asimilarea și a ușura digestia.

În multe cazuri, o mare însemnătate are și temperatura hranei. Uneori hrana rece se mistuie mai greu, deoarece la o temperatură scăzută, consistența ei se schimbă. De exemplu, grăsimea, mai ales cea de oaie, se întărește la rece. La fel cartoful, care este moale și umflat cînd e fierbinte, se întărește cînd se răcește.

Obiceiurile bucătăriei noastre românești cer ca unele mîncăruri să fie servite calde, iar altele reci, ceea ce concordă, de cele mai multe ori, cu cerințele unei bune digestii. De aceea, mîncărurile românești sînt atît de apreciate nu numai în țară, ci și peste granițe.

Mîncărurile românești sînt nu numai gustoase, dar și frumos prezentate și îmbietoare.

O mîncare frumos pregătită, cu aromă plăcută ajută ca sucurile gastrice să se producă, înainte chiar de a începe să mîncăm. Cînd hrana ajunge în stomac, găsește aici sucul de mistuire deja pregătit. Dacă mîncarea nu ar avea un aspect apetisant și un miros plăcut, sucurile digestive s-ar secreta prea puțin.

În obiceiurile noastre culinare însă sînt și unele greșeli. Astfel este greșit abuzul de oțet la prepararea salatelor și acrirea ciorbelor. Este mult mai bun obiceiul de a folosi borșul pentru acrirea ciorbelor, în cantități moderate, acesta fiind hrănitor, datorită vitaminelor și sărurilor minerale ce se găsesc în tărîța de grîu.

Oțetul însă irită mucoasa stomacului și distruge și o parte din alimentele nutritive. Sînt gospodine care folosesc prea mult boiaua, ardeiul iute și piperul. Aceste condimente, în cantități mici măresc pofta de mîncare, dar în cantități mari devin vătămătoare stomacului.

Un alt obicei dăunător, destul de răspîndit, din păcate, la noi, este folosirea rîntașului la prepararea mîncărurilor. Ceea ce este dăunător la rîntaș ca și la prăjeli, este faptul că grăsimea prăjită dă naștere unor substanțe dăunătoare. Mai mult decît atît, făina și ceapa prăjită sub formă de rîntaș, îmbibîndu-se cu grăsimea prăjită devin foarte greu de mistuit. Astfel alimentele întîrzie în stomac și prin aceasta vătămarea este și mai mare. În cazul prăjirii untului se distrug și vitaminele. Deci trebuie să evităm pe cît se poate, nu numai rîntașurile, ci și orice fel de aliment prăjit.

Grăsimea, pentru a fi preparată bine, nu trebuie încinsă, ci doar încălzită și turnată apoi peste carnea fiartă.

Deci, fără să fie nevoie să ne schimbăm prea mult obiceiurile culinare și gusturile, trebuie să înlăturăm din modul de preparare al mîncărurilor laturile ce pot dăuna organismului.

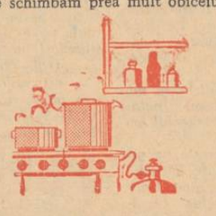

Între cele două roluri principale pe care le are de îndeplinit bucătăria în viața noastră: de a face hrana cît mai utilă, și a produce mîncăruri cît mai plăcute, trebuie să existe un echilibru strict cerut de dictonul: nu trăim ca să mîncăm ci mîncăm ca să trăim, să muncim și să ne bucurăm de o viață sănătoasă și îndelungată.

Dr. V. IVANOV

Fă-mă mamă cu noroc și aruncă-mă apoi... chiar de la 1500 m. înălțime

...Și-o fi spus locotenentul Cliff Judkins, în vîrstă de 26 de ani, pilot în aviația americană, după ce a scăpat cu viață din poate cel mai înalt salt în gol făcut vreodată de un muritor.

Într-adevăr, un caz fără precedent s-a petrecut anul trecut în urma căruia susnumitul locotenent a obținut fără voia lui un original record de salt cu parașuta de la 1 500 metri înălțime, cu deschidere... ratată. Norocul lui a fost că se găsea deasupra Oceanului Pacific. Dar iată cum s-au petrecut faptele: In timp ce pilota un avion la mai mult de un kilometru și jumătate înălțime, o pană ireductibilă de motor l-a determinat în ultimă instanță să abandoneze avionul și să recurgă la metoda obișnuită de salvare a propriei epiderme: scaunul ejectabil. Deci a apăsat cu nădejde pe buton. Proiectat în aer ca un bolid, constată cu disperare că mecanismele de deschidere automată a parașutei — cu toate încercările făcute — nu funcționează. A urmat o vertiginoasă cădere liberă, ca a oricărui bolovan, terminată cu un gigantic plonjon în apele oceanului, contact care l-ar fi transformat instantaneu în „stea de mare" pe oricare altul în locul lui. Dar, un complex fericit de împrejurări — și în aceasta constă curiozitatea întîmplării — a făcut ca pilotul să scape fără leziuni mortale. Trei ore mai tîrziu, plutind cu întreg aparatajul parașutei, el a fost recuperat viu, prezentînd, spre mirarea tuturor, doar cîteva fracturi printre care fractura ambelor glezne. Internat și operat de urgență într-un spital din California, în scurt timp el se afla în afară de orice pericol, medicii apreciind chiar că nu peste multă vreme va putea să zboare din nou...

Cea mai mică femeie din lume...

...se pare a fi Tereza S. (numele ei n-a fost dezvăluit) domiciliată în localitatea Rgeszow de lîngă Crakovia (R. P. Polonă). La puțin timp după venirea ei pe lume, din cauze încă nestabilite de medici, procesele de creștere ale organismului ei au încetat cu desăvîrșire. Cu toate acestea, ca duce o viață pe cît se poate de normală, e vioaie, mănîncă, lucrează și vorbește... ca orice fată la vîrsta ei. Fiindcă uitasem să vă spun, are acum 19 ani și măsoară liliputana înălțime de... 50 de centimetri. Nu a făcut nici un tratament medical în viața ei. De altfel facultățile ei mintale sînt normal dezvoltate. Deci încă un subiect de studiu (desigur nu microscopic) pentru medicii și cercetătorii polonezi.

Colțul celor mici

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

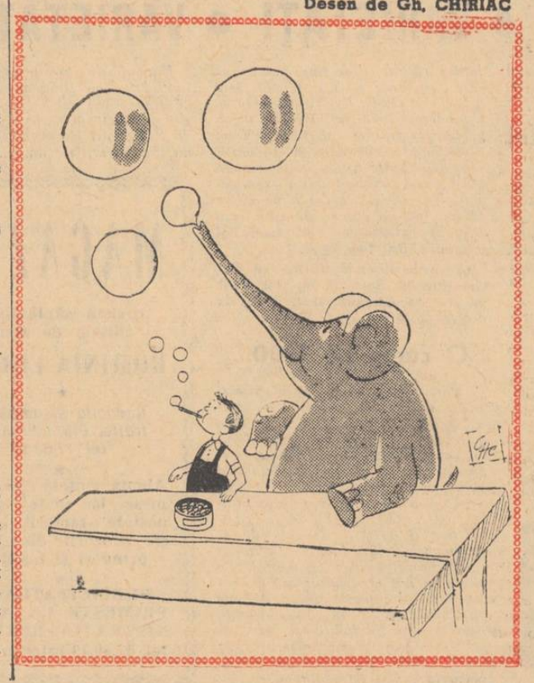

O întîmplare

Să vă spun o întîmplare:
Cît a fost vacanța mare
Tare bine m-am simțit.
Cînd vacanța s-a sfîrșit,
Am simțit că nu mi-e bine;
Dase boala peste mine.
Mintea nu mai funcționa,
Gura mi se încleștа,
Îmi umblau prin trup furnici
Și aveam un tremurici,
Dar, năstrușnica de boală
M-apuca numai la școală
Iar cînd școala se sfîrșea
Hop! trecea și boala mea,
De la prînz și pînă-n seară
Ca să mă apuce iară
Dimineața următoare.
Mă-ntrebam: ce boală-i oare?
— Mamă, n-o fi meningită?
— Nicidecum, e lenevită
Și scapi de tremurătură
Dacă treci pe-nvățătură.
Sfatul i l-am ascultat
Și-am trecut la învățat.
Dup-o lună mi-am dat seama
C-a avut dreptate mama.

Pionierul I. Marincea
azi fruntaș în clasa cincea.

Florin IORDĂCHESCU

Ghicitori

Iată un măturător
Ce la treabă n-are zor.
Haina-i înspumată,
N-are nici o pată
(OMUL DE ZĂPADĂ)

Fără ajutorul meu
Macaralei i-ar fi greu
Chiar și fulgul să-l ridice,
Prin urmare, cum îmi zice?
(ELECTRICITATEA)

Cine-i tava asta-ntinsă
Cu un brîu de trepte-ncinsă?
(STADIONUL)

Cine-aleargă într-un picior
Fără nici un ajutor
Dar cînd mersu-și potolește
La pămînt se prăvălește?
(SFIRLEZA, TIRIREZUL)

Patru frați sînt, și ca ei
Nu găsești mai subțirei!
Cu puterea lor firavă
Țin pe cap o-ntinsă tavă.
(PICIOARELE MESEI)

Zboară ca un porumbel
Și doar coastele-s de el!
Dacă dă un strop de ploaie
Trupu-i neted se înmoaie.
(ZMEUL)

Șt. FĂTULESCU

UMOR ★ UMOR

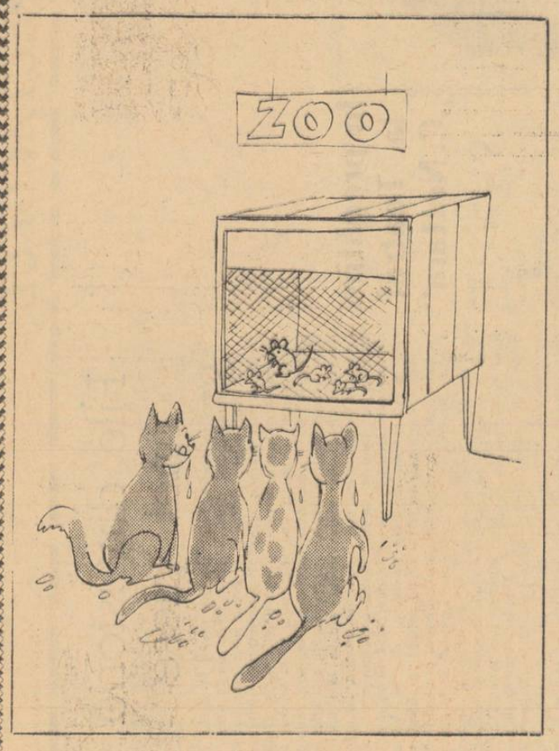

INSCRIPȚII ZOOLOGICE

Desene de Gh. Chiriac

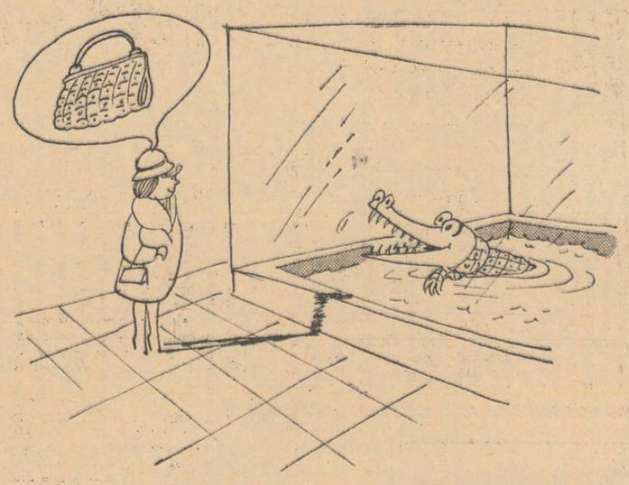

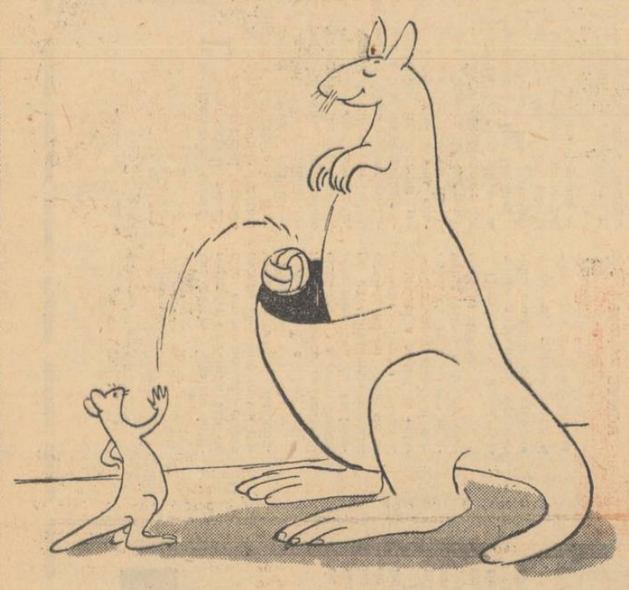

€... prea de tot

MOTTO

„Vezi? Asta e cusurul tău..."
I. L. CARAGIALE

Dacă tramvaiul n-a venit
Și stai un sfert de oră-n stație,
Tu faci din asta o senzație...
Parcă-i ceva deosebit
Că o să-ntîrzii la birou.
Vezi? Asta e cusurul tău:
Ești prea grăbit!

Cînd taxatoarea-nșiruant
Te-ndeamn-atîta de tierbinte
Să avansezi... mai înainte,
Tu socotești mai important
Să-ți dea și restul la un leu.
Vezi? Asta e cusurul tău:
Ești agasant!

La fotbal, vechi simpatizant,
Discuți și tu (ca fiecare)
De ce e Sasu (Baia Mare)
Pe post atît de important,
Cînd nici Ozon „nu joacă rău".
Vezi? Asta e cusurul tău:
Ești intrigant!

Un vînzător te face-atent
(Cu gestul clasic... din ureche)
Că ți-a dat „ultima" pereche.
Tu, îi ceri condica stridentă
Vezi? Asta e cusurul tău:
Ești violent!

Sau, pus pe rele cum te știu
Ești gata să te plîngi la sediu
Că-s chitle vechi din „evul mediu
La Spicul (lîngă Cișmigiu).
Și dacă-s vechi, ce mare rău?
Vezi? Asta e cusurul tău:
Ești cusurgiu!

Emil NEICIULESCU

La noi în bloc

În blocul nostru, căldura funcționează pe bază de calorifer, iar caloriferul funcționează pe bază de locatari. Din nefericire avem cîțiva locatari care nu funcționează deloc. Eu sînt responsabilul blocului și, prin urmare, de cîteva zile nu fac altceva decît să colind apartamentele, să adun banii de păcură. Ciocănesc la prima ușă:

— Tovarășe, iarna e în toi!

— Ai dreptate. Nici nu-i deschid.

Și am rămas afară.

Am pornit la etajul doi. Aici locuiește cel mai cusurgiu locatar. E în restanță cu plata încă de anul trecut pe iulie, august și septembrie. În iulie, cînd i-am cerut cota s-a răstit la mine:

— Ce vrei dom'le? Acum plec în concediu, am nevoie de bani! Cînd s-a reîntors i-am cerut din nou, și iar s-a înfuriat:

— Ia mai lasă-mă, amice! Acum vin din concediu și n-am bani. În august l-am oprit pentru a treia oară. Tovarășe, luna asta nici nu vii nici nu pleci, așa că poți să plătești. — De unde știi dumneata că nu plec? Uite că plec!.

Și a plecat la cinema.

În septembrie n-a plătit fiindcă și-a cumpărat motocicletă. — Bine, frate îi zic, și ce-o să faci la iarnă? O să te încălzești la motocicletă?. — Ai dreptate, mi-a răspuns. Și ce mă sfătuiești dumneata. Să plătesc păcura și la iarnă să încalec pe calorifer?.

Dăunăzi i-am cerut banii pe octombrie și mi-a răspuns limpede: nu plătește pe octombrie pînă ce nu achită mai întîi pe iulie; i-am cerut pe iulie și m-a convins că mai important e să plătească pe ianuarie.

Am fost de acord și m-a rugat să mai încerc prin aprilie.

I-am explicat un fenomen elementar: fără păcură, caloriferul nu funcționează; el mi-a replicat că știe acest lucru, dar nu-i vina lui, ci a inginerilor care n-au fost capabili să inventeze un sistem de calorifer fără păcură și mai ales fără cotă. Am dat apoi o raită la Ionescu de la etajul III.

Ionescu m-a invitat să iau loc, să mai stăm puțin de vorbă și, cînd i-am arătat scopul vizitei și-a amintit subit despre o ședință urgentă și m-a lăsat să discut problema cu fiul său. Victor un om foarte inteligent, care împlinește în aprilie patru ani. Victor a fost întru totul de acord cu mine și mi-a făgăduit să plătească el cînd va lua prima chenzină. După vreo două ore, Ionescu a telefonat acasă și s-a interesat dacă „pisălogul ăla cu păcura" a plecat. I-am răspuns să nu aibă nici o grijă că-l aștept și după alte două ore, a telefonat cineva din partea lui, anunțînd că Ionescu o să doarmă noaptea la o rudă.

La etajul IV, am avut o altă discuție tot pe bază de combustibil. Locatarul mi-a spus răspicat: nu plătește pînă nu vede păcura, iar eu i-am răspuns că nu vede păcura pînă ce nu plătește. I-am adus apoi aminte despre frigul care a bîntuit iarna trecută în blocul nostru, și mi-a ripostat că nu numai în blocul nostru, ci în toată Europa bîntuise un ger cumplit, inclusiv pe Valea Prahovei, deși acolo păcura se află în cantități considerabile.

— Tovarășe, am rostit eu indignat, e ultima oară cînd mai intru la dumneata în casă.

— De asta poți fi sigur, fiindcă altă dată nu mai deschid pînă nu mă uit cine e.

— Bine, stimate. Prin urmare care e ultimul dumitale cuvînt?

— La revedere!...

Din cei 16 locatari ai blocului, patru n-au plătit. Cică să plătim noi și ei o să se încălzească prin virament.

I. AVIAN

P.S. — Azi dimineață am aflat o veste îmbucurătoare: iarna viitoare vom avea în blocul nostru, căldură de la termoficare. După două ceasuri au apărut doi locatari să-și achite cota la... păcură. Ceilalți doi nu s-au mai prezentat. „Zburaseră" forțat din bloc, pentru că se menținuseră consecvent pe poziția de răi platnici.

MAXIME ȘI CUGETĂRI

Despre fapte

● Cuvintele și iluziile pier, faptele rămîn.
PISAREV

● Oamenii se aseamănă prin vorbe, dar se deosebesc prin fapte.
MOLIERE

● Trebuie să fugim de acei prieteni al căror cuvînt nu e la fel cu fapta: una zic cu vorba și alta fac cu fapta.
ESOP

● Faptele vorbesc de la sine.
PLAUTUS

● Există oameni care după ce au luat o hotărîre bună se odihnesc și nu o execută.
J. RENARD

● Fapta este mai puternică decît vorba.
Vorbirea nobilă nu ascunde fapta urîtă și nici fapta frumoasă nu poate fi murdărită prin vorbe de ocară.

● Nu din teamă, ci din conștiința datoriei, trebuie să te ții departe de faptele rele.
DEMOCRIT

● Vorbim adesea despre fapte bune, fără a le face și facem fapte rele, fără a vorbi de ele.
Răsplata pentru o faptă bună este însăși mulțumirea de-a o fi făcut.
SENECA

● Un exemplu nobil face ușoare faptele anevoioase.
GOETHE

● Din gînd nechibzuit să nu faci faptă.
SHAKESPEARE

● Nu ești mai puțin vinovat atunci cînd nu faci ce trebuie decît atunci cînd faci ce nu trebuie.

● Nu face nimic din fugă și la întîmplare.
MARC AURELIU

● Să nu ne grăbim a arăta cauza, pînă nu stabilim bine faptul.
FONTENELLE

● În orice faci gîndește-te unde ajungi.
P. SYRUS

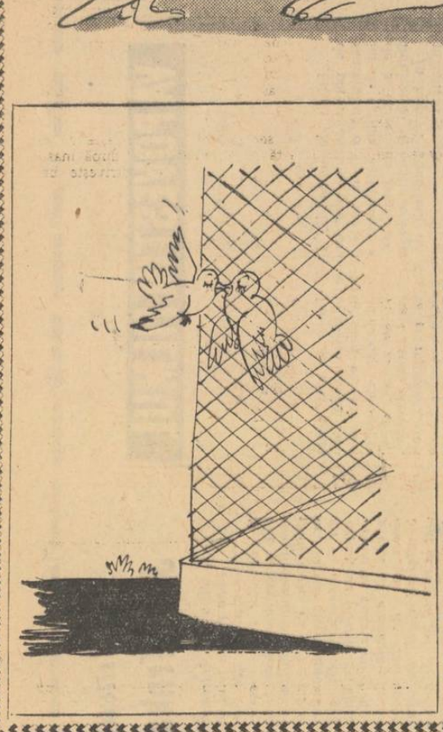

Am și eu opiniile mele...

Reflecțiile lui Raf I. Natu

● Ca să salut pe cineva, ar trebui să-mi scot pălăria. Or, chelia nu reprezintă un omagiu pentru nimeni!

● Nu port ochelari de soare, că-mi pierd strălucirea. De ce să mă vadă soarele prin ochelari?

● Unii citesc și printre rînduri. Ce rost mai au atunci pentru ei, versurile?

● Eu îmi dau seama imediat ce lipsuri are volumul respectiv. Citesc... erata!

● Există opinia că rîsul întinerește. Dacă ar fi așa, multe femei ar rîde tot timpul, iar „Urzica" nu s-ar vinde la chioșcul de ziare, ci la „produse cosmetice".

Sig. HOROWITZ

SPECIALIȘTI la modă

Schiță de Tristan Bernard

Putem spune că medicii nu au fost niciodată mai serioși și mai pricepuți ca azi. Numai că pacienții nu le urmează prescripțiile. Se duc la ei ca la niște salvatori și dacă în opt zile nu sînt vindecați, nu le mai urmează prescripțiile. Pe urmă mai susțin: cutare nu mi-a făcut nimic.

Asta fiindcă nu l-ați ascultat, oameni buni. Ei atunci v-ar fi vindecat cu desăvîrșire. Trebuia însă să respectați regimul pe care vi l-au prescris — timp de 7—8 luni, cît era necesar.

Îl cunoașteți pe Siméon? Ala bărbos, solid. Da, da, chiar el...

Ce mai, doar îl cunoașteți bine. Acum patru ani a venit la mine. Știa că totdeauna am fost în relații bune cu somitățile medicale, doctorii la modă, din Paris. În perioada aceea, Siméon cîntărea 126 de kilograme. Voia neapărat să slăbească. I-am dat adresa doctorului Billacteure, din strada Lafayette... Se duce la el, Billacteure îl examinează, constată că e gras și îl pune la un regim care a mai dat și cu alții rezultate excelente: mers pe jos. Două ore dimineața, două ore seara. După două săptămîni, Siméon slăbise vreo zece kilograme.

Dar se întîmplă că are gleznele cam slabe pentru un corp atît de voluminos. I se umflaseră rău picioarele, de atîta umblat. A venit iar la mine. L-am recomandat doctorului Schitzmer, austriac de origină, care vindecă asemenea afecțiuni cu băi de picioare în noroi — adică în lut umed. Siméon a urmat timp de trei luni, cu sfințenie, tratamentul acesta, și — nimic de spus i se vindecaseră complet picioarele. „Vai, îți sînt nespus de recunoscător! — exclama, cînd ne întîlneam. „Ce ușurare! Aș fi cu adevărat fericit, dacă nu m-ar jena gîtul!".

E drept, tot muindu-și picioarele în lut, contractase o afecțiune a laringelui care-l supăra mult. Dar era foarte ușor de vindecat. I l-am indicat pe doctorul Cholamel, foarte apreciat în saloane. Acest specialist a remarcat că multe dureri de gît se vindecă redînd organului respectiv vitalitatea sa, cu ajutorul tratamentului cu electricitate. Nici cîteva luni nu i-au trebuit ca să lichideze durerile prietenului meu.

Din păcate, Siméon face parte dintr-o familie de nervoși și e foarte influențat de electricitate. Își pierduse stăpînirea de caracter, începuse chiar să aibe 3-4 crize de nervi zilnic... I-am spus: „Bătrîne, nu se cade să te lași așa. Du-te din partea mea la Langlevent și expune-i cazul tău. Cît ai bate din palme, te face bine!"

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Langlevent i-a dat bromură. Siméon s-a conformat scrupulos indicațiilor primite. Și în foarte scurtă vreme — șase luni — tulburările nervoase dispăruseră. Prietenul meu își reluase viața normală.

Era însă cam melancolic, ca toți suferinzii de stomac. Firește, știe oricine, bromura distruge stomacul, produce digestii grele. Ei, și cînd suferi de stomac nu încape ezitare. Te duci la prof. Biridoff. El te pune pe picioare într-un sezon. Într-adevăr, doctorul a fost la înălțimea faimei sale. L-a restabilit curînd pe prietenul meu: cu fasole, pireuri de cartofi, de mazăre, tăieței. Era foarte fericit. L-am întîlnit pe cînd urca gîfîind scara, ca să-mi mulțumească. Doar o mică supărare mai avea: se umflase prea mult — gîndiți-vă și dv., numai făinoase, amidonuri. Cîntărea 131 de kilograme — cam prea mult...

— Trebuie să te supraveghezi — zic eu — să pui o frînă.

— Bine, dar dacă mă apuc iar să slăbesc, o să mă pună să umblu mult, iar mi se umflă gleznele etc., etc.

— Nu-i vorba de mers pe jos — l-am liniștit imediat. Mai sînt și alte mijloace ca să slăbești. Merg cu tine la alt cunoscut de-al meu, dr. Lerencheby.

Specialistul a propus numaidecît călăria. Dar nu așa, la voia întîmplării, cu orice gloabă găsită în vreun manej.

Nu, ferească sfîntul. I-a dat pacientului o rețetă pe 12 pagini, indicînd exact aleile pe unde să călărească, orele, durata trapului și a galopului — mă rog, științific. Siméon și-a ales un cal corespunzător, foarte vînjos, și a început exercițiile

Ei bine, n-a trecut nici o săptămînă, și a și pierdut din greutate 36 de kilograme. E un rezultat serios, orice ați spune!

Trebuie să vă precizez că a căzut de pe cal de la prima expediție. După ce i-au amputat — piciorul stîng, au constatat că exact 36 de kilograme cîntărea. Iată deci un tînăr care s-a ținut întotdeauna cu strictețe de indicațiile doctorilor și a obținut de la medicină tot ce i-a cerut, dacă s-a adresat specialiștilor la modă.

În romînește de Eugen B. MARIAN

REBUS

În arena circului

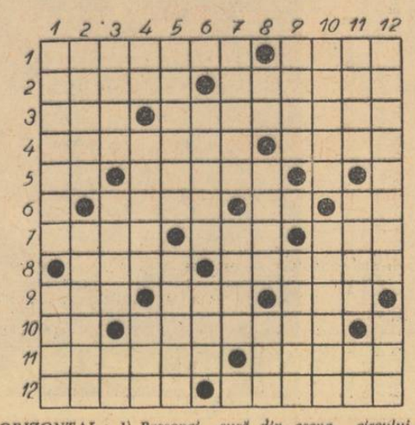

ORIZONTAL: 1) Personaj principal în arena circului — Deschide porțile alfabetului grecesc 2) Măsură de siguranță la salturile periculoase de la trapez — Contorsionat ca un acrobat 3) Corespunde unui bilet de intrare la circ! — Prestidigitator nelipsit din arena circului 4) Acrobat care evoluează în înaltul cupolei albastre! — Cenușie 5) Căzute din lună! — „Mihail, cîine de circ", de Jack London 6) A destina — Articol la circ! — Cont redus! 7) Se găsește în gazele de sondă — Sînt totdeauna prezenți în programul de dresură din arena circului — Mereu alte numere de atracție... 8) ...cărora le dorim succes! — Fac parte din articolele de machiaj ale clovnilor 9) Interjecție — Fata din arena fără muzică! — District în Danemarca 10) Plantă — Participă activ la reușita spectacolelor de circ 11) Sentiment încercat mai ales de micii spectatori, la sfîrșitul reprezentației din arenă — „Punte" de metal pe care acrobații fac minuni de echilibristică 12) Îndrăzneală absolut necesară unui artist de circ — Aici ați văzut filmul „Circul".

VERTICAL: 1) Expresia admirației cu care publicul răsplătește curajul și măiestria celor din arena circului (pl.) — Spectacol pentru mari și mici cu acrobați, clovni, dresori, iluzioniști, călăreți etc. 2) Cucerește pe spectatori cu îmbrăcămintea, poznele și glumele sale — Deplasarea unui ansamblu artistic pentru reprezentații în alte localități 3) Animale retrograde! — „Cel mai... spectacol", titlul unui film cu subiect din viața circului — Grigore cel mic! 4) Visul lui Azor — Scena circului scăldată în lumina reflectoarelor — A lucra pămîntul 5) Este folosit de dansatorii pe sîrmă pentru menținerea echilibrului — Arena circului în care animalele dresate evoluează în fața spectatorilor 6) Artist de circ care... se face de rîs! — Tijă de metal 7) Coroană orientală — Vechi sat în Asia 8) Consoane vecine — Auxiliar demodat în pedagogie — Autorii unor performanțe în arena circului 9) Asigură! — Conține sare 10) Nufăr exotic — Bucăți din programul unui spectacol de circ 11) Emoție produsă de un salt îndrăznel la trapezul din cupola circului — Adăpost portativ pentru reprezentațiile unui circ ambulant — Mihail Mereșan! 12) Cele mai captivante și originale numere de circ — ...provocînd exclamații de mirare!

Geo MERIȘAN

Zi și noapte

ORIZONTAL: 1) Iau cu prioritate startul zilei — A compus cîntecele „Zorile" și „Într-o noapte de mătase" 2) Fixate în timp! — Capodoperă eminesciană din care citățm: „Îl vede azi, îl vede mîini, / Astfel dorința-i gata / El iar privind de săptămîni / Îi cade dragă fata" 3) Personaj din piesa „O noapte furtunoasă" — „...noapte de dragoste, întîia noapte de război", roman de Camil Petrescu 4) Cinstit — Preced ziua de mîine — Zodie... avocalică 5) Prevăzut cu ziua, luna, anul — Prima zi a lunei 6) Atipit... pe jumătate! — Înfățișare — Începe și se sfîrșește într-o noapte feerică 7) După amiază — Străjer al nopților senine — Nota redacției 8) Reversul nopții — Zilnic, dimineața, la prînz și seară — Autorul cărții „Zece zile care au zguduit lumea" 9) Alb, în basme — A scris romanul „Ne vom iubi mîine" 10) Majorul, ieri — Veche măsură de capacitate — O oră... după miezul nopții 11) ...în vis! — A compus opereta „O noapte la Veneția" — Măsură agrară 12) Vatra Luminoasă, în Capitală — Obișnuit 13) Indică o egalitate — Ivită, ca soarele în zori.

VERTICAL: 1) Dramaturg romîn contemporan, autorul piesei „Noaptea e un sfetnic bun" — Prietene 2) Revine peste cîteva zile — Poet ardelean 3) Apare în fiecare zi — Consoane 4) Comică — Verb cu... vorbe 5) Negație — Două cincimi din viață! — ...și o zi din viață 6) Ascuțit — Remorcat pe fluvii și mări — Rolă (pop.) 7) Personaj din opera „Fata de zăpadă" de Rimski-Korsakov — Marchează trecerea de la zi la noapte — Dată 8) Privește! — Autorul suitei „Impresii din copilărie", încheiată cu fragmentul „Răsare soarele" 9) Studiată în școli — Geanta vînătorului 10) Prin mișcările sale determină apariția zilelor și nopților — Într-o vineri! — Aproape ușor! 11) Noaptea trei, ziua cincisprezece! — Diminutiv masculin — Notă comună pentru miercuri și duminică 12) În putere! — Citite zilnic — Înlocuitor al cafelei 13) Eroul principal din culegerea de basme „1001 de nopți" — Legată de zi.

Ion PASCAL

Cuvinte rare: RER — LEL

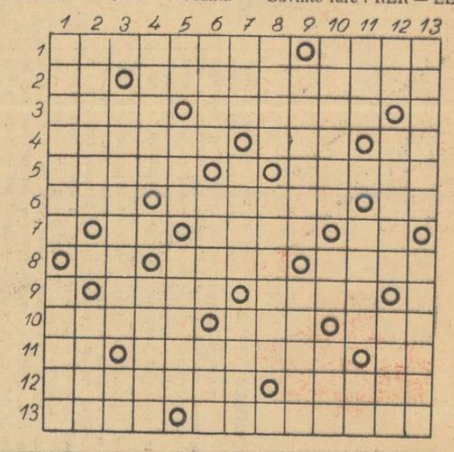

Poșta redacției

H. MELIDONEANU — București. Vă mulțumim pentru atenția ce-o acordați publicației noastre, scriindu-i. Din rîndurile ce le-am primit și din ceea ce urmează să ne „aprovizionați" cu cugetări. Am citit cugetările despre amintire, fapte, fericire, speranță și despre viață. Unele din ele sînt interesante, altele spun prea puțin. Unele sînt luate din opera unor oameni de seamă, universal cunoscuți, altele (de ce?) din lucrările unor persoane necunoscute, fără rezonanță. E clar că cele din urmă nu pot aspira la publicare. Referindu-ne la cugetările ce s-ar preta la publicare, trebuie să vă spunem încă ceva. Înainte de a le oferi cititorilor e nevoie să știm sursa din care au fost luate (lucrarea, pagina, ediția). Toate acestea ne îndreptățesc să rămînem încă cu materialul în mapă pînă cînd toate aceste condiții vor fi îndeplinite. Credem că dv. veți ști cum să procedați în continuare.

I. MIHAI — București. Cele scrise cititorului nostru H. Melidoneanu sînt valabile și pentru dv. în cazul cînd luați precepte din opere celebre. Meditațiile personale nu sînt în atenția noastră.

NIȚĂ ELISABETA — Olănești (Argeș). Plicul folosit are scrisă adresa redacției noastre. Așa că poșta l-a adus direct la noi, deși în scrisoare vă adresați televiziunii. E bine ca plicurile să fie folosite în mod just. Nu dorim nici ca plicurile radio-televiziunii să servească trimiterii materialelor pentru revista noastră.

ION MARINESCU — Călan. După cum ați observat și dv, rubrica noastră adresată copiilor, e minusculă. Pentru ea ne scriu foarte mulți cititori. Bănuiți, desigur, că nu putem satisface pe toți acei ce, în dorința de a publica versuri pentru cei dragi, ne scriu. Dacă spațiul ne va îngădui, vom folosi poate ceva din ceea ce ne-ați trimis. Revista noastră avînd un specific propriu, adresîndu-se unei categorii de cititori bine stabilite, v-am sfătui să vă adresați unei publicații pentru copii.

A. LUPĂȘTEAN — Sibiu. Poate că nu ne-ați înțeles bine. Nu publicăm decît traducerea unor lucrări care „spun ceva". Or, nici cele două „glume" nu sînt corespunzătoare. Subiectul lor se referă la lucruri ce nu au nici o contingență cu realitatea. La ce ar putea servi? Ce aduc ele nou? Iată întrebări pe care trebuie să vi le puneți înainte de a trece la migăloasa treabă a traducerii. Rîndurile noastre, credem că vă vor fi de folos în activitatea viitoare. Nu sîntem de acord cu dv. cînd spuneți că trebuie să vă găsiți un coautor. Aceasta credeți că e soluția salvatoare pentru calitatea textului tradus?

V. POPESCU — Șeica Mare (Brașov). Versurile arată că sînteți în perioada de început. Temele alese și modul în care le-ați tratat denotă încă un caracter meșteșugăresc. Pentru a ajunge să pășiți pe treapta realizării artistice mai aveți încă multe de învățat. Salutăm începuturile și dorim să mergeți cu bine în continuare.

P. BĂNESCU — București. Cronicile rimate nu au nerv, sînt lungite. Acest gen satiric, ca oricare de altfel de acest fel, reclamă multă concizie. Economia de cuvinte, rostul bine stabilit al fiecărui vers trebuie să vă preocupe în mod deosebit. Mai multă concizie, mai mult umor, mai multă inventivitate și versuri mai bine cizelate. Iată observațiile noastre.

B. L. — Caransebeș. Treptat-treptat vom publica și biografiile artiștilor de cinema pe care ni-i recomandați. Sînt prea mulți și rubrica cuprinde numai unul pe săptămînă.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

TEATRU

In pregătire la Teatrul „C. Nottara"

Se află într-o fază avansată a repetițiilor, viitoarea premieră a Teatrului „C. Nottara", sub îngrijirea regizorului Grigore Brâncuși, intitulată „Zizi și formula ei de viață" (Regia Sanda Manu; scenografia Lidia Rădăcanu). Piesa, inspirată din viața tineretului nostru de azi, dezbate interesante probleme de viață, referindu-se la noua etică. Din distribuție fac parte artiștii: Rodica Sanda Tutuianu, Lili Nica, Sanda Băncilă, Victoria Dobre, Toni Zaharian, Petru Popa, Lucian Dinu, Athena Marcopol, Alexandru Clonaru, Coca Enescu, Niculescu-Cadet, Dorin Moga, Emi Cioan, Tamara Vasilache, George Negoescu, N. Constantin.

5 minute

cu artista poporului IOANA RADU

De ani și ani, Ioana Radu duce faima cîntecului nostru popular.

De fiecare dată cînd cîntă, cu orchestrele de muzică populară din Cluj, din Piatra Neamț sau din Ploiești, Ioana Radu nu se mulțumește să apară doar pe scenă și să-și desfășoare programul. Cînd concertul a luat sfîrșit, artista poposește în mijlocul celor care mai înainte o ascultaseră și se întreține cu ei despre cîntecele și jocurile de prin locurile în care se află, despre frumusețea și bogăția folclorului nostru. Apoi, ea ascultă cum cîntă artiștii amatori de la orașe și de la sate îndrumîndu-i și stimulîndu-i în frumoasele lor străduințe de a da o interpretare cît mai strălucită muzicii noastre populare.

Relatîndu-ne despre activitatea ei, artista poporului Ioana Radu ne-a mărturisit că are în perspectivă numeroase angajamente de îndeplinit cu prioritate în turneele în țară, pe care dorește să le poată duce la bun sfîrșit.

— Turneele în țară îmi prilejuiesc mari satisfacții, *ne spune cîntăreața*, deoarece constat mereu că folclorul nostru este inepuizabil și că pretutindeni pulsează o intensă viață artistică și culturală. Este deosebit de îmbucurător faptul că filarmoniciile noastre acordă sprijin și dau importanța cuvenită activității orchestrelor de muzică populară care astfel își pot desfășura activitatea în condițiuni tot mai bune, spre marea mulțumire a auditoriilor, în număr tot mai impunător. Ca instrumentiștii din diferite orașe ale țării, așa după cum știți, am adeseori prilejul să mă întîlnesc și să colaborez și vreau să subliniez aportul pe care acești entuziaști artiști îl aduc la afirmarea muzicii noastre populare.

— *Ce activitate aveți în momentul de față?*

— Pregătesc o nouă romanță a compozitorului H. Mălineanu și una a compozitorului Aurel Giroveanu. Voi imprima zilele acestea cîteva cîntece mai vechi și mai noi pentru Casa de discuri „Electrecord".

...*Ioana Radu e zgîrcită la vorbă, cînd e... vorba de ea. De aceea s-a și arătat cam grăbită cu privire la întrebarea ce i-o pusesem. În schimb, dacă am fi discutat numai despre muzica noastră populară, cu siguranță că interviul risca să nu mai ia... sfîrșit!*

Sandu NAUMESCU

File din istoria unei piese

„PRINȚESA CIRCULUI", viitoarea premieră a Operetei

Seară de teatru. Sala era arhiplină. Colectivul artistic al Teatrului de stat german din Timișoara prezenta în premieră piesa „Lumpazi vagabundus" a clasicului austriac Johann Nestroy. Piesa denumită chiar de autor „comedie populară cu muzică" a fost pusă în scenă de regizorul Mauriciu Sekler, artist emerit, iar decorurile și costumele au fost realizate de scenograful Gustav Binder.

Neavînd intenția să facem o cronică a spectacolului ne oprim aci cu părerile despre realizarea spectacolului, atenția fiindu-ne atrasă în sală de un om în vîrstă, care se asocia interpreților de pe scenă și, în atmosfera de veselie care unea actorii cu publicul, îngîna în surdină rolul croitorului Zwirn.

Cine era acesta?

Am aflat că era pensionarul Karl Lovas, în vîrstă de 75 de ani, din comuna Bucova, care a venit împreună cu alți 20 de consăteni, majoritatea colectiviști. Dorința lor de a vedea spectacolul, își are tîlcul ei: bătrînul Karl Lovas l-a interpretat pe Zwirn cu peste 50 de ani în urmă.

Lovas ne-a îndrumat pașii spre primele file ale istoriei acestei piese. Discutînd ulterior cu oameni de artă din Timișoara, răsfoind presa vremii, am aflat că piesa are în țara noastră o istorie proprie. Ea a fost jucată la Timișoara încă în anul 1834, la un an după premiera de la Viena. După primul spectacol, un critic de artă al vremii detesta „gloata" de la galerie care a aplaudat frenetic scenele în care critica bicisuia pe unii potentați.

De la premieră piesa a fost jucată la Timișoara 56 de ani la rînd, adică, până în 1890. Nu mai este reluată apoi decît în 1930, cînd, din nou, și-o înscriu în repertoriul lor echipele de amatori din Reșița și Timișoara.

Pe vremea aceea, la Teatrul din Timișoara activa și dirijorul Ion Wachmann. Stabilindu-se mai tîrziu la București — unde face parte din conducerea trupei permanente a lui Costache Caragiale, el traduce piesa în limba română și sprijină punerea ei în scenă în Capitală. Premiera are loc în 1851.

...Iată istoria unei piese care acum se joacă din nou, incomparabil, cu mai mult succes decît pînă acum.

Virgil LAZĂR

Un bătrîn clovn se întîlnește în fața unui afiș de circ cu un copil, căruia începe să-i istorisească povestea artistului de circ, Mister X.

Actului I, a cărei acțiune se petrece în manejul circului, i s-a creat atmosfera adecuată. El va începe pe cu tradiționala paradă, continuînd cu scene de acrobație. Pentru aceasta, regizorul a apelat la colaborarea unor artiști ai circului de stat, care vor evolua într-o serie de exerciții la trapez.

Distribuția viitoarei premiere a teatrului de operetă cuprinde un colectiv numeros, printre care și cîntăreața sovietică Sanina Tanușa.

Marian SĂNDU

NE VIZITEAZĂ...

Gilbert Bécaud la București

În cursul lunii februarie urmează să sosească în țara noastră, pentru cîteva concerte, cunoscutul cîntăreț francez de muzică ușoară, Gilbert Bécaud (Franța).

La posturile noastre de radio s-au transmis adeseori melodii interpretate de artistul francez și totodată am putut face cunoștință și cu muzica sa din filmul „Babette pleacă la război" care a rulat pe ecranele cinematografelor noastre.

Pe numele său adevărat, François Silly, Gilbert Bécaud, născut la 24 octombrie 1927 la Toulon, și-a făcut studiile la Conservatorul din Nissa, unde a obținut premiul întîi la pian. Pentru a-și putea cîștiga existența, el cîntă la pian în diferite localuri de noapte. În acest timp compune și primele șansonete. Cîntăreața Edith Piaf îi ascultă muzica, apreciindu-i compozițiile și interpretîndu-i una din lucrări. De aci, primele succese...

Continuă să compună o serie de cîntece care devin de mare circulație. Casa de discuri „Pathé Marconi" semnează cu el un contract de înregistrări care-l face cunoscut în multe țări ale lumii. Întreprinde un turneu în orașele Franței și apoi un mare turneu în Statele Unite ale Americii. Apare în cîteva filme, ca interpret principal și autor al muzicii filmelor respective.

VĂ POVESTIM FILMUL

„Era noapte la Roma"

O coproducție italo-franceză

...Sfîrșit de noiembrie 1943. Italia se afla acum de partea aliaților, dar trupele hitleriste ocupă încă samavolnic o bună parte a teritoriului ei. În raza lor de acțiune instaurează o cruntă teroare cu scopul de a determina populația, sătulă de război, să se înroleze și să continue lupta pentru o cauză pierdută.

În această atmosferă de derută și represalii, trei prizonieri fugari — un american, un englez și un sovietic — caută adăpost de furia ocupanților hitleriști. Ei sînt aduși la Roma de niște călugărițe și ascunși în podul unei case de către una dintre ele, tînăra Esperia.

Prin Esperia, cei trei îl cunosc pe Renato. Ei află că în subsolul clădirii, un grup curajos de luptători

din rezistență produc, cu mijloace rudimentare, explozibilul necesar acțiunilor de sabotaj. Sergentul Feodor Nazukov hotărăște, în pofida riscului pe care-l comportă colaborarea la asemenea acțiuni, să-i sprijine pe cei ai subsol cu cunoștințele sale de tehnică militară.

Dar hitleriștii descoperă arsenalul improvizat. Încercînd s-o salveze pe salvatoarea lui, Esperia, Nazukov moare secerat de gloanțele dușmane.

Șansa celor doi rămași în ascunzătoare pare apropape pierdută. Dar în cele din urmă ei reușesc totuși să scape de urmăritori, care fuseseră informați de către o iscoadă fascistă.

Detașamentele de represalii execută tot mai multi patrioți. Printre ei cade eroic și Renato. Impresionat de tragedia acestor oameni care au devenit victime ale barbariei dezlănțuite, maiorul englez Michel Pamberton — care aflase cine l-a denunțat pe Renato

— îi comunică Esperiei adevărul. Iar atunci cînd iscoada fascistă vine să-i ceară Esperiei să plece împreună, la retragerea armatelor hitleriste — tînăra fată îi aruncă în față, dropt răspuns, o oală cu apă clocotită.

...Asupra Romei s-a lăsat noaptea. Dar lumina unei zile adevărate, a victoriei, o va aduce huruitul însuflețitor al tancurilor aliate, uralele cu care eliberatorii sînt primiți de-a-lungul străzilor. Totuși tristețea continuă să stăruie pe chipul Esperiei, căci noaptea neagră a fascismului a fost prea lungă ca jertfele care au deschis drumul măreț al libertății, să poată fi uitate atît de ușor.

★

Filmul italo-francez **„Era noapte la Roma"**, realizat în regia cunoscutului cineast italian Roberto Rossellini, are o distribuție internațională incluzînd, printre alții, pe reputații artiști Giovanna Ralli, Serghei Bondarciuk, Hannes Messemer, Paolo Stoppa și Renato Salvatori.

Cineaști despre arta lor

Jiri Trnka și filmul de animație

Celebru în întreaga lume pentru felul în care știe să dea viață păpușilor sale — capabile să exprime deopotrivă simplitatea unor întîmplări pilduitoare ca și profunzimea ideilor marei dramaturgii — cineastul ceh și-a exprus, cu felurite prilejuri, opinia sa despre cinematograful de animație — fie de desen, fie de marionete. Spectatorii noștri au apreciat la timpul lor „Cîntecul preeriei", o inspirată parodie a filmelor americane de aventuri, „Bravul soldat Svejk", ecranizarea cu păpuși a popularului roman de Jaroslav Hašek, precum și lung metrajul în culori ce ecran lat „Visul unei nopți de vară" după Shakespeare. Amintind numai aceste cîteva titluri, ne putem da seama de varietatea creației sale fecundată de convingerea că „este posibil să exprimi cu ajutorul marionetelor toate sentimentele, toate impresiile, toate pasiunile..." cum a spus însuși artistul. „Cu toate că — adaugă el — eu am descoperit această încă pe cînd eram foarte tînăr, rămîne totuși un mic miracol pe care încetez să-l înțeleg încă și astăzi".

Referindu-se la desenul animat, de care s-a ocupat o scurtă perioadă, Trnka spune: „Ceea ce mă indispune la desenul animat este caracterul său grotesc reținut în însuși principiul său. Scenele de tensiune dramatică nu convin deloc acestui gen. Mișcarea este o necesitate; în afara ei, desenul devine plat și inutil. Mai este și alt lucru care mă sochează: cincizeci de desenatori, animînd desenul fiecare pe cîte o fîșie; din tipul original nu mai rămîne decît un fir de fier, o armătură; modelul își pierde personalitatea". *Astfel explică Trnka de ce, după o trecătoare experiență în filmul de desen animat a revenit la marionete — domeniu în care ausește ca dascăl pe Josef Skupa, pionierul teatrului ceh de marionete — dar de astădată pentru a le aduce în fața camerei de luat vederi. Strălucitul succes de public ca și premiile internaționale le dobîndite la competiții și festivaluri de mare prestigiu cu filmele sale, i-au permis să spună pe drept cuvînt:* „Am vrut să experimentez toate posibilitățile marionetelor. Am încercat toate genurile: de la fabulă la parodie, trecînd prin epopeea eroică și vechile legende. Nu mi-a scăpat niciun subiect interesant despre oamenii epocii noastre".

S. Jutkevici și J. Trnka, discutînd

Urmărite cu egal interes și bucurie de către copii ca și de maturi, filmele lui Jiri Trnka au deschis noi drumuri în arta cinematografului de animație, îmbogățindu-l cu opere originale dedicate adevărului și frumuseții vieții oamenilor.

De peste hotare

● *ASTĂZI se încheie la Monte Carlo cea de a IV-a ediție a Festivalului international de televiziune. Peste douăzeci de țări, printre care și țara noastră au luat parte la acest festival în cadrul căruia se prezintă filme de televiziune și se acordă premii de către un juriu international.*

● *LINO VENTURA* („Vaporul lui Emil" *etc.*) *și Louis de Funes* („Comediantii" *etc.*) *sînt, împreună cu Francis Blanche și Darry Cowl protagoniștii unui viitor film intitulat* „Menuetul urangutanilor", *o parodie a romanelor de „serie neagră" realizată în studiourile franceze de către Georges Lautner.*

● *KAREL ZEMAN, cunoscutul regizor ceh, creatorul filmului* „Baronul Münchhausen" *realizează în prezent filmul* „Doi muschetari" *după un scenariu de Pavel Juracek. Este povestea unui tînăr țăran luat cu arcanul la oaste și ajuns pe cîmpurile de bătălie ale războiului de treizeci de ani.*

● *LEON ZITRONE, interpretul francez din filmul realizat în coproducție cu studiourile sovietice* „Leon Garros își caută prietenul" *este unul din cei mai apreciați crainici ai televiziunii franceze. În noaptea revelionului el a susținut comentariul unei emisiuni directe de televiziune de la Moscova pentru telespectatorii francezi.*

● *WANDA JAKUBOWSKA a terminat în studiourile poloneze filmul* „Sfîrșitul lumii noastre" *inspirat de cartea cu același titlu de Tadeusz Holuj. Acțiunea filmului se desfășoară — pe ecran panoramic — în infernul de la Auschwitz. Este interesant de consemnat că atît autorul cărții, regizoarea cît și numeroși interpreți ai filmului sînt foști deportați în acest lagăr.*

● *JACQUES COUSTEAU, renumitul cercetător al adîncurilor mării, proiectează un film de lung metraj intitulat* „Cucerirea mărilor", *care va dezvălui tainele lumii subacvatice. Filmul va fi realizat în sistemul cinerama.*

● *ROBERT HOSSEIN* („Sentință" *etc.*) *împreună cu artista italiană Monica Vitti vor interpreta rolurile principale din filmul italian* „Plăcerea". *De asemenea Robert Hossein va fi protagonistul filmului* „Marchizul de Sade".

● *TELEVIZIUNEA DIN PRAGA a realizat împreună cu televiziunea franceză un film documentar intitulat* „Moartea poetului" *avînd ca subiect viața tragică a poetului Robert Desnos, ucis de hitleriști în lagărul de exterminare din Terezin. În secvența franceză a documentarului, văduva lui Desnos evocă personalitatea poetului, iar în cea filmată în R. S. Cehoslovacă, doi foști deținuți care l-au cunoscut redau episoade din suferințele poetului. Documentarul include, de asemenea, declarația studentului în medicină Josef Stuna care a asistat la moartea poetului într-una din barăcile spitalului improvizat din lagăr.*

Filme care vor rula în luna februarie

Luna care începe astăzi va prilejui iubitorilor ecranului vizionarea unor noi și interesante creații artistice de lung metraj.

Premiera romînească a lunii va fi *„Pași spre lună"*, o fantezie cu actori realizată de Ion Popescu-Gopo, care trece în revistă, în chip amuzant feluritele întruchipări și peripeții prin care a trecut, de-a-lungul veacurilor, ideea oamenilor de a zbura în Lună.

Din creațiile studiourilor din țările socialiste vom urmări pe ecrane filmele sovietice de inspirație actuală *„Noi doi, bărbații"* și *„Călătorie în aprilie"* precum și adaptarea după Makarenko *„Atențiune, părinți!"*; *„Rusalka"*, o ecranizare în culori a studiourilor cehoslovace după opera lui Antonin Dvorak; *„Hoțul din San Marengo"*, o producție R.D.G.; *„Iurta de aur"*, o legendă mongolă realizată pe peliculă în coproducție R.D.G.-R. P. Mongolă.

Vor rula de asemenea *„Șeherezada"*, o coproducție a studiourilor occidentale, în culori, pentru ecran panoramic; filmul italo-francez *„Era noapte la Roma"* pe care-l povestim în numărul de față al revistei noastre; filmele sud-americane *„Inculpatul nr. 1040"* (argentinian) și *„Cascada diavolului"* (brazilian) precum și *„Omul cu ricșa"*, o producție a studiourilor japoneze, film distins cu Marele Premiu *„Leul de aur"* la Festivalul Internațional de la Veneția, 1958.

Filmele vor fi însoțite de noi producții documentare ale studiourilor *„Al. Sahia"*. De altfel, spectatorii din Capitală vor avea prilejul să vizioneze începînd de săptămîna viitoare la cinematograful *„Timpuri Noi"*, un program nou de filme documentare romînești.

Florin Piersic în rolul lui Prometeu din filmul „Pași spre lună"

SCURT DIALOG CU FLORIN PIERSIC

— Vorbiți-ne, vă rugăm, despre activitatea dv.

— *Aștept cu emoție apropiata premieră a noului film romînesc „Pași spre lună". Voi interpreta aici pe Prometeu și, deopotrivă, rolul unui electrician. Colaborarea cu Gopo mi-a făcut și de astă dată o mare plăcere. Am început de asemenea, filmările la „Neamul Șoimărești", în care dețin rolul prințului polonez Minschi.*

— Iar în ce privește teatrul?

— *Repet în „Stafeta nevăzută" de Paul Everac, rolul inginerului Sorescu și pe Hyppolit din „Fedra" de Racine.*

Interviul „Magazin"

Radu Tudoran despre realizări și proiecte

(Urmare din pag. 1)

mea reprezintă o experiență de viață.

Chiar cartea „Toate pînzele sus", unde acțiunea se petrece acum aproape 100 de ani, înfățișează și ea rezultatul unei experiențe personale. În cazul acesta, prin experiența personală înțeleg însușirea unor cunoștințe destul de ample cu privire la viața porturilor, a apelor și a celor care le populează, adică a marinarilor.

Avînd o veche pasiune pentru această lume, am visat încă din prima tinerețe să mă pot apropia nemijlocit de ea, să pot naviga chiar — ceea ce e altceva decît a călători — cu mijloace proprii. Iată cauza pentru care, după multe așteptări și tribulații, am început să-mi construiesc — într-un șantier de la Dunăre — o ambarcațiune. Era vorba de o ambarcațiune de vreo 12 metri, pe măsura posibilităților mele materiale, neavînd la îndemînă altceva decît drepturile modeste de autor de pe atunci, renunțări la alte nevoi, plus munca personală. Dacă n-am izbutit să termin această „corabie a viselor", în schimb nu regret munca depusă și pasiunea consumată, întrucît acestea s-au adăugat experienței mele de viață, reușind — prin intermediul ei — să cunosc oameni, locuri, întîmplări..

— Se vorbește că veți continua acțiunea din romanul „Toate pînzele sus"...

— *A fost în intenția mea de a scrie un al doilea volum, ca o continuare a cărții apărute și, în acest sens am avut chiar un contract cu Editura Tineretului. Ba chiar am și început să definesc, în mare, liniile întregii cărți. Abea atunci a apărut o dificultate neprevăzută și anume aceea că aventura nautică era consumată pînă la ultima consecință.*

A continua acțiunea pe mare, ar fi însemnat să repet — în altă tonalitate, cel mult — peripețiile deja cunoscute cititorilor. Așa dar, am fost obligat să-mi schimb proiectul și să-mi debarc echipajul în sudul Africii, spre a străbate — împreună cu el — continentul spre nord, lăcîndu-l chiar să participe și la războiul bu-rilor.

Alte subiecte însă — solicitate cu mai multă intensitate de realitatea prezentă — îmi cer să le consacru timpul apropiat. Continuarea deci a cărții „Toate pînzele sus" am amînat-o pentru o dată de viitor, cînd voi stringe mai mult curaj pentru această călătorie anevoioasă...

— După cum știți și dv., romanul „Dunărea revărsat" a fost viu comentat. Unii cititori se întreabă însă care este cadrul acestui roman.

— *Mi se pare că precizarea geografică a locului nu are importanță în desfășurarea acțiunii din carte și în stabilirea valorii ei. Totuși, fiindcă sînt întrebat, n-am să ascund că orașul care mi-a servit — sub unele aspecte — ca model topografic, a fost portul Brăila.*

Pot, cu acest prilej, să mărturisesc alecțiunea mea pentru lumea acestui oraș — necunoscută pînă atunci mie — și dorința cîrtea am descoperit dimensiuni noi spațiului meu sufletesc. Mai clar, vreau să spun că multe din aspectele vieții și din experiența mea de astăzi, se datoresc cercetării și cunoașterii oamenilor de la Dunăre.

— Ați primit, desigur, scrisori de la cititori, în urma lecturii acestui roman, distins — de altfel — și cu premiul Academiei R.P.R. pe anul 1961. Spre ce s-a îndreptat mai mult interesul cititorilor?

— *Din scrisorile primite, cît și din discuțiile purtate cu cititori de diferite profesiuni, am constatat că interesul lor se împarte aproape egal între cele două personaje principale: Matei, directorul șantierului și Ana Odeta, eroina cărții. Dar, în unanimitate, cei cu care am discutat au constatat că nici unul, nici altul dintre eroi nu ar fi avut viață, dacă ar fi fost scoși din mediul șantierului, unde fiecare se realizează în felul lui, sub influența întîmplărilor la care participă.*

— Din cartea „Toate pînzele sus" și, mai ales, din „Ultima poveste", se vede o anumită înclinare spre problematica tineretului. Ce anume v-a condus spre această problematică?

— *Deși nu mai sînt de mult tînăr, am rămas receptiv la elanurile, generozitatea și aspirațiile tineretului, motiv suficient de fecund pentru a mă apropia de el pe calea literaturii și de a-i propune teme de meditație.*

De altfel, am terminat de curînd o altă carte destinată copiilor și tineretului, din care cititorii nevîrstnici pot trage multe învățăminte; s-ar putea însă ca — prin tîlcurile ei — cartea să intereseze și pe cei vîrstnici...

E vorba de un manuscris de proporții mai mici decît cele obișnuite ale mele, neînțelegînd însă prin aceasta afirmație că i-am consacrat mai puțin interes și mai puțină muncă. Ba, aș putea spune chiar că m-a solicitat mai mult decît altele, fiindcă mi-a luat ca timp de lucru — cu unele întreruperi — aproape patru ani.

Cu titlu provizoriu, noua mea carte s-ar putea numi „O lume întreagă", după cum ar putea împrumuta și titlu un fragment dintr-un vers de Eminescu, sugerînd scurgerea timpului: „Nori lungi pe șesuri". Printr-un artificiu simplu și ușor acceptabil, prin fața cititorului vor trece întîmplările cele mai concludente din istoria omenirii, începînd chiar cu preistoria. Aceste întîmplări sînt interpretate de un adolescent din zilele noastre, care le vede și le înțelege prin optica vîrstei și a epocii pe care o trăim.

Cred că tinerii cititori, repet, vor avea destule de învățat din textul meu, dar — mai cu seamă — vor fi îndemnați să se informeze cu privire la ceea ce acest text le sugerează. Cititorii se vor întîlni — însă nu în ordinea cronologică a existenței lor — și cu faraonul Keops, și cu Napoleon Bonaparte, și cu inchizitorii din timpul Evului Mediu, și cu Cervantes și cu cosmonauții timpului nostru, ca și cu alte chipuri luminoase sau sumbre, din istoria îndepărtată sau mai apropiată. Această carte va apărea în Editura Tineretului.

— Ce alte cărți mai aveți în proiect?

— *Prima din lucrările mele cărți — deocamdată fără titlu — abordează un subiect nou pentru mine: al unei familii din zilele noastre. O altă carte vrea să fie o cronică amplă a societății romînești dintre cele două războaie mondiale, începînd cu anul 1918 — din ziua demobilizării — și pînă în noaptea de 23 August 1944. O a treia carte — pe care o am în proiect de mai multă vreme, dar pe care am amînat-o din nevoia de a-mi completa mai profund informațiile, este o carte din lumea medicinei și a spitalului.*

Mircea SCRIPCĂ

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Privește înapoi cu mînie"

După „Cabotinul", un nou film inspirat din opera dramatică a scriitorului englez John Osborne. Ca și în cazul filmului al cărui protagonist era Laurence Olivier, spectatorul nu se dumirește lesne unde tinde realizatorii. Pe măsură ce cunoaște mai bine eroii, începe să-i înțeleagă, pe ei și condițiile care-i determină să fie astfel. Izbucnirile cumplite ale negustorului ambulant Jimmy nu ne mai apar, o dată depășită faza de acomodare, pur temperamentale, ne dăm seama că ne aflăm în fața unui om nemulțumit de viața sa, de lumea în care trăiește.

Regizorul Tony Richardson s-a apropiat cu multă înțelegere de piesa lui Osborne. Deși nu ne aflăm în fața unui spectacol teatral filmat, regia nu se prevalează cu orice preț de specificul cinematografic, lăsînd să se afirme în primul rînd ceea ce aparține scriitorului.

Un rol însemnat în succesul filmului, îl are actorul Richard Burton, interpretul lui Jimmy. În ochii lui apare mult timp o scînteie de inteligență crudă. Inteligență crudă, — atîta timp cît eroul își cheltuiește în izbucniri anarhice și veninoase setea de dreptate și de adevăr. O inteligență fără cruzime atunci cînd Jimmy înțelege că trebuie să se apropie de oameni, că numai alături de ei va putea păși pe un drum luminos; atunci cînd pricepe că, pe acest drum, primul pas îl constituie înțelegerea și căldura ce sînt atît de necesare soției sale. O replică valabilă i-au dat în film lui Richard Burton, tinerele actrițe Mary Ure și Claire Bloom.

B. DUMITRESCU

„DELTA NECUNOSCUTĂ"

Cercetător științific al Deltei — însoțit întotdeauna de obiectul sensibil al aparatului de filmat — Ion Bostan împărtășește unui public tot mai numeros roadele îndelungatelor sale excursii în această împărăție verde și plină de mistere.

Ultima sa creație — realizată în colaborare cu experimentatul operator Ilie Cornea — ne comunică în imagini de o colorație absolut naturală, tainele unui loc puțin cunoscut și greu de studiat: acela unde marele fluviu devine, cum zice titlul unui vals celebru, cu adevărat albastru. Este un punct geografic deloc spectaculos în aparență, populat cu o faună ce numi-m-ași părăsește de milenii așezarea de baștină; e un prag de purificare, un „filtru biologic" ca să întrebuințăm termenul de o sugestivă plasticitate al comentariului.

Dar cineastul nu se mulțumește să înregistreze doar elementele constitutive ale unui incitător și etern simbol poetic, evocat de muzica lui Strauss. El face deopotrivă și efortul de inițiere științifică a spectatorului relevînd, cu elemente actuale de floră și faună, dimensiunea istorică a evoluției vieții pe acest meleag. Astfel, reportajul cinematografic capătă în raza aceleași delte, explorată și altădată pe ecran, o substanță proprie iar autorul său aduce o contribuție valoroasă și inedită la îmbogățirea acelui tablou vast al cunoașterii frumuseților și bogățiilor ascunse ale patriei noastre.

Eugen ATANASIU

CINEMA

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Urmăriți începînd din acest număr novestirea noastră ilustrată pentru tineret

MISTERELE CARPAȚILOR

(Pagina a 4-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VIII—Nr. 331
•
Sîmbătă
8 februarie 1964
•
8 pagini — 1,50 lei

Gr. Vasiliu-Birlic

Interviul „Magazin"

BIRLIC sau... FALTI?

Am în față două fotografii: aparent a uneia și aceleiași persoane. Și totuși... nu e vorba doar de artistul poporului Grigore Vasiliu-Birlic, bine cunoscut publicului nostru ci și de fratele său sculptorul, Vasile Vasiliu-Falti.

Privind la aceste fotografii poți constata o asemănare izbitoare, începînd cu ...nasul și continuînd cu întregul contur al feței. Ei, dar asemănarea celor doi artiști e mai izbitoare în realitate: aceeași statură, aceeași căutătură prietenoasă în priviri, aproape aceleași inflexiuni în glas. Așadar, sînt explicabile confuziile cînd unul din frați este luat drept celălalt. De altfel, în legătură cu aceste... confuzii, a și început convorbirea noastră cu Birlic și Falti.

— La Bacău — îmi spune Falti — participasem la o expoziție interregională de artă plastică și la un simpozion. După ce am vorbit, unul dintre ascultători mi-a spus, plin de admirație: „Maestre Birlic, nu știam că vă pricepeți atît de bine la sculptură!". Iar un altul, mă sfătui cu bunăvoință ca nu cumva — îmbrățișînd noua artă — să mă las de teatru...

— Într-o zi — adăugă Birlic — un inginer înalt, chipeș, mă luă de braț pe stradă, mă întrebă ce lucrări de sculptură am pe șantier și numai după vreo 10-15 minute de discuție, cînd își dădu seama că eu nu eram Falti, se retrase discret...

Mircea SCRIPCĂ

(Continuare în pag. a 8-a)

Vasile Vasiliu-Falti

Să vedeți cum a fost. Sau cum ar fi fost dacă monografia comunei Pădureți din regiunea Argeș ar trebui scrisă acum. Dumitru Crîngașu, președintele sfatului popular al comunei ar porni-o într-o bună dimineață din Catane (unul din satele comunei) de unde stă, încă pe întuneric. S-ar întîlni cu Tănase M. Ion, vicepreședinte la gospodăria colectivă și amîndoi s-ar așterne voinicește la drum, înfruntînd gerul pișcător al dimineții...

La sfat, la Pădureți, două ferestre ar fi luminate, iar într-una din camere ar arde — chiar la ceasurile acestea din zori — un foc îmbietor, troznind vesel în soba de teracotă. Neapărat l-ar găsi acolo pe Dumitru Vlăsceanu, secretarul

MONOGRAFIA NESCRISĂ

sfatului, cu hîrtiile trebuitoare pregătite, dosare cu rapoarte rînduite cu mare grijă pe birou. Pînă s-ar mai așeza, pînă ar mai schimba o vorbă, două, s-ar ivi pe ușă și deputatul Ilie Benga, roșu la față, încălzit de calea ce o are de făcut de la Cîești pînă la sfat. Cînd ar intra ar aduce cu el voia bună cu zîmbetul care se așterne, deseori, pe obrazul rotund, cu o vorbă de haz. Iat-o și pe învățătoarea Gherghina Pantoiu, directoarea căminului cultural.

Președintele ar începe sfatul lor din dimineața aceea, vorbind pe îndelete, cum îi e felul, numai că vorba îi e puțin aspră, ca și fața. (Sărim peste introducere. Scopul, de altfel, l-am arătat de la început și avem de gînd să urmărim toată discuția ca și cum ar avea loc acum...)

— Datele despre trecutul comunei noastre sînt, așa că nu le mai discutăm. Cînd zic trecutul, înțeleg timpurile de pînă acum doi-trei ani. Noi trebuie să hotărîm împreună ce trecem în monografie despre ultimii doi, trei ani.

— Eu aș zice să... începem cu tradițiile noi, îl întrerupe Tănase M. Ion pe Ilie Benga.

— Vrei să zici, cu vița de vie, se grăbește secretarul să intervină.

Lucia MANOLESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Marioara Juncan, **tînără colectivistă din comuna Șicula, raionul Ineu, regiunea Crișana într-un frumos port popular românesc, specific acestor locuri**

Fotografia: Gavrilă MĂGUREAN

La pas prin București

SCĂRILE...

Vii pe strada Uranus și urci; mergi pe bulevardul Coșbuc și cobori; te duci pe calea Șerban-Vodă și urci; o iei pe strada Berzei și cobori: în ciuda aparențelor, relieful Bucureștiului este destul de capricios!

Dar dacă consulți un bucureștean, o să-ți răspundă prompt și sigur:

— Nu, în București e drept ca-n palmă!

Pentru că arhitectura și urbanistica i-au corectat neregularitățile, i-au îndulcit asperitățile, i-au ascuns defectele cu artă de mare machior care cunoaște bine tainele fardului. Și ceea ce reprezintă de fapt duritățI de relief, ne apare ca lipsă de monotonie, varietate de decor, fantezie...

E meci pe stadionul Republicii și străbați grăbit strada Maior Ene. Ești preocupat — obligații de suporter! — și nu observi liniștea, castanii și... scara, care se deschide pe partea dreaptă. E o scară din piatră de rîu, îngustă și abruptă, care șerpuiește prin curțile oamenilor ca un izvor de munte printre stînci. Casele, care-i țin loc de parapet, stau cățărate în poziții ciudate și incomode, — dar stau așa de zeci și zeci de ani judecînd după bătrînețea care și-a lăsat amprenta pe ele. Iar scara — scara aceea care este rînd pe rînd verde ca jadul, galbenă ca mierea și albă ca spuma mării, după cum o înveșmîntează anotimpul — a păstrat și azi ceva din pitorescul medieval al Sibiului sau Sighișoarei...

Foarte aproape de ea, pe strada Fontăriei, o altă scară — altfel croită și concepută pe grupuri de trepte, — în apropierea Parcului Libertății, pe strada Dr. Istrati, o alta... Diferențele de nivel ale solului erau rezolvate în Bucureștiul de altădată, destul de rudimentar, prin scări care uneau străzile situate la înălțimi de metri una de cealaltă.

Chiar în inima Bucureștiului, lîngă Palatul Telefoanelor, există și

Pia RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Metale — metaloizi — viață

EXPLICAREA UNOR FENOMENE CONSIDERATE ALTĂDATĂ CA ENIGMATICE

(Pagina a 6-a)

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

STILMAN

SCHIȚĂ DE Henry Lawson (Australia)

(PAGINA A 7-A)

Instantanee la Estradă

(Pagina a 8-a)

Acolo unde CELULOZA

își dezvăluie SECRETELE

● Un produs cu o înaltă valoare nutritivă pentru hrana animalelor și păsărilor, realizat prin valorificarea unor deșeuri

● În cea mai nouă secție a fabricii, un colectiv a cărui medie de vîrstă nu trece de 22 de ani lucrează la producerea drojdiei furajere

În anul acela era o vară deosebit de călduroasă. Numai aici la Zărnești nopțile și diminețile tot răcoroase rămîneau. În tot timpul studenției se gîndise cu plăcere la orășelul său natal, la împrejurimile lui încîntătoare. Aici, la fabrica de celuloză și hîrtie a descifrat întîia oară tainele meseriei, lucrînd mai bine de doi ani la mașinile de celuloză, aici a urmat cursurile școlii profesionale. Continua de fapt, în cu totul alte condiții, munca tatălui său care de aproape 30 de ani lucrează la defibratoare. Cînd a plecat la București nu știa că se va reîntoarce în fabrica în care a intrat prima dată ca muncitor. Dar a dorit acest lucru tot timpul.

În vara aceia deosebit de călduroasă a anului 1962, tînărul Ioan Spîrchez s-a reîntors acasă. Fabrica i s-a părut nouă, de nerecunoscut. Îl așteptau tovarășii de muncă alături de care lucrase înainte de facultate, îi stătea în față o activitate vastă ce-i oferea toate posibilitățile punerii în valoare a cunoștințelor dobîndite în anii cînd a aprofundat pe toate planurile tainele chimiei. Tatăl său, bătrînul șef de echipă, își vedea acum visurile întruchipate în fiul său care l-a urmat în fabrică.

Ca stagiar, Ioan Spîrchez a lucrat pe rînd în aproape toate secțiile fabricii. Cînd a venit vremea să i se fixeze locul de activitate, a fost numit la cel mai tînăr sector al fabricii. Constructorii și montatorii nu părăsiseră încă șantierul cînd a fost numit tehnolog al secției de drojdie furajeră. Era o perioadă grea — noua unitate a întreprinderii intra tocmai în probe tehnologice — în care tînărul chimist a dovedit de la început pricepere și pasiune.

În gama de sortimente bine cunoscute ale Fabricii de celuloză și hîrtie din Zărnești, a apărut în vremea aceea un nou produs. La prima vedere el nu se încadra cîtuși de puțin în profilul întreprinderii, fiind vorba de o substanță nutritivă foarte utilă în hrănirea rațională a animalelor și păsărilor. Aceasta era drojdia furajeră care începuse să se producă la secția unde lucra și proaspătul tehnolog Ioan Spîrchez.

La înființarea noii secții a fabricii s-a pornit de la un obiectiv aflat astăzi la îndemîna chimiei moderne: valorificarea superioară a materiilor prime. Ani și ani la rînd leșia bisulfitică, rezultată de la fierberea celulozei nu s-a putut valorifica. Analizele au stabilit însă că aceste leșii reziduale au un conținut bogat de zaharuri — circa 25 tone zahăr la 1000 m.c. de leșie — provenit din masa lemnoasă supusă fierberii în procesul de fabricație a celulozei. Era și firesc ca în condițiile oferite de tehnica nouă să se pună problema valorificării superioare a acestei leșii reziduale.

Astăzi leșiile nu mai sînt deversate în rîul Birsa, ci sosesc pe conducte la noua secție a fabricii Zărnești. Aici sînt mai întîi concentrate și apoi eliberate de bioxidul de carbon pe care îl dețin, devenind prin conținutul bogat de zaharuri ce-l au o hrană ideală. Nu, deocamdată nu pentru animale și păsări, ci doar pentru o plantă microscopică cu care se întîlnește în instalațiile sec-

Tudor GHEORGHIU

(Continuare în pag. a 3-a)

ALEEA LUNII

PE MERIDIANELE GLOBULUI

„Caracteristica Indiei — nota acad. Tudor Vianu — **nu este pătrunderea unui stil nou de viață în dauna celui vechi ci simultaneitatea lor uimitoare".** Pe străzile orașelor indiene trec automobile elegante, iar alături care cu roțile pline, fără spițe, trase de boi cu cocoașe, ca în vremea coborîrii triburilor ariene în podișul Pundjab. Avioanele moderne ale societății de transporturi aeriene „Air-India" leagă în cîteva ceasuri Bombay, Calcutta și New Delhi de marile orașe ale lumii, în vreme ce pelerini sprijiniți în toiag, cu cățuia pomenilor în mînă, bat pe jos drumuri colboase pe spații continentale. În India vezi încă pămînturi arate cu pluguri de lemn ca în zorii agriculturii, în vreme ce atomiștii care lucrează la reactorul de lîngă Bombay întrezăresc, pe baza marilor zăcăminte de thoriu și uraniu, satisfacerea necesarului de forțe energetice a Indiei prin folosirea energiei termonucleare.

În această întrepătrundere, în această alcătuire într-un tot inextricabil a tot ceea ce există de cînd e lumea și a ceea ce e de ultimă oră, dacă lumea „Fraților Jderi", lumea lui Nicolae Filimon, lumea scrisorilor lui Ghica, lumea desenelor lui Raffet sau, mai departe, dacă romani și daci sculptați pe Columna Traiană din Roma ar apărea deodată și ar începe să trăiască alături de noi în stilul lor de viață, în portul și obiceiurile lor, și dacă această lume am întîlni-o și am comunica cu ea nu istoricește ci foarte prezent și actual în magazine, în autobuze, în restaurante, pe străzi, cred că am realiza ceva din imaginea Indiei așa cum ți se înfățișează pe stradă, la prima vedere.

Pămînt al contrastelor în care paradoxul domnește în toate aspectele existenței, India apare totuși ca o imensă unitate. Copleșit dar în același timp izolat — simți India în jurul tău cum te împresoară; o simți pătrunzîndu-ți prin nări cu mirosuri dulcege amețitoare, o percepi auditiv prin sunete nedefinibile, ascuțite, amestecate, prin ochi ca o fantastică inimaginabilă revărsare de culori, de tonuri și nuanțe, prin piele pătrunzînd cu căldura umedă, de seră, care te gonește în camerele unde umblă ventilatoare sau instalații de aer condiționat. Ori unde pășești, pe orice pui mîna e India. India e chipul sikului bărbos care-și strînge barba sub o bentiță și o adună sub turban împreună cu pletele strînse în coc; e dantela de marmoră de la Taj-mahal, e statuia de bronz a lui Șiva dansînd într-un cerc de flăcări, e lumea străzii, e rîsul, cîntul, dansul pe care-l întîlnești oriunde, chiar unde nu te-aștepți, calmul senin al bătrînilor cu venerabile plete și bărbi albe. India e în vegetația luxuriantă, în bețiile florale și în colibele de lut galben ale satelor, în mulțimea papagalilor care inundă pomii și șoselele, ca vrăbiile la noi, în stolurile de vulturi cenușii în stare să devore în cîteva minute, pînă ce-i înălbesc oasele, cadavrul unei vite căzute în cîmp. India e în superbele cusături cu fir de aur și argint pe stofe grele și somptuoase, în gingașele ilustrații care împodobesc vechi manuscrise, în șalurile moi și fine de Kașmir...

India pe care o vezi cu ochii dă forme, sunet și culoare gîndului despre propria-i țară rostit de Jawaharlal

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Un bulevard din Calcutta.

Una pe săptămînă

— Și nu-ți mai pierde vremea cu țîțe, Nae; prinde și tu o balenă, că ai văzut ce bani se poate scoate cu ea!!!

Desen de S. NOVAC

De pretutindeni • De pretutindeni

De pretutindeni

• *DIRECȚIUNEA unui magazin universal din Canada a anunțat recent: „Obiectele pe care bărbații le cumpără simbăta în magazinul nostru, pot fi schimbate de către soțiile lor, în tot cursul zilei de luni.*

●

• *IN LOCALITATEA MOMOCTISSI (Grecia), a avut loc tradiționala „zi a femeii". Potrivit unei vechi tradiții, în fiecare an, la 8 ianuarie, femeile din oraș nu se ocupă de treburile gospodărești, vin în număr mare în localurile publice, joacă cărți, se plimbă pe stradă, într-un cuvînt fac ceea ce obișnuiesc să facă soții lor în timpul liber. In această zi, soții trebuie să rămînă acasă și să facă toate treburile gospodăriei. Bărbatul care nu se supune acestei legi nescrise și se avîntă pe stradă, poate să aibă surpriza să fie descoperit și stropit cu apă rece.*

●

IN CURSUL ANULUI trecut orașul natal al lui Shakespeare, Straford-on-Avon a fost vizitat de 230 000 de turiști. Se prevede ca în cursul acestui an, cînd se împlinesc patru secole de la nașterea marelui dramaturg, numărul vizitatorilor acestui oraș să crească mult. De curînd municipalitatea din Straford-on-Avon a primit o donație de 150 000 lire sterline în vederea organizării unor spectacole în aer liber, din partea unui admirator anonim al marelui dramaturg, care a semnat cu pseudonimul Shylock, numele cămătarului, — personajul principal din cunoscuta operă shakespeareană „Negustorul din Veneția".

●

UN AMATOR italian de cărți și documente vechi a descoperit recent, cu totul întîmplător, într-un anticariat din Roma, manuscrisul unei opere „uitate" de Donizetti, intitulată „Il Borgomestro di Saardam" care era considerat pierdut.

●

IN ARHIVA sfatului popular din localitatea Kenderes (R. P. Ungară) a fost descoperit recent un atlas datat în anul 1762 la Nürnberg. Atlasul, care conține 100 de hărți, are o valoare deosebită, atît din punct de vedere istoric cît și cartografic.

●

RECENT a fost prezentat la Londra cel mai mic tip de automobil din lume. El are un singur loc, consumă 3 kg. benzină la suta de km., viteza sa maximă e de 65 km. pe oră și „botul" poate fi ridicat cu o singură mînă.

●

IN RINDURILE pietonilor din țările scandinave se bucură de o mare popularitate așa-numitele „panglici luminoase". Scopul lor este ca — purtate în chip de brasardă, pe spate sau în formă de eșarfă, pe piept — să-i facă pe pietoni mai „vizibili" pe întuneric sau pe ceață, spre a-i feri astfel de accidente de circulație.

●

S-AR PĂREA CURIOS, dar conform unei statistici, animalul de casă cel mai iubit în Statele Unite este... pisica. In S.U.A. există peste 25 milioane de pisici, după care urmează în ordine, cîinii — 24,5 milioane și canarii — 20 milioane.

●

JURIUL unei expoziții de artă plastică modernistă din orașul american New Jersey a constatat cu surprindere, după vernisajul expoziției, că numărul exponatelor întrecea cu unul, titlurile lucrărilor din catalogul expoziției. In

treprinzînd cercetările necesare juriul a constatat că printre „operele" expuse se afla și... cîrpa cu care pictorița suprarealistă Sylvia Marshall își ștergea pensula, înrămată din... eroare.

DUPĂ CUM RELATA recent ziarul „New York Times", cel mai lung concert din lume a durat 18 ore și 40 minute. Culmea este că în programul concertului a figurat o singură piesă muzicală, avînd în total 13 teme. Compozitorul piesei, muzicianul francez Eric Satie, a indicat pe partitură că piesa trebuie cîntată consecutiv de... 840 de ori! Așa se explică și durata neobișnuită a concertului. De notat că o parte a auditoriului, dînd dovadă de un incontestabil simț al umorului, și-a însoțit aplauzele finale cu strigăte de... bis.

●

IN DANEMARCA, aproximativ un număr de 75.000 de tablouri cu semnături celebre impodobesc interioarele multor case. Dar, pînă recent, posesorii acestor obiecte de artă nu știau că ele nu sînt altceva decît imitații ale tablourilor celebre. Această escrocherie a fost descoperită întîmplător de către un polițist. Falsificatorul, un comerciant de tablouri de artă, după ce falsificase un tablou, l-a rupt în bucăți, aruncîndu-l în mare. Găsind aceste resturi, polițistul, interesîndu-se de soarta fragmentelor găsite, s-a dus cu ele la comerciant, care, crezînd că polițistul bănuiește ceva despre cele petrecute, a recunoscut că a... falsificat 40 de tablouri. In cursul cercetărilor s-a descoperit că nenumărate alte tablouri nu sînt originale, ci falsificări ale unor tablouri celebre.

De pretutindeni

De pretutindeni • De pretutindeni

„Adaline"... va prezenta buletinul meteorologic

Un examen neobișnuit la Universitatea din Stanford (S.U.A.). In fața unei severe comisii de experți, Adaline a fost invitată să facă pe loc o analiză amănunțită a hărților meteorologice, să interpreteze datele extrase și să prezinte imediat buletinul meteorologic. Fără urme de... intimidare, ea a executat cu promptitudine toate analizele și calculele necesare și a furnizat — se spune — un impecabil buletin meteorologic, ceea ce i-a atras aprecieri unanime și un binemeritat succes la examen.

Veți recunoaște și dumneavoastră că această lucrare — care cere o muncă încordată timp de cîteva ore din partea unei întregi echipe de meteorologi — nu este o treabă pentru un om în condiții obișnuite, așa cum a reușit să o facă Adaline, doar în cîteva... secunde. Pentru aceasta trebuie să fii o veritabilă.... mașină electronică de calculat Cum este de altfel și simpatica Adaline...

Noua creație a studentului Michael J. C. Hu de la Universitatea din Stanford e capabilă, după asigurările date de experți, să înlocuiască în condiții avantajoase o echipă de meteorologi și să interpreteze fără greșeală datele hărților meteorologice prezentînd în cîteva clipe cel mai bun buletin meteorologic.

Surorile Gonzales și o parte din cele 18 tinere în fața unui tribunal din Mexic. La întrebările judecătorului martorele acuză, arătînd cu degetul pe vinovate (după cum se poate vedea și în fotografie): „Ele ne-au torturat și ne-au schingiuit împreună cu complicii lor".

Aleea Lunii

(Urmare din pag. 1)

Nehru: India este un tot geografic și economic; este, în marea ei diversitate, o unitate culturală, este o aglomerare de contradicții legate între ele într-un singur tot, prin fire puternice și invizibile".

India am cunoscut-o întîi pe stradă, pe marile magistrale și pe ulițele Calcuttei. Deși tîrziu, spre toamnă, era cald. Frunzișul arborilor monumentali era proaspăt, aerul încins și umed — cum e la noi vara înainte de furtună.

Imagine din bogata colecție de picturi murale de la Ajanta

(Ziarul pe care l-am citit consemna pe prima pagină, la rubrica timpului probabil, temperatura maximă 32° C, umiditatea maximă 97 la sută. Cu toată căldura, cu tot zăduful drumul și trotuarele gemeau. Primul gînd te ducea la o manifestație, la un miting uriaș, care, odată terminat, își revărsa imensa masă a participanților. Dar nu era de loc așa. Mulțimea în India și mai ales la Calcutta ticsește străzile; și pe cele mari și pe cele mici. Nu-s numai pietoni ci și negustori ambulanți fără număr; unii își înșiră marfa la marginea trotuarelor în coșuri mari, pe rogojini sau direct pe asfalt. Vînd cărți cu prețuri reduse, vînd jucării de hîrtie, solduri vestimentare, felurite praf uri și șabloane pentru împodobit pardoselile, vînd țigări și creioane cu pastă, brichete și acadele. Cei mulți își strigă marfa, fac larmă, solicită cu glas mare trecătorii; alții stau liniștiți, turcește și veghează mistuirea lentă, în fum parfumat, a bețișoarelor de ambră și santal, puse să ardă probabil pentru a-i face cumpărătorului ambianța agreabilă. Sînt însă și negustori fără astîmpăr care se înghesuie în mulțime cu tarabele atîrnate de git, purtînd felurite cuiere de care atîrnă cravate, panglici, curele de pantaloni, bretele. Printre picioarele lor și-ale trecătorilor se țes cerșetorii estropiați, cu sechele poliomielitice, slăbănogi cu trupurile încărcate de pustule, copii rahitici. Întind cutii de conserve, pe fundul cărora zace un bănuț și cer cu glas milog „bacșiș, bacșiș".

În ăst timp, printre șirurile de negustori, trec, trec într-una oamenii.

Astă vară, mi-amintesc, mi-am îngăduit, la țară fiind, să cobor într-o dimineață din cerdacul casei în grădină, îmbrăcat cu cămașă și pantaloni vărgați, de pijama. Am stîrnit nedumeriri. În India sînt sigur că asemenea insolită vestimentație n-ar fi fost nici măcar luată în seamă. La New Delhi, într-un cinematograf de premieră, am stat lîngă un tînăr îmbrăcat într-o pijama (avea doar buzunare la pantaloni și-o batistă albă, în buzunarul de la pieptul bluzei) care nu părea deloc stînjenit de îmbrăcămintea-i sumară. Și n-avea de ce fi. Noi, în ciuda croielilor care par a diferenția o haină de alta, ne îmbrăcăm — sub raportul celor văzute în India — mai mult sau mai puțin uniform. În India, costumul urmează linia celei mai depline fantezii. De aceea strada e uimitoare creindu-ți impresia că te afli în culisele unui teatru cînd, de pe scenă, o imensă figurație te înconjoară în fel și fel de costume. Dominant între toate e sariul care învesmîntă femeile. Deși de-o simplitate uimitoare (o pînză lungă de vreo opt metri și lată de doi care se înfășoară în jurul taliei și apoi urcă ca o eșarfă peste umăr) și acestea sînt de-o varietate infinită. O creează culorile și țesăturile. Sînt sariuri de mătase subțire, ușoare ca un voal, altele brodate cu fir de argint sau de aur, sariuri de culoarea smeurii sau de culoarea lămîii, sariuri în tonurile ierbii crude și altele în cel al bobiței de strugure. Între ele veșmintele bărbaților europenești în total sau în parte, apoi bluze albe, lungi, fără guler, ca niște cămăși de noapte și pantaloni tot albi, strînși și încrețiți pe picior ,ca itarii; cîte unii poartă un simplu voal alb care le acoperă mijlocul ca un șort, din care desfac o fîșie aruncată peste umăr. Trec bătrîni sprijiniți în toiag, copii în goană, femei în pas unduios (sari-ul strîns pe corp valorifică rotunjimile șoldului în legănarea mersului), trec tineri studioși cu cărți subsuoară discutînd focos, trec mii și mii de chipuri arămii, cu ochii de cărbune.

Dacă m-aș așeza turcește lîngă rogojina negustorului de cărți aș vedea mii și mii de picioare, unele desculțe, altele în sandale susținute doar în degetul mare, altele în pantofi europenești; aș vedea picioarele femeilor cu degetele și gleznele (atîta cî se văd ieșind din sari) împodobite de inele, le-aș vedea sandalele înflorate pe care strălucesc poleieli de argint și de aur.

Așa cum gem de lume trotuarele, gem întesate de vehicule străzile. La Calcutta gonesc alături, circulînd pe stînga, cu huruit greu, tramvaie cu remorci, autobuze cu etaj, mașini mari și mici, biciclete, ricșe și triciclete, căruțe trase de bivoli negri ori de boi cu cocoașe. Un agent de circulație, cu turban pe cap și pantaloni scurți, ridică la răscruci, ca un scut, un taler mare pe care scrie stop. Se rotește mereu pe podium și odată cu el se rotește și umbreluța sprijinită în brîul lat de piele. Eforturile pe care le depune pentru reglementarea circulației n-au totuși efectul strașnic pe care-l produce apariția la răscruce a unei vaci sfinte. Totul atunci încremenește. Nimeni nu îndrăznește s-o tulbure. Vaca trece agale ca pe un islaz între mașini, autobuze și camioane. Dacă se îndreaptă spre coșul unui negustor de fructe și-ntinde botul spre banane, nimeni nu protestează; ba poate fi sigur că vînzătorul e mulțumit. E semn de bun augur.

Chandi-Chowk

Strada indiană, și veche și nouă, întens colorată și de-o imensă diversitate, strada cuprinsă și învăluită în miresme am întîlnit-o, socot, la maxima expresie a potențialității ei în Chandi-Chowk (citește ciandicioc), la Delhi. Chandi-Chowk e o stradă lungă și largă, în orașul vechi, nu departe de Fortul Roșu și de Jama Mașjid, cea mai mare moschee a Indiei. Pe vremea mogulului Sahjahan, ctitorul fortului și al moscheii în curtea căreia, de sute de ani, în fiecare vineri seară, îngenunchiază cu fața la Mecca 20.000 de musulmani, Chandi-Chowk-ul — Aleea Lunii — era principala stradă a cetății pe care el voia s-o întemeieze dînd orașului Delhi splendoarea cuvenită unui oraș împărătesc. Dar puterea mogulilor s-a stins; cetatea s-a prăbușit în ruină. A rămas fortul, moscheea și pe Chandi-Chowk, cîndva cel mai reputat bazar al orientului, cîteva palate care anevoie își mai dezvăluie frumusețea fațadelor ornamentate și-a ferestrelor traforate, sub firmele imense, multicolore, ale străzii comerciale de azi. Dar Chandi-Chowk nu îngăduie evocări. Aici totul trăiește neîngăduitor fiecare clipă. Se spune că palatele au curți interioare cu havuzuri cîntătoare, încăperi cu dalaje colorate, scînteietoare lustre prinse în tavane aurite. Dar acestea nu se văd. Pe Chandi-Chowk nimeni n-are răgaz. Aici sînt numai prăvălii, numai mărfuri și negustori. Relațiile între oameni sînt nete: unii vînd alții cumpără. Atît. Pe Chandi-Chowk în fiecare minut cîteva mii de oameni vînd și cîteva mii cumpără. Dughenile se înșiră dese una lîngă alta; nu-s mai mari decît o cameră de baie dar doi trei negustori o împart în tovărășie. Mărfurile împodobesc deschiderea spre stradă, largă cît îngăduie peretii despărțitori, se înșiră în lungul prăvăliilor, pe marginea trotuarului, altele se vînd, lăudate în gura mare, din coșuri sau din tarabe purtate de oameni. Spre fiecare client mărfurile se întind ca mii de tentacule. Cauți, într-o doară, o brichetă? Ca o undă nevăzută vestea se împrăștie cum numai în orient e posibil. Într-o clipă, zece, două zeci de mîini îți întind brichete, slăvindu-le calitatea, strigîndu-le prețul. Dacă pășești într-un magazin ești salutat ca un oaspete, poftit să șezi, îndemnat să fumezi, să alegi în voie.

Am zăbovit într-o prăvălie îngustă în care se vindeau pînzeturi. Negustorul stătea turcește pe un podium lung cît peretele; în spatele lui, pînă în plafon, rafturile înțesate de marfă. În fața o bancă lungă, tot cît peretele, oferea cumpărătorilor posibilitatea să se așeze și să aleagă liniștiți. Cînd am intrat tocmai tîrguiau două femei. Omul le-arăta, rînd pe rînd mătăsuri de sari; pînzeturile în jurul lui se adunau în valuri; un băiat cobora însă din rafturi, la porunca jupînului, altele și altele; neclintit de la locul lui negustorul le desfășura, le ridica ca să prezinte frumusețea culorii, le dezmierda lăudînd finețea țesăturii. Și pînzeturile în jurul lui se adunau, îngropîndu-i picioarele, îngropîndu-l pînă la mijloc. Femeile alegeau, priveau, pipăiau cu degete agile țesăturile și discutau pe îndelete. Am avut vreme să fumez două țigări și să beau încetișor o sticlă de coca-cola pînă ce nehotăritele cliente au plecat schimbînd prăvălia. De s-ar fi hotărît să cumpere ar fi urmat lunga, interminabila tocmeală. N-au cumpărat nimic dar nici n-au supărat pe nimeni. Radios, negustorul m-a poftit s-aleg la rîndu-mi în vreme ce băiatul cu o agilitate de prestidigitator strîngea marfa revărsată și trăgea din rafturi alte și alte valuri de pînzeturi, ca și cînd m-aș fi așezat, măcar pentru un secol, în fața negustorului cu barba neagră care-mi surîdea.

Pe Chandi-Chowk plutește parfumuri, într-un amețitor amestec de parfum de ambră și santal, miros de ulei ars și ceapă prăjită, miros de chebab încins de mirodenii și fructe orientale. E mirosul pe care-l exală cliturile de portocale și ananași, de banane și rodii, de nuci de cocos și papaya; e apoi, mirosul de cuișoare, scorțișoară, piper, ardei iute, șofran, care pisate și amestecate alcătuiesc renumitul curry servit în chip de sos sau de paste la orice mîncare indiană; sînt în fine mirosurile restaurantelor cu bucătărie la stradă, unde, fără să zăbovești mult, faci cunoștință cu cele mai populare și mai ieftine mîncăruri indiene.

Deasupra unor tăvi cu jăratic încins se frig bucăți de carne trecute într-o țepușe, ca frigăruile noastre. Între bucățile de carne de berbec (indienii nu mănîncă carne de vacă și musulmanii carne de porc) e pusă cîte-o felie groasă de ceapă. Mîncarea am aflat surprins că se numește **kebab**. La cinste am găsit aici o altă mîncare cunoscută și la noi: pilaful (se numește **pilau**) cu carne sau cu legume, pregătit în tingiri separate pentru orez și pentru ingrediente. În ceaune unde fierbe un ulei negru cu miros străsnic de mirodenii, se coc, la comandă, niște chifteluțe cumplit de condimentate. Uneori, după gust, se prăjesc în tigăi mari împreună cu ceapă tocată și mirodenii. În loc de pîine, mîncărurile se însoțesc cu orez, (peste care cei nepreveăzători pun sos incendiar de curry) sau cu niște foi de clătite tari, crocante, făcute din făină, sare și ulei (care înlocuiesc pîinea noastră) numite **ceapatti**. De mîncat totul se mănîncă cu mîna.

Pomenind cîteva mîncăruri, oricînd la îndemînă pe o stradă comercială, ar fi absurd să se creadă că ele alcătuiesc o parte măcar a bucătăriei indiene, rafinată și variată, renumită pentru marea-i fantezie. O bucătărie care reflectă ca orice bucătărie, un anume gust, un anume stadiu de civilizație și, în orice caz, imensa, fantastica diversitate a Indiei.

De Chandi-Chowk te desparți strecurîndu-te pe ulicioare halucinante de bazar, unde se vînd în prăvălioare scunde, argintării și haine, ghete și biciclete, sticle goale și fiare vechi. Ele te însoțesc cu marfa lor și cu speranțele nu totdeauna împlinite ale amărîților negustori pînă sub treptele imensei moschei. Pînă departe, ca un ecou al Chandi-Chowk-ului mai întîlnești cîte-un ofertant de horoscoape, cîte-un chiromant sau un zodier dispus pe dată să-ți afle viitorul, ori, mai modern, pe reprezentantul unui magazin care politicos îți oferă cartea de vizită cu adresa exactă poftindu-te să vii negreșit să privești. Ceea ce — cum se va vedea mai departe — nu-i întotdeauna inutil.

Virgil DĂNCIULESCU

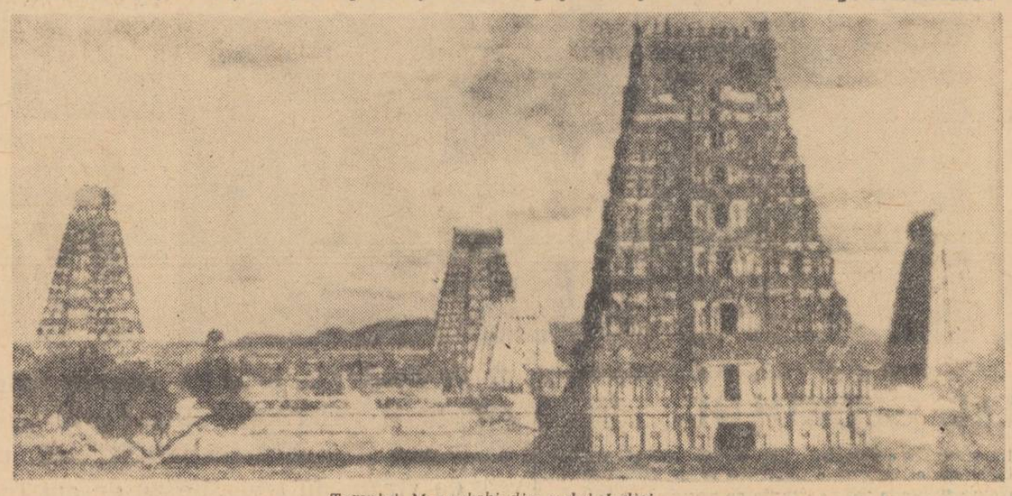

Templul Meenakshi din sudul Indiei

Peștele Piranha

Este știut faptul că, în general, peștii sînt viețuitoare inofensive, viețuitoare cărora nu le este specifică agresivitatea. Sînt însă și pești deosebit de agresivi, de ofensivi. Numele unuia dintre aceștia este piranha. Este un pește mic, lungimea lui nu depășește 30 de centimetri, lucru care-l face ca la prima vedere să pară o viețuitoare nevinovată.

Totuși, locuitorii din Brazilia și, în special, păstorii de vite, care locuiesc la granița cu Paraguay și trebuie să treacă cu cirezile de animale de pe un mal pe altul al vreunui rîu din această parte a țării, știu foarte bine ce fel de pește este piranha: unul din cele mai primejdioase animale. Înarmat cu două rînduri de dinți, peștele piranha este carnivor: foamea sa este atît de mare, încît un grup, mic de piranha este în stare ca, în decursul a numai cîteva minute să mănînce carnea unui bou, omorîndu-l de viu, lăsînd doar scheletul. Chiar și omul, cînd traversează aceste ape, trebuie să fie deosebit de atent pentru a nu cădea pradă peștelui piranha.

Un grup de animale (fotografia 1) *trece liniștit, fără să simtă nici un pericol, un fluviu din regiunea Mato Grosso. Piranha însă,* (fotografia 2) *este deosebit de atent și așteaptă încordat momentul potrivit de atac. Cînd s-a hotărît să atace, asaltul asupra animalului este fulgerător și, luat prin surprindere în primire de dinții ascuțiți ai peștelui piranha, el nu mai poate scăpa: nu trec decît cîteva minute și animalul este devorat complet, pe apă rămînînd doar scheletul* (fotografia 3).

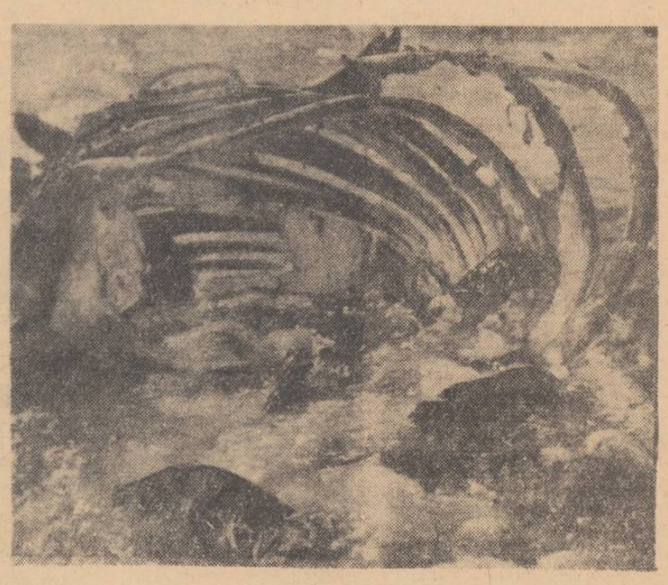

Taina fermei „SAN ANGEL"

În urma unui denunț, poliția mexicană a descoperit, recent, o bandă care se ocupa cu traficul de tinere între 13 și 24 de ani. In fruntea bandei se aflau... două surori în vîrstă — Maria și Delfina Gonzales Valenzuela. La 22 ianuarie cele două surori și cinci complici (printre care și o femeie) au compărut în fața unui tribunal din Mexic. Capul de acuzare: asasinate, maltratări, răpiri, trafic de femei...

În urmă cu 20 de ani...

Timp de 20 de ani, surorile Gonzales s-au consacrat „negoțului" de a răpi și vinde fete și femei tinere. Inceputul, ca oricare inceput, a fost modest. Ele au început să „activeze" mai întîi în localitatea Guadalajara și apoi în vestul Mexicului.

După opt ani „neguțătoarele" de carne vie s-au mutat într-un mic sat din San Francisco del Rincon, într-o casă ce poartă ciudatul nume de „San Angel". De atunci au trecut 12 ani. In această perioadă „ferma San-Angel", devenise un adevărat centru al „distribuirii" de carne vie pentru restul țării. Aici, fete și femei tinere erau triate și vîndute la prețul de 1000 pesos „bucata" tuturor caselor de toleranță, în primul rînd din regiunea unde se afla „ferma" și apoi restului țării.

Pentru eventuale cazuri de evadare din „fermă", proprietarele au știut să ia măsurile de rigoare. Locul de jur împrejurul fermei era înconjurat cu sîrmă ghimpată. Existau și patrule. Zi și noapte bandiți înarmați, aflați în solda surorilor Gonzales, patrulau în jurul casei. Astfel, orice tentativă de evadare era sortită eșecului.

Drama celor 18 femei

Cînd, în sfîrșit, poliția a făcut o descindere la „ferma San Angel", fermierele Gonzales, în ciuda faptului că erau păzite de o mică grupă de „pistoleros", n-au opus rezistență. Asupra lor au fost găsite diferite arme — un adevărat arsenal. In niște camere îngrozitor de murdare, polițiștii au găsit 18 femei tinere într-o stare jalnică. Cu ultimele eforturi, aceste supraviețuitoare au povestit autorităților, cum timp îndelungat au fost supuse la diferite chinuri. Hrana, care era compusă din mălai fiert, era primită numai o dată pe zi. In loc de apă, pe care o vedeau foarte rar erau silite să bea alcool. Noaptea ele trebuiau să doarmă dezbrăcate, înghesuite cîte cinci sau șase într-o singură cămăruță. Dacă vreo femeie era „recalcitrantă" la modul de viață al „fermei", ea era bătută și lăsată în nesimțire.

Pe de altă parte, cele 18 femei au declarat că de nenumărate ori au fost martore, mute și neputincioase, la numeroasele crime înspăimîntătoare comise de cele două surori, ajutate de complicii lor. Corpurile victimelor erau îngropate sau arse, după ce, în prealabil, erau stropite cu petrol.

De asemenea, ele au relatat polițiștilor că în momentul cînd una din femei dădea naștere unui copil, noul născut era zmuls din brațele mamei de către unul din „oamenii" surorilor Gonzales și omorît pe loc.

In prezent, o parte din cele 18 femei se află internate într-un spital din orașul Leon.

Ce au descoperit autoritățile mexicane

In urma celor declarate, autoritățile au început cercetările în împrejurimile „fermei". Intr-una din zile polițiștii au descoperit osemintele de femei adulte și copii, mai mult sau mai puțin calcinate. După spusele „prizonierelor" circa 20 de tinere femei și opt noi născuți au fost masacrați și îngropați în pivnița „fermei". Poliția crede însă că numărul victimelor este mult mai mare, deoarece numeroase cadavre, fiind stropite cu petrol, au ars complet.

Continuînd ancheta, poliția a mai descoperit și alte morminte comune, în care s-au găsit rămășițele unui număr de 15 persoane, precum și alte case de toleranță în regiunea respectivă.

In afară de cele cinci persoane care au compărut în fața tribunalului, au mai fost arestate încă 20 de persoane pentru complicitate. Printre cei arestați se află și un căpitan în retragere care „ajuta" la transportarea femeilor de la o casă de toleranță la alta.

Cele două hiene, cum le numește presa mexicană, vor fi condamnate la maximum de pedeapsă — 40 de ani închisoare, (în Mexic nu există pedeapsa cu moartea), pentru cea mai scandaloasă afacere de prostituție și asasinate în serie, cunoscută pînă în prezent în Mexic.

Ion CHIREA

Peisaj de iarnă din Piatra Craiului — **Fotografia: N. ANGHELIDE**

MONOGRAFIA NESCRISĂ

(Urmare din pag. 1)

— Ba și cu legumicultura, sare nițel supărat Ilie Benga. Supărarea îi vine de acolo de unde el e brigadier legumicol la gospodărie și legumicultura nici nu exista ca preocupare pe aici, pînă acum cîțiva ani. Să se amintească atunci cînd e vorba de tradiții noi formate, numai despre vița de vie... asta, ce să nu recunoască, îl face să se supere și pace bună!

— Da-i de la sine înțeles, încearcă să-l împace președintele. Hotărîm împreună despre ce scriem. De asta doar ne-am adunat. Eu zic — și își îngroșă nițel vocea — că Tănase a lovit taman la țintă cu propunerea lui. Cu tradițiile noi ale celor din Pădureți să începem a povesti. Așa dar — înseamnă-ți tovarășe secretar — să trecem acolo și să căutăm a scrie cu cuvinte (cît mai potrivite) că pe aici, pe la noi, nu s-a pomenit de viță de vie. Dar din iarna anului 1962—1963 vorbește toată comuna. Să arătăm noi cum au fost cercetate dealurile acelea pe care sălășluiau în liniște mărăcini înalți și groși, cum le-am venit de hac, deși unii clătinau capul a neîncredere și neputință...

În doi ani avem de-acum 12,5 hectare vie, pomi s-au plantat pe vreo 70 ha, afară de cei 12 000 plantați în loturile pe care colectiviștii le au în folosință, completează cu cifre exacte vicepreședintele gospodăriei. Iar dealurile noastre rodesc, cu toată neîncrederea unora care, nemaivăzînd pe aici viță de vie, ziceau că nu s-o face niciodată. Dar vara, privesc acum cu ochii mari dealurile înfrunzite și unii mai bătrîni spun: Iaca vezi, cît am trăit i-am văzut pe oamenii din Pădureți și viticultori...

— E mare adevăr în spusele bătrînilor. Că nu ne-am mulțumit să îmbrăcăm dealurile cu viță de vie și pomi fructiferi. N-am făcut treaba asta numai de dragul înfrumusețării lor. Deși nici aspectul ăsta nu-i de lepădat. Cu dealurile îmbrăcate, cu apa Cotmeanăi alături, comuna e mai frumoasă. Dar nu despre asta voiam să vorbesc, continuă secretarul. Mă gîndesc că acțiunea de plantare a viței de vie trebuie privită și sub aspectul eficienței economice. La anul avem 6 ha viță pe rod. Ne formăm aici o viță de vie de calitate, potrivită condițiilor noastre. Apoi școala noastră de viță, ați uitat-o?

— N-o uită nici brigăzile artistice, d-apoi noi cum s-o uităm, ia cuvîntul nițel sfioasă învățătoarea Gherghina Pantoiu. Vă amintiți doar din programul brigăzii...

— Ei, cum să nu ne amintim, intervine rîzînd președintele. Așa că trecem acolo pepiniera noastră de 10 ha și arătăm — ceea ce e mai important — că ea aduce gospodăriei colective un venit cam de un milion lei. Am dat vreo 380 000 altoi de viță altor gospodării, am avut și pentru noi. Iar pe dealuri am semănat, printre vițele noastre tinere, pepeni. Nici nu ne-am fi așteptat să iasă niște pepeni așa mari.

— Îți amintești? Cîntărea și pînă la 15 kg unul, intervine Ilie Benga desfăcînd brațele pentru a arăta cît de mare era un singur pepene din cei plantați pe 6 ha.

— Și prin asta s-au vădit dealurile noastre rentabile, continuă președintele, pînă cînd va rodi vița de vie. Cei 60—70 000 lei realizați prin valorificarea pepenilor, nu-s de loc de lepădat. Mai e ceva. Zicea un bătrîn că a trăit să ne vadă și viticultori, nu? Da' se gîndea c-o să avem și specialiști în altoi? Eu zic să amintim măcar că pe aici nu se știa de așa ceva decît din auzite, dar cînd ne-am organizat pepiniera, am trimis cîțiva oameni la un curs la Topoloveni. Acolo au învățat rostul și tainele altoiului. Întorși acasă, au învățat și ei pe alții. Acum, avem specialiștii noștri. Așa s-a format o tradiție nouă în satele noastre. Asta cu vița de vie e una, alta-i legumicultura.. Mai bine să povestească Ilie Benga despre această nouă îndeletnicire a colectiviștilor!

— Eh, parcă-i mare lucru de povestit, se sfiește de data asta brigadierul colectivei. Istoricește a fost așa: pînă în 1960 se cultivau legume doar pe la gospodari, pe cîțiva ari, acolo. Preocuparea asta n-o aveau cei din Pădureți. Cînd a început gospodăria să-și facă grădină de zarzavat, ne-a fost mai greu. Cu cazmă, cu migală, cu tragere de inimă, am reușit. Anul trecut am avut 15 ha grădină irigată și 28 ha neirigată. Anul ăsta raportul se inversează. Crește mult suprafața grădinii irigate. Acum, fiindcă trebuie să arătăm și ce rezultate economice s-au obținut, să reținem, cred, cifra aceasta: grădina a adus în medie un venit de 30 000 lei la hectar. Încă nu socotim că-i cel mai bun rezultat ce l-am putut obține. E doar unul de la care pornim, o bază pentru viitor.

Ilie Benga, sfios la început, se înflăcărează pe măsură ce povestește, fără să apeleze la o cifră trecută în vreun carnet. Ar mai fi vorbit, dar președintele îi amintește că mai trebuie să discute și altele în ziua aceea și că în afară de discuția lor, mai sînt atîtea de făcut.

— Să vorbim și despre construcții, amintește secretarul. Și împreună cu ceilalți hotărăsc să treacă în monografie școala începută anul trecut pe care o fac din contribuție voluntară, electrificarea satului Cîești, economiile realizate prin sprijinul dat de cetățeni la construcții și la diferite acțiuni de înfrumusețare (94 500 lei), proiectele pentru anul acesta: un magazin comercial, electrificarea comunei (satul de reședință, Pădureți), continuarea construcției școlii și angajamentul să economisească 100 000 lei pentru 1964.

— Eu zic să povestim puțin ce harnici s-au arătat oamenii la Cîești pentru electrificarea satului, își dă părerea deputatul Ilie Benga, că tare mi-a fost drag văzîndu-i la muncă: la săpatul gropilor, la transportul pietrișului. Știu și eu, de-or mai fi rămas cîțiva care să nu fi ieșit la treabă...

— Să zicem și despre munca oamenilor, e de acord Dumitru Crîngașu. Ba, să-i amintim și pe cei mai harnici. Doi deputați, mă gîndesc, să-i evidențiem. Spunînd aceasta, președintele se uită șugubăț la Ilie. Pe deputații Ilie Benga și Ion Cioc. Cit despre ceilalți cetățeni, ce zici dumneata?

— Eu aș spune să-i amintim pe Marin Vișan, Alexandru Duță, Marin Pană, Gherghina Bălan, Maria Constantinescu. Și altceva să mai spunem, mai cere Ilie Benga. Uite oamenii — și-s foarte mulți — sînt doritori să tragă lumină și prin case. Să vezi, dacă pînă către toamnă n-or avea toți...

— Întîi să se facă și apoi să trecem asta, e de părere secretarul.

În încăpere e foarte cald și fum să-l tai cu cuțitul. E ziuă în toate legea, discuția nu s-a terminat, e și vremea să se meargă pe la desfundatul viei. Secretarul e primul care amintește de asta.

— Mai sînt atîtea altele de scris, spune și vicepreședintele gospodăriei colective. Am pregătit — uite c-o am la mine — o însemnare cu gospodăria. O las la secretar.

— Și nu vor mai fi de acum încolo? intervine iar președintele. Pînă în vară ne-om mai întruni și-om hotărî ce mai trecem acolo. Tovarășul secretar va ține monografia la zi!...

Cam așa s-ar fi întîmplat dacă monografia comunei Pădureți ar trebui scrisă în zilele acestea...

Lucia MANOLESCU

ÎMPLINIRI

Se împlinesc în curînd patru ani. Era în preajma Congresului al III-lea al Partidului. Inginerul Marin Ghenciu trecea încă de atunci ca unul dintre inovatorii de seamă ai fabricii „Electomotor" din Timișoara; numeroase inovații și un milion de lei economii, asta îi era zestrea profesională. Alte zeci de idei noi îi absorbeau orice clipă de răgaz. Visa și zi și noapte mașini noi și mai visa ceva: își dorea grozav un băiat.

— Dar dacă va fi tot fetiță? l-am întrebat atunci.

— Va fi „casa cu trei fete", a venit prompt răspunsul.

— Poate că va fi totuși băiat — l-am zis într-o doară.

Și...

„Vă anunț cu bucurie că visul meu despre care a-ți amintit în revista „Magazin" din 25 iunie 1960, într-un reportaj intitulat „Pasiunile inginerului Ghenciu", a devenit în ziua de 20 noiembrie 1963, la orele 13,30, o realitate. Presupusa „casă cu trei fete" e acum „casa cu două fete și un băiat". Sînt sigur că vestea o să vă bucure, dar v-am scris și în dorința de a ne vizita cînd aveți drum prin Timișoara, ca să ciocnim împreună un pahar de vin".

Drumul spre Timișoara s-a ivit curînd.

Strada Constantin Brîncoveanu. E aceeași și parcă alta. Pe partea dreaptă, la primele numere, începutul unui cartier de locuințe noi. În 1960 erau două blocuri; acum sînt șase. Cel mai mare, desfășurat de-a latul (încă la roșu) e urmat de vilișoare cochete de aceiași arhitectură, deosebite doar prin mici amănunte de decor, cu grădini care abia și-au dezbrăcat podoabele. Pe lîngă aceste construcții, casa familiei Ghenciu, de la nr. 86, e de acum „veche". A împlinit patru ani!

Ne aflăm cu toții în jurul mesei. Discuțiile se încheagă repede. Eroul zilei e, după cum bănuiți, micul Delius, băiatul cel mult așteptat. O gîlice — vîrsta i se socotește încă în săptămîni — care concentrează în jurul său grija, atenția, preocupările și munca tuturor. Amaliei, care vădea de mică aptitudini pentru tehnică, îi place într-adevăr matematica. Dar înclinare deosebită are și pentru literatură. În fetița dolofană, cu părul castaniu pieptănat în două codițe, lăsate pe spate, cu greu o mai poți recunoaște pe Ofelia cea subțirică ca o trestie, cu părul ca mătasea porumbului. E mare acum — în clasa a patra — și a devenit o pasionată cinefilă.

La activul inovatorului Marin Ghenciu s-au mai înscris în acest răstimp multe. Spiritul său creator, pasiunea sa pentru tehnică, au legat și ele rod bogat.

— M-au preocupat multe probleme ne explică, cînd îl întrebăm la ce-a mai lucrat.

La mașina de confecționat bobine pentru micromotoare a „tras" un an încheiat, de dimineața pînă seara. Voia să scoată o mașină originală, care să meargă ca ceasul; să concentreze în ea tot ce-și însușise printr-o muncă asiduă și perseverentă, ani de-a rîndul. Nopți întregi i-a vegheat funcționarea — de cîte ori n-a dormit în fabrică pe o bancă — ca abea după săptămîni să-i „scapere" cîte o soluție. Se încerca, se construia un ansamblu. Mergea cît mergea bine și într-o zi, atunci cînd te așteptai mai puțin, mașina dădea totul peste cap. Și, iar de la început.

— Atîtea variante am făcut, că n-o să-mi iasă nici-odată din cap mașina asta, a exclamat la un moment dat cu ușurarea omului care a sărit un hop greu, fostul muncitor lăcătuș, acum în pregătire pentru aspirantură.

E mîndru că a proiectat-o în fabrică, că a construit-o aici, de la prima pînă la ultima părticică. Mașina merge de un an și jumătate. Ce se realizează de pe urma ei? Bobinele pentru un motor se produc acum în 5 minute (în loc de 48 minute); economiile însumează un milion lei.

Drumul spre găsirea unei soluții tehnice noi pentru ștanțarea tolelor n-a fost nici el neted. Au existat și aici destule împotmoliri, destule urcușuri abrupte și multă bătaie de cap. Ultimele modificări și corecturi abia s-au terminat. Blocștanțele, piese care dau 80 la sută din economiile de metal, au intrat de-acum în lucru; una e gata, alte două sînt pe drum. Un micromotor înghițea 15 kg tablă silicioasă; acum se mulțumește doar cu 10 kg. Tola rotor și tola stator ies acum odată, fără să se piardă nici un pic de tablă. Soluția, o dată pusă la punct, economiile vor fi de trei milioane lei anual. Iar productivitatea muncii crește de 5 ori.

Punerea la punct a procesului ștanțării tolelor e doar prima fază a unui mare proiect de viitor al inginerului Ghenciu. Acum, în preocupările talentatului inovator se află linia de prelucrare a miezului pentru micromotoare. Urmează iar o perioadă de calcule și studii, de căutări intense pentru găsirea soluțiilor cele mai bune. Munca lui e o continuă explorare în domeniul fără sfîrșit al noului. Aceste căutări creatoare care-i pun mintea la grea încercare dau sens vieții, stau la baza viitoarelor biruințe și împliniri — iar fiecare problemă rezolvată, fiecare izbîndă — devine izvor de neasemuite satisfacții.

P. IEȘEANU

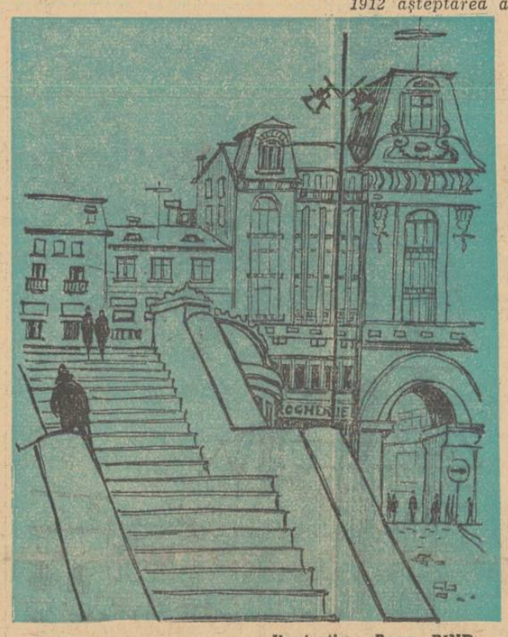

Ilustrația: Beca RIND

Scările...

(Urmare din pag. 1)

azi o scară din piatră roșie, care face trecerea dinspre strada Matei Millo spre calea Victoriei. Scara este mult mai nouă și a înlocuit-o pe cea care mărginea clădirea vechiului Teatrul Național. Pe acolo era intrarea la „galerie" — și cei mai vîrstnici își aduc poate aminte de orele petrecute în tinerețe, așteptînd și înghesuindu-se pe aceste trepte care-i ducea spre cele mai ieftine locuri ale teatrului. Dar erau locurile marilor îndrăgostiți de artă. Cum locurile la galerie nu erau numerotate, oamenii veneau cu mult înainte de începerea spectacolului ca să poată ocupa un loc mai în față. Și așteptau, sub arșiță de vară sau ger năpraznic, așteptau pe scară... În ziua de 7 februarie 1912 așteptarea a început la prînz, pe la orele 3, pentru spectacolul de seară care era la opt și jumătate. Dar nimănui nu i-a părut așteptarea prea lungă: era spectacolul de sărbătorire a 40 de ani ai lui C. Nottara și publicul voia să-i mulțumească maestrului pentru clipele de desfătare artistică pe care i le-a dăruit ani de-a rîndul.

★

Cînd mergi pe Calea Griviței, chiar de la gară începînd, primești defilarea, din beton și sticlă, a ultimilor ani: blocuri mari, blocuri moderne, blocuri elegante, blocuri confortabile, blocuri și iar blocuri. În magazinele de la parter, oamenii aleg jersee de lînă și franzele cu lapte, în apartamentele de deasupra își reglează televizoarele și caută loc pentru lampa cu picior, pe stradă se opresc să-și ia sticla de lapte din stivă sau să-și gareze motocicleta. Sînt aceeași oameni care populau altă dată această periferie, sinteză a mizeriei și sărăciei. Căci Calea Griviței era un fel de copil urît și zdrențăros al Bucureștiului elegant.

În mahalaua care sălășluia odinioară aici, unul din cele mai cunoscute locuri de întîlnire era la „Scăricică". Vechiul pod, care începea de la actualul Muzeu al C.F.R. și se termina la Podul Basarab, avea de partea cealaltă, pe o stradă care astăzi nu mai există, o scară. Treptele acelea tocite, din care mai și lipseau cîteva, erau zilnic urcate și coborîte de mii și mii de oameni care se duceau sau veneau de la lucru — astfel că la orele de vîrf formau o adevărată scară vie. Noaptea, din lipsa luminii, oamenii orbecăiau pipăind cu piciorul treptele, agățîndu-se de balustrade și anunțîndu-se unul pe altul unde era pericol. Sub scară era depozit de gunoaie.

Astăzi, scara aceea nu mai e și cu greu i s-ar putea reconstitui locul exact. Există însă scara de la Podul Basarab care traversează dantelăria șinelor de fier — dar de data aceasta ea nu corectează neregularitățile de relief, ci slujește dimensiunilor lărgite, mereu lărgite. Și scara, care cu puțin timp în urmă părea că se înalță spre cer printre casele scunde și sărace ale vechii Căii Griviței, este astăzi privită de sus de cei care se odihnesc pe terasele blocurilor, admirînd noul decor al mahalalei de altă dată.

Este o diferență de dimensiuni — și în liniile orașului și în ochii oamenilor...

Pia RĂDULESCU

ACOLO UNDE CELULOZA își dezvăluie secretele

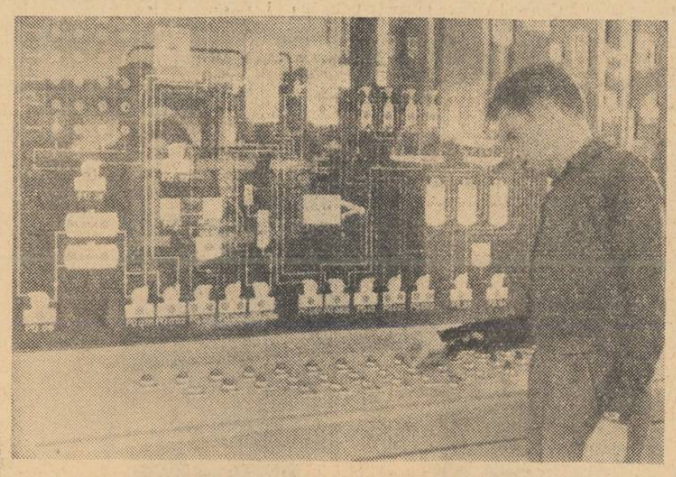

(Urmare din pag. 1)

ției în faza de fermentare. Este vorba de cîteva soiuri de drojdii din familia Torula, bogate în proteine și vitamine, care au proprietatea de a se înmulți foarte rapid. Pentru aceasta au însă nevoie de hrană aleasă, de anumite condiții de temperatură.

În instalațiile secției se realizează deci un proces biochimic prin care se asigură drojdiei materii hrănitoare și stimulatoare în vederea înmulțirii ei rapide. Un specialist din fabrică compara acest proces cu o agricultură industrială. Și nu este departe de adevăr. Pe lîngă zahărul ca element de bază conținut de lesie, în timpul procesului de fabricație se adaugă azot sub formă de amoniac și fosfor sub formă de superfosfat, precum și o serie de substanțe stimulatoare cum sînt clorura de magneziu și cea de potasiu. În tot acest timp, biologul secției urmărește pas cu pas dezvoltarea drojdiei, supunînd probele luate din cuvele de fermentare controlului microscopic. Se urmărește în paralel evitarea infectării mediului cu alte microorganisme care ar putea consuma din hrana destinată drojdiei, menținerea unui proces biochimic normal pentru dezvoltarea optimă a minusculelor plante din familia Torula.

Spălată și concentrată, pasta de drojdie rezultată mai suferă un proces important înainte de uscare. Ea este iradiată, într-o instalație specială, cu raze ultraviolete sub acțiunea cărora ergosterolul aflat în mari cantități se transformă în vitamina D_2. Pînă la urmă, buletinul de analiză al prafului acesta galben, ambalat în saci voluminoși, arată că este vorba de o drojdie furajeră cu un conținut de minim 42 la sută proteine și o bogată paletă de vitamine (din complexul B, D_2) și microelemente. Toate la un loc indică un produs cu o înaltă valoare nutritivă și biologică, apt de a fi adăugat în hrana animalelor și păsărilor. Prin utilizarea de pînă acum a acestei drojdii furajere în mai multe gospodării agricole de stat s-au obținut rezultate promițătoare. La hrănirea porcilor s-a constatat în medie o creștere zilnică în greutate de 700—800 grame și, în plus, influența favorabilă a vitaminelor din drojdia furajeră a dus la însănătoșirea rapidă a porcinelor bolnave de gripă. Prin hrănirea rapidă a cocoșilor s-a obținut în 12 săptămîni o greutate în plus de un kilogram, în timp ce capacitatea de ouare a găinilor în timpul iernii s-a dublat.

În această secție a intrat ca tehnolog tînărul chimist Ioan Spîrchez în vremea primelor probe, această secție o conduce acum cînd instalațiile au atins capacitatea proiectată, producînd zilnic pentru necesitățile agriculturii zeci tone de drojdie furajeră. Întregul colectiv este deopotrivă de tînăr ca și producția pe care o realizează, media de vîrstă nedepășind vîrsta de 22 de ani. Și pentru toți preocuparea de bază este specializarea pentru a conduce în condiții și mai bune instalațiile moderne ale secției. Ștefan Bercea, operator chimist la concentrare a lucrat un timp la fabricația hîrtiei. După absolvirea școlii profesionale din fabrică a participat și la montajul instalațiilor din secție, perioadă care a însemnat de fapt tot o școală. Dumitru Cosma, operator chimist la evaporare, a terminat școala profesională la Bușteni, iar acum este în ultimul an al liceului seral. Cu șase luni în urmă Nicolae Secărea lucra la depozitul de lemn al fabricii, iar astăzi este unul dintre cei mai buni operatori chimiști ai secției. Un colectiv tînăr, entuziast și pasionat de munca sa, lucrează în cea mai nouă și mai modernă unitate a Fabricii de celuloză și hîrtie din Zărnești.

Tudor GHEORGHIU

Năravuri și moravuri

Ista-i comerț?

„Nu, degeaba mă contrazici! Ți-o spune un om care de 30 de ani tot lîngă tejghea s-a învîrtit: nu mai poți avea încredere în oameni. Greu dacă mai găsești unul cumsecade, înțelegător.

Uite, de par egzemplu, deunăzi îmi intră unul pe ușă.

— Aș dori o pereche de pantofi 42, maro, din cei din vitrină, cu vîrful ascuțit...

Îl privesc pe sub gene. Omul pare serios. De aia, așa cum îi șade bine unui vînzător cu experiență, îi răspund prompt:

— Nu mai este! S-a vîndut toți!

Omul insistă; semn bun:

— Poate totuși găsiți ceva, o pereche colo rătăcită. Am să vă mulțumesc frumos.

Dacă cetățeanul e amabil și recunoscător, poți să-l refuzi? Mă duc în magazie. Stau comod cîteva minute pe o ladă: cu cît e căutarea mai îndelungată cu atît recunoștința mai mare. Apoi iau cutia cu 42 din raftul respectiv și vin la cetățean cu zîmbetul de rigoare:

— Aveți noroc. Ultima pereche am găsit-o. Era pitită la dracu-n praznic...

Politicos, mă duc personal s-o împachetez, mă înclin cum scrie la carte și-i șoptesc:

— Să trăiți și să-i purtați sănătos!

Să vezi și să nu crezi! Omul ia pachetul la subsuoară de parcă ar fi fost dreptul lui și pleacă spre ușă. Apoi se întoarce către mine. Respir ușurat, pregătind discret mîna.

— Uitasem, zice tipul. Vă mulțumesc frumos! Doar v-am promis...

Ei, ce spui? Să te mai încrezi în oameni? E toți niște șmecheri care caută să păcălească pe un biet vînzător. Tot mă contrazici? Să-ți dau alt exemplu. Ieri dimineața vine în magazin o tinerică. O cîntăresc dintr-o privire: îmbrăcată la fix, pantofi „Romarta", poșetă de șarpe. Asta nu se uită la un pol acolo în plus, îmi zic.

— Din ăia aș vrea, îmi rîde galeș fata, arătîndu-mi un model dintr-o vitrină. Numărul 35.

Fac o mutră preocupată, plouată... Doar nu de ieri de alaltăieri lucrez cu clientela.

— 35 nu mai e, îi zic. Chiar acum cinci minute am vîndut ultima. Nu mai am decît 37.

Aștept să insiste, să mă duc să caut, așa, după ceremonial. Aș!

— 37? zice ea. Păi dați-mi atunci 37 pentru o prietenă care m-a rugat să-i caut și ei.

Ce era să fac? Aduc bozumflat pantofii. Să cad jos, nu alta! Tipa își scoate pantoful „Romarta" și încearcă p-ăl de i l-am adus eu. Și îi vine perfect.

— Ia te uită, îmi zice cu obrăznicie. Să știi că mi-a crescut piciorul...

Uite așa și-a bătut joc de un biet om ca mine. Și asta pentru un nenorocit de pol. Păi așa se duce comerțul de rîpă, domnule. Ascultă ce-ți spun eu.

Și nu-i destul că clienții s-au înrăit și nu vor să-ți mai recunoască meritele, dar și ăștia ai noștri din comerț nu știu ce să mai inventeze ca să încurce lucrurile. Cică e mai bine cu expunere deschisă, să aleagă omul direct ce-i place din raft. Păi asta-i treabă? Să se bage clienții în raftul meu, unde nu le fierbe oala? E ca și cum mi-ar băga mîna în buzunar, e un fel de violare de domiciliu. Spune și dumneata: ista-i comerț? Să nu aibă omul o tejghea unde să pună acolo bine ceva marfă pentru orice eventualitate? Că-mi spunea și Nae, îl știi dumneata, îla din colț de la „Alimentara": — Cu autoservirea asta nu mai e de trăit, Georgică! Îți vin pachetele gata cîntărite ceas; nu mai ai cum să ciupești măcar acolo douăzeci de grame la kil. Și-și alege omul direct ce-i trebuie. Nu mai poți să te arăți și tu amabil, îndatoritor, să-i spui că pentru el special ai oprit cîte ceva. Păi asta-i treabă?

Așa că nu mă contrazice degeaba. Ți-o spun eu. Nu mai e de trăit dom'le, ista nu mai e comerț!".

Gică Tejghea, comersant specialist din moși strămoși.

Pt. conf.

Paul MARIAN

Note de telespectator

Micul ecran a făcut din nou „săli pline", în aceste zile cînd reflectă cu atîta sîrguință interesantele și pitorețtile întreceri de la Innsbruck. Părerea că spațiul mare acordat Jocurilor Olimpice de iarnă ar putea dezechilibra programul televiziunii în ansamblul lui, nu a stat în picioare. Dimpotrivă, lîngă fiecare aparat telereceptor afluența a fost mai numeroasă ca de obicei. Am avut retransmisii de la aproape toate categoriile de probe, am putut cunoaște mișcarea și stilul celor mai mulți dintre medaliații olimpici, am fost și mai sîntem încă martorii unui eveniment contemporan de interes mondial.

Telespectatorul poate deci felicita studioul pentru buna sa inițiativă și pentru eforturile depuse, — el își poate programa cu încredere satisfacții asemănătoare pentru luna octombrie, cînd se vor desfășura, pe noi-noutele stadioane și baze sportive japoneze, întrecerile olimpice de vară. Doar această perspectivă ne îndeamnă să folosim „condica de sugestii" a studioului, doar convingerea că observațiile noastre ar putea să îmbunătățească viitoarele transmisiuni.

În primul rînd, este vorba de grija pentru informarea rapidă a telespectatorului. Comentatorul, cu atît mai mult cu cît este prezent la fața locului, să-și înceapă fiecare emisiune cu o succintă informare a celor întîmplate de la ultima comunicare televizată. Apoi, o evidență mai precisă și mai promptă a rezultatelor tehnice ale probelor, în orice caz ale acelora din care ni se prezintă numai aspecte. Ca să dăm numai o pildă: am urmărit duminica trecută spectaculoasa întrecere la slalom uriaș, în care concurenții cu numerele 1 și 2 s-au instalat de la început în fruntea listei celor mai bune performanțe și n-au mai fost întrecuți pînă cînd transmisia a fost întreruptă și cînd mai aveau de încercat cîteva zeci de concurenți. L-a întrecut careva pe francezul Bonlieu? Zimmerman, faimosul Zimmerman, cît o fi realizat? Asemenea întrebări își așteptau răspunsul în transmisia de la orele 20,30. Dar, deși comentatorul a avut destule momente de pauză în timpul concursului de patinaj artistic-femei, el nu a dat răspunsurile așteptate, considerînd, probabil, că rezultatele sînt de mult cunoscute, pe alte căi.

După cum ar părea firesc, buletinul duminical de știri sportive n-a suflat un cuvînt despre Innsbruck, — să nu se repete cumva informarea ascultătorilor. Și iată că a trecut ziua și nu ne-am putut satisface legitima curiozitate, trezită de însuși micul ecran. De abia la închiderea emisiunii s-a recăpătat legătura cu Innsbruck-ul și abia atunci am aflat că Bonlieu n-a mai fost întrecut de nimeni și că Egon Zimmerman, care pornise al 11-lea, de fapt căzuse și abandonase puțin după luarea startului.

Dar, cum spuneam mai înainte, sugestia noastră cu iz puțintel critic, nu poate scădea meritul studioului în realizarea pasionantului reportaj—maraton de la Innsbruck.

Șt. RADU

Săptămîna la televiziune

9 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 **Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: CĂȚELUȘUL PE GHEȚAR; VAL-VÎRTEJ ȘI TAINA STATUILOR DIN INSULA PAȘTELUI** (II); **Cîntec și joc; Telejurnalul pionierilor.** 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: Telejurnalul satelor; Filmul documentar: **TU EȘTI DE VINĂ; Curiozități științifice;** Artiști amatori în studio. În jurul orei 14.00 **JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Program distractiv,** înregistrat pe peliculă. 19.35 **MUZICĂ UȘOARĂ.** 20.15 **JOCURILE OLIMPICE DE IARNĂ — Transmisiune de la Innsbruck.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

10 FEBRUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Știință și tehnică pentru tineretul școlar: APARATE DE MĂSURAT... ENERGIA ELECTRICĂ.** 19.40 Filmul **DUPĂ DOI IEPURI.** 21.00 **LA ȘEZĂTOARE.** 21.45 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

11 FEBRUARIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. METODE MODERNE DE MONTAJ A INSTALAȚIILOR ELECTRICE** de ing. **Mihai Procopiescu.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Pentru copii: JUCAȚI-VĂ CU NOI!** 19.40 **Emisiune de teatru: „RĂZBOIUL" de CARLO GOLDONI.** Piesa va fi interpretată de un colectiv al TEATRULUI REGIONAL BUCUREȘTI. În pauze: **Emisiune de știință.** Ciclul: **EVOLUȚIA VIEȚUITOARELOR** (I). **Dovezi ale evoluției viețuitoarelor,** de prof. **Nicolae Bodnariuc. ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

13 FEBRUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Pentru tineretul școlar: PORTRETE DE ȘANTIER.** Cu ajutorul unor tineri invitați în studio și al imaginilor filmate, vă vom face cunoștință cu șantierul hidrocentralei „16 Februarie" de pe Argeș, precum și cu munca neobosită a unor tineri care lucrează aici. 19.35 **Muzeul regional Banatul din Timișoara.** 19.55 **VITRINA LITERARĂ.** De astă-dată, emisiunea noastră e închinată literaturii de aventuri. Comentariul scriitorului Mihu Dragomir va fi ilustrat cu fragmente ecranizate din operele unor clasici ai genului, ca Walter Scott, Edgar A. Poe și din lucrări ale lui Haralamb Zincă și Theodor Constantin. 21.05 **DETUNATA.** Un pitoresc colț din Carpații Apuseni, vestit prin coloanele sale de bazalt de o rară frumusețe. Cu ajutorul unui microscop special este dezvăluită forma cristalelor care alcătuiesc rocile. 21.15 **Cîntă o formație din fanfara reprezentativă a Armatei.** În încheiere: **Poșta televiziunii. Buletin de știri, buletin meteorologic.**

14 FEBRUARIE

17.00 **Aspecte de la concursul internațional de tenis de masă** — Transmisiune de la Sala Sporturilor Floreasca. 18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. PROBLEME ȘI RĂSPUNSURI.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Tineri gimnaști.** 19.35 **DIN VIAȚA ANIMALELOR** (VI). 20.00 **SĂPTĂMÎNA.** 21.00 Filmul **DELTA NECUNOSCUTĂ.** 21.10 **MUZICĂ DISTRACTIVĂ...** cu o formație instrumentală condusă de **Nicușor Predescu.** Soliști: **Vali Niculescu, Luminița Cosmin, Jean Iacobescu.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

15 FEBRUARIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Știți să desenați, copii?! „MĂRUL"** — povestire de **Octav Pancu-Iași.** Iurie Darie va desena o întîmplare ciudată petrecută între un măr și un băiețel. 19.35 **AVENTURILE ȘURUBULUI.** Un film umoristic de desen animat. 20.05 **ÎN FAȚA HĂRȚII.** 20.20 **Pagini din nuvele:** Pavel Dan: **URCAN BĂTRÎNUL.** Liviu Rebreanu: **OMUL MIC și „OAMENII MARI".** 21.00 **MAGAZIN MUZICAL — Transmisiune de la Sofia.** 21.40 **COMICI VESTIȚI AI ECRANULUI.** În prima emisiune „Charlie Chaplin", vom vorbi despre debuturile cinematografice ale acestui mare actor, la studiourile Keystone și Essanay din Hollywood, în anii dinaintea primului război mondial. Și tot cu prilejul primei emisiuni „Chaplin", o surpriză: întîlnire cu cel pe care Charlot l-a recunoscut drept marele și unicul profesor, vestitul Max Linder!... În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

ION MARIN SADOVEANU

A murit Ion Marin Sadoveanu, pe care presa noastră îl omagia acum vreo șase luni pentru împlinirea vîrstei de șaptezeci de ani. Sfîrșitul l-a găsit la masa de lucru, cu creionul în mînă, cu o carte deschisă.

Oamenii mai tineri, cititorii care au contractat pasiunea lecturii literare în acești ultimi douăzeci de ani de revoluție culturală, s-au obișnuit să vadă în Ion Marin Sadoveanu pe prozatorul epic care a scris **Sfîrșit de veac în București, Ion Sîntu** și o dată cu acestea romanul **Taurul mării,** evocare istorică a îndepărtatei faze eline a Dobrogei noastre.

Această parte a operei lui Ion Marin Sadoveanu este aceea ce are șansa de a înfrunta timpul, și mai ales primele două romane mai sus citate, care, în proiectele încă nedefinitivate ale scriitorului, trebuiau să fie urmate de încă un mare roman, și poate chiar de două, al unei epoci de peste trei sferturi de veac, și a două orînduiri istorice radical opuse. Dacă moartea s-ar fi arătat mai puțin grăbită cu el, Ion Marin Sadoveanu ne-ar fi dăruit una din cele mai ample creații epice românești. Ea ar fi cuprins descripția și analiza unui destin de clasă, urmărit de la creșterea și înălțarea burgheziei pe cadavrul ultimei spițe a boierimii feudale, pînă la descompunerea ei, marcată în perioada dintre cele două războaie prin dezavuarea dramatică, pronunțată, după lungi și dureroase rătăciri, de către intelectualitatea pătrunsă de idealul înnoirii sociale și morale; ar fi urmat salvarea acestei intelectualități, o dată cu biruința revoluționară a poporului, prin alăturarea definitivă de clasa muncitoare, de comuniști, și prin participarea creatoare la opera istorică de construire a socialismului.

E păcat, desigur, că nu vom mai cunoaște restul acestei grave și tulburătoare drame. Dar ceea ce scriitorul a apucat să dea la lumină, e suficient pentru a caracteriza remarcabilele calități ale maturității sale literare, calitățile unui realist cuprinzător și ascuțit, ale unui analist minuțios, subtil și viguros, ale unui portretist cu mare pătrundere psihologică.

Deci, pe linia aceasta se va produce fixarea lui Ion Marin Sadoveanu în istoria literaturii noastre, și cu această porțiune a operei sale — creată în anii regimului de democrație populară, prin adîncirea neîncetată a învățăturii marxist-leniniste și prin alăturarea de profundă convingere la acțiunea partidului —, pornește el pe drumul viitorului.

Ar fi, însă, nedrept ca noi, contemporanii săi, să nu amintim și de alte momente și laturi ale activității și muncii sale, tocmai pentru că acestea, legate mai strîns de existența lui fizică, sînt sortite unei dizolvări mai rapide în apa timpului. În zorii epocii noastre, Ion Marin Sadoveanu avea în urma sa aproape trei decenii de muncă literară și de activitate intensă în cîmpul culturii. Volumele de versuri **Metamorfoze** și **Cîntece de rob,** și dramele **Anno domini..., Fiul** și **Molima** au dat atunci dovada vocației sale deosebite, a posibilităților sale multilaterale, a intelectualității sale substanțiale, servită de o cultură umanistă din cele mai bogate, care, în multe direcții, atingea înalta erudiție. Conținutul lor șovăielnic, orientarea lor rătăcitoare și contradictorie, le situează, însă sub semnul unei anumite caducități. Sigur este, însă, că nimic din spiritul acestei prime faze a creației sale nu ridică o barieră în calea unei concepții largi și populare a culturii și a artei. Ion Marin Sadoveanu nu împărtășea ideea unei culturi a elitei și unei elite a culturii. Trăia în el un nedomolit propagator și popularizator al culturii și artei. A practicat intens presa literară, ca eseist, critic și cronicar, a pus în circulație și a propagat, datorită vastei sale culturi universale, o mulțime de nume, de opere și de idei noi, care au îmbogățit și înălțat tomul vieții noastre culturale. A iubit cu pasiune teatrul, și a stat în slujba lui patruzeci de ani. A fost unul din cei mai talentați, mai elocvenți, mai captivanți conferențiari ai ultimelor patru decenii — elegant, sobru, limpede, convingător — și cu aceste daruri a îndeplinit o admirabilă operă de culturalizare, de intensă culturalizare, căci nu cunoștea oboseala și îi plăcea să bată țara în lung și în lat, vorbind în fața unui public cît mai larg. Pînă mai acum vreo două săptămîni a apărut cu regularitate la televiziune.

Aceste merite sînt foarte importante pentru viața zilnică a unei culturi, și chiar dacă ele nu se cristalizează în forme durabile, trebuie reamintite, pentru adevărul unui sumar portret al unui intelectual, cu pasiune, cu toate puterile, cu trup și suflet dăruit culturii patriei noastre, cum a fost Ion Marin Sadoveanu.

Radu POPESCU

Din energia atomică — direct electricitate

Fie că este produs în termocentrale — prin arderea combustibililor clasici, — fie că este rezultatul „consumării" energiei nucleare — în centralele atomice, curentul electric este silit să străbată în toate aceste cazuri printr-un adevărat ciclu termic. Într-adevăr, căldura degajată din arderea cărbunelui, petrolului sau gazelor, ca și cea izvorîtă din complexul proces al încetinirii vitezei particulelor emise în cadrul reacțiilor nucleare, este transmisă — în cele din urmă — unui fluid care acționează asupra turbinelor generatoare de electricitate.

Acest ciclu termic este însă dezavantajos. El e însoțit în mod inevitabil de o pierdere de energie, de un randament care cu greu poate depăși anumite limite. De aceea, în ultima vreme, cercetătorii studiază posibilitatea transformării directe a energiei nucleare în curent electric. El au reușit — deocamdată pe scară redusă — să realizeze acest lucru printr-un dispozitiv denumit „triod".

În principiu, schema de funcționare a dispozitivului este următoarea: un strat subțire de uraniu este bombardat cu ajutorul neutronilor. Fragmentele nucleare eliberate prin fisiune sînt captate de un electrod izolat, dînd naștere unui potențial electric pozitiv. Se creează astfel un cîmp electric, care transformă energia cinetică a fragmentelor următoare emise în energie electrică.

Știință

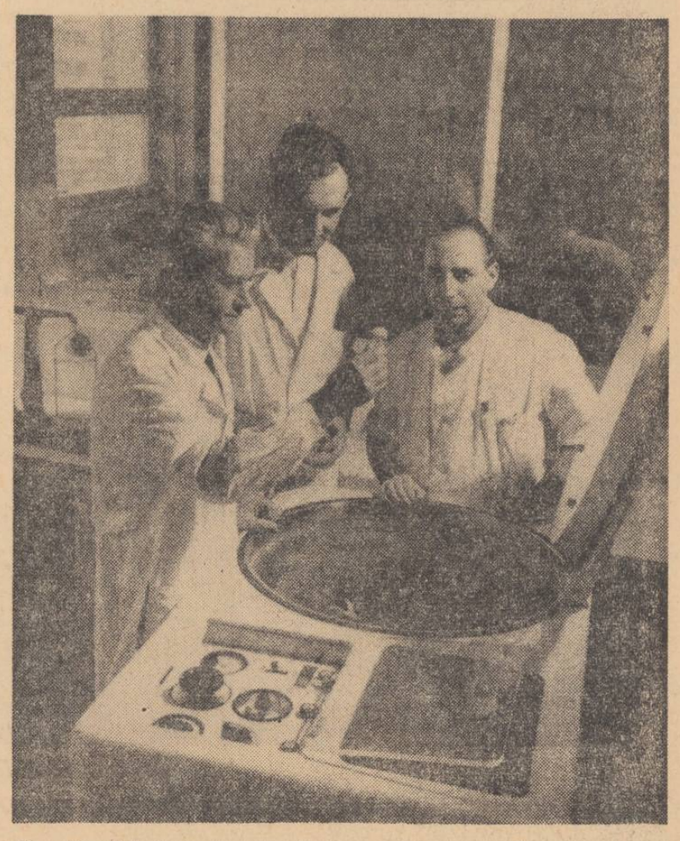

Cercetătorii de la Institutul de Inframicrobiologie din Capitală se ocupă în acest an, în mod special, de unele aspecte fundamentale și aplicate ale virozelor celor mai importante pentru sănătatea publică. În clișeu: Aspect din laboratorul de purificări. Doctorii Radu Portocală, I. Samuel și inginer Liviu Popa, în timpul unei extracții de acid nucleic viral.

METALE—METALOIZI—VIAȚĂ

Problema în sine nu este nouă. Însă cercetările științifice din ultimul timp au scos la iveală nenumărate fapte de viață care i-au lărgit considerabil conținutul, contribuind în același timp la explicarea unor fenomene considerate altădată ca enigmatice. Să luăm cîteva din aceste fapte.

Sînt cunoscute, de pildă, bolile alergice. Asemenea boli se datoresc unei sensibilități crescute a organismului față de așa-numitele substanțe alergene, care se manifestă ori de cîte ori bolnavul vine în contact cu acestea. Ele se caracterizează prin simptome care variază în funcție de organul sau țesutul sensibilizat, dînd naștere — după împrejurări — unor boli cum ar fi de pildă, afecțiuni ale pielii sau pulmonare.

Cauza acestor boli, ca și mecanismul de îmbolnăvire, au dat și dau naștere la felurite ipoteze, discuții, controverse. Iată însă că cercetătorii au descoperit, pe calea analizei spectroscopice că, în 50 la sută din cazuri, în plasma alergicilor există o scădere apreciabilă a procentului de mangan. După ce această lipsă de mangan a fost corectată pe cale medicamentoasă, simptomele bolii au scăzut în intensitate sau au dispărut cu desăvîrșire. Iată deci cum un simplu metal — manganul — poate avea o influență hotărîtoare asupra unor boli atît de „capricioase" cum sînt cele alergice.

Asemenea exemple pot fi date însă nu numai în legătură cu organismul omenesc. Ele abundă și în regnul vegetal, unde metalele joacă un rol nu mai puțin important.

Cînd folosirea gardurilor metalice a început să se extindă și în mediul rural, s-a observat un fapt aparent ciudat: livezi întregi cu pomi fructiferi bolnavi au început să se vindece „de la sine". Încercîndu-se să se explice acest fenomen bizar, s-a dovedit că însănătoșirea se datora urmelor de zinc trecute în soluție de către apa de ploaie care spăla gardurile și sînt aduse pe această cale pînă la rădăcinile copacilor. Cu aceasta, se descoperise însăși cauza bolii arborilor: carența în zinc.

Uneori, asemenea boli se datoresc lipsei unui metaloid. Este cazul, de pildă, al sfeclei de zahăr. Cercetîndu-se cauzele unei boli care distrugea în masă această plantă indispensabilă, s-a ajuns la concluzia că la baza ei stătea lipsa de bor din sol. Exemplele sînt nenumărate. Să ne mărginim, în încheiere, la unul deosebit de semnificativ. În ultima vreme, unii cercetători sugerează ideea că lipsa magneziului din rația alimentară ar putea predispune la cancer. Și, probabil, multe alte boli a căror origină este insuficient sau deloc explicată pînă astăzi ar putea avea drept cauze carențe asemănătoare.

Pînă aici, nu am pătruns însă în esența fenomenelor descrise. Pentru a le putea înțelege, este necesar să explicăm atît cît se cunoaște astăzi, prin ce mecanisme declanșează carența în metale sau metaloizi boli cum sînt cele enumerate.

Să precizăm, în primul rînd, un fapt caracteristic: desfășurarea normală a proceselor vitale ale viețuitoarelor este strîns legată de prezența, uneori în cantități extrem de mici, a acestor elemente. Ele acționează însă favorabil asupra vieții numai într-o anumită concentrație optimă, care este diferită nu numai în funcție de specia animală sau vegetală considerată, ci chiar după vîrsta sau condițiile de viață în care trăiește. În doze masive, devin toxice. Pentru a ne face o imagine aproximativă asupra rolului pe care ele îl joacă, chiar în cantități uneori infime, să amintim cazul ciupercii Aspergillius niger care are nevoie, pentru a putea ajunge la maturitate, de o sutime de milionime de gram de mangan.

Rolul pe care-l joacă aceste elemente chimice în procesele vitale este extrem de important și, în absența lor, viața ar fi de neconceput. Ele intră în compoziția sistemelor enzimatice, alcătuind așanumitele metalo-enzime, care îndeplinesc funcții bio-catalizatoare. Metalele și metaloizii sînt legați de funcțiunea glandelor endocrine sau de acțiunea vitaminelor. Elementele amintite intervin în fenomenele de respirație, fiind o parte constitutivă a hemoglobinei sau a fermenților respiratorii tisulari; în acest sens este demn de subliniat rolul fierului.

Din aceste funcțiuni deosebit de complexe pe care le îndeplinesc metalele sau metaloizii, să insistăm asupra rolului jucat în cadrul așa-numitelor metalo-enzime. Pentru aceasta, să facem o primă precizare. Enzimele nu sînt altceva decît niște substanțe chimice fabricate de celulele vii — de natură proteică — și care joacă rolul de accelerator al vitezei reacțiilor bio-chimice din organism, fără ca ele însele să fie distruse în timpul acestora. De aceea, enzimele mai sînt denumite și catalizatori organici. În absența lor, fenomenele fundamentale ale vieții cum ar fi de pildă digestia sau respirația ar fi de neconceput. Ele sînt pînă într-atît legate de desfășurarea normală a activității vitale, încît nici măcar existența unor asemenea forme elementare de viață cum sînt bacteriile nu este de conceput în absența lor.

Pentru a explica — măcar în principiu — mecanismul de acțiune al metalo-enzimelor, să ne referim la modul în care celulele organismului ajung să asimileze hrana atît de complexă absorbită de către om. Urmărind — în mare — calea pe care o urmează alimentele, se constată că acestea, după ce sînt desfăcute în părți componente, avînd o constituție mai simplă, sînt absorbite prin intestinul subțire și apoi trecute în sînge, care le transportă la nivelul celulelor. Din aceste elemente — cum ar fi, de pildă, aminoacizii rezultați din scindarea substanțelor proteice — celula vie își reconstituie propria sa structură uzată.

În fiecare din etapele amintite, intervenția enzimelor este indispensabilă. Există cîte o enzimă anumită, răspunzătoare de fiecare reacție chimică în parte. Iar mecanismul intim al participării metalelor la activitatea enzimatică este de natură electronică. Așa numiții electroni liberi ai metalelor ușurează stabilirea de legături chimice temporare între enzime și substratul organic asupra cărora acestea acționează, legături din care enzima se desprinde în cele din urmă, putînd participa la o nouă reacție. Cu alte cuvinte, practic vorbind, enzima nu se consumă în cursul reacțiilor pe care ea le grăbește. Aceasta și explică, în parte, necesitatile atît de reduse în metale ale organismului.

Descrierea cît de cît completă a rolului pe care îl joacă în biologie metalele și metaloizii este laborioasă și spațiul nu ne îngăduie decît abordarea unor aspecte mai importante. De aceea, să trecem pe tărîmul practic al aplicării acestor cunoștințe, mai ales în domeniul agriculturii și al medicinei.

În ceea ce privește agricultura, în ultima vreme au început să se folosească pe scară largă îngrășămintele catalitice. Cuprinzînd, în afară de compuși chimici deveniți clasici, elementele metalice și metaloidice, ele au contribuit la sporirea considerabilă a productivității culturilor. Se pare că, în acest caz, ele acționează direct asupra fixării azotului de către bacteriile existente în rădăcinile plantelor.

În medicină, ele își găsesc de asemenea o largă aplicare. Este cunoscut rolul iodului în combaterea gușei endemice sau însemnătatea globin-zinc-insulinei în tratamentul diabetului. În ceea ce privește curele termale, multe dintre acestea nu constituie altceva decît cure de asemenea elemente în soluții.

Metale — metaloizi — viață. Numărul elementelor a căror importanță am subliniat-o se ridică — în organismul uman — la 25. În capul listei se găsește fierul, a cărui carență în alimentație provoacă cunoscutele anemii feriprive. Urmează nichelul, manganul, zincul, cuprul... Lista se sfîrșește cu stronțiul și bariul, care se găsesc în urme de-abia dozabile.

Studiul asupra elementelor amintite se află deabia la început și cercetările în acest domeniu mai au încă numeroase probleme de rezolvat. Și dacă ar fi să încheiem prin evidențierea numai a unei singure direcții de cercetare, pe tărîmul agrotehnicii, am putea afirma că folosirea pe scară largă a acestor elemente ca îngrășăminte, pe baza unui studiu științific al compoziției solului, al necesităților plantelor și al capacității de absorbție a rădăcinilor lor, ar putea contribui în mod esențial la fertilizarea și valorificarea unor pămînturi întinse.

I. ADRIAN

MISTERELE Carpaților

Povestire ilustrată pentru tineret

O discuție în adîncul muntelui

EU SÎNT PRÎSLEA EXPEDIȚIEI

— La școală mi se mai spune și Cartofu. (Ah, fetele! Ele m-au poreclit). De vină este înălțimea mea, dar mai ales faptul că am cam luat proporții. Închipuiți-vă, deși merg pe 14 ani, par numai de 11—12! În schimb, la greutate i-am întrecut pe mulți dintre cei de-o vîrstă cu mine... De aici și comparația colegilor cu leguma ce are forme pline. Sper că la toamnă, trecînd în a VIII, nici unui puști din a VII-a n-o să-i mai treacă prin gînd să-mi spună așa! Mai ales că am fost unul din eroii expediției temerare despre care veți afla. Și-apoi sper să mai cresc! Am uitat, însă, să vă spun cum mă numesc de fapt. Sînt FILIMON GICĂ și, vă rog să mă credeți, nu din cauza meritelor mele deosebite am fost pus de autor să încep povestirea. Așa a înțeles că ar fi mai interesant!

Cum situația noastră, în locul în care ne aflam, nu era prea trandafirie, am deschis discuția:

— Ce credeți, băieți, mai vedem noi lumina soarelui? Am vrut să facem pe grozavii, pe exploratorii, și iată unde ne-a dus setea noastră de aventuri cu orice preț! Știu că veți spune că ați citit și auzit despre acțiuni și mai periculoase, întreprinse de tineri ca noi. Eh! Să vedem dacă și în realitate se întîmplă chiar așa, ca totul să se sfîrșească cu bine!...

IAR EU, COLEGUL LUI FILIMON

— Numele meu este LAURENȚIU EMIL, deși aproape c-am uitat că mă numesc așa. Trebuie să se întîmple un lucru prea serios pentru ca să fiu chemat pe nume. Cînd aud spunîndu-se: „Iată a venit și Pisica!", știu că este vorba despre mine. Și nu mă supăr, deoarece pe bună dreptate colegii îmi spun astfel, din ziua cînd Mariana m-a văzut cum mă strecuram cu ușurință printre zăbrelele gardului școlii.

Nu sînt fricos și nu-i pot suferi pe fricoși! De aceea, cuvintele lui Gică, m-au făcut să sar ca ars și să i-o spun de la obraz:

— Se vede că tot puști ai rămas, măi Gică! Ce te tot vaieți, de parcă gata, gata, acuși ai să mori! N-oi fi vrînd să vie maică-ta cu biberonul după tine? Mai bine ai face să te gîndești, ca și noi, cum să trecem hopul! Ce, tu ai crezut că facem o simplă plimbare și c-o să ne fie ușor să ducem la bun sfîrșit expediția? N-am cîntărit, oare, noi trei, tu, eu și cu Valentin, vreme îndelungată acțiunea pe care urma s-o întreprindem? Nu noi, pînă la urmă, am hotărît că merită să încercăm? Ce? Ar fi puțin lucru să descoperim zăcămîntul de minereu, materie primă după pofta inimii pentru viitorul combinat siderurgic de la Galați? Unde mai pui că atunci, alături de fotografiile noastre îți va apare și mutricica în ziare, bașca interviurile ce desigur ni se vor cere...

MI SE SPUNE „SPEOLOGUL"

— M-au poreclit așa deoarece le-am povestit băieților de nenumărate ori despre frumusețile nebănuite descoperite în peșteri de către bunicul meu, fost colaborator al lui Racoviță. Sînt elev în clasa a X-a și mă numesc ZAMFIRESCU VALENTIN. Ideea plecării în expediție a pornit de la mine. Aflasem atîtea lucruri despre adevăratele comori ce se găseau în peșteri, despre iscusința neasemuită cu care a lucrat natura de-a lungul mileniilor, împînzind aceste adîncuri cu bijuterii care de care mai frumoase, încît eram dornic să iau parte și eu la explorarea unui asemenea palat subpămîntean. Și așa am devenit șeful expediției. Căutarea zăcămîntului metalifer a fost legată de un șir de întîmplări neprevăzute, unele hazlii, altele destul de periculoase. Amintindu-mi însă acum de ele, întîmplările nu mi se mai par primejdioase și parcă m-aș avînta din nou în asemenea aventuri.

Desigur că, auzind discuția aprinsă dintre Gică și Emil, am intervenit imediat, căutînd să lămuresc unele lucruri:

— Nu vă mai certați, fraților! Ia te uită la Pisicuță, de publicitate îi arde acuma! Cine știe cum și cînd vom ieși din peștera asta blestemată... Iar Emil își și vede botișorul în ziar! Vorba ceea: vrabia mălai visează și pisica șoricei!

Ei, ajunge, băieți! Să nu pierdem nici o clipă, să vedem cum putem ieși de aici. Eu, care știu o grămadă despre peșteri, țin să vă spun că sîntem deocamdată ca și înmormîntați de vii. Nu vreau să vă sperii, însă dacă nu găsim o galerie care să ne ducă sus, atunci sîntem pierduți.

— Bine, Speologule, dar cum să căutăm altă galerie, cînd vezi bine că ea nu există? Șuvoiul este pe-aici, pe aproape, și alt drum nu se vede... Dă-ne tu o soluție, doar ești mai expert în ale peșterilor...

— Să căutăm băieți! Trebuie să căutăm un drum spre lumină. Altfel...

Mesaj din adîncuri

Cei trei tineri, mergînd unul în spatele celuilalt, primul luminînd bezna cu flacăra lămpii cu acetilenă, se apropiară pas cu pas de locul de unde venea zgomotul înfricoșător ce-i țintuise locului. Așa au ajuns la cascadă. Șuvoaie de apă se revărsau dezlănțuite, înghițite apoi de hăul ce se căsca la picioarele lor. De acolo nu se întrezărea alt drum decît apa furioasă care fierbea ca într-un uriaș cazan. Să încerce a-și crea făgaș prin vulcanul din fața lor, li se părea aidoma cu o condamnare la moarte. Volbura de apă ce se prăvălea de la o înălțime ametitoare îi făcu pe băieți să se cutremure, dîndu-se instinctiv cîțiva pași înapoi.

— Ei, mă, Speologule, îi spuse la ureche Laurențiu, ia arată-ne știința ta! Ne-ai tot împuiat urechile cu poveștile despre peșteri! Acu-i acu! Să vedem dacă ne poți ajuta! Că la brașoave ne pricepem și noi!... Mă strecor eu, ce-i drept, pe-acolo pe unde alții nu pot să se furișeze, — nu degeaba îmi spuneți voi Pisică — dar aș vrea să văd și eu un pisoi care să treacă dincolo de acest fluviu subteran!

Valentin cîntări cît cîntări situația și dîndu-și seama că Emil avea dreptate, fiind cu neputință să treci prin vîltoare, se porni să strige:

— Nu avem timp de tzifas. E clar că pe aici nu putem înainta. Singurul lucru ce ne rămîne de făcut este să ne înapoiem și să căutăm altă galerie. Fiți cu ochii-n patru, poate vom avea noroc.

Cei trei tineri făcură cale-ntoarsă, cercetînd cu amănunțime galeria. Nu se ivi, însă nici un alt drum, pînă la locul pe unde coboriseră aici. Stăteau și se uitau acum la pereții aproape verticali ai gurii peșterii, la capătul cărora se zărea un petec de cer. Curentul de aer proaspăt îi înviora. Era singura legătură ce-o mai aveau cu lumea. Fură cuprinși de gînduri mohorîte... Soarele, nici vorbă, trecuse de amiază și în curînd va dispare și licărul de lumină, lăsîndu-i în bezna de nepătruns a nopții subterane.

Simion SĂVEANU
Ilustrații: Romeo VOINESCU

(Urmare în numărul următor).

Grație pe gheața de la Innsbruck. Evoluează Ludmila Belousova și Oleg Protopopov, cîștigători ai medaliei de aur.

ULTIMELE ZILE LA INNSBRUCK

— Corespondență telefonică specială pentru „Magazin" —

Cea de-a 9-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă continuă să se mențină pe primul plan al actualității, polarizînd interesul opiniei publice mondiale. Seară de seară la „Eisstadion" în fața căruia arde o altă flacără olimpică, copie mai mică a celei ce strălucește în vîrful Bergisel — alți sportivi urcă pe podiumul învingătorilor, primind în aplauzele celor prezenți mult dorita medalie. Este o clipă de mare emoție pe care și noi ca spectatori o simțim, în același timp cu respectul și admirația pe care le datorăm celor mai buni sportivi.

Olimpiada tinereții

Nu exagerăm de fel dacă spunem că actuala ediție a Jocurilor Olimpice poate fi caracterizată prin aceste cuvinte. Desigur că aici nu este vorba numai de faptul că majoritatea dintre concurenți sînt la vîrsta în care se avîntă cu entuziasm și generozitate în concurs. Mai important este faptul că cei mai mulți dintre ei urcă pe podiumul învingătorilor, primesc medalia cu simplitatea și bucuria tinereții, dovedind că nu au ajuns încă să aibă obișnuința, am putea spune chiar rutina, marilor victorii, a discuțiilor cu gazetarii, sau a interviurilor la televiziune. Ei se manifestă simplu, se bucură sincer și trăiesc cu intensitate marea întrecere sportivă.

Unul din acești tineri este și Gheorghe Vilmos care a produs la Innsbruck o frumoasă impresie. A doua zi după ce a împlinit 23 de ani, blondul croitor din Gheorghieni a intrat pentru prima oară în viața sa într-una din cele mai grele încercări, concurînd în proba de biatlon, alături de celebritățile acestei specialități nordice. Toate numele sonore, către care se îndreaptă atenția specialiștilor, nu l-au impresionat pe Vilmos. El s-a ambiționat, a aruncat în luptă toată energia sa și la capătul acestei întreceri atît de dure a terminat pe locul cinci, înaintea multora dintre consacrații întrecerilor olimpice și mondiale de biatlon. L-am vizitat la mai puțin de o oră după încheierea cursei. Era fericit și ne spunea că a trăit la Innsbruck cea mai mare bucurie a vieții sale. Pentru realizarea ei a luptat din toate puterile. Cu 200 m înainte de sosire, aproape că nu mai vedea bine din cauza eforturilor extraordinare solicitate de concurs. El a învins toate dificultățile și numai lipsa de experiență l-a privat de o medalie olimpică. Dar Gheorghe Vilmos nu s-a descurajat. El așteaptă cu încredere anul viitor, campionatele mondiale de biatlon care vor avea loc la Oslo în Norvegia.

Familia... olimpică

Se numesc Christine și Marielle și performanțele lor sînt aci în orașul olimpiadei albe subiectul principal de discuție. Ele au adus Franței supremația în schiul alpin prin răsunătoarele lor succese.

Familia Goitschel are o veche tradiție în sport. „Papa" Goitschel a fost, cu ani în urmă, unul dintre cei mai buni jucători de fotbal ai Franței, jucînd cu succes în postul de fundaș dreapta, în cunoscuta echipă Olimpique Marseille. Surorile Christine și Marielle au început să practice schiul de la vîrsta cea mai fragedă, deoarece la Val d'Iser joaca copiilor are ca atribut principal schiul. Aceste două surori, dovedind reale calități, au cîștigat primele concursuri la care au participat. Atît de puternic s-a afirmat talentul lor, încît la 16 ani Marielle Goitschel devine campioana lumii la combinata olimpică. Marielle are astăzi 18 ani și se întoarce la Val d'Iser cu două medalii olimpice : una de aur la slalom uriaș și alta de argint la slalom special. Christine — sora sa mai mare, are acum 19 ani — nu a vrut să rămînă mai prejos. Și ea revine în sînul familiei cu două medalii : cea de aur la slalom special și cea de argint la slalom uriaș. „Papa" Goitschel are de ce să fie fericit.

Nu este însă exclus ca să auzim în curînd de o a treia Goitschel. Este vorba de Priscille, sora mai mică a medaliatelor olimpice, în vîrstă de numai 15 ani care a obținut primele victorii în concursurile mai importante din Franța.

Un nou... „Toni Sailer"

Nu cu mult timp înainte de începerea jocurilor olimpice, mulți dintre specialiștii prezenți la Innsbruck se întrebau dacă această ediție a Jocurilor Olimpice va oferi vreunui concurent prilejul de a bate recordul cunoscutului schior, în prezent actor de cinema, Toni Sailer care a reușit la una din precedentele ediții o mare performanță, cucerind trei medalii de aur. Analizînd atenți șansele tuturor participanților, specialiștii pronosticau că recordul lui Toni va rămîne în picioare.

Iată însă că numai după cîteva zile de întreceri patinatoarea sovietică Lidia Skoblikova a realizat o mare performanță, „colecționînd" pur și simplu toate medaliile de aur în probele feminine de patinaj-viteză. Ziarele nu au conținut să găsească cele mai originale superlative pentru acest veritabil „avion cu reacție" al gheții.

Medalii olimpice pentru merite artistice

Sala de festivități a satului olimpic găzduiește în fiecare zi diferite manifestări culturale la care își dau concursul artiști cu renume sau oameni de știință. Sînt seri plăcute, în care se leagă prietenii, unde tineretul are prilejul să-și lărgească orizontul cunoștințelor.

Cele mai apreciate dintre aceste seri sînt însă acelea în care se organizează instructive concursuri în cadrul cărora pe scenă poate apare oricare dintre participanții la această ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă. Se aplaudă cu căldură, se iartă eventualele ezitări și generozitatea juriului constituie un compliment acordat acestor tinere talente care contribuie din plin și la o mai bună cunoaștere a folclorului fiecărei țări. Pentru că nu puțini sînt acei artiști amatori din rîndurile participanților care prezintă cîntece sau dansuri din patrimoniul artistic popular al țării respective.

Aceste concursuri au un regulament al lor. Concurenții sînt mai întîi triați de un juriu și apoi, seara, cei care au trecut acest prim examen se prezintă în fața publicului, care prin vot deschis stabilește primul loc. Învingătorul primește o medalie olimpică, o copie mai mică a celei ce este acordată cîștigătorilor concursurilor sportive. Într-o astfel de seară, pe scenă a apărut și un reprezentant al delegației noastre, antrenorul Constantin Tiron, care alături de un schior francez și o tînără patinatoare engleză și-au disputat această medalie olimpică. Schiorul francez a executat un număr de mim, patinatoarea engleză a dansat după muzică modernă, iar Constantin Tiron a cîntat un cîntec popular românesc și un „yodler" tirolez. Lupta a fost foarte echilibrată, fiind necesare nu mai puțin de 11 „tururi... de scrutin". În cele din urmă victoria a revenit reprezentantului nostru care a cucerit simpatia publicului, prin frumusețea cîntecului popular românesc și prin autenticitatea cu care a cîntat vodlerul tirolez.

O întîmplare neobișnuită

La Innsbruck ni s-a întîmplat nu o dată să întîlnim agenți de circulație sau șoferi pe diferite mașini care nu cunosc bine orașul deoarece sînt aduși din alte centre ale Austriei. Selecționarea lor s-a făcut nu în funcție de cunoștințele lor asupra orașului-gazdă a celei de-a IX-a ediții a Jocurilor Olimpice, ci după numărul de limbi străine pe care-l vorbesc. Printre aceștia recordul îl deține un polițist vienez pe nume Rudolf Iplovici, care vorbește curent 10 limbi străine printre care și româna.

De altfel, imediat după sosirea la Innsbruck am avut nenumărate prilejuri să vorbim românește cu diferiți oficiali ai Jocurilor Olimpice. Șeful cazării la satul olimpic vorbește curent românește, iar responsabilul biroului de recepție de la „Pressezentrum" ne întîmpina de fiecare dată salutîndu-ne în limba română. El cunoaște foarte bine țara noastră și a învățat românește la Viena. Curios este faptul că în primul moment am avut impresia că ne aflăm în fața unui român deoarece el vorbea fără urmă de accent străin.

Dar cea mai neobișnuită întîmplare de acest gen am trăit-o într-o seară în autobuzul care ne ducea spre Eisstadion. Pînă la plecare mai erau cîteva minute și în acest timp gazetarii stăteau de vorbă sau făceau schimburi de insigne. Încercam să convingem o ziaristă să schimbe o insignă, folosind cuvinte în diferite limbi străine. În tot acest timp ea schimba și alegea din insignele pe care i le ofeream spre schimb. În cele din urmă ni s-a adresat :

— Uite pentru insigna olimpică română, vă dau o insignă olimpică elvețiană...

Și asta în cea mai corectă limbă română.

Călin ANTONESCU

Curiozități din orașul Olimpiadei

Pentru a păstra ordinea la bazele de concurs în timpul Olimpiadei, municipalitatea orașului Innsbruck și organizatorii au luat măsuri drastice. Un regulament interzice cățăratul pe pomi și tribune, aducerea cîinilor și băuturilor spirtoase la locurile de concurs. Încălcarea acestui regulament se pedepsește cu amendă de 400 șilingi sau două săptămîni de închisoare — la alegere.

A produs o oarecare senzație știrea că Egon Zimmerman, cîștigătorul probei de coborîre, este de meserie bucătar. Pentru că, într-adevăr, gastronomia nu are nimic comun cu tehnica alunecării pe schiuri. Aceasta nu împiedică însă pe un meșter în arta culinară să fie și un as al schiului. Și apoi să nu uităm că această meserie are o veche tradiție, căci primul campion al Olimpiadelor antice, alergătorul Coroibos din Elis a fost bucătar la curtea regelui Ifitos.

Înainte ca arbitrul să fluiere începutul meciului de hochei Canada—Suedia, pe teren a intrat un polițist canadian în uniformă de rigoare. Acesta s-a apropiat de suedezul Tumba Johansson, i-a dăruit un mic steguleț, apoi s-a înapoiat pe banca echipei Canadei. Ce drăcovenie o mai fi și asta ? — se întrebau spectatorii în tribună. Probabil — glumeau unii — că părintele Bauer (antrenorul echipei Canadei este un preot protestant) și-a asigurat serviciile unui polițai pentru a tempera entuziasmul, exagerat uneori, al jucătorilor săi. Și într-adevăr cît a stat polițistul pe bancă, jucătorii canadieni s-au purtat bine, au jucat frumos, n-au rupt nici o crosă în spinarea adversarilor și au marcat două goluri. Dar cum au văzut că paznicul lor a plecat din stadion, băieții lui papa Bauer și-au dat arama pe față și s-a încins o bătaie în toată legea, pentru că nici suedezii nu au stat cu mîinile în sîn. Noroc că omul în uniformă s-a înapoiat repede auzind hărmălaia și jocul a putut să continue.

După senzaționala sa victorie obținută la slalom uriaș, Marielle Goitschel în culmea bucuriei a anunțat chiar acolo pe pîrtie că în curînd se va căsători cu schiorul Jean Claude Killy. Bietul băiat nici nu aflase de intențiile matrimoniale ale Mariellei, că ziariștii francezi transmiseseră deja această veste la Paris. Dar nostimada de abia începe. Claude Killy care nici nu asistase la probă și se afla în satul olimpic a rămas uluit cînd i s-a comunicat declarația „viitoarei" sale soții. Ba mai mult, el s-a grăbit să dezmintă spunînd că în orice caz ocazia a fost rău aleasă pentru a anunța un astfel de eveniment și mai ales acuma cînd Goitschel a devenit atît de celebră și poate să facă altă alegere.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel 17 60 10 interior 14 00

Sjoukje Dijkstra, cîștigătoare a medaliei de aur la patinaj artistic, zîmbește aparatului fotografic împreună cu Regine Heitzer (Austria) clasată pe locul doi la aceeași probă.

De acum încolo voi trebui să vă transmit numai „înfrîngeri". Și chiar așa s-a întîmplat.

Sjoukje Dijkstra a împlinit 22 de ani chiar în ziua deschiderii Olimpiadei, ca și patinatorul german Hans Baumber. Dar dacă faptul că numără un an mai mult n-a impresionat-o pe artista gheții, comportarea colegii sale de cameră (în satul olimpic) a pus-o pe gînduri. Ce se întîmplă ? Sjoukje împărtea „apartamentul olimpic" cu una din cele mai tinere competitoare : Suzi Almasy din Budapesta, o puștoaică de 15 ani care nu măsura mai mult de 1,45 m. Și Suzy avînd mari greutăți să pronunțe Sjoukje o striga pe vecina de cameră... mămico !

Ceea ce dovedește că pînă la urmă copiii rămîn tot copii, chiar atunci cînd își aleg ca loc de joacă patinoarul olimpic.

Aproape o jumătate de oră a pozat în fața teleoperatorilor și fotoreporterilor schiorul finlandez Eero Mäntiuranta, cîștigătorul probelor de schi-fond. În cele din urmă Eero a spus că trebuie să plece să se schimbe și să se odihnească. Dar fotografii nici n-au vrut să audă, motivînd că au luat prea puține imagini. Atunci campionul olimpic și-a lăsat schiurile și a rupt-o pur și simplu la fugă spre hotelul din Seefeld. Văzîndu-l cît de repede aleargă și fără schiuri, ziariștii și-au dat cu părerea că Mäntiuranta ar putea să concureze cu atleți și la jocurile olimpice de vară de la Tokio.

Norvegianul Tormod Knutsen, învingătorul combinatei nordice, are 32 de ani, dar el a fost un copil precoce al schiului. Cînd avea doar 4 ani, tatăl său, pădurar din Dramen, i-a făcut cadou prima pereche de schiuri și de atunci n-a fost iarnă în care Tormod să nu schieze. După un antrenament de 28 de ani, era inevitabil ca sportivul să-și vadă răsplătite eforturile.

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

● *BOXERUL profesionist de categorie ușoară Ivan Chipriano, din Brazilia este singurul pugilist care scrie chiar el relatări destinate presei despre întîlnirile sale pe ring. Deocamdată treburile sale merg bine. Boxerul cumulează ambele profesiuni, deoarece pînă în prezent n-a cunoscut înfrîngerea. Cînd va fi făcut K.O. însă, nu încape îndoială că relatarea despre întîlnirea respectivă va trebui s-o scrie altcineva.*

● *DANEZUL Jensen, antrenorul echipei de fotbal groenlandeze este de părere că în Groenlanda trăiesc cei mai devotați adepți ai jocului cu balonul rotund. Iată un fapt care arată că aprecierea sa nu este întîmplătoare. Recent, o echipă de fotbal din Groenlanda s-a deplasat pe un vișcol năpraznic spre localitatea unde avea să aibă loc o întîlnire de fotbal. După ce au străbătut un drum de 80 km, fotbaliștii au susținut jocul programat. Sezonul de fotbal din Groenlanda este, din cauza condițiilor climatice, foarte scurt. Entuziasmul jucătorilor sau suporterilor este însă permanent, ține tot anul.*

● *STANLEY MATTHEWS reține în continuare atenția sportivilor. La ultimul meci el a apărut (la vîrsta de 48 de ani) pe postul de... aripă stîngă, cedînd postul său tradițional de extrem dreapta, tinerei speranțe, Brigwood. Echipa sa „Stoke City" a cîștigat și acest meci cu 4—1.*

● *PORTARUL echipei de fotbal a Belgiei, Jean Nicolay a primit titlul de cel mai bun jucător al țării sale pe anul 1963.*

MOZAIC

Încă un pas spre finală

de DAN DEȘLIU

Rezolvînd de o manieră concludentă duelul cu Fortschritt Weissenfels, fetele Rapidului au obținut, pe lîngă satisfacția calificării în semifinale, o revanșă mult așteptată. Ultimele confruntări dintre handbalistele celor două țări se soldaseră în defavoarea noastră — ce-i drept la diferențe minime și cu handicapul deloc neglijabil al deplasării : R. P. Română — R. D. Germană 2—3, la Berlin și Rapid—Fortschritt 9—10, la Halle.

Sîmbătă, la Floreasca, după un debut care nu ne-a scutit de emoții, elevele profesorului Zugrăvescu s-au desprins net, cîștigînd mai clar decît arată scorul. În fond, dacă numai jumătate din „bombele" respinse de bară s-ar fi transformat în puncte, tabela de marcaj putea să arate, la fluierul final, nu 8—4 ci 12—4 pentru gazde, ceea ce ar fi fost, pare-mi-se, mai aproape de realitate. În acest context este important de subliniat faptul că rapidistele au avut în față o echipă de certă valoare, cu o bună pregătire tehnică și fizică — poate încă rudimentară ca strategie — hotărîtă să facă totul pentru a obține un bilanț pozitiv. Vizitatoarele n-au renunțat la luptă nici o singură clipă, apărîndu-se și contraatacînd cu excepțională dîrzenie. Și totuși, după cum se știe, soarta partidei s-a decis într-un singur minut, în finalul primei reprize : ripostele gazdelor au făcut mat defensiva de vizavi, iar scorul — pînă atunci perfect echilibrat — a consfințit un decalaj ireversibil. Reprezentantele noastre au meritul de a fi știut să uzeze nervii unor concurente extrem de tenace, hărțuindu-le fără-ncetare, folosind arma surprizei în momentul cel mai propice, conducînd cu măiestrie ostilitățile într-un joc dificil, cu miză importantă. Firește, li se pot aduce și obiecții — îndeosebi în atac sînt încă unele lucruri de îmbunătățit — dar despre asta s-a vorbit suficient în presa de specialitate.

Noi, cei din tribune, am reținut, ca deobicei, cîteva robinsonade și deschideri executate magistral de inepuizabila Irina Hector, pătrunderile derutante ale Elenei Hedeșiu, șuturile Anei Boțan — în ultimul timp, golgetera noastră vădește remarcabile calități de tacticiană — intervențiile ferme ale Mariei Constantinescu. Distincțiile de mai sus nu au un caracter limitativ : într-un cuvînt, ne-a plăcut Rapidul, această echipă de mare clasă, care îmbină vigoarea cu finețea, sobrietatea cu fantezia. Așteptăm cu încredere semifinala — Spartacus Budapesta nu-i un adversar de neglijat — și apoi (optimism excesiv ?) confruntarea hotărîtoare, menită să desemneze cea mai puternică formație de club din Europa.

În mod normal (dacă, nota bene, rapidistele vor lupta de fiecare dată cît mai aproape de valoarea maximă) frumoasa cupă care a împodobit acum patru ani vitrinele clubului Știința s-ar cuveni să revadă Bucureștiul : mai știi, i s-o fi făcut dor !

BAIE LA MINUS 5 GRADE

Într-una din zilele trecute cei doi tineri pe care îi vedeți în fotografiile de mai jos au avut stranie idee de a face baie în lacul Herăstrău, pe un ger de aproape cinci grade sub zero.

Înotînd printre sloiuri, ei s-au menținut în apa înghețată timp de 6—7 minute. După acest gest, aparent necugetat, ar fi fost de așteptat să capete, dacă nu o pneumonie, măcar un guturai strașnic.

Și totuși, sănătatea lor a rămas întreagă. Obișnuiți cu apa rece, în urma unui antrenament îndelungat, îndrăzneții înotători au ajuns să suporte cu ușurință temperaturi foarte scăzute ceea ce i-a și determinat să nu țină seama de anotimp și să improvizeze, în plină iarnă, un șirand sui-generis.

Și acum să facem cunoștință cu ei.

Cel mai în vîrstă (32 ani) se numește Aristide Galan iar prietenul său mai tînăr (18 ani) poartă numele de Gheorghe Ivan. Primul e lăcătuș, celălalt sudor. Locul de muncă — același. Atelierul de Confecții metalice al Întreprinderii de Construcții metalice și prefabricate nr. 7 din București.

Text și fotografii de Nicolae RĂDULESCU

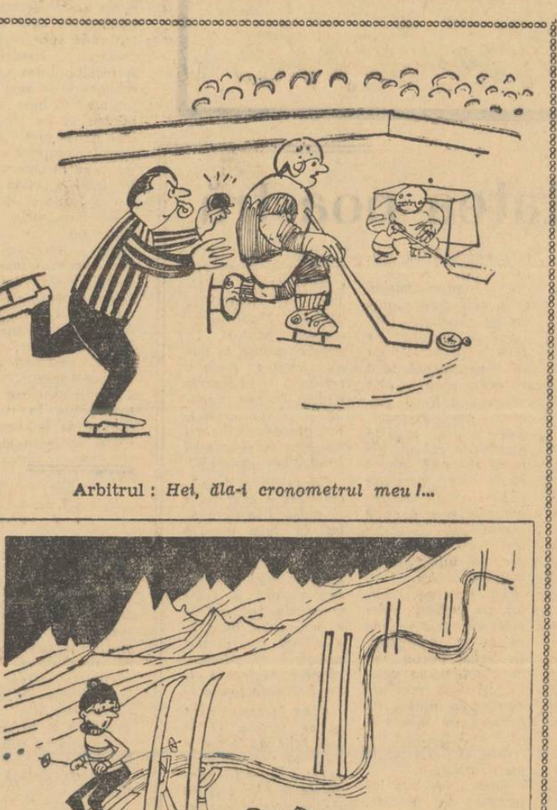

UMOR PE GHEAȚĂ

Desene de Gh. CHIRIAC

Figură la patinaj artistic...

Arbitrul : *Hei, ăla-i cronometrul meu !...*

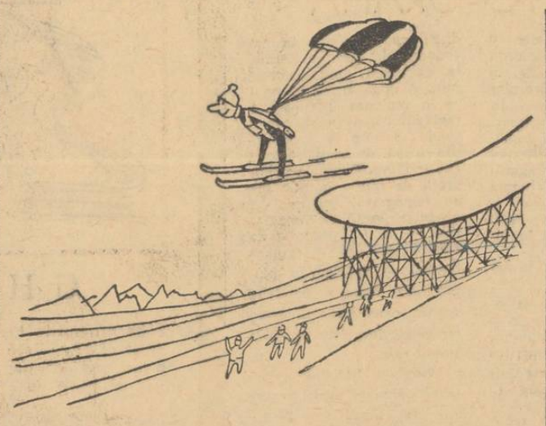

Prudentul...

Poartă nepreväzută la slalom uriaș

ȘAH

Jucați atacul Marshall ?

Între partidele celui de-al 30-lea campionat al U.R.S.S. care, din punct de vedere al deschiderilor au atras atenția teoreticienilor șahiști, s-au aflat și cele în care, în clasica deschidere spaniolă, negrul a recurs la varianta cunoscută sub numele de atacul Marshall. Sacrificînd un pion pentru a obține un atac puternic asupra pozițiilor regelui alb, negrul deschide jocul și prilejuiește o partidă agitată, spectaculoasă, care nu poate decît încînta pe spectatorii și amatorii de șah care rejoacă partida.

Sacrificiul este corect sau nu ? La această întrebare nu s-a dat încă nici pînă astăzi un răspuns satisfăcător. Iar interesul șahiștilor pentru partidele în care s-a jucat această variantă anul trecut la campionatul U.R.S.S. este cu atît mai mare cu cît trebuie să ținem seamă că unul din protagoniști (o dată cu negrele, ca atacator, și o dată cu albele, ca apărător !) a fost excampionul lumii, Mihail Tal (vezi un interesant articol în „Revista de șah" nr. 4/1963).

Se pare că partidele jucate de Tal au stimulat și alți jucători să încerce interesantul și riscantul atac al lui Marshall care constă, după 1. e4, e5 2. Cf3, Cc6 3. Nb5, a6 4. Na4, Cf6 5. 0—0, Ne7 6. Tel, b5 7. Nb3, 0—0 8. c3, *în a juca, în poziția de mai jos,*

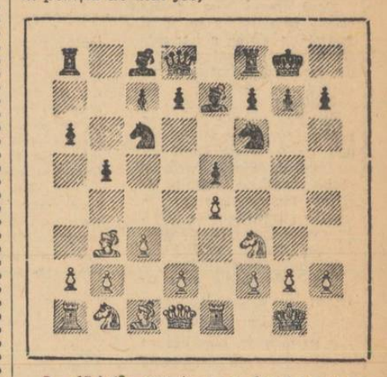

8... d5 ! *(In continuare, după acest sacrificiu de pion, sînt considerate ca cele mai bune mutările* 9. e:d5, C:d5 10. C:e5 C:e5 11. T:e5, c6 12. d4, Nd6 13. Tel, Dh4 14. g3, Dh3). *Astfel, s-a remarcat faptul că la turneele importante care au avut loc în ultimul timp atacul Marshall a fost utilizat în mai multe rînduri — și, demn de remarcat, a fost folosit de negru cu mare succes.*

Iată mai jos cîteva din aceste partide.

ALB — ZUIDEMA
NEGRU — NEI
Jucată la cel de-al 26-lea turneu internațional de la Beverwijk (Olanda) — ianuarie 1964.

1. e4, e5	16. D:e8, Tae8
2. Cf3, Cc6	17. Cd2, Te6
3. Nb5, a6	18. N:d5, c:d5
4. Na4, Cf6	19. Df1, Dh5
5. 0—0, Ne7	20. f4, Tfe8
6. Te1, b5	21. Df2, Df5
7. Nb3, 0—0	22. Cf1, h5
8. c3, d5	23. Tac1, h4
9. e:d5, C:d5	24. De2, Te4
10. C:e5, C:e5	25. a4, Nh3
11. T:e5, c6	26. a:b5, a:b5
12. d4, Nd6	27. Dd3, N:f1
13. Te1, Dh4	28. T:f1, h:g3
14. g3, Dh3	29. h:g3, Dg4 și albul
15. Ne3, Ng4	cedează.

ALB — A. NOVOPRASIN
NEGRU — B. SPASSKI
Jucată la al 31-lea campionat al U.R.S.S., Leningrad 1963.
(aceiași deschidere)

18. a4, b:a4	21. Nf2, T:e1 +
19. T:a4, f5	22. N:e1, Te8 și albul
20. f4, N:f4	cedează.

ALB — BALIEV
NEGRU — MANATOV
Jucată la campionatul pe echipe al U.R.S.S. — 1963.
(aceiași deschidere)

17. ... f5	26. N:f4, N:f4
18. f4, Rh8	27. g:f4, Nf3
19. N:d5, c:d5	28. Dg3, Tg8
20. a4, g5	29. D:g8, R:g8
21. Df1, Dh5	30. b7, Dg4 +
22. a:b5, a5	31. Rf2, Dg2
23. Df2, Te4	32. Re3, D:b2 și al-
24. C:e4, f:e4	bul cedează.
25. b6, g:f4	

ALB — C. LIEDGVIST
NEGRU — O. KINNMARK
Turneul de la Göteborg (Suedia) 1963—1964.
(aceiași deschidere)

15. Te4, g5	24. Th5, h6
16. Df1, Dh5	25. Ne3, Tf3
17. Dd1, Dg6	26. Nf4, Ng4
18. Nc2, f5	27. N:d5 +, c:d5
19. Te1, Dh6	28. Db3, De6
20. Nb3, f4	29. Cd2, T:f4
21. Te4, f:g3	30. g:f4, N:h5 și al-
22. h:g3, T:f2	bul cedează.
23. Th4, Df6	

Așadar 4—0 pentru negru !

Pentru ca totuși cititorii să nu creadă cumva că negrul este invincibil în această variantă, amintim cum a cîștigat anul trecut, cu albele, Mihail Tal.

ALB — TAL
NEGRU — KROGIUS
Jucată în cadrul celui de-al 30-lea campionat al U.R.S.S.
(aceiași deschidere)

15. Ne3, Ng4	27. f:g3, D:h6
16. Dd3, Tae8	28. Tac1, T:c1
17. Cd2, Te6	29. T:c1, Nb8
18. N:d5, c:d5	30. Dd4, Nd7
19. a4, b4	31. Tc2, Dh5
20. Df1, Dh5	32. Ce4, Ne5
21. c4, D:c4	33. Dd2, N:a4
22. D:c4, g5	34. d6, Dg6
23. d5, Th6	35. Tc5, Nf6
24. h4, Tc8	36. C:f6 +, D:f6
25. Dg3, g:h4	37. d7 și negrul a ce-
26. N:h6, h:g3	dat.

Rezultate din „Cupa Magazin"

Ediția III-a, semifinale

GRUPA F. I. Boloni (București) — Cristian Cernea (Tîrgoviște) 1—0. Boloni conduce în grupă cu 4 1/2 puncte din 6 posibile. (Rezultat comunicat de arbitrul T. Munteanu).

Ediția a IV-a, sferturi de finală

GRUPA 35. A. Gh. Roșca (București) — Grosu F. Suru (Bujor) 1—0, Ghentz Mircea (București)—Grosu 1—0. Ghentz și Roșca conduc în clasament cu cîte 3 puncte din 3 posibile. (Rezultate comunicate de arbitrul Dinel Socoleanu).

Rugăm arbitrii grupelor în care au mai fost terminate partide să anunțe redacția, pentru omologarea rezultatelor și eventual publicarea partidelor mai bune.

Apreciate în mod deosebit în alimentație, ca surse importante de vitamine, portocalele și lămîile își găsesc o largă întrebuințare și în cosmetică. În cazul tenului uscat și deshidratat vom prefera sucul de portocale care are aceleași proprietăți stimulante și revitalizante ca și lămîia, însă este mai puțin astringent.

Un tonic ușor astringent îl putem prepara din zeama

Sfaturi cosmetice

unei portocale amestecată cu 200 g. apă de roze. Cu acest lichid ne ștergem obrazul dimineața și seara, lăsăm să se usuce și cînd obrazul este încă puțin umed, aplicăm crema și apoi pudra.

Din suc de portocale ne putem prepara o mască deshidratantă folosind în acest scop o linguriță de miere de albine amestecată cu 3 linguriță de zeamă de portocale. Se întinde pe față, pe care în prealabil am aplicat o compresă călduță. Se lasă timp de 30 de minute apoi se îndepărtează cu apă caldă.

Dacă tenul este foarte uscat, vom folosi în locul mierei de albine o linguriță de lanolină topită pe baie de apă și amestecată cu sucul unei portocale. Se procedează ca mai sus.

În cazul tenului gras vom prefera sucul de lămîie diluat cu lapte de vacă sau cu apă de ploaie fiartă și răcită. Sucul de lămîie poate fi folosit și ca atare dar numai în cazul unui ten pătat, cu pistrui și excesiv de gras. În caz contrar poate provoca furnicături și înroșiri.

Sucul de lămîie poate fi folosit cu succes la prepararea măștilor pentru tenurile normale în care caz va fi încorporat în gălbenușul de ou sau în caimacul de lapte; pentru tenurile grase cu porii dilatați va fi amestecat cu albuș de ou și drojdie de bere. Pielea grasă, sensibilă va fi unsă cu o mască emolientă conținînd suc de lămîie incorporat în miere de albine călduță (2 linguriță miere, 1 linguriță suc de lămîie). Sucul de lămîie poate fi folosit în îngrijirea părului gras și moale în care caz vom adăuga în apa de spălat la 1/2 l. apă sucul unei lămîi. Pentru ca ondulațiile să țină cît mai bine vom tampona fiecare șuviță de păr răsucită pe bigudiuri cu un tampon de vată înmuiat întîi în apă, stors bine și înmuiat apoi în suc.

Mîinile aspre și pătate se albesc dacă după spălat vor fi unse cu glicerină amestecată cu zeamă de lămîie. Cojile de lămîie nu trebuie aruncate; ele pot fi folosite la curățirea mîinilor înegrite la curățatul fructelor, a legumelor

Unghiile casante își vor reveni la normal dacă timp de o lună le vom unge în fiecare dimineață și seară cu un tampon de vată înmuiat în suc de lămîie.

Pentru albirea dinților odată pe săptămînă îi putem peria cu suc de lămîie. Nu vom face însă abuz de acest procedeu.

Anca BOGDAN

RĂSPUNS CITITOARELOR

Tiparul practic

Vă dăm mai sus un tipar de halat clasic, cu guler șal matlasat și buzunare cu clapă matlasată. Fiecare pătrat are latura de 10 cm. Tiparele date reprezintă: jumătate spate, jumătate față, jumătate guler cu rever și mineca.

Cum se calcă o cămașă bărbătească

Iată mici sfaturi care vor face mai plăcută munca efectuată în gospodărie. Să începem cu călcatul unei cămăși.

1. Se îndoaie cămașa în două și se calcă spatele pe ambele părți îndoite; 2. Călcarea manșetelor se face pe marginea mesei, pe partea din interior, pînă se usucă bine; 3. Se calcă apoi mineca după ce s-a îndoit manșeta în așa fel încît butonierele să cadă una peste alta; 4. Se îndoaie apoi mineca așa cum va fi strînsă, aducînd partea de jos în unghi; 5. Se calcă în continuare gulerul. Pentru aceasta se întinde bine gulerul paralel cu marginea mesei de călcat. Se calcă pe ambele părți, pînă se usucă bine; 6. Se calcă platca ținînd-o pe marginea mesei așa ca să nu se mototolească spatele călcat mai înainte;

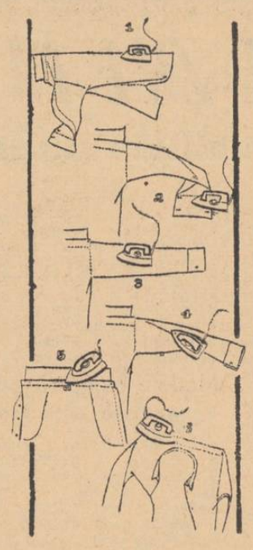

7. Se așază apoi cămașa cu spatele pe masă. Se calcă piepții, butonierele și partea cu nasturi, dacă se poate introducînd sub piepți un molton pentru ca nasturii să nu se imprime pe spate; 8. Se aranjează pliurile din spate pentru a obține lărgimea necesară, se introduce din nou bucata de molton în dreptul gulerului pentru a călca partea din jurul său. Se încheie gulerul și i se dă forma rotunjită apoi încheiem și cămașa; 9) Se măsoară cu o riglă pentru a însemna prin apăsare cu unghia locul unde trebuie îndoită cămașa, respectiv 13 cm. de la mijloc. Gospodinele care nu au o riglă la îndemînă apreciază o distanță egală cu latul unei palme începînd de la mijlocul cămășii; 10. Se întoarce ușor cămașa fără a o mototoli. Se îndoaie mînecile astfel ca manșetele să iasă în evidență; 11. Se îndoaie astfel pentru a obține un dreptunghi cu laturile de aproximativ 27/45 cm; 12. Iată cum arată o cămașă bine călcată.

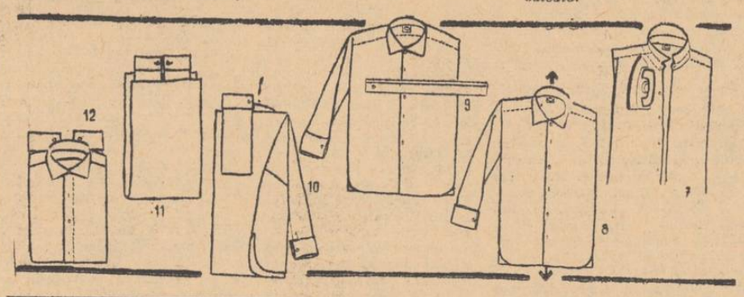

Pentru după amiază

1) Dintr-o țesătură de mătase cu desen, o rochie pe linie dreaptă completată cu o jachetă bor-a-bor, cu guler, rever și patru clape.

2) Rochie gen furou din mătase imprimată, cu umărul degajat. În jurul decolteului, un bie legat în spate cu o fundiță.

3) Două piese din stofă. Cazaca fără mîneci, are un gît înalt și marginea de jos franjurată.

4) Taior din catifea cu jachetă bor-a-bor lăsînd să se vadă gîtul și cravata bluzei din mătase imprimată.

5) Rochie din mătase grea cu fusta îngustă. Corsajul bluzant are în talie, lateral prins un trandafir.

Desene de Raia SOLOMONICA

LA 16 ANI

Iată cîteva modele de rochii pentru fete în jurul a 16 ani. Linia este cea modernă, dreaptă, cu o ușoară evazare jos, cute laterale, cordon larg mai jos de talie și mînecile scurte sau deloc. Materialele preferate sînt stofa subțire, catifeaua și imprimeurile de nylon în culori mai mult uni, deschise, pastelate. Se folosesc la diferite ocazii festive (în familie).

Pe temele sezonului rece

HIPOTERMIA ACCIDENTALĂ

În anotimpurile reci, în diferite împrejurări — sporturi de iarnă, turiști și alpiniști surprinși de avalanșe, naufragiați, sau chiar în centre populate în timpul viscolelor — frigul poate produce înghețul organismului, stare extrem de gravă numită hipotermie accidentală. Acțiunea

locală a frigului produce degerăturile.

Gravitatea hipotermiei poate fi influențată în afară de temperatura mediului, atît de durata expunerii la frig, vînt, umiditate cît și de starea generală a organismului în momentul accidentului. Aceasta deoarece apa — cu o conductibilitate termică de 27 ori mai mare ca a aerului — și vîntul oferă bune condiții de eliminare a căldurii corporale, de unde și faptul că mărește riscurile în astfel de situații. Zăpada, în schimb, care este seacă și aerată, constituie o bună protecție contra pierderii de căldură, de asemenea și contra acțiunii periculoase a vîntului. De aici folosirea cu bune rezultate a adăposturilor formate de zăpadă.

Atît copiii cît și bătrînii sînt mai puțin rezistenți la scăderile mari de temperatură.

Manifestările înghețului diferă de la omul sănătos la cei epuizați, denutriți, intoxicați.

La individul sănătos apare frisonul, contracții musculare, dureri ale cefii, sensibilitate crescută a tegumentelor, reflexele devin mai vii, pulsul mai frecvent. Dacă temperatura corpului continuă să scadă (sub 34°), accidentatul devine dezorientat, somnolent, este cuprins de toropeală, insensibil, se instalează rigiditatea musculară, apoi starea de inconștiență.

La accidentații care în momentul expunerii la temperaturi joase sînt în stare de ebrietate, sînt denutriți sau epuizați fizic, sub influența unor toxice, organismul se răcește ca un corp fizic, adică fără nici o reacție. Ei sînt indiferenți, pasivi, pielea devine marmorată, lividă.

Indiferent de forma înghețului, în stările grave respirația și inima funcționează deficitar. În aceste cazuri, accidentatul va fi scos din mediul respectiv. Dacă respirația este oprită se va executa respirația artificială, metoda cea mai indicată fiind „gură la gură" sau „gură la nas".

Imediat ce condițiile s-au creat, accidentatul va fi introdus într-o baie cu temperatura apei de 40-45°. Tot corpul, inclusiv membrele, vor fi acoperite cu apă. În lipsa posibilității unei băi fierbinți, accidentatul va fi acoperit cu comprese calde pe piept (în dreptul inimii), pe abdomen, în jurul gîtului. Astfel temperatura corpului crește, bolnavul poate fi cuprins de frisoane care apoi încetează, respirația se ameliorează, inima va da mai mult randament. După ce starea generală se ameliorează, și dacă accidentatul este conștient, i se vor da băuturi calde cu puțin alcool.

În astfel de cazuri nu sînt indicate fricțiunile sau masajele deoarece pe lîngă că sînt inutile, pot produce rupturi musculare și hemoragii. De asemenea nu sînt indicate încercările de a încălzi accidentatul apropiindu-l de sobă sau prin raze infraroșii, reșouri.

Bolnavul va fi supravegheat în permanență mai ales respirația și pulsul, i se vor oferi condiții de liniște, iar pentru completarea tratamentului va fi solicitat medicul.

Dr. Zorel FILIPESCU

MEDICUL vă sfătuiește

Să prevenim îmbolnăvirile cauzate de răceală

Dacă în timpul lunilor friguroase și umede nu se iau suficiente măsuri pentru a ne feri de răceală, organismul devine mai puțin rezistent la îmbolnăviri. În asemenea condiții, microbii și virusurile care pătrund în corp se înmulțesc mai ușor și pot produce diferite boli cum sînt gripa, amigdalita, bronșita, pneumonia și altele.

Bolile cauzate de răceală pot fi însă de multe ori prevenite dacă se ține seama de unele recomandări:

— Pentru treburile gospodărești, nu se va ieși afară prea subțire îmbrăcat sau cu picioarele insuficient protejate.

— La muncă și în restul timpului îmbrăcămintea va fi de așa fel încît să nu se simtă frigul, dar nici să producă transpirație. La mersul prin ploaie ori viscol, se va folosi îmbrăcăminte și încălțăminte corespunzătoare care nu lasă să pătrundă spre corp frigul și umezeala. Hainele, lenjeria și încălțămintea udă trebuie schimbate cît mai repede cu putință. E bine ca încălțămintea să fie cu un număr mai mare spre a permite portul ciorapilor de lînă și mișcarea în voie a degetelor. În felul acesta picioarele vor fi ferite și de îngheț.

— Persoanele insuficient călite nu vor merge cu capul descoperit prin ger sau ploaie, numai de dragul de a lăsa impresia unei ținute sportive. Femeile, oricît ar dori să fie în pas cu moda, vor renunța în timpul iernii la unele modele de pantofi decupați și la ciorapii prea subțiri.

Copiii nu vor fi ținuți toată ziua în casă. Cîteva ore pe zi la aer curat și soare, chiar în zilele geroase, călesc organismul și-l fac mai rezistent la îmbolnăviri. Copiii vor fi bine îmbrăcați cînd merg la plimbare sau se joacă afară, dar nu prea gros. Încălzirea peste măsură provoacă transpirație și favorizează răcelile.

— Pentru acomodarea mai lesnicioasă a corpului la temperatura scăzută de afară, camerele de locuit și de lucru nu vor fi supraîncălzite. Cea mai potrivită temperatură pentru locuință și încăperile de lucru este de 17—20 de grade.

— În timpul aerisirii camerelor, se recomandă ca persoanele rămase în interior să se îmbrace corespunzător.

— După baia de curățenie se va rămîne în casă cîteva ore. E preferabil însă ca baia să se facă înainte de culcare.

— Cei care iau parte la reuniuni sau petreceri urmate de dans, vor evita băuturile prea reci cînd sînt înfierbîntați și se vor feri de răcorirea în sălile neîncălzite, la ferestrele deschise sau afară, dacă nu sînt bine îmbrăcați.

— Nu se va abuza de alcool, crezînd că acesta ar produce corpului un surplus de căldură și astfel s-ar evita bolile provocate de răceală. Dimpotrivă, consumul exagerat al băuturilor alcoolice favorizează pierderile de căldură din organism și micșorează rezistența la îmbolnăviri.

— Cînd corpul este înfrigurat e bine să se facă imediat o frecție generală cu alcool medicinal și să se bea cîteva ceaiuri fierbinți, spre a se stimula circulația sîngelui și a ajuta organismul la recuperarea căldurii necesare.

Dr. I. LEGIC

PARIETO-GRAFIA

Parieto-grafia este o nouă metodă folosită de autorii sovietici în diagnosticul „cancerului gastric", determinîndu-se în același timp spațial dimensiunile și contururile tumorii, răspîndirea infiltrației în pereți, starea diafragmului, prezența sau absența aderențelor din tumoare și diafragm și în unele cazuri de invadarea tumorii în lobul stîng al ficatului.

Metoda constă în următoarele:

A doua sau a treia zi după examenul radiologic al stomacului și intestinului, se instituie pneumoperitoneul cu administrare de 1 200—1 500 ml oxigen în cavitatea abdominală.

După cîteva ore de decubit orizontal, aerul se distribuie uniform în tot abdomenul, ceea ce permite obținerea unui contrast bun. A doua zi, se introduce în regiunea inferioară a esofagului sau în stomac o sondă subțire și aceasta din urmă se umflă treptat cu aer. Apoi se fac radiografii de față, profil etc. cu tomograful vertical, făcîndu-se secțiuni tomografice — la o distanță de 14—15 cm de regiunea dorsală — arătînd în plus grosimea reală a peretelui gastric care este un semn radiologic important al infiltrației sale.

Metoda a fost folosită cu rezultate bune în 45 de cazuri de neoplasm gastric și pentru diagnosticul diferențial al stenozei pilorice

UN SFAT UTIL

Curățirea pardoselii de mozaic din baie sau bucătărie se face astfel: După ce s-a îndepărtat praful cu o mătură cu părul moale se spală pardoseala cu o cîrpă udată și bine stoarsă, de preferință udată în apă caldă.

Din cînd în cînd, pardoseala se spală cu apă fierbinte și săpun, folosind puțină sodă în apă, sau un praf detergent (Alba, Perlan etc.).

Cînd pardoseala s-a pătat cu grăsime se poate freca bine locul cu nisip fin și cenușă. Petele care persistă se tamponează ușor cu apă oxigenată.

GHIDUL GOSPODINEI

SOSURI PICANTE

Sos de roșii: 30 g. grăsime, 40 g. făină, 2 linguriță de pastă de roșii, puțin usturoi, o ceapă mică tocată mărunt, 1/2 litru zeamă de carne sau oase, sare. Se încinge grăsimea la care adăugăm făina, ceapa, usturoiul și pasta de roșii. Deasupra turnăm zeama de oase. Se potrivește de sare.

Sos de hrean: 50 g. hrean, 1 dl. bulion, 1 1/2 dl. smîntînă, 1 lingură pesmet, 1 linguriță muștar amestecat cu 1 linguriță de oțet. Se fierbe hreanul ras cu bulion, pesmet și 2 linguri de smîntînă. Se dă prin sită, se adaugă muștarul, oțetul și restul de smîntînă.

Sos de castraveți: (pentru rasol) 50 g. grăsime, 50 g. făină, 1 dl. smîntînă, 5 dl. zeamă de carne, 2 castraveciori. Se încinge grăsimea, se adaugă făina și după ce s-a colorat se stinge cu zeama de carne. Castraveciorii se taie felii subțiri, se adaugă la acest sos și se mai fierbe încă 10-15 minute. În momentul cînd servim sosul adăugăm și smîntîna.

Sos matelot: 50 g. grăsime, 1 ceapă, 1/2 morcov, 1-2 foi de dafin, 50 g. făină, sare, piper, 5 dl zeamă de carne sau apă. În grăsimea bine încinsă se prăjește ceapa tocată mărunt, feliile de morcov, foile de dafin, se adaugă făina, se pune zeama de carne sau apă. Se lasă să scadă la fumătate. Se potrivește de sare și piper. Acest sos se servește la rasol de carne sau pește.

Sos robert: 50 g. grăsime, 50 g. făină, 5 dl. zeamă de oase sau apă, 2 linguri oțet, 1 lingură muștar. Se prăjește făina în grăsime pînă prinde culoare, se umple cu zeamă de carne sau apă, cu oțet și la urmă se adaugă muștarul. Cine dorește poate să pună 4 dl. zeamă de oase și 1 dl. vin. Acest sos se servește la friptură de porc și gîscă.

Sos vinegrete: (sos rece). Se fărîmă cu furculița 2 gălbenușuri fierte tari împreună cu sare, piper, muștar și verdeață, o ceapă tocată. Se amestecă 3 linguri de oțet și 2 de untdelemn, se adaugă albușul tocat mărunt și ceapa. Se servește cu carne rece.

Meniul săptămînii

— **Supă de oase cu tăieței; praz umplut cu carne; mere coapte.**
— **Colțunași cu brînză; mîncare de prune cu orez; ruladă cu nuci.**
— **Ciorbă țărănească de vacă; musaca de macaroane; compot de caise.**
— **Cașcaval pane; inimă la grătar cu murături; halva.**
— **Supă de legume pasate cu smîntînă; mîncare de țelină; budincă de griș.**
— **Mămăliguță cu brînză; șnițel-cartofi prăjiți; compot.**
— **Ciorbă de rață; ostropel de rață; cremă de vanilie.**

Pentru sănătatea noastră

E BINE SĂ PRETINDEM...

...IN LOCALURILE DE FRIZERIE ȘI COAFURĂ. Se știe că lucrătorii din acest sector se străduiesc să ne servească în condiții cît mai igienice. Totuși, în zilele de mare aglomerație, dacă se omite uneori să se aplice vreuna din normele de igienă, avem obligația, în interesul sănătății noastre, să pretindem la tuns sau

la ras punerea unei mantale ori a unui șervet proaspăt spălate, care n-au mai fost utilizate la alți clienți. Dacă nu s-ar proceda astfel riscăm ca pinza care a protejat gîtul altor persoane — dacă acestea sînt suferinde de eczeme ori furuncule — să transmită diverși germeni patogeni cum sînt stafilococii și streptococii, care ne pot îmbolnăvi de unele boli de piele asemănătoare cu a acelora care au purtat mantaua sau șervetul înaintea noastră.

Mica hemoragie produsă de tăietura bricitului în timpul bărbieritului constituie și ea o mică problemă în localurile de frizerie. Creionul hemostatic sau piatra specială pot fi utilizate numai acasă, cînd servesc pentru uzul propriu. În localurile de frizerie sînt însă interzise, deoarece pot vehicula uneori microbi din sîngele unui bolnav la un om sănătos. De altfel, lucrătorii din aceste localuri cunosc normele de igienă și în această privință, fiind obligați să oprească micile hemoragii cu tampoane de vată îmbibate cu apă oxigenată.

După raderea bărbii unii obișnuiesc pudrarea obrazului. Desigur că aceasta se face cu o bucată de vată neutilizată încă în acest scop la altă persoană. Dacă totuși, din greșeală, s-ar omite această regulă de igienă, nimeni nu s-ar supăra cînd am pretinde puțină vată neîntrebuințată spre a evita eventualele transmiteri ale diverșilor germeni infecțioși pe obrazul nostru.

La tratarea părului cu soluții colorate, clientele e bine să nu se grăbească. În felul acesta vor avea totdeauna posibilitatea să pretindă executarea probei de tolerare la coloranți, care preîntîmpină iritațiile și inflamațiile pielii capului.

Spre a se evita infecțiile la degete, ustensilele pentru manichiură trebuie să fie bine dezinfectate. Cererea de a se respecta asemenea obligații nu poate fi considerată de nimeni drept o pretenție exagerată.

...LA RESTAURANTE, BUFETE, COFETĂRII, CENTRE DE RĂCORITOARE. Dacă ni se servesc băuturi în pahare ciobite la gură, acestea trebuie refuzate. Paharele ciobite nu pot fi spălate corespunzător. Pot provoca zgîrieturi ale buzelor și infecții locale sau generale.

La centrele de răcoritoare e preferabil ca paharul să fie spălat în fața noastră chiar dacă a mai fost spălat înainte. E o bună măsură de precauție spre a evita eventuala transmitere a herpesului buzelor, a aftelor sau chiar a gripei, amigdalitei, tuberculozei sau a altor boli infecțioase.

Cînd la restaurante ni se servesc chifle sau felii de pîine e bine să pretindem ca acestea să ne fie aduse de la oficiu și nu de pe mesele vecine. Nu e nici plăcut, nici igienic să consumăm pîinea sau chiflele care au fost pipăite de alți consumatori înaintea noastră.

Dr. I. LEONESCU

Colțul celor mici

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

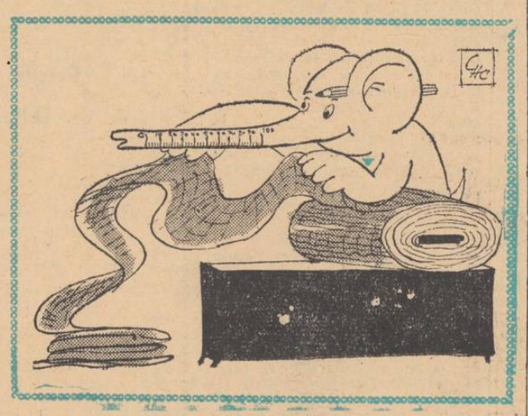

GHICITORI

E pe drumurile toate
Și pe cărțile uitate
E pe geamuri, pe sub pat
Dar pe unde nu-i băgat?
(PRAFUL)

Nu e zmeul din poveste
Dar mai iute ca el este
Căci în goana ei nebună
Trece glonț pe lîngă Lună.
(RACHETA)

Iarna, vara, la tot pasul
Spune-mi cui îi curge nasul?
(CODUL REZERVOR)

Șt. FĂTULESCU

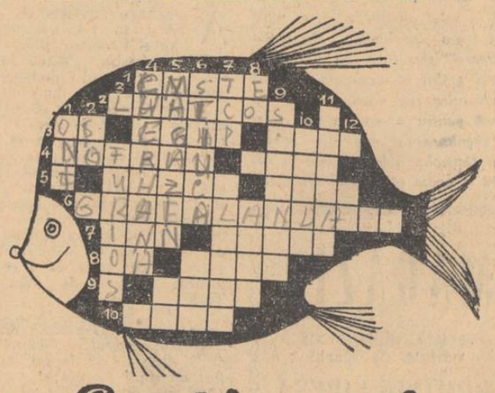

Șeptișorul

ORIZONTAL: 1) Vînatul pescarului 2) Adjectiv pentru o fetiță care nu pronunță bine literele 3) Îți rămîne citeodată în gît — Căpetenie de trib la arabi — ...la protap! 4) Nume de băiat — În formă de ou 5) Albia unei ape — Dibaci. 6) Mare în partea de nord a Europei (2 cuvinte) 7) Mai mare ca pîrîul — Luntre ușoară 8) Cămașe de țărancă cusută cu flori de mătase — Culoarea șingelui 9) Orizont 10) Momeală pentru pești.

VERTICAL: 1) Oficiul Național de Turism 2) Pronume 3) Cum e pescarul cînd n-a pescuit nimic! 4) Cherhana 5) Baltă cu pește — De dimineața pînă seara 6) Pește de baltă, răpitor — Crăcuță 7) Deprindere caraghioasă — Priponul vaporului 8) La table! — Peștele are multe 9) Eleșteu artificial 10) Suportă 11) Oraș nou în Delta Dunării 12) Lele!

C. GHEORGHE

MICA BIBLIOTECA „MAGAZIN"

STILMAN

Schiță de Henry Lawson (Australia)

Stilman este un bărbat zdravăn. Dacă te-ai căsătorit, ți-ai înjghebat gospodărie și dacă spre nenorocirea ta ai cunoscut cîndva pe Stilman, iar el se află din întîmplare prin împrejurimi, cu siguranță se va abate pe la tine. Te va găsi cu orice preț, oricît te-ai căzni să-ți piardă urma. Cînd îți vine în casă, fără să aștepte invitație, el va rămîne la ceai, și dacă va rămîne la ceai, mai tîrziu o să te roage „să-i așterni măcar pe podea" și să-l adăpostești pentru o noapte. Iar dacă va petrece la tine o noapte, el va rămîne pînă... pînă i se va ivi o altă ocazie mai bună.

Să te despărți de Stilman este cu neputință. El se comportă în așa fel încît face impresia că tu personal l-ai invitat să rămînă — l-ai obligat la asta, în ciuda pasiunii sale de a vagabonda, fiind bucuros să rămîi în tovărășia lui, iar el rămîne numai din simpatie pentru tine. Desigur el nu-și permite să jignească pe vechiul său prieten, refuzîndu-i invitația.

Stilman cunoaște bine oamenii. Victima lui, de obicei nu avea nici îndrăzneală, nici putere să-l scoată din casă. Stilman este orb și surd la toate aluziile, și, dacă stăpîna casei, ajungînd la disperare, îi spune ceva de-a dreptul, el se preface indignat și răspunde ceva cam în felul următor:

— Dar ce-i cu dumneata, bună femeie? Parcă ai fi ieșită din minți. Eu sînt doar oaspetele bărbatului dumitale.

Iar dacă ea nu vrea să-i gătească, el își face singur mîncare

De el nu se poate despărți nimeni. În asemenea cazuri unii merg la poliție. Dar, după cum s-a amintit, Stilman cunoaște bine oamenii.

Există o singură soluție să scapi de el — mutarea în alt loc, dar și atunci, cu toată probabilitatea, el s-ar apuca să te ajute pentru drum, ar merge cu legăturica sa cățărat pe bagajele tale și te-ar aduce la disperare.

Într-o zi se instală, cu astfel de maniere, la vechiul său prieten, coleg de școală, Brown, care s-a căsătorit.

Brown încercă toate mijloacele să se descotorosească de Stilman, dar nu-i reuși niciunul. Într-o bună zi, Brown îi spuse lui Stilman:

— Știi, dragă prietene, mi-e teamă că n-o să te mai putem adăposti mult timp. Vreau să spun... să te aranjăm mai bine. Înțelegi, ne vine în ospeție pentru o lună, două, sora nevestii-mi și nu-i putem pune la dispoziție decît camera ta.

Urmă o pauză extrem de chinuitoare pentru Brown. Tăcerea lui Stilman nu prevestea nimic îmbucurător. Brown ședea cu coatele pe genunchi, apoi își trecu cu indiferență mîna peste frunte și disperat continuă:

— Îmi pare foarte rău, dragul meu; personal nu am nimic împotriva ta. Din contra, chiar aș dori mult să rămîi. Eu n-am nici un amestec aici. Soția... În ce mă privește am făcut tot ce-mi era posibil, dar cu ea nu o scoți la capăt. Datorită prezenței tale m-am simțit în casa mea un adevărat stăpîn. Știi, se poartă cu mine mai bine de cînd te am pe tine în casă. Dacă vei pleca îți voi simți lipsa. Dar tu trebuie să înțelegi. Vine soră-sa... trebuie să înțelegi.

Aici sărmanul Brown se pierdu, îi părea rău că a început discuția. Însă Stilman îi veni în ajutor, găsise o soluție salvatoare.

— Dar camera din fund? întrebă el.

— O! Nici prin gînd nu ne-a trecut să-ți oferim camera aceea! spuse Brown, recurgînd la ultima stratagemă. Nu e bună la nimic. Ai să te simți prost acolo, și afară de asta este igrasioasă, ai să răcești, ai să te nenorocești pe toată viața. E bună numai pentru spălătorie.

— Fleacuri! îl întrerupse Stilman. Am să răcesc! Cît am vagabondat prin țară, am dormit pe unde am apucat, pe orice vreme, și tu îți închipui că o simplă igrasie poate să-mi dăuneze. Prostii! Drept cine mă iei? Nu-ți mai bate capul cu asta, prietene! S-a hotărît: mă mut în camera din fund, tu numai să mă anunți cînd sosește cumnata. Vreau să mă mut mai devreme ca nevastă-ta să poată pregăti totul pentru venirea ei. Asta-i tot. Și acum spune-mi, ai un șiling? Mă duc să fac rost de niște bere.

— În sfîrșit, dacă tu crezi că ai să te simți bine acolo, rămîi, eu voi fi bucuros, spuse Brown abătut.

Cînd Stilman plecă după bere, Brown se adresă soției:

— Cheamă să ospetezi pe o femeie oarecare și spune-i că e sora ta.

Miss Brown spuse:

— Am știut că așa se va întîmpla.

Stilman cunoaște bine oamenii.

Dar în cele din urmă Brown hotărî că așa nu poate să mai meargă. Gîndindu-se mereu la acest lucru ajunsese la disperare, nu mai putea să muncească. Se învoise de la serviciu ca să se „monteze bine", iar seara veni acasă peste măsură de revoltat și băut și încercă să-l dea afară pe Stilman. Acesta însă îl puse la punct și-i trase o săpunează bună.

Seara, Stilman stătea la patul lui Brown cu un pahar de oțet, înfășurat în hîrtie, cîteva felioare de carne crudă și un sifon.

— Ei Brown, ce-ai de spus în apărarea ta? întrebă el aspru. Cum de nu-ți e rușine! Te-ai întors aseară acasă într-un hal fără hal și ai jignit pe oaspetele tău, care este și vechiul tău prieten, poate cel mai bun, deși probabil tu nici nu știi asta! Altcineva cu siguranță te-ar fi chemat în fața justiției și te-ai fi ales cu trei luni închisoare pentru insultă. Cum de nu te-ai gîndit la soția ta, la copiii tăi și la tine însuți, chiar dacă nu-ți pasă de simțămintele vechiului tău prieten? Iată bea asta și dă-mi voie să te pun pe picioare.

Îu romînește de I. BABIN

O EMISIUNE DE MĂRCI POȘTALE

„Insecte din fauna țării"

Una din primele emisiuni de mărci poștale programate să apară anul acesta în țara noastră are ca subiect „Insecte din fauna țării".

„Fauna" este o temă dintre cele mai solicitate de filateliștii din lumea întreagă. Amatorii respectivi nu se pot plînge că sînt neglijați de țara noastră. În ultimii ani au apărut mai multe serii de mărci poștale cu subiecte din acest domeniu, ca de exemplu: Fauna din Delta Dunării (1957); Păsări cîntătoare și folositoare (1959); Monumente ale naturii (animale rare) și Pești din țara noastră (1960); Animale de rasă (1962); Păsări de rasă (1963) etc.

Dar și filateliștii care și-au restrîns colecția la o ramură a faunei, sub tematica „insecte", au avut la dispoziție cîteva emisiuni interesante apărute în țara noastră și care completează emisiunile similare puse în circulație în numeroase alte țări.

Astfel, pentru a contribui la cunoașterea, deci la apărarea împotriva **insectelor dăunătoare,** o emisiune cu acest subiect a apărut în țara noastră în anul 1956. Emisiunea, alcătuită din trei valori, prezintă următoarele insecte: nălbarul (10 bani), gîndacul de Colorado (55 bani), cărăbușul de mai (1,75 lei). Ultima valoare există și într-o culoare schimbată.

În anul 1960 a fost pusă în circulație emisiunea **„Fluturi"**, 6 valori deosebit de apreciate de tineret, atît pentru coloritul lor cît și pentru formatele diferite, unele mai rare (triunghiular, rombic). Emisiunea înfățișează cîțiva dintre fluturii mai cunoscuți din țara noastră și anume: ochi de păun (10 bani), limenitis populi (20 bani), chrysophanus virgaureae (40 bani), coada rîndunicii (55 bani), striga (1,60 lei), apatura iris (1,75 lei). Emisiunea a fost completată cu două plicuri „prima zi" obliterate cu o ștampilă reprezentînd și ea un fluture.

Un fluture frumos alături de un copilaș apare și pe prima valoare (20 bani) din emisiunea **„Copii"** tipărită în anul 1962, emisiune care subliniază viața senină, fericită a copiilor din țara noastră.

★

Emisiunea care urmează să apară în curînd, este alcătuită din 8 valori, cu un nominal total de 5,95 lei.

Cele 8 mărci, în cîte patru culori, au următoarele valori: 5; 10; 35; 40; 55 bani; 1,20; 1,55; 1,75 lei și reprezintă patru tipuri de fluturi și patru insecte diferite, mai răspîndite în țara noastră.

Mărcile, cu dimensiunile 37,8/27 mm vor fi tipărite la ofset, pe hîrtie cretată.

Desenele au fost executate de Aida Tasgian-Constantinescu căreia i se datorește și machetele grafice ale emisiunii „Fluturi" din anul 1960.

Emisiunea va fi completată cu două plicuri „prima zi" obliterate cu o ștampilă specială.

★

În anul acesta urmează să mai fie puse în circulație, în țara noastră, alte trei emisiuni din tematica „faună" și anume: **„Acvariumul de la Constanța"** (calcan, pisică de mare, stavrid, cocoșel de mare, căluț de mare, rîndunică de mare, morun, nisetru), **„Hipism"** (săritură la obstacole, dresaj, proba completă de săritură, demonstrație de pistă), **„Parcul Zoologic de la Băneasa"** (leu, tigru, zebră, cămilă, flamingo, fazan, lebădă neagră, piton indian).

PRONUME

ORIZONTAL: 1) Autorul povestirii „La noi la Viișoara" — 1100! 2) A scris poezia „Ea-și urma cărarea-n codru" — Localitate în U.R.S.S. 3) Scriitor francez, autorul romanului „Fratele meu Yves" — Pronume — Voi 4) Perioadă de timp — Articol nehotărît — Popor asiatic 5) Sînt per TU — Localitate în Nigeria 6) 4! — A scris poezia „Noi doi sîntem salahorii" — S 7) Aproape ridicule! — Urît 8) Insulă în arhipelagul Salomon — Localitate în Ciad — Culoare la cărți 9) Ion Hobană — Aproape nouă — Varietate de struguri 10) Înainte de mie — Folositor — Pronume 11) Provocat — Autorul poeziei „Tu" 12) A scris poezia „Păstrează-mi mina ta în ale tale" — El e întotdeauna singur! (pl.).

VERTICAL: 1) SE — Poet ardelean, autorul poeziei „Voi" 2) El și Ea îndrăgostiți — Autorul poeziei „Tu ești poet" 3) Coșcogea — Pronume — Are același nume cu mine 4) Lac în Suedia — Nota bene — În opoziție cu noi 5) V — Tînăr poet, autorul poeziei „Drumul către tine" — Înainte de amiază 6) A scris poezia „Tu țara mea de ploi neocolită" — Stridenți, puternici 7) În acest moment — Scriitor francez, autorul romanului „El și Ea" 8) Negație — „Pronume" — Pronume 9) Afirmație — Posedă — Specie de grîu 10) El și Ea legați pe viață — Lac ... pronominal — Bună pe jumătate! 11) TI! — Ta-Ta 12) Autorul cîntecului „Voi ce-ați făcut" — Pronume.

Prof. Mircea BARBU

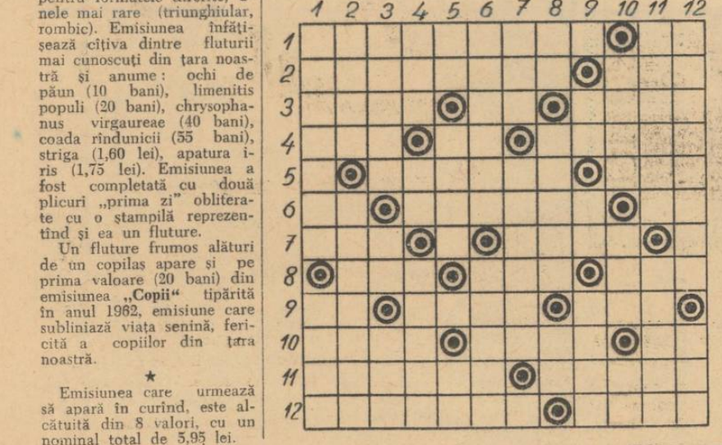

REBUS

LA FÎNTÎNĂ

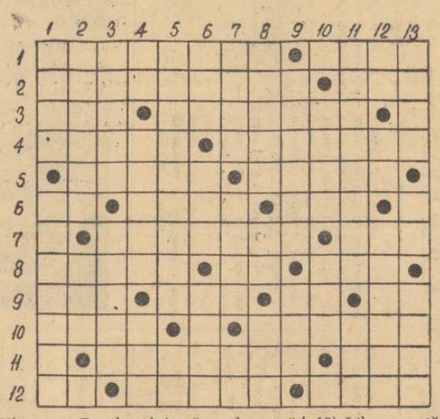

ORIZONTAL: 1) Autorul versurilor „Vino-n codru la izvorul / Care tremură pe prund, / Unde prispa cea de brazde / Crengi plecate o ascund" — Anunță „Fîntîna Blanduziei" 2) Marele nostru povestitor, autorul povestirii „Fîntîna hazului" — Mușchi care crește pe marginea izvoarelor 3) Rîu în U.R.S.S. — Eroul unei poezii de G. Coșbuc, care spune „...Și de amar îndelungat, / Nevestei mele i-a secat / Al laptelui izvor!" 4) Autorul basmului „Fîntîna domniței" — Nimfă care a fost transformată de Diana în fîntînă pentru a o scăpa de urmărirea lui Alfeu (mit.) 5) Popor antic care sărbătorea „fontanalele" — Pronume demonstrativ 6) Vocale — Pictor romîn, autorul tabloului „Țărănci spălînd rufe la puț" — A vui 7) Piese de mici proporții — Ued în Algeria 8) „Izvorul roșu" de Nicolae Jianu — Aur — Stradă (abr) 9) Rîu pe care era așezată Sparta — Bătaia tobei! — În fîntînă! — Editură 10) Loc de recreere cu alei și fîntîni arteziene — Orașe întărite cu ziduri 11) Găleată pentru scos apa din fîntînă — Copac 12) Țeapă — Fîntînă monumentală în Latium, care alimenta cu apă Roma printr-un apeduct — A compus melodia „La fîntînă".

VERTICAL: 1) A căzut din lac în puț — Se povestește că pe vremea lui au fost construite sau restaurate la Roma, 105 fîntîni, 130 castele de apă și 700 bazine 2) Legendarul constructor al mănăstirii Curtea de Argeș, în amintirea căruia a fost construită o fîntînă — 60 minute 3) La fîntînă, la izvor se-întîlnește dor cu dor — Pompă de fîntînă 4) Din nou! — Patria lui Ulisse — Rezultatul împărtirii 5) Ca o fîntînă în Sahara — La ciutură! 6) Pîrîu format din scurgerea apelor provenite din ploaie — A vrut să scoată luna din puț — Fragmente din „Fîntîna turmelor" 7) A oferit loc de dormit cuiva — Rudă — Udrea Vasilescu 8) Articol nehotărît — Pronume — Cîntecul greierului 9) Cronicar — Sursă de... apă! 10) Liber cugetător — Fîntînele 11) La Fontaine — La fîntînă, la izvor (pl) 12) Spetează la războiul de țesut — Ochi de lanț — Sculptor francez, autorul a numeroase fîntîni, adevărate opere de artă 13) Cară apă de la fîntînă — Afirmație — Nume bărbătesc.

Marcu FILOTI

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

„ZI ȘI NOAPTE"

ORIZONTAL: 1) Matinali — Popa. 2) Im — Luceafărul. 3) Rica — Ultima — A. 4) Onora — Azi — ZD 5) Datat — A — Intîi. 6) Ați — Aspect — An. 7) N — Da — Luna — N R. 8) Zi — Mese — Reed. 9) A — Arap — Stil — I. 10) Minor — Oca — Unu. 11) Is — Strauss — Ar. 12) Cartier — Comun. 13) Echi — Răsărită.

„ÎN ARENA CIRCULUI"

ORIZONTAL: 1) Acrobat — Alfa. 2) Plasa — Indoit. 3) Loc — Scamator. 4) Aviator — Sura. 5) Un — Roman — S. — C. 6) Z — Meni — Ul — CT. 7) Etan — Cai — Noi. 8) Urăm — Nasuri. 9) Cre — Ana — AMT. 10) În — Animale — A. 11) Regret — Sîrmă. 12) Curaj — Cinema.

— Ce te-au învățat părinții tăi să faci cînd vezi o femeie în picioare?

— Mămica mi-a spus să-i cedez locul, iar tătucu a zis să mă fac că citesc ziarul.

FRED GHENADESCU

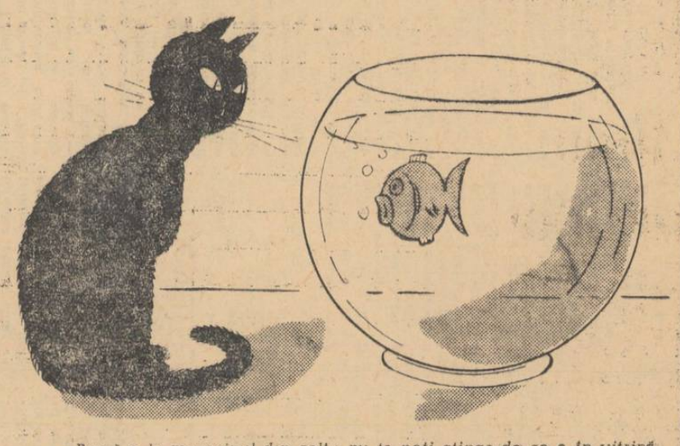

Cu toate dispozițiile primite, responsabilii de unități comerciale refuză să vîndă produsele aflate în vitrine atunci cînd stocul din magazin a fost epuizat

— Parcă e la magazinul din colț: nu te poți atinge de ce e în vitrină.

Cronica ascensorului

Ascultă, venerabilă cutie
Cu pas în verticală și sonor
Deși ești o banală colivie,
Și ți se spune tanțoș, ascensor,

Te-ai cocoțat în viața mea de-odată
Și m-ai făcut astenic și nervos.
Ești ca o supărare condensată
Și ca o nevralgie de prisos.

Cînd mă pîndești să mă întorc acasă,
Îmi și servești o poantă de efect.
Îți rîzi de mine și mă prinzi în plasă
Cu nelipsitul, veșnic „e defect".

Cum stau în bloc și la etajul zece,
Sătul de repetate așteptări
Întreaga-mi existență se petrece
Urcînd mereu și coborînd pe scări.

Străbat acum etajele în goană
De parcă-s alpinist calificat
Și ca să nu-mi pierd vremea de pomană,
Mănînc pe scări și nu mai dorm în pat.

O dată m-ai oprit între etaje.
Și am zăcut așa o lună-mi pare
Noroc c-aveam cu mine și bagaje,
Că mi-am gătit acolo și mîncare...

Eram un fel de Robinson Crusoe
Și pînă ca vecinii să observe,
Am stat în sihăstrie de nevoie
În strîmta ta cutie de conserve.

Perfidă plăsmuire locativă!
Confuză trăsătură de mister!
Prilej de așteptare maladivă,
Cu domiciliul veșnic la parter.

...Cum vrea să te repare „Ascensorul"
(Ne-a tot promis într-una cu toptanul)
Decît să-ți duc atîta vreme dorul
Eu m-am decis. Prefer... aeroplanul!

D. TABACU

S. NOVAC

Calitatea unor țigări mai lasă de dorit.

— Noroc că atunci cînd s-a repezit duiaul la mine aveam țigara în mînă; am smuls un ciomag din ea și i-am dat una în cap de l-am lăsat lat!!!

Epigrame

Unei artiste încrezute

Nu e ea prea reușită
Nici în rol de rangul patru
Dar, cînd nu-i distribuită
Poți s-o vezi, că... face teatru.

Unuia de pe bulevard

Pașii-i poartă-n ritm: TORERO
Nădragi (ținte): CABALERO
Pe cap: CICERO *sau* NERO
Înăuntru poartă: ZERO

Emil NEICIULESCU

De-aie iernii...

Unui vaimbus cu... „plus"

Cred că iarna-n drum spre noi
Pe la el întîi coboară:
Scad, deci, gradele pe-afară
Ca la dînsul, în... butoi!

Unui zgîrcit

Spre dulap, îl văd venind
Ca să-și ia căciula-i fină...
Dar n-o scutură, gîndind
Să nu piardă... naftalină!

Unuia care se încălzește la... bufet

În butoi stînd, Diogene,
Medita despre ființă...
Erai omul său, măi nene,
Pentru... schimb de locuință!

Sig. HOROVITZ

V. ALEXIU

— „Nae, ai făcut-o fiartă!...
— „Nu eu... el!

„NU SINT DE ACORD"

„Eu tovarășe nu sînt de acord. O fi ea măsura asta destinată să asigure liniștea publică dar mie mi-a răpit-o de tot. Păi unde se pomenea la mine să nu citesc dimineața „Sportul"?!... Îl cumpăram de la chioșc, îl deschideam la mijloc, potriveam pasul și-i dădeam drumul. Într-o jumătate de oră eram la lucru și cu două pagini citite. Ce viață liniștită... Clacsoanele își făceau datoria, eu îmi citeam „Sportul", toate mergeau strună. Acum gata! De cînd s-a interzis clacsonatul s-a terminat și liniștea mea sufletească. Nici un zgomot, nici măcar un țîrîit de motocicletă, nimic. În schimb, dacă dintr-un motiv oarecare ai coborît de pe trotuar tocmai cînd semaforul e pe roșu — se mai întîmplă, nu? — auzi imediat un fluierat scurt care-ți alungă toată buna dispoziție. Să mai citești „Sportul"? Gata s-a terminat... „Prezentați vă rog buletinul" Apoi, invitație la ședința cu pietonii contravenienți; asta fără să mai punem la socoteală cei cinci lei pe care îi plătești.

Sau dacă te întîlnești cu un prieten; unde poți sta de vorbă că pe trotuar încurci circulația? Nu trebuie să cobori în stradă? Ei și dacă ai coborît și trece o mașină, de ce să nu clacsoneze și ea de două-trei ori ca să o auzi și să te dai la o parte? În loc de asta, se apropie fără zgomot de tine, oprește la cîțiva metri și auzi șoferul apostrofîndu-te: „N-ai trotuar, tovarășe?" Auzi întrebare, parcă trotuarul ar fi al meu nu al statului. Uite, vezi? De asta nu sînt de acord".

Iată-l pe eternul nemulțumit! Grăbit trece în iureș printre cetățenii aflați pe trotuar lovind cînd pe unul, cînd pe altul. Deodată virează spre partea carosabilă traversînd cu aceiași impetuozitate printre mașini. O frînă bruscă îi aduce aminte că e periculos să faci asemenea traversări. Își continuă însă drumul însoțit de reproșurile foarte puțin amabile ale șoferului: „Unde ți-e capul?" Partea vizată se întoarce peste umăr pentru a face dovada că există. „Ce, dumneata nu ai întîrziat niciodată de la semnarea condicii? Și pe urmă ce vină am eu că s-a interzis clacsonatul?"

Așa-i el. Nu-i place nimic. Nu-i plăceau — pe vremea clacsonatului — mașinile deoarece clacsonau, acum nu-i plac fiindcă nu clacsonează... Nu-i plac taxatorii care cer bani mărunți, nici autobuzele cu autoservire deoarece au casetele puse în văzul tuturor așa că e riscant să pui în loc de cincizeci de bani o lamă de ras veche sau un placheu — te vede lumea. Indiferent din ce parte traversează o stradă, i se pare că roșul ține mai mult decît verdele. În legătură cu orice problemă are o părere care începe, în majoritatea cazurilor astfel: „Eu, tovarășe, nu sînt de acord!" Așa-i el, veșnicul nemulțumit.

Anton UNCU

Poșta redacției

MARIA VIDRAȘCU — București. Institutul pedagogic poate fi urmat de cadrele didactice care predau la clasele V—VIII și numai la propunerile secțiilor raionale de învățămînt. E bine, totuși, să vă adresați sfatului popular raional, expunînd situația dv.

ST. GH. ȘTEFĂNESCU — Pitești. Primiți mulțumirile noastre pentru bunele urări făcute și pentru prețioasele dv. aprecieri. Ne conformăm dorinței exprimate, comunicîndu-vă că un articol ca acel despre ascensiunile pe Mont Blanc în 1850 și 1851 nu mai interesează pe cititorii care iau cunoștință despre temerarele escaladări ale vîrfurilor Himalaiei, performanțe sportive realizate în zilele noastre. Reținem sugestia dv. de a ne oferi și alte articole. Sîntem în așteptarea unei noi scrisori.

FLOREA NEAGU — Buzău. Operațiunea de încheiere a abonamentelor la Programul radio pe trimestrul I s-a încheiat. Rămîne să vă procurați programul de la chioșcurile de difuzare a presei.

M. ȘEICĂRESCU — Buzău. Epigramele dv. sînt un fel de poveste în versuri. Că nu așa trebuie să fie, vă puteți convinge ușor, citind epigramele bune, acelea care pregătesc cu grijă poanta neprevăzută de cititor. Numai așa se poate obține o satiră calitativă.

GH. MEDREA — Arad. Meseria de șofer înseamnă într-adevăr o calificare, dar dacă lucrați ca ajutor de lăcătuș, se ia ca bază aceasta din urmă. În consecință, comisia a procedat just atunci cînd nu v-a dat recomandarea pentru școală.

NICOLAE MOCANU — Ploiești. Cele două fotografii trimise revistei, dovedesc într-adevăr că nu sînteți la primele încercări. Totuși, ele nu pot fi publicate, deoarece sînt prea mici. Ne interesează asemenea fotografii, precum și alte teme, dar este de dorit ca ele să fie realizate la dimensiuni mari. Cît privește familia compusă din cinci generații, puteți să ne trimiteți materialul și în măsura în care prezintă date inedite și interesante, am putea să-l publicăm.

DAN DIMITRIU — București. O cronică rimată la un meci jucat cu mult în urmă nu e recomandabilă. Regretăm că n-a venit la timp. Nu ne abținem de a vă declara că posedînd calități de umorist, puteți realiza și alte lucruri la fel de bune. Țineți însă seama de actualitate și mai cu seamă de oportunitate.

IVAN ILEA — Turda. Adresați-vă Ministerului Minelor și Energiei Electrice din București, care se ocupă de hidrocentrala respectivă.

GETA BELDIMAN — Galați. Caricaturile trimise nu sînt publicabile, nefiind reușite artistic.

FLORIN DUMITRANA — comuna Cartojani, regiunea București. Vă înțelegem dorința de a promova dar cu vechimea actuală și cu școala pe care ați absolvit-o au puteți deocamdată să fiți încadrat pe post de tehnician II. În momentul cînd veți termina școala medie puteți aspira la postul respectiv, atunci avînd și studiile necesare și vechimea.

Redacția: Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 240

Actorul Grigore Vasiliu-Birlic în rolul lui Căbulea din piesa „În Valea cucului" de Mihai Beniuc (sculptură în ipsos realizată de Vasile Vasiliu-Falti)

Birlic... sau Falti?

(Urmare din pag. 1)

— De fapt, dv. sînteți gemeni?

— Nu. Sîntem născuți la Fălticeni, însă e o diferență de doi ani între noi.

Așa am aflat că Falti are 61 de ani, iar Birlic își pregătește anul acesta jubileul de 60 de ani de viață și 40 de teatru.

— Și aceste „adăugiri" de nume Birlic și Falti, de unde provin?

— Mai întîi că Birlic — îmi replică Falti — la început s-a numit ...Breloc. Știți că pe vremea aceea, companiile teatrale — ca de altfel și artiștii — o duceau greu, astfel că conducătorii acestor companii erau mereu siliți să apeleze la subvenții, la o părticică din fondurile pe care politicienii verosi de odinioară le minuiau mai mult în folosul lor. Ion Iancovescu, unul din conducătorii companiei din Pasajul Eforia — (unde Birlic și-a făcut debutul în Capitală, într-un spectacol unde a apărut alături de o galerie de mari actori ca Agatha Bîrsescu, Mișu Fotino, Ionel Țăranu, Ion Iancovescu, Const. Tonceanu) — a început să-l ia și pe Birlic atunci cînd umbla după fonduri. Avînd noroc — mima veselă a fratelui meu, strîmea buna dispoziție — Iancovescu l-a poreclit Vasiliu-Breloc.

— Dar cum s-a ajuns la Birlic?

— Păi — răspunse chiar cel... vizat — am jucat într-o localizare de Tudor Mușatescu, denumită „Birlic" (în original Smucki). Era un rol de contabil, adus din fundul Moldovei ca să pună ordine la băncile din București și care — bietul de el — intră într-o serie întreagă de peripeții... De atunci, spectatorii cînd mă vedeau, mă arătau cu degetul: „Uite-l pe Birlic!"

— Nu uitați apoi, adăugă Falti, că în Moldova la asul din cărțile de joc se spune „birlic". Ori, cum fratele meu dorea ca în teatru să aibă numai „birlici"...

— Și Falti?

— Așta v-o lămuresc eu! Se oferi Birlic. Pentru că demult erau cîțiva artiști plastici cu numele de Vasiliu și pentru a nu fi confundați, forul tutelar a adăugat numelui de Vasile Vasiliu și prescurtarea „Falti", de la orașul natal Fălticeni. S-a întîmplat chiar și o... încurcătură cu asta. Schimbarea numelui i-a fost adusă la cunoștință lui Falti de Ministerul Instrucțiunii Publice — cum se numea atunci — printr-un plic galben, oficial, trimis la Fălticeni. Plicul l-a primit tata. (În paranteză fie să spun că tata era iubitor de artă, lăsîndu-l cîte odată pe Falti la Covora și îndemnîndu-l să se uite la vreun pictor din parc pentru a-i urmări desfășurarea lucrului, pe șevalet). Neavînd atunci ochelarii la el, tata a înțeles — din adresa scrisă pe plic — cu totul altceva. Îngălbenindu-se la față, l-a luat pe Falti de o parte și i-a spus: „Vezi că ai un plic de la... cabinetul de instrucție, fiindcă ești declarat... Falti!"

Discuția aluneca apoi asupra preocupărilor celor doi artiști.

— Mai țineți minte cum v-ați făcut debutul?

— Eu, spuse Birlic, plecînd spre o dezvoltare superioară, întîmplările pe rațiune, pe justiție și pace. Întreg episodul procesului, al judecării lui Orest de către Areopag, înființat atunci chiar ca tribunal al unei justiții **omenești**, mai dreaptă decît justiția divină, nu are alt sens decît acela al marșului progresului biruitor și fără limită în sus, prin forța rațiunii. În oricărei tradiții, a oricărui exercițiu, și măcar a unei experiențe precedente, făcînd în toate direcțiile primul pas, rezultatul muncii lor este cu deosebire remarcabil. E un rezultat care confirmă, încădată, că actorii noștri sînt capabili și mai mult decît li se cere în mod obișnuit, că actorii noștri iubesc sarcinile excepționale, pentru că are un nivel constant, ci are culmi și depresiuni, — nu are unitate, ci frecvente alunecări în direcții divergente. Stilul lui **Agamemnon** nu seamănă cu stilul **Choeforelor**, mai alături de drum fiind aceasta din urmă; chipul lui Egist e dintr-o altă lume decît al corifeului cu care se înfruntă; Electra e concepută după un hieratism neconcordant și anti-tragic; în **Eumenidele**, partea cea mai bună a spectacolului, se contrazice, uneori, realismul cel mai modern cu viziunea feerică, și chiar de basm. Trebuie spus, spre lauda regizorului Vlad Mugur, că, totuși, această enormă navă cu trei punți are undeva un centru de greutate, care o face să înainteze mereu. E tot meritul său că spectacolul e limpede, că niciodată desfășurarea versurilor nu a fost silnicită, că ideile se comunică în deplină claritate. Poate că mai presus de toate, spectacolului îi lipsește o anumită doză de grandoare, fără de care tragedia greacă, creată și desfășurată în contact direct cu cerul, își pierde o mare parte din... grandoarea sa. Există o anumită supradimensionare (cu totul neelastică) a eroului de tragedie greacă, în care stă, poate, în mai mare măsură decît în multe alte trăsături specifice, esența genului, a fenomenului, în descrestarea căruia se produce însăși descreșterea potențialului tragic. Și o anume lipsă de **forță**, care însă nu este imputabilă regizorului, ci... regizorilor, întrucît denotă lipsa de exercițiu clasic a actorilor.

Sînt foarte numeroși interpreții trilogiei, și este absolut imposibilă analiza individuală. Cu deosebire remarcabili, ni s-au părut Petre Gheorghiu, corifeul corului de bătrîni; Ileana Predescu, interpreta Cassandrei, deși cu o accentuată tendință spre sentimentalism; Beatrice Fredianov, în rolul excepțional de greu al Clitemnestrei, inspirată, desigur dar fără a comunica suficient forța unei multiple patimi clocotitoare; Lazăr Vrabie, în Orest-efectiv cel mai dificil rol, care a demarat destul de greu, dar a găsit, în **Eumenidele**, accente foarte convingătoare; Ica Matache-Costescu, corifeea eryniilor, cu unele ascuțișuri de vrăjitoare populară. Interpretarea celorlalte roluri nu e mult de-

fi putut interpreta cu naturalețe pe eroina filmului lui Pietro Germi. Firește, acoasta nu scade cu nimic valoarea talentului ei și a inclinației ce o avea încă din copilărie pentru „a face film". Această dorință — pe care o au mulți copii — nu s-a risipit însă mai tîrziu pentru Daniella. În 1955, ea părăsește Sicilia pentru a veni la Roma. Aici își face studiile cîștigînd totodată bani, ca prezentatoare de modele. Apoi, pleacă la Paris, unde — continuînd să fie manechin — a încheiat și primul ei contract pentru filmul „Negustori de fete" al lui Maurice Cloche. Reîntoarsă la Roma și-a continuat meseria inițială. „Aceasta — spune Daniella — a durat peste trei ani. Trebuia să se întîmple ceva pentru ca să pot ieși din această situație..." Și aceasta s-a întîmplat. Aflîndu-se în vizită la unul din cunoscuții ei — scenarist al filmului „Divort italian" — a luat cunoștință de textul scenariului. Trezindu-i interesul, ea s-a hotărît pe loc să se prezinte regizorului Pietro Germi care tocmai căuta interpreta pentru rolul Rosalia. „Mi-am pus — povestește ea — o rochie neagră — anume cea pe care o păstrez în film — și mi-am regăsit pentru moment accentul meu, sicilian. Două zile mai tîrziu am fost angajată..."

După „Divort italian" — film premiat la Cannes — pentru Daniella Rocca au urmat alte roluri în filme ca „Prizoniera orașului" — istoria tristă a unei femei tuguslave în timpul ocupației hitleriste —, „Apartamentul" cu Gabriele Ferzetti, Thomas Millian și Curd Jürgens, „Don Juanii", film francez în care interpretează din nou o siciliană...

UN PORTRET PE SĂPTĂMÎNĂ

DANIELLA ROCCA

Probabil că spectatorii savuroasei comedii „Divorț italian" păstrează încă despre Daniella Rocca imaginea eroinei din film: o femeie „între două vîrste", cu un farmec insinuant și... tomnatec, cicălitoare... Privind fotografia de mai jos vă puteți da seama că între Daniella și baroneasa Rosalia Cefalu nu există o altă corespondență decît aceea pe care au creat-o machiajul și jocul excelent al artistei.

Căci, în realitate, Daniella Rocca este cu mult mai frumoasă decît eroina din „Divorț italian" pe care a interpretat-o. Siciliană după tată, iugoslavă prin mamă, spaniolă după bunică din partea mamei și corsicană prin bunicul din partea tatălui, Daniella cunoaște îndeajuns de bine moravurile celor de pe meleagurile Mediteranei, pentru a o

AGATA DRUZESCU la microfon și... catedră

Deși e seară, pe cu-loar se fac auzite voci puternice, într-un prelung „sostenuto". Nimic mai firesc. Ne aflăm doar la Operă, pe un cu-loar, în fața sălii de repetiție „Jean Athanasiu". Recunoaștem un dialog între Aida și tatăl ei, Amonasro.

— „Aici un lucru greu m-aduce, Aida... Ochii mei nu mă-nșeală. Iubești în taină pe Radames...".

— „Și sînt în mîna lor, cu, fiica lui Amonasro..."

În cel privește pe interpretul lui Amonasro, e limpede: Petre Ștefănescu-Goangă, artist al poporului. Aida? Peste cîteva minute stăm de vorbă cu interpreta: tînăra soprană Agata Druzescu. Prezența ei în această seară într-o sală de repetiție a Operei precede debutul pe care-l va face într-un spectacol cu „Aida", în primul trimestru al anului.

— Dealtfel pregătirea pentru debutul meu la Operă în „Aida", a reprezentat unul din obiectivele principale ale activității mele artistice din anul care a trecut. Amintesc că am participat la un concurs deosebit de serios organizat de Operă pentru a obține rolul „Aidei" pe scena Operei. Dacă debutul meu va fi la înălțimea așteptărilor, atunci...

— Atunci?

— Voi putea activa mai intens în cadrul Operei... În orice caz eu muncesc temeinic, știind că un debut la Operă dovedește, pe deoparte încrederea ce mi se acordă, pe de altă parte, răspunderea ce-mi revine...

— Ce satisfacții de ordin artistic ați avut în anul care a trecut?

— Înainte de toate — prezența mea solistică în cadrul ansamblului „Ciocîrlia". Am fost distribuită în numeroase spectacole. Mă acomodez bine cu repertoriul ansamblului. Menționez interpretarea unor piese cu specific patriotic ale compozitorilor romîni Hilda Țerea, Tiberiu Brediceanu, Dumitru Bughici, Alfred Mendelsohn etc. De asemenea, numeroase piese ale literaturii muzicale clasice... În 1955 eram coristă. Căsînd înțelegere și sprijin, concomitent cu activitatea la ansamblu am putut urma conservatorul „Ciprian Porumbescu", la clasa Artei Flo-rescu. După absolvire am preferat să-mi desfășor mai departe activitatea artistică în cadrul ansamblului „Ciocîrlia"...

— Și în afară de ansamblu?

— Anul trecut am susținut și două recitaluri, în sala mică a Palatului. Am prezentat un program de lieduri în primă audiție, ale compozitorilor Albert Roussel, francez, și Joaquin Nin, spaniol. În program au mai figurat lieduri ale compozitorilor romîni Mihail Jora, Doru Popovici și Paul Jelescu.

— Ați participat la vreun concurs cu caracter internațional?

— Da, chiar încă de cînd eram studentă la Conservator. În anul 1960 am participat la Concursul internațional de canto „Ferenc Erkel" de la Budapesta. Un an mai tîrziu am primit premiul III la cel de-al doilea Concurs internațional „George Enescu". În 1962, Helsinki: Concursul internațional al tinerilor soliști. În orașul Festivalului mondial al tineretului am primit, la concurs, premiul I și Medalia de aur...

— Alte preocupări actuale?

— Cele de ordin didactic.

— Adică?

— Mă pasionează munca mea didactică la Conservator, în calitate de asistentă la catedra de canto. Acum sînt în toi pregătirile pentru concursul care va desemna studenții Conservatorului nostru care vor participa la cel de-al treilea Concurs internațional de muzică „George Enescu" din acest an. Și nouă, cadrelor didactice, ne revine o mare răspundere. Avem studenți talentați, care trebuie să se prezinte la concurs bine pregătiți, la adevărata lor valoare...

Carol ROMAN

La Circ... un recital de poezie

După *„Aventurile lui Don Quijote în arenă"*, Circul de Stat continuă prezentarea unor spectacole de factură originală, prin noua premieră, *„Circul Horilor de gheață"*.

Spectacolul își propune să ilustreze unele poezii dedicate iernii. În timp ce la microfon, artiștii C. Antoniu, Ion Fințeșteanu, Radu Beligan, Clodi Berthola, Mihăilescu Brăila, Ion Dichiseanu, Rodica Tutuianu, C. Codrescu, declamă versuri (imprimate pe bandă de magnetofon) sub cupola circului se desfășoară diverse le numere specifice genului. Astfel, „Iarna" lui Vasile Alecsandri este ilustrată de acrobațiile lui duo Bernea, „Masa" lui Topîrceanu de dresura de urși a lui Vintoiu, „Vulturii de foc" de Mihai Beniuc de trupa de zburători a lui Ganea, poezia „Zdreanță" de Tudor Arghezi, va fi redată de o dresură de cîini a lui Milco, iar poezia „Scamatorul" de Topîrceanu de un prestidigitator. În spectacol partea comică este reprezentată prin clovnii Tonino și Sache.

Tot în actuala stagiune, Circul de Stat va avea oaspeți de peste hotare. Ansamblul Circului cehoslovac, va prezenta spectacol „Non stop 1964". Din grupul de artiști cehoslovaci menționăm pe dresoarea Andrea Orlov, pe clovnii muzicali Sambo și Emilio, pe basculiștii „6 Zoras", pe bicicliștii „2 Slatanach".

În timpul reprezentațiilor circului cehoslovac se va pregăti încă o premieră: feeria „Păcală și Tîndală" de Dem. Savu. Spectacolul, pus în scenă de regizorul Costel Ionescu, va aduce în arenă peripețiile celor doi eroi din folclorul nostru.

MARIAN Sandu

Instantanee la Estradă

Trei oaspeți: Al. Giugaru, Ion Fințeșteanu și Mony Ghelerter

E cumva vreo gregială? În preajma sălii Savoy a Teatrului Muzical „Constantin Tănase" doi cetățeni comentează cu insuflețire:

— Curios, l-am văzut întrînd în teatru pe Alexandru Giugaru...

— Și eu, ieri dimineață, toi cam pe la această oră, pe Ion Fințeșteanu. Naționalul e doar peste drum, nu aici...

Pe bună dreptate și-au pus această întrebare, neavînd încă de unde să afle că într-adevăr, cei doi artiști ai primei noastre scene, sînt oaspeți ai estradei, pregătind un spectacol de miniaturi („7 păcate" de Al. Andi, Mircea Crișan și Radu Stănescu) alături de cunoscuți artiști ai genului.

Iată, interpreții s-au adunat cu toții: Mircea Crișan, Stela Popescu, Tanți Căpățînă, Mihai Ciucă, Constantin Lulescu, Nicu Constantin, Janina Tonescu Fințeșteanu, Petru Așan, Silviu Solovinschi. Desigur, doriți să aflați cine va conduce repetiția. Ei bine, un alt oaspete: maestrul emerit al artei, regizorul Mony Ghelerter.

Caricaturi cu... muzică

Caricaturistul Nell Cobar a scris textul unui concert-spectacol, iar Gherase Dendrino, Aurel Giroveanu, George Grigoriu, Edmond Deda și Enrico Fanciotti au compus muzica. Așa s-a născut spectacolul „Aventurile unei umbrele" care se pregătește acum de un alt colectiv al estradei, sub conducerea regizorului B. Fălticineanu. În sala de la etajul întîi îl găsim la pian pe Edmond Deda care va avea conducerea muzicală.

Aflăm că tinerii artiști și cîntăreți ai teatrului vor avea la acest spectacol o importantă contribuție.

„Revista în Cosmos"

O altă echipă a pornit să realizeze „Revista în Cosmos". Regizorul Nicolae Dinescu, directorul teatrului „Constantin Tănase", care va semna regia noului spectacol, ne-a declarat că startul s-a luat în bune condițiuni. Autorii sînt: Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Cornel Constantinescu. Muzica aparține compozitorior Cezar Grigoriu, Temistocle Popa și Mișu Iancu. Iar conducerea muzicală o va avea Nicolae Patrichi. artist emerit.

Sandu NAUMESCU

Viața animalelor pe ecran

Cineastul francez Frederic Rossif — autorul recentului film constituit din documente de arhivă, *„Să mori la Madrid"*, care evocă eroismul aparatorilor Republicii Spaniole împotriva mercenarilor lui Franco și ai fascismului internațional — a realizat un original film despre fauna globului. El s-a deplasat cu aparatul de luat vederi în diferite părți ale lumii, înregistrînd cele văzute pe nu mai puțin de 300.000 metri de peliculă. Ulterior, a extras ceea ce era esențial pentru filmul *„Animalele"* care, după ce înfățișează etapele fundamentale ale apariției și evoluției materiei vii, antrenează spectatorul într-o călătorie fantastică prin lumea animalelor. Poate fi urmăriți astfel celebra fabulă a lui La Fontaine *„Vulpea și corbul"* filmată pe viu, apoi episoade din viața elefanților, a urangutanilor, lebedelor, crocodililor etc.

În film apare și gheparadul. Acest animal, care trăiește la tropice, este ceva mai mic decît pantera, semănînd cu o pisică. Amintim cititorilor că numele acestui animal — folosit în chip figurat, ca sensul de fiară felină de pradă — a fost adoptat de către romancierul Giuseppe Tomasi di Lampedusa ca titlu al romanului său după care regizorul italian Luchino Visconti a realizat cunoscutul film distins anul trecut cu „Palme d'or" la Cannes, care va rula în curînd și pe ecranele noastre.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra"

„ORESTIA" de Eschyl

Dacă dramaturgia greacă antică nu s-a reprezentat de mult de tot, Orestia lui **Eschyl**, singura trilogie care ne-a ajuns întreagă din acele îndepărtate timpuri, nu s-a reprezentat niciodată în țara noastră. Acesta creștea cu mult meritul Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" a cărui premieră începe să capete importanța unei date istorice. Noi n-am putea onora în mod mai adecvat importanța acestei premiere „pe țară", decît comentînd, cît de cît, măreața capodoperă în care ni se povestesc ultimele trei momente ale sîngeroasei tragedii a neamului atrid. **Orestia** este un monument al frumuseții, o minune a geniului omenesc, și nimic nu e mai ilustrator, la fiecare răsfoire sau ascultare, decît constatarea că în această capodoperă, zace sămînța fecundă și precisă a unei dezvoltări viitoare, de milenii, a poeziei și dramei lumii. Cadrul și tematica acestei trilogii, s-a multiplicat în nenumărate cadre și teme ale unor opere ulterioare, desfăcîndu-se, grupîndu-se, dînd naștere la nenumărate noi cristalizări, care reprezintă nesecatul stimulent eschilian de-a lungul istoriei. Fiecare personaj al acestei tragedii a devenit strămoșul unui șir de eroi a căror spiță înfloresțe și astăzi cu aceiași vigoare: Agamemnon, Clitemnestra, Cassandra, Electra, Orest, păsărea spre o dezvoltare superioară, întemeiată pe rațiune, pe justiție și pace. Întreg episodul procesului, al judecării lui Orest de către Areopag, înființat atunci chiar ca tribunal al unei justiții **omenești**, mai dreaptă decît justiția divină, nu are alt sens decît acela al marșului progresului biruitor și fără limită în sus, prin forța rațiunii. În

VĂ POVESTIM FILMUL

„Omul cu rîcșa"

O producție a studiourilor japoneze

În micul orășel japonez toată lumea îl cunoaște pe Matsugoro, poreclit neîmblînzitul Matsu, care-și cîștigă existența împingînd rîcșa cu care transportă pe cameni bogați.

Și viața îi oferă prilejul de a-și arăta adevăratul său chip. Într-o bună zi, pe cînd împingea rîcșa pe străzile orășelului, el salvează un copil plăpînd care se rănise. Îl duce acasă și aduce și un medic refuzînd apoi orice recompensă pentru serviciul făcut. Dar căpitanul Yoshioka, pe al cărui fiu îl salvase, îl invită la masă trecînd peste diferența socială atît de strict delimitată în acei primi ani ai secolului.

Moartea lui Yoshioka — ce survine curînd — îl impresionează pe Matsu care se hotărăște să se dovedească grijii pentru soarta văduvei și a fiului.

De acum înainte Matsu are un scop în viață. El se ocupă îndeaproape de educația micului său protejat, Toshio; totodată, el începe să nutrească sentimente puternice față de văduva căpitanului. Știind însă ce bariere sociale îi separă el nici nu îndrăznește să i se destăinuie.

...Anii trec, iar Toshio crește mare. Ajuns student, el urmează să plece la universitatea din Tokio. Tînărul nu se mai simte însă bine sub ocrotirea acestui om simplu, lipsit de cultură. Mama lui Toshio chiar îi atrage atenția lui Matsu să nu-i mai spună pe nume — ci domnul Yoshioka. Aceasta este o grea lovitură pentru sărăcana îndelungată și simțirea adîncă a omului cu rîcșa. Totuși el continuă să le rămînă credincios.

Dar Matsu, în singurătatea lui, este tot mai copleșit de iubirea pentru văduva Yoshioka. Neputînd să încalce convenințele rigide ale societății în care trăiește el își alină durerea sufletului în băutură.

Într-o dimineață frigurcasă de iarnă, Matsu e găsit mort în zăpadă.

Aceasta a fost drama anonimă și tăcută a omului cu rîcșa căruia viața nu i-a oferit nici o bucurie

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

Magazin

5 minute cu ARTISTUL POPORULUI SICĂ ALEXANDRESCU (Pagina a 8-a)

O verificare utilă DE Dan Deslin (Pag. a 5-a)

TIGRUL SCHIȚĂ DE E. Parhomovski (Pagina a 7-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VIII — Nr. 332 • Sîmbătă 15 februarie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

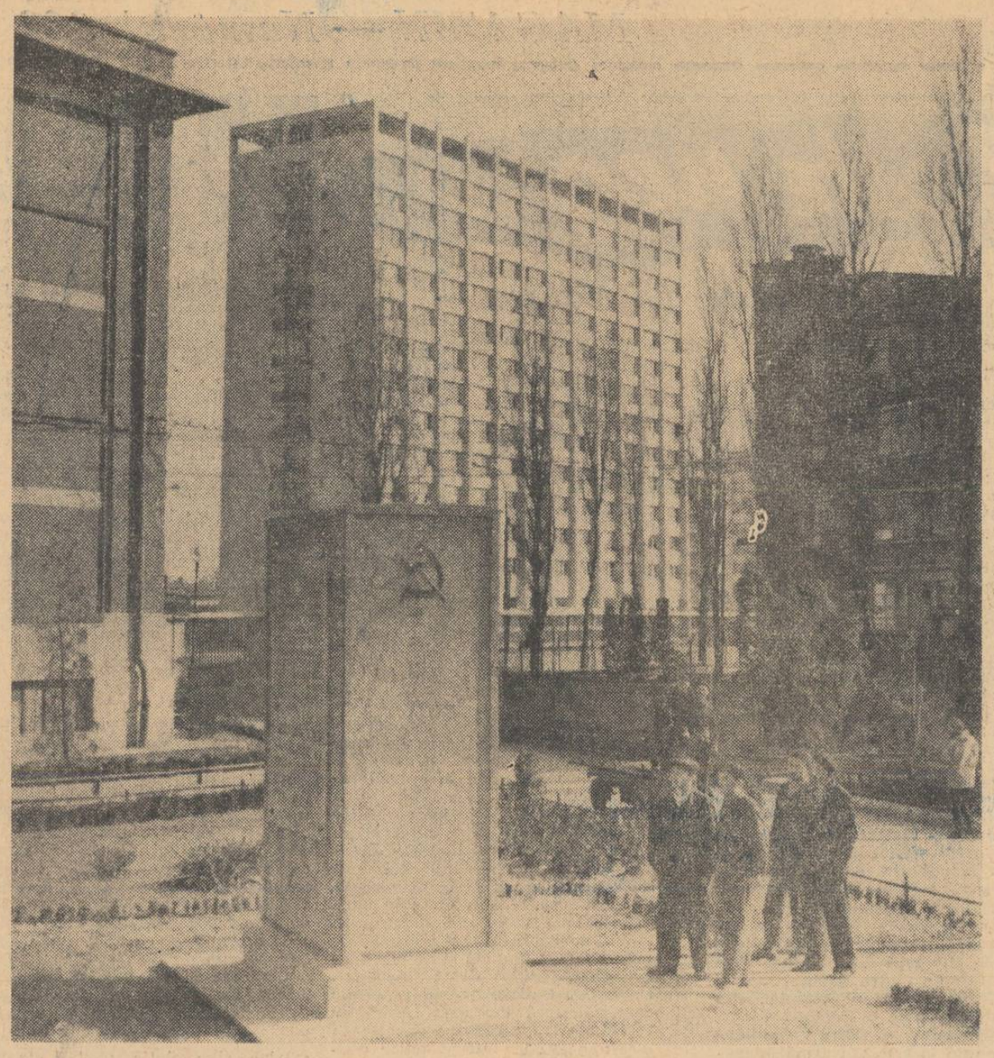

Grivița astăzi. Din curtea uzinelor — unde s-au desfășurat eroicele lupte ale ceferiștilor din februarie 1933 — se deschide perspectiva blocurilor construite în ultimul timp pe această importantă arteră a Capitalei

Fotografia : Nicu VASILE

ISTORIA UNUI ORAȘ

de Veronica PORUMBACU

Fiecare oraș are o legendă și un temperament. Caracteristic pentru ploieșteni a fost spiritul de împotrivire, legat și de nașterea și de istoria orașului. Întemeietorul său, moș Ploie, a fost un rumîn care n-a mai îndurat lanțul greu al șerbiei și a fugit de pe o moșie boierească, statornicind o așezare la răscrucea drumurilor de negoț. Urmașii lui, ploieștenii, s-au îndeletnicit cu cărăușia mărfurilor și în această calitate se găsesc ei trecuți încă din secolul al XVI-lea în condicele brașovenilor. Bun popas pentru chervane, Ploieștii au adăpostit scurtă vreme și pe Mihai Viteazul, în drumul său de scurtă glorie în Ardeal. De la el au rămas chiar cîteva edicte date în Curtea Domnească, instalată în tîrg. Domnitorul cu tragic destin a acordat titlul de oraș liber locului de popas și dreptul de a nu plăti dări niciunui boier. Numai că, în timpul fanarioților, un domn a „dăruit" orașul liber unui văr al său, din familia Moruzi, lăsînd tîrgoveților numai mahalaua Tîrșorului, fapt nemaipomenit și pricină a celui mai lung proces din istoria țării, purtat jumătate de veac între cetățenii liberați de Mihai Viteazul și Moruzeștii care-i primiseră... în dar! Proces dureros, care a sărăcit populația și a silit-o chiar la răscoala din 1807, cînd tîrgoveții au dărîmat palatul pretinșilor stăpîni. Și poate că și această înfruntare de decenii a ascuțit spiritul de hartă al viitorilor „republicani" ploieșteni și le-a întărit înclinația spre ironie. De aceea, poate că nici un alt oraș din țară nu l-ar fi putut naște în apropierea sa mai legitim pe Ion Luca Caragiale, care te întîmpină și azi cu ochii maliționși, chiar și în piatră...

Soarta Ploieștilor era scrisă însă nu numai în topografia locului, dar și pe harta lui subterană... Încă

(Continuare în pag. a 3-a)

INVITAȚIE LA DRUMEȚIE

„Stau în fața hărții patriei și privesc îndelung spațiul ce cuprinde locurile pe unde am hoinărit de curînd. Caut să reconstitui imaginile culese de-a lungul acestui drum. Doresc să dau însemnărilor mele un caracter sugestiv, cu nădejdea că ele vor îndemna poate și pe alți drumeți să pornească prin aceste locuri, să cunoască măreția lor liniștită, ineditul lor. Lugojul, Făgetul, Homojdia, Rușchița, sînt jaloanele vastului trapez, care îmbrățișează o bună parte din munții Poiana Ruscăi".

Așa își începe cunoscutul alpinist Emilian Cristea istorisirea despre frumoasa călătorie făcută în acești munți, situați la periferia marilor regiuni carstice, cu interesanta Peșteră cu apă de la Romînești, cu pitoreasca și primitoarea cabană Căprioara, ori cu unele creații sculpturale ale naturii.

Impresiile sînt însă multiple, pentru că tot mai mulți sînt acei care îndrăgesc frumusețile patriei, care pornesc voinicește să admire apusul de soare de pe Ceahlău, să revadă Cheile Bicazului, ca și atîtea alte locuri pitorești din țară. Turismul a început să capete — tot mai pregnant — un caracter de masă. Motiv suficient deci pentru a ne adresa unor oameni de specialitate, solicitîndu-le să ne informeze asupra noutăților.

Interviul „Magazin"

Mircea SCRIPCA

(Continuare în pag. a 5-a)

UN PREZENT

Ansamblul folcloric craiovean

Desigur, pentru orice lucrător al scenei, mult rîvnita răsplată a muncii sale nu poate fi alta decît aprecierea entuziastă a spectatorului. A muncit bine cînd cortina cade în acompaniamentul ropotelor de aplauze. Străduința sa și-a atins scopul cînd spectatorul se simte obligat să exprime prietenos și apropiat, chiar în scris, mulțumirea pentru clipele de destindere pe care artistul i le-a dat.

Cîntecul și jocul oltenesc ca și costumul național au dus faima creatorilor de artă populară a acestor locuri.

Dar niciodată arta folclorică din Oltenia sau Banat, Dobrogea sau Maramureș nu s-a bucurat de o răspîndire atît de largă ca aceea pe care a căpătat-o în zilele noastre. Ea este iubită și se află la loc de cinste în repertoriul formațiilor artistice de amatori, ca și în acela al marilor ansambluri profesioniste. Printre acestea din urmă se numără și Ansamblul de Stat de cîntece și dansuri „Nicolae Bălcescu" din Craiova, înființat cu mai bine de un deceniu în urmă.

Prezent în viața artistică a regiunii cu două sau chiar trei premiere pe an, ansamblul folcloric craiovean își are înscris în repertoriu nenumărate programe.

Desfășurînd ample cercetări în sate și comunele regiunii, de descoperire a folclorului nou, precum și o atentă grijă de punere în valoare a frumuseții cîntecelor și dansurilor mai cunoscute, membrii acestui ansamblu au contribuit din plin la cunoașterea și răspîndirea folclorului local. La Craiova, la Sibiu, la Hunedoara sau în alte orașe și comune din țară unde au prezentat spectacole, într-o serie de localități din R.P. Bulgaria unde au fost invitați în mai multe rînduri, în sate și orășele regiunii, mult apreciate sînt stilul, maniera, culoarea specifică pe care ei o dau folclorului regiunii pe care o reprezintă.

Elena PAVELESCU și Ion BECHERU

(Continuare în pag. a 8-a)

Profil în filigran

Pe aripi grațioase de fluture, furca de tors ardelenească poartă delicata caligrafie a inimii.

Mîna crestează în lemn gîndul, starea de suflet, mărturisirea de dragoste, așa cum o fac, fiecare în felul lor, cuvîntul, cîntecul, zisul din fluier. Ritmul ornamentelor tradiționale, cînd pripit ca măsurile unui joc săltăreț, cînd adînc și mușcat ca un strigăt pătimaș, aducea femeii iubite îndemnul la spor și mărturia devotamentului. Mai aproape de zilele noastre, gratul simbolic al semnelor s-a însoțit cu urarea scrisă: „Toarce mîndro și sporește / Și la mine te gîndește". Astăzi degetele îndemînatice urmează jocul aceleiași intuiții artistice, pe drumul neîntrerupt al tradiției, perpetuind motive străvechi, întinerite însă, în ipostaze noi.

Am întîlnit adesea, în expoziții și muzee, în revistele de artă și etnografie, lucruri făcute de mîinile meșterilor din satele Mărginimii, zise a Sibiului, zonă bogată în manifestări ale geniului

Boris BUZILĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

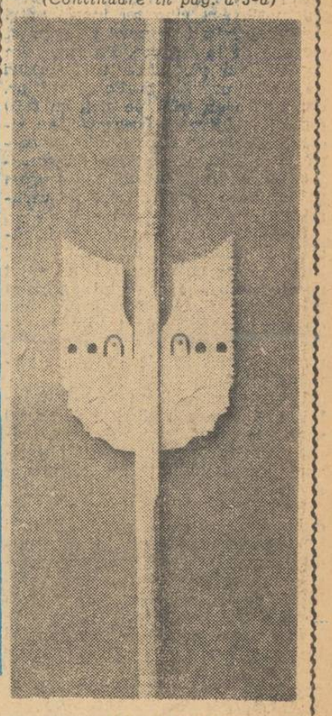

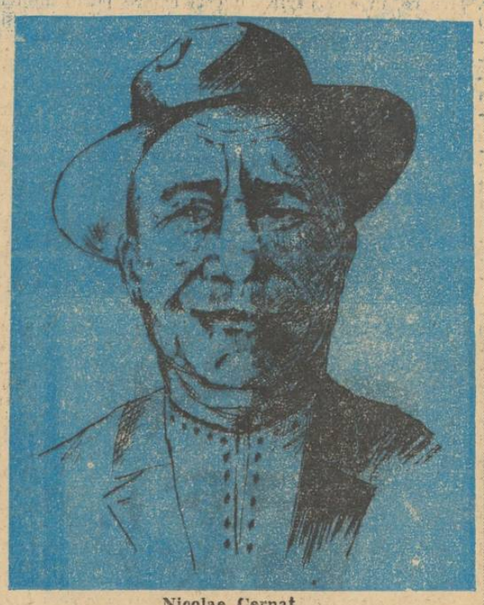

Nicolae Cernat

Batisfere - batiscafe - mezoscafe

Cercetarea lumii submarine, iată o problemă mereu nouă care pasionează atît pe specialist, cît și pe oricine este dornic să afle tot mai multe despre tainele naturii. Cine, vizionînd un film documentar despre viața submarină, nu a urmărit cu interes mereu crescînd imagini aproape de vis, culese din „lumea tăcerii"? Sau, care cititor al unui volum de oceanografie nu a fost cucerit de eroicele etape ale pătrunderii în abisurile mărilor și oceanelor? Desigur, specialiștii vor fi preocupați, de exemplu, de studiul influenței presiunii sau a lipsei de oxigen asupra organismelor, pe cînd ceilalți oameni vor fi atrași de flora multicoloră sau de fauna extrem de variată, care încîntă ochiul oricui. Fără îndoială însă, și unii și alții vor urmări cu multă atenție orice descriere a etapelor luptei pentru cucerirea adîncurilor submarine, precum și a aparatelor tot mai perfecționate care au ajutat și ajută omului în această nobilă misiune științifică. Deci, mai întîi, cîteva etape din...

Eroica cucerire a adîncurilor

Acum 30 de ani (1934), cercetătorii V. Beebe și O. Barton la bordul unei batisfere (sferă de oțel goală în interior, coborîtă cu cabluri speciale) au atins în Oceanul Atlantic adîncimea de 908 metri, în regiunea insulelor Bermude. După mai mulți ani, folosind un aparat similar dar perfecționat, Barton reușește să ajungă la 1372 metri, de astă dată în Oceanul Pacific (golful Santa Cruz). Ei au deschis calea spre cunoașterea „lumii invizibile" din adîncuri.

Dar batisferele prezentau inconvenientul că adîncimea de coborîre era mică, în funcție de lungimea posibilă a cablului coborît de pe nava-bază. Primul care a găsit mijlocul de a ieși din acest impas a fost geofizicianul elvețian August Picard.

Ing. F. CRISTESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

Pe coasta dalmatică

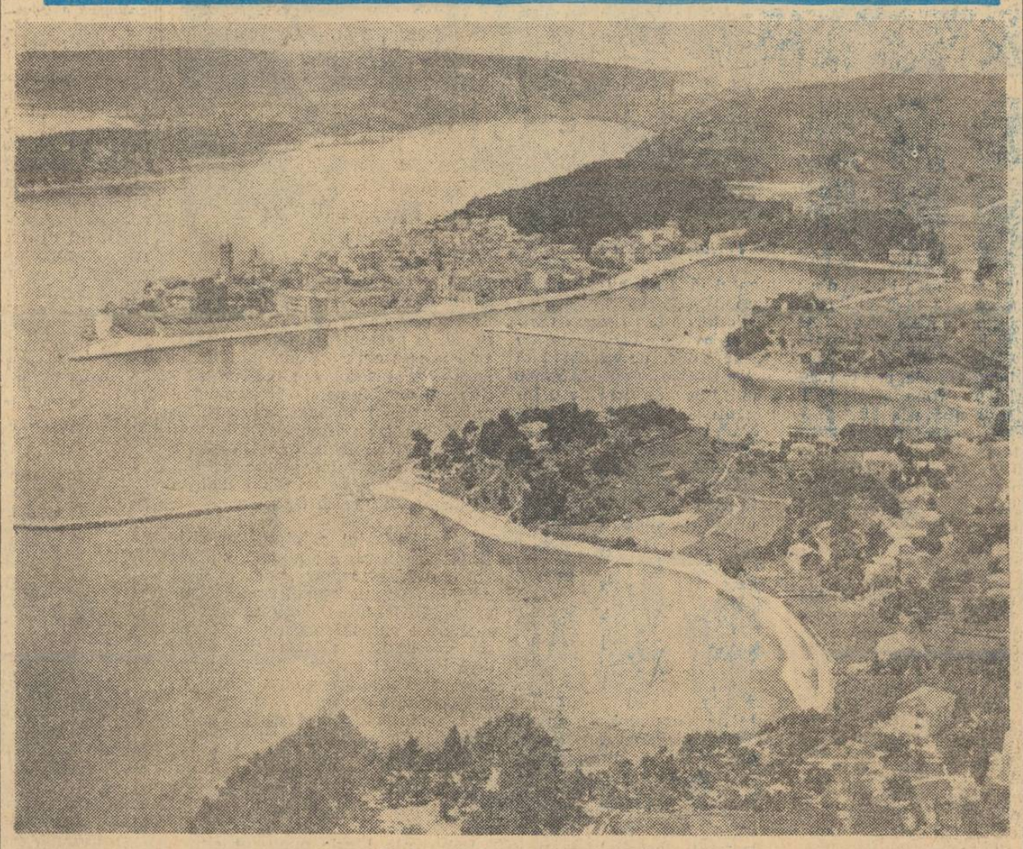

Vedere din avion a insulei Rab

Străbătînd coasta dalmatică, de jos, de la liniștitul lac Ohrid și pînă la nord, la Rjeka, mergînd pe uscat sau pe drumul paralel, al Adriaticei, călător cu trenul sau cu vaporul, am întîlnit același peisaj superb care înseamnă o armonioasă combinație de piatră, soare și apă. Cineva spunea că aici are loc un delicat dialog nocturn al cerului înstelat cu marea, cu această mare de un albastru siniliu, neînchipuit de albastră la fel ca și cerul ce împrumută culoarea de la ea. Cită deosebire între un țărm și altul al Mediteranei! De partea cealaltă: a Africii, am întîlnit o coastă monotonă, chinuită de o căldură toridă. Aici, pe pămîntul iugoslav, termometrul își plimbă încet mercurul, fără oscilații deosebite. Treapta lui 0 grade e foarte rar atinsă. Un vînt puțin umezit de vapori a-

Const. SÎRBU

(Continuare în pag. a 2-a)

Una pe săptămînă

VÎNĂTOREASCĂ

— ...Atunci am formal 03 și mi-a răspuns... imediat !!!

Desen de S. NOVAC

Dimensiunile trunchiului de copac din fotografie sînt de-a dreptul impresionante. A crescut și „trăit" în pădurile Birmaniei timp de 7 secole și jumătate. Lungimea trunchiului este de 33 picioare (un picior este egal cu 30,5 cm.), iar circumferința de 18 picioare. Din el se poate produce atîta placaj cît este necesar pentru acoperirea a două terenuri de fotbal

Cerul este negru... DE CE OARE?

— Scrisoare din Moscova —

Sar părea că răspunsul la această întrebare este firesc — în nopțile fără lună cerul nu se bucură decît de lumina palidă a stelelor. Lucrurile nu stau însă chiar atît de simplu. Universul este nesfîrșit și, prin urmare, pretutindeni în Univers există stele strălucitoare. Și, întrucît numărul stelelor este infinit, cerul în timpul nopții trebuie să strălucească cel puțin la fel ca suprafața Soarelui. Iar la noi, pe Pămînt, ca urmare a radiațiilor primite de la aștri, temperatura ar trebui să fie excepțional de ridicată. Dar nu se întîmplă așa. De ce oare?

Un răspuns just la această întrebare a fost dat relativ recent. În laboratoarele de astro-fizică teoretică ale Academiei de Științe a U.R.S.S., cu ajutorul unor mașini electronice de calcul, a fost calculat, din punct de vedere matematic, gradul de întunecime al cerului de noapte pentru diferite lungimi de undă.

De ce cerul nu strălucește orbitor? Cauza principală constă în aceea că sistemele astrale îndepărtate — galaxiile — se îndepărtează atît unele de altele cît și simultan față de noi. Cu cît distanța pînă la galaxia respectivă este mai mare, cu atît aceasta se depărtează mai repede. În prezent au fost descoperite galaxii care se îndepărtează cu o viteză egală cu aproximativ jumătate din viteza luminii. În cazul cînd sursa de lumină se îndepărtează, undele luminoase care vin spre noi de la această sursă au o frecvență de oscilație mai mică și, prin urmare, sînt purtătoarele unei energii mai mici.

În afară de aceasta, diferite galaxii și diferiții lor aștri nu au luminat întotdeauna în decursul existenței lor așa cum luminează în prezent. Căci corpurile cerești au un istoric al lor: ele se nasc, se dezvoltă și mor creînd alte lumi. Calculele arată că unele galaxii pe care le cunoaștem și cei mai vechi aștri ai acestora au apărut cu aproximativ zece miliarde de ani în urmă. Prin urmare, lumina galaxiilor care se află față de noi la distanțe pe care lumina le-a străbătut într-un interval mai mare decît zece miliarde de ani, nu a reușit să ajungă încă la noi. Iată de ce cerul de noapte este întunecat, iar cantitatea de energie electromagnetică sosită pe Pămînt de la aștri nu este mare.

Pe savanți îi interesează de asemenea problema radiațiilor electromagnetice de tipuri deosebite (care dispun de o anumită frecvență a oscilațiilor) existente în spațiul intergalactic.

Uriașele întinderi intergalactice nu sînt goale. Acolo se mișcă atomi și molecule de gaze. În toate direcțiile posibile aceste întinderi sînt brăzdate de particule în zbor rapid, de raze cosmice accelerate în cîmpurile magnetice interstelare. În sfîrșit, aceste spații sînt pătrunse de lumină, de raze undă și de alte forme ale radiațiilor electromagnetice. De aceste radiații depind procesele care pot avea loc acolo. Afară de aceasta, după cantitatea de radiații electromagnetice intergalactice, poate fi apreciat modul în care se modifică anumite galaxii, după numărul lor și felul în care se mișcă, paralel cu scurgerea timpului.

Ultimele calcule ale oamenilor de știință sovietici au arătat că numeroase galaxii îndepărtate ne aduc cu mult mai puțină lumină decît toate stelele galaxiei noastre. Din lumina întreagă care ne vine din adîncurile Cosmosului, cea mai mare cantitate de energie este cuprinsă în razele infraroșii invizibile cu o lungime de undă de a mia parte dintr-un milimetru.

O cantitate de energie mult mai mică o „poartă" undele cu lungimea de aproximativ un milimetru. În domeniul radio-undelor cu o lungime mai mare de cîțiva centimetri cantitatea de energie crește din nou. Aceasta se explică prin aceea că radio-undele sînt generate de razele cosmice în galaxiile îndepărtate — particule încărcate care se mișcă în cîmpurile magnetice interstelare.

Ce au mai arătat calculele? În spațiile intergalactice există particule de substanțe. Dacă ele nu ar fi luminate de lumina galaxiilor, ar avea temperatura apropiată de zero absolut (minus 273°C). Lumina însă încălzește particulele la temperatura de aproximativ 10° ale scalei absolute (—263°C). Încălzite la această temperatură, particulele radiază o lumină ce nu poate fi văzută cu ochiul liber. După această radiație se poate stabili cantitatea de pulbere intergalactică, cifră a cărei determinare în alte condițiuni este extrem de dificilă.

Compararea rezultatelor teoretice cu observațiile realizate va ajuta pe astronomi la rezolvarea celor mai interesante probleme privitoare la origina și evoluția unei anumite părți cunoscute de noi a Universului.

Igor NOVIKOV
candidat în științe fizico-chimice

De pretutindeni

DE PRETUTINDENI

ZIARUL orășelului vestgerman Kassel a publicat zilele trecute următorul a-

nunț: „Atențiune mame! Aveți grijă de copiii voștri. Hans Meyer își dă azi examenul de șofer!

●

IN FAMILIA Lari Farmer din Virginia (S.U.A.) sînt patru copii. Fiecare dintre ei s-a născut la 20 octombrie. Ultimul este născut la 20 octombrie 1963.

●

CEEA CE VEDEȚI în desenul de mai jos nu este un avion cu care poate s-a înfăptuit traversarea Canalului Mîncării în 1909. Nu. După așa zisa modă a automobilelor vechi, în Occident sînt la modă avioanele care datează

de la începutul aviației. O firmă americană produce pentru amatorii de asemenea senzații aparate de zbor așa cum se produceau cu mai bine de 50 de ani în urmă, aparate care încă de pe atunci purtau denumirea de „sicrie zburătoare".

●

PATRIA multor cai pur sînge este orășelul polonez Ianov-Podleaski. De la hergheliile din acest oraș se vînd cai pur sînge în multe țări, inclusiv în S.U.A. Numai în 1963 au fost exportați în S.U.A. 50 de asemenea cai. Unul din ei, a fost cumpărat la valoarea a cinci automobile luxoase.

●

SE SPUNE că riuri de lapte există doar în basme. Această versiune a găsit recent o categorică dezmințire. Locuitorii din împrejurimile orașului Bogota s-au mirat foarte mult descoperind într-o zi că rîul din apropiere nu-și poartă ca de obicei apele tulburi, ci lapte. Lapte adevărat. Însă au fost cuprinși nu de entuziasm ci de mînie aflînd că nu este vorba de vreo minune sau de un dar făcut copiilor de oameni săraci care de mult nu mai cunosc gustul laptelui. Proprietarii de ferme din împrejurimile capitalei Columbiei au vărsat în apa rîului o cantitate de peste 80 000 litri lapte, urmărind astfel să mențină prețurile.

●

SIMȚIND o ușoară durere la genunchiul stîng, Arturo Castellan, în vîrstă de 65 de ani, s-a adresat medicilor spitalului italian Udine. În urma unei operații, medicii i-au extras din genunchi glonțul unei puști cu care el fusese împușcat în 1916. Într-adevăr Castellan își aduce aminte că în luna aprilie a anului 1916, el a fost ușor rănit, însă n-a crezut niciodată că un glonte poate sta atîta timp în genunchiul său.

●

CU CÎTIVA ani în urmă, într-una din grădinile zoologice ale Japoniei, a apărut un neobișnuit animal sălbatic: leoponul. În natură nu există nimic asemănător. Într-adevăr, părinții acestei ființe „de laborator" sînt un leopard și o leoaică.

În fotografia de sus, *datînd din anul 1959, vedem doi leoponi-pui — niște pisoi, nu-i așa? — pe biroul directorului parcului zoologic din Kosien, în apropiere de Osaka.*

În fotografia de jos — *un leopon adult.*

DE PRETUTINDENI

SIMULIDELE vin dinspre stîncă

Cei doi negri, pe care obiectivul fotoreporterului i-a surprins în apa rece și iute a unei cascade de pe rîul Bussari din Sudan, sînt pescari. Munca lor, după cum se poate vedea din fotografie, este extrem de grea. Ei trebuie să stea aplecați, plini de încordare, și, pentru fiecare pește pe care reușesc să-l prindă între pietrele ascuțite, riscă de zeci de ori să alunece sau să fie dușI de vîltoarea apei furioase.

Dar primejdia cea mare pentru ei nu este alunecarea. Există un alt pericol, cu mult mai de temut. Și acel pericol vine dinspre stîncă...

Apele rîului sînt nestatornice. În unele perioade se subțiază și, parcă obosite, se liniștesc. În alte perioade, după ploi, dimpotrivă, cresc, se umflă și se revarsă năvalnice, acoperind și crăpăturile stîncilor. După un timp, potolite, apele se retrag în albia lor. Iar această nestatornicie a rîului favorizează primejdia dinspre stîncă.

Nu e vorba de vreun glonte, de o săgeată înmuiată în otravă sau de vreun mare animal devorator. Primejdia vine din partea unei simple musculițe. A unei minuscule zburătoare din specia dăunătoare a simulidelor, simulium damnosum, a cărei înțepătură îmbolnăvește, putînd duce pînă la orbire totală! Larva produsă se dezvoltă în corpul uman, în regiunea pielii. Dacă larva și-a găsit adăpost în zona feței, poate pătrunde și în ochi. Prezența ei parazitară dă reacții vii, tulburări care duc pînă la orbire totală.

Un pescar care pescuiește într-o zonă frecventată de aceste muște simulide — și în căutare de hrană oamenii sînt nevoiți să lucreze și în astfel de regiuni primejdioase — poate fi înțepat, după cum au arătat unele calcule odată la trei minute. Cazurile de onchocerciasis — cum se numește această boală a ochiului — se manifestă mai ales la persoanele în jurul vîrstei de 30 de ani, și nu numai la pescari, dar și la oricare locuitor al regiunilor infectate de simulide. Și sînt milioane de oameni loviți de onchocerciasis nu numai în Sudan, dar și în alte zone din regiunea care se întinde între Sahara, munții Etiopiei și oceanul Atlantic, din Sudan și pînă în Senegal.

Consecința năvălirii simulidelor este în cele din urmă migrarea triburilor înfricoșate. Oamenii fug de primejdia care vine dinspre stîncă și se așează în alte văi fertile, pînă cînd înțepăturile nocive ale muștelor îi silesc/să-și părăsească din nou colibele, numărul celor ce nu văd din trib fiind de fiecare dată mai mare...

In Sudan și în alte țări africane în care există simulium damnosum se manifestă o preocupare din ce în ce mai mare pentru nimicirea acestor muște, pentru ajutorarea oamenilor loviți de ele. Unele medicamente, acționînd asupra larvelor, dau însă bolnavilor stări pruritice. Alte medicamente, vindecînd după un tratament de cinci sau șase săptămîni, expun însă în unele cazuri pe pacienți la o îmbolnăvire mortală a rinichilor. Dar chiar și astfel de medicamente nu sînt accesibile decît unui foarte mic număr din cei cărora simulidele le-au răpit vederea.

Vindecarea bolnavilor nu reprezintă însă decît o latură a chestiunii. Problema care se pune este de a se lua măsuri pentru stîrpirea muștelor dăunătoare. Or, pentru o asemenea acțiune care implică atacarea simulidelor atît în stadiu de larvă cît și a roiurilor și care necesită mijloace materiale enorme — personal calificat, prafuri chimice, aviație etc. — nu sînt suficiente eforturile unei singure țări, mai ales a unor țări mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic, cum sînt cele din Africa.

Concluzia celor care au cercetat posibilitățile de stîrpire a simulidelor este că o luptă eficientă poate fi dusă numai pe un plan mai larg, printr-un strîns efort de cooperare internațională.

Evadarea LUI KULU

Într-una din zilele din urmă, locuitorii din satele Bekesbourne și Littlebourne de lîngă Canterbury, comitatul Kent (Anglia), au fost cuprinși de o mare panică. Ce se întîmplase? În apropierea lor se afla moșia lui John Aspinall. Pe lîngă faptul că este posesorul acestei moșii, dl. Aspinall a înființat aici o grădină zoologică particulară. Într-o după-amiază, cînd unul din îngrijitori a intrat în cușca unei perechi de gorile, acestea, fără a mai sta prea mult pe gînduri, au deschis ușa și au ieșit afară.

Imediat, s-a dat alarma. O echipă condusă de Vic Cleaver a încercat, zadarnic, să le facă să intre înapoi în cușcă. Cele două gorile — Kulu (mascul) și Shamba (femelă) — săreau din copac în copac, de pe acoperișul unei cuști pe altul pînă ce au ajuns într-o vilă confortabilă, în care, pînă nu de mult, trăise soacra lui Aspinall. Ajunse aici, Kulu și Shamba s-au pus serios pe lucru. Au spart geamurile, ușile; mobilierul a fost făcut în mii și mii de bucăți.

După o muncă și luptă de peste patru ore, luptă în care s-au angajat și pompierii, Kulu și Shamba au putut fi forțate să intre din nou în cușca lor, iar oamenii să doarmă liniștiți. Neliniștea provocată printre locuitorii din împrejurimi era pe deplin justificată, căci, așa după cum era cunoscut Kulu, el avea o forță deosebit de mare.

Înainte de a se afla din nou în cușcă, ele au dat o raită și prin magaziile și depozitele grădinii zoologice, de unde au consumat o mare cantitate de alimente din provizia altor animale ce se află în grădină, alături de ele.

Aceasta nu este singura evadare din grădina zoologică a d-lui Aspinall. Cu cîtva timp în urmă — urși, tigri și alte ființe — au deschis ușile cuștilor unde „locuiau", ieșind afară.

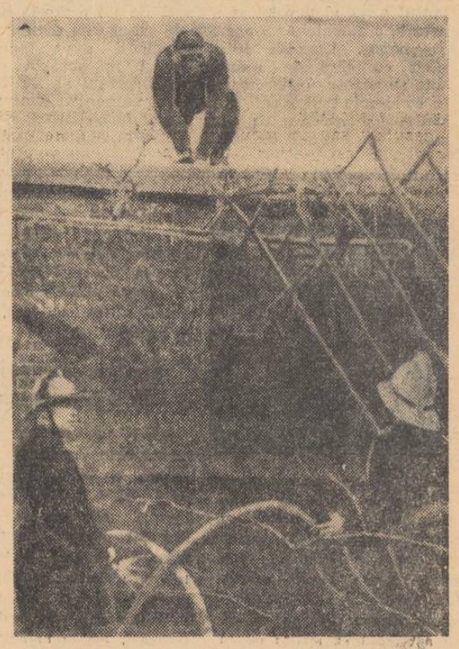

Iată-l în fotografia pe Kulu, pe acoperișul unei cuști, gata, parcă, să sară.

Cei doi pompieri cu două puternice furtunuri, îl vor obliga, însă, să dea înapoi, silindu-l, în cele din urmă, să se retragă, împreună cu Shamba, în cușca lor.

Portul Korciula

PE COASTA DALMATICĂ

(Urmare din pag. 1)

duce cu el, din larg, mesajul olfactiv al algelor marine.

Locurile ce se dovedesc a avea o bună memorie, au crestat în această țară de piatră semnele continuei fluctuații, așa cum au însemnat și semnalele vieții timpurii pe pămînt. Grotele de la Grabce, Butmir, din insula Hvar păstrează încă lucrări de grafică preistorică. Pe pereții lor, oameni ce au trăit pe aici, cu 3000 de ani înaintea erei noastre, au ridicat adevărate și originale expoziții de crestături în piatră. Alți meșteri au dăruit generațiilor din urmă lor podoabe rudimentare de ceramică.

Călătorind prin aceste locuri, păsești ca pe un vast cîmp de luptă: lupta apelor cu uscatul. Din acest uscat pietros, fierăstrăul apelor a tăiat adînc, făcînd să se înșire pînă departe puzderia de insule. Luminate puternic de soarele mediteranian, ele apar ca niște vapoare staționînd în larg.

Unde stînca a făcut loc pămîntului fertil, au apărut flori și arbori cărora le prieste clima dulceagă. Firește, cadrul vegetal adaugă o picătură de frumusețe întregului ansamblu.

Țărmul dalmatic tînjește, însă, după plajele largi, nisipoase. Munții vin pînă la apă. Se privesc în oglinda ei și lasă uneori greu posibilitate omului să-și croiască un drumuleț. Vaporul te duce uneori ca prin niște fiorduri, arătîndu-ți doar obrazul sever al lanțului montan. Ai însă satisfacția întîlnirii oazelor de viață din largul mării. Sînt insule populate, halte pentru vapoarele de coastă.

Parcurgînd drumul între aceste insule, un drum care se întinde pe sute de kilometri, stînd pe covertă, poți să admiri un spectacol original. Undeva, luciul apei se tulbură, se înnegrește. Cîteva secunde, și zărești spinări masive de rechini. Apoi, dintr-odată, ca la o comandă, vezi două namile argintii ce sar în aer ca printr-o explozie, bătîndu-se cu cozile. Reveniți în apă, dispar pentru ca, în altă parte, uneori chiar aproape de vas, spectacolul să se repete. E joacă, e bătaie mînioasă? Greu de spus.

În porturile prin care trecem, e lume multă, în așteptare. Sosirea vaporului marchează un moment plin de solemnitate.

Lume multă se află și pe insula Rab, cu un oraș devenit port încă din timpul Cruciadelor. De atunci, s-a înconjurat de ziduri, și-a construit palate, și-a înzestrat clădirile cu picturi și sculpturi. Insula e un atractiv punct turistic. Spre deosebire de altele, ea are pîlcuri de pădure deasă unde odihna devine mai plăcută.

Insulele Kosliun, Skrpiel și Sf. Gheorghe sînt foarte curioase. Dimensiunile lor sînt reduse. Prima e ca o monedă plutitoare. În mijlocul unei păduri ce crește sălbatică, se zăresc cîteva clădiri cu două-trei etaje. Pe mal, ca niște brațe întinse, stau cheiurile pentru acostarea bărcilor. În partea dinspre larg, pădurii i-au fost smulse cîteva hectare de pămînt transformate în grădină de zarzavat.

Celelalte două insulițe, de proporții mult mai mici ca prima, sînt niște apariții unde ai impresia că pămîntul își scoate și el spinarea din apă ca rechinii și te aștepți să-l vezi dispărînd din nou în adîncuri. Pe insulă domnește o liniște încremenită, tulburată doar de vînturile care-și încearcă uneori harpele.

Insula Cres, ca și altele, dealtfel, e locuită mai mult de pescari. Casele sînt la cîțiva pași de chei. În fața lor stau, ca niște autoturisme, bărcile. Adeseori, pe bănci, vezi bătrîni pescari stînd la taifas. Vînturile le-au tăbăcit obrazul. Lupta cu valurile i-a oțelit. Și, deși cu mulți ani în spate, ei nu-ți lasă impresia unor oameni care n-ar mai putea mînui vîslele. După cum vezi bătrîne, rezemate de balustrade, cu ochii căutînd în depărtare. O viață întreagă au așteptat, cu emoție, sosirea celor dragi din larg. Privirile lor s-au învățat să citească în zări, să surprindă apariția bărcilor chiar din momentul cînd ele au atins mărimea unui bob de piper.

Aș mai vorbi despre Hvar, cu minunatele ei palate medievale, de Korciula, de Osor, de multe alte insule unde trăiesc pescari. Vreau însă să amintesc neapărat de o insulă pe care n-am văzut-o. Am văzut în schimb oamenii ce o locuiesc. E insula Susak, pierdută în nord, în imensitatea apelor marine. Eram în Rjeka. În plimbarea prin oraș, m-au atras niște bărci cu pînze, staționînd într-un canal, ce înainta după eliberarea țării, în anii socialismului, binefacerile unei vieți civilizate au început să se simtă și pe micul lor petec de pămînt. În Susak s-au născut curajoși navigatori. Se spune — și aceasta e realitatea — că pe insulă, femeia este capul familiei. Plecați în larg, bărbații se duc și vin, iar grijile mari ale casei cad pe umerii femeilor. De altfel, ele îți apar energice, oțelite, calități care nu stînjenesc cu nimic duioșia de mamă, dragostea de soție.

Dacă peisajul pămînturilor risipite în mare e mirific, nu mai puțin atrăgător este cel lăsat pe țărm. Split, Rjeka, Opatia, Dubrovnik, înainte de a fi porturi, sînt orașe cu interesante mărturii ale trecutului, alături de altele care vorbesc despre noile transformări social-economice din ultimii douăzeci de ani. E peste putință să le prezinți pe scurt. Totuși, fiindcă este vorba de o simplă trecere pe coasta dalmațiană, de o călătorie reportericească în galop, voi trece peste aceste cerințe, vorbind laolaltă despre toate orașele vizitate.

Dubrovnikul este cunoscut cititorului romîn, deși nici Splitul nu-i este străin. Vechea cetate raguzană își păstrează și azi înfățișarea, clădirile ei fiind declarate monumente istorice și ale artei. Vizitîndu-l nu te poți opri a nu spune: nu-i adevărat că piatra este rece, amorfă! Piatra are grai, are căldură, piatra îți poate povesti lucruri minunate! În adevăr, dacă urmărești construcțiile monumentale și ornamentațiile lor, dacă privești statuile expresive, întregul oraș vechi, înțelegi că asiști la un sublim concert al pietrei, la interpretarea unei mari simfonii, cu acorduri perfecte. Piatra are glas. Piatra îți dezvăluie frumusețe nebănuite, scoase din mîna unor mari meșteri ce au trudit asupra ei acum cîteva secole. Să nu uităm că marele maestru al daltei, Ivan Mestrovici, s-a născut în Dalmația și a descoperit în piatră atîtea subiecte ce l-au făcut celebru în întreaga lume. Decorul aparte al orașului și împrejurimilor a dus la buna idee de a se organiza aici spectacole teatrale și muzicale în aer liber. La Dubrovnik, sosesc artiști și trupe din numeroase țări pentru a participa la festivalul de vară. E ceva similar cu festivalul ce se organizează la Atena, în amfiteatrul de la poalele Acropolei. Să-l vezi pe Hamlet printre zidurile unei cetăți medievale, să-l auzi pe Othelo cîntîndu-și deznădejdea într-un decor natural, cu palmieri, chiparoși și orhidee, nu este un lucru lipsit de atractivitate. Partea nouă a orașului e rezervată mai mult cantonamentului turistic.

La nu prea mare distanță se află Splitul, oraș cu două monumente, firește nu de aceeași măsură și importanță: palatul lui Dioclețian și marele șantier naval. Ceea ce se află și între acești doi poli, reprezentînd două lumi, e interesant. Orașul capătă o neîncetată dezvoltare. Puse față în față, cele două monumente vorbesc despre iscusința celor care le-au creat. Palatul lui Dioclețian a rezistat intemperiilor naturii, focului și distrugerilor cotropitorilor. Acum e bătrîn și i-a cedat locul, de partea cealaltă a orașului, șantierului naval. La Split se construiesc vase de tonaje diferite pentru nevoile interne, precum și comenzi pentru străinătate. Bunul renume al șantierului și-a cîștigat o încredere meritată.

Rjeka este un port cu o activitate vie, capăt al unei artere economice care duce spre republicile cu o intensă viață industrială — Slovenia și Croația. De aici, trenul pleacă spre Liubljana și apoi spre Zagreb. Ca în orice port, dar mai mult decît în altele, la Rjeka se desfășoară o mai trepidantă activitate comercială. Pulsul Rjekăi e mai accelerat poate decît al Splitului. Viața e mai agitată, oamenii mai grăbiți. Și sînt mai grăbiți, dacă e să ne exprimăm astfel, fiindcă și împrejurimile îi stimulează. În apropiere se află Opatia, loc de recreere, dar și de curse automobilistice. Opatia este un fel de Mamaia. O Mamaie care, însă, nu poate să-și dea mîna cu alte localități apropiate de pe litoralul adriatic. Lanțul balnear neîntrerupt, ca cel românesc, e greu de realizat din cauza condițiilor naturale. Opatia e un oraș de vile, de restaurante, cofetării și cafenele. Așezat de-a lungul coastei, în jurul unui golf, el îți oferă o largă vizibilitate a mării, îți oferă sport, distracție.

★

Iată-ne la capătul călătoriei noastre pe înșirata coastă dalmatică. În gara Rjeka, trenul ne așteaptă să plecăm spre Liubljana, dar mai înainte de a ajunge aici nu se poate să nu ne oprim cîteva ceasuri la peștera Postoina, original monument al naturii. Puțin aer rece nu strică, după o călătorie făcută în cămașă, cu gulerul desfăcut. Căldura Adriaticii e molești toare, făcîndu-te să-ți dorești foșnetul pădurilor slovene, umbra răcoroasă a lor, odihna pe o bancă în frumoasa stațiune Bled, pitită undeva la poalele unor munți înalți și gata în grabă să sloboadă din creștetul lor noros o rafală prietenească de ploaie răcoritoare.

Const. SÎRBU